

Hc 7

NOUL TESTAMENT

AL

251 EYD
A6 552

DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS CHRISTOS.

PUBLICAT DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA ȘI
STRĂINĂTATE.

JASSY.
Tipografia H. Goldner, strada Primăriei.
1871.

CARTILE NOULUI TESTAMENT.

Matheiū.
Marcu.
Luca.
Ioan.
Faptele apostolilor.
Romani.
Corintheni I.
" II.
Galateni.
Efesenii.
Filippeni.
Colosseni.
Thessalonicieni I.
" II.
Timotheiū I.
" II.
Tit.
Filemon.
Ebrei.
Iacob.
Petru I.
" II.
Ioan I.
" II.
" III.
Iuda.
Apocalips.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
MATEHÎU.

CAP. I.

Generațiunea și Nașcerea lui Iisus Christos.

Cartea generațiunei lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul 1
lui Abraam.

Abraam a născut pre Isaac; ear Isaac a născut pre Iacob; ear 2
Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; Ear Iuda a născut 3
pre Fares și pre Zara din Thamar; ear Fares a născut pre
Esrom; ear Esrom a născut pre Aram; ear Aram a născut 4
pre Aminadab; Ear Aminadab a născut pre Naason; ear Na-
ason a născut pre Salmon; Ear Salmon a născut pre Booz 5
din Rachab; ear Booz a născut pre Obed din Ruth; ear Obed
a născut pre Iesse; Ear Iesse a născut pre David regele; 6

Ear David regele a născut pre Solomon din cca *ce fusese*
femeea lui Urias; Ear Solomon a născut pre Roboam; ear Ro- 7
boam a născut pre Abia; ear Abia a născut pre Asa; Ear 8
Asa a născut pre Iosafat; ear Iosafat a născut pre Ioram; ear
Ioram a născut pre Ozias; Ear Ozias a născut pre Iotham; 9
ear Iotham a născut pre Achaz; ear Achaz a născut pre Eze-
chias; Ear Ezechias a născut pre Manasse; ear Manasse a 10
născut pre Amon; Ear Amon a născut pre Iosia; ear Iosia a 11
născut pre Iechonias și pre frații sei, la timpul strămutării
in Babilon.

Ear după strămutarea in Babilon Iechonias a născut pre 12
Salathiel; ear Salathiel a născut pre Zorobabel; Ear Zoro- 13
babel a născut pre Abiud; ear Abiud a născut pre Eliakim;
ear Eliakim a născut pre Azor; Ear Azor a născut pre Sa- 14
dok; ear Sadok a născut pre Achim; ear Achim a născut pre
Eliud; Ear Eliud a născut pre Eliazar; ear Eliazar a năs- 15
cut pre Matthan; ear Matthan a născut pre Iacob; Ear Ia- 16
cob a născut pre Iosef, bărbatul Mariei, din care s'a născut
Iisus, ce se dice Christos.

Deci tóte generațiunile de la Abraam până la David *sunt* 17
patru-spre-zece generațiuni; și de la David până la strămu-
tarea in Babilon *sunt* patru-spre-zece generațiuni; și de la stră-
mutarea in Babilon până la Christos *sunt* patru-spre-zece ge-
nerațiuni.

- și vădând, m'am prosternat și mă inchin înaintea picioarelor
 9 gerului, care mi arată acestea. Atunci îmi dicea: Feresc-te
 de a face această, căci ești sânt conservul tău și al fraților tei
 profetii, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți; inchină-te
 lui Dumnezeu.
- 10 Și mi dicea: Si nu sigilezi cuvintele profetiei acestei cărți:
 11 căci timpul este aproape. Cel ce este nedrept, și mai fie nedrept;
 și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
 12 Eca vin degrabă; și plata mea cu mine, și daū fie-caruia dupre
 13 fapta lui. Ești sânt Alfa și Omega, începutul și finitul, cel din
 14 tâi și cel de pe urmă. Fericiti sunt cei ce fac comanda-
 mentele lui, ca și albă drept la arborele vieții, și si între pe-
 15 porții în cetate. Căci afară sunt cainii, și fermecătorii, și dis-
 frânații, și ucigașii, și idololatrii, și tot cel ce iubesc și face
 16 minciună. Ești Iisus am trimis pre-angerul meu, ca și mărturisescă
 voie acestea în biserici. Ești sânt rădicina și semința
 lui David, steaua cea strălucitoare și de deminată.
- 17 Și Spiritul și miresa dic: Vino. Și cel ce aude și dică: Vino.
 Și cel însetat și vie, și cel ce voiesc și în apa vieței în dar.
- 18 Căci mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele profetiei
 acestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
 19 Domnul plăgile cele scrise într'acăstă carte; Și de va scăde
 cineva din cuvintele cărței acestei profetii, va scăde Dumnezeu
 partea lui din cartea vieții, și din cetatea cea sănătă, și din cele
 scrise într'acăstă carte.
- 20 Cel ce mărturisesc acestea dice: De sigur vin curând. A-
 21 min. Așa, vino, Domine Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
 Christos fie cu voi toți. Amin.



- 18 Ear nascerea lui Iisus Christos aşa a fost: fiind logodită Maria, mama lui, cu Iosef, mai întâi de a fi ei împreună, s'a adăugat având în părțile din Spiritul Sânt. Dar Iosef, barbatul ei, fiind drept, și nevrind să o vadăscă, a vrut să-l lasă pre ascuns.
- 19 Si pre cînd găndia la aceasta, căcă angelerul Domnului i-să arătat în vis, dicând: Iosef! fiul lui David, nu te teme de niciu pre Maria, femecea ta; căcă ce să conceput într'insa este din Spiritul Sânt.
- 20 Si ea va naște un fiu, și vei cămașa numele lui IISUS; căcă el va rămâni pre poporul seū de peccatele lor.
- 21 Ear acestea tôte s'au facut, ca să se împlinăseă ceea ce să dis de Domnul prin profetul, ce dice: Ecă fecioara va concepe, și va naște un fiu, și vor cămașa numele lui Emanuel, ce însemnăză: Cu noi Dumnezeu.
- 22 Si sculandu-se Iosef din somn, a făcut precum i-a ordonat angelerul Domnului, și și-a lăsat pre femeia sa. Si nu o cunoștea, până ce a născut pre fiul seu cel întâi-născut, și a cămașat numele lui IISUS.

CAP. II.

Venirea Magilor la Ierusalem. Erod. Iisus Christos in Egipt.

- 1 Ear dacă s'a născut Iisus în Bethlehenu Iudeei, în dilele regelui Erod, căcă Magii de la răsărit au venit la Ierusalem.
- 2 Dicând: Unde este născutul rege al Iudeilor? căcă noi am văzut steaua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. Auzind acestea regele Erod, s'a turburat, și tot Ierusalemul cu deuseul.
- 3 Si adunând pre toți archiereii și Cărturarii poporului i-a întrebăt pre ei, unde este să se nască Christos. Ear ei i-au dis lui: In Bethlehenu Iudeei; căcă aşa s'a scris prin profetul:
- 4 Si tu Bethlehene! terra Iudeei, nici de cum nu esci mai mic între domnișii lui Iuda; căcă din tine va fi un conduceator, care va pasce pre poporul meu Israel.
- 5 Atunci Erod, cămând pre Magi intr'ascuns, a cercetat cu de-amnenuntul de la dinșii despre timpul, în care s'a arătat steaua. Si trinijendu-i la Bethlehem, a dis: Mergeți și certați cu de-amnenuntul despre prunc; și dacă! veți afla, anumită nimic, ca și eu să merg și me închin lă. Ear ei ascultând pre regele, s'u dus; și căcă steaua, pre care o văduseră la răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și s'a oprit asupra locului unde era pruncul. Si vădend steaua, s'u bucurat cu bucurie foarte mare. Si intrând în casă, au văzut pruncul cu Maria, mama lui, și prosternându-se s'u închinat lui; și

dischidești-și tesaurele lor, și ați oferit daruri: aur și tunăe
și smirna. Și fiind însinuată prin vis, ca și nu se întoarce la
Erod, s’au dus în terra lor pe altă cale.

Ear după ce s’au dus, căcăngerul Domnului s’au arătat lui Iosef în vis, dicând: Scăla-te, și ia pruncul și mama lui, și fugi
în Egipt, și renăi acolo pâna ‘ti voiu’ dice; căcă Erod va să
caute pruncul, spre a’l perde. Deci Iosef sculaudu-se, a luat 14
pruncul și pre mama lui năptea, și s’au dus în Egipt. Și a 15
renas acolo pâna la moarte lui Erod; ca și se înținăse ceea
ce s’au dis de Domnul priu profetul, ce dice: Din Egipt am
chiama pre fiul meu.

Atunci Erod, vădând că s’au batjocorit de cătră Magi s’au 16
măniat forte, și a trimis și se omore toti pruncii cari erau în
Bethlehem și în tote hotarele lui, de doi ani și mai jos, după
timpul, pre carele ‘l afăse de la Magi. Atunci s’au înălțit 17
ceea ce s’au dis prin profetul Ieremia, ce dice: Voce în Rama 18
s’au audit, plângere și tangire și bocet mult, Rachel plângân-
du-și copiii sei; și ea nu vrea si se măngie, pentru că nu sunt.

Ear după ce a murit Erod, căcăngerul Domnului s’au ară-
tat în vis lui Iosef în Egipt, și i-a dis: Scăla-te, și ia pruncul 20
și pre mama lui, și du-te în terra lui Israel, căcă a’u murit cei
ce căutau viața pruncului. Atunci s’au scalat și luat pruncul și 21
pre mama lui, și a venit în terra lui Israel. Dar aușind, că Ar-
chelau domnesc în Iudeea în locul lui Erod, părintelui seu, s’au 22
temut și mărgea acolo, car fiind însinuat prin vis, s’au dus în
părțile Galiliei. Și venind a locuit în orașul ce se numește 23
Nazaret; ca și se înălțăse ceea ce s’au dis prin profeti:
Nazarian se va chiama.

CAP. III.

*Ioan Botezătorul predică în pustie, boteză pre Iisus Christos
în Iordan.*

In dilele acelea a venit Ioan Botezătorul, și a predicat în 1
desertul Iudeei, dicând: Pocătiți-ve; căcă s’au apropiat 2
imperația cerurilor. Acesta este cel predis de profetul Isaia, 3
ce dice: Vocea celui ce strigă în pustie, dicând: Gătiți calea
Domnului, drepte faceti cărările lui. Ear acest Ioan avea 4
imbrăcământea lui de peri de cămilă, și cingătore de cureau im-
prejurul căpselor lui; ear hrana lui era locuste și miere sil-
batică.

Atunci eșia la dinisul Ierusalemu și totă Iudeea și tote im-
prejururile Iordanului; Și se botezău de dinisul în Iordan, 5
mărturisindu-și pecatele lor. Ear vădând pre mulți din Fa- 6
risei și din Sadukei viind la Botezul lui, li-a dis: Pu’ de vi- 7

peră! cine vă preveni ca să fugiți de mânia ce va să fie;
 8 9 Deci faceti fructe vrednice de pocăință; Si nu gândiți nici
 deciți în voi înșine: Parintele avea pre Abraam; căci die vine,
 că Dumnezeu pote și din piatra acestea să radice și lui
 10 Abraam. Secură zace deja la radicina arborilor; deci tot
 arborele, care nu face fruct bun, se taie și se aruncă în foc.
 11 Ești ve botez *nunăi* cu apă spre pocăință; dar cel ce vine
 după mine este mai puternic decât mine, ale cărui încălțăminte
 12 ești nu sunt vrednic a le purta; acesta ve va boteza cu
 spiru Sânt și cu foc. *El are* vânturătoarea sa în mânile lui,
 și va curăța aria sa, și va aduna grăul în grămarul seu, dar
 plevele le va arde cu foc nestins.
 13 Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, spre
 14 a se boteza de dinsul; Dar Ioan îl opri, dicând: Eu am
 15 trebunță a me boteza de tine, și tu vîi la mine! Si respon-
 dînd Iisus i-a spus: Lasă acum, căci aşa nu se cuvine, ca și
 16 implinim totă dreptatea. Atunci l-a lăsat.
 17 Si botezându-se Iisus, imediat a esit din apă, și éca i s'a
 dischis ceruriile, și a vîdut pre Spiritul lui Dumnezeu pog-
 18 rindu-se ca un porumb și vînd preste dinsul. Si îndepărta
 din ceruri, dicând: Acesta este fiul meu cel iubit, în carele
 am bine-voit.

CAP. IV.

*Postul și ispitierea lui Iisus. Chiamarea lui Petru, a lui Andreu,
 a lui Iacob și a lui Ioan.*

1 A tuncii Iisus a fost dus de Spiritul în pustie, cu si se is-
 2 pitese de diabolul. Si după ce a postit patru-deci de
 3 zile și patru-deci de nopți, a flămăndit. Atunci s'a apropiat
 de dinsul ispitorul și a spus: De esci tu fiu al lui Dumnezeu,
 4 căci ai pietrele acestei si se facă pâni. Dar respundînd Iisus
 a spus: Scris este: Nu numai cu pâno va trai omul, ci cu tot
 cuvîntul ce ese priu gura lui Dumnezeu.
 5 Atunci l-a dus diabolul în Sânta Cetate, și l-a pus pe aripa
 6 templului; Si i-a spus lui: De esci tu fiu al lui Dumnezeu, ar-
 7 runca-te jos; căci este scris: Ângerilor sei va ordona despre
 8 tine, și te vor purta pe mâni, ca nu cumva să lovescă de pia-
 9 tră piciorul têu. Dis-a Iisus lui: Scris este ecarăști: Si nu i-
 spitesc pre Domnul Dumnezeul têu.
 10 Apoi l-a dus diabolul într'un munte înalt, și i-a ară-
 11 tat totă impărățile lumii și gloria lor; Si i-a spus: Acestea
 12 totă îți le voi da, dacă te vei prosterne și te vei inchini mie.
 13 Atunci l-a spus Iisus: Lipsesc! Satano! căci scris este: Domnului
 14 Dumnezeului têu și te inchini, și numai pre dinsul și adorezi.

Atunci l-a lăsat diabolul, și éca ângerii s'a apriat și l-a servia. 11
 Auind Iisus, că Ioan s'a pus în inclusore, s'a retras în 12
 Galileea. Și lăsând Nazaretul s'a dus să locuiască în Caper- 13
 naum, un orăz lângă mure, în hotarele lui Zabulon și ale lui 14
 Neftali. Ca și se înținăscă ceea ce s'a spus prin profetul 14
 Isaiu, ce dice: Pămîntul lui Zabulon și pămîntul lui Neftali, 15
 pe carea mării de dincolo de Iordan, Galileea pagânilor; Po- 16
 porul cel ce sedeau în iutunere a vădui lumină mare; și celor 17
 ce sedeau în locul și în umbra morții li-a rasărit lumina. De 17
 atunci a inceput Iisus a predica și a dice: Pocaiți-vă, căci s'a 18
 apropiat imperația cerurilor.

Si Iisus amblără pe lângă marea Galileei a vădui pre doi 18
 frați, pre Simon, cu se numește Petru, și pre Andrei fratele 19
 lui, aruncându-și mreja în mare, căci erau pescari. Si l-a 19
 spus: Următi-mi, și ve voi face pescari de omenei. Îndată 20
 și-au lasat mrejele, și l-a urmat. Si de acolo mai înainte 21
 mergând, a vădu pre alți doi frați, pre Iacob al lui Zebedeu, 22
 și pre Ioan fratele lui, în corabie cu Zebedeu, părintele lor, repă- 22
 rându-și mrejele lor, și l-a chiama. Ear ei îndată lăsând 22
 corabia și pre părintele lor l-a urmat.

Si a străbătut Iisus totă Galileea, învățând în sinagogile lor, 23
 și predicând evangelia imperației, și vindecând ori ce bôle și 23
 ori ce neputință în popor.

Si a eșit vestea despre dinsul în totă Siria, și aducea la 24
 dinsul pre toți cei ce se aflau în suferințe, fiind cuprinși de 24
 diferite bôle și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei luna- 25
 tici și pre cei paralitici, și el îi vindeca. Si a urmat lui mul- 25
 time mare de popor din Galileea și din Decapole, și din Ieru-
 salem și din dincolo de Iordan.

CAP. V—VII.

Iisus predică pe un munte.

Ear Iisus vădând multinea s'a suit pe un munte, și se- 1
 chideau acolo, aș venit la dinsul discipului sei. Si dis- 2
 cheindu-și gura, îi invita pre dinsul, dicând:
 Fericiti sunt cei seraci cu spiritul, că a lor este imperația 3
 cerurilor. Fericiti sunt cei ce plâng, că aceia se vor mân- 4
 găia. Fericiti sunt cei blândi, că aceia vor mosceni pămîntul. 5
 Fericiti sunt cei ce flămândesc și inseteză de dreptate, că a- 6
 ceia se vor sătura. Fericiti sunt cei milostivi, că aceia se vor 7
 milui. Fericiti sunt cei curați cu înțima, că aceia vor vedea 8
 pre Dumnezeu. Fericiti sunt facătorii de pace, că aceia fiu 9
 lui Dumnezeu se vor chiama. Fericiti sunt cei persecu- 10
 tați pentru dreptate, că a lor este imperația cerurilor. Fe- 11

rictii veți fi, când pentru mine ve vor injura, și ve vor persecuta, și vor dice ori ce cuvânt râu și vor minți în contra voastră.

12 Bucurati-ve! și ve veselui! pentru că mare este plata voastră în ceruri, căci așa aș persecuta pre profetii căi mai nainte de voi.

13 Voi sunteți sareea pământului; eur dacă sareea se va strica, cu ce se va săru? nimic nu mai este bună fără numai și se arunce afară, și și se calce de omenei. Voi sunteți lumina lumenilor; cetatea aşezată pe munți nu poate a se ascunde. Niciodată nu se aprinde lumina, și se pună sub obroc, ci în sfecinik. Niciodată luminează tuturor celor ce sunt în casă. Așa se luminează lumenia voastră năușilor, ca ei și vejdă săptele voastre cele bune, și și glorifice pre Părintele vostru cel din ceruri.

17 Nu gândiți că am venit se disfintez legea scîi profetii; nu am venit să disfintez ei și completez. Căci adever dică: Până ce nu va trece cerul și pământul, nici o iotă scîi nici o cîrtă nu se va perde din lege, pînă ce nu se vor întempla totale. Deci cel ce va disfinta una din aceste comandamente mai mică, și va înveța astfel pre omenei, se va chiama mai mic în imperația cerurilor; dar cel ce va înveța și va face, 20 acela mare se va chiama în imperația cerurilor. Căci dică: De nu va intrece dreptatea voastră cu mult pre aceea a Cartarurilor și a Fariseilor, nu veți intra în imperația cerurilor.

21 Ati audit că s'a dîs celor de demult: Si nu uciđi; și cineva se ucide vinovat va fi judecătei. Dar eû dică: Dar eû dică, că tot cel ce se mănușă asupra fratelui scîi fără caușă vinovat va fi judecătei; și cineva dică fratelui scîi: Raca, vinovat va fi siuedriului; dar 23 cineva dică: Nebunul, vinovat va fi focului gheenuei. Deci deții vei aduce darul tîu la altar, și acolo 'ti vei aduce aminte 24 te că fratele tîu are ceva contra ta; Lăsa acolo darul tîu înaintea altulor, și du-te mai întâi de te impacă cu fratele 25 tîu, și atunci vino și ofere darul tîu. Invocă-te cu adversarul tîu curînd, pînă esci pecale cu dinsul, ca nu cumva adversarul și te trădea judecătorului, și judecătorul și te trădea 26 servitorului, și și te arunce în inchisore. Adever dică: nu vei eșa de acolo, până când nu vei plăti banul cel mai de pe urmă.

27 Așa audit că s'a dîs celor de demult: Si nu comitti adulteriu; Eur eû dică: că tot cel ce caută la femeie spre 29 a o pofti a comis deja adulteriu cu dinsa în ânima sa. Dacă ochiul tîu cel drept își va fi de pedică, scoțe-l, și 'l lepădă de la tine; căci mai de folos își este, ca și pîră unul din membrui 30 tîi decât tot corpul tîu și se arunce în gheenue. Si dacă min-na ta cea drăptă'ju va fi de pedică, taie-o, și o lepădă de la tine; căci mai de folos își este, ca se pîră unul din membrui tei decât tot corpul tîu se se arunce în gheenue.

Să mai dis : Cel ce va lăsa pre femeea sa, și dea ei carte 31 de disparție. Ear eu dic voue, că tot cel ce va lăsa pre 32 femeea sa, afară din cauza de fornicație, o face și comită adulteriu și cel ce lăsa pre ea lasată comite adulteriu.

Ea își atî audît că să dis celor de demult : Si nu juri strimb, 33 ci și implinesc Domnului jurământele tale. Ear eu dic voue: 34 Nu te jura nici de cum; nici pe ceruri, căci este tronul lui Dumnezeu; Nici pe pămînt, căci este asternutul picioarelor lui; 35 nici pe Ierusalem, căci este cetatea marelui rege; Nici pe casă, 36 puț teu nu jura, căci nu poti să faci un pir alb său negru. Ci fie cuvîntul vostru: Da, da; Nu, nu; căci ceea ce este mai 37 mult decât acestea este de la cel reu.

Ați audît că să dis: Ochii pentru ochiul, și diante pentru 38 dinte. Ear eu dic voue: Nu vă opuneți celui reu; și de te 39 lăva lovi cineva preste falca cea drăptă, întorce-i și pre ceea-la- 40 alta. Si celui ce voiesce și se judece cu tine, și si 'ti ia mantaua ta lasă-i și vestimentul. Si cel ce te va sili și mergi o mî- 41 la, mergi cu dinsul done. Celui ce cere de la tine, dă-i; 42 și nu refuza celui ce voiesce și se imprumute de la tine.

Ați audît că să dis: Si iubesci pre aproapele tēu, și si u- 43 risci pre inimicul tēu. Ear eu dic voue: Iubiți pre inimicul 44 vostru, bine-cuvîntați pre cei ce ve blăstemă, faceți bine celor ce ve urcă, și ve rugăți pentru cei ce ve vatămă și ve perse- 45 cută; Ca să liți fi Părintelui vostru celui din ceruri; căci el risare solele sau preste cei răi și preste cei buni, și plouă pres- 46 te cei drepti și preste cei nedrepti. Caci de iubiți pre cei 46 ce ve iubesc, ce plată veți ave? au nu fac și vameșii aceași? 47 Si de salatați numai pre frății vostru, ce faceti mai mult? au 47 nu fac și vameșii așa? Fiți deci perfecti, precum Părintele 48 vostru cel din ceruri este perfect.

Luați amintire si nu faceți milostenia vostră înaintea ómenilor VI spre a fi vedeți de dinuși; alt-miutrelea nu veți ave plă- 2 ta de la Părintele vostru cel din ceruri. Deci când faci milostenie, si nu trămbitezi înaintea ta, precum fac făçarnicii în sinagogi și în uliți, spre a fi lăudați de ómeni. Adever dic voue, că și iau plăta lor. Ear tu, când faci milostenie, si nu scie stângă ta ce face drepta ta; Ca și fie milostenia ta intrăs- 4 cuns; și Părintele tēu cel ce vede într'ascuns îți va resplăti la arătare.

Si când te rogi, nu fi ca făçarnicii, căci li place și se ró- 5 ge stând in sinagogi și in unghiuurile stradelor, ca și fie vedeți de ómeni. Adever dic voue, că și iau plăta lor. Ear tu când 6 te rogi, intră in camera ta, și inchidești ușa ta, rogă-te Părin- telui tēu cel int'ascuns; și Parintele tēu cel ce vede iut'ascuns îți va resplăti la arătare. Dar când ve rugați, nu bolborositi 7

ca păgânii; căci el gândesc, că vor fi anghizi pentru multa lor vorbire. Deci nu ve ascunziți lor, căci scie Părintele vostru de 8 ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dinsul. Dei 9 aș și ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci în ceruri, 10 sănătescă-se numele tău. Vie imperația ta. Fie vocea ta, precum 11 în ceriu și pe pămînt. Pânea noastră cea de totă dilele da- 12 ni-o astă-dă. Si ni eartă datorile noastre, precum și noi er- 13 tam datornicilor nostri. Si nu ne duc în ișpită, ci ne scapa de cel reu. Căci a ta este imperația și puterea și gloria în 14 eteru. Amin. Caci de veți era oménilor greșelelor lor, vi va 15 era și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu veți era oménilor greșelelor lor, nici Părintele vostru nu vi va era voue greșelelor vostre.

16 Si când postați, nu fiți ca fațăncicii posomorii; căci ei dis- figurăză fețele lor, ca și se arete oménilor că postesc. A- 17 devér dic voue, că-și ia plata lor. Dar tu, când postesci, 18 unge-ți capul tău și spala fața ta; Ca și nu te arăti oménilor că postesci, ci Părintelui tău celu în ascuns; și Părintele tău cel ce vede într'ascuns îți va resplati la arătare.

19 Nu vi adunați tesăure pe pămînt, unde molia și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vi adunați tesăure în ceriu, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii 21 nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va 22 fi și ănumita văstră. Luminătorul corpului este ochiul; deci de 23 va fi ochiul tău curat, tot corpul tău va fi luminat. Dar de vi o- chiul tău reu, tot corpul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina care este în tine este întunecere, întunecerul ore căt de mare va fi!

24 Nimene nu poate servi la doī domnii, căci seū pre unul va ură, și pre altul va iubi; seū de unul se va alipi și pre altul va disprețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon. 25 Pentru acesta eū dic voue: Nu ve îngrijii de viața văstră, ce veți mâncă și ce veți bă; nici de corpul vostru, cu ce ve veți imbrăca. Ați nu viață este mai mare de căt hrana, și corpul 26 decât haină. Căutați la pasările cerului! căci nici semănă nici seceră nici adună în grănarie, și Părintele vostru cel ceresc 27 le nutresce. Ați nu sunteți mai mult decât acestea? Si cine din voi prin grija sa poate și șiadaogă un cot la statura sa. 28 Si de haină ce ve îngrijii? Priviți erini cîmpului cum cresc, 29 eînui se osteneșc, nici nu torc; Ear dic voue, ca nici Solomon în 30 totă gloria sa nu s'a imbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci da- că Dumnezeu așa imbrăca ierba cîmpului, care este astă-dă, și mâne se aruncă în cuptor, ați nu cu mult mai virtos pre 31 voi, puçin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijii, dicind: Ce vom mâncă? seū ce vom bă? seū cu ce ne vom imbrăca? 32 Căci aceste totă le cantă păgânii, și scie Parintele vostru cel

ceresc, că avești trebuniță de tōte acestea. Ci căutaș mai 33
întâi imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și tōte a-
cestea se vor adânci vone. Drept accea nu vei îngrijii de 34
dina de mâne, căci dina de mâne se va îngriji de sine. Ajunge
dilec reutataea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă- 3
sura, vi se va măsura și vone. Și pentru ce vezi pașul ce este în ochiul fratelelui tēu, ear birna care este în ochiul tēu este 4
nu-o bagi în sămău? Său cum dică fratelel tēu: Lasă și scotu 5
pașul din ochiul tēu, și éea birna este în ochiul tēu. Făcar-
scoti pașul din ochiul fratelelui tēu, și atunci vei vedea și 6
scoti pașul din ochiul fratelelui tēu.

Nu dați cele sânte cânilor, nici aruncați mărgăritarii vostrii 7
înaintea porcilor, ca nu cumva să îl calee cu picioarele lor, și
intorcându-se să se sfâră.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 8
va dischide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce căută află, și 9
celui ce bate îl se va dischide. Său care este omul dintră 10
voi, de la carele va cere fiu lui pâne și îl va da piatră? Său 11
de va cere pescă și va da sărpe? Deci dacă voi fiind rei, 12
scăti și dată dări bune copiilor vostrii, cu căt mai mult Părin-
tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dinsul.

Deci tōte căt voi și să facă ómenii, faceți și voi lor ascen- 13
menea; căci acăsta este legea și profeții.

Întrăți prin pôrta cea strîntă; că largă este pôrta și lată 14
este calea ce duce spre perdare; și mulți sunt cei ce intră prin-
trînsa; Inse strînta este pôrta, și angustă calea, carea duce 15
la viță, și puțini sunt cei ce o află.

Pădiți-ve de profetii cei minciinoși, cari vin la voi in vest- 16
minte de oî, dar pe din lăuntru sunt lupi răpitorii. Din fruc-
tele lor îl veți cunoșce. Se culeg ore struguri din spinu, său 17
smochine din ciulini? Astfelii tot arborele bun face fructe 18
bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu pôto arborele 19
bun să facă fructe rele, nici arborele putred să facă fructe bu-
ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, și se arun- 20
că in foc. Așa dar dupre fructul lor îl veți cunoșce.

Nu tot cel ce'mi dice: Dómine! Dómine! va intra in imperația 21
cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este in ce-
riuri. Mulți îmă vor dice in dina aceea! Dómine! Dómine! nu am 22
profetit in numele tēu? și nu am seos demou în numele tēu? 23
și nu am făcut lucruri minunate in numele tēu? Și atunci li 24
voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
la mine, voi cei ce luerăți fără-de-legea!

Deci tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, il voiū 24

asemena bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră:
 25 *Și a ploat, și au venit riurile, și au suflat vînturile, și au lovit in casa aceea, și nu a cădut; căci era întemeiată pe piatră.*
 26 *Și tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va asemenea bărbatului nebun, care și-a zidit casă sa pe nisip.*
 27 *Și a ploat, și au venit riurile, și au suflat vînturile, și au lovit in casa aceea; și a cădut, și mare era cădereea ei.*
 28 *Și s'a întîmplat, că după ce a finit Iisus aceste cuvinte*
 29 *se mira multimea de invetătura lui; Căci el îi înveța ca cel ce are autoritate, ear nu ca Carturarii.*

CAP. VIII.

Iisus vinecă pre un lepros, pre servitorul unui sutas, pre sócra lui Petru, și doi demonisați Ghergeseni.

- 1 **D**upă ce Iisus s'a pogorit din munte, a urmat lui popor mult.
- 2 *Și éca un lepros a venit și se inchina lui, dicénd: Dómne!*
dacă voiesci, pot să me curățesci. Si tinqénd Iisus mâna, s'a atins de dinsul, dicénd: Voiesc, fi curătă! Si îndată s'a curăjt lepra sa. Si a dis Iisus lui: Veđi si nu spui nimeneui;
ci mergi de te arăta prețului, și ofere darul, care l-a ordonat Moise, intru marturie lor.
- 3 *Ear întrând Iisus in Capernaum, s'a apropiat de dinsul un*
sutas, rugându-l. Si dicénd: Dómne! servitorul meu jace in
7 case paralitic, cumplit chinuindu-se. Si a dis Iisus lui: Ești
8 voiū veni și l'voiu vinecă. Si respundénd sutasul a dis:
Dómne! eu nu sunt vrednic ca si intri sub acoperemantul meu,
9 ci dî numai un cuvînt, și se va vinecă servitorul meu. Căci
si eu sunt om sub autoritate, având sub mine ostași; și dic
acestua: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servito-
*10 rului meu: Fă acesta, și face. Ear Iisus auhind *acestea* s'a minunat, și a dis celor ce l'urnau: Adevăr qic voue, nici in*
11 Israel nu am aflat atâtă credință. Si dic voue, că mulți vor veni
de la râsărit, și de la apus, și vor sedea cu Abraam și cu Isaac
12 și cu Iacob in imperație cerurilor. Dar fiil imperației vor fi
aruncăți in intunericul cel mai din afară; acolo va fi plângere
13 și schirsnirea dintilor. Si a dis Iisus sutasului: Du-te, și pre-
cum ai credut, facă-se tje. Si s'a vinecă servitorul lui într'acea ora.
- 14 *Apoi viind Iisus in casa lui Petru a vădut pre sócra lui*
15 jácénd și bolnavă de friguri. Si s'a atins de mâna ei, și o auă
lăsat frigurile, și s'a scusat și servia lor.
- 16 *Ear făcându-se sără aù adus la déusul pre mulți demoni-*
sați, și a scos spiritele cu un cuvînt și a vinecă pre toți bol-

navii; Ca și se împlinăcea ceea ce s'a dis prin profetul Isaia, 17
carele dice: Acesta a luat neputințile noastre, și a purtat bô-
lele noastre.

Si vîdend Iisus mult popor imprejurul său a ordonat și 18
trăcă de ceea parte. Atunci s'a apropiat un Cărturar și a 19
dis lui: Învățătorule! voi urma tîi ori unde vei merge. Dar
Iisus a dis lui: Vulpile aú vizunii, și paserile ceriului cuiburi; 20
dar fiul omului nu are unde să și plece capul. □

Ear altul din discipulii sei a dis lui: Dómne! dâ-nîi voe 21
mai întări și me duc și immormântez pre părintele meu. Dar 22
Iisus a dis lui: Urmăză mie, și lasă morții să și immormântez pre
mortii lor.

Si intrând în corabie, aú urmat lui discipulii sei; Si éca 23
s'a rădicat un vîfor mare pe mare, încât se acoperea cora- 24
bia de valuri, eur el dormia. Si viind discipulii lui l-a dis- 25
ceput, dicândui-i: Dómne! măntuesce-ne, căci perim. Si 26
li-a dis: Pentru ce sănătate fricosi, puțin-credincioșilor! Atunci
seculându-se a certat vînturile și marea, și s'a facut linisca mare.
Ear ómenici se mărau, dicând: Ce fel de om este acesta! că și 27
vînturile și marea l'ascultă.

Când a ajuns de ceea parte în latura Ghergheseilor, 28
l-a intîmpinat doi demonisați esind din morminte, forte cum-
pliti, încât nimenea nu putea să trăcă pe cale aceea. Si éca 29
aú strigat, dicând: Ce avem noi cu tine, Iisuse! Fiul lui Dum-
neșteu? Ai venit aici și ne chinușesci mai 'naințe de timp?
Si era depe de dinșii o turmă de porci mulți păscând. 30
Ear demonii il rugau, dicând: De ne scotă, dâ-nîi voe și ne du-
cem în turma de porci. Atunci a dis lor: Duceți-ve. Ear ei 32
esind, s'aú dus în turma de porci, și éca totă turma de porci
s'a precipitat în mare, și a murit în ape. Ear păstorii aú fu-
git, și viind în oraș aú spus tóte, și cele despre demonisați.
Si éca tot orașul a eșit întru intîmpinarea lui Iisus; și vîdén- 34
dul l'aú rugat, ca să trăcă din latura lor.

CAP. IX.

Iisus vindecă mai multe bôle, invică pre fiu lui Iair.

Ear Iisus intrând în corabie a trecut, și a venit în orașul 1
său. Si éca aú adus la dinsul pre un paralitic, carele jacea 2
în pat; și vîdend Iisus credința lor a dis paraliticului: Îndrăz-
nesce, fiule! értă-ți-se pecatele tale! Si éca unii din Cărtu-
rari aú dis în sine: Acesta blasfemă! Dar Iisus cunoșcând 3 4
gândurile lor a dis: Pentru ce gândiți rele în ânimele vostre?
Căci ce este mai lesne—a dice: Értă-ți-se pecatele tale, său a 5
dice: Scădă-te și ămbă? Ci ca să sciți că Fiul omului are 6
putere pe pămînt a erta pecatele, (atunci a dis paraliticului);

- 7 Scólă-te, rădică-ti patul těn, și du-te la casa ta. Si sculân-
8 du-se s'a dus la casa sa. Ear multimea věděnd acésta se mi-
9 ra, și glorifica pre Dumnezeu, carele a dat o putere ca acésta
10 ómeilor.
- 9 Si trecend Iisus de acolo a vědut pre un om ce se numea
11 Matheiu seděud la vamă și a dîs lui: Urmăză 'mî. Si sculân-
12 du-se 'i-a urmat. Si s'a intěmpat, când el sedea la mésă în
13 casă, éca mulți vameși și pécatosi aù venit și aù sedut cu
14 el și cu discipulii sei. Dar věděnd acésta Fariseii aù dîs
15 discipulilor lui: Petru ce Invětătorul vostru mânâncă cu va-
16 mesă și cu pécatosi? Ear Iisus audind acésta li-a dîs: Nu aù
17 trebuință de medic cei sănătoși, ci cei bolnavi. Mergești dar
18 de invětător ce însemnăză acésta: Milă voesc, car nu sacrificie;
19 eaci nu am venit si chiâm la pocăință, pre cei drepti, ci pre cei
20 pécatosi!
- 14 Atunci aù venit la dinsul discipulii lui Ioan, dicend: Pen-
21 tru ce noi și Fariseii postim mult, dar discipulii těi nu pos-
22 tesc? Si Iisus li-a dîs: Aù dorâ pot nuntașii si postescă pe
23 cat timp mirele este cu dinsii? inse vor veni dile când se va
24 lua mirele de la dinsii, si atunci vor posti. Nimeneu nu pune o
25 petecă de pânsă nouă la un vestiment vechiū; căci petecat tra-
26 ge din vestiment, si ruptura se face mai rea. Nicî nu pun vin
27 noñ in foi vechi; altmîntrelea, se sparg foi, si vinul se vérsă,
28 si foi se perđ; ci pun vin nou in foi noi, si amîndoue se
29 conservă.
- 18 Pre când el vorbia acesthesia câtřă dinsii, éca óre-care dregă-
20 tor a venit și i s'a inchinat, dicend: Fiică mea a murit de cu-
21 rēnd; viuo dar, și pune mâna ta preste dinsa, și va invia.
22 Si sculânđu-se Iisus, 'i-a urmat cu discipulii sei.
- 20 Si éca o femeie, avěnd curgerea săngelui de doi-spre-dece
21 ani, viind din-apoi s'a atins de pôla vestimentului seu; Căci
22 dicea in sine: Numař de me voi atinge de vestimentul lui, me
23 voju măntui. Dar Iisus intorcendu-se, si věděndu-o, 'i-a dîs:
24 Indrăznesc, fiică! credința ta te-a măntuit; si s'a vindecat fe-
25 meea din acea oră.
- 23 Si viind Iisus in casa dregătorului si věděnd fluorătorii si
24 multimea galcevind, Li-a dîs: Plecați, copila nu a murit, ci
25 dorme. Si 'si rideau de dinsul. Ear când s'a scos afară mul-
26 timea, a intrat și a apucat-o de mânuă, și s'a rădicat copila.
27 Si trecend Iisus de acolo, aù urmat lui doi orbii, strigând
28 și dicend: Fiul lui David! miluesce-ne. Ear după ce a venit
29 in casă, s'a apropiat câtřă dinsul orbii, și li-a dîs Iisus: Cre-
deți că pot să fac eu acesta? Ei 'i-a dîs: Da, Dómne! Atunci
s'a atins de ochii lor, dicend; Dupre credința voastră facă-se

*rou. Si s'a dischis ochii lor; si a ordonat lor, dicând: 30
Videți nimene și nu scie. Ear ei eșind așă respândit fima 31
lui în tot pământul acela.*

*Si eșind ei, éea așă adus la' dinsul pre un om surdo-mut 32
demonisat. Si după ce s'a scos demonul, mulțul a vorbit; 33
si s'a mirat multimea, dicând: Nici odată nu s'a văzut ascine-
ne în Israel. Ear Fariseii diceau: El scote pre demonii prin 34
domnul demonilor.*

*Si străbatea Iisus tóte orașele și satele, invetând în sină- 35
gogile lor și predicând evangelia împărătei, și vindecând ori-
ce boli și ori-ce nepuțină în popor. Ear veșând el multimea, i s'a 36
făcut milă de dinși; pentru că erau lărgediți și împrășciați ca oile
ce nu au păstor. Atunci a dîs discipulilor lui: Sacerișul este 37
mult, dar lucrătorii sunt pucini. Deci rugați pre Domnul se- 38
cerișului, ca să scotă lucratorii la sacerișul scă.*

CAP. X, XI.

*Numele celor doi-spre-dece Apostoli; Iisus îi trimite, îi înveță și îi
mângâie în privința persecuțiunilor, ce vor se suferă.*

Si chiămând Iisus pre cei doi-spre-dece discipuli ai săi, 1
lă-a dat putere asupra spiritelor necurate, ca să le scă-
pă, și să vindece ori-ce boli și ori-ce nepuțină.

Ear numele celor doi-spre-dece apostoli sunt acestea: Cel 2
dintâi Simon ce se dîce Petru, și Andrei, fratele lui; Iacob al 3
lui Zebedeiu, și Ioan, fratele lui; Filip și Bartolomei; Tho- 4
ma și Matheiuvameșul; Iacob al lui Alfeu, și Lebbi ce s'a su-
pranumit Thaddeu; Simon Cananitul, și Iuda Iscariot, ca
rele l-a și trădat.

Pre acești doi-spre-dece l-a trimis Iisus, și lă-a ordonat, di- 5
când: Si nu mergeți pe calea pagânilor, și să nu intrați în 6
vre-un oraș Samaritan; Ci mai bine mergeți la oile cele per-
dute ale casei lui Israel. Si mergând predicați, dicând: S'a 7
apropiat împărăția cerurilor. Vindecați pre bolnavi, curățați 8
pre leproși, învieți pre morți, scoteți pre demoni; în dar ată-
luat, în dar dată. Nu căscigați aur, nici argint, nici aramă 9
pentru cingătorile văstre; Nici traistă în calc, nici doue vest- 10
mine, nici încălțămintă, nici toág; căci vrednic este lucrăto-
rul de hrana sa.

Si ori în care oraș său sat veți intra, cercetați cine intr'- 11
insul este vrednic, și acolo să petreceți până când veți eși. Si 12
când veți intra în casă, salutați-o. Si de va fi casa aceea 13
vrednică, pacea voastră să vină preste dinsa; dar de nu va fi 14
vrednică, pacea voastră să se întoarcă la voi. Si ori cine nu ve
va primi, nici vă va asculta cuvintele văstre, eșind din casă său
din orașul acela scuturăți pulberea de pe picioarele văstre. A- 15

dever die vone; că va fi mai de suferit pământului Sodomei și al Gomorrei în ziua judecății de căt orașulă aceluiă.

- 16 Eea eu ve trimis ca ei in meglebicii lui; deci nu inteleptu
17 ca serpsi si inocenti ca porumbii. Dar feriti-vă de ómenii
caci și vor trăda la tribunale, și vă vor bieșii in sinagogile lor;
18 Si veți fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine intru
19 marturie lor și păgânilor. Dar când ve vor trăda, nu ve îngrijită
cum seiu ce si vorbiți; căci și ve sa va da într'acea órá ce si
20 vorbiți; Căci nu voi sănăteți cei ce vorbiți, ci Spiritul Părintelui
21 vostru, care vorbesce în voi; Si va trăda frate pre frate la
morte, și părinte pre fiu; și se vor resculca copiii in contra pa-
22 rintilor și vor omori; Si veți fi urita de toți pentru nume-
le meu; ear cel ce va râbdă pánă in finit acela se va măntuui.
23 Si când ve vor alunga din vre un oras, fugiți in altul; căci
adever dic voue, că nu veți fi trecut orașele lui Israel, pă-
24 nă ce va veni Fiul omului. Xu este discipul mai presus de
25 învățător, nici serv mai pre sus de stăpânul seu. Ajunge
discipulului si devină ca învățătorul seu, si servitorului ca stă-
pânul seu. Dacă pre stăpânul casei l-au numit Beelzebul, cu
26 căt mai mult pre casnicii sei. Deci nu ve temeti de dinșii; căci nimic nu este acoperit, care si nu se descopere, nici as-
27 cuns, care si nu se cunoscă. Ceea ce vi dic in intunecă,
spuneți-o la lumină; și ceea ce auditi la urechia predicați de
28 pe case. Si nu ve temeti de cei ce ucid corpul, dar sufle-
tu nu pot s'il ucidă; ci temeti-re mai bine de cel ce pote si
29 pérđă și sufletul și corpul in gheenua. Aū döră nu se vînd
doue vrabii pentru un ban, și nici una dintr'insule nu cade pe
30 pămînt fără roea Părintelui vostru. Ear căt pentru voi și perii
31 capului vă sunt toți numerați. Pentru aceea nu ve temeti;
32 căci voi sănăteți de mai mult pre de căt multe vrabii. Deci
tot cel ce me va mărturisi înaintea ómenilor, și eū voi mă-
turarsi pentru dinsul înaintea Părintelui meu care este in ceruri.
33 Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea ómenilor, me voi
lepăda și eū de dinsul înaintea Părintelui meu care este in
ceruri
34 Nu găduiți că am venit si aduc pace pe pămînt; nu am ve-
35 nit si aduc pace, ci sabie. Căci am venit si disibin pre om
de părintele seu, si pre fiica de mama sa, si pre noră de só-
36 37 cra sa. Si inimicul omului vor și casnicii lui. Cel ce iubes-
ce pre părinte seu pre mama mai mult de căt pre mine nu
este vrednic de mine; si cel ce iubesc pre fiu seu fiică mai
38 mult de căt pre mine nu este vrednic de mine. Si cel ce nu
iea crucea sa, si nu urmează după mine nu este vrednic de mi-
39 ne. Cel ce și-a aflat viața sa o va perde; si cel ce și-a per-
40 dut viața sa pentru mine o va asta. Cel ce ve primesc, me

primesc pre mine; și cel ce me primesc, primesc pre cel ce m'a trimis pre mine. Cel ce primesc profet în nume de 41 profet va primi plata profetului; și cel ce primesc pre un drept în nume de drept va primi plata dreptului. Si cel ce 42 va adăpa pre unul dintr-acești mică nunăci un pahar de *apă* rece în nume de discipul, adever dic voue, că nu și va perde plata sa.

Si s'a întâmplat, când a finit Iisus de ordinat celor doi-spre- XI

*Ş*lece discipuli ai săi, a trecut de acolo, ca și învețe și să predice în orașele lor.

Ear Ioan audind în inchisore de faptele lui Iisus, a trimis 2 pre doi din discipulii săi, Si i-a dîs: Tu esci cel ce vine, 3 săci și ascopătă pre altul? Răspunzând Iisus li-a dîs: Du- 4 ceti-ve și spunetă lui Ioan cele ce auditi și vedeti: Orbi vîd, 5 și schiopi ămblă, leproși se curățesc, surdi aud, morți inviează, și seracilor se predica evangelia; Si fericit este cel ce nu se 6 va scandaliza despre mine.

După ce s'a dus aceia, a început Iisus a vorbi către mul- 7 time despre Ioan: Ce ati ești în pustie și vedeti? Auu trestie 8 clătită de vînt? Dar ce ati ești și vedeti? Om imbrăcat în vestimente moi? éca cei ce portă *restimile* moi sunt în ca- 9 sele regilor. Dar ce ati ești și vedeti? Profet? Da, dic voue, și mai mult de căt profet. Căci acesta este cel despre care 10 este scris: Eca eû trinit pre ăngerul meu înaintea feței tale, carele va prepara calea ta înaintea ta. Adever dic voue, 11 că intre cei născuți din femei nu s'a rădicat mai mare de căt Ioan Botezătorul; înse cel mai mic în imperația cerurilor este 12 mai mare de căt dinsul. Si din dilele lui Ioan Botezătorului până acum imperația cerurilor se silese, și slitorii o ră- 13 pesc. Căci toti profetii și legea atu profetii păuă la Ioan. Si de voi și priuști, acesta este Ilie cel ce are și vie. 14 Cel ce are urechi de audit, audă! Dar cu cine voi și asemenea 15 na acesta generațiune! Asemenea este copiilor celor ce sed în piță, și strigă către socii lor, Si dic: V'am fluerat, și nu ati 17 dansat; v'am cântat de jale, și nu ați plâns. Căci Ioan a ve- 18 nit nici mâncând nici bând, și ei dic: Are demon. A venit 19 Fiul omului mâncând și bând, și ei dic: Eca om mâncător și bător de vin, amic al vameșilor și al păcătoșilor. Înse in- 20 telepciuinea s'a justificat de către fiu sei.

Astunci a început Iisus a mustra orașele în cari se făcuse 20 cele mai multe minuni ale sale, pentru că nu s'a pocașit: - Vai ție, Chorazine! vai ție, Bethsaido! căci de s'ar fi făcut în 21 Tir și în Sidon minunile cari s'a făcut între voi, de demult s'ar fi pocăit în sac și în cenușă. Înse eû vă dic, că va fi Tirulul 22 și Sidonul mai de suferit în ciuia judecății de căt voue. Si 23

tu, Capernaum! carele te-ai înălțat până la ceriu te voi pogori
până la iad; căci de săr fi săcăt în Sodoma minunile ce s'au
24 facut intru tine, ar fi remas până în ziua de astă-dăi. Înse eșu
vă dic, că pământului Sodomei nu fi mai de suferit în ziua ju-
decații de căt ţie.

25 In acel timp Iisus luând cuvînt a dis: Multumesc ţie, Pă-
rinte! Dômne al cerului și al pămîntului, că ai ascuns acestea
26 de cei înțelepți și priceputi, și le-ai discoperit pruncilor. Da,
27 Părinte! aşa a fost bună-voință înaintea ta. Tôte 'nu' sunt
trădă de la Părintele meu; și nimeneu nu cunoșce pre Fiul
de căt numai Părintele, și nimeneu nu cunoșce pre Părintele
de căt numai Fiul, și *acela* căruia voesc Fiul și 'i' discopere.
28 Veniți către mine, toti voi căi osteneți și însărcinați, și eșu vă
29 voiu da repaus. Luati jugul meu preste voi, și ve învețați de
la mine, căci sunt bland și umil cu ânina, și veți asta repaus
30 pentru sufletele voastre. Căci jugul meu este bun, și sarcina
mea este ușoară.

CAP. XII.

*Despre Sâmbătă. Vindecarea unui demonisat. Păcatul contra
Sântului Spirit.*

1 In timpul acela s'a dus Iisus sămbăta prin ogore; ear disci-
2 pulii lui aș flămândit, și a început a smulge spică și a
3 le mânca. Dar Fariseii vădând *acesta* l-a dis: Ecă disci-
4 pulii tei fac aceea ce nu se cade a face sămbăta. Dar el
5 li-a dis: Nu ati ceteit ce a făcut David, când a flămândit el și
6 cei ce erau cu dinsul? Cum a intrat in casa lui Dumnezeu,
7 și a mâncaț pâinile punerii înainte, cari nu se cuvinea lui și
8 le mânânce nici celor ce erau cu dinsul, ci numai preuștilor?
9 Séu nu ati ceteit in lege cum că sămbăta preuști in templu cal-
10 că sămbăta, și sunt nevinovați. Dar eșu vi dic, că aici este
11 ceva mai mare de căt templul. Ear de ati fi sciut ce inse-
12 nează *acesta*: Milă voesc și nu sacrificie, nu ati fi condamnat pre
13 cei inocenți. Căci fiul omului este Domn și al sămbetei.
14 Și trecend de acolo a venit in sinagoga lor. Si éca un
om era acolo, carele avea mâna uscată. Si ei l'-aù intrebat, di-
când: Se cuvine ore a vindeca sămbăta? ca si'l pótă acusa.
15 Dar el li-a dis: Ce om va fi intre voi, carele ar avé o oae, și
16 dacă ar cădă *acesta* sămbăta in grăpă, nu ar apuca-o și scó-
17 te-o? Dar cu căt mai mult este un om de căt o oae? Deci se
18 cuvine a face bine sămbăta. Atunci a dis omului: Intinde mă-
na ta; și el o-a întins; și a devenit sănătosă ca și cea-l-altă.
19 Apoi Fariseii esind afară așzintut consiliu contra lui, ca si'l
pérđă.

Dar Iisus sciind *acăsta* s'a dus de acolo: și i-a urmat 15 multime mare, și el i-a vindecat pre toti. Și a ordonat lor, 16 ca și nu'l facă cunoscut; Ca si se împlinescă ceea ce s'a dîs 17 prin profetul Isaia, ce dice: Ecă servul meu, pre care am a- 18 les; iubitul meu, în care sufletul meu a bine-voit; eu voiță pu- ne spiritul meu preste dinsul, și el va anunța judecată națiunii. 19 El nu va certa, nici va striga, nici va audii cineva vo- 20 cea lui în uliți. Trestie sdrobită nu va frângi, și muc fumegând 21 nu va stârge, până când nu va scôte judecată spre biruință. 22 Și în numele lui vor spera națiunile.

Atunci aă adus la dinsul pre un demonisat orb și mut; și 22 el l-a vindecat, în căt orbul și mutul vorbla și vedea. Și se 23 miră totă multimea, și diceau: Nu cum-va acesta este Fiul lui David? Dar Fariseii auind dicaeu: Acesta nu scôte de- 24 moni decât numai prin Beelzebul, domnul demonilor. Înse 25 Iisus cunoscend gândurile lor li-a dîs: Totă imperația ce se disbină între sine se pustiesce, și tot orașul său casă ce se disbină între sine nu va sta. Și dacă Satana scôte pre Sata- 26 na, s'a disbinat între sine; deci cum va sta imperația lui. Și 27 dacă eū scot demoni prin Beelzebul, prin cine-i scot fiți vo- 28 stri? pentru acăsta ei vî vor fi judecători. Dar dacă eū scot demoni prin Spiritul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe- 29 răția lui Dumnezeu. Séu cum pôte cineva să între în casa celui tare, și si prâde vasele lui, de nu va lega întăiu pre cel tare? și atunci va prâda casa lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, și cel ce nu adună cu mine râsipesce. Pen- 30 31 tri acăsta vi dic: Tot păcatul și blasfema se va erta ómenilor; dar blasfema *contra* Spiritului Sânt nu se va erta ómenilor. Și ori-carele va dice un cuvînt contra Fiului omului, se va 32 erta lui; dar cel ce vorbesce *in contra* Spiritului Sânt, nu-i se va erta, nici în seculul de acum, nici în cel ce va și fie. Ori faceți arborele bun, și fructul lui *va fi* bun; ori faceți arbo- 33 rele putred, și fructul lui *va fi* putred; căci din fruct se cunoscse arborele. Pui de viperă! cum puteți vorbi cele bune, fiind 34 înșive rei? căci din abundanță ánimei vorbesce gura. Omul 35 cel bun scôte cele bune din tesaurul cel bun al ánimei; ear omul cel rêu din tesaurul cel rêu scôte cele rele. Deci vi 36 dic, că pentru tot cuvîntul deșert care vor vorbi ómenii, vor da semnă de dinsul în diua judecății. Căci din cuvîntele tale te 37 vei justifica, și din cuvîntele tale te vei condamna.

Atunci i-aă respuns unii din Cărturari și din Farisei, di- 38 cênd: Învîțătorule, voim să vedem semn de la tine. Ear el 39 respundînd li-a dîs: Generația rea și adulteră caută semn, dar alt semn nu-i se va da decât numai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost trei dîle și trei nopti în pân- 40

tecele chitulu, aşa va fi Fiul omului trei dile și trei nopti în
 41 sinul pământului. Bărbăti din Nineve se vor scula la judecată
 cu generațiunea acesta, și o vor condena; căci ei s-au pocăit
 la predicație lui Iona; și éca aici mai mult de cât Iona.
 42 Regina de la međă-di se va scula la judecată cu generațiunea
 acesta, și o va condena; căci ea a venit de la marginile pă-
 mîntului și auđe înțelepciunea lui Solomon; și éca aici mai
 mult de cât Solomon.

43 Când spiritul cel necurat a eșit din om, împlă prin locuri
 44 seci, căutând repaus, și nu află. Atunci dice: Me voi întor-
 ce în case mea, de unde am eșit; și viind, o astă desertoare, mă-
 45 turată și înfrumusețată. Atunci se duce și ia cu sine alte săpte
 spirite mai rele decât sine, și intrând locuiesc acolo, și se
 fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele
 d'intâi. Astfelii va fi și cu acesta rea generațiune.

46 Încă vorbind el poporului, éca mama lui și frații lui stațu-
 47 afară, căutând și vorbescă cu dinsul. Atunci ore-care i-a
 48 că cu tine. Dar el respundând a dis celui ce i-a-spus:
 49 Cine este mama mea, și cari sunt frații mei? Si tindându-și
 mâna sa spre discipulii sei a dis: Eca mama mea și frații
 50 mei! Căci ori-cine va face voea Părintelui meu celui din ceruri,
 acela îmi este frate și soră și mamă.

CAP. XIII.

*Parabolele despre semănător, aluat, grăuntele de muștar și altele.
 Iisus disprețiuț în patria sa.*

1 2 **I**n acea di Iisus esind din casă sedea lângă mare. Si s'a
 adunat la dinsul o mulțime mare, în cît el a intrat în co-
 3 rabie și a sedut acolo, și totă mulțimea sta pe țerm. Si li-a
 vorbit multe în parabole, dicând:

4 Éca a eșit semănătorul și sémene; Si precând semăna,
 unele aă cădut lângă cale, și aă venit paserile și le-aă mân-
 5 cat. Ear altele aă cădut pe locuri petrose, unde nu aveau pă-
 mînt mult, și indată aă răsărît, pentru că nu aveau pămînt
 6 adânc. Dar când a resărit sôrele, s'aă pălit; și pentru că
 7 nu aveau rădăcină, s'aă uscat. Ear altele aă cădut în spinî,
 8 și aă crescut spinii și le-aă înecat. Dar altele aă cădut
 pe pămînt bun, și aă facut fruct; unele o sută, ear altele șese-
 9 deci, ear altele trei-deci. Cel ce are urechi de audit, audé.

10 Si apropiindu-se discipulii i-a dis: Pentru ce li vorbesci în
 11 parabole? Ear el respunđind li-a dis: Pentru că voul s'a dat
 a sci misteriile împărații cerurilor, dar acelora nu s'a dat.
 12 Căci cel ce are i se va da, și-i va prisosi; dar cel ce nu are,
 13 și ceea ce are se va lua de la dinsul. De aceea li vorbesc

in parabole, pentru că vădend nu văd, și audind nu aud, nici nu înțeleg. Așa se impălinesc cu dinșii profeția lui Isaia, ce dice: Cu audul veți audii, dar nu veți înțelege; și vădend veți vedea, dar nu veți precepe. Căci anima poporului acestuia s'a ingrosat, și urechile lor sunt grele la audi, și ochii lor și-așă inchis; ca nu cum-va si vădă cu ochii, și si audă cu urechile, și si înțelegă cu anima, și si se întorcă, și ei și-i vindec. Înse fericiți sunăt ochii vostră, că văd; și urechile văstre că aud. Căci adeveră dic voue, că mulți profeti și dreptății au dorit să vină cele ce vădeți voi, și nu au vădut; și si audă cele ce auditi voi, și nu au audit.

Deci ascultați voi parabola semănătorului. De aude cineva cuvântul imperiilor și nu'l înțelege, atunci vine cel reu și răpesce ceea ce este semănăt în anima lui. Acesta este cea semănătă largă ale. Ear cea semănătă pe locuri petroșe, acesta este cel ce aude cuvântul, și indată 'l primeste cu bucurie; Înse nu are rădincă în sine, ci este numai până la un timp; ear când se face strimtorare său persecuțiune pentru cuvânt, indată se scandalizează. Ear cea semănătă între spină, acesta este cel ce aude cuvântul; dar grija lumei acesteia și amăgirea bogăției inecă cuvântul, și se face nefructifer. Ear cea semănătă în pămînt bun, acesta este cel ce aude cuvântul și'l înțelege; care și face fruct, și produce unul o sută, altul șese-deci, și altul trei-deci.

Altă parabolă li-a propus, dicând:

Imperația cerurilor este asemenea omului care a semănăt semenii bună în terina sa; Ear pre când dormiau omeni, a venit inimicul, și a semănăt neghine prin grâu, și s'a dus. Dar când a crescut ierba și a făcut fruct, atunci s'a arătat și neghinele. Atunci au venit servitorii stăpânului casei, și 'l-ați dis: Domne, nu ai semănăt semenii bună în terina ta? deci de unde ore neghine? El li-a dis: Un inimic a făcut acesta. Servitorii 'l-ați dis: Voiesci dar și mergem și si le plivim? Dar el a dis: Nu; ca nu cum-va plivind neghinele și smulgeți și grâul împreună cu dinsele. Lăsați pre amândouă și creșcă impreună până la seceriș, și la timpul secerișului voi și dice secerătorilor: Plivîți intăiu neghinele, și le legați snopii spre a le arde; dar grâul adunați 'l în grânarul meu.

Altă parabolă li-a propus:

Imperația cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pre care 'l-a luat un om, și a semănăt în terina sa. Acesta este mai mic decât totă semenile; ear când crescă, este mai mare de căt totă legumele, și se face arbore, încât vin pasările cetei să locuesc în ramurile lui.

Altă parabolă li-a vorbit el;

Imperația cerurilor este asemenea aluatului, pre care l-a luat o femeie, și l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit totă.

34 Acestea tōte a vorbit Iisus multimeș în parabole; și fără de 35 parbole nu li vorbă; Ca și se împlinescă ceea ce s'a ăsprit prin profetul, ce dice: Eu voiă dischide gura mea în parbole, voiă spune cele ascunse din incepțul lumei.

36 Atunci Iisus lăsând multimea a mers în casă; și s'a apropiat de dinusi discipuli lui, ăcind: Spune-ni noile parabole

37 neghinelor tērinei. Ear el respondând li-a ăs.

38 Cel ce a semănat semenătua cea bună este Fiul omului. Tērina este lumea; semenătua cea bună sunt fișii imperației; ear neghinile

39 sunt fișii celui rēu; Înimicul care le-a semănat este diabolul; 40 secerișul este finitul lumei; ear secerătorii sunt ăngerii. Deci

41 precum se adună neghinile, și se ard cu foc, astfelii va fi la finitul lumei acesteia. Fiul omului va trimite pre ăngerii sei,

42 și acestia vor aduna din imperația lui tōte scandale și pre cei

43 va fi plângere și scrișirea dinjilor. Atunci dreptii vor străluci ca solele în imperația Părintelui lor. Cel ce are urechi de

audit, audē.

44 Erăși imperația cerurilor este asemenea cu un tesaur ascuns în tērină, pre carele afăndu-l omul, l-a ascuns; și de bucuria merge, și vine tōte căte are, și cumperă tērina aceea.

45 Erăși imperația cerurilor este asemenea negușitorului, ce 46 căută mărgăritari buni. Carele, afănd un mărgăritar de pre mare, a mers și a vândut tōte căte avea, și l-a cumpărat.

47 Erăși imperația cerurilor este asemenea năvodoului, aruncat în mare, care a adunat tot felul de pesci; Carele, după ce s'a implut, il scot la term, și ăscind aleg pre cei buni în vase, dar pre cei rei ii aruncă afară. Așa va fi la finitul lumei; vor ești ăncă 50 genii, și vor despărți pre cei rei din mediul celor drepti; Si i vor arunca în cuptorul de foc; acolo va fi plângere și scrișirea dinjilor.

51 Dis-a lor Iisus: Ați înțeles tōte acestea? El i-ăs ăs: Da, 52 Dómne. Ear el li-a ăs: Pentru acésta tot cărturarul, care este bine inițiat în imperația cerurilor este asemenea omului, stăpân al casei, care scoțe din tesaurul seu noile și vechi.

53 Si s'a întemplat, după ce a finit Iisus aceste parabole, a plecat de acolo. Si viind în patria sa, învēta pre dinșii în sinagoga lor, încât se mirau și ădiceau: De unde are acest om acăstă înțelepciu și fapte minunate? Aă nu este acesta fiul teslarului? aă nu se numește mama lui Maria? și frații lui, Iacob și Iose și Simon și Iuda? Si surorile lui, aă nu sunt tōte la noi? dar de unde are acesta tōte acestea. Si se scandaliza-

sañ despre dñsul. Ear Iisus li-a ñis: Nu este profet fără onore decât numai în patria sa și în casa sa. Si nu a făcut acolo 58 minuni multe pentru necredinþa lor.

CAP. XIV.

Istoria morþii Ioan Botezătorului. Diverse minuni.

[Intr' acel timp a audit Erod Tetrarchul fama lui Iisus; 1
Si a ñis servitorilor sei: Acesta este Ioan Botezătorul; 2
el s'a scusat din morþi, și d'aceea se fac minuni printr'insul. 3
Căci Erod prînse pre Ioan, il legase și'l pusese în inchisoare, 4
pentru Erodiada, femeea lui Filip, frateiui seu. Căci Ioan 5
îi dicea: Nu-þi se cade și albi pre ea. Si voind să-l omore 6
s'a temut de multime, pentru că ei îl aveau ca pre un profet. 7
Ear când se celebra diua nașterii lui Erod, a jucat fiia Erodiadei înaintea lor, și a plâcut lui Erod. Pentru aceea a promis cu jurămîntul să-i dea orî ceva cere. Ear ea, dinainte fiind indemnătă de mama sa, a ñis: Dă-mi aici în tipsie capul lui Ioan 8
Botezătorului. Si regele s'a întristat; însă din cauza jurămîntului 9
și celor ce ședeau la mésă cu el a ordonat să-i se dea. 10
Si trimînd a decapitat pre Ioan în inchisoare. Si s'a 11
adus capul lui în tipsie, și s'a dat fetei, și ea 'l-a dus la mama 12
sa. Atunci a venit discipulii lui, și a luat corpul și 'l-a 13
immormîntat; și mergînd aú anunþat lui Iisus.

Si auñind Iisus acésta s'a dus de acolo cu corăbia în loc 13
desert deosebi. Si informându-se multimea a urmat lui pe jos
din oraþe.

Si eșind Iisus a vîdut o multime mare, și i s'a făcut milă 14
de ea, și a vindecat pre bolnavii lor.

Ear făcîndu-se séră s'aú apropiat cătră dñsul discipului lui, 15
dicînd: Locul este pustiu, și ora a trecut deja; dimite multimea, ca si se ducă în sate și să cumpere bucate. Dar Iisus 16
li-a ñis: Ei nu trebuie să mérge; daþi-li voi să mânânce. Ear 17
ei 'l-aú ñis: Nu avem aici decât cinci pâni și doi pesci. Ear 18
el a ñis: Aduceþi-mi-le aici. Si după ce a ordonat multîmei 19
si ședâ pe ierbă, luând cele cinci pâni și cei doi pesci, și căutând 20
la ceriu, le-a bine-cuvîntat, și frângîndu-le a dat discipulilor 21
pânille, ear discipulii multîmei. Si aú mâncaþ toti, și s'aú săturat; 22
și aú luat remășiile de fărâmături doue-spre-dece panere
pline. Ear cei ce mâncaþera erau ca la cinci miu de barbaþi 23
afară de femei și de copii.

Si indată a indemnăt Iisus pre discipului sei și între în corabie, și si mérge mai 'nainte de el dincolo, până ce va dimite multîmea. Si după ce dimise multîmea, s'a suit pe munte de
osebi și se roge, și făcîndu-se séră era singur acolo. Ear co- 24
rabia era deja în medîlocul mării, invâluindu-se de valuri, căci

25 vîntul era contrarîu. Ear intr'a patra stréjă a noptii Iisus a
 26 mers la dînsii, îmbland pe mare. Si vîşendu-l discipulii îm-
 blând pe mare s'a turburat, dicênd: Este năluca; și aú strigat
 27 de frică. Dar Iisus indată li-a vorbit, dicênd: Îndrăzniți, eu
 28 sănt! nu ve temeți! Atunci Petru luând cuvîntul, a dis: Dom-
 29 ne, de esci tu, ordonâ-mi se viu la tine pe apă. El a dis:
 Vino. Si pogorindu-se Petru din corabie a mers pe apă spre
 30 a veni la Iisus. Înse vîşend vîntul tare s'a temut, și incepând
 31 a se afunda a strigat, dicênd: Dómne, mânuesce-me. Si Iisus
 indată intîndînd mâna, l-a apucat, și i-a dis: Pucin-credinco-
 32 sule! pentru ce te-ai indoit? Si întrând ei în corabie, a in-
 33 cetat vîntul. Ear cîi ce erau în corabie aú venit și i-său
 inchinat, dicênd: Adever Fiul lui Dumnezeu esci.
 34 Ear după ce a trecur lacul aú venit în pămîntul Ghenezare-
 35 tului. Si cunoscîndu-l omenii locului acestuia aú trimis în
 36 tôte împrejurimile acele, și aú adus la dinsul toti bolnavii. Si
 l rugau ca numai si se atingă de pôlele vestmîntului lui; și
 cătă s'a atins de dinsul s'aú vindecat.

CAP. XV.

Iisus condamnă tradiuinea. Hanañea. Diverse minuni.

1 A tuncă aú venit la Iisus Cărturarii și Fariseii de la Ieru-
 2 salem, și aú dis: Pentru ce discipulii tîi calcă tradi-
 3 unea bătrânilor? căci nu'si spală mânilor, când mânâncă
 4 pâne. Ear el respundînd li-a dis: Pentru ce și voi calcăsi co-
 5 mandamentul lui Dumnezeu prin tradiuinea voastră? Căci Dum-
 6 nezeu a ordonat, dicênd: Onoră pre părinte și pre mamă; și:
 7 Cel ce va vorbi de rîu pre părinte seu pre mamă cu moarte
 8 va muri. Dar voi dicești: Cel ce ar dice părintelui seu mamei:
 9 Este un dar aceea cu care te-ai puté ajuta de la mine, nu este
 10 dator; și aşa nu va onora pre părintele seu seu pre mama sa.
 11 Asa atî disfînat comandamentul lui Dumnezeu prin tradiuinea
 12 voastră. Făçarnicilor, bine a profeșit Isaia despre voi, dicênd:
 13 Acest popor se apropie de mine cu gura lor, și me onoră cu
 14 buzele; înse ânima lor este departe de mine. Dar în zadar
 15 m'adóră, învîțând învîțături comandamente omenesce.
 16 Si chiامند la *sine* pre multîmea li-a dis: Ascultați și in-
 17 telegești: Nu ceea ce intră în gură spurcă pre om, ci ceea
 18 ce ese din gură, aceea spurcă pre om.
 19 Atunci apropiindu-se discipulii lui i-a dis: Scii, că Fariseii
 20 s'aú scandalisat, când aú audît acest cuvînt? Ear el respu-
 21 dînd a dis: Ori ce plantă, pre care nu a plantat Părintele meu
 22 cel cresc, se va disrădicina. Lăsați pre dînsii; ei sunt con-
 23 ducători orbî ai orbilor. Si de va conduce orb pre orb, amîndoï
 24 vor căde în grăpă. Atunci Petru respundînd i-a dis: Spune

noue acéstă parabolă. Ear Iisus a dis: Âncă și voi sunteți 16 nepricepuți? Orică nu înțelegeti, că tot ce intră în gură 17 merge în pântece și se aruncă în urinar. Înse cele ce es 18 din gură es din ânină, și acelea spurcă pre om. Căci din ânina 19 es cugetări rele, ucideri, adulterii, fornicării, furturi, mărturii minciunose, blasfeme. Aceleia sunt cele ce spurcă pre 20 om; dar a mâncă cu mâni nespălate nu spurcă pre om.

Atunci Iisus eşind de acolo s'a dus în părțile Tirului și ale Sis 21 donului. Si éca o femeie Hananeia, eşind din acele hotare 22 a strigat cătră dinsul, dicând: Miluesc-me, Dómine! Fiul lui David; fica mea se chinuesce rêu de demon. Dar el nu i-a 23 respuns cuvînt. Atunci apropiindu-se discipuli lui il rugaă, dicând: Dimite-o pre ea, căci strigă în urma nostră. Ear el 24 respundînd a dis: Ești nu sunt trimis decât numai cătră oile cele perduite ale casei lui Israel. Dar ea viind i s'a inchinat, 25 dicând: Dómine, ajută-mă. Ear el respundînd a dis: Nu este 26 bine a lua pânea copiilor și a o arunca cănilor. Ea a dis: 27 Adeverăt, Dómine, cu tôte acestea căni mânâncă din fărâmăturile ce cad din masa stăpânitorilor. Atunci respundînd Iisus 28 i-a dis: O femeie! mare este credința ta; facă-ți-se ţie precum voiesci. Si fica ei s'a vindecat din acea oră.

Si trecînd de acolo Iisus a venit lângă marea Galilee, si 29 suindu-se pe munte a sedut acolo. Si a venit la dinsul mul- 30 țime mare, avînd cu sine scioopi, orbî, muți, ciungî și mulți alți, si au aruncat pre dinsii la picioarele lui Iisus; si el i-a vindecat; încât se mira multimea, vîdînd pre muți vorbind, pre ciungî 31 sănătoși, pre scioopi amblând și orbî vîdînd; si glorificau pre Dumnezeul lui Israel.

Ear Iisus chihamănd *la sine* discipulii sei a dis: Milă-mă este 32 de multime, pentru că sunt deja trei dîle de când staă lângă mine, și nu aș ce mâncă; și nu voiesc a îl dimite flămânđli, ca nu cumva si slabescă pe cale. Si discipulii sei i-a dis: De unde 33 si avem în pustie atâtea pâni, încât si se satură atâtă multime! Iisus i-a dis: căte pâni aveți? El aă dis: Șepte, și 34 pucini pescișori. Atunci el a ordonat multimei si sădă pe 35 pămînt. Apoi luând pre cele șepte pâni și pesci, multu- 36 mind, le-a frâns și le-a dat discipulilor lui, ear discipulii mul- 37 timei. Si aă mâncau toți si s'aă saturat; si aă rădicat remă- 38 sitele de fărâmături șepte panere pline. Ear cel ce mâncase erau patru muli de bărbați afară de femei și copii.

Si dimînînd multimea a intrat în corabie, și a trecut în părțile 39 Magdalului.

CAP. XVI.

Iisus refuă de a face rre o minune. Mărturisirea lui Petru. Iisus își predica mōrtea sa.

- 1 Atunci s'au apropiat Fariseii și Sadukei, ispitindu-l, și ce-
2 rēnd de la dinsul și li arete un semn din ceriu, el respunđend lă-a ȳis: Când se face sără, diceți: *Va ji senin.* Ear
3 căci ceriu se roșesc. Si dinuñea: Astă-dă *raji furtună,* căci
4 ceriu este roș și posomorit. Făgănicilor! scîti și deosebiti fața
de cat numai semnul profetului Iona. Si lăsându-i s'a dus.
5 Si când ațu trecut discipuli lui de cea parte, uitase si la
6 pâne. Ear Iisus lă-a ȳis: Vedeti, pădiți-ve de aluatul Fariseilor
7 și al Sadukeilor! Dar ei se găndeau în sine' și, dicând: Nu am
8 luat pâni. Dar Iisus cunoștead acăsta lă-a ȳis: Pucin-credin-
9 cișilor! pentru ce ve găndiți în sine-ve, că nu ați luat pâne?
10 Ancă nu înțelegeți nici ve aduceți aminte de cele cinci pâni
11 ale celor cinci mii, și căte panere ați rădicat? Nicăi de cele
12 septă pâni ale celor patru mii, și căte panere ați rădicat? Cum
că nu li-a ȳis si se pădăescă de aluatul pâni, ci de învechitură
Fariseilor și al Sadukeilor.
13 Ear Iisus viind în părțile Cesarei lui Filip a întrebat pre-
discipulii sei, dicând: Cine 'm' dic ómeniu că sunt eu, Fiul o-
14 mului? El ațu ȳis: Unul dic că esci Ioan Botezătorul; altii
15 Ilie; ear altii Jeremia, séu unul din profeți. El lă-a ȳis: Dar
16 voi, cine'm' diceți că sunt? Simion Petru respunđend a ȳis:
17 Tu esci Christosul, Fiul lui Dumnezeu celuvi. Iisus res-
pondând lă-a ȳis: Fericit esci, Simone, fiul lui Iona! căci trup
18 și sănge nu a descopert te, ci Părintele meu cel din ceruri. Si
19 eu iti dic, că tu esci Petru, și pe acăstă piatră voiu edifica bis-
20 rica mea; și porțile iadului nu o vor birui. Si 'i voiu da te
cheile imperației cerurilor; și ori ce vei lega pe pămînt va fi
legat in ceruri; și ori ce vei dislega pe pămînt va fi disleget
21 in ceruri. Atunci a ordonat discipulilor sei, ca si nu spue-
nimenu că el este Iisus, Christosul.
22 De atunci a inceput Iisus a arăta discipulilor sei, cum că
trebuie el a merge in Ierusalem, și a patim multe de la bătrâni,
și de la archierei și de la Cărturari, și a fi omorit, și a invia
23 a treia ȳi. Atunci Petru luându-l a inceput a'l certa, dicând:
Îndură-te de tine, Dómine! si nu ti se întempe acăsta.
24 Dar el intorcându-se a ȳis lui Petru: Lipsesci, Satano! tu'mi
esci pedică; căci nu cugeti cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci
cele ce sunt ale ómenilor. Atunci Iisus a ȳis discipulilor sei:

De volesce cineva să vie după mine, și se lepede de sine, și 25
să fie în crucea sa, și să nu urmeze. Căci cine volesce să-și
mărtuiescă viața sa o va pierde; iar cine să-și va pierde viața sa
pentru mine o va astă. Căci ce folosește omului, de ar do- 26
bândi totă lumea, și ar pierde sufletul său? său ce va da omul
schimbă pentru sufletul său? Căci Fiul omului va să vie în 27
gloria Părintelui său cu angerei săi, și atunci va resplăti fie-
cărui dupre faptele lui. Adever dic voue, că sunt unii 28
din cei ce stau aici, carii nu vor gusta morțe, până ce vor
vedea pre Fiul omului viind în imperația sa.

CAP. XVII.

Transfigurația lui Iisus. El vindecă pre un lunatic, și plătesce darea.

După sese dile a luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre 1
Ioan, fratele lui, și i-a suiat pe un munte înalt deosebi. 2
Si s'a transfigurat înaintea lor, și fața lui a strălucit ca soarele, 3
și vestimentele lui s'a făcut albă ca lumina. Si éca li s'așă a- 4
rătat Moise și Ilie vorbind cu dinsul. Atunci Petru luând 4
cuventul a dîs lui Iisus: Domne, bine este să fim noi aici; de 5
voiesc, si facem aici trei colibă, tie una, lui Moise una, și lui
Ilie una. Anică vorbind el, éca nor luminos i-a umbrat; și 6
éca voce din nor, dicând: Acesta este Fiul meu cel iubit, în
care am bine-voit; pre acesta si ascultați. Si atunci disci- 7
puli a căutat cu fețele la pămînt, și s'așă spăimîntat forte. Dar 8
Iisus apropiindu-se s'a atins de dinșii, și a dîs: Sculați-ve, și
nu ve temeti. Atunci rădicându-și ochii lor, nu așă vedut pre
nimeni decât numai pre Iisus.

Pre când ei se pogorâu din munte Iisus i-a ordonat, dic- 9
ând: Nu spuneți nimenei ce ați văzut, până când Fiul omului
se va scula din morți. Si discipulii lui l-au întrebat, dicând: 10
Dar de ce dic Cărturarii, că Ilie trebuie să vie mai 'nainte?
Iisus respondând i-a dîs: Ilie intr' adever va veni mai 'nainte, 11
și va restabili tôte. Ear dic voue, că Ilie chiar a venit, și ei 12
nu'l-așă cunoscut, ci așă făcut lui ori-ei așă voit. Așa și
Fiul omului va suferi de la dinșii. Atunci așă înțeles disci- 13
puli, că el i-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

Si viind ei la mulțime s'a apropiat către dinsul un om, in- 14
genunchind înaintea lui, și dicând: Domne! miluesce pre fiul 15
meu; căci este lunatic, și sufere rêu; căci de multe ori cade
in foc și de multe ori în apă. Si 'l-am adus la discipulii tēi, 16
dar nu așă putut să'il vindece. Iisus respondând a dîs: O ge- 17
nerațiu necredinciosă și perversă! până când voiă fi cu voi?
până când voiă suferi pre voi? aduceți-mi-l aici. Si 'l-a cer- 18
tat Iisus, și a ieșit demonul dintr'insul, și s'a vindecat copilul
dintr'acea oră. Atunci apropiindu-se discipulii către Iisus de- 19

- 20 osebi și dis: Pe ntru ce noi nu am putut să l scótem? Iisus
l-a dis: Pentru necredință vóstra; căci adever dic vóuе,
de veți ave credință ca un grăunte de muștar, veți dice mun-
telui acestuia: Mută-te de aici acolo, și se va muta; și nimic nu
21 vi va fi impossibil. Dar acest soi nu eso decât numai prin
rugăciune și post.
- 22 Si petrecend ei în Galileea l-a dis Iisus: Fiul omului va fi
23 tradat în mâinile omenilor; Si l vor omori, dar a treia și
va invia. Si s'a intristat forte.
- 24 Si ajungend el la Capernaum a venit la Petru căci eo strâ-
geau tributul, și a dis: Învățătorul vostru nu plătesc tribut?
- 25 El a dis: Da. Si când a intrat în casă, l-a prevent Iisus,
dicând: Ce și se pare, Simone? regii pământului, de la cine
26 iau tribut său cens? de la fiu lor său de la cei străini? Dis-a
Petru lui: De la străini. Dis-a Iisus lui: Așa dar sunt liberi
27 fiil. Înse ca și nu scandalism pre dinși, mergi la mare, și
aruncă undiță; și pescile, care vei prinde întâi, ia'l, și dischi-
dend gura lui, vei afla un statir; ia acela, și dă'l lor pentru
mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

*Inrevătăura Domnului despre umilință și scandale. Parabola oacăi răta-
cite. Ertarea injuriilor. Parabola despre un servitor nemilosiv.*

- 1 Intr'acea oră s'a apropiat discipuli către Iisus, și l-a
2 dis: Ore cine este mai mare în imperația cerurilor? Si
3 chiămănd Iisus un prunc, l-a pus în mijlocul lor, Si a dis:
4 Adevăr dic vóuе: De nu ve veți întorce, și nu veți devinu
ca pruncii, nu veți intra în imperația cerurilor. Cine se va
5 umili ca acest prunc, acela este cel mai mare în imperația ce-
riurilor. Si cine va primi pre un prunc ca acesta în numele
6 meu, primește pre mine. Ear cine va scandalisa pre unul din-
tr'acești mică cari cred în mine, mai de folos ii este, ca și se și
spânzură o piatră de móră la grumazul lui, și si se înnece în
adâncul mării.
- 7 Vă lumei din causa scandalelor; căci trebuie și vie scan-
8 dale; dar vai de omul acela prin carele vine scandalul. Ear
de te va scandalisa mâna ta, său piciorul tău, tăie-le, și arun-
că-le de la tine; și este mai bine să intri în vietă schiop său
9 ciung, de căt având amândoue mâinile său amândoue picioarele și
fi aruncat în focul cel etern. Si dacă te va scandalisa ochiul
10 tău, scote-l pre el și aruncă-l de la tine; și este mai
bine să intri în vietă cu un ochiu, decât având amendoi ochi
și fi aruncat în focul gheenuei.
- 10 Fericiti-ve și nu disprețuiti pre vre unul dintr'acești mici;
căci dic vóuе, că ângerii lor în ceruri văd pururea față Pă-

rintelui meu care este în ceriu. Căci Fiul omului a venit și lă11
mântuescă ceea ce este perdat. Ce vi se pare? când un om 12
are o sută de oi, și s-ar rătăci una dintr'însele, aș nu lăsând
pre cele nove-deci și noue, merge în munți și cauță pre cea
rătăcită. Si de i se va întembla și o găsecă, adever dic 13
voue, că se bucură de dusa mai mult de căt de cele nove-
deci și noue ce nu s'aș rătăcît. Așa nu este voea Părintelui 14
vostru celul din ceriu, ca si se pierdă unul dintr'acești mici.

Si de va pecătui contra fratele tău, mergi, mustră pre din- 15
sul intre tine și el singur; de te va asculta, aș dobândit pre
fratele tău. Dar de nu te va asculta, atunci mai ia imprenă 16
cu tine pre unul său doi, ca prin gura a doi său a trei martori
si se întârscă tot cuvîntul. Ear de nu va asculta de dinși, 17
spune-l bisericiei; și de nu va asculta nici de biserică, si 'tă fie
ca un păgân și vameș. Adever dic voue: Ori ce veți legă pe 18
pe pămînt vor fi legate și în ceriu; și ori ce veți dislega pe
pămînt vor fi dislegate și în ceriu. Earăși dic voue, că dacă 19
doi din voi se vor uni pe pămînt pentru ori-ce lucru ce vor
cere, li se va face lor de la Părintele meu care este în ceriu.
Căci unde sunt doi său trei adunați intru numele meu, acolo 20
sunt eu în mijlocul lor.

Atunci apropiindu-se cătră dinsul Petru a dis: Dómine, de 21
cât oră imi va greși fratele meu și 'i voi ertă? aș dóră până 22
de septe oră? Iisus 'i-a dis: Eșu nu-ți dic, până de septe oră, 23
ci până de septe-dece de oră câte septe. Pentru acesta în- 24
perația ceriurilor este asemenea unui rege, carele a voit și céră 25
socotela de la servitorii sei. Si începând să céră socotelă, aș 26
adus la dinsul pre unul ce datoria dece miș de talanți. Si ne- 27
avînd el cu ce plăti, domnul său a ordonat să vîndă pre el și 28
pre femeea lui și pre copii și totă căte avea; și aşa si se plă- 29
tescă. Deci prosternîndu-se servitorul acela i s'a inchinat, 30
dicând: Domne, mai ingăduesce-me, și 'tă voi plăti tot. Atunci 31
domnul servitorului aceluia indurându-se, l-a eliberat, și 'i-a 32
erat și datoria. Dar eșind servitorul acela a aflat pre unul 33
din socii lui, care 'i era dator o sută de lei; și apucându-l il 34
stringea de gât, dicând: Plătesc'mi ce'mi esci dator. Deci 35
cădând sociul acela la picioarele lui il ruga, dicând: Mai ingă- 36
ducesc-me, și 'tă voi plăti tot. Dar el nu a voit; ci mer- 37
gând l-a pus în inchisore, până când va plăti datoria. Socii 38
lui vîșend cele ce s'aș făcut, s'aș întristat forte, și viind aș 39
informat pre domnul lor de totă cele petrecute. Atunci chi- 40
mându-l domnul lui 'i-a dis: Servitorule scelerat! eșu 'tă-am 41
erat totă datoria aceea, pentru că m'ai rugat. Dar tie aș 42
nu se cădea să 'tă fie milă de sociul tău precum și mie 'mă-a 43
fost milă de tine? Si mâniându-se domnul lui l-a trădat chi- 44

35 mitorilor, până când va plăti totă datoria lui. Aşa și Părintele meu cel ceresc va face voue, de nu veți erta din animă ſie, care fratei ſeu greșele sale.

CAP. XIX. XX.

Ințătura lui Iisus asupra despărteniei. Pericolul bogătelor. Parabolă de lucrările viei tocmai la osebite ore. Cererea filor lui Zebdeu. Iisus rindescă doi orbi.

- 1 Si s'a intemplat când a finit Iisus cuvintele acestea, a trecut din Galileea și a venit în părțile Iudeei dincolo de 2 Iordan. Si a urmat lui mulțime mare; și el i-a vindecat acolo, 3 și a venit la dinsul Farisei, ișpitindu'l și dicindu-i: Ore 4 se cade omului și lase femeea sa pentru ori-care cauſă? Ore 5 respunſend li-a diſ: Nu aſi citit, că cel ce i-a făcut din inceput, 6 i-a făcut bărbat și femeie? Si a diſ: Pentru acéſta va lăsa omul pre părinte și pre mamă, și se va lipi de femeea sa, și vor 7 fi amendoi un trup; Încă nu mai sunt doi, ci un trup. Deçi 8 El i-a diſ: Pentru ce dar a ordonat Moise și se dea cartea de despărțire și si o lase? El li-a diſ: Moise dupre impretrirea animei voastre v'a invoit si vă lăsați femeile văstrei; dar 9 din inceput nu a fost aşa. Si eū diſ voue: Cel ce va lăsa femeea sa afară de cauſa fornicăriunii, și va lăsa alta, comite adulteriu, și cel ce va lăsa pre cea lăsată comite adulteriu.
- 10 I-a diſ discipului lui: Dacă cauſa omului cu femeia este 11 aşa, nu este de folos a se insură! Ear el li-a diſ: Nu toți cu 12 prind acest cuvînt, ci numai aceia, cărora li s'a dat. Căci sunt eunuchi, cari s'a născut aşa din mitrele mamei lor; și sunt eunuchi, cari s'a făcut eunuchi de ómeni; și sunt eunuchi, cari s'a făcut însuſi eunuchi pentru imperația cerurilor. Cel ce 13 poate cuprinde și cuprindă!
- 14 Atunci s'a adus la dinsul copiilor, ca și pue mâinile preste 15 ei, și si se róge; dar discipulii i-a certat pre ei. Ear Iisus a diſ: Lăsați pre copii și vie la mine, și nu-i opriți; căci a 16 unora ca acestora este imperația cerurilor. Si 'și a pus mâinile preste ei, și s'a dus de acolo.
- 17 Si éca unul viind la el i-a diſ: Învățatorule bune, ce bine 18 si fac, ca si am viață eternă? El i-a diſ: Pentru ce me numesc bun? nimene nu este bun, fără numai unul, Dumneșteu; 19 dar de voiesci și între în viață, pădesce comandamentele. El i-a diſ: Cari? Ear Iisus a diſ: Si nu ucidă; si nu comitti adulteriu; si nu furi; si nu mărturisesc mărturie mincinăſă; 20 O-noră pre părintele tēu și pre mama ta; si, si iubesc pre a 21 am pădit din tenerețele mele, ce 'mi mai lipsesc? 'I-a diſ

Iisus: De voiesc și fi perfect, mergi și vine de averile tale, și le dă sernicilor, și vei avea tesaur în ceriu; și vino, urmează-mi. Dar teneurul aușind acest cuvânt s'a dus întristat; căci avea multe averi.

Atunci a ăis Iisus discipulilor sei: Adever dic voue, că eu anoveo va intra bogatul în imperația cerurilor. Si eărăși die voue: că mai lesne este să trăcă funia prin urechia acului decât bogatul să intre în imperația lui Dumnezeu. Aușind a se măntuescă? Iar Iisus căutând spre dinșii li-a ăis: Cine dar poate să meni este aceasta impossibil, dar la Dumnezeu sunt tot ce posibile.

Atunci Petru luând cuvântul î-a ăis: Eca noi am lăsat tot ce și am urmat și; ore ce ni va fi? Iisus li-a ăis: Adever și am urmat cari ată urmat mie, în gloria renascerii, când Fiul omului va ședea pe tronul gloriei lui, veți ședea și voi pe doue-spre-dece tronuri, judecând pre cele doue-spre-dece seminții ale lui Israel. Si tot cel ce a lăsat case, său frați, său surori, său părinte, său mamă, său femeie, său copii, său țereni, pentru numele meu, va primi însuțit, și va mosceni viață eternă. Dar mulți din cei dintâi vor fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai dintâi.

Căci imperația cerurilor este asemenea unui om stăpân a XX

casei, care a eșit des-diminată și tocmeșă lucrători la via sa. 2
și învoindu-se cu lucrătorii căte un leu pe di, î-a trimis în via sa. 3
Si eşind la a treia oră, și a vădut pre alții stând în piață 4
fără de lucru. Si a ăis acelora: Mergeți și voi în vie, și eu 5
vi voi da ce va fi cu drept. Si ei au mers. Eărăși eşind la 6
a șesea și la noua oră și a facut asemenea. Ear la a un-spre- 7
decea oră eşind, a aflat pre alții stând fără de lucru, și li-a 8
ăis: Pentru ce stați aici totă ziua fără de lucru? El î-a ăis: 9
Pentru că nimene nu ne-a tocmit. El li-a ăis: Mergeți și voi 10
în vie, și veți primi ce va fi cu drept. Ear dacă s'a facut 11
săra, a ăis domnul vieții ingrijitorului său: Chiama pre lucrători, 12
și dă-li plata, începând de la cei de pe urmă până la cei dintâi. 13
Deci când au venit cei de la a un-spre-decea oră, au primit căte un leu. Dar când au venit cei dintâi au socotit că vor primi mai mult; înse au primit și ei căte un leu. Ear după ce li-au primit, murmurau contra stăpânlui casei, dicând: Acești de pe urmă au lărat numai o oră, și ai facut pre dinșii asemene cu noi, cari am purtat greutatea și arsura dilei. Ear el a respuns unuia dintr-inșii, și a ăis: Amice, eu nu'ți fac nedreptate; au nu te-ai învoit cu mine căte un leu? Ia'ți al tău și mergi! eu voiesc și dau și acestuia de pe urmă ca și tie. Au doră nu mi este permis să fac cu ale mele ce voiesc? Au este ochiul tău rău, pentru că eu sunt bun? Așa vor fi cei

- de pe urmă întâi, și cei d'intâi mai pe urmă; căci mulți sunt chiamați, dar pucini aleși.
- 17 Și suindu-se Iisus la Ierusalem, a luat de o parte pe cale pre 18 cei doi-spre-dece discipuli și, lă-a dîs: Ecă ne suim la Ierusalem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și Cărturărilor, 19 și 'l vor condamna la moarte; Si 'l vor trăda păgânilor și batjocoreșcă, și si 'l biciuieșcă, și si 'l crucifice; și a treia și va invia.
- 20 Atunci s'a apropiat către dinsul mama filor lui Zebedeiu impreună cu fiii sei, inchinându-se, și cerând ceva de la dinsul. 21 Ear el î-a dîs: Ce voiesc? Ea î-a dîs: Promite că vor ședea a-cesti doi fi ai mei, unul d'a dréptă ta, și altul d'a stânga ta 22 în imperația ta. Ear Iisus respundând a dîs: Nu știi ce cerești. Puteti și beți potirul care ești voi și beați, și și ve botezăți 23 cu botezul cu care ești me botez? Ei î-a dîs: Putem. Si el î-a dîs: Adevăr veți be potirul meu, și ve veți boteza cu botezul cu care ești me botez; dar a ședea d'a dréptă mea și d'a stânga mea nu pot ești și dați, ci se va da celora pentru cari este pregătit de Părintele meu.
- 24 Si audind cei dece acăsta s'aș indignat asupra clor doi 25 frați. Ear Iisus chiămând pre dinsii a dîs: Sciști, că domnii păgânilor domnesc pre ei, și cei mari stăpânesc pre dinsii. 26 Dar intre voi și nu fie așa: ci cel ce intre voi va voi și fie 27 mai mare și fie voue servitor; Si cel ce intre voi va voi și 28 fie întâi și fie voue serv; Precum și Fiul omului nu a venit 29 a fi servit, ci a servi, și așa da viața sa rescumpărare pen-tru mulți.
- 29 30 Si esind ei din Ierichon lă-a urmat multimea mare. Si éca doi orbi ce ședeaă lângă cale, audind că trece Iisus, aș strigat, 31 dicând: Miluesce-ne Dómine, Fiul lui David! Dar multimea a certat pre dinsii, ordondându-li și tacă; ear el strigaă mai 32 tare, dicând: Miluesce-ne, Dómine, Fiul lui David! Si stând 33 Iisus î-a chiamat, și a dîs: Ce voiu și vî fac? Ei î-a dîs: Dómine 34 si se dischidă ochii noștri. Si făcându-se milă lui Iisus, s'a atins de ochii lor; și îndată aș vădut ochii lor, și î-a urmat.

CAP. XXI, XXII

*Intrarea lui Iisus in Ierusalem. Alungarea vîndătorilor din templu.
Parabola de doi fi, și de lucrătorii viei. Parabola de nuntă.
Fariseii și Sadukeii caută a prinde pre Iisus.*

- 1 **S**i când s'aș apropiat de Ierusalim și aș venit în Bethfage, la muntele Olivilor, atunci a trimis Iisus doi discipuli, 2 Dicându-li: Mergeți în satul care este înaintea vîstră, și îndată veți aflată o asină legată și un mînz cu dinsa; dislegați-le, și 3 aduceți-le la mine. Si de vî va dice cineva ceva, dicetă: Dom-

nului trebuiește acestea; și îndată el le va trimite. Acestea să-
to să-ă făcut, ca și se împlinășă ceea ce s'a dîs prin profetul,
ce dice: Spuneți fici Sionului: Ecă regele tău vine la tine,
bland și calare pe asină, și pe un mânz, fiul celei de sub jug.
Discipuli să-ă dus, și să-ă făcut precum li-a ordonat Iisus.
Aă adus asina și mănuzul, și să-ă pus d'asupra lor vestimentele lor,
și să-ă pus d'asupra lor. Si forte mare multime 'și-ă astre-
nuț vestimentele pecale; altii tău ramuri din arbori, și le aş-
terneau pecale. Ear multimea care mergea înainte și care
urma, striga, dicând: Osanna Fiului lui David; bine-cuvântat
este cel ce vine în numele Domnului; Osanna în înălțimi.

Si intrând el în Ierusalem s'a cutremurăt totă cetatea, dicând: 10
Cine este acesta? Ear poporul dicea: Acesta este Iisus, pro- 11
fetul cel din Nazaretul Galileei.

Si intrând Iisus în templul lui Dumnezeu a scos pre toți 12
cei ce vindeaū și cumpăraū în templu, și a returnat mesele
schimbătorilor de bană, și scaunele celor ce vindeaū porumbi.
Si li-a dîs: Scris este: Casa mea se va chiăma casă de rugă- 13
ciune; ear voi o atî făcut pesceră de tălhari. Si aă venit la 14
dinsul orbii și schiopi în templu, și el î-a vindecat. Ear când 15
archierei și cărturarii aă vădut minunile ce a făcut, și pre co-
pii strigând în templu și dicând: Osanna Fiului lui David, să-ă
indignaăt. Si î-ă dîs: Auă ce dic acestia? Iisus li-a dîs: 16
Da; nu atî ceteit nici odată: Diu gura pruncilor și a celor ce
sug ai pregătit laudă? Si lăsându-ă a eșit afară din cetate 17
la Bethania, și a mas acolo.

Ear a două dîi intorcându-se în cetate, a flămânđit. Si vă- 18 19
dend un smochin lăngă cale, a venit la dinsul, dar nu a aflat
nimic într'insul de căt numai frunze, și î-a dîs: De acum sî
nu se mai facă fruct din tine în etern. Si îndată s'a uscat
smochinul. Si vălend acesta discipului să-ă minunat, dicând: 20
Căt de curând s'a uscat smochinul. Si respunđend Iisus li-a 21
dîs: Adeveră dic voue, de veți avé credință, și nu ve veți indoī,
nu numai veți face acesta ce s'a făcut smochinului, ci chiar de
veți dice muntelui acestuia: Rădică-te și te aruncă în mare,
se va face. Si tôte căte veți cere prin rugăciune, credând, 22
veți primi.

Si viind el în templu, să-ă apropiat de dinsul, când el în- 23
văță, archiereii și bătrâni poporului, și diceau: Cu ce autorita-
tate facă tu acestea, și cine-ă dat autoritatea aceasta? Res- 24
punđend Iisus li-a dîs: Si eă vă voiă întreba ceva, pre care
de 'mî veți spune, și eă vă voiă spune cu ce autoritate fac a-
cestea. Botezul lui Ioan, de unde a fost? din ceriū, său de 25
la ómeu? Ear ei cugetau în sine, dicând: De vom dice: Din
ceriū, el ni va dice: Pentru ce dar nu atî credit lui? Dar de 26

- rom dice: De la ómenii, ne temem de popor; căci toti aú pre
 27 Ioan ca pe un profet. De aceea respundénd lui Iisus ^{i-aú} pre
 dis: Nu scim. Li-a dis: Nicí eú nu voiú spune voue cu ce au-
 toritate fac acestea.
- 28 Dar ce vi se pare? Un om avea doi fíi, și viind la cel d-
 intáiú ^{i-a} dis: Fiule! du-te de lucréză astă-dí in via mea.
 29 Dar el respundénd a dis: Nu voiú; ear mai pe urmá cändu-se
 30 a mers. Atunci a venit la cel-l-alt, și a dis asemenea. El
 respundénd a dis: Eú voiú merge, Dómne; dar nu a mers.
 31 Care dintr'acești doi a făcut voea părintelui seú? Eí ^{i-aú} dis:
 Cel d'intáiú. Li-a dis Iisus: Adever dic voue, că vameșii și
 meretricile merg mai 'nainte de căt voi in imperația lui Dum-
 32 nedeú. Căci Ioan a venit la voi, in calea dreptatei, dar voi
 nu'l-atí cređut; ear vameșii și meretricile l-aú cređut, pre când
 voi vădend *acestea*, nu v'ați căt mai in urnă, ca s'il cređete.
- 33 Ascultați altă parabolă: Era un om stăpân de casă, care a
 plântat vie, și o a îngrădit cu gard, și a săpat teasc intr'insa, și
 34 a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. Ear
 când s'a apropiat timpul fructelor, a trimis pre servitorii sei
 35 la lucrători, ca si ia fructul ei. Dar lucrătorii prindind pre
 servitorii lui, pre unul aú bătut, pre altul aú omorit, ear ^{pre}
 36 altul ^{i-aú} ucis cu petre. Earăși a trimis pre alți servitori
 37 mai mulți de căt cei d'intáiú, și eí li-aú făcut asemenea. Mai
 pe urmă a trimis la ei pre fiul seú, dicénd: Vor respecta pre
 38 fiul meu. Dar când lucrătorii aú văđut pre fiul, aú dis între
 sine: Acesta este moscenitorul, veniți s'il omorim, și si ni in-
 39 sușim moscenirea lui. Si prindéndu-l l-a scoat afară din vie,
 40 și l-a omorit. Deci când va veni domnul viei, ce va face lu-
 41 crătorilor acelora? Eí ^{i-aú} dis: Fiind eí rei, el ⁱ va perde
 pre eí cu rêu, și va da via altor lucrători, cari ii vor da fruc-
 42 tele in timpul lor. Dis-a lor Iisus: Aú nicí odată nu atí cétit
 in scripturi: Piatra pre care o aú deconsiderat ziditorii s'a făcut
 capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat
 43 in ochii noștri; Pentru acéstă dic voue, se va lúa de la voi
 imperația lui Dumundeu, și se va da unui popor care va face
 44 fructele sale. Si cel ce va cădă preste acéstă piatră se va
 sfărâma, dar preste care va cădă il va strivi.
- 45 Si auđind archiereii și Fariseii parbolele lui, aú cunoscut
 că vorbesce despre dinșii. Si căutați s'il prinđé, dar s'a te-
 mut de popor, pentru că eí il aveau ca pre un profet.
- XXII** Iisus luând cuvîntul a continuat a vorbi cu dinșii in para-
 2 bole, și ^{i-a} dis: Imperația ceriurilor este asemenea unui
 3 rege, care a făcut nuntă pentru fiul seú, Si a trimis pre ser-
 vitorii sei și chiăme pre cei invitați la nuntă; dar eí nu vreaū
 4 și vie. Earăși a trimis pre alți servitori, și a dis: Spuneți că-

lor invitați: Ecă eū am gătit prânzul meu; juncii mei și cele
îngrășate a le mele s'au Junghiat, și tōte sunt gata; veniți la
nuntă. Dar ei neluând sămă de acăsta s'au dus, unul la tēri-
na sa, altul la neguțatoria sa; Ear cei-l-alti prinđend pre-
servitorii lui i-a batjocorit și i-a omorit. Si auđind rege-
le acăsta s'a măniat, și trimiđend ostirea lui a perduđ pre uci-
gașii aceia și a ars orașul lor. Atunci a dis servitorilor sei:
Nunta este gata, dar cei invitați nu aū fost vrednici. Deci
mergeti la respăntile căilor, și căți veți afla invitați-i la nuntă.
Si esind servitorii aceia la căi, aū adunat pre toți căți aū 10
aflat, și rei și buni; și s'a implut nunta de óspeți. Si întrând 11
regele si védă pre óspeți, a védut acolo uu om care nu era
imbrăcat în vestiment de nuntă; Si i-a dis: Amice, cum ai 12
intrat aici, neavând vestiment de nuntă? Ear el a remas mut.
Atunci a dis regele servitorilor: Legați-i mănuile și picioarele, 13
luati-i, și l'aruncati în întunericul cel mai din afară; acolo
va fi plângere și scrișirea dintilor. Căci mulți sunt chiamați, 14
dar puđini aleși.

Atunci mergénd Fariseii s'au sfătuđ cum s'il prinđe in cu-
vînt; Si aū trimis la dinsul pre discipulii lor împreună cu 16
Erodianii, cari i-a dis: Învățătorule, noi scim că esci sin-
cer, și învăță calea lui Dumneđeu in adevăr, și nu-ți pésă de
nimenea; căci tu nu cauți in faça ómenilor. Deci spune-ni, 17
ce'ți se pare? Se cade a da tribut Cesarului séu nu? Dar 18
Iisus cunoșcend reuteata lor, a dis: Pentru ce me ispitii, fă-
cănicilor! Arătați-mi banul tributului. Si ei i-a adus un 19
dinar. El li-a dis: A cuj este acăstă imagine și inscriptiunea.
Ei i-a dis: Ale Cesarului. Atunci li-a dis: Dați Ce- 21
sarului cele ce sunt ale Cesarului, și lui Dumneđeu cele ce
sunt ale lui Dumneđeu. Si auđind acăsta, s'au mirat, și lă- 22
sândul s'au dus.

Într'aceași dis aū vinit la dinsul Sadukei, cari dic că nu 23
este inviere, și l-aū întrebăt, dicénd: Învățătorule, Moise a 24
dis: De va muri cineva, neavând copii, fratele lui și la femeea
lui, și si rădice semență fratelui seu. Deci erau la noi șepte 25
frați, și cel d'intăiu insurându-se a murit, și neavând semență
a lasat pre femeea sa fratelui seu. Asemenea și al doilea și 26
al treilea până la al septetelea. Ear mai pe urmă de toți a 27
murit și femeea. Deci la inviere a căruia dintr'acești șepte 28
va fi femeea? căci toți o aă avut. Iisus respundénd li-a dis: 29
Vă rătăciți, nesciind scripturile nici puterea lui Dumneđeu.
Căci la inviere nici se însoră nici se mărită, ci sunt ca àngerii 30
lui Dumneđeu in ceriù. Dar despre invierea morților, aū nu 31
ați cetei ceea ce vi s'a dis de Dumneđeu, dicénd: Eū sunt 32
Dumneđeu lui Abraam, și Dumneđeu lui Isaac, și Dumneđeu

lui Iacob? Dumnețeū nu este Dumnețeū al morților, ci al ce-
 33 lor vîi. Si augînd poporul *acestei* s'a uimît de învățătura lui.
 34 Ear Fariseii augînd că a amușit pre Sadukei s'a adunat
 35 împreună. Si unul din ei, legiuitor, l-a întrebăt, ispitindu-l,
 36 și dicînd: Învățătorule, care comandament este cel mai mare
 37 în lege? Iisus i-a răspuns: Si iubesci pre Domnul, Dumnețeul
 38 tău, cu totă anima ta, si cu tot sufletul tău, si cu tot cugetul
 39 tău. Acesta este cel întâi și mai mare comandament. Ear
 40 al doilea și asemenea acestuia este: Si iubesci pre aproapele
 41 tău ca însuși pre sine. Intr'aceste doue comandamente a-
 42 fiind adunați Fariseii, i-a întrebăt Iisus, Si a răspuns: Ce
 43 vi se pare de Christos? al cui fiu este? El i-a răspuns: Al lui
 44 David. El li-a răspuns: Dar cum îl numește David în spirit —
 45 Domn? dicînd: Răspunsă Domnului Domnului meu: Señi d'ă drép-
 46 ta mea, până ce voi pune pre inimicăi tăi asternut picioarelor
 tale. Deci dacă David îl numește Domn, cum este el fiu al
 47 lui? Si nimenea nu putea să îi respundă nici un curvenit, nici
 48 a mai îndrăzni cineva dintr'acea să îi mai întrebe.

CAP. XXIII.

Iisus mustăță făcăria Cărturarilor și a Fariseilor.

1 2 **A**tunci Iisus a vorbit poporului și discipulilor săi, Si a răspuns:
 3 Cărturători și Farisei sed pe scaunul lui Moise; Deci
 4 tóate căte ei vî vor dice și pădiți, pădiți și faceti, dar dupre fap-
 5 tele lor nu faceti; căci dic, dar nu fac. Căci ei legă sarcini
 6 grele și cu anevoie de purtări, și le pun pe umerile oamenilor;
 7 inse nici cu un deget al lor nu vor să le misce. Si ei fac tóate
 8 lucrurile lor, spre a fi vîdeuți de oameni; ei își fac filacterile lor late
 9 și și fac mari fimbriile vestimentelor lor; Si iubesc locurile cele
 10 mai întâi la ospături, și scaunele cele mai întâi în sinagogi.
 11 Si salutările în pieță, și a fi chiamați de oameni Rabbi, Rabbi.
 12 Voi inse și nu vî numiști Rabbi; căci unul este învățătorul vostru
 13 tru, *adică* Christos; ear voi toți sunteți frați. Si și nu numiști
 14 pre nimeni pe pământ părinte; căci unul este părintele vostru, cel
 15 în ceruri. Nici și vî numiști învățători, căci unul este învă-
 16 tătorul vostru, *adică* Christos. Ear cel ce este mai mare în-
 17 tre voi și fie voine servitor. Căci cel ce se înalță se va umili;
 18 și cel ce se umilesce se va înălța.
 19 Dar vădă, Cărturarilor și Fariseilor făcărnici! căci voi
 20 închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; voi nu intrați,
 21 și pre cei ce vor să intre nu îi lasați. Vădă, Cărturarilor
 22 și Fariseilor făcărnici! căci voi consumați casele văduvelor și
 23 sub pretext faceți lungi rugăciuni; pentru acăsta veți primi mai
 24 mare condamnare. Vădă, Cărturarilor și Fariseilor făcă-

nici! căci incununăți marea și uscatul, ca să faceți un proselit, și când s'a făcut, faceți pre el fiu gheenuei indoit mai mult de căt voi. Vai voue, conducătorilor orbil cari dicetă: Dacă cineva 16 se jură pe templu, acăsta nu este nimic; dar cel ce jură pe aurul templului este dator. Nebunilor și orbilor! căci ce este 17 mai mare—aurul seū templul care sănțescce aurul? Si dacă cineva 18 se jură pe altar, acăsta nu este nimic; dar cel ce se jură pe darul ce este d'asupra lui, este dator. Nebunilor și orbilor! 19 ce este mai mare — darul seū altarul care sănțescce darul? Deci cel ce se jură pe altar, se jură pe el și pe tōte cāte sunt 20 d'asupra lui. Si cel ce se jură pe templu, se jură pe el și 21 pe cel ce locuesce într'insul; Si cel ce se jură pe ceriū, se 22 pe tronul lui Dumnezeu și pe cel ce séde pe dinsul.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi de- 23 ciuji izma și măriu și chimenul, dar ati lăsat cele mai im- portante ale legei—dreptatea și mila și fidelitatea; acestea se cădea și le faceți, și acelea și nu le lăsați. Conducătorilor 24 orbil cari strecurăți țințarul și înghiții cămila. Vai voue, 25 Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi curății partea cea din afară a paharului și a blidului, dar din intru sunt pline de răpire și de nedreptate. Farisee orbe! curățesce întăi par- 26 tea cea din intru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi vă a- 27 semănați mormintelor celor văruite, cari se arăta frumose pe din afară, dar pe din laintru sunt pline de óse de morți și de tōtă necurătenie. Așa și voi, pe din afară vă arătați ómenilor drepti, 28 dar pe din laintru sunteți plini de fișărie și de neleguiure. Vai 29 voue, Cărturarilor și Fariseilor façarnici! căci voi zidiți mormintele profetilor, și impodobiți gropile dreptilor. Si dicetă: De am 30 fi fost în dilele părinților nostri, nu am fi luat parte cu dinșii la sângele profetilor. Drept aceea mărturisisti de voi însă—ve, 31 că sunteți fi ai celor ce au omorit pre profetă. Voi deci 32 împliniți măsura părinților vostru. Serpilor! puț de viperă! 33 cum veți scăpa de judecata gheenuei! Pentru acăsta, éea eū 34 trimite la voi profeti și înțelepti și cărturari; și pre unu dintr'insii veți ucide, și în veți crucifia; și pre unu dintr'insii veți biciu în sinagogile văstre, și în veți persecuta din oraș în oraș; Ca să vici asupra văstră tot sănglele innocent, care s'a vîrsat pe 35 pămînt, de la sănglele dreptului Abel până la sănglele Zechariei, fiul Barachiei, pre care ati omorit între templu și între altar. Adever dic voue, vor veni tōte acestea preste acăsta 36 generațiiune.

Ierusaleme! Ierusaleme! cel ce omori pre profetă, și ucidă 37 cu petre pre cei trimisi la tine; de căte ori am voit să adun

38 39 pre fiu tēi, precum adună găina puji sef sub uripă, dar nu ati voin.
Eea vi se lasă casa vōstră pustie. Căci dic voue: De acum
nu me veți mai vedé, până când veți dice; Bine-cuvîntul cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XXIV, XXV.

Predicerea de dărâmare templului și a națiunei Judeilor, și de a doua venire a lui Iisus Christos. Îndemnare spre priereghiere. Parabolile de dece seciore și a talanților. Descrierea judecăței de a doua venire.

- 1 Eșind Iisus și depărtându-se din templu, s'a apropiat că tră din sul discipulii lui, ca să îi arete zidurile templului.
- 2 Ear Iisus li-a dis: Vedeți tōte acestea? Adeveră dic voue, că nu va rămâne aici piatră pe piatră, care nu se va risipi.
- 3 Si sejedîn el pe Muntele Olivilor, discipulii s'aū apropiat de din sul deosebi, și aū dis: Spune noue, când vor fi acestea?
- 4 Si care este semnul venirei tale și al finitulu lumei? Si res-
- 5 punând Iisus li-a dis: Vedeți și nu ve amângescă cineva. Căci mulți vor veni în numele meu, dicînd: Eu sunt Christos;
- 6 vor amâgi pre mulți. Si veți audî de resboae și de vesti de resboae; vedeți și nu ve turburați; căci tōte acestea trebuie și 7 fie, dar anău nu este finitul. Căci se va scula națiunea contra națiunei și regat contra regatului, și vor fi fomești și clumi și 8 cutremuri pe alocurea. Tōte acestea sunt începutul durerilor.
- 9 Atunci vă vor trăda la strîmtorare, și vă vor omori; și veți fi 10 urîti de tōte națiunile pentru numele meu. Si atunci se vor scandaliza mulți, și se vor trăda unul pre altul, și se vor uni 11 unul pre altul. Si se vor rădica mulți profesî minciuni, și 12 vor amâgi pre mulți; Si pentru că fără-de-legea se va înmulți, 13 va răci dragostea multora. Dar cel ce va răbdă până în finit, 14 acela se va măntui. Si se va predica acăstă Evangelie a imperiei în totă lumea, spre mărturie la tōte națiunile; și atunci va fi finitul.
- 15 Deci când veți vedé abominațiunea pustiiriei, cea predată prin profetul Daniel, stănd în locul cel său (cel ce citește și în telégă); Atunci cel ce sunt în Iudeea și fugă în munți.
- 16 Si cel ce este pe casă și nu se pogore, și ia ceva din casa sa.
- 17 Si cel ce este în câmp și nu se întoarcă înapoi, și-și ia vest- 18 Si cel ce este în câmp și nu se întoarcă înapoi, și-și ia vest- 19 mintele sale. Ear văi celor îngreunate și celor ce alăpteză 20 intr'acele dile! Ci rugați-vă ca și nu fie fuga vōstră éma 21 nici sărbăta. Căci atunci va fi strîmtorare mare, care nu 22 fost de la începutul lumei până acum, nici nu va mai fi. Si de nu s'ar fi scurtat dilele acelea, nu s'ar fi măntuit nici un trup; dar pentru cel aleș se vor scurta dilele acelea.
- 23 Atunci de vă dice cine-va: Eea aici este Christos său și

colo, și nu credeti. Căci se vor rădica Christoșii mincinoși, 24 și profeti mincinoși, și vor arăta semne mari și minunți; în căt și amungășă, de *ra/j* possibil, și pre cei aleși. Eea am pre- 25 dîi vome. Decei de vi vor dîce: Eea el este în pustie; și nu 26 esită; eea în cămărită; și nu credeti. Căci precum este fulgerul 27 de la răsărit, și se arată până la apus, așa va fi și venirea 28 Fiului omului. Căci ori-unde este cadavrul, acolo se vor a- 29 duna vulturii.

Înse după strîmtorarea acelor dile se va întuneca soarele, 29 și luna nu va da lumina sa, și stelele vor căde din ceriū, și 30 puterile cerurilor se vor elăgi. Și atunci se va arăta semnul Fiului omului în ceriū, și atunci vor plângé tóte semințile pă- 31 mîntului; și vor ede pre Fiului omului viind pe norul cerului cu putere și cu mare gloria. Și va trimite pre ăngerii sef cu mare voce de trămbiță; și ei vor aduna pre cei aleși și sef din cele patru vînturi, de la o margine a cerurilor până la cea- 32 laltă margine a lor.

Ear de la smochin vă învîțăți parabolă: Când mlădița lui este môle și înfrunțesc, scîti că *este* aprope vîera. Așa și 33 voi, când veți vedé tóte acestea, să scîti că este aprope, lângă ușă. Adevăr dîc vome, că nu va trece acest neam, până când nu se vor face tóte acestea. Ceriul și pămîntul vor trece, 34 dar cuvîntele mele nu vor trece.

Ear de diua aceea și de ora aceea nimeni nu scie, nici ân- 36 gerii din ceriū, fără numai Părintele meu singur. Ear precum 37 a fost în dilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului omului. Căci precum erau în dilele cele mai 'naînte de deluviu: mân- 38 cău și beau, se însurău, și se măritau, până în diua în care a intrat Noe în arcă; Și nu așcunăt, până când a venit delu- 39 viul și a luat pre toti: așa va fi și venirea Fiului omului. Atunci doî vor fi în câmp; unul se va lăsa, și altul se va lăsa; 40 Doue măcenind la mîră; una se va lăsa, și alta se va lăsa. 41

Decei priveghiați, căci nu scîti în care oră va veni Domnul 42 vostru. Dar acăsta să scîti, că de ar sci stăpânul casei în ca- 43 re strîjă vine furul, ar priveghia, și nu ar lăsa și săpe casa lui. Pentru acăsta și voi—fiți gata; căci în óra în care nu gân- 44 diți va veni Fiul omului. Óre cîne este servul cel credincios 45 și înțelept, pre care domnul seu 'l-a pus preste servitorii sef, ca și li deee hrana la timp? Fericit este servul acela, pre care 46 viind domnul seu il va alătura făcînd așa. Adevăr dîc vome, că 47 'l va pune preste tóte averile sale. Dar de *ra/j* un serv rău, 48 care și va dice în anima sa: Domnul meu intărziă de a veni; 49 și va începe a bate pre socii sef, și a mânca și a băcu beti- 50 vii: Va veni domnul servului acelui în diua în care nu'l ascăptă, și în óra în care nu scie; Și 'l va tăia în doue și 51

va pune partea lui cu façarnicii; acolo va fi plângere și scrisirea dinților.

XXV A tunci se va asemenea împărăția cerurilor cu dece virgini, mirele și cunoscătorii lor. Cări hându-și candelelor lor au esit spre întimpinarea nirea dinților.

2 mirelui. Si cinci dintr-insele erau înțelepte, ear cinci erau
 3 nebune. Cele nebune hându-și candelelor lor, nu au luat oleil
 4 cu sine. Dar cele înțelepte au luat oleil în vasele lor cu can-
 5 delele lor. Si întărdiându-se mirele, au dormităt totă, și au
 6 adormit. Ear la među-nopții s'a făcut strigare: Ecă mirele
 7 vine! esiti spre întimpinarea lui. Atunci s'a sculat totă vir-
 8 ginile acelea, și și au pregătit candelelor lor. Ear cele ne-
 9 bune au dis celor înțelepte: Dat-i-ni din oleul vostru, căci can-
 Nu aşa, nu cumva și nu ni ajungă și noue și voue; ci mai bi-
 10 ne mergeți la cei ce vînd, și vi cumpărați. Dar precănd au
 mers să cumpere, a venit mirele; și cele ce erau gata au intrat
 11 cu el la nuntă, și s'a închis ușa. Ear mai pe urmă au venit
 și cele-lalte virgini, și diceau: Dómne! Dómne! dischide noue.
 12 Dar el respundând a dis: Adever dic voue; nu vă cunosc.
 13 Drept aceea priveghiați; căci nu scîti ȳua nici óra in care va
 veni Fiul omului.

14 Căci este ca un om, carele mergând departe a chiămat ser-
 15 vitorii sei, și li-a dat avuția sa: Si unuia i-a dat cinci ta-
 lanți, ear altuia doi, ear altuia unul; fie-cărui dupre puterea
 16 lui, și a plecat îndată. Deci mergând cel ce luase cinci ta-
 17 lanți a lucrat cu dinșii, și a făcut alți cinci talanți. Aseme-
 18 nea și cel cu doi; a căscigat și acesta alți doi. Dar cel ce
 luase unul, ducându-se a săpat în pămînt, și a ascuns argin-
 19 tul domnului seu. Ear după mult timp a venit domnul servi-
 20 torilor acelora, și li-a cerut socotelă. Si viind cel ce a luat
 cinci talanți, a adus alți cinci talanți, dicând: Dómne! cinci
 talanți mi-ai dat; éca alți cinci talanți am căstigat cu ei.
 21 Dis-a lui domnul seu: Bine, servitorule bun și credincios; în-
 tru pucine aî fost credincios, preste multe te voiū pune; întră
 22 intru bucuria domnului têu. Si viind și cel ce a luat doi ta-
 lanți a dis: Dómne! doi talanți mi-ai dat; éca alți doi talanți
 23 am căscigat cu ei. Dis-a lui domnul seu: Bine, servitorule
 bun și credincios! intru pucine aî fost credincios, preste multe
 24 te voiū pune; întră intru bucuria domnului têu. Si viind și
 cel ce a luat un talant a dis: Dómne! te-am sciut că esci ou
 aspru, secerând unde nu ai semenat, și adunând de unde nu
 25 ai împrăsciat; Si temêndu-me, m'am dus de am ascuns ta-
 26 lantul têu în pămînt; éca al têu! Respundând domnul seu
 i-a dis: Servitorule rêu și leneș! aî sciut că seceru unde nu am
 27 semenat, și adună de unde nu am împrăsciat; Se cădea deci

că tu și fi dat argintul meu schimbătorilor, și viind ești așa fi
luat al meu cu dobândă. Iată dar de la el talantul, și lă dați 28
celui ce are deces talanți. Căci tot celui ce are i se va da,
și i va prisozi; Dar de la cel ce nu are, și ceea ce el are 29
i se va lua de la dinsul. Si pre servitorul cel netrebnic, a 30
runcuțil intră întunericul cel mai din afară; acolo va fi plân-
gere și scrisirea dintilor.

Când va veni Fiul omului în gloria sa și toti sănții ângeri 31
cu dinsul, atunci va sedea pe tronul gloriei sale. Si se vor a- 32
duna înaintea lui toate națiunile; și el va dispără pre dinsu-
rul de altul, precum disparte păstorul oile din capre. Si va 33
pune oile d'a dreptă lui, iar caprele d'a stînga.

Atunci va dic regele celor d'a dreptă lui: Veniti, bine-cu- 34
venția părintelui meu! moscenii imperația cea gătită voie de
la intemeierea lumei; Că am flămîndit, și 'mă-ai dat de am 35
mâncat; am însetat, și 'mă-ai dat de am băut; străin am fost,
și mă-ai primit; Gol, și mă-ai îmbrăcat; bolnav am fost, 36
și mă-ai vizitat; în închisorile am fost, și ați venit la mine. A- 37
tunci îi vor responde dreptii, dicând: Dómine! când te am vă-
dut flămînd, și te-am nutrit; său însetat, și 'ti-am dat de ai
băut? Său când te-am vădut străin și te-am primit; său gol 38
și te-am îmbrăcat? Său când te-am vădut bolnav, său în in- 39
chisore și am venit la tine? Si respondește regele li va dice: 40
Adevăr dic voie, în căt ați făcut *acestea* unuia dintr'acestii frați
ai mei mai mici, mie ați făcut.

Atunci va dice și celor d'a stînga lui: Duceți-ve de la mine, 41
blestemătoarelor, în focul cel etern, care este gătit diabolului și
ângerilor lui. Că am flămîndit și nu 'mă-ai dat și mănuș; 42
am însetat, și nu 'mă-ai dat și bău; Străin am fost, și nu- 43
mă-ai primit; gol, și nu mă-ai îmbrăcat; bolnav și în închisorile,
și nu mă-ai vizitat. Atunci îi vor responde și ei: Dómine, când 44
te-am vădut flămînd său însetat, său străin, său gol, său bol-
nav, său în închisorile, și nu am servit tie? Atunci va responde 45
lor, dicând: Adevăr dic voie: În căt nu ați făcut *acestea* unuia
dintr'acestii mai mici, nici mie nu ați făcut. Si vor merge 46
acestia la chin etern; iar dreptii în viață eternă.

CAP. XXVI.

Iisus își predice mórtea sa. O femei tórnă mir pe capul seū. Iuda il trădează. El face Pascile. Instituеse săntă cină. Suferințile sale în Gethsemane; Petru se lăpădă de dinsul.

Si după ce a finit Iisus toate cuvintele acestea, a dis- 1
ciupililor sei: Scăti, că după doue zile Pascale vor fi, 2
și Fiul Omului se va trăda spre a fi cruciat.

Atunci s'aș adunat Arhiereii și Cărturarii și bătrâni po- 3

- 4 porului in curtea archiereului, ce se numia Caiafa. Si ad
5 tinut consiliu ca si prindere pro Iisus cu viclesug, si si'l omore, intre
popor.
 6 Ear fiind Iisus in Bethania in casa lui Simon leprosol,
 7 Venit-a la dinsul o femeie avend un vas de alabastru cu mir
 8 de pret mare, si l-a turnat pe capul lui, sedend el. Dar dis-
 cipulii vedend acesta s'a indignant, dicand: Pentru ce sa faci?
 9 acesta risipa? Caci se puteau vinde acest mir drept mult, si
 10 si se dea seracilor. Dar Iisus cunoscend acesta li-a dis: De
 11 ce superati pre femeie? caci bun lucru a facut cu mine. Pre-
 12 seraci pururea ii aveai cu voi; ear pre mine nu me aveai puru-
 13 rea. Caci versand acesta acest mir pe corpul meu, spre in-
 14 goparea mea a facut acesta. Adever dic voue: Ori unde se va
 15 predica acesta evangelie in tota lumea, dice-se-va si ceea ce a
 facut acesta, spre memoria ei.
 16 Atunci unul din cei doi-spre-dece, care se numia Iuda Is-
 17 cariot, a mers la Archierei. Si li-a dis: Ce'mi veji da, si
 18 eu il voi trada voue? Si ei i-au oferit trei-deci de arginti.
 19 Si de atunci cauta ocazie ca si'l tradea.
 20 Ear in diua cea dintaiu a azimelor au venit discipulii la
 Iisus, dicandu-i: Unde voiesc si gatim tie si mananci Pascile?
 21 Ear el a dis: Mergeți in oraș la cutare, si diceti-i: Învățăto-
 rul dice: Timpul meu aprope este, la tine voi face Pascile cu
 22 discipulii mei. Si au facut discipulii precum li-a ordonat Iisus,
 si au gatit Pascile.
 23 Ear facandu-se seră a sedut la măsa cu cei doi-spre-dece;
 24 Si manancând ei, a dis: Adever dic voue, că unul din voi me va
 25 trada. Ear ei intristandu-se forte au inceput a i dice fie-care
 dintr-inșii: Nu cumva eu sunt, Dómine? Ear el respundend a
 dis: Cel ce intinge cu mine mana in blid, acela me va trada.
 26 Fiul omului se duce, precum este scris despre el; dar vai de
 omul acela, prin care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost
 27 omului acelui, de nu s-ar fi nascut. Atunci Iuda, cel ce-l-a
 trădat respundend a dis: Învățătorule! nu cumva sunt eu?
 dis-a lui: Tu ai dis.
 28 Deci manancând ei, a luat Iisus pâne, si bine-cuvântând, o
 a frant si o a dat discipulilor, si a dis: Luate, manancați; aces-
 ta este corpul meu. Si apoi luand potirul a mulțumit si l-a
 29 dat lor, dicand: Beți dintr acesta toti, caci acesta este săn-
 gele meu al nouului testament, care se verăsa pentru multi spre
 30 ertarea pecatelor. Si dic voue, că de acum nu voi mai be
 dintr acest fruct al vietii, pana in diua aceea, cand il voi be-
 nou cu voi in imperatia Parintelui meu.
 31 Si cantand psalmi au esit in Muntele Olivilor. Atunci li-a

dis Iisus: Voi toti vă veți scandaliza despre mine in acéstă 31
nópte; căci scris este: Bate-voiū păstorul, și se vor imprășcia
oile turmei. Dar după ce voiū invia, voiū merge mai nainte 32
de voi in Galileea. Si respuñdend Petru l-a dis: Chiar toti, 33
de se vor scandaliza despre tine, ear eū nici odată nu me voiū
scandaliza. Dis-a Iisus lui: Adeveră dic tie, intr'acéstă nópte, 34
mai nainte de a cântă cocoșul, de trei ori te vei lepăda de
mine. Dis-a Petru lui: De mi s'ar iutembla și a muri impre- 35
ună cu tine, nu mă voiū lepăda de tine. Asemenea aū dis
âncă și toți discipulii.

Atunci Iisus a venit cu dinsăi in locul ce se numesce Geth- 36
semane, și a dis discipulilor: Sedeți aici până voiū merge și
me inchin acolo. Si luând cu sine pre Petru și pre cei doi 37
fiii ai lui Zebedeiu, a inceput a se instrista și a se amări.
Atunci li-a dis: Întristat este sufletul meu până la moarte, re- 38
mâneți aici, și priveghiați cu mine. Si mergând pucin mai 39
nainte a cădut cu fața la pămînt rugându-se și dicând: Părintele
meu, de este possibil, trăcă de la mine acest potir; înse nu
precum eu voiesc, ci precum tu voiesci. Si a venit cătră dis- 40
cipuli, și l-a aflat dormind, și a dis lui Petru: Aşa! nu ați pu-
tut o oră priveghia cu mine? Priveghiați și ve rugați, ca 41
si nu cădeți in ispită; căci spiritul este vegniator, dar trupul ne-
putincios. Earăși a doua oră mergând s'a rugat, dicând: Pă- 42
rintele meu, de nu pote trece de la mine acest potir, ca și
nu'l beău, fie voea ta. Si viind l-a aflat earăși dormind, căci 43
ochii lor erau ingreuleați. Si lăsându-l a mers earăși, și s'a 44
rugat a treia oră, dicând aceleași cuvinte. Atunci a venit la 45
discipulii sei, și li-a dis: Dormiți de acum și ve repausați; éca
s'a apropiat ora, și Fiul omului se va trăda in mâinile pecăto-
șilor. Sculați-vă și mergem; éca s'a apropiat cel ce m'a 46
trădat.

Si âncă el vorbind, éca Iuda, unul din cei doi-spre-dece, a 47
venit, și cu el glotă multă cu sabii și cu fusti, de la archiereii
și de la bătrâni poporului. Ear cel ce'l trădase li-a dat 48
semn, dicând: Pre care voiū săruta, acela este; prindet'il. Si 49
indată apropiindu-se de Iisus a dis: Bucură-te, Învățătorule!
și l-a sărutat. Ear Iisus l-a dis: Amice! pentru ce aī venit? 50
Atunci apropiindu-se ei aū pus mâinile pre Iisus, și l-aū prinse.
Si éca unul din cei ce erau cu Iisus, intinđindu-și mâna a 51
scos sabia sa; și lovind pre servitorul archiereului, a tăiat ure-
chia lui. Atunci l-a dis Iisus: Întorce sabia ta in locul ei; 52
căci toți cei ce apucă sabia vor peri de sabia. Aū 'ti se pa- 53
re că nu pot ruga acum pre Părintele meu, și si 'mi puă
înainte mai mult decât doue-spre-dece legiōne de ângeri? Dar, 54
cum se vor împlini scripturile, cari dic, că aşa trebuie și fie?

55 In aceași órkă și dis Iisus glótelor: Ca la un fur atî esit cu
 56 sabii și cu fustii și me prindeți? În tóte dilele ședeam la voi,
 57 învîțând în templu, și nu m'atî prins. Înse acestea tóte s'au
 făcut, ca si se împlinăscă scripturile profetilor. Atunci toți
 discipulii lăsându-l au fugit.

57 Dar ei prinqînd pre Iisus, l-a adus la Caiafa archiereul,
 58 unde Cărturarii și bâtrâni erau adunați. Ear Petru i urma
 de departe până la curtea archiereului; și intrând în intru șe-
 59 dea cu servitorii și vîdě finitul. Ear archiereii și bâtrâni, și
 60 totă adunarea căutau mărturiă mincinosă contra lui Iisus, ca
 61 săl omor . Si nu au aflat; deși mulți martori mincinosi vînd
 de fa ă, nu au aflat; ear mai pe urmă vînd do ă martori min-
 62 cinoși. Au dis: Acesta a dis: Pot și stric templul lui Dum-
 63 neđeu, și in trei dile săl r adic. Si sculându-se archiereul, i
 a dis: Nimic nu respund . ce este ceea ce mărturisesc acestia
 64 contra ta? Dar Iisus tacea. Si respund nd archiereul i a
 dis: Te jur pe Dumne eu cel vîu, ca si ni spui, de esci tu
 65 Christosul. Fiul lui Dumne eu. Dis-a Iisus lui: Tu ai dis:
 inse dic voue; De acum v eti ved  pre Fiul omului șed nd d ă
 66 dr ep ta puterei și vînd pe norii cerului. Atunci Archiereul
 și-a rupt vestimentele sale, dic nd: El a blasfemat; ce ni mai
 67 trebuesc martori?  ea acum at i audit blasfemia lui. Ce vi se
 pare? Ei respund nd au dis: Vinovat este de măorte. A-
 68 tunci au scuipit in fa ă lui,  il-a u pumnit; ear alt i l-a u pălmuit, dic nd: Profetescu-ni Christos , cine este cel ce te-a lov ?
 69 Ear Petru ședea afară in curte, si a venit la el o servitor ,
 70 dic nd: Si tu erau cu Iisus Galil enul. Dar el a negat inain-
 71 te tuturor, dic nd: Nu sciu ce dici. Si e ind el la p rt , l-a
 v det alta, si a dis celor de acolo: Si acesta era cu Iisus Na-
 72 zari nul. Si earăsi a negat cu jur ment: Nu cunosc pre a-
 73 cest om. Ear preste pu in apropiindu-se cei ce sta acolo,
 au dis lui Petru: Adeverat si tu esci dintr n ii; căci graul t u
 74 te trădă. Atunci a inceput a se blestema, si a se jura: Nu
 75 cunosc pre acest om. Si  indat  a cântat cocoșul. Si  i-a-
 dus aminte Petru de cuvintele lui Iisus, ce i disese: Mai na-
 inte de a c nta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine.
 Si e ind afară a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

*Iisus Christos adus înaintea lui Pilat. Iuda se sp ngur . Iisus
 espus mai multor chinuri cumplite; se crucifică. Minunile
 din ora morței sale. Immorm ntarea sa.*

1 Ear c nd s'a făcut diua toți archiereii și bâtrâni poporului
 2 au  inut consiliu contra lui Iisus, ca  il omor . Si leg u-
 du l l-a u dus,  il-a u trădat guvernătorului, Ponti u Pilat.

Atunci Iuda, care îl trădase, vădând că s'a condamnat, că- 3
 indu-se a intorc ceci trei-deci de arginții archiereilor și bâtrâni- 4
 nilor. Dicând: Pecătuit-am trădând sânge innocent. Ear ei au 5
 dis: Ce nă pasă? tu vei vedé. Si aruncând arginții în templu 6
 s'a dus de acolo, și mergând s'a spânzurat. Ear archiereii 7
 luând arginții au dis: Nu se cuvine a punge pre acestia în cor- 8
 vana, pentru că este preț de sânge. Si ținând consiliu au 9
 cumpărât cu cii tărîna olarului, pentru înmormântarea străinilor. Pentru aceea s'a numit tărîna aceea: Tărîna săngelui 10
 până în ziua de astă-dă. Atunci s'a plinuit ceea ce s'a dis 11
 prin profetul Ieremia, ce dice: Si au luat ceci trei-deci de ar- 12
 ginții, prețul celui prețuit, care s'a prețuit de fiul lui Israel; 13
 Si au dat pre ei pentru tărîna olarului dupre cum mi-a ordo- 14
 nat Domoul.

Ear Iisus sta înaintea guvernătorului, și l' întreba guvernătorul, dicând: Tu esci regele Iudeilor? Ear Iisus i-a dis: Tu dici. Si când se acusa de archierei și de bâtrâni, nimic nu respondea. Atunci i-a dis Pilat: Nu audă cite mărturisesc contra ta? Si nu i-a respuns la nici un cuvînt; incăt se nă- 15
 ra forte guvernătorul.

Ear la asemenea serbatore era îndatinat, ca guvernătorul să elibereze poporului un arestant, pre care'l vroeaui ei. Si avea atunci un arestant vestit, ce se numea Barabba. Deci adu- 16
 nându-se ei, li-a dis Pilat: Pre care voiți să vi'l eliberez, pre 17
 Barabba, său pre Iisus, ce se dice Christos? Căci el scia că 18
 pentru invidiă l'-au trădat.

Si ședînd el la judecată a trimis la dinsul femeia lui, di- 19
 cînd: Si nu faci nimic dreptului acestuia! căci am suferit multe astă-dă în vis peintru dinsul.

Dar archiereii și bâtrâni au înduplecăt pre glote, ca și 20
 ceră pre Barabba, și sî părăsesc pre Iisus. Si respunzînd gu- 21
 vernătorul li-a dis: Care dintre amendoi voiți să vi eliberez? El 22
 au dis: Pre Barabba. Dis-ai lor Pilat: Dar ce voi face lui Iisus 23
 ce se dice Christos? Dis-ai lui toți: Si se crucifice! Ear 24
 guvernătorul a dis: Dar ce rêu a făcut? Ear ei mai mult stri- 25
 ga: Si se crucifice! Deci Pilat vădînd că nimic nu folo- 26
 sesce, ci mai multă turburare se face, luând apă, și-a spălat mâinile înaintea mulțimiei, dicând: Innocent sunt de sângele dreptulu-i acestuia; voi vezi vedé. Si respunzînd tot poporul a dis: Sângele lui și asupra noastră și asupra filor nostri. A- 27
 tuncei li-a eliberat pre Barabba; ear pre Iisus bătându-l l'-a trădat spre crucifiare.

Atunci ostașii guvernătorului, ducînd pre Iisus în pretoriu, 28
 adunat-ai la dinsul totă cohorta. Si disbrăcându-l, l'-au im- 29
 brăcat cu hlamidă roșie. Si înpletind cunună de spină, au

- pus pe capul lui și trestia în drepta lui; și îngenunchind înaintea lui, își bătea joc de el, dicând: Bucură-te, regele Iudeilor!
- 30 Si scuipind asupra lui, au luat trestia. și l' bătea preste cap.
- 31 Si după ce l-au batjocorit, l-au disbrăcat de hlamida, și l-au îmbrăcat în vestimentele sale, și l-au dus și l' crucifice.
- 32 Si eşind afară și astă pre un om Cirinén a nume Simon;
- 33 pre acesta l-au silit și ducé crucea lui. Si viind la locul numecat mit Golgotha, adică locul căpătinei, l-au dat si bea oțet amestecat cu fieri; dar gustând, nu vrea si bea.
- 34 Ear după ce l-au crucificat, așă împărțit vestimentele sale, aruncând sorti; ca și se împlinescă ceea ce s'a dis de protecție: Împărțit-au loruși vestimentele mele, și pentru chitonul meu așă aruncat sorti. Si sejedînt il pădeau acolo. Si așă pus d'asupra capului meu acuzațiunea lui scrisă: ACESTA ESTE IISUS REGELE IUEILOR. Atunci așă crucificat împreună cu dinusl doi hoți; unul d'ă drepta și altul d'ă stânga.
- 35 Ear cei ce treceaui il insultau, clăind cu capetele lor,
- 36 Si dicând: Tu, care destrugi templul și în trei zile îl zidesci, măntuescă-te însuți! De esci Fiul lui Dumnezeu, pogorecă-te de 41 pe cruce. Asemenea încă și archiereii batjocorindu-l împreună cu Cărturarii și cu bătrâni, diceau: Pre alții a măntuit, ear pre sine nu poate să se măntuească. De este regele lui Israël, pogorecă-se acum de pe cruce, și vom crede într'insul. A sperat în Dumnezeu; libereze-l acum, de'l voiesce; căci a dis: Fiul al lui Dumnezeu sunt. Asemenea și hoții, ce erau crucificați cu el, îl injurau.
- 45 Ear de la ora a şesea s'a făcut întuneric preste tot pămîntul până la ora a nouă. Ear în ora a nouă a strigat Iisus cu voce tare, dicând: Eli, Eli, lama sabachtan? adică: 47 Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m'ai lăsat? Ear unu din cei ce staă acolo, audind aceasta, diceau: Pre Ilie strigă a cesta. Si indată alergând unul dintr'înșii, și luând un burete, l-a implet de oțet, și puindu-l într'o trestie i-a dat de beut.
- 49 Ear cei-l-alți diceau: Lăsa și vedem de va veni Ilie ca să-l măntuească.
- 50 Dar Iisus earăși strigând cu voce tare, și-a dat spiritul.
- 51 Si écal perdeaua templului s'a rupt în doue, de sus până 52 jos; și pămîntul s'a cutremurat, și pietrele s'a dispicat; Si mormintele s'a dischis; și multe corpușe ale sănților ce adoră 53 miseră s'a sculat; Si eşind din morminte după învieria lui așă venit în sănătate, și s'a arătat multora.
- 54 Ear sutașul și cei ce pădeau împreună cu el pre Iisus, vădend cutremurul și cele ce s'a făcut, s'a înfricoșat forte, dicând: Adeverat Fiul al lui Dumnezeu a fost acesta.
- 55 Si erau acolo și multe femei, privind de departe, cari ur-

măseră lui Iisus din Galileea, servindu-l; Intre cari era Maria Magdalena, și Maria, mama lui Iacob și a lui Iosie, și mama fililor lui Zebedeiu. 56

Ear făcându-se sără a venit un om avut din Arimathia, a nume Iosef, care și el fusese discipul al lui Iisus. Acesta vine la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Si Pilat a ordonat să se dea corpul. Atunci luând Iosef corpul, l-a înșăurat în giurgiu curat; Si l-a pus într-un morment nou al său, pre care'l săpase în piatră; și prăvălind o piatră mare pe ușa mormentului să aibă. Si era acolo Maria Magdalena și cea-lăltă Marii, sedând în fața mormentului. 57

Ear a două dîi, care este după vineri, s'a adunat archiereii și Fariseii la Pilat. Dicând: Domnule, ne-am adus aminte că amăgitorul acela, încă fiind viu, a dîs: După trei dîle mă voi scula. Deci ordonă să se întârsească mormentul până a treia dîi; ca nu cumva viind discipulii lui năptea săl fură, și să dică poporului, că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea cea de a-poi mai rea de căt cea d'intâi. Dis-a lor Pilat: Aveți cuse- 65 tădii; mergeți de întărîti, cum se căi. Ear eî mergând aî în- 66 tarit mormentul, sigilând piatră și puind custodiă. 67

CAP. XXVIII.

Inviere și arătarea lui Iisus Christos. Trimiterea Apostolilor.

Ear Sâmbăta tardîu, precând începea aurora celei întâi 1
dile a septămânei, aî venit Maria Magdalena și cea-lăltă Marii, și vîdă mormentul. Si éca, s'a făcut cutremur 2 mare; căci ângerul Domnului, pogorîndu-se din ceriû, a venit și a prăvălit piatra de pe ușă, și sedea d'asupra ei. Si era 3 aspectul lui ca fulgerul, și umbrăcămintea lui albă ca zapada. Si de frica lui s'a făcut păditorul, și s'a făcut ca nisice 4 morți. Ear ângerul luând cuvîntul a dîs femeilor: Nu vă temeti; căci sciul că pre Iisus cel crucificat căutați. Nu este aici; căci 5 s'a sculat, precum a dîs. Veniți de vedeți locul unde a jacea Domnul. Si curând mergând, spuneți discipulilor lui, că s'a sculat din morți; și éca va merge mai naivite de voî în Galileea; acolo îl veți vedé; éca am spus voue. Si depărtându-se curând de la morment cu frică și cu mare bucuriă, aî alertat și anunțe discipulilor lui. 6

Si când mergeau ele și anunțe discipulilor lui, éca Iisus le-a intîmpinat, dicând: Bucură-vă! Ear ele apropiindu-se aî cuprinși picioarele lui, și s'a închinat. Atunci li-a dîs Iisus: Nu vă temeti; mergeți de vestiți fraților mei, ca să mărgă în Galileea, și acolo mă vor vedé. 9

Ear mergând ele, éca unii din custodiă viind în oraș a vestit archiereilor töte cele ce s'a făcut. Si adunându-se împre- 11

12

uuă cu bâtrâniș, și înînd consiliu, aă dat argintii mulți ostași.
 13 lor; Dicénd: Spunești: Discipulii lui viind nóptea 'l-aș furați
 14 precând dormiam noi. Și de se va audî acesta la guvernator,
 15 noi îl vom potoli, și vă vom face fără de grija. Ear ei luând
 argintii aă făcut cum i-aș invățat; și s'a respăndit acest cuvînt
 intre ludei până astă-dî.
 16 Ear cei un-spre-dece discipuli aă mers in Galilcea, in mun-
 17 tele unde li-a ordonat Iisus. Si vădîndu-l i s'aș inchinat;
 18 dar unii s'aș indoit. Si apropiindu-se Iisus li-a vorbit, dicénd:
 19 Datu-mi-s'a totă puterea in cerîu și pe pămînt. Drept aceea
 mergeți și invățați pre tóte națiunile, botezându-le in numele
 20 Părintelui și al Fiului și al Sântului Spirit. Învățând pre dinsii
 si pădăescă tóte căte v'am ordonat; și éca eă sunt cu voi in tóte
 dilele până la finitul lumiei. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
MARCU.

CAP. I.

Ioan Botezătorul. Botezul și ispitierea lui Iisus. Chiämarea lui Petru, a lui Andrei, a lui Iacob și a lui Ioan. Iisus vindecă pre bolnavi, pre demonisați și pre un lepros.

1 Inceputul evangeliu lui Iisus Christos, fiul lui Dumne-
 2 deu. Precum s'a scris in profeți: Éca eă trimis pre áugerul
 meu înaintea feicei tale, care va prepara calea ta înaintea ta;
 3 Vócea celui ce strigă in pustie: Gătiți calea Domnului, drepte
 4 faceți cărările lui. Ioan boteza in pustie, și predica botezul
 5 pocăinței spre ertarea pecatelor. Si mergeau la dinisul totă la-
 turea Iudeei și cei din Ierusalem, și se botezau toti de dinisul
 6 in rîul Iordanului, mărturisindu-și pacatele lor. Si era Ioan
 imbrăcat cu peri de cămilă și avea cingătore de curea impre-
 7 jurul cópselor lui, și mâncă locuste și miere silbatică. Si a
 predicat, dicénd: Vine după mine cel mai tare decât mine,
 8 căruia nu suntu vrednic, plecându-me să disleg cureua incălță-
 9 mintelor lui. Eă v'am botezat *numai* cu apă, ear acela vă
 boteza cu Spirit Sânt.
 10 Si in acele dile a venit Iisus din Nazaretul Galilei, și s'a
 botezat de Ioan in Iordan. Si indată eșind din apă a vădut
 11 cerurile dischise, și Spiritul ca un porumb pogorindu-se preste
 dinisul. Si vócea a venit din ceriuri, dicénd: Tu esci Fiul meu
 cel iubit in care am bine-voit.

Si îndată l-a scos Spiritul în pustie. Si era acolo în pustie patru-deci de zile, ispitindu-se de Satana; si era cu sărăcie; dar angerii îi serviau.

Si după ce Ioan s'a pus în inchisore, a venit Iisus în Galileea, predicând evangelia imperației lui Dumnezeu. Si dicând: S'a înălță timpul, si s'a apropiată imperația lui Dumnezeu; pocăiți-vă, si credetă în evangelie.

Si îmblându pe marea Galileei și văduță pre Simon și pre Andrei, fratele lui, aruncând mreje în mare; căci erau pescari. Si li-a dis Iisus: Urmați-mă, și vă voi face să fi pescari de omene. Si îndată lăsându-și mrejele îi-a urmat. Si de acolo mergând pucin mai înainte a văduță pre Iacob al lui Zebdeiu, și pre Ioan, fratele lui, care erau și ei în corabie, reparându-și mrejele. Si îndată îi-a chiamaț; și ei lăsând pre părintele lor Zebdeiu în corabie cu năimișii, s'a dus după dinsul.

Si aș intrat în Capernaum; și îndată sămbăta întrând el în sinagogă și învățat. Si s'a uimit totuști de învățatura lui; căci a învățat pre ei ca cel ce are autoritate, eare nu ca Cărturarii. Si era în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și a strigat, Dicând: Lasă! ce avem noi cu tine, Iisus Nazarene? aici venit și ne perdi? te șci cine esci — Sântul lui Dumnezeu. Eare Iisus știa certat, dicând: Taci, și eşti dintr'insul. Si sdruncinându-l spiritul cel necurat, și strigând cu voce tare, a ieșit dintr'insul. Si s'a uimit totuști, incât se întrebau între sine, dicând: Ce este acăsta? ce este acăstă învățătură nouă? că cu autoritatea celor două și spiritele celor necurate, și ascultă. Si îndată s'a respândit fama lui în toate imprejurimile Galileei.

Si îndată ei sădini din sinagogă și a venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacob și cu Ioan. Eare sora lui Simon și cea cuprinsă de friguri; și îndată îi-a spus de dinsa. Si viind și apucând-o de mâna o a rădicat; și îndată o a lăsat frigurile; și li servia.

Eare facându-se sără, când apunea solele, aduceau la dinsul pre totuști bolnavii și demonisații. Si tot orașul era adunat la usă. Si el a vindecat pre mulți, cari pătimeau de multe fețe de bôle, și a scos mulți demoni; și nu lăsa pre demoni și vorbescă, pentru că cunoșteau.

Si a două și forte de dimineață sculându-se a ieșit, și s'a dus în loc pustiu, și acolo se ruga. Si l-a urmărit Simon și socii lui. Si găsindu-l îi-a dis: Toți te caută. Si el îi-a dis: Si mergem în orașele cele mai aprope, ca să predici și acolo; căci spre acăsta am venit. Si predica în sinagogile lor prin totă Galileea, și scotea demoni.

Si a venit la dinsul un lepros rugându-l, și îngenunchind înaintea lui, și dicându-i: Dacă voiesc, poți să me curățesci.

41 Ear făcându-i-se milă lui Iisus, și-a intins mâna, să atins de
 42 el, și l-a dis: Voiesc, fi curățit. Si vorbind el îndată a de-
 43 părut de la dinsul lepra, și s'a curățit. Si oprindu-l de a
 44 vorbi de acrsta îndată'l-dimis. Si l-a dis: Vezi si nu spui
 45 uimic nimenui, ci mergi de te arată preutului, și ofere pentru
 curătirea ta cele ce a ordonat Moise, spre mărturie lor. Ear
 el eşind a inceput a vorbi multe și a respândi cuvântul; iucăt
 Iisus nu mai putea să intre de față în oraș, ci era afară în lo-
 curi pustii; și veniau la el de pretutindenea.

CAP. II.

Iisus vindecă pre un paralitic; chiama pre pecătoși la pocăință, și apără discipulii sei.

1 Si earăși a intrat în Capernaum după cîteva zile; și s'a
 2 ţaudit că este în o casă. Si îndată s'a adunat mulți,
 3 incăt nu mai putea încăpă nici pe lângă ușă, și el li predica,
 4 Si aă venit la dinsul, aducând pre un paralitic, care se purta
 5 aă disperat acoperemîntul casei unde se afla el; și spărgeau-
 6 du'l aă pogorât patul în care jacea paraliticul. Ear Iisus
 7 vădend credința lor a dis paraliticului: Fiule! értă-ți-se peca-
 8 tele tale. Si erau acolo unii din Cărturari sedând și cugetând
 9 în ânimile lor: Pentru ce acesta vorbesce astfelii de blas-
 10 femiă? cine pôte erta peccatele decât numai unul Dumnezeu?
 11 Si îndată cunoscînd Iisus în spiritul seu, că aceia așa cugetau
 12 în sine-lă, lă-a dis: De ce cugetați acestea în ânimile voastre?
 13 Ce este mai lesne — a dice paraliticului: Értă-ți-se peccatele
 14 séu a dice: Scolă-te, rădică-ți patul têu și amblă? Dar ca si
 15 sciți că Fiul omului are putere pe pămînt a erta peccatele (a
 16 dis paraliticului): Tie dic: Scolă-te și rădică-ți patul têu și
 17 mergi la casa ta. Si îndată s'a sculat, și rădicandu-și patul,
 18 a esit înaintea tuturor, incăt se uimiau toti, și glorificau pre
 Dumnezeu, dicînd: Nicî o dată nu am vădut aşa.
 19 Si earăși a esit la mare, și totă multimea venia la dinsul,
 20 și el îi înveța. Si trecând a vădut pre Levi al lui Alfeu sed-
 21 dînd la vamă, și l-a dis: Urmăză'mi. Si sculându-se l-a ur-
 22 mat. Si precând sedea el în casa lui, mulți vameșii și pe-
 23 cătoși sedea impreună cu Iisus și cu discipulii sei; căci erau
 24 mulți și urmau. Ear Cărturari și Farisei vădîndu'-l, că mă-
 25 nânca cu vameșii și cu peccatoșii, diceau discipulilor lui: Pentru
 26 ce cu vameșii și cu peccatoșii, mănânca și bea? Si audind Ii-
 27 sus lă-a dis: Nu aă trebuință cei sănătoși de medic, ci cei bol-
 28 navi; nu am venit să chiama pre cei drepti ci pre cei peccatoși
 la pocăință.
 29 Ear discipulii lui Ioan și ai Fariseilor cari postiau să veni-

și-i-a dis: De ce postesc discipulii lui Ioan și al Fariseilor,
car discipulii tăi nu postesc? Dis-a lor Iisus: Aū dörä pot 19
nuntașii și postescă, până când este mirele cu dinșii? pe căt
timp aū pre mirele cu ei, nu pot și postescă. Dar vor veni 20
dile, când se va lua mirele la dinșii, și atunci vor posti în
acele dile. Si niminea nu cōse petec de pânză nouă la un 21
vestmēnt vechi; altmîntrelea petecul cel nou trage din celu
vechi, și ruptura se face mai rea. Si nimenea nu pune vin 22
nou în foi vechi; altmîntrelea vinul cel nou sparge foii, și vi-
nul se vîrsă, și foii se perd; ci vinul nou trebuie să se pune în
foi noi.

Si mergînd el sâmbăta prin ogore, aū început discipului lui, 23
pre cănd mergea, a smulge spice. Ear Farisei i-a dis: 24
Vedî ce fac ei sâmbăta, lucru ce nu se cuvine. Ear el li-a 25
dis: Aū nici odată nu ați cetei ce a făcut David, când a avut
lipsă, și a flămîndit, el și cei ce erau cu dinsul? Cum a in- 26
trat în casa lui Dumnezeu în timpul archiereului Abiathar, și
a măucat pânille punerei înainte, care nu i se cădea și le mă-
nânce, decât numai preușilor; și a dat și celor ce erau cu el.
Si li-a dis: Sâmbăta pentru om s'a făcut, ear nu omul pentru 27
sâmbăta. Drept aceea Domn este Fiul omului și al săm- 28
betci.

CAP. III.

*Iisus rindecă pre un bolnar în diua sămbătei. Chiămarea celor doș-spre-
dece apostoli. Iisus refuză pre Farisei, și nu cunoște de ai
seii decât numai pre cei ce fac roea lui Dumnezeu.*

Si earășii a intrat în sinagogă; și era acolo un om, care 1
avea mâna uscată. Si pândeau pre Iisus de va vindeca sâm- 2
băta, ca și l pote acusa. Si el a dis omului, care avea mâna 3
uscată: Vino în mediloc! Atunci li-a dis: Se cuvine sămbăta 4
a face bine său a face rău? a scâpa vieță său a ucide? Ear ei
taceau. Si căutând spre ei cu mânia, și întristându-se pentru 5
împetrirea animei lor, a dis omului: Întinde-ți mâna ta. Si o a
intins, și a devenit mâna lui earășii sănătosă, ca și cea-l-altă.
Si esind Farisei, indată s'aș sfatuit cu Erodianii contra lui, ca 6
s'il părăse.

Dar Iisus s'a retrăs cu discipulii sei cătră mare; si i-a urmat multime mare din Galileea și din Judeea, Si din Ierusalem, și din Idumaea, și de dincolo de Iordan, și cel din prejurul Tirului și al Sidonului: multime mare, audind căte facea, a venit la dinsul. Si a dis discipulilor sei s'il ascepte o 9
lumtre din cauza multimei, ca și nu'l impresore. Căci pre 10
multii a vindecat, incât se imbulzeau spre el, ca și se atingă de
dinsul căii aveau chinuri. Si spiritele cele necurate, când il 11

vedeaū, se prosterneau înaintea lui, și strigaū, dicând: Tu eșei
 12 Fiul lui Dumnezeu. Si i-a certat mult și nu l' facă cunoscut.
 13 Si s'a suiat în munte, și a chiâmat pre cari a voit, și i-a venit
 14 la dinusul. Si a orinduit doi-spre-dece, ca si fie cu el, și ca
 15 si trimițe pre dinusii si predice. Si si aibă putere a vindeca
 16 bôlele și a scôte demonii. Si a pus lui Simon numele Petru;
 17 Si pre Iacob al lui Zebedeu, și pre Ioan, fratele lui Iacob; și
 18 li-a pus numele Boanerges, adică: Fiii tunetului; Si pre Andreiu, și pre Filip, și pre Bartolomeiu, și pre Matheiū, și
 19 pre Thoma, și pre Iacob al lui Alfeu, și pre Taddeiu, și pre
 20 Simon Cananitul; Si pre Iuda Iscariotul, care l-a și trădat.
 21 Si i-a venit în casă. Si earăsi s'a adunat mulțimea, incât nu
 22 puteau ei nici pâne si mâncانce. Si audind aî lui de acela
 23 aî esit, ca sîl apuce; căci diceau: Este în uimire. Si Că-
 24 turarii cei ce se pogoriseră din Ierusalem diceau: El are pre-
 25 Beelzebul, și prin domnul demonilor scôte demonii. Si chiâ-
 26 mandu-i li-a vorbit în parabole: Cum pôte Satana si scótă pre-
 27 Satana? Si dacă o imperația se va disbiua în sine, nu pôte
 28 si stea imperația aceea. Si dacă o casă se va disbiua în sine,
 29 nu pôte si stea casa aceea.
 30 Si dacă Satana s'a scusat însuși contra sa, și s'a disbiuat,
 31 nu pôte si stea, ci are finit. Nimeni nu pôte si între în casa
 32 celui tare și răpescă vasele lui, de nu va lega mai întâi pre-
 33 cel tare, și atunci va prăda casa lui. Adever dic voue: Tote
 34 pecetele se vor erta filor oménilor și ori-cari blasfeme. Dar
 35 cine va blasfema contra Sântului Spirit, nu i se va erta în e-
 36 tern; ci este vinovat judecății eterne. Pentru că diceau: Spi-
 rit necurat are.
 37 Deci aî venit frații lui și mama lui, și stână afară aî
 38 trimis la el, chiâmandu-l. Si seudea mulțimea împrejurul
 39 său, și i-aî dis: Eca mama ta și frații tîi afară te cău-
 40 tă. Ear el li-a resups, dicând: Cine este mama mea, său
 41 frații mei? Si căutând la cei ce seudeau împrejurul său, a
 42 dis: Eca mama mea și frații mei! Căci ori-cine va face voea
 lui Dumnezeu, acela imi este frate și soră și mamă.

CAP. IV.

Parabola semînătorulu, a semînări și a grăuntelui de muștar. Iisus potolesc furtuna.

1 Si earăsi a inceput a învîța lângă mare; și s'a adunat la
 2 dinusul mulțime mare, incât a intrat în corabie, și a se-
 3 dut pe mare; și totă mulțimea sta pe uscat lângă mare. Si
 4 Eca un semînător a esit și semene. Si semînând, unele au că-
 5 dut lângă cale, și aî venit paserile cerului și le-aî mânca-

Ear altele aū cădut pe locuri petrōse, unde nu aveau mult pămēnt; și indată au răsărit, pentru că nu aveau pămēnt ⁵ dăune. Dar resărind sōrele, s'aū pălit; și pentru că nu aveau ⁶ rădiciñă, s'aū uscat. Ear altele aū cădut între spinī, și aū ⁷ crescut spinii, și le-a înecat, și nu aū făcut fruct. Ear altele ⁸ aū cădut pe pămēnt bun, și aū facut fruct, înăltându-se și crescend, și aū produs unele trei-deci, și altele șese-deci, ear altele ⁹ o sută. Si li dicea: Cel ce are urechī de audit, audc.

Ear când a fost singur, ceci ce erau lângă el împreună cu ¹⁰ ceci doi-spre-dece l-aū întrebăt despre parabolă. Si li-a dis: 11 Vou s'a dat a sci misteriul imperătic̄ lui Dumnezeu, dar celor de afară se fac tōte în parbole; Ca privind și privescă, dar ¹² și nu cunoscă; și audind și aude, dar și nu înțelgă; ca nu cumva si se întorcă, și si li se erte pecatele lor. Si li-a dis: 13 Aū nu înțelegăt această parabolă, cum dar veți înțelege tōte parbolele? Semenatorul séménă cuvēntul. Si acestia sunt cei ¹⁴ 15 unde lângă cale, unde se séménă cuvēntul; dar când il aud, indată vine Satana, și ia cuvēntul care este semenat în animalelor. Si acestia sunt asemenea cei ce se séménă pe locuri petroșe, cari când aud cuvēntul, indată il primesc cu bucurie; Dar nu aū rădiciñă în sine și, ci sunt numai până la un timp, ¹⁶ și apoi rădiciñdu-se strimtorare său persecuțione pentru cuvēnt, indată se scandalizează. Si acestia sunt cei ce se séménă între ¹⁷ spinii, cari aud cuvēntul; Dar grijile lumei acesteia, și amăgierea avuției, și postele celor l-alte intrând, înecă cuvēntul, și se face nefructifer. Si acestia sunt cei semenati pe pămēnt ¹⁸ bun; cari aud cuvēntul, și il primesc, și fac fruct, unii trei-deci, alții șese-deci, și alții o sută.

Si li-a dis: Aū dörā se aduce lumină ca și se pue sub o ²¹ broc, său sub pat? aū nu ca și se pue în sfecinic? Căci nu ²² este ceva tăinuit, care și nu se vădescă; nici ascuns decât ca și vie la arătare. De are cine-va urechī de audit, și aude! ²³ Si li-a dis: Vedeti ce auditi! cu ce măsură măsurati, vi se va ²⁴ măsura; și voue, celor ce aud, vi se va mai adăoge. Căci cel ²⁵ ce are, i se va da, car cel ce nu are, chiar cea ce are i se va lua.

Si dicea: Astfel este imperația lui Dumnezeu, ca și când ²⁶ aruncă un om semenă în pămēnt, Si dacă dorme său dacă se ²⁷ scolă, năptea și diuza semenă resare și crește cum nu scie el. Căci pămēntul produce din sine, întări érbă, apoi spic, după ²⁸ aceea grău deplin în spic. Ear când se cóce fructul, indată ²⁹ pune secerea, pentru că a sosit secerișul.

Si dicea: Cui vom aseména imperația lui Dumnezeu, său ³⁰ cu ce parabolă o vom reprezenta? Este ca grăuntele de muștar, ³¹ care, când se séménă în pămēnt, este mai mic decât tōte semințele de pe pămēnt; Dar după ce s'a semenat, crește și ³²

se face mai mare decât totă legumele, și produce ramuri mari, incăt pot să locușcă paserile ceriușului sub umbra lui.
 33 Si cu multe parbole ca acestea li vorbă cuvîntul, precum
 34 puteau să audă. Ear fără de parabolă nu li vorbă; dar cănd
 35 erau singuri, explica totă discipulilor săi.
 36 Si în acea zi, facându-se sâră, Ii-a dis: Si trecem de ceea
 37 parte. Si lăsând mulțimea, l-a luat în corabie, precum era
 38 de vînt, și valurile năvaliau în corabie, încăt ea se împlinea,
 39 Dar el era la cărmă dormind pe pernă; și disceptându-l împreună
 40 dis: Învățomile, așa nu și este grijă că perim? Si seculându-
 41 se a certat vîntul, și a dis mării: Tacă, liniscesc-te! Si a în-
 42 cetat vîntul, și s-a făcut linisice mare. Si li-a dis: De ce sună
 43 tei, așa fricoși? cum! nu aveți credință? Si s'a înfricoșat că
 44 frică mare, și diceau unul cătră altul: Oare cine este acesta? că
 și vîntul și marea îl ascultă.

CAP. V.

*Iisus vine către un demonisat, și pre o femeie bolnavă; înviește pre
 fiu lui Iair.*

1 2 Si aș venit dincolo de mare în latura Gadarenilor. Si
 3 eșind el din corabie, îndată l-a întîmpinat un om din
 4 morminte cu spirit necurat. Care avea locuința sa în mor-
 5 minte; și nimeni nu putea să-l lege nici chiar cu lanțuri; Căci
 6 de multe ori fiind legat cu cătușii și cu lanțuri, el rupea lan-
 7 turile, și sfărâma cătușile, și nimeni nu putea să-l înfrâneze.
 8 Si pururea, nótpea și diua, era prin munte și prin morminte,
 9 strigând și lovindu-se cu pietre. Ear vîdend pre Iisus de de-
 10 parte a alergat, și i s'a inchinat. Si strigând cu voce tare
 11 a dis: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui Pre-
 12 ștefan? Înalt? Tejur pe Dumnezeu, să nu mă chinuesc. Căci îl disese:
 13 Ești, sprite necurat, din om! Si l-a întrebăt: Care'ri este nu-
 14 mele? Si a respuns, dicând: Legeonă imi este numele; căci
 15 suntem mulți. Si l ruga mult, și nu-i trimiște afară din acea
 16 latura. Si era acolo lângă munte o turmă mare de porci, pă-
 17 scând. Si l-a rugat toti demonii, dicând: trimite-ne în porc.
 18 Ca si intrăm într'înșii. Si îndată Iisus li-a dat vœ. Si eșind
 19 spiritele necurate, aș intrat în porci; și s'a precipitat turma în
 20 mare (erau ca la doue mii); și s'a ieșit în mare. Ear cel
 21 ce păscea porci aș fugit, și a vestit în oraș și prin terine,
 22 și aș eșit, ca și vîdje ce s'a petrecut. Si aș venit la Iisus,
 23 și aș vîdut pre cel ce fusese demonisat și avusesc legionă,
 24 și eșind și imbrăcat și întreg la minte, și s'a spălamentat. Si
 25 naraș lor cel ce vîduse, ce s'a făcut celui demonisat, și cede-
 26 despore porci. Si aș inceput a' ruga și esă din latura lor.

Si intrând el în corabie, cel ce fusese demonisat îl ruga, ca să 18
fie cu dinsul. Înse Iisus nu l-a lasat, ci i-a spus: Mergi în casa 19
ta la ai tăi, și li vestesc ce îți-a făcut Domnul și căt te-a miluit.
Ta sârbi, și a inceput a vesti în Decapole ce îți-a făcut Iisus; 20
și toti se minunați.

Si treceând Iisus în corabie earfări de ceca parte, s'a aduuat 21
la el mulțime mare; și el era lângă mare. Si éca a venit u- 22
nul din mai marii sinagogei cu numele Iair: și vîdendu-l
a călăut la picioarele lui; și lrugă mult, dicând: Fiica mea este 23
aproape de morte; vino, me roagă, și pune-ți mânuile preste dinsa,
ca și se vindece, și va trăi. Si a mers Iisus cu dinsul, și îi-a 24
urmat mulțime mare, și l'imprezura.

Ear óre-care femeie, avândurgerea săngelui de doi-spre- 25
deco ani, Si care multe suferise de la mulți medici, și și chel- 26
tuise tôte cele ce avuse, fără a se folosi, ci i se facea tot mai 27
rău; Auind despore Iisus, a venit între mulțime din-apoi, și 28
s'a atins de vestimentul lui. Căci dicea: Numai de mă voiă 29
atinge de vestimentele sale me voiă vindeca. Si indată s'a us-
cat isvorul săngelui ei, și a simțit în corp, că s'a vindecat de 30
chinul seu. Si indată Iisus cunoscând în sine și puterea ce a 31
esit din el, intorcându-se către mulțimea a spus: Cine s'a atins 32
de vestimentele mele? Ear discipulii lui îi-au spus: Vezi că mul- 33
țimea te impresură, și dici: cine s'a atins de mine? Si căuta 34
imprejur, ca și vîdă pre cea ce a făcut acăsta. Ear fomeea, în- 35
fricosindu-se și tremurând, sciuind ce s'a întemplat cu ea, a ve-
nit și a călăut înaintea lui, și îi-a spus tot adevărul. Ear el 36
i-a spus: Fiică, credința ta te-a însănătoșat; mergi în pace și
fi liberă de chinul tenu.

Âncă vorbind el, aș venit unii de la mai marele sinagogei, 37
dicând: Fiica ta a murit; pentru ce mai superi pre învățătorul?
Ear Iisus indată ce a audit cuvîntul, ce se vorbia, a spus mai 38
marelui sinagogei: Nu te teme; crede numai! Si nu a lasat 39
pre nici unul să îi urmeze, decât numai pre Petru și pre Iacob,
și pre Ioan, fratele lui Iacob. Si a venit în casa maiarelui sina- 40
gogei, și a privit sgomotul și pre cei ce plângău și se vătau mult.
Si intrând în-a spus: De ce vî turburi și plângeti? copila nu a 41
murit, ci dorme. Si și rideau de dinsul. Ear el scoțând 42
afară pre toți, a luat pre părintele și pre mama copiliei, și pre
cei ce erau cu el, și a intrat unde jacea copila. Si apucând pre 43
copila de mână îi-a spus: Talitha cumi! adică: Copilă (își dic)
scôle-te! Si indată s'a sculat copila și âmplă, căci era de doi 44
pre-dece ani. Si s'a uimit cu uimire mare. Si îi-a ordonat 45
numenii să nu scie acăsta, și a spus și dea și mânance.

CAP VI.

Iisus decon siderat in patria sa; el trimite discipulii se i in Iudeea; se socotea fi Ioan Botezatorul inviat; satur cu cinci pani si doi perci pre cinci mii de omeni: ambla pe mare, si vine decat pre multi bolnari.

- 1 **S**i a esit de acolo, si a venit in patria sa; si i-a urmat
2 **D**iscipulii sei. Si fiind sambata, a inceput a inveta in
sinagogă, si multi audindu-l se mirau, dicând: De unde are
acest om acestea? Si ce felu de intelepciune i s'a dat? incat
3 si minuni ca acestea si se facă prin manile lui? Au nu este
acesta teslarul, fiul Mariei, si fratele lui Iacob, si al lui Iose, si
al lui Iuda, si al lui Simon? Si au nu sunt surorile lui aici la
4 noi? Si se scandalizau despre dinsul. Ear Iisus li-a dis: Nu
este profet fara onore, decat in patria sa, si intre rudele sale,
5 si in casa sa. Si acolo nu putea si facă nici o minune, decat
numai puindu-si manile sale preste pucini bolnavi i-a vine decat
6 Si se mira de necredinta lor. Si ambla prin satale cele
din prejur, invetand.
- 7 **S**i chiamat pre cei doi-spre-dece, si a inceput a-i trimite
cate doi, si li-a dat putere asupra spiritelor celor necurate.
8 Si li-a ordonat si nu ia nimic pe cale, decat numai toeg; nici
9 traistă, nici pâne, nici banii in cingătore; Ci numai si fie in
10 caltașii cu sandali; si si nu se imbrace cu doue vestimente. Si
li-a dis: Ori unde veți intra in casă, acolo petreceti pâna ce
11 veți esii de acolo. Si ori căti nu vă vor primi, nici vă vor
asculta, esind de acolo, scuturati pulberea de sub picioare
12 le vostre, spre mărturie contra lor. Adever dic voue: Va fi mai
ușor Sodomei si Gomorrei in diuna judecătei decat orasului a
13 celuia. Si esind predicați, ca si se pocăescă; Si scoaten
pre multi demoni, si ungeau cu oleu pre multi bolnavi, si i vin-
decau.
- 14 **S**i a audit despre dinsul regele Erod (caci numele lui se
făcuse cunoscut); si dicea: Ioan Botezatorul s'a sculat din morti,
15 si pentru acesta lucrăză puterile intr'insul. Altii diceau: Este
16 Ilie; ear altii diceau: Este profet, seu ca unul din profeti. Ear
Erod audind a dis: Acesta este Ioan, pre care e u'lam deca-
17 pitat; el s'a sculat din morti. Caci acest Erod trimisind a
prins pre Ioan, si l-a legat in inchisore, pentru Erodiada, se-
18 meea lui Filip, fratele seu; caci o luase de femei. Caci Ioan di-
19 cea lui Erod: Nu ti se cade si aibi pre femeea fratelui tenu. Ear
20 Erodiada il pândea, si vrea si'l omore, dar nu putea. Caci
Erod respecta pre Ioan, sciindu-l om drept si sânt, si'l ocrisia;
21 si ascultandu-l, facea multe, si'l asculta bucuros. Dar viind o
di opertuna, cand Erod facea ospet la ciua nascerei sale no-
22 bilor sei, si capitanilor, si celor mai mari ai Galilee; Si in-
trand fiica Erodiadei, si danțand, si placand lui Erod si celor

ce ședeaū la mésă cu dinsul, a ădis regele fetei: Cere de la mine ori-ce voiesci, și ăți voiū da. Si s'a jurat ei: Ori-ce vei 23 cere do la mine îți voiū da, până la jumătate din imperația mea. Ear eșind a ădis mamei sale: Ce si cer? Ear aceea a ădis: Ca- 24 pul lui Ioan Botezătorul. Si ăndată intrând cu grăbire la 25 regele a cerut, dicend: Voiu ca și'nu dai acum in tipsie capul lui Ioan, Botezătorului. Si s'a intristat regele forte; dar din 26 cauza jurăméntului și pentru cei ce ședeaū impreună cu dinsul nu ă voit să-i refuse. Si ăndată trimisend regele pre unul din 27 guarda sa, a ordonat si aducē capul lui; ear el mergend 'l-a decapitat in inchisore; Si a adus capul lui in tipsie, și l-a dat 28 fetei, și fata 'l-a dat mamei sale. Si auind discipuli lui aū 29 venit, și aū rădicat corporul lui, și l-a pus in mormént.

Si s'aū adunat apostolii la Iisus, și i-aū vestit tóte căte aū 30 facut și căte aū învățat. Si el li-a ădis: Veniți voi singuri de- 31 osebi in loc pustiū, și vă repausați pucin; căci eraū mulți cari veniaū și se duceaū, și nu aveau timp nici să mânânce. Si 32 s'aū dus in loc pustiū deosebi cu corabia.

Si i-a vădut mulțimea mergend, și mulți 'l-aū cunoscut, și 33 alergau acolo pe jos din tóte orașele, și aū venit mai 'nainte de căt ei, și s'aū adunat la dinsul. Si eșind Iisus a vădut mul- 34 țime mare, și i s'a făcut milă de ei, pentru că eraū ca oile ce nu aū păstor; și a inceput aī învăța multe.

Si fiind óra deja înaintită, s'aū apropiat la dinsul discipuliui 35 lui, dicend: Locul este pustiū, și óra deja înaintită; Dimi- 36 te-î, ca mergend in orașele cele din'prejur și in sate și'și cum- 37 pere pâni; căci nu aū ce să mânânce. Ear el respundend li-a ădis: Dați-li voi și mânânce. Si i-aū ădis: Aū doră vom mer- 38 ge și vom cumpără pâni de doue sute de lei, și li vom da să mânânce? Ear el li-a ădis: Căte pâni aveți? mergeți de ve- 39 deță. Si când aū aflat, aū ădis: Cinci, și doi pesci. Si li-a 40 ordonat si așeđe pre toți cete cete pe érbă verde. Si aū 41 ședut rônduri rônduri, căte o sută, și căte cinci-decă. Si lu- 42 and cele cinci pâni și cei doi pesci, căutând la ceriu, a bine- 43 cuvîntat, și a frânt pânilile, și le-a dat discipulilor sei și le pue 44 înaintea lor, și cei doi pesci i-a împărtit la toți. Si aū mân- 45 cat toți, și s'aū saturat. Si aū luat doue-spre-dece panere 46 pline de făramâtri și din pesci. Si cei ce mâncașera eraū 47 ca la cinci miă de bârbați.

Si ăndată a constrins pre discipulii sei să intre in corabie, 48 și să mérge mai 'nainte de el de ceea parte la Bethsaida, până ce va dimite mulțimea. Si după ce i-a dimis, s'a dus in mun- 49 te, ca să se róge.

Si făcîndu-se sérà era corabia in medilocul mărei, și el sin- 47 gur pe uscat. Si i-a vădut, că se chinuiaă vislind; căci 48

vîntul li era contrariu; ear intr'a patra strajă a noptii a venit
 49 la dinsul, amblând pe mare, și vrea să trăcește pe lângă el. Ear
 el vîndîndu-l amblând pe mare, li s'a părut că este nălucă. Ear
 50 a strigat. Căci toti l-a vîzut, și s'a turburat. Si indată
 a vorbit cu dinsul, și li-a dis: Îndrăsnită, ești sănătă
 51 și s'a uit la dinsul în corabie, și a inceput vîntul; nu vî temetă
 52 ră forte între sine, și se minună. Căci nu aș intelaș ceea
 ce se răcuse cu pânile, pentru că anima lor era învertoasă.
 53 Si trecând, aș venit în laturea Gheneșaretului, și aș statut
 54 55 la term. Si cînd ei din corabie, indată l-a cunoscut; și
 alergând prin tot imprejurimile acelea aș început a aduce pre
 56 bolnavi acolo unde anăua că era el. Si ori unde intra în
 sate său în orașe său în cătune, puneau în pieșă pre cei bol-
 navi, și l rugau ca măcar de pôlele vestimentelor lui să se a-
 tingă; și căți se atingeau de el se însănătoșau.

CAP. VII.

Iisus mustă pre Farisei și pre Cărturari; condamnă tradițiunea lor; vindică pre o pagână demonisată, și pre un surdo-mut.

1 Atunci s'a adunat la dinsul Farisei și unit din Cărturari,
 2 cari veniseră de la Ierusalem. Si vîțând pre unii din discipulii lui
 mânăcând pâne cu mâinile spurate, adică nespălate, și-a mustat
 3 Căci Farisei și toti Iudei, de nu și spală mâinile de multe ori, nu
 4 mânâncă, ținând tradițiunea bătrânilor. Si dacă vin din tir,
 de nu se spală, nu mânâncă; și altele multe său cari au primit a
 le pădi, precum spălarea paharelor și a ulciorilor și a căldarilor și a
 5 paturilor. Atunci l-a întrebăt Farisei și Cărturari: Pentru ce
 nu amblă discipulii tăi dupre tradițiunea bătrânilor, ci mânău-
 6 că pâne cu mâinile nespălate? El respondând li-a dis: Bine
 a profetit Isaia despre voi făcănicilor, precum este scris: Po-
 porul acesta cu buzele me ouă, ear anima lor departe este
 7 de la miu. Si în șadar me adoră, învîțând învîțări co-
 8 mandamente omenesci. Căci lăsând comandamentul lui Dum-
 neșteu, țineți tradițiunea omenilor: spălarea ulciorilor și a pa-
 9 harelor, și alte asemenea ca acestea multe faceti. Si li și-
 10 cea: Bine! lepădați comandamentul lui Dumneșteu, ca să țineți
 tradițiunea voastră. Căci Moise a dis: Onoară pre părintele tău
 și pre mama ta; și: Cel ce va injura pre părintele seu, seu pre
 11 mama sa, cu moarte și morcă. Ești voi dicteți: De va dice un
 om părintelui seu, seu mamei sale: Corban, adică dar este ceea
 12 cu ce te-ai fi putut ajuta de la mine. Apoi nu mai lăsali
 și mai facă ce-va pentru parintele seu, seu pentru mama sa;
 13 Distințând astfelii cuvântul lui Dumneșteu prin tradițiunea
 voastră, care ați trădat; și asemenea ca acestea multe faceti.
 14 Si chiămând la sine pre totă mulțimea li-a dis: Ascultați-mă

totușii și înțelegești. Nimic nu este din afară de om, ce intrând 15 într'insul pôte săl spurce; ci cele ce es dintr'insul, acele sunt cele ce spurcă pre om. De are cine-va urechile de audit, audă. 16

Si după ce a intrat în casă de dinaintea poporului, l-a 17 întrebat discipului lui despre parabolă. Si l-a dis: Sunteti și 18 voi așa de neprîceputi? Aū nu înțelegești, că tot ce intră în om de din afară nu pôte săl spurce? Pentru că nu intră în anima 19 lui, ci în pântece, și ese în urină, curățind tôte bucatele. Căci 20 21 Si dicea: Ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om; Căci din lăuntru, din anima omenilor, es cugetari rele, adulterii, fornicatii, ucideri; Furturi, lăcomii, vicleșug, înselăciuni, desfrâncări, învidii, blasfemii, trufie, nebunie. Tôte aceste rele 22 23 din intru, și spurcă pre om.

Si seculându-se de acolo, s'a dus în laturea Tirului și a Sidonului; și intrând în casă, voia ca nimeni să nu scie; înse nu a putut fi ascuns. Căci o femeie, a căreia fiică avea spirit 25 necurat, așind despre dînsul, a venit și a căzut la picioarele lui. Si femeea era Ellină, de națiune Siro-finiiciană; și l-a ruga, ca și scoțe demonul din fiica ei. Ear Iisus l-a dis: Lusă 27 si se sature mai întâi copilii; căci nu este bine a lua pânea copiilor, și a o arunca căinilor. Eär ea respundând l-a dis: 28 Adeverat, Dómine; totuști și căinii sub mésă mânâncă din fară-mâturile copiilor. Si l-a dis: Pentru acest cuvînt mergă; a 29 esit demonul din fiica ta. Si mergând la casa sa, a aflat 30 demonul esit, și pre fiica jăcând în pat.

Si earași esind din laturea Tirului și a Sidonulu, a venit 31 la mareea Galileei, în međioluc laturei Decapoliei. Si aă a-32 dus la dînsul pre un surd, ce vorbia cu anevoie; și l-a rugat și să pue mâna preste dînsul. Si luându-l din multimea deo- 33 sebi, a pus degetele sale în urechile lui, și scuipind, s'a atins de limba lui; Apoi căutând la ceriu a suspinat, și l-a dis: 34 Effatha, adică: Dischide-te. Si indată i s'a dischis au- 35 dul, și i s'a dislegat legătura limbbei, și vorbia bine. Si l-a ordonat și nu spue nimeneu; înse pe cât el li ordona, ei mai mult vestiau. Si se uimău preste mésură, dicând: Tôte le-a făcut 37 bine; și pre surdi l-a făcut de and și pre muți de vorbesc.

CAP. VIII, IX.

A doua înmormâtere a păinilor. Iisus lăpădă cererea Fariseilor de a li face minuni. Mustră pre discipulii sei; vindecă pre un orb, vorbește de persoana sa și de suferințile sale; mustră pre ai sei și i indemnă să se tepede de sine. Transfigurația sa; rindecă pre un mut demonisat, și să prețice mōrte și invierea sa.

In acele zile, fiind multime forte mare, și neavînd ce mână, a chiamat Iisus pre discipulii sei, și l-a dis: Milă 'mî 1 este de multime, pentru că sunt trei zile de când ascéptă lângă 2

3 mine, și nu aă ce mâncă. Si de I voiă dimite flămândii la
casele lor, vor slăbi pe cale; căci unu dintr'insii aă venit de
4 departe. Si I-aă respuns discipulii lui: De unde va pute ci-
5 ne-va si sature cu pâne pre acestia aici in pustie? Si I-a
6 intrebat: Căte pâni aveți? El aă dis: Septe. Si a ordonat
multimei se sălă pe pămînt; și luând cele șepte pâni și mul-
țumind, a frânt și a dat discipulilor, ca si le pue înaintea lor;
7 și le-aă pus înaintea multimei. Si aveaă și pucini pescisorii;
8 și bine-cuvîntând, a dis si pue și pre aceia înaintea lor. Si aă
mâncat, și s'aă saturat; și aă luat remășiță de fărâmături
9 șepte panere. Si cei ce mâncaseră erau ca la patru mil; și
I-a dimis.

10 Si indată intrândi in corabie cu discipulii sei, a venit in păr-
11 tile Dalmanutei. Si aă esit Farisei, și aă inceput a se între-
ba cu dinsul, cerînd de la dinsul semn din ceriū, ispitindu-l.
12 Si suspinând in spiritul scu aă dis: Pentru ce generațiunea a-
cestă cere semn? adever dic voue; Nu se va da generațiunei a-
13 acesteia semn. Si lăsându-I a intrat earăși in corabie, și a
trecut de ceea parte.

14 Si discipulii uitaseră si ia pâne, și nu aveaă cu dinsii in co-
15 rabie mai mult de căt o pâne. Si I-a prevent, dicend: Ve-
deți, păditi-vă de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Erod!
16 Si convorbiauă intre sine, dicend: Pentru-că nu avem pâne.
17 Ear Iisus cunoscend, li-aă dis: Pentru ce vorbiști intre sine-vă,
că nu aveți pâne? âncă nu înțelegeți nici pricpeți? âncă
18 învertosată aveți ânima vostă? Ochi având nu vedeti?
19 si urechii având nu auditi? și nu vi aduceți aminte? Când
am frânt cele cinci pâni la cele cinci mil, căte panere pline de
20 fărâmături atî rádicat? Dis-aă lui: Doue-spre-dece. Si când
cele șepte la cele patru mil, căte panere pline de fărâmături
21 atî rádicat? Ear ei aă dis: Septe. Si I-aă dis: Dar cum âncă
nu înțelegeți?

22 Si a venit la Bethsaida; și I-aă adus un orb, și I-a rugat
23 si se atingă de dinsul. Si apucând pre orb de măuă I-a
scos afară din sat; și scuișind pe ochii lui, și puindu'-și mă-
24 nile sale presto dinsul, I-a intrebat de vede ce-va. Si căutând
25 dicea: Văd ómenii ca arborii ámplând. După acesta earăși
'să-a pus mâinile pe ochii lui, și I-a făcut de a văzut; și s'a
26 îndreptat, și a văzut lămurit pre totă. Si I-a trimis la casa sa,
dicend: Nici in sat si întri, nici si spui cui-va in sat.

27 Si a esit Iisus și discipulii lui in satele de lângă Cesarea
lui Filip; și pe cale a intrebat pre discipulii sei, dicendu-li:
28 Cine dic ómenii că sunt eü? Ear ei aă respuns: Ioan Bote-
29 zatorul; altii: Ilie; ear altii: Unul din profetii. El li-aă dis:
Dar voi, cine diceți că sunt eü? Si respundend Petru I-aă dis:

Tu esci Christosul. Si li-a ordonat, ca si nu spue nimenui 30
despre dinsul.

Si a inceput a-i inveta, ca trebue si sufere multe Fiiul omului, si a fi reprobat de batrani si de archierei si de Cărturari, si a fi omorit, si dupa trei zile a invia. Si de fata vorbia acest cuvent; si apucandu-l Petru incepu a-l certa. Ear intorceandu-se, si cautand spre discipulii sei, a certat pre Petru, dicend: Lipsesci, Satano! caci nu cugeti cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale omenilor.

Si chiaramand la sine multimea impreuna cu discipulii sei, li-a spus: Ori cine voiesc si vie dupa mine, si se lepede de sine, si si iea crucea sa, si suntem urmeze. Caci cel ce va voi si si mantuiesca vieta sa o va perde; insa cel ce va perde vieta sa pentru mine si pentru evangelie, acela o va manjui. Caci ce se folosi omul, de ar casciga lumea tota, si si va perde sufletul seu? Seu ce va da omul schimb pentru sufletul meu? Deci cel ce se va rujina de mine si de cuvintele mele intrare neam adulter si pecatos, de acela si Fiul omului se va rujina, cand va veni in gloria Parintelui meu cu sanjii angeli.

Si el li dicea: Adever dic voue, ca sunt unii din cei ce IX imperatia lui Dumnezeu viind in putere.

Si dupa zile a luat Iisus pre Petru si pre Iacob si pre Ioan, si i-a suit in munte inalt deosebiti singuri, si s'a transfigurat inaintea lor. Si vestimentele lui devinirau stralucite, forte albe ca zapada, in ce chip nambitorul pe pamant nu potrebe si nambesc. Si li s'a aratat Ilie impreuna cu Moise, si vorbiau cu Iisus. Si raspundend Petru a quis lui Iisus: Invatatorule, bine este noua a fi aici! si facem trei colibiri: tie una, lui Moise una, si lui Ilie una. Ca nu scia ce si vorbesca, caci erau iufroscasi. Si s'a facut nor, unbrindu'l; si a venit voci din nor, dicend: Acesta este Fiul meu cel iubit; pre acesta ascultați. Si fara de veste cautand ei imprejur, nu au mai vedut pre nimeni decat pre Iisus singur cu dinstii.

Ear pogorindu-se ci din munte, li-a ordonat, si nu spue nimenui cele ce au vedut, pană când Fiul omului va invia din morți. Si au ținut cuvantul între sine, întrebând unul pre altul ce este aceea—a invia din morți. Si il-au întrebat, dicend: Petru ce dic Cărturarii, ca Ilie trebue si vie mai nainte? Ear el raspundend li-a quis: Ilie viind mai nainte va restabili tot; si, cum este scris de Fiul omului, ca si suferă multe si si fie disprețuit. Dar dic voue, ca Ilie a venit deja, (si i-a venit căte au voit), precum este scris despre el.

Si viind la discipulii sei a vedut multime mare imprejurul lor, si Cărturarii întrebându-se cu dinstii. Si indata tot po-

16 porul vădându-l s'a uitat, și alergând î-a salutat. *Si el a
 17 întrebat pre Cărturari: Ce vă întrebăți cu dinșii? Si el a
 18 răspunsă: adus la tine
 19 de unul din mulțimea care are spirit mut; Si ori unde il apucă, il
 20 zdrobesc, și spunea că se spunea că
 21 19 Ear el răspunzând îi-a dis: Generația necredinciosă pănuă când
 22 voiu fi cu voi? pănuă când voiu suferi pre voi? aduceți-i la
 23 minc. Si l-a adus la dinsul; și vădându-l, îndată î-a sdrunzit
 24 întrebăt pre părintele lui: Cât timp este de când i s'a făcut
 25 acăsta? El a dis: Din copilărie. Si de multe ori î-a aruncat
 26 în foc și în apă, ca să pierde; și dacă pot să ceva, militesc-ne,
 27 și ajută-ne. Ear Iisus îi-a dis: Dacă pot să crede, totă sună
 28 posibilitatea celul ce crede. Si îndată părintele copilului strigând
 29 vădând Iisus, că năvălesc poporul, a ordonat spiritului celui
 30 necurat, dicându-l: Spirit mut și surd, eu își ordon: Ești din-
 31 trușul, și de acum să nu mai intri în el. Si strigând, și mult
 32 sdruncinându-l, a eşit; și el s'a făcut ca un mort; incăt multi
 33 diceau, că a murit. Dar Iisus apucându-l de mână, îi-a ră-
 34 dicat; și s'a sculat.
 35 Si intrând el în casă, îi-a întrebat discipulii lui deosebi:
 36 Petru ce noi nu am putut să îl scotem? El îi-a dis: Acest
 37 soiul cu nimic nu poate să îl decâște prin rugăciune și prin post.
 38 Si de acolo eşind, mergeau prin Galileea, și el nu vrea ca
 39 să fie întâi, acesta să fie mai pe urmă de toți, și serv tuturor.
 40 Si luând un copil, îi-a pus în mijlocul lor; apoi luându-l în
 41 brațele lui, îi-a dis: Cel ce va primi pre unul dintr'acești
 42 copii în numele meu, primește pre mine; și cel ce primește pre
 43 mine, nu primește pre mine, ci pre cel ce m'a trimis.
 44 Atunci Ioan luând cuvântul îi-a dis: Învățătorule, am văzut
 45 pre ore-cine intru numele tău scoțând demoni, și el nu ni ur-
 46 măză; și l-am oprit, pentru că nu ni urmăză. Dar Iisus a dis:
 47 Nu'l opriji; căci nimeni nu este care va face minuni în numele
 48 meu, și și pătă lesne a me vorbi de râu. Căci cel ce nu este
 49 contra noastră este pentru noi. Si ori cine vă va da de beut*

un pahar de apă în numele meu, pentru că suntești aici lui Christos, adeveră dică voue, nu și va perde plata sa.

Si ori-cine va scandaliza pre unul dintre *acești* mici, cari cred 42
în mine, mai bine ar fi lui, ducă i s-ar lega o piatră de mără
de grumazul scu, și s-ar arunca în mare. Si de te scandaliză 43
mâna ta, tăie-o; mai bine și este ciung și intri în viță, decât
două mâini având și intri în gheenna, în focul nestins; Unde 44
viermele lor nu mōre, și focul nu se stinge. Si de te scanda- 45
lisă piciorul tēu, tăie-l; mai bine și este schiop și intri în viță,
decât două piciorile având și fii aruncat în gheenna, în focul
nestins. Unde viermele lor nu mōre, și focul nu se stinge. 46
Si de te scandaliză ochiul tēu, scoțe-l; mai bine și este cu un 47
ochiu și intri în imperația lui Dumnezeu, decât doși ochi având
și fii aruncat în focul gheennei. Unde viermele lor nu mōre, 48
și focul nu se stinge. Căci fie-care cu foc se va săra; și totă 49
sacrificia cu sare se va săra.

Bună este sarea; dar facându-se sarea nesărată, cu ce o veți 50
dregă? Areți sare în voi, și fiți în pace unul cu altul.

CAP. X.

*Inrețatura lui Iisus supra dispărteniei. El bine-cu-rentă pre prunci,
vorhește de pericul acuției, predice suferințile sale și mōrtea sa;
muștră pre jii lui Zebdeu, și vendează pre orbul Bartimeu.*

Si slăindu-se de acolu a venit în hotarele Iudei, dincolo 1
de Iordan; și cărași s-au adunat glōtele la dinsul, și pre-
cum avea datină, cărași îi invēța.

Si apropiindu-se Farisei, l-a întrebat: Oře este permis 2
bărbatului și lase femeea? Ispitindu-l. El respundând li-a 3
dis: Ce vă ordonat Moise? El a dis: Moise a permis și scrie 4
carte de dispărtenie, și și o lase. Si respundând Iisus, li-a dis: 5
Dupa impetrirea aminei vostre vă scris acest comandament.
Dar de la inceputul creației îi-a facut Dumnezeu bărbat și fe- 6
mee. Pentru acésta va lăsa omul pre părintele seu, și pre 7
mama sa, și se va lipi de femeea sa; Si amendoi vor fi un 8
trup; de aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ce a im- 9
preumat Dumnezeu, si nu disparțe omul.

Si în casă cărași l-a întrebat discipulii lui de acésta. 10
Si li-a dis: Ori-cine și va lăsa femeea sa, și va lăsa alta, comi- 11
te adulteriu contra ei. Si femeea deși va lăsa barbatul, și se 12
va mărița după altul, comite adulteriu.

Si aduceau prunci la dinsul, ca și se atingă de ei; ear dis- 13
cipulii muștră pre cei ce îi aduceau. Dar Iisus vădând *acesta*, 14
s'a indignat, și li-a dis: Lăsați prunci și vie la mine, și nu-i
opriți; căci a umora ca acestora este imperația lui Dumnezeu.
Adeveră dică voue: Ori-cine nu va primi imperația lui Dumnezeu 15

16 ca un prunc, nu va intra într-însa. Si luându-îi în brațe, și-a
 pus mâinile preste ei, și i-a bine-cuvântat.
 17 Si eşind el în cale, alegând ore-care și îngemunchind în-
 intea lui, îl întreba: Învățătorule bune, ce să fac, ca să moșee-
 18 nimeni nu vîță eternă? Iisus i-a răspuns: L'entr'u ce 'mi dici bun?
 19 nimenei nu este bun, de căt numai unul, Dumnezeu. Coman-
 damentele scii: Si nu comitti adulteriu; si nu ucidi; si nu fur;
 20 si nu mărturisesci marturie minciunăsă; si nu răpesci; onoră pre-
 21 părintele tău și pre mama ta. El respundând, i-a răspuns: Înve-
 22 țătorule, tóte acestea le-am pădit din teneretele mele. Atunci
 Iisus căutând spre el l-a iubit, și i-a răspuns: Âncă una îți lipsesc;
 23 mergi, vînde-îți căte aii, și te dă seracilor, și vei avea și tesaur în
 24 ceriū; și vino, la crucea, și urmăză-mi. Ear el supărându-se
 de acest cuvânt, s'a dus întristat; căci avea avuții multe.
 25 Si căutând Iisus imprejur a răspuns discipulilor scii: Căt de a-
 nevoie vor intra în imperația lui Dumnezeu cei ce au avuții!
 26 Ear discipulii se uimău de cuvintele lui. Dar Iisus căruși re-
 spundând, l-a răspuns: Fiiori! căt de anevoie este să intre în impe-
 27 răția lui Dumnezeu cei ce se incred în avuții! Mai lesne este
 ca funia să trăce prin urechia aculu, de căt avutul să intre în
 28 imperația lui Dumnezeu. Ear ei mai mult se uimău, dicând
 29 unul cătră altul: Si cine pote să se mănușească? Ear căutând
 Iisus la dinșii, l-a răspuns: La omeni este impossibil, dar nu la
 Dumnezeu; căci la Dumnezeu sunt tóte posibile.
 30 Atunci Petru a inceput a-i răspunde: Eca noi am lăsat tóte, și
 31 am urmat tie. Si răspundând Iisus, i-a răspuns: Adever dic voue,
 nimeni nu este care să-lăsa casă, său frăță, său suroră, său
 32 părinte, său mamă, său femeie, său copii, său frăține, pentru mi-
 ne și pentru evanghelie. Care nu va primi însușite acum în a-
 33 cest timp: case, și frăță, și surori, și mame, și copii, și frăține,
 34 cu persecuționi; și în lumea cea viitoră vîță eternă. Dar mulți
 dintre cei antău vor fi pe urmă; și dintre cei de pe urmă intăi.
 35 Si erau pe cale, suindu-se la Ierusalem, și mergea Iisus
 înaintea lor; ear ei se spăimântau, și urmându-îi li era frică.
 36 Si luând earași pre cei doi-spre-dece, a inceput a li vorbi des-
 37 pre cele ce erau și i se intempele; Dicând: Eca ne suntem la
 Ierusalem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și cătu-
 38 rilor, și vor condamna la moarte, și vor trăda păgânilor. Si
 vor batjocori, și vor bicui, și vor scuipă, și vor omori; și
 treia să li va invia.
 39 Apoi așa venit la el Iacob și Ioan, fiii lui Zebedei, dicând:
 40 Învățătorule, vom ca să ni faci ce vom cere. Ear el li-a răspuns:
 41 Ce voiti ca să vi fac? Ei i-au răspuns: Da-ni ca să sedem, unul
 42 d'a dreptă ta, și altul d'a stânga ta, în gloria ta. Răspunsă lor
 Iisus: Nu scăpați ce cereți; puteți și beți potirul care ești beu?

și și vă botezați cu botezul cu care me botez? El ă-i-a dis: 39
Putem. Dis-a lor Iisus: Potrul, pre care ești beu, cu adevă-
rat îl vezi bă; și cu botezul, cu care ești mă botez, vă veți boteza;
Înse a sădă d'adrăptă și d'ă stință mea nu pot să dau; ci se 40
ra da celor pentru cari s'a gătit.

Si aușind acrîsta cei dece, și început a se indigna asupra 41
lui Iacob și lui Ioan. Dar Iisus chiamașându-l la sine, li-a dis: 42
Seiți, că cei ce se socotesc domni ai națiunilor le domnesc;
și cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi și nu fie 43
așa; ci cel ce voiesc și fie mare între voi, și fie voie serv;
și cel ce din voi voiesc și fie întâiū, și fie tuturor serv. Căci 44 45
și Fiul omului nu a venit și fie servit, ci și servescă, și și și
deă viață sa rescumpărare pentru mulți.

Si aș venit la Ierichon; și esind el din Ierichon cu disci- 46
pulii lui și cu popor mult, orbul Bartimeu, fiul lui Timeiu,
sedea lângă cale cerșind: Si aușind că este Iisus Nazarenu, 47
a început a striga, și a dice: Iisuse, fiul lui David, miluesce- 48
mă! Si certău mulți ca și tacă; înse el cu mult mai virtos
striga: Fiul lui David, miluesce-mă! Si stând Iisus a dis si'l 49
chiame. Si a chiamat pre orbul dicându-ă: Îndražnesce! scó-
lă, el te chiama. Ear el, lepădându-și vestimentul său, s'a scu- 50
lat, și a venit la Iisus. Si respundând Iisus ă-a dis: Ce vo- 51
iesci, și-i fac? Orbul ă-a dis: Învățătorule! ca și văd. Ear 52
Iisus ă-a dis: Mergi, credința ta te-a măntuit; și indată a vă-
dut, și a urmat lui Iisus in cale.

CAP. XI.

*Intrarea lui Iisus in Ierusalem. Smochinul blestemat. Vindecatorii
alungați din templu. Târia credinței și a rugăciunii.*

Si apropiindu-se de Ierusalem, în Bethfage și Bethania, cătră 1
Muntele Olivilor, a trimis doi din discipulii săi; Si li-a 2
dis: Mergeți în satul care este înaintea văstră; și indată intrând
într'insul, veți afla un minz legat, pe care nici un om nu a șe-
dut; dislegându-l, aduceti-l. Si de vi va dice cine-va; Pen- 3
tru ce faceți acăsta? diceți, că Domnului trebuesce; și indată
il va trimite aici. Si aș mers, și aș aflat minzul legat lângă 4
ușă, afară la răspântie; și ă-i-a dislegat. Dar ore-cari din 5
cei ce sta acolo li-a dis: Ce faceți de dislegați minzul? Ear ei li-a dis, precum li ordonase Iisus; și ă-i-a lăsat. 6
Si aș adus minzul la Iisus, și și-a pus vestimentele lor pe el; și ă-sedut pe dinsul. Si mulți așterneau vestimentele lor pe 7
cale; ear alții tacea ramuri din arbori și le așterneau pe cale. Si cei ce mergeau înainte, și cei ce urmau, strigați, dicând: 8
Osanna! bine-cuvîntat și cel ce vine în numele Domnului; 9

- 10 Bine-cuvântată și imperația părintelui nostru David, carea vine
in numele Domnului; Osanna în înăltimă.
- 11 Si a intrat Iisus în Ierusalem și în templu; și după ce a văzut
totele, fiind ora înaintată, a ieșit la Bethania cu cei doi-spre-dece
12 13 Si a doua zi ieșind el din Bethania, a flămândit; Si văzând
un smochin de departe având frunze, a venit, că dorește să afle
ce-va într'insul; dar viind la el nu a aflat nimic decât numai
14 frunze; căci încă nu era timpul smochinelor. Si Iisus luând
cuvântul i-a spus: De acum înainte nimenei să nu mai mănuște
fruct din tine în etern. Si audăfără discipulii lui.
- 15 Si a venit la Ierusalem; și întrând Iisus în templu a în-
ceput să scoată pre cei care vineau și cumpărău în templu, și a
resturnat mesele schimbătorilor de banii, și scaunele celor ce
16 vindeau porumbi; Si nu lăsa și pôrtele cine-va vas prin tem-
17 plu. Si îi înveța, dicând: Auu nu este scris: Casa mea se va
chiama casă de rugăciune pentru toate națiunile? voi înse o astăzi
18 făcut pesceră de tâlhari. Si a ușurat cărturarii și arhierei,
și căutau cum să îl pierde; căci se temea că din insul, pentru că
19 tot poporul se mira de învățătura lui. Si făcându-se séră a
ieșit afară din oraș.
- 20 Si a doua zi trecedând a văzut smochinul uscat din rădăcină.
21 Si aducându-și aminte Petru, i-a spus: Învățătorule, vezi smo-
22 chinul, pre care l-am blestemat, s-a uscat. Si respundând Iisus,
23 li-a spus: Aveți credință în Dumneșteu. Căci, adeveră dică voie,
că ori cine va dice munțelui acestuia: Rădică-te, și te aruncă
în mare; și nu se va indoii în anima sa, ci va crede că cele ce
24 va dice vor fi: și va fi ori ceva va dice. Pentru aceasta dică voie:
că toate căte cereți, rugându-vă, credeți că veți primi, și se va
25 face voie. Si când stații de pe rugăci, ertăți ori ce aveți con-
tra cui-va; ca și Părintele vostru cel din ceruri și vi se va
26 greșelele vostre. Înse dacă voi nu veți erta, nici Părintele
vostru cel din ceruri nu vă va erta greșelele vostre.
- 27 Si a venit cărașii la Ierusalem; și amblăud el în templu,
28 auu venit la dinsul arhierei și cărturarii și bâtrânilor; Si i-a spus:
Cu ce autoritate fac acestea? și cine i-a dat acesta autoritate
29 teritorie, ca să faci acestea? Ear Iisus respundând li-a spus:
intrebă-voi și cū pre voi un cuvînt, și si mă respundeți; și
30 voi spune și eu voie cu ce autoritate fac acestea. Botezul
31 lui Ioan, din ceriu a fost, său de la omenei? respundeți-mi. Si
ei vorbiște între sine, dicând: de vom spune: din ceriu, va spune:
32 Pentru ce nu așa creștut lui? Ear de vom spune: de la omenei,
se temea că de popor; căci totuști socotiau pre Ioan, că în adever
33 a fost profet. Si respundând auu spus lui Iisus: Nu scim. Si
respundând Iisus a spus lor: Nică nu voi spune voie cu ce
autoritate fac acestea.
-

CAP. XII.

Parabola lucrătorilor viei; piatra decon siderată de ziditorii; tributul Cesarului; cărtă Saduceilor despre înviere; despre comandamentul cel mai mare; Christos fiu și domn al lui David; vădura care pune pucinii bani în corbanu.

Si a inceput a li vorbi in parabolă: Un om a plantat vie, 1
 și a zidit turn, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe. Și 2
 la timp a trimis un servitor la lucrători, ca si iă de la dinșii din 3
 fructul viei. Înse ei apucându-l, 'l-a bătut, și 'l-a retrimit 4
 deșert. Earăși a trimis cătră dinșii pre alt servitor; și pre acela, 5
 aruncând cu pietre în el, 'l-a rănit capul, și 'l-a retrimit insultat. 6
 Earăși a trimis pre altul; și pre acela 'l-a omorit; și mulți alții, 7
 pre unii bătându-l, și pre alții onorindu-l. Deci având încă un 8
 fiu, iubit al seū, a trimis și pre acela mai pe urmă la ei, di- 9
 cînd: Vor respecta pre fiul meu. Înse lucrătorii aceia aă dis 10
 între sine: Acesta este moscenitorul: veniți și 'l ucidem, și 11
 moscenirea va fi a noastră. Si apucându-l, 'l-a omorit, și 12
 l-a scos afară din vie. Deci ce va face stăpânul viei? veni- 13
 va, și va perde pre acei lucrători, și va da viața altora. Au 14
 nu atî cetit această scriptură: Piatra, pre care aă decon siderat-o 15
 ziditorii, a devenit capul ungheului; Domnul a făcut acest lucru, 16
 și este minunat în ochii nostri?

Si căutați și 'l prinđe; dar se temeaă de popor; căci aă 12
 cunoscut că aă dis parabolă in contra lor; și lăsandu-l s'aă dus.

Apoi aă trimis cătră dinsul pre unii din Farisei și din Ero- 13
 diani, ca și'l prinđe in cuvînt. Ear ei viind 'l-aă dis: Invě- 14
 tatorule, scim că esci sincer și nu 'ti pășă de nimeni; căci 15
 nu cauți in față omenilor, ci înveță calea lui Dumnezeu in a- 16
 devér: Se cade a da tribut Cesarului, seū nu? Si dăm, seū si 17
 nu dăm? Dar el sciind fațănicia lor li-aă dis: Pentru ce mă 18
 ispitij? aduceți-mă un dinar, ca si 'l văd. Ear ei 'l-aă adus. 19
 Si li-aă dis: A cui este acăstă inagină și inscripțione? Ei 'l-aă 20
 dis: Ale Cesarului. Si respundînd Iisus li-aă dis: Dați Cesa- 21
 rului cele ce sunt ale Cesarului; și lui Dumnezeu cele ce 22
 sunt ale lui Dumnezeu. Si s'aă mirat de dinsul.

Si aă venit la dinsul Saducei, cari dic că nu este înviere, 18
 și'l-aă intrebăt, dicînd: Învățătorule, Moise nă-a scris; De 19
 va muri fratele cui-va, și 'i va remâne femeea sa, și nu va lă- 20
 sa copii, si ia fratele seū pre femeea lui, și si radice semenă 21
 fratelui seū. Deci aă fost septe frați; și cel d'intai a luat 22
 femeie, și murind nu a lăsat semenă. Si al doilea a luat-o, 23
 și a murit; și nici acela nu a lăsat semenă; și al treilea ase- 24
 menea. Si a luat-o tus-septe, și nu aă lăsat semenă; mai 25
 pe urmă de toți a murit și femeea. Deci la înviere, când vor 26

invia, al căruia dintr'înșii va fi femeea? căci tus-septe
 24 de femei. Și respunând Iisus li-a dis: Vă răticăți, pentru că
 25 nu știți scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Căci când
 vor invia din morți, nici se vor insura, nici se vor mărăti; ci
 26 vor fi ca ăngerii în ceriuri. Dar despre morți, că se vor scu-
 la, așa nu atâi cetit în cartea lui Moise, cum îi-a vorbit Dum-
 nezeu în rug, dicând: Ești sănăt Dumnezeul lui Abraam, și Dumne-
 27 deul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacob. El nu este Dumnezeu al
 morților, ci Dumnezeu al viilor; deci voi mult vă răticăți.
 28 Și apropiindu-se unul din Cărturarii, carele îi audise discu-
 tând, pricepând că îi-a respuns bine, îl-a întrebat: Care co-
 29 mandament este cel mai întâi din tot. Ear Iisus îi-a re-
 punz: Cel mai întâi de tot comandamentele este: Audi,
 30 Israele, Domnul, Dumnezeul nostru, unul este Domn. Audi,
 și iubesc pre Domnul, Dumnezeul tău din totă anima ta, și
 din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău, și din totă puterea
 31 ta; acesta este cel întâi comandament. Ear al doilea, ase-
 menea acelui este acesta: Si iubesc pre aprobele tău, ca in-
 suții pre tine. Alt mai mare comandament decât acesta nu este.
 32 Și îi-a dis Cărturarul: Bine, învățătorule! adevărat așa dis; ceci
 33 unul este Dumnezeu, și nu este altul afară de dinsul; Și aș-
 iubi din totă anima, și din tot cugetul, și din tot sufletul, și
 din totă puterea; și a iubi pre aprobele ca insuții pre sine este
 34 mai mult decât tot olocaustele și sacrificiile. Ear Iisus vă-
 dând că a respuns cu înțelegere, îi-a dis: Nu esci departe
 de imperația lui Dumnezeu. Și nimeni nu mai îndrăznă să il
 întrebe mai mult.

35 Și Iisus învățând în templu a luat cuvântul dicând: Cum
 36 dic Cărturarii, că Christos este fiu al lui David? Căci însuții
 David a dis prin Spiritul Sânt: Dis-a Domnul Domnului meu:
 37 Ședi dă dréptă mea, până ce voi pune pre inimicilor tăi așter-
 nut picioarelor tale. Deci însuții David îl numescă Domn;
 de unde dar este el fiu al lui? Și poporul îl ascultă bucuros.
 38 Și li vorbia în învățătură sa: Pădiți-ve de Cărturarii, cărora li
 39 place a imbla în vestimente lungi, și iubesc salutări în piețe, și
 scaunele cele mai de sus în sinagogi, și locurile cele mai întâi
 40 la ospețe; Cari consumă casele văduvelor, și cu pretext fac
 lungi rugăciuni; acesteia vor primi mai mare condamnare.

41 Și ședând Iisus în fața corbanei, privia cum aruncă popo-
 42 rul banii în corbană; și mulți aruncau multe. Și viin-
 43 o văduvă seracă a aruncat doi fileri, ce fac cinci bani. Și chi-
 mând pre discipulii sei li-a dis: Adevără dic vouă, că acăstă văduvă
 seracă a aruncat mai mult, decât toții cei ce au aruncat în cor-
 44 bană. Căci toții din abundanță lor au aruncat; dar acăsta din
 lipsa sa a aruncat tot calea a avut, adică tot ayutul seu.

CAP. XIII.

predicerea dărmarei templului și a Ierusalemu. Semnele înaintea acestei intemplieri și a vinrei a doua a lui Iisus Christos.

Indemnare la priveghiere.

Si esind el din templu, i-a dis unul din discipulii sei: În-
1
respondând Iisus i-a dis: Vezi ce feliu de pietre și ce feliu de zidiri! Si 2
nă piatră pe piatră, care nu se va risipi.
Si ședând el pe Muntele Olivilor în fața templului, l-aū in-
3
trebat deosebi Petru și Iacob și Ioan și Andrei: Spune noue,
4
când vor fi acestea? și priu care semn se va recunoșce, că se
vor indeplini acestea? Ear Iisus respondându-li a început 5
a dice: Căutați și nu vă amâgescă cine-va. Căci mulți 6
vor veni în numele meu, șicând: Eu sunt Christos; și vor a-
măgi pre mulți. Ear când veți audi de resboae și de vesti 7
de resboae, și nu vă spăimântați; căci trebuie și fie acestea; inse
âncă nu este finitul. Căci se va scula națiune contra națiuniei,
8
și regat contra regatului; și vor fi cutremuri pe alocurea, și
vor fi fomei și turburări.

Acestea sunt incepul durerilor. Deci pădiți-vă; căci 9
vă vor trăda la tribunale; și veți fi bătuți în sinagogi; și veți
fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine, spre mă-
turiă lor. Si mai întâi trebuie să se predice evangelia între 10
tote națiunile. Ear când vă vor duce, și vă vor trăda, și nu 11
vă îngrijili mai nainte ce veți vorbi, nici să meditați; ci ori-ce
vi se va da într'acea óră, aceea si vorbiți; căci nu voi sînteti
cei ce vorbiți, ci Spiritul Sânt. Si va trăda frate pre frate 12
spre mîrte, și părinte pre fiu; și se vor scula copii contra pă-
rinților, și vor lăsa și omore. Si veți fi uriași de toți pentru 13
numele meu; ear cel ce va răbda până în finit, acela se va
măntui.

Ear când veți vedé abominațiunea pustiirei, cea prefigă de 14
profetul Daniel, stănd unde nu se cade (cel ce cetește și in-
telégé), atunci cei ce sunt în Iudeea și fugă la munți; Si cel 15
ce este pe casă și nu se pogore în casă, nici să intre și ia ce-
va din casa sa; Si cel ce este în câmp și nu se întorcă înă- 16
poi și ia vestimentul seu. Ear va cădea în greu, și de 17
cele ce vor alapta în dilele acelea. Si rugăti-vă, ca și nu 18
fie fuga voastră érna. Căci va fi în dilele acelea strimtorare, 19
asemenea căreia nu a fost de la incepul creațiunii până a-
cum, și nici va mai fi. Si de nu ar fi scurtat Dumnezeu di- 20
lele acelea, nu ar scăpa ori-ce corp; inse pentru aleșii lui
va scurta dilele acelea. Atunci de vi va dice cineva: Ecă aici 21
este Christos! séu, écă acolo! nu credeți. Căci se vor scula 22
Christoși mincinoși, și profeti mincinoși, și vor arăta semne și

minuni, incât și ămăgescă, de ar n̄i possibil, și pre cei aleși.
 23 Ear voi pădiți-vă; căă mai ńainte v'am spus tōte.
 24 In dilele acelea, după strimtorarea aceea, sōrele se va în-
 25 tuneca, și luna nu ș̄i va da lucorea sa; Si stelele cerului
 26 vor căde, și puterile cele din ceriuri se vor clăti. Si atunci
 27 vor vedé pre Fiul omului viind pe nori cu mare putere și glo-
 aleși și sei de la cele patru vînturi, de la marginea pământului
 până la marginea cerului.
 28 Ear de la smochin vă învețăți parabolă: Când mlădiția lui
 29 este mole, și înfrunțeșce, sciți că este aprope vîera. Așa și
 voi, când veți vedé acestea facându-se, și sciți că este aprope,
 30 lângă ușă. Adever dic voue, că nu va trece neamul acesta,
 31 până când nu se vor întempla tōte acestea. Cerul și pământul
 tul vor trece; însă cuvintele mele nu vor trece.
 32 Ear de gheața aceea și de óra accea nimeni nu scie, nici an-
 gerii cari sunt în ceriu, nici Fiul, ci numai Părintele.
 33 Pădiți-vă, priveghiați și vă rugați; căci nu sciți când va fi
 34 acel timp. Căci este ca și când un om, ducându-se departe,
 și lăsându-ș̄i casa sa, dă putere servitorilor sei, și fiecărui
 35 lucrul seu, și ordonă portarului și priveghete. Deçi prive-
 ghiați; căci nu sciți când va veni stăpânul casei, sera seu la
 36 mieșul noptii, seu la cîntatul cocoșilor, seu deminéță. Ca nu,
 37 viind fără de veste, și vă afle dormind. Ear cele ce dic voue,
 dic tuturor: Priveghiați.

CAP XIV.

*O femei törnă mir pe capul lui Iisus; el serbék pascile; predice trăda-
 rea lui Iuda: instituesc săntă cină; suferințile sale în Gethsemane;
 el se duce înaintea archiereului. Petru se lăpădă de dinsul.*

1 **D**upă doue dile erau pascile și azimile; și archiereii și Cătu-
 2 rari căutați cum sîl prințed cu vicleșug, și sîl omore. Dar
 diceau: Nu în serbătore, ca să nu fie turburare în popor.
 3 Si fiind el în Bethania în casa lui Simon leprosol, și se-
 4 dînd el, a venit o femeie avînd un vas de alabastru cu mir de
 nard adevărat, de mult preț, și facînd spărtură în vas, l-a turnat pe
 5 capul lui. Si erau unii, cari s'aú indignat între sine, și diceau:
 6 Pentru ce se făcu acăstă risipă de mir? Căci se putea vinde
 7 acesta drept mai mult de cătă trei sute de lei, și si se dea se-
 8 racilor. Si murmurau contra ei. Ear Iisus a dîs: Lăsați-o;
 9 pentru ce o superați? ea a făcut lucru bun cătră mine. Căci
 pre seraci pururea î-aveți cu voi, și când vreți, puteți a li face
 bine; dar pre mine nu mă aveți pururea. Acăsta a făcut ce
 a putut; a venit mai ńainte de a uns corpul meu, spre ingro-
 pare. Adever dic voue: Ori-unde se va predica acăstă evan-

gelii în totă lumea se va spune și ceea ce a făcut ea, spre memoria ei.

Și Iuda Iscariot, unul din cei doi-spre-dece, a mers la ar-
chierei, ca să îl trădeze lor. Ear ei auând acăsta său bucurat, 11
să-i au promis să-i dea banii. Si el căntă cum l-ar trăda mai
la bun timp.

Ear în diua cea d'intâi a azimilor, când sacrificau pascile, 12
aă dis cătră dinsul discipului sei: Unde voiesci și mergem și
gătim ca și mănuanci pascile? Și a trimis doi din discipuli 13.
sei, și li-a dis: Mergeți în oraș, și vă va întâmpina un om, pur-
tând o căuă cu apă; urmați-l. Și orf-unde va intra, șiceți 14
stăpânului casei: Învățătorul șice: Unde este locul, în care și
mănuanci pascile cu discipului mei? Și el vi va arăta un foisor 15
mare, asternut și gătit; acolo gătiți pentru noi. Si esind 16
discipului lui, aă venit în oraș, și aă aflat precum li șiese;

și au gătit pascile.

Si facându-se seră, a venit cu cei doi-spre-dece. Si se- 17 18
dend ei și mănuând, a dis Iisus: Adever șic voue: Unul din voi,
dându-și mănuandă cu mine, mă va trăda. Ear ei aă inceput a se în-
ce mănuancă cu mine, mă va trăda. Ear ei aă inceput a se în- 19
trista, și a-i dice unul căte unul: Nu cumva sunt eū? și altul:
Nu cumva sunt eū? Ear el respunzând li-a dis: Este unul 20
din doi-spre-dece, care intinge cu mine în blid. Fiul omului 21
in adever merge, precum este scris despre dinsul; dar vă de o-
mul acela prin care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost
acelui om, de nu s'ar fi nașscut.

Si mănuând ei, a luat Iisus pâne, și bine-cuventând-o a frânt, 22
și li-a dat, și a dis: Luați, măncăți; acesta este corpul meu.
Si luând potrul, și mulțumind, li-a dat; și aă băut toti dintr'insul. 23
Si li-a dis: Acesta este sângele meu al nouului testament, care 24
se versă pentru mulți. Adever șic voue: De acum nu voiă 25
mai bă din fructul vieței, până în diua aceea, când îl voiă bă
noă in imperația lui Dumneadeu.

Si ciutând psalmu aă eșit în Muntele Olivilor. Si li-a dis 26 27
Iisus: Toti vă veți scandaliza despre mine în acăstă noptie; căci
este scris: Lovi-voiă păstorul, și se vor risipi oile. Dar după ce 28
voiă iuvia, voiă merge mai nainte de voi în Galileea. Ear 29
Petru ț-a dis: Deși toti se vor scandaliza, ear eū nu mă voiă
scandaliza. Si ț-a dis Iisus: Adever șic tie, că astă-dă, în noaptea 30
acăstă, mai nainte de a căntă cocoșul de doue ori, te vei le-
păda de mine de trei ori. Ear el cu mult mai virtos asigura: 31
De va trebui și mor cu tine, nu me voiă lepăda de tine. Ase-
menea asigură și toti.

Si aă venit în locul, care se numesce Gethsemane; și el a 32
dis discipulilor sei: Sedeți aici, până mă voiă rugă. Si a luat 33
cu sine pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și a inceput a se

34 uimi și a se amări. Si li-a dis: Întristat până la moarte este
 35 sufletul meu; remânești aici și priveghiați. Si mergând pucin
 mai nainte a cădut la pămînt și se ruga, ca de este posibil,
 36 si trăcă de la dinsul acea órá. Si dicea: Abba, Părinte! tóte
 iși sunt possibile; treci de la mine acest potir; inse nu după cum vo-
 37 iesc eu, ci după cum voiesci tu. Si a venit și 'i-a găsit dormind,
 și a din lui Petru: Simone! dormi? nu putuși și priveghesi o órá?
 38 Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispita. Spiritul este
 39 veghiător, dar trupul neputincios. Si earăși mergând s'a ru-
 40 găt, dicând aceleași cuvinte. Si intorcându-se 'i-a aflat earăși
 dormind (căci ochii lor erau ingreulati), și nu scia ce să rea-
 41 pondă. Si a venit a treia órá, și li-a dis: Dormiți de acum,
 și vă repausați; destul este, a venit óra; éca se trădă Fiul o-
 42 mulu în mâinile pecătoșilor. Sculați-vă și mergem; éca cel
 ce m'a trădat s'a apropiat.
 43 Si indată, anca vorbind el, a venit Iuda, unul din cei dol-
 spre-dece, și cu el glotă multă, cu sabii și cu fusti, de la ar-
 44 chierei și cărturari și bătrâni. Si cel ce 'l-a trădat li dedu-
 se semn, dicând: Pre care îl voi săruta, acela este; prindeți,
 45 și 'l duceți sub pagă. Si viind, indată s'a apropiat de el, și
 46 'i-a dis: Învățătorule! Învățătorule! și 'l-a sărurat. Ear ei
 și-a pus mâinile pe el, și 'l-a prins.
 47 Ear unul din cei ce sta lângă el, scotând sabia, a lovit pre-
 48 servitorul archiereului, și 'i-a tăiat urechia lui. Si respunzând
 Iisus li-a dis: Ca la un talhar ați eşit cu sabii și cu fusti, și
 49 mă prindeți? In tóte dilele am fost la voi în templu, înve-
 50 51 Si lăsandu-l toti, a fugit. Ear óre-care ténér urma lui, im-
 52 brăcat cu giulgii pe corpul gol; și 'l-a prins ténerei; Ear el
 lăsand giulgii a fugit de la ei gol.
 53 Si aü dus pre Iisus la archiereu, și s'aü adunat la dinsul
 54 toti archierei și bătrâni și cărturarii. Ear Petru 'i urma de
 departe, până în intru în curtea archiereului; și sedea impre-
 55 ună cu servitorii și se incăldia la foc. Ear archierei și totă
 adunarea căutați mărturie contra lui Iisus și'l omore, dar nu
 56 află. Căci mulți mărturisau mărturie mincinosă contra lui,
 57 ear mărturiele lor nu erau asemenea. Si unii sculându-se, aü
 58 mărturisit mărturie mincinosă contra lui, dicând: Noi 'l-am au-
 dit dicând: Eu voi strica acest templu făcut de mâni, și in
 59 trei dile voi zidi altul nefăcut de mâni. Si nici aşa nu era
 60 mărturia lor asemenea. Si sculându-se archiereul în mijloc
 a întrebăt pre Iisus, dicând: Nimic nu respund? ce mărturi-
 61 sesc acestia contra ta? Ear el tacea, și nimic nu respundea.
 Earăși 'i-a întrebăt archiereul, și 'i-a dis: Aü tu esci Christo-
 62 sul, Fiul celui bine-cuvântat? Ear Iisus a dis: Eu sunt; și

veți vedé pre Fiul omului ședénd d'a drépta putere, și viind pe norii cerului. Ear archiereul rupêndu-și vestmintele sale 63 a dis: Ce ni mai trebuesc mărturii? Ați audit blasfemia; ce vi se pare? Ear ei toti l-a condamnat ca vinovat mortui. Si 64 a inceput unii a'l scuipi, și a'l acoperi fața lui, și a'l pumni, și a'l dice: Profetește-ni. Si serviu il pâlmuiau. 65 Si find Petru jos in curte, a venit nna din servitorele ar- 66 chiereului. Si védénd pre Petru incâldindu-se, și căutând la 67 el a dis: Si tu erai cu Iisus Nazariu. Ear el a negat, di- 68 cend: Nu scuici nică înțeleg ce vorbesc. Si a eşit afară in pro- 69 patul; și a cântat cocoșul. Ear servitora earăși védéndu-la in- 70 ceput a dice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'însii. Ear el earăși a negat. Si preste pucin earăși cei ce sta acolo 71 a'u dis lui Petru: Adeverat tu esci dintr'însii; căci esci Gal- 72 ian, și graiul tău séménă. Ear el a inceput a se blestema 73 și a se jura, dicend: Nu cunosc pre acest om, de care vorbiti. Si a doua óra a cântat cocoșul. Si 'șă adus aminte Petru 74 Si a două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. Si gândin- 75 du-se la acesta, a inceput a plângé.

CAP. XV.

Iisus înaintea lui Pilat. Barabba eliberat. Condemnarea lui Iisus Christos. Mórtea și immormântarea sa.

Si indata deminată ținând consiliu archiereii cu bâtrâni și 1
cu cărturari și cu tot sinedriul, și legând pre Iisus, l-a dus, 2
și l-a trădat lui Pilat. Si l-a întrebat Pilat: Tu esci rege- 3
le Iudeilor? El respundând i-a dis: Tu dici. Si l acusaă ar- 4
chiereii de multe. Ear Pilat earăși l-a întrebat, dicend: Ni- 5
mic nu respundi? Vezi căte mărturisesc contra ta. Ear Iisus 5
nu a respuns nimic; incăt se mira Pilat.

Ear la serbătoarea li elibera căte un arrestant, pre care ei il ce- 6
reau. Si era *unul* ce se numia Barabba, prins cu socii săi, și 7
care într'o rescălu făcuse uu onor. Si strigând multimea, a 8
inceput a cere și facă, precum li făcea pururea. Ear Pilat 9
li-a respuns, dicend: Voiți ca si vi eliberez pre regele Iudei- 10 11
lor? Căci scia că l-a trădat archiereii pentru invidiă. Ear
archiereii aū înduplecăt pre popor, că mai bine și li elibereze
pre Barabba. Pilat respundând earăși li-a dis: Dar ce voiți 12
ca si fac *acestuia* pre care'l diceți rege al Iudeilor? Ear ei 13
earăși aū strigat: Crucifiă-l. Ear Pilat li-a dis: Dar ce rêu a 14
făcut? Ear ei mai mult strigău: Crucifiă-l. Deci Pilat vrênd 15
si satisfacă glóta, li-a eliberat pre Barabba; și bâténd pre Iisus
l-a trădat si se crucifie.

Ear ostașii l-a adus in intru curții, ce se dice pretoriu; 16

17 și au adunat totă cohorta. Si l-au imbrăcat in purpură, și îm-
18 pleind cunună de spini î-au pus pe cap. Si a început al
19 salută: Bucură-te, Rege al Iudeilor; Si l loviau preste cap
cu trestie, și l scufiau, și plecându-și genuinchile i se inchinău.
20 Si după ce l-au batjocorit, l-au disbrăcat de purpură, și l-au
imbrăcat în vestimentele sale, și l-au dus ca să se crucifice.
21 Si au silit pre ore-care, Simon, Cirinean, părintele lui Ale-
sandru și a lui Ruf, care viind din terină trecea pe acolo, ca
22 să ducă crucea lui. Si l-au adus la locul Golgotha, ce în-
23 semnăză: Locul căpătinei. Si l-au dat să bea vin anestecat
24 cu suină; dar el nu a luat. Si cruciifându-l, au impărțit
25 vestimentele lui, aruncând sortii pe dinsele cine ce să iee. Si
26 era a treia oră, și l-au crucificat. Si era inscripționea acuzați-
27 unei lui scrisă d-asupra: REGELE IUEILOR. Si împreună
cu diusul au crucificat doi hoți; unul d'a drépta, și altul d'a
28 stânga lui. Si s'ampliuină scriptura, care dice: Si s'a soco-
29 tit cu cei fără-de-lege. Si cei ce treceau îl batjocoriau, clă-
30 zidesc în trei dile, Mărtuiesc-te însu-ți, și te pogori și î
31 cruce! Asemenea și archiereii cu cărturarii bătându-și joc,
32 diceau unul către altul: Pre alții a măntuit; ear pre sine nu
pote să se măntuiescă. Christos regele lui Israel pogorește acum
de pe cruce, ca să vedem și să credem. Si cei ce erau cruci-
fiati cu el îl insultau.
33 Ear în așeza oră s'a facut intuneric preste tot pămîntul, pă-
34 nă la a nouă oră. Ear în ora a nouă a strigat Iisus cu voce
tare, dicând: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnăză: Dum-
35 nețel meu, Dumnețel meu, pentru ce m'ai lasat? Ear unii
din cei ce sta acolo, audind, diceau: Eca el chiamă pre Iie.
36 Si alergând unul, și împlind un burete cu oțet, și puindu-l
într-o trestie, îl da de băut, dicând: Lăsați să vedem aă va veni
Elie și'l pogore.
37 38 Ear Iisus strigând cu voce tare a espirat. Si perdeau tem-
39 plului să a rupt în doue de sus până jos. Si vechind sutașul
cel ce sta în față lui, că așa strigând a espirat, a ălis: Adeve-
40 rat, omul acesta fiu al lui Dumnețel a fost. Si erau acolo și
femei, privind de departe; între cari era Maria Magdalena, și
Maria mama lui Iacob celui mic, și a lui Iose, și Salome;
41 (Cari și când era el în Galileea, îi urmau și îi serviau); și al-
tele multe cari se suiseră cu el în Ierusalem.
42 Si făcându-se deja sâră, fiind că era vineri, care este diua
43 precedentă sămbetei; A venit Iosef din Arimathia, consi-
iliar însemnat, care și el acceptă imperația lui Dumnețel, și în-
44 drăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. Ear
Pilat s'a mirat, de a murit deja; și chiamând pre sutaș, l-a

intrebat de a murit de mult. Si înțelegând de la sutașul, a 45
dăruit lui Iosef corpul. Si cumpărând giulgiu, și pogorindu-l, 46
l-a înșurat cu giulgiu, și l-a pus în morment, care era să-
pat în piatră; și a prăvălit o piatră pe ușa mormentului. Ear 47
Maria Magdalena și Maria se înălțau unde îl pun.
Maria Magdalena și Maria se înălțau unde îl pun.

CAP. XVI.

Invierea lui Iisus. El se urătu la mulți discipuli. Înălțarea lui Iisus.

Si trecând sămbătă, Maria Magdalena, și Maria lui Iacob,¹
și Salome au cumpărat miresme, ca și mărgărilă ungă. **Și**²
fără de demință în întâia *di* a septămânei au venit la mor-
ment, răsărind soarele. **Și** dicea una către alta: Cine nu va ³
prăvăli piatra de pe ușa mormentului? **Și** căutând au vedut ⁴
piatra prăvălită; căci era fără mare. **Și** intrând în morment ⁵
au văzut pre un ténér ședénd dă drăptă, îmbrăcat în vestiment
alb; și s'au spăimîntat. Ear el li-a dis: Nu vă spăimîntați;⁶
căutați pre Iisus Nazarianul cel crucificat; s'a scutat; nu este ⁷
aici; éci locul unde l-a pus. Ci mergeți de spuneți discipu-
lilor lui și lui Petru, că va merge mai nainte de voi în Galileea;⁸
acolo îl veți vedé, precum el v'a dis. **Și** eșind curând
au fugit de la morment; căci erau cuprinse de cutremur și de
spaimă; și nimenei nimic nu au spus; căci se temeau.

Ear după ce a inviat Iisus demință în întâia *di* a septă-⁹
mânei, s'a arătat mai întâi Mariei Magdalenei, din care sco-
sese șepte demoni. Aceea mergând a vestit celor ce fusese 10
cu el, cari se tânguiau și plangeau. **Și** aceia, auând că este 11
vîu și a fost văzut de dinsa, nu l-au crezut.

După aceea s'a arătat într'alt chip la doi dintr'inșii pe cale, 12
când mergeau la terina. **Și** aceia mergând a spus celor-l-alți; 13
și nici pre acela nu au crezut.

După aceea s'a arătat celor un-spre-dece, când sedeau la 14
mésă; și i-a mustrat pentru necredința lor și învîrtoșarea ânimei
lor, find că nu au crezut celor ce l-au văzut după ce a inviat.

Și li-a dis: Mergeți în totă lumea, și predicați evangelia la 15
totă creațura. Cel ce va crede și se va boteza se va măntui; 16
ear cel ce nu va crede se va condenma. **Și** celor ce vor cre- 17
de vor urma aceste semne: În numele meu vor scôte demoni; 18
în limbi nove vor vorbi; Serpi vor lua; și de vor băceva
de mörte, uui va vătăma; și vor pune mâinile preste bolnavi,
și li va fi bine.

Deci Domnul, după ce a vorbit cu dinsu, s'a înălțat la ce- 19
riu, și a ședut dă drăptă lui Dumnezeu. Ear ei eșind, au 20
predicat pretutindenea, Domnul împreună lucrând, și adeverind
cuvîntul prin semnele ce urmau. **Amin.**

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
LUCA.

CAP. I.

Un ánger anunță Zachariei nascerea lui Ioan Botezătorul, și Mariei, cântarea lui Ioan;

1 Fiind că mulți așteptau să compună istoria lucrurilor pe-
2 trecute între noi, Precum ni-a trădat-o cei ce așe-
3 de la început marturi oculari, și ministri ai Cuvântului; Mi-am
4 propus și eu, urmărind cu deamenuntul tóte de la înce-
5 put, să scrie în urmare, pré-escelente Theofile, Ca și fi con-
vins despre cele ce te-ai inventat.
6 Fostă în dilele lui Erod, regele Iudeei, un preut a nume-
7 Zacharia, din clasa lui Abia; și femeea lui din fiele lui Aron,
8 și numele ei era Elisabeta. Si erau amândoi drepti înaintea
9 lui Dumnezeu, și amândoi în tot comandanțele și asedemini-
10 7 tele Domnului fără prihană. Dar nu aveau copil; căci Elisa-
11 betă era stérpă, și amândoi înaintiți în etate.
12 Si pre când preuția înaintea lui Dumnezeu în sirul clasei
13 sale. Si dupre datina servirei preuției, I-a cădut sortul si tă-
14 măieze, intrând în templul Domnului, Si pre când totu muljinea
15 poporului era afară, rugându-se în timpul tămăierii, I s'a ară-
16 tat ángerul Domnului, stând d'a drépta altarului tămăierii. Si
17 vădendu-l' Zacharia s'a turburat, și frică a cădut preste din
18 sul. Ear ángerul a dis cătră dinsul: Nu te teme, Zacharia!
căci s'a audit rugăciunea ta, și femeea ta Elisabeta își va na-
sceră un fiu, și vei chiama numele lui Ioan. Si vei ave bucuro-
rie și veselie; și mulți se vor bucura de nascerea lui. Căci
va fi mare înaintea lui Dumnezeu, și nu va bă nici vin nici
băutură imbătător; și se va împlé de Spirit Sânt anca din mă-
tra mamei sale. Si pre mulți din fiu lui Israel va întorce la
Domnul, Dumnezeul lor. Si el va merge înaintea lui în Spi-
ritul și în puterea lui Ilie, și întorcé ánimalele părintilor spre
copii, și pre cei neascultatori spre înțelepciunea dreptilor; și
gătescă popor pregătit Domnului. Si a dis Zacharia cătră
änger: In ce voiu cunoșce acesta? căci eu sunt bătrân și fe-

mesa mea înaintă in estate. Si respuñdēnd āngerul 'i-a dis: 19
 Eù sunt Gabriel, cel ce staù înaintea lui Dumnezeu, si sunt
 trimis a vorbi cătră tine, si a anunþa ţie acésta. Si éca vei fi 20
 mut, neputénd vorbi, până în diua aceea in care vor fi aces-
 tă; Pentru-că nu aï creðut cuvintelor mele, cari se vor împlini
 in timpul lor.

Si accepta poporul pre Zacharia, si se mira că întârđia in 21
 templu. Si esind el, nu putea si li vorbescă; si aï cunoscut 22
 el, că a vîđut vedenie in templu; si li făcea semn, si a re-
 mas mut.

Si când s'aï implinit dilele serviciului lui, s'a dus la casa 23
 sa. Ear după acelle dile a conceput Elisabeta, femeea lui, si 24
 s'a ascuns cinci luni, dicênd: Aşa 'mă-făcut Domnul in di- 25
 lele in cari a căutat si râdice oprobrui meu dintre ómeni.

Ear in a sesaea lună a fost trimis āngerul Gabriel de la 26
 Dumnezeu in orașul Galileei, al căruia nume era Nazaret, La 27
 o fecioră logodită cu bărbat, al căruia nume era Iosef, din ca- 28
 sa lui David; si numele feciorei era Mariam. Si intrând ān- 29
 gerul la dinsa, a dis: Bucură-te! cea înhăruită; Domnul este 30
 cu tine; bine-cuvîntată esci tu intre femei. Ear ea vîđendu-l 31
 s'a turburat de cuvîntul lui, si cugeta in sine, ce feluñ de saluta- 32
 re si fie acésta. Si 'i-a dis āngerul: Nu te teme, Mariam; căci 33
 ai aflat har la Dumnezeu; Si éca vei concepe, si vei nasce 34
 fiu, si vei chiâma numele lui Iisus. Acesta va fi mare, si Fiul 35
 al celui Pré-inalt se va chiâma, si 'i va da Domnul Dumnezeu 36
 tronul lui David, părintelui lui; Si va domni preste casa lui 37
 Iacob in etern, si imperatia lui nu va avé finit. Atunci a dis 38
 Mariam cătra ānger: Cum va fi acésta, de vreme ce nu cunosc
 bărbat? Si respuñdēnd āngerul 'i-a dis: Spiritul Sânt se va 39
 pogori prete tinc, si puterea celui Pré-inalt te va umbri; pen- 40
 tru acésta si Sântul, ce se va nasce din tine, se va chiâma Fiul 41
 al lui Dumnezeu. Si éca Elisabeta, rudenia ta, si aceea a 42
 conceput fiu la bătrânețele ei; si acésta ce se chiâmase stér- 43
 pă este in a sesaea lună. Căci la Dumnezeu nimic nu este 44
 impossibil. Si a dis Mariam: Éca servă Domnului, fie mie du- 45
 pre cuvîntul teu. Si s'a dus āngerul de la dinsa.

Si sculându-se Mariam in acele dile, a mers degrab la munte, 39
 in un oraș numit Iuda; Si a intrat in casa Zachariei, si a salu- 40
 tat pre Elisabeta. Si când a audit Elisabeta salutarea Mariei, 41
 a săltat pruncul in mitra ei; si Elisabeta s'a implut de Spirit 42
 Sânt; Si a strigat cu voce tare, si a dis: Bine-cuvîntată esci 43
 tu intre femei, si bine-cuvîntat este fructul mitrei tale. Si de 44
 unde imi este acésta, ca si vie mama Domnului meu la mine?
 Căci éca, cum s'a audit vócea salutărei tale in urechile mele, 45
 a săltat pruncul in mitra mea de bucurie. Si fericită este ceea

- ce a credut, că va fi împlinirea celor și de ei de la Domnul.
- 46 Si a dîs Mariam:
- Măresce suflete al meu pre Domnul,
- 47 Si s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu măntuitorul meu;
- 48 Că a căutat spre starea cea umilită a servel sale;
- Căci éea de acum mă vor ferici tóte generațiunile;
- 49 Că 'mă-a făcut lucruri mari cel puternic,
- Si săut este numele lui;
- 50 Si mila lui din generație în generație spre cei ce se tem de el;
- 51 Facut-a târzie cu brațul seu;
- Răsipit-a pre cei măndri în cugetul ânimei lor;
- 52 Pogorit-a pre cei puternici de pe scaune,
- Si a înălțat pre cei umiliți;
- 53 Pre cei flămândi i-a împlut de bunătăți,
- Si pre cei avuți i-a dimis deserți;
- 54 Ajutat-a pre Israel, servul seu;
- Amintindu-și de îndurarea sa;
- 55 Precum a promis părintilor nostri,
- Luî Abraam și semînței lui, în etern.
- 56 Si a remas Mariam cu dînsa ca la trei lunî, si s'a intors la casa sa.
- 57 Ear Elisabetei i s'a împlinit timpul si nascë, si a născut fiu.
- 58 Si aă audit vicinii si rudeniile ei, că a mărit Domnul mila sa cu dînsa; si se bucuraă împreună cu ea.
- 59 Si în diua a opta aă venit si circumcidé pruncul; si îi puneau 60 numele, dupre numele părintelui seu, Zacharia. Dar luând cu 61 vîntul mama lui a dîs: Nu așa; ci se va chiamă Ioan. Si aă dîs cătră diusa: Nimeni nu este în rudenia ta, care se chiamă 62 cu acest nume. Si aă făcut semn părintelui seu ce nume să 63 dea. Si cerînd el o tablă a scris, dicînd: Ioan este numele 64 lui. Si s'aș mirat toți. Si i s'a dischis gura lui îndată, si i s'a 65 dislegat limba lui, si vorbia, lăudând pre Dumnezeu. Si a cu- 66 brius frică pre toți vicinii lor, si s'aș respândit tóte aceste cu- 67 vinte în tot pămîntul Iudeei de pe lângă munte. Si toti 68 cei ce aă audit cugetau în ânima lor, dicînd: Ce va deveni acest prunc! Si mâna Domnului era cu dînsul.
- 69 Si Zacharia, părintele lui s'a împlut de Spirit Sânt si a pro- fetit, dicînd:
- 70 Bine-cuvîntat și Domnul, Dumnezeul lui Israel,
Că a cercetat și a rescumpărat poporul seu;
- 71 Si uî-a rădicat corn de măntuire,
In casa lui David, servul seu;
- 72 Precum a vorbit priu gura sănților profeti ai sei,
Celor din vechime;
- 73 Măntuire de înimicu nostri,

Si din mâna tuturor celor ce ne urisc ;	72
Si face îndurare cu părinții nostri;	
Si siși aducă aminte de ușădementul seū cel sănt;	73
De jurămēntul ce a făcut lui Abraam, părintele nostru;	74
Că ni va da, scăpându-ne	
Din mâna inimicilor nostri,	
Si servim fără frică,	75
In sănătate și in dreptate înaintea lui,	
In totă dilele vieței noastre.	76
Si tu, pruncule !	
Profet celui Pré-inalt te vei chiăma,	
Căci vei merge înaintea feței Domnului, și gătesci calea lui.	77
Ca si dai cunoștința măntuirei poporului seū,	
In eretarea pecatelor lor ;	
Prin îndurarea din animă a Dumnezeului nostru ;	78
Prin care ne-a cercetat resărătul cel din înălțimi ;	
Si lumineze celor ce ședeau in intuneric și in umbra morții,	79
Si îndrepteze picioarele noastre in calea păcii.	
Ear pruncul crescea, și se întăria in spirit; și a fost in pus-	80
tie până in giua arătărei lui cătră Israel.	

CAP. II.

*Nascerea lui Iisus. Ducearea lui in templu. Cântarea lui Simeon.
Iisus in etate de doi-spre-dece ani stă in templu cu invățății.*

In dilele acelea a esit edict de la Cesarul August, și se în-	1
scrie totă lumea. (Acăstă inscriere s'a făcut mai întâi, când	2
Cireneu era guvernătorul Siriei.) Si mergeau toți și se în-	3
scrie, fie-care in orașul seū. Si s'a suit și Iosef din Galileea,	4
din orașul Nazaret, la Iudeea, in orașul lui David, care se	
chiamă Bethlehem; (fiind-că el era din casa și din semeniția	
lui David;) Si se înscrise cu Mariam, promisa lui femei, fiind	5
îngreunată.	

Si când erau ei acolo, s'aă implinit dilele ca și nască ea. 6
Si a născut pre fiul seū cel întâi-născut, și-l-a înfașat, și-l-a 7
culcat in esle, pentru că ei nu aveau loc in ospetăria.

Si erau păstorii in acea lature, petrecând pe câmp, și pă- 8
șind năoptea imprejurul turmei lor. Si éca, ángerul Domnului 9
a stătut înaintea lor, și gloria Domnului a strălucit imprejurul lor; și s'aă înfricoșat cu frică mare. Si li-a dis ángerul: Nu 10
vă temeți; căci éca vă anunț bucurie mare, care va fi la tot
poporul. Căci astă-dă vi s'a născut măntuitor, care este Chris- 11
tos Domnul, in orașul lui David. Si acăsta vă jăse: Veți 12
aşa un prunc înfașat, culcat in esle. Si indată impreună cu 13
ángerul multime deoste cerescă lăuda pre Dumnezeu, și dicea:
Gloria lui Dumnezeu in înălțimi, și pace pe pămînt, și bună 14

15 voință intre ómenii. Si când s'au dus ángerii de la dingu la
 ceriu, aú dis pástorii unii cătrá alții: Si mergeam dar pánă la
 Bethlehem, și si vedem ceea ce s'a întemplat, despre care Dom-
 16 nul nă-a făcut cunoscut. Si aú venit degrabă, și aú aflat pre-
 17 Mariam și pre Iosef, și pruncul în esle. Si vădendu-l aú făcut
 18 cunoscut cuvântul ce li se vorbise despre acest prunc. Si toți
 19 cei ce aú audit, s'au mirat de cele ce li s'a dis de pástori. Ear-
 Mariam pădia tóte acelea cuvinte, meditându-le în ánima sa.
 20 Si s'au întors pástorii, glorificând și lăudând pre Dumnezeu
 pentru tóte cele ce aú audit și aú vădut, precum li s'a vorbit.
 21 Si implinindu-se opt dile pentru circumciderea pruncului,
 s'a chiămat numele lui IISUS, care s'a numit de ánger mai
 înainte de a se concepe în mitră.
 22 Si implinindu-se dilele curătării lor dupre legea lui Moise,
 23 l-a adus la Ierusalem, spre a'l prezenta Domnului. (Precum
 este scris în legea Domnului: Tótă partea bărbătescă ce dis-
 24 chide mitra, se va chiăma sănt Domnului); Si si ofere sacrificiu,
 dupre ceea ce s'a dis în legea Domnului, o păreche de
 25 turtelele, séu doi pui de porumb. Si éca, era un om în Ieru-
 salem, a nume Simeon; și acel om era drept și temetor de
 Dumnezeu, acceptând măngăierea lui Israel; și Spiritul Sânt
 26 era prește dinsul. Si el era înscințiat de la Spiritul Sânt, că
 nu va vedé mórtea, pánă ce va vedé pre Christosul Domnului.
 27 Si a venit în Spirit la templu; și când părintii aú adus în lă-
 untru pre pruncul Iisus, și facé pentru el dupre datina legală;
 28 Atunci l-a luat în brațile sale, și a bine-cuvântat pre Dumne-
 deu, și a dis:
 29 Stăpâne, acum dimiți pre servul têu
 In pace, dupre cuvântul têu;
 30 Căci ochii mei văduri măntuirea ta,
 31 Care ai gătit înaintea feței tuturor popórelor;
 32 Lumină pentru discoperire națiunilor,
 Și gloria poporului têu Israel.
 33 Si Iosef și mama lui se mirau de cele ce se diceauă despre
 34 dinsul. Si i-a bine-cuvântat Simeon, și a dis cătrá Mariam
 mama lui: Éca, acesta este pus spre cădere și scularea mul-
 35 tora în Israel, și spre semn contra căruia se va vorbi; (Da,
 prin însuși sufletul têu va trece sabie), ca și discopere cugetările
 din multe ánimi.
 36 Si era Anna, profetă, fiia lui Fanuel, din seménția lui Asser;
 acéstă trăise cu bărbat septe ani de la feciória sa, și era acum
 37 înaintată în etate, Si văduvă ca la opt-deci și patru de ani,
 care nu se depărtă de la templu, ci servia lui Dumnezeu cu
 38 posturi și cu rugăciuni diua și nótpea. Si aceea viind într'a-
 cea óră lăuda pre Domnul, și vorbia despre dinsul tuturor ce-
 lor ce acceptau măntuirea în Ierusalem.

Si după ce aș finit totă dupre legea Domnului, s'aș intors 39
în Galileea, în orașul lor Nazaret. Ear pruncul creștea, și se 40
intără în spirit, împlindu-se de înțelepciune; și harul lui Dum-
neșteu era preste dinșul.

Si se duceau părintii sei în fie-care an la Ierusalem la ser- 41
batorea paschilor. Si când el a fost de doi-spre-dece ani, su- 42
iudu-se ei la Ierusalem dupre datina serbatorei. Si fiind di- 43
lele, când s'aș intors ei, a remas pruncul Iisus în Ierusalem;
înse nu aș sciat Iosef și mama lui. Si socotind că este el cu 44
cei-l-alti asociați, aș venit cale de o di, și l-aș căutat între 45
rudenii și cunoșcuții lor. Si neaflându-l s'aș intors la Ieru-
salem, căutându-l.

Si după trei zile l-aș aflat în templu, ședând în mijlocul 46
învățătorilor, ascultându-i și întrebându-i. Si se mirau toți 47
cei cel-așa de priceperea și de respunsurile lui. Si văděn- 48
du-l s'aș uitat; și a dis cătră ei mama lui: Fiile, de ce n-ai 49
făcut așa? éca, părintele tău și eu, îngrijiti fiind, te căutam.
Si a dis cătră dinsăi: Pentru ce mă căutați? aș nu atâ sciat, 50
că mi se cade și fiu în cele ce sunt ale părintelui meu? Dar 51
el nu aș înțelea graiul, care li-a vorbit. Si s'a pogorit cu din-
săi, și a venit la Nazaret, și se supună lor; și mama lui pădăia
tote aceste cuvinte în ânima sa.

Si Iisus creștea în înțelepciune, și în etate, și în favore na- 52
întea lui Dumneșteu și a oménilor.

CAP. III.

Predicarea lui Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus Christos și generația sa.

Ear în anul al cincii-spre-decelea al imperației Cesarului Ti- 1
berie, Pontiū Pilat fiind guvernătorul Iudeei, și Erod fiind
tetrarch în Galileea, și Filip, fratele lui, tetrarch în Itureea și 2
în latura Trachoniei; și Lisanie, tetrarch în Abilene; In di-
lele arhiereilor Anna și Caiafa a fost cuvențul lui Dumneșteu
cătră Ioan, fiul Zachariei, în pustie.

Si el a venit în tote imprejurimile Iordanului, predicând 3
botezul pocăinței, spre ertarea pecatelor. Precum este scris 4
în carteau cuvintelor profetului Isaia, care dice: Vócea celui ce
strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările
lui; Tótă valea se va implé, și tot muntele și délul se va 5
înjosii; și cele strîmbe se vor face drepte, și cele aspre că
netede. Si va vedé tot corpul mantuirea lui Dumneșteu. 6
Atunci dicea mulțimei celor ce vineau și se boteze de la el: 7
Pui de vîperă! cine v'a prevenit și fugiți de mânia ce va si fie?
Deci faceți fructe vrednice de pocăință, și nu începeți a dice 8
în voi însă-vă: Părinte avem pre Abraam; căci dic voue, că

póte Dumnezeu și din pietrele acestea și rădice fi lui Abram.
 9 Și deja jace secură la rădicina arborilor; deci tot arborele,
 care nu face fruct bun, se taie, și se aruncă în foc.

10 11 Și îl întreba poporul, dicând: Dar ce să facem? El re-
 spunând îi-a spus: Cel ce are doue vestminte, să dea celui ce
 nu are nici-unul; și cel ce are bucate să facă asemenea.
 12 Tunci așa venit și vameșii să se boteze, și i-a spus: Invăța-
 13 rule, ce să facem. El a spus cătră dinșii: Nu luați nimic mai
 14 mult de căt vă este orinduit. Și îl întrebau și ostași, dicând:
 15 Și noi ce să facem? El îi-a spus: Nu asupriți pre nimic, nici
 nu acuzați falș pre nimenei; și vă mulțumiți cu lefele văstre.
 16 Ear poporul acceptând, și cugetând toti în ănimile lor de
 17 Ioan, nu cumva să fie el Christos. A respuns Ioan și a spus
 tuturor: Ești vă botez cu apă; dar vine cel mai tare de căt mi-
 ne, căruia eu nu sunt vrednic a-ți dislegă cureua incălțămo-
 18 telor lui; acesta vă va boteza cu Spiritul Sânt și cu foc; și va
 aduna grâul în grânarul seu; ear plevele le va arde cu foc
 19 nestins. Și multe altele predica poporului, îndemnându-l
 20 Ear Erod tetrarchul mustrat fiind de el pentru Erodiada,
 femeea fratelui seu, și pentru töte retele cari a făcut Erod.
 20 A adăogat și acesta preste töte, de a inchis pre Ioan în închi-
 sorie.

21 După ce s'a botezat tot poporul, și Iisus botezându-se, și
 22 rugându-se, s'a dischis ceriul. Și s'a pogorât Spiritul Sânt în
 chip trupesc ca un porumb preste dinșul, și s'a auzit voce din
 ceriul, dicând: Tu esci Fiul meu cel iubit; în tine am bine-
 voit.

23 Și Iisus incepuse a fi ca de trei-deci de ani, fiind (precum
 24 se socotia) fiul lui Iosef, al lui Eli, Al lui Mathat, al lui Le-
 25 vi, al lui Melchi, al lui Ianna, al lui Iosef, Al lui Mattathia,
 26 al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagge, Al lui
 Maath, al lui Mattathia, al lui Semei, al lui Iosef al lui Iuda
 27 Al lui Ioanna, al lui Rhesa, al lui Zorobabel, al lui Salathiel
 28 al lui Neri, Al lui Melchi, al lui Addi, al lui Cosam, al lui
 29 Elmودам, al lui Er, Al lui Iose, al lui Eliezer, al lui Iorim,
 30 al lui Mathat, al lui Levi, Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui
 31 Iosef, al lui Ionan, al lui Eliakim, Al lui Melea, al lui Me-
 32 nan, al lui Mattatha, al lui Nathan, al lui David, Al lui Iesse,
 33 al lui Obed, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naasson, Al
 lui Aminadab, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui
 34 Iuda, Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abram, al lui Thara, al
 35 lui Nahor, Al lui Saruch, al lui Ragav, al lui Falec, al lui
 36 Eber, al lui Sala, Al lui Cainan, al lui Arfacsad, al lui Sem,
 37 al lui Noe, al lui Lamech, Al lui Mathusela, al lui Enoch,

al lui Iared, al lui Malaleel, al lui Cainan, Al lui Enos, al 38
lui Seth, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

Iisus îspiti de diabolul; alungat din Nazaret; vindecă în Capernaum pre mări mulți bolnavi și demonisați.

Ear Iisus plin de Spirit Sânt s'a intors de la Iordan, și 1
du-se de diabolul. Si nimic nu a mâncat in acele dile; si 2
finindu-se ele, mai pe urmă a flămândit. Si i-a dis diabolul: 3
De esci tu fiu al lui Dumnezeu, di pietrei acesteia si se facă 4
pâne. Si i-a respuns Iisus, dicând: Scris este: Nu numai cu 5
pâne va trăi omul, ci cu tot cuvîntul lui Dumnezeu. Si suin- 6
du-l diabolul intr'un munte inalt, i-a arătat tôte regatele lu- 7
mei într'un moment. Si i-a dis diabolul: Tie voiă da 8
puterea această tôtă, și gloria lor, căci îmi este dată; și ori- 9
cărula voiesc o daă. Deci tu, de te vei inchina înaintea mea, 10
vor fi tôte ale tale. Si respundând Iisus i-a dis: Lipsesci, 11
Satan! căci scris este: Domnului, Dumnezeulu têu si te in- 12
chim, și numai pre el si adori. Si i-a adus la Ierusalem, și 13
i-a pus pe aripa templului, și i-a dis: De esci tu Fiul al lui 14
Dumnezeu, aruncă-te jos de aici; Căci scris este: Ordona-va 15
ângerilor sei despre tine, si te pădescă. Si pe mâni te vor 16
parta, ca si nu lovescii de piatră piciorul têu. Si respundând 17
Iisus i-a dis: Sa' dis: Si nu ispitesci pre Domnul, Dum- 18
nezel têu. Si finind diabolul tôtă ispita, s'a depărtat de la 19
dinsul pe un timp.

Si s'a intors Iisus in puterea Spiritului la Galileea, și a 20
eșit vestea despre dinsul in tôte imprejurimile. Si el invăța 21
in sinagogile lor, fiind lăudat de toți.

Si a venit la Nazaret, unde era crescut, și a intrat dupre 22
datina sa in diua sămbătei in sinagogă, și s'a sculat si cetescă. 23
Si i s'a dat cartea profetului Isaia. Si dischideând carteau, a 24
aflat locul unde era scris: Spiritul Domnului este preste mine, 25
pentru care m'a uns a predica evangelia seracilor; m'a tri- 26
mis a vindeca pre cei frânsi cu anima, a anunța scapare cap- 27
tivilor, și vedere oribilor, și a pune in libertate pre cei apăsați; 28
A anunța anul favorabil al Domnului. Si inchideând carteau 29
a dat servitorului, și a seful. Si ochii tuturor celor din sina- 30
goga erau așintiți spre el. Si a inceput a dice cătră dinsu: 31
Astă-dî s'a implinit această scripture in urechile vostre. Si 32
toți il mărturisau, și se mirau de cuvîntele harului, cari eșiau 33
din gura lui. Si diceau: Aü nu este acesta fiul lui Iosef? 34
Si el a dis cătră ei: Cu adeverat îmă veți dice acest proverb: 35
Medice, vindecă-te insuți; căte am audit că s'a făcut in Ca-

24 pernaum, fă și aiici in patria ta. Si a dis: Adever dic ^{vouă}
 25 Nică un profet nu este primit in patria sa. Ear in adever dic
 26 ^{vouă}, că multe văduve erau in Israel in dilele lui Ilie, când s'a
 27 închujat cerul trei ani și șese luni, făcându-se fomete mare
 28 preste totă terra; Dar cătră nici una dintr'acelea nu a fost
 29 trimis Ilie, de căt numai la o femeie văduvă din Sarepta Sidon-
 30 nului. Si mulți leproși erau in Israel in dilele profesului Eli-
 31 seiu; dar nici unul dintr'insii nu s'a curățit, ci Neaman, Sirianul.
 32 Si toti cei din Sinagogă audind acestea, s'a imputl de mă-
 33 nie; Si sculându-se, l-a scos afară din oraș, și l-a dus pâ-
 34 nă in vîrful muntelui, pe care era zidit orașul lor, ca și a.
 35 runce jos. Înse el trecând prin mediuloc lor s'a dus.
 36 Si s'a pogorit la Capernaum, un oraș al Galileei, și învă-
 37 ță sămbăta. Si se uimiau de invetătura lui; căci cuvântul lui
 38 era cu putere. Si în sinagogă era un om, care avea spirit de
 39 demon necurat, și a strigat cu voce tare, Dicând: Lasă, ce
 40 avem noi cu tine, Iisuse Nazariane? ai venit si ne perdi? te
 41 cînd: Taci, și esii dintr'insul. Si aruncându-l demonul in mediul
 42 loc, a ieșit dintr'insul, nevătămându-l de loc. Si s'a făcut
 43 spaimă preste toti, și convorbiau între sine, dicând: Ce felu de
 44 cuvânt este acesta! căci cu autoritate și putere ordonă spiritelor
 lor celor necurate, și es. Si se respăndia vestea despre din-
 sul in tot locul d'imprejur.
 45 Si sculându-se din sinagogă a intrat in casa lui Simon.
 Ear sócra lui Simon era tare cuprinsă de friguri, și l-a ru-
 46 gat pentru dinsa. Si stând lângă ea a certat frigurile, și o
 47 au lăsat; și îndată sculându-se li servia.
 48 Si apuind sórele toti căti aveau pre bolnavi de diferite boli.
 49 aau adus la dinsul; ear el puindu-și mânile pe fie-care din ei l-a
 50 vindecat. Si esiau și demoni din mulți, strigând și dicând:
 Tu esci Christos, Fiul lui Dumneadeu. Ear certându-i, nu i-lă-
 51 sa și vorbescă; căci il sciau că este Christos.
 52 Ear făcându-se diuă, eșind s'a dus in loc pustiu, și popo-
 53 rul il căuta, și a venit până la dinsul, și l ținea, ca și nu se
 54 ducă de la dinsii. Ear el li-a dis: Eștrebue și predic impe-
 55 răția lui Dumneadeu și in alte orașe; căci spre acesta sunt tri-
 56 mis. Si predica in sinagobile Galilee.

CAP. V.

Chiامarea lui Petru, a lui Iacob și a lui Ioan. Vindecarea unui
 lepros, și a unui paralitic. Iisus justifică urmarea sa și a disci-
 pulilor cătră Farisei.

1 Si când il imbulzia poporul și audē cuvântul lui Dumne-
 2 deu, și el sta lângă lacul Ghenesaretului: A vădut doue co-

rabii stând lângă lac; ear pescarii esind dintr'însele, spălau mrejele. Si întrând într'una din corabi, care era a lui Simon, la rugat si o depărțeze pucin de la pămînt. Si se dînd, în- veța poporul din corabie.

Ear cînd a înceat a vorbi, a dis cătră Simon: Depărtă-⁴
la adânc, și arunciți mrejele vostre spre pescuire. Si re-⁵
pundînd Simon i-a dis: Învîțătorule, ne-am ostenit totă năp-
tea, și nimic nu am prins; înse dupre cuvîntul tău voiă arun-⁶
ca mrejă. Si făcînd acesta, așă prins multime mare de pesci,⁷
în cît se rupea mreja lor. Si așă făcut semn sociilor din cea-
lăltă corabie, ca și vie și li ajute. Si așă venit, și așă implut
omendouă corabiile, în cît se afundaă ele. Ear Simon Pe-⁸
tru vîdînd acesta, a cădut la genunchiele lui Iisus, dicînd:⁹
Ești de la mine, căci om pecătos sînt, Dómn! Căci il cuprin-¹⁰
sese spaimă, și pre toți cei ce erau cu dinsul, pentru pescuirea
ce facuse. Asemenea și pre Iacob și pre Ioan, fiil lui Zebe-¹¹
deu, cari erau socii lui Simon. Si a dis Iisus cătră Simon:
Nu te teme; de acum vei prinde omeni. Si scoțînd corabiile lor
la pămînt, și lăsând tôte, i-a urmat.

Si cînd era el în unul din orașe, éca un om plin de lepră,¹²
vîdînd pre Iisus, a cădut cu fața la pămînt, și l-a rugat, di-
cînd: Dómn, de voiescă, poti mi se curătescă. Si tinđînd¹³
mâna să atins de dinsul, dicînd: Voiesc, fil curătit. Si înda-
tă l-a părăsit lepra sa. Si el i-a ordonat și nu spue nime-¹⁴
nu; ci mergi, și te arată preutului, și ofere pentru curătirea ta,
precum a ordonat Moise, spre mărturiă lor. Ear vesteau des-¹⁵
pre dinsul se respîndă din ce în ce mai mult; și se aduna
multime mare și audă, și si se vine de dinsul de bôlele
lor. Ear el se ducea în pustie, și se rугa.¹⁶

Si într'una din dile, precînd învîță, sedeaú Farisei și în-¹⁷
vețătorii de lege, cari veniseră din tôte orașele Galileei, și ale Lu-
dei și din Ierusalem; și putere Domnului lucra, spre vinde-
carea lor. Si éca ore-cari bărbăti purtau în pat pre un om,¹⁸
care era paralitic; și căutaú sîl ducă in intru, și sîl pue în-
aintea lui. Dar neaflând pe unde sîl ducă in intru, pentru¹⁹
multime, suindu-se pe acoperemînt, l-așă coborit printre cără-
miți cu patul in mijloc înaintea lui Iisus. Si vîdînd cre-²⁰
dință lor i-a dis: Omule, értă-ți-se păcatele tale. Si așă in-²¹
ceput Cărturarii și Farisei a convorbi *intre sineși*, dicînd:
Cine este acesta ce vorbesc blasfeme? Cine pote și erte pă-
catele de cît numai Dumneadeu. Ear Iisus cunoscînd gându-²²
rile lor, respondînd li-a dis: Ce gândiști in animile vostre?
Ce este mai lesne — a dice: Értă-ți-se păcatele tale, séu a di-²³
ce: Scolă și ămbătă? Înse ca și sciți că Fiul omului are pu-²⁴
tere pe pămînt a erta păcatele (a dis paraliticului) îi dic:^{6*}

25 **Scăla, și luând patul tău mergi la casa ta!** Si îndată sculașu-
du-se înaiutea lor, a luat patul pe care jacea, și s'a dus la
26 casa sa, glorificând pre Dumnezeu. Si spațiu a cuprins pre-
toți, și glorificând pre Dumnezeu, și s'a ușplut de frică, dicând:
Lucruri minunate am văzut astăzi.
 27 Si după acestea a ieșit, și a văzut un vameș, nume Levi,
28 sedând la vama, și l-a dis: Urmăză-mi. Si lăsând totă să-
29 sculat, și l-a urmat. Si l-a făcut Levi ospet mare în casa
sa; și era multime mare de vameși și de alții, cari seudeau la mese
30 cu dinșii. Si murmurau Cărturarii lor și Fariseii cătra discipolii
lui, dicând: Pentru ce mâncași și beiți cu vameși și cu pe-
31 cătoși? Si respundând Iisus li-a dis: Nu ați trebunță de medic
32 cei sănatoși, ci cei bolnavi. Nu am venit și chiiam pre cei
drepti, ci pre cei pecatoși la pocăință.
 33 Ear el l-a dis: Pentru ce discipolii lui Ioan postesc a de-
seori, și fac rugăciuni, asemenea și ai Fariseilor; dar ai tei
34 mânâncă și beau? El li-a dis: Ați dără puteți face și pos-
35 téscă nuntășii, pe căt timp mirele este cu dinșii? Dar vor
36 veni dile, când se va lăua mirele de la dinșii, și atunci vor pos-
ti intr'acele gile. Si dicea și parabolă cătra dinșii: Nimene
nu pune petec de vestiment nou la *vestiment* vechiul; alt-mu-
37 trelea și pre cel nou rupe, și petecul cel nou nu se potriveșce
cu cel vechiul. Si nimene nu pune vin nou în foi vechi; alt-
mintrelea va sparge vinul cel nou foii, și el se va vîrsa, și foi
38 se vor perde. Ci vinul nou trebuie pus în foi noi, și amendoane
39 se vor conserva. Si nimenea, carele bea *vin* vechiul, voiește
îndată nou; căci dice: Cel vechiul este mai bun.

CAP. VI.

Iisus justifică pre discipului său, cărि smulg spice în diua sămbătei; vinecă pre un om cu o mână uscată; alege pre cei doi-spre-dece apostoli.

1 **S**i în sămbăta ce se numesce adoua-întâiul, trecea el prin
ogore; și discipolii lui smulgeau spice, și mâncau, frecându-le
2 cu mâinile. Ear ore-cari din Farisei li-a dis: Pentru ce fa-
ceți ce nu se cade a face sămbăta? Respundând Iisus li-a dis:
3 Nu ați cunoscut ce a făcut David, când a flămăndit el și cei ce
4 erau cu dinșul; Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a
luat pâniile punerei-inainte, și a mâncau, și a dat și celor ce
erau cu el; cari nu se cădea și le mânânce, ci numai preuți?
5 Si li dicea: Domn este Fiul omului și al sămbătei.
6 Si în altă sămbătă a intrat în sinagogă, și învăța; și era
7 acolo un om, a căruia mână cea dréptă era uscată. Si lă-
deau Cărturarii și Fariseii, de'l va vinecă sămbăta, ca și afie
8 acuzaționea contra lui. Ear el scia gândurile lor, și a dis o-

muluț, care avea mâna uscată: Scólă-te și stăl in mediloc.
Ear el scândru-se a stătut. Atunci Iisus li-a dîs: Vă voiū 9
intreba: Ce se cuvîne sămbăta — a face bino séu a face rêu?
a scâpa viotă séu a perde-o? Si căutând spre toți a dîs o- 10
muluț: Intendo'șă mână ta; și el a făcut aşa; și a devenit mă-
na lui sănătosă ca și cea-laltă. Ear ei s'aü implut de furie 11
până la nobunie; și vorblaú unul către altul, ce ar fi de făcut
lui Iisus.

Si în acele dile el a eșit la munte și se róge, și a petre- 12
căt totă năopteră in rugăciune către Dumneșteu. Si făcându-se 13
diuă, a chiamat la sine pre discipulișei; și a ales dintr'insil
doi-spre-dece, pre cari i-a numit și apostoli: Pre Simon (pre 14
caro l-a numit Petru), și pre Andreiū, fratele lui; pre Iacob,
și pre Ioan; pre Filip și pre Bartolomeiu; Pre Matheiū și 15
pre Thoma; pre Iacob al lui Alfeiū și pre Simou, ce se chiama
Zelet; Pre Iuda al lui Iacob și pre Iuda Iscariot, care s'a 16
făcut și trădător. Si pogorîndu-se cu diușii a stătut in loc 17
ses, și multimea discipulilor lui, și mult popor din totă Iudeea
și din Ierusalem și de pe lângă termul Tirului și al Sidonului
cari veniseră și l'asculte, și si se vindece de bolele lor; Si 18
cei ce se chinuău de spirite necurate; și se vindecau. Si tot 19
poporul căută și se atingă de el; căci eșia dintr'insul putere,
și vindeca pre toți.

Si el rădicându'-și ochii săi spre discipulișii lui, dicea: Fe- 20
riciți sănăteți, serăcilor; că a vostă este imperătia lui Dumne-
deu! Fericiti sănăteți cari flămândiți acum; că vă veți sătura. 21
Fericiti sănăteți cari plângeti acum; că veți rîde.

Fericiti sănăteți când ómenii vă vor ură, și când vă vor alun- 22
ga, și vă vor insulta, și vor scôte numele vostru ca rêu, pentru
Fiul omului. Bucurăti-vă într'acea di, și saltați; că éca pla- 23
ta vostă mare este in ceriuri; căci într'acest chip faceau pă-
rinții lor profetilor. Înse vă vase, bogătilor! căci v'ati luat 24
deja măngăieră vostă. Vări vase celor ce sănăteți sătui! căci 25
veți flămândi. Vări vase celor ce rîdeți acum! căci veți plâng-
e, și vă veți tângui. Vări vase, când vi vor dice bine toți ó- 26
menii! căci într'acest chip faceau părinții lor profetilor celor
minciinoși.

Ci vase celor ce audîți, vi dic: Iubiți pre inimicii vostrii, 27
faceți bine celor ce vă urisc, Bine-cuvîntați pre cei ce vă ble- 28
stemă, și vă rugați pentru cei ce vă asupresc. Celui ce te 29
bate preste o falcă, întorce-ți și cea-laltă; și celui ce-ți
ia mantauoa nu 'l opri a'ți lua și vestmîntul. Fie-că- 30
ruia ce cere de la tine, dă-ți; și de la cel ce-ți ia ale tale nu
cere înapoi. Si precum voiți ca și vi facă ómenii, asemenea 31
li faceti și voi. Înse de iubiți pre cei ce vă iubesc, ce har 32

33 aveți? căci și pecătoșii iubesc pre cei cari îi iubesc. *Si de fa-*
ceti bine celor ce vi fac bine, ce har aveți? căci și pecătoșii
 34 fac aceeași. *Si de dată împrumut colori,* de la cari sperați
 a lua, ce har aveți? căci și pecătoșii dați împrumut pecătoșii
 35 lor, și ia întocma. Ci iubiți pre înimicilă vostri, și faceti bine,
 și dați împrumut, nimic sperând; și va fi plata voastră mare;
 și veți fi fi ai celui Prăinalt; căci el este bun către cei ne-
 36 mulțumitori și rei. Deci fiți milostivi, precum Părintele vo-
 37 tru este milostiv. Nu judicați, și nu veți fi judecați; nu con-
 demnați, și nu veți fi condamnați; ertați, și vi se va erta;
 38 Dați, și vi se va da: măsură bună, indesată, și scuturată, și vă-
 sandu-se, vor da in sinul vostru. Căci cu același măsură cu ca-
 re măsură, vi se va măsura.
 39 *Si li-a dis parabolă:* Auu dóră pôte si conducê orb pre orb?
 40 auu nu vor cädé amêndoî in gropă? Nu este discipul mai pe
 sus de învêtătorul seu; ear tot cel perfect va fi ca învêtă-
 torul seu.
 41 *Si pentru ce vëdî paîul ce este in ochiul fratelui têu,* ear
 42 birna care este in ochiul têu nu-o bagă in sémă? *Séu cum*
 poti dice fratelui têu: Frate, lasă si scot paîul care este in o-
 chiul têu, insu-ți nevédênd birna care este in ochiul têu? Fâ-
 carnice! scôte intău birna din ochiul têu, și atunci vei vedé
 43 si scoți paîul care este in ochiul fratelui têu. Căci nu este
 arbore bun care si face fruct rêu, nici arbore putred care si
 44 facê fruct bun. Căci tot arborele se cunóisce din fructul seu.
 Nu se adună smochine din spinî, nici nu se culeg struguri din
 45 rug. Omul cel bun scôte cele bune din tesaurul cel rêu al ânimei sale
 scôte cele rele; căci din abundanța ânimei vorbesce gura lui.
 46 *Si pentru ce më chiamați Dómne, Dómne;* și nu faceti cele
 47 ce dic? Tot cel ce vine către mine și aude cuvintele mele
 48 și le face, vi voi arăta cui este asemenea: Asemenea este
 unuï om ce'si zidesc casă, care a săpat adânc, și a pus te-
 melia pe piatră; și făcêndu-se inundare de apă, a lovit riul in
 acea casă, dar nu o a putut clăti; căci era intemeiată pe pi-
 49 tră. Ear cel ce a audît, și nu a făcut, este asemenea unuï om,
 care 'si-a zidit casa pe pămînt fără temeliă, in care a lovit
 riul, și îndată a cădut, și mare a fost ruina casei acelea.

CAP. VII.

Iisus vindeca pre servitorul unuï sutaș; inviteză pre fiul u-
nei văduve; respunde trimișilor lui Ioan Botezătorul, și er-
tă pre femeea cea pecătösă.

1 *Si finind tóte cuvintele sale in audul poporului, a intrat in*
 2 *Capernaum. Ear servitorul unuï sutaș, care ii era prețios, era*

bolnav de mōrte. Si audind de Iisus, a trimis la dinsul bă- 3
trăuit Iudeilor, rugându-l ca să vie să vindece pre servitorul
lui. Ear ei viind cătră Iisus, îl rugău cu dinadinsul, dicând, 4
că vrednic este acela căruia se va face acăsta; Căci iubesc 5
pustinea nōstră, și nă-a zidit sinagoga. Si Iisus mergea cu 6
dinsul.⁸

Si neșind elânca departe de casă, a trimis sutașul amică la 7
dinsul, dicându-i: Dómne, nu te osteni; căci nu sunt vrednic,
ca să intră sub acoperemēntul meu. Pentru aceea nici pre mi-
ne nu m'am socotit a fi vrednic a veni la tine; ci să un cu-
vēnt, și se va vindeca servitorul meu. Căci și eu sunt om 8
sub autoritate, având sub mine ostaș; și dic acestuia: Mergi,
și merge; și altuia: Vino, și vine; și servitorului meu: Fă a-
căsta, și face. Ear Iisus audind acestea s'a minunat de el; 9
și intorcēndu-se, a dis poporului ce-i urma: Dic voue, nici in
Israel nu am aflat atâtă credință. Si intorcēndu-se trimișii 10
a casă, aă aflat pre servitorul cel bolnav sănătos.

Si a doua-dă mergea într'un oraș ce se chiăma Nain; și 11
cu dinsul mergeau mulți din discipuli lui și mult popor. Ear 12
apropiindu-se cătră pōrtă orașului, éca scoteau pre un mort,
năuul-născut al mamei sale, și aceea era věduvă; și mult po-
por din oraș era cu dinsa. Si vědēndu-o Domnul, i s'a făcut 13
milă de ea, și l-a dis: Nu plânge. Si apropiindu-se s'a atins 14
de pat; ear cei ce'l duceaă aă stătut. Si el a dis: Tēnērule,
iși dic: Scólă-te! Si mortul a sedut drept, și a început a 15
vorbi. Si l-a dat mamei sale. Si a cuprins frică pre toți; și 16
glorificau pre Dumneșeu, dicând: S'a sculat profet mare între
noi, și Dumneșeu a cercetat pre poporul seū. Si s'a respân- 17
dit acest cuvēnt despre el prin totă Iudeea și prin totă latu-
rea d'imprejur.

Si aă vestit lui Ioan discipulii lui de tōte acestea. Si 18 19
chiămaud Ioan pre doi din discipuli sei, 'i-a trimis cătră Iisus,
dicând: Tu esci cel ce are si vie, seū si asceptăm pre altul?
Si viind cătră el bărbătii aceia, aă dis: Ioan Botezătorul ne-a 20
trimis cătră tine, si intrebām: Tu esci cel ce vine, seū si as-
ceptăm pre altul? Si intr'acea óră a vindecat pre mulți de 21
bole, și de chinuri, și de spiritele rele, și a dat vedere multor
orbii. Si respundēnd Iisus li-a dis: Mergeti de narați lui Ioan 22
cele ce ati vědut și ati audit; cum că orbii věd, schiopii ăm-
blă, leprosuși se curătesc, surdiu aud, morții inviéză, și seracilor
se predică evangelia. Si fericit este cel ce nu se va scanda- 23
lisa despre mine.

Ear ducēndu-se trimișii lui Ioan, a început Iisus a vorbi 24
cătră popor despre Ioan: Ce ati eșit in pustie și priviți? Aă
trestie clătită de vēnt! Dar ce ati eșit și priviți? Aă un om 25

imbrăcat în vestimente moi? Ecă cel ce sunt frumos imbrăcați și petrec în desfătare, sunt în casele regilor. Dar ce atăi spus
 26 și priviți? A căi profet? adeveră dică voce, și mai mult de căt
 27 profet. Aceasta este de care s-a scris: Ecă, ești trimis îngerul
 28 meu înaintea feței tale, care va găsi calea ta înaintea ta. Căci
 29 dică voce: Între cei născuți din femei nu este mai mare pro-
 fet de căt Ioan Botezătorul, ear cel mai mic în imperație lui
 Dumnezeu este mai mare de căt el.
 30 Si tot poporul și vameșii audindu-l au indreptătit pre Dum-
 nează, botezându-se cu botezul lui Ioan. Ear Fariseii și ju-
 risti au lepădat de la sine consiliul lui Dumnezeu, nebotezân-
 du-se de la dinsul.
 31 Ear Domnul a dis: Cu cine dar voi compara pre omenei
 32 acestei generații? și cu cine sunt asemenea? Asemenea
 sunt cu copiii ce sed în pieță și strigă unii către alții, dicând:
 V'am fluerat și nu ați danțat; v'am cântat de jale, și nu ați
 33 plâns. Căci Ioan Botezătorul a venit nici pâne mânăcând,
 34 nici vin bând; și dicând: Are demon. Fiul omului a venit
 35 vin, amic vameșilor și pecătoșilor. Dar înțelepciunea s'a jus-
 tificat de către toti fișei.
 36 Si l ruga ore-care din Farisei, ca si mânânce cu el. Si in-
 trând in casa Fariseului a sădut la măsa.
 37 Si éca o femeie din oraș, care era pecătosă, înțelegând că
 se de la măsa în casa Fariseului, aducând un vas de alabastru
 38 cu mir. Si stând la picioarele lui din-apoi plângând, a ince-
 put a uda picioarele lui cu lacrimi, și le stergea cu perii capu-
 39 lui seu; și săruta picioarele lui, și le ungea cu mir. Ear vă-
 dând Fariseul care l chiamașe, a vorbit în sine, dicând: Ace-
 sta, de ar fi profet, ar sci cine și ce feliu de femeie este ceea
 ce se atinge de el, căci este pecătosă.
 40 Atunci luând cuvîntul Iisus i-a dis: Simone, am ore-ce
 41 și ti dic. El a dis: Învățătorule, di. Un creditor avea doi
 datornici; unul era dator cu cinci sute de lei, ear cel-l-alt cu
 42 cinci-deci. Si neavând ei cu ce plăti, pre amândoia a gra-
 fiat. Deci spune-mi, care dintrinșii il va iubi mai mult. Si
 43 mon respundând a dis: Socotesc că acela care a fost mai mult
 44 grațiat. Ear el i-a dis: Pretept aii judicat. Si intorcându-se
 către femeie a dis lui Simon: Vezi acăstă femeie? Am intrat
 in casa ta: apă pe picioarele mele nu ai dat; dar acăsta cu la-
 crimi mi-a udat picioarele mele, și le-a sters cu pérul capului
 45 seu. Sărutare nu mi-ai dat: ear acăsta, de când am intrat,
 46 nu a făcut de a'mi săruta picioarele mele. Cu oleu nu ai
 uns capul meu: ear acăsta cu mir mi-a uns picioarele mele.
 47 Pentru aceea dic tie: Ertă-se pecatele ei cele multe, căci

iubit mult; ear cui se értă pucin, iubesc pucin. Si a dîs 48
el: Értă-ti el-se pécatele tale. Si a început cel ce sădeau la 49
măsă cu el a dice intre sine'ș: Cine este acesta care értă pé-
catele? Si a dîs cătră femei: Credința ta te-a măntuit? mergi 50
în pace.

CAP. VIII.

*Parabola despre semănătorul. Iisus potolesc o furtună; vindeca pre
demonizat și pre o femeie bolnavă; și învielizează pre fiu lui Iair.
Înțelege că înțeleagă prin orase și prin sate, predicând*

După acestea el sănătatea primării orașe și primării sate, predicând și vestind evanghelie împărețelui lui Dumnezeu; și cei doi spre-dece erau cu dinsul. Si nisice femei, care erau vindecate de spiritele rele, și de bôle: Maria ce se chiama Magdalena, din care eisere septe demoni; Si Ioanna, feineea lui Husa, îngrăitorul lui Erod; și Susanna și altele multe, cari il servau din urea lor.

Si adunandu-se mult popor, venind la dinsul din toate orașele, a dis în parabolă: A eșit semănătorul și semenea semânta sa; și semenând, unele au cădut lângă cale, și s-au călcăt, și paserile cerurilor le-au mâncaț. Si altele au cădut pe piatră; și când au resărit, s-au uscat, pentru că nu aveau suc. Si altele au cădut între spinii; și crescând spinii le-au îneacat. Era altele au cădut pe pămînt bun, și resărind, au făcut fruct insușit. Acestea dicând, a strigat: Cel ce are urechi de audit, audă.

de audit, așe.
și l-a întrrebat discipului lui, dicând: Ce însemnă această parabolă? El a răspuns: Vouă este dat a sci misteriile imperației lui Dumnezeu; dar celor-l-alți în parabole; ca vădând și nu vădând, și audind și nu înțelegând. Parabola este aceasta: Semănăta este cuvântul lui Dumnezeu. Cei de la lungă cale sunt cei care aud; apoi vine diabolul și ia cuvântul din anima lor, ca nu cumva credând să se mantuiescă. Cei de pe piatră sunt cei cări, când aud, primesc cuvântul cu bucurie; dar acestia nu au rădincă, ci cred până la un timp, și în timp de îspită se largă. Ear cele ce au căzut în spină sunt acestia, cari, după ce au audit, îmbland după griji, după averi, și disfătările vietii, se înecă, și nu fac fruct. Ear cele de pe pămînt bun sunt acestia, cari cu animă bună și sinceră audind cuvântul, îl țin, și fac fruct în răbdare.

Nimene aprindând lumina nu o acopere cu vas, său nu o pună sub pat; ci o pună în sfecnic, ca cei ce intră să vedeă lumină. Căci nimic nu este ascuns, care să nu se arăte; nici acoperit, care să nu se facă cunoscut, și să nu vie la arătare. Deci vedete cum auditi; căci cel ce are, își va da; și cel ce are, și ceea ce își pare că are, își va lăsa.

19 Atunci aș venit la dinsul mama și fratil lui, și nu puteau
 20 să se întâlnească cu dinsul pentru multime. Si l-a spus cineva,
 21 dicând: Mama ta și fratil tăi sta afară, vrând să te vede. Ear
 el respondând li-a dis: Mama mea și frati mei sunt aceștia,
 cari aud cuvîntul lui Dumnezeu și l fac.
 22 Si într-o din dile a intrat în corabie cu discipolii lui;
 23 și li-a dis: Si trece dincolo de lac. Si a plecat. Ear plu-
 24 tind ei, a adormit; și s'a rădicat visor de vînt în lac; și corabia se
 25 impela de apă; și erau în pericol. Si apropiindu-se l-au disperat,
 dicând: Învîțatorule, ne perdem! Atunci sculându-se
 a certat vîntul și visorul apei; și a înecat, și s'a făcut linisice.
 26 Si a dis lor: Unde este credința voastră. Ear ei spălînță și
 ordonă și vînturilor să apei, și l ascultă.
 27 Si aș venit în latura Gadarenilor, care este dincolo de
 Galileea. Si eșind el la uscat, l-a întîmpinat oarecare om
 din oraș, care avea de mulți ani demoni, și nu se imbrăca în
 vestiment, nicu mănea în cre-o casă, ci prin morminte. Ear
 vîdend pre Iisus și strigând, a căzut înaintea lui, și a dis eu
 vîoce tare: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui
 29 Prê-inalt; te rog, nu me chinui. (Căci ordona spiritului celu
 necurat să iese din acel om. Căci de multe ori îl apucase; și
 de să se pădă, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, el sfărâma
 30 legăturile și se gonita de demon în pustie.) Si l-a întrebat
 Iisus; dicând: cum te chiamă? El a dis: Legeonă; pentru că
 31 intraseră demoni mulți într'insul. Si l rugau, ca să nu li or-
 done să mărgă în adânc.
 32 Ear era acolo o turmă de porci mulți ce se păscea în
 33 munte, și l rugau, ca să li dea voe să intre într'insul. Si li-a
 dat voe. Atunci aș eșit demonii din om, și aș intrat în porci;
 34 și s'a precipitat turma în lac, și s'a înecat. Ear păstorul vî-
 dînd ce se făcuse, aș fugit, și aș spus în oraș și în tîrîne.
 35 Atunci aș eșit și vîde ce s'a făcut; și aș venit la Iisus, și
 aș aflat pre omul, din care eșiseră demonii, ședînd la picio-
 36 rele lui Iisus, imbrăcat și întreg la minte; și s'a temut. Si
 cei ce veșuseră li-a spus cum s'a vindecat cel demonisat.
 37 Atunci tot poporul laturiei Gadarenilor l-a rugat, si se ducă
 de la dinsăi; căci erau cuprinși de frică mare; ear el intrând
 38 în corabie s'a întors. Ear bărbatul, din care eșiseră demonii,
 39 il ruga, ca să fie cu dinsul; însă Iisus l-a dimis, dicând: În-
 törce-te în casa ta, și spune căte și-a făcut Dumnezeu. Si
 s'a dus, vestind prin tot orașul căte și-a făcut Iisus.
 40 Si când s'a întors Iisus, l-a primit poporul; căci toti îl as-
 41 cepta. Si éca a venit un om, al căruia nume era Iair, și a-
 cesta era mai marele sinagogei; și cădînd la picioarele lui Iisus,

Il rugă ca să intre în casa lui. Căci avea o fiică una-născută, ca de doi-spre-dece ani, și aceea era să moară. Ear mergeând el îl impresura multimea.
 Și o femeie, având curgerea săngelui de doi-spre-dece ani, 43 care cheltuise totă atinsa la medicu, și nici de la unul nu poate să se vindece; Apropindu-se dinapoi, să atins de 44 gola vestmémentului lui; și îndată a statut curgerea săngelui ei. Si a dis Iisus: Cine s'a atins de mine? Ear negând toti, a dis 45 Petru și cel ce erau cu el: Învățatorule, multimea te imbulzește și te împresură, și dici: Cine s'a atins de mine? Ear Iisus a 46 dis: S'a atins de mine șoarece-cine; căci am pricoput puterea care a ieșit din mine. Ear femeia, vîdând că nu a remas ascunsă, 47 a venit tremurând; și călărind înaintea lui îi-a spus înaintea a tot poporul, pentru care cauza s'a atins de el, și cum s'a vindecat îndată. Ear el îi-a dis: Îndrăznesce, fiică, credința ta 48 te-a vindecat; mergi în pace.
 Anca vorbind el vine șoarece-care de la mai marele sinagoge, 49 dicându-i: Fiica ta este *deja* moartă, nu supera pre Învățatorul. Ear Iisus auzind, îi-a respuns, dicând: Nu te teme; crede numai și se va mărtuui. Ear el intrând în casă, pre nimeni nu 51 a lăsat și între, de căt pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și pre parintele și pre mama copilei. Si plângerea toti, și se 52 tăanguiau de dinsa; ear el a dis: Nu plângeți; nu a murit, ci dorme. Si și rideau de dinsul, sciind că a murit. Ear el 53 54 scoțând pre toti afară, și apucând-o de mâna a strigat, dicând: Copilă, scolă-te. Si s'a intors spiritul ei, și a inviat în-dată; și el a ordonat să îi dea și mânanțe. Si s'a uimit părinții ei; ear el îi-a ordonat să nu spue nimeni ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

Iisus trimite pre apostolii săi să predice și să vindece; el satură cinci mii de omeni cu cinci pâni, vorbesce de suferințile sale și de lepădarea de sine. Transfiguriunea sa; el vindecă pre un demonisat, și mostră zelul nesocotit al lui Iacob și al lui Ioan.

A tunci chișinăud pre cei doi-spre-dece discipuli, îi-a dat putere și autoritate preste toti demonii, și a vindeca bôlele. Si îi-a trimis și predice imperiul lui Dumnedeu, și să vindece pre cei bolnavi. Si li-a dis: Nimic să nu luați pe cale: nici toeg, 1 nici traistă, nici pâne, nici argint; nici să aveți căte doue vestimente. Si în orî-ce casă veți intra, acolo să petreceti, și de 2 acolo să esipi. Si orî-cați nu vă vor primi, eșind din acel oraș scuturăți și pulberea de pe picioarele vostre, spre mărturie 3 contra lor. Si eșind, ămplău prin sate, predicând evangelia, 4 și vindecând pretutindenea. 5 6

- 7 Ear tetrarchul Erod a audit tóte cele ce se faceau de el; și nu se pricepea, pentru că unii diceau, că Ioan s'a sculat din mortii. Ear alții, că Ilie s'a arătat; ear alții, că un profet din cei de demult a inviat. Si a dis Erod: Pre Ioan eu l-am decapitat; dar acesta cine este, de care aud unele ca acestea? Si căuta săl védé.
- 10 Si întorcându-se apostolii, i-a căuta tot cátă așa facut. Si luându-i, s'a dus deosebi în loc pustiù largă orașul ce se chiamă Bethsaida. Ear poporul astănd *acesta* i-a urmat; și primindu-i, li vorbăea de imperația lui Dumnezeu, și vinea pre cei ce aveau trebunță de vindecare.
- 11 Ear diua incepând a se pleca, viind cei doi-spre-dece i-a dis: Dimite multimea, ca mergând în satele și în orașele cele d'imprejur, și găzduescă, și și și affe bucate; căci aici suntem în loc pustiù. Ear el li-a dis: Dați-li voi și mânance. Ear ei aș dis: Nu avem mai mult de cat cinci pâni și doi pesci; de căt si ne ducem și si cumpărăm bucate pentru tot poporul a 14 cesta. Căci erau ca la cincii mil de bărbăti. Si a dis disci- 15 pulilor sei: Puneti-i cete cátă cinci-deci. Si aș facut așa, pesci, și căutând la ceriū, le-a bine-cuvântat, și le-a frânt, și 17 le-a dat discipulilor si le pue înaiutea poporului. Si aș mân- cat și s'a saturat toti, și aș luat ceea ce prisosise lor două- spre-dece panere de fărâmături.
- 18 Si find el singur rugându-se, și numai discipulii sei cu din- 19 sul, i-a întrebat, dicând: Cine m'î dic omeni că sunt? El respundând aș dis: Ioan Botezătorul; ear alții, Ilie; ear alții, 20 că un profet din cei de demult a inviat. Li-a dis: Dar voi, cine m'î dictești că sunt? Petru respundând a dis: Christos lui 21 Dumnezeu. Ear el oprindu-i și a ordonat să nu spue acesta 22 numenul; Dicând: Fiul omului trebuie a suferi multe, și a fi reprobat de bătrâni, și de archierei și de cărturari, și a fi omorit, și a invia a treia di.
- 23 Si vorbia cătră toți: Ori-cine voiesce si vie după mine, si se lepede de sine, și si și ia crucea sa în tote dilele, și si m'î urmeze. Căci cel ce voiesce si scape viața sa o va perde; ear cel ce și va perde viața sa pentru mine, acesta o va scăpa. 25 Căci ce folosește omului, de va dobândi totă lumea, ear insuși 26 se va perde, séu se va pagubi? Căci cel ce se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, când va veni în gloria sa, și a Părintelui, și a sănților angeri. 27 Ear în adevăr dic voue, sănți unii din cei ce stău aici, cari nu vor gusta morțe, până când vor vedé imperația lui Dumnezeu.
- 28 Si ca la opt dile după aceste cuvinte a luat pre Petru și 29 pre Ioan și pre Iacob, și s'a suiat în munte și se rôge. Si rû-

gându-se, s'a schimbat chipul feței lui, și imbrăcămiștea lui s'a
 făcut altă și strălucind. Si éca, vorbiau cu dinsul doi băr- 30
 bati, cari erau Moise și Ilie; Cari arătându-se în gloriă, vor-
 biu de eșirea lui, care era și o împlinescă în Ierusalem. Ear 31
 Petru și cel cu dinsul erau ingreunăți de somn; și disceptându- 32
 se aù vedut gloria lui, și pre cei doi bărbăti stând împreună 33
 cu dinsul. Si depărtându-se ei de la dinsul, a dis Petru cătră 33
 Iisus: Învățatorule, bine ni este a fi aici, și si facem trei colibî;
 Iisus: și lui Moise una, și lui Ilie una; nesciind ce vorbia. 34
 Pe acestea vorbind el, s'a făcut nor și i-a umbrat; și s'aù spăi- 34
 tînd cînd aù intrat în nor. Si s'a audit voce din nor, di- 35
 cînd: Acesta este Fiul meu cel iubit, ascultați-l. Si după ce 36
 s'a audit vocea, s'a aflat Iisus singur. Si ei aù tacut, și nime- 36
 s'a audit vocea; și spus în acele dîle nimic diu cele ce văduseră. 37

Ear a doua-dî, pogorindu-se ei din munte, l-a întimpinat po- 37
 pot mult. Si éca un bărbat din multime a strigat, dicînd: 38
 Învățatorule, te rog, caută spre fiul meu; căci este unicul meu.
 Si éca spirit il apucă, și de odată strigă și l struncină cu 39
 spumă, și sfărâmăndu-l, abia se duce de la dinsul. Si m'am 40
 rugat de discipulii tîi să îl scoată; dar nu aù putut. Ear Iisus 41
 respunzînd a dis: O neam necredincios și pervers, până cînd
 röiu î cu voi, și voi să suferi pre voi? Adu pre fiul tîu aici. 42
 Si încă apropiundu-se el l-a trănit demonul, și l-a struncinat. 42
 Ear Iisus a certat pre spiritul cel necurat, și a vindecat co- 43
 pilul, și l-a dat părintelui său. Si se uimiau toți de mă- 43
 rinea lui Dumnezeu.

Si mirându-se toți de tóte cari a făcut Iisus, a dis discipu- 44
 lilor săi: Puneți aceste cuvinte în urechile vostre; căci Fiul 44
 omului se va trăda în mâinile ómenilor. Ear ei nu înțelegeau 45
 acest cuvînt, și era ascuns de dinsii, ca și nu l'pricépă; și se 45
 temea să îl întrebe de acest cuvînt.

Si s'a născut dispută intre ei care dintr'însi ar fi mai 46
 mare. Ear Iisus, scind gândul ânimei lor, a luat un prunc, 47
 și l-a pus lângă sine. Si l-a dis: Cel ce va primi acest 48
 prunc în numele meu, primește pre mine; și cel ce va primi 48
 mine, primește pre cel ce m'a trimis; căci cel ce este mai 48
 mic intre voi toți, acesta va fi mare.

Ear Ioan luând cuvîntul a dis: Învățatorule, noi am vădut 49
 pre un ôre-care scoțînd demoni în numele tîu; și l-am oprit,
 pentru că nu urmăză cu noi. Dis-a Iisus lui: Nu'l oprî; căci 50
 cel ce nu este contra nôstră este pentru noi.

Si cînd s'aù plinuit dilele înălțării lui, el s'a determinat 51
 să mărgă la Ierusalem. Si a trimis vestitorii înaintea sa; și 52
 mergînd aù intrat într'un oraș al Samaritenilor și l'gătescă.
 Dar nu l-aù primit, pentru că faça lui era îndreptată cătră 53

54 Ierusalem. Si veșdend discipulii lui, Iacob și Ioan, și Dómine, voiescă ca și dicem si se pogore foc din ceriu, și 55 si i mistuiescă, precum și Ilie a facut? Ear Iisus intorcându-se i-a certat, și a dis: Nu scîti ai căruia spirit sănătății voile? Căci Fiul omului nu a venit și pîrde suflete de omene, ci și 56 le scape. Si aî mers într'un alt sat.

57 Si mergînd ei pe cale, a dis oare-care lui: Dómine, iți voi 58 urma ori unde vei merge. Dis-a Iisus lui; Vulpile au vizuri, și paserile cerului cuiburi; ear Fiul omului nu are unde 59 și plece capul. Si a dis cătră altul: Urmează-mă. Ear el a dis: Dómine, dă-mă voe întâi și merg și ingrop pre paroșii lor; ear tu mergi de vestește imperația lui Dumnezeu. 60 61 Si a dis și altul: Dómine, iți voi urma; dar întâi dă-mă voe și mă 62 regulez cu cei din casa mea. Ear Iisus i-a dis: Nimeni puindu-și mâna lui pe plug, și căutând înapoi, nu este propriu pentru imperația lui Dumnezeu.

CAP. X.

Iisus trimite șepte-deci de discipuli și predice evangelia. Întorcerea și învierea lor. Parabola Samaritanului. Iisus în casa Marthei și Mariei.

1 După acestea a orînduit Domnul și pre alți șepte-deci, și i-a trimis căte doi înaintea sa în orașul și locul, unde trea el 2 și vie. Si dicea cătră dinșii:

3 Secrișul este mare, ear lucrătorii sunt pucini; deci rugăți pre Domnul secerișului, ca si scotă lucrătorii la secerișul său. 4 Mergeti; éca, eû vî trimît ca miei în mijlocul lupilor. Si nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimeni 5 nu salutați pe cale. Si în ori-ce casă veți intra, întâi dîceti: 6 Pace casei acesteia. Si de va fi acolo fiul păcii, se va re-pausa preste dinsul pacea voastră; ear de nu, se va întorce la 7 voi. Si într'aceiași casă rămânești, mânăcând și bînd cele ce ai; căci lucrătorul este vrednic de plata sa. Si nu vî mutați din 8 casă în casă. Si în ori-ce oraș veți intra, și vî vor primi, 9 mâncăruri cele ce vor pune înaintea voastră. Si vindecați bolnavii cari sunt într'însul, și diceți-li: S'a apropiat spre voi împăratia lui Dumnezeu. Dar în ori-ce oraș veți intra, și nu vî 10 vor primi, esind la ulițile sale, diceți: Si pulberea ce s'a lipit de noi din orașul vostru, o scuturăm spre voi; însă acesta 11 și sciști, că s'a apropiat spre voi împăratia lui Dumnezeu. Dică 12 voue, că mai ușor va fi Sodomei în acea zi, decât acelui oraș. 13 Vai tî, Horazine! vai tî, Bethsaido! căci de s'ar fi facut în Tir și în Sidon lucrurile minunate, cari s'aș facut în voi, de de 14 mult s'ar fi pocăit, sedînd în sac și în cenușă. Însă mai ușor 15 va fi Tirului și Sidonului la judecată, decât voue. Si tu,

pernaunue! care te-ai înălțat până la ceriū, până la iad te vei pogori. Cel ce ascultă pre voi, ascultă pre mine; și cel ce de-¹⁶ consideră pre voi deconSIDERĂ pre mine; eur cel ce deconSIDERĂ pre mine, deconSIDERĂ pre cel ce m' trimis.

Si s'au intors coi șepte-deci cu bucurie, dicând: Domne, și 17 demonii ni se supun în numele tău. El îi-a dis: Am vădut 18 pre Satana cădând din ceriu ca un fulger. Eca, eu vi dău 19 putere și căleat preste serpi, și preste scorpi și preste totă puterea inimicului; și nimic nu vă va vătăma. Iuse nu vă bu- curați pețru acesta, că spiritele vi se supun; ci vă bucurăți mai virtos, că numele voastre s'au scris in ceriu.

Intr'acea oră s'a bucurat Iusus in spirit, și a dis: Multumesc 21 pă, Părinte, Domne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei intelepți și priceputi, și le-ai discoperit pruncilor; adéverăt, Părinte; căci așa a fost bună-voința înaintea ta.

Tôte imi sunt trădate de la Părintele meu; și nimeui nu scie 22 cine este Fiul, decât numai Părintele; și cine este Părintele, decât numai Fiul, și căruia voiesce Fiul săl' discopere.

Si intorcându-se către discipuli deosebi a dis: Fericiti *sunt*²³ ochii cari văd cele ce vedeți voi; Căci dic voue, că mulți pro- 24 fei și regi au voit să vădeze cele ce vedeți voi, și nu au văzut; și și auđe cele ce auditi, și nu au audit.

Si éca un jurist s'a sculat, ispitindu-l, și dicând: Învățăto-²⁵ rule, ce si fac si moscenesc viță eternă? El i-a dis: Ce este 26 scris in lege? cum ceteșci? El respunđând a dis: Si iubesci 27 pre Domnul Dumneșul tău din totă anima ta, și din tot su- 28 fletul tău, și din totă puterea ta, și din tot cugetul tău; și pre 29 aproapele tău ca iusții pre tine. Si i-a dis: Drept aî respuns; 30 acesta fă, și vei trăi. Ear el, vrînd si se justifice, a dis lui 31 Iusus: Si care este aproapele meu?

Ear Iusus respunđând a dis: Un om se ducea din Ierusalem 30 la Ierichou, și a cădut între tâlhari, cari disbrâcându-l și ră- 31 riindu-l s'au dus, lăsându-l abia viu. Si din întemplare se ducea un preut pe acea cale; și văzându-l a trecut pe alăturea. Asemenea și un Levit viind la acel loc, și văzându-l a trecut pe alăturea. Ear un Samaritean mergând pe cale, a venit la el, și văzându-l, i s'a făcut milă. Si apropiindu-se, a legat ranele lui, l-a dus la o casă de ospătă, și a purtat grija de el. Si a doua zi plecând, scoțând doi lei a dat gazdei, și i-a dis: Portă grija de dinsul; și ori-ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întorce, voiă da tăie inapoi. Deci care dintr'acei trei și 36 se pare a fi aproapele celui ce căduse între tâlhari? El a dis: 37 Cel ce a făcut milă cu dinsul. Atunci i-a dis Iusus: Mergi de 38 fă și tu asemenea.

38 Si ducându-se el, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Si aceea avea o soră, ce se chiamă
 Maria, care și sejdeau la picioarele lui Iisus ascunse cuvințele lor.
 40 Ear Martha era distrașă de multă servire, și viind la dinsul a
 41 dîs: Domne, ați nu îl pășu, că soră mea singura m'a lăsat și ser-
 42 vesc? deci să ei ca și mi ajute. Si respundând Iisus, l-a dis-
 cru trebuesce; ear Maria și-a ales partea cea bună, care nu se
 va lăsa de la dinsul.

CAP. XI.

Iisus înrăuă pre discipulii sei cum trebue să se roge: rindeacă pre un demonisat, și refuză pre Farisei cari însușesc acăstă minune lui Beelzebul. Îi mustă pentru moravurile reale și săcăria lor.

- 1 Si când el era într'un loc, rugându-se, după ce a incetat
 2 să a dîs unul din discipulii lui către dinsul: Domne, înve-
 3 tă-ne să ne rugăm, precum și Ioan a învățat pre discipulii sei
 4 2 Si li-a dîs: Când vă rugați, dîceți: Părintele nostru, carele ești
 3 în ceruri, Sântesci-se numele tău. Vie imperația ta. Facă-se
 4 4 voea ta, precum în ceru, și pe pămînt. Pânea noastră cea de
 5 și noi ertăm tuturor celor ce ni sunt datori. Si nu ne duce
 6 în iștipă, ci ne scapă de cel reu.
 5 Si li-a dîs: dacă cineva dintre voi ar avea un amic, și ar veni
 6 la dinsul la mie și năpăji, și l-ar dîce: Amice, dă-mi impru-
 7 7 mut trei pâni; Căci a venit din cale un amic la mine, și nu
 8 am ce pune înaintea lui; Si acela din intru respundând ar
 9 dîce: Nu mă supera; deja s-a incuiat ușa, și copiii mei sunt în
 10 8 asternut cu mine; nu pot să mă scoal să-i dău. Dic voue: Mă-
 11 char de nu se va scula și-i dea pentru că este amicul meu, dar
 12 9 pentru stăruința lui se va scula și-i dea căte l-trebue. Si sic
 13 10 voue: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi
 14 11 se va deschide. Căci tot cel ce cere, ia; și cel ce căuta,
 15 12 află; și celu ce bate i se va deschide.
 11 De va cere fiul pâne de la unul dintre voi care este părinte,
 12 ați dărăți și va da piatră? sau de va cere pesce, ați dărăți și va da
 13 13 șerpe în loc de pesce? Sau de va cere ouă, ați dărăți și va da scor-
 14 pie? Deci dacă voi, fiind rei, sciți și dați daruri bune copi-
 15 15 lor vostrui: cu căt mai mult Părintele vostru cel din ceru va
 16 16 da Spirit Sânt celor ce cer de la dinsul?
 17 17 Si scotea un demon, și acela era mut. Si după ce a eşit
 18 18 demonul, a vorbit mutul; și s-a mirat multimea. Ear ore-care
 19 19 dintr'înșii dîceaă: El scoțe demonii prin Beelzebul, domnul de-
 20 20 monilor. Alții ișpitindu-l cereau de la dinsul semn din ceru.
 21 21 Ear el sciind gândurile lor, l-a dîs: Totă imperația ce se dis-

bine între sine, se pustiesc; și casă care este contra sa cade. Dar că chiar Sathana s'a disbinat între sine, cum va sta imperația lui? pentru că dicoți, că ești scot demoniil prin Beelzebul. Ear 18 dacă ești scot demoniil prin Beelzebul, prin cine îi scot fiil vostru? pentru acesta ei vi vor fi judecatori. Ear dacă ești scot 20 demoniil prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădesce curtea 21 să, este în pace avearea lui. Dar când vine un mai mare de 22 căt el, și îl biruescă, ia totă armele lui, în cari se încredea, și împarte prădile lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23 și cel ce nu adună cu mine risipesc.

Când spiritul cel necurat esc din om, amblă acesta prin 24 locuri seci, căutându-și repaus; dar neînfiind, dice: Mă voi căuta și înfrumusețată. Atunci merge și mai la alte șepte spirite 26 mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele de pe urmă ale omului acelaia mai rele decât cele dintâia.

Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și voce din popor 27 i-a dis: Fericita este mitra care te-a purtat, și titile cari ai supt. Ear el a dis: Da, fericiti sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl pădesc.

Ear adunându-se glotele, a inceput a dice: Acăstă generație este rea; cere semn; și semnul nu i se va da, decât numai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn 30 pentru Ninevici, aşa va fi și Fiul omului pentru generaționea aceasta. Regina de la medie-đi se va scula la judecată cu bărbatii acestei generaționi, și l va condamna; căci a venit de la marginile pământului și aude înțelepciunea lui Solomon; și éca mai mult decât Solomon aici. Bărbatii de la Nineve se vor 32 scula la judecată cu acăstă generațion, și o vor condamna; căci ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult decât Iona aici.

Nimene aprindând lumină o pune în loc ascuns, nici sub o 33 broc, ci în sfecinic, ca cei ce intră și văd lumina. Lumină- 34 torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tău curat, tot corpul tău este luminat; dar de este rău, și tot corpul tău rău 35 și intunecat. Drept accea caută, ca lumina care este în tine si nu fie intunecere. Deci dacă corpul tău este tot luminat, neavând vre-o parte întunecosă, tot va fi luminat, ca și când luminătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, il ruga un Fariseu și prânzescă la el; și intrând a seădut la măsa. Ear Fariseul vădând, că nu s'a spălat întâia, mai nainte de prânz, s'a mirat. Dar Domnul i-a dis: Acum voi Fariseii curățări partea cea din afară a paharului și a blidulu; dar cea din întrul vostru este plină de răpire

40 și de reutate. Nebunilor! aū nu cel ce a făcut cea din-asăru
 41 a făcut și cen din-intru? Înse dați milostenie din cele ce
 42 aveți; și éca tóte vi sînt curate. Dar vă voue, Fariseilor,
 căci decuiți izma și rata și tóte legumele, dar neglijauți drept-
 taten și drugostea lui Dumnezeu; acestea se cădeu și le faceti,
 43 și acelea si nu le lăsați. Vă voue, Fariseilor căci iubiiști săn-
 44 nele cele mai de sus în sinagogi, și salutările d'asupra lor nu le scăzi-
 mintele ce nu se văd, și omeni ce ambla d'asupra lor nu le scăzi.
 45 Atunci respondând unul din juristi, î-a dis: Invățătorule,
 46 acestea dicând, și pre noi injuri. El a dis: Vai și voue ju-
 ristilor! căci însărcinați pre omeni cu sarcini cu auevoi
 purtat, ear voi nici cu un deget al vostru nu vă atingeți de
 47 sarcini. Vă voue! căci zidiți mormintele profetilor, pre cari
 48 părinții vostru î-a ucis. Deci mărturisiti că conveniți la fap-
 tele părinților vostru; căci aceia î-a ucis, ear voi zidiți mor-
 49 mintele lor. Pentru acesta și înțelepciunea lui Dumnezeu a
 50 dis: Trimite-văi cătră ei profesii și apostoli; și pre unii din
 tr'înși vor ucide și î vor persecuta; Ca și se céră de la a-
 51 meierea lumiei: De la sângele lui Abel până la sângele Za-
 chariei, care s'a omorit între altar și între templu; adever dic
 52 voue: Se va cere de la acest neam. Vai voue, juristilor pen-
 ce vreau să intre î-ații oprit.
 53 Si dicându-li el acestea, aū inceput Cărturarii și Fariseii a
 se mânia tare, și a-l ademini și li vorbescă despre mai multe;
 54 Pândindu-l, și căutând și scoté ceva din gura lui, ca și-l
 potă acusa.

CAP. XII.

*Iisus învăță pre discipuli săi a se pădi de fațări și de lăcomie.
 Că nu trebuie să setești decât numai de Dumnezeu. Blasfeme con-
 tra Sântului Spirit. Privighere. Impăcarea cu adversari.*

- 1 **S**i fiind adunate mai multe mii de popor, încât se călcău
 unii pre alții, a inceput a dice discipulilor săi: Mai in-
 2 tăiu pădiți-vă de aluatul Fariseilor, care este fațăria. Căci
 nimic nu este acoperit, care nu se va discoperi, nici ascuns,
 3 care nu se va cunoșce. Deci ori-ce veți dice la intuneric se
 va audi la lumină; și ceea ce veți vorbi la urechie în cămări
 se va anunța d'asupra caselor.
 4 Ear dic voue amicilor mei: Nu vă temeți de cei ce ucid
 6 corpul, și după aceea nu mai aū nimic de făcut. Ci vi voi
 arăta de cine și vă temeți: Temeți-vă de cel ce are putere, după
 ce a ucis, și arunce în gheenna; adever dic voue: Temeți-vă

de acela. Aă nu se vînd cinci vrăbi drept doi bani? și nici 6 una dintr'însele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Înse 7 și perif capul vostru toti sunt numeriți. Deci nu vă temeți; căci voi sănțetă de mai mult preț decât multe vrăbi.

Si dic voue: Tot cel ce mă va mărturisi înaintea oménilor, 8 și Fiul omului va mărturisi pentru dinsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu. Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea meniilor va fi lepădat înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 9 Si tot 10 cel ce va dice cuvânt contra Fiului omului, i se va ertă; ear celu ce va blasfema contra Sântului Spirit nu i se va ertă. Ear când vă vor aduce la sinagogă, si la magistraturi și auto- 11 rități, nu vă ingrijiți cum și ce veți responde, său ce veți dice; căci Spiritul Sant vă va înveța într'acca oră ce vi se cuvine 12 a dice.

Si i-a dis ôre-care din multime: Învățatorule, q̄ fratelui meu 13 ca și împărte cu mine moscenirea. Ear el i-a dis: Omule, 14 cine m'a pus judecător său împărător preste voi? Si li-a dis: 15 Vedeți și vă feriți de lăcomie; căci viața cui-va nu consistă în abundanța averei sale.

Si a dis lor parabolă: Unui om bogat i-a rodit tîrina. 16 Si acesta cugeta în sine, dicând: Ce voi face? fiindcă nu am 17 unde aduna fructele mele. Si a dis: Acăsta voi face: Voi 18 strica grănairele mele, și te voi zidi mai mari; și acolo voi stringe totă fructele mele și bunurile mele; Si voi dice su- 19 fletului meu: Suflete, ai multe bunuri strinse spre mulți ani; repausă-te, mânâncă, bea, și veselesc-te. Dar Dumnezeu i-a 20 dis: Nebune, într'acăstă năopte va fi cerut de la tine sufletul tău; atunci cele ce ai gătit, ale cuv vor fi? Așa este cel ce strin- 21 ge lui și tesaur, dar nu este bogat în Dumnezeu.

Si a dis discipulilor sei: Pentru aceasta vi dic: Nu vă ingri- 22 juji de viața voastră, ce veți mâncă; nici de corp, cu ce vă veți îmbrăca. Viața mai mult este decât hrana, și corpul de- 23 cît vestimentul. Căutați la corbi; căci nu séménă nici seceră; 24 nu aă cămări nici grănaire; și Dumnezeu îi nutresce; cu căt mai buni sănțetă voi decât paserile? Si cine dintre voi prin 25 grija sa pote și adaogă statuarei sale un cot? Deci dacă nu 26 puteți face nici ce este mai mic, de ce mai ingrijii de cele-lalte? Priviți crini, cum cresc; nu se ostenesc, nici torc; ear 27 dic voue, că nici Solomon în totă gloria sa nu s'a imbrăcat ca unul dintr'acestia. Deci dacă Dumnezeu aşa imbrăcă érba, 28 care este astă-dă în câmp, și mâne se aruncă în cuptor, cu căt mai mult pre voi, pucin-credincioșilor?

Si nu întrebăți dar ce veți mâncă, său ce veți bă, nici nu vă 29 luptați cu gândul. Căci totă acestea le căută giuntele lumei aces- 30 tela; ear Părintele vostru scie că vă trebuesc acestea. Înse 31

căutați imperația lui Dumnețeū; și acestea tōte vi se vor a-
 32 daoge. Nu te teme, turuñ mică; căci a bine-voit Părintele
 33 vostru și vi dea imperația. Vindeți averea vostă și dați mi-
 lostenie; faceți-vi punți, cari nu se învechiesc, tesaur în ceriu-
 care nu se impucinăză, unde furul nu se apropiu, nici molia nu
 34 strică. Căci unde este tessurul vostru, acolo va fi și ani-

35 36 Si fie cōpsele vostre incuse și făcilele aprinse; Si voi in-
 și-vă asemenea cu ómenii, cari ascéptă pre domnul lor, când
 37 se va întorce de la nuntă; ca viind și bătând îndată săl dis-
 chidă. Fericiti sunt servitorii aceia, pre cari viind domnul
 ii va aña privighind; adevăr dic voue, că se va iucinge, și l va
 38 pune și sedē la mésa, și viind li va servi. Si de ve venu la
 a doua strajă, săd de ve veni la a treia strajă, și 'i va aña așa,
 39 fericiti sunt servitorii aceia. Dar acesta și scîti, că de ar scî
 stăpânul casei in care óra vine furul, ar privighe, și nu ar lăsa
 40 săl sape casa lui. Deci și voi fiți gata; căci în óra in care nu
 gândiți Fiului omului va veni.

41 Ear Petru l-a dis: Dómne, cătră noi dici acăstă parabolă,
 42 săl și cătră toși? Domnul a dis: Cine este óre ingrijitorul
 cel credincios și înțelept, pre care îl va pune domnul săl preste
 43 servitorul săl, și li dea la timp porțiunea lor? Fericit este a-
 44 cel servitor, pre care viind domnul săl il va aña așa făcend. A-
 45 devăr dic voue, că 'l va pune preste tōte averile sale. Dar de
 46 si va dice acel servitor în anima sa: Domnul meu întârdiă a veni,
 și va începe a bate pre servitorii și pre servitóre, și a mâncă și
 47 a bă și a se imbăta. Va veni domnul servitorului acelaia in
 diuia in care nu ascéptă, și in óra in care nu scie, și 'l va dis-
 48 pica, și 'i va pune partea lui cu necredinciosul. Si servitorul,
 cel ce a sciat voea domnului săl, și nu a gătit, nici a făcut
 dupre voea lui, se va bate mult. Dar cel ce nu a sciat, și
 a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate pucin. Căci ori-
 ruia s'a dat mult, mult se va cere de la dinsul; și căruia i s'a
 incredintat mult, mai mult vor cere de la dinsul.

49 Foc am venit și arunc pe pămēnt, și ce volesc dacă s'a și
 50 aprins! Ear cu botez am și mē botez; și cum mē strimto-
 51 rez până ce se va îndeplini! Aū vi se pare, că am venit și
 52 daū pace pe pămēnt? Nu, dic voue; ci disbinare. Căci de a-
 cum înainte cinci intr'o casă vor fi disbinăți, trei contra a doi,
 53 și doi contra a trei. Se va disbindă părinte in contra fiului,
 și fiul in contra părintelui; mama in contra fiei, și fia in con-
 tra mamei; socră contra noră-sa, și nora contra socră-sa.

54 Si dicea și poporului: Când vedeti norul rădicându-se de
 55 la apus, îndată diceți: Vine plóiă mare; și este așa. Si când
 56 vedeti australul suflând, diceți: Va și fie arșiă, și se face. Fă-

carnicilor! făga cerului și a pământului sciși a cerca, dar a-
cest timp, cum nu'l cercăți? Da, pentru ce nu judecați și de la sine ceea ce este drept? 57
Când mergi cu adversarul tău la magistrat, silește-te pe cale 58
a to disface de el; ca nu cumva și te tragă la judecător, și
judecătorul si te trădează servitorului; și servitorul si te urunce
in iudecător. Dic tăie: Nu vei ești de acolo până ce nu vei 59
plati și banul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Iisus cu ocaziunea Galilianilor ucizi călamă la pocăință. Parabola smochinului uscat. Iisus rinde că o femeie bolnavă în diua sămbătă. Parabola grădinetei de muștar. Indemnare a intră pe părta cee strîmtă. Preciserie de dărămarea Ierusalimului.

In acel timp erau de față unii, cari l-a spus despre Galliani, al căror sânge l-a amestecat Pilat cu sacrificiile lor. 1
Si respundînd Iisus li-a dis: Aū vi se pare, că Galliani 2
acestia aū fost mai păcătoși decât toți Galliani, pentru că aū
suferit acestea? Nu, dic voue; ci de nu vē veți pocăi, toți vē 3
veți pierde așa. 4
Séu acel opt-spre-dece, preste cari a cădut
turnul în Siloam, și l-a omorit, vi se pare, că acestia aū fost
mai păcătoși decât toți omenii, cari locuiau în Ierusalem? Nu, 5
dic voue; ci de nu vē veți pocăi, toți vē veți pierde așa.

Si vorbia acăstă parabolă: Ore-cine avea un smochin plan- 6
tat în viața lui, și a venit căutând fruct într'insul, și nu a aflat. 7
Atunci a dis cătră vier: Eca, trei ani sunt de când viu căutând
fruct în acest smochin, și nu aflu; tăie-l; de ce zădărnicesc
pămîntul? El respundînd l-a dis: Dómne, lasă-l și într'acest 8
an, până ce l voi săpa împrejur, și voi l pune ginoi. Si de 9
va face fruct, bine; ear de nu, după aceea il vei tăie.

Si înveță în una din sinagoga sămbătă. Si éca, era o fe- 10 11
mee, care avea spiritul neputinței de opt-spre-dece ani, și era
girbovă, și nu putea să se rădice în sus nici de cum; Ear li- 12
sus vădîndu-o, o a călamăt, și l-a dis: Femeec, esci liberă de
bola ta. Si și-a pus mâinile pe dinșa, și îndată s'a îndreptat, 13
și glorifica pre Dumneșteu.

Ear mai marele sinagogeî mânându-se, pentru că o vinde- 14
case Iisus sămbătă, a respuns și a dis poporului: Sese dile sunt
in cari se cade a lucra; deci într'acestea viind vē vindecăți,
dar nu în diua sămbătă. Atunci Domnul l-a respuns, și a 15
dis: Făcărnice! fie-care din voi sămbătă aū nu și dislégé boul
său asinul de la esle, și l duce de l adăpă? Dăr acăsta, care 16
este fizică a lui Abraam, și pre care o a legat Satana de opt-
spre-dece ani, aū nu se cădea a se dislega de acăstă legătură
in diua sămbătă? Si acăstea dicînd, se rușinau toți adver- 17

sarii lui; și tot poporul se bucura de tōte cele minunate ce se faceau de dinsul.

18 Atunci diceș: Cuî este asemenea imperația lui Dumnezeu? 19 și cu ce o voiă asemenea? Asemenea este grăuntelui de mustar, pre care luându-l un om l-a aruncat în grădina sa; și a crescut, și s'a făcut arbore mare, și pasările cerului au locuit în ramurile lui.

20 Earași a dis: Cu ce voiă asemenea imperația lui Dumnezeu? 21 Asemenea este aluatului, care luându-l o femeie, l-a ascuns în trei măsuiri de faună, până ce s'a dospit totă.

22 Si amăbla prin orașe și prin sate, învețând și călătorind la Ierusalim.

23 Ear óre-care î-a dis: Dómine, aă pucini sunt cei ce se mână? 24 tuesc? Ear el îi-a dis: Stăruți a intra prin portă cea strâmtă, 25 căci mulți, dic voue, vor căuta să intre, și nu vor pute. Când se va fi sculat stâlpul casei, și va fi închis ușa, și voi vezi începe a sta afară și a bate în ușă, dicând: Dómine, Dómine, dis-

26 sunteți; Atunci vezi începe a dice: Am mâncat și am băut înaintea ta, și tu ai învețat în ultimele nôstre. Dar el va dice: Dic voue: Nu vă cunosc de unde sunteți; depărtați-vă: 27 mine toti lucrătorii nedreptății. Acolo va fi plângere și scrișirea dinților, când vezi vedé pre Abraam, și pre Isaac, și pre Iacob, și pre toti profetii în imperația lui Dumnezeu, ear pre 29 voi îngrievă scoști afară. Da, vor veni de la răsărit, și de la apus, și de la mediu-nopțe, și de la mediu-di, și vor sedă la 30 măsă în imperația lui Dumnezeu. Si éca sunt cei mai din urmă, cari vor fi întâi; și sunt întâi, cari vor fi cei mai din urmă.

31 Într'acea di s'aă apropiat óre-cari Farisei, dicându-i: Ești 32 și te du de aici: căci Erod va să te omore. Ear îi-a dis: Mergeți de spuneți vulpei aceleia: Éca ești scot demoni și fac 33 vindecări astă-dî și mâne, și a treia di mă voiă sfârși. Înse mi se cade a merge astă-dî și mâne și în cea-l-altă di; căci nu 34 este possibil si se pierde profet afară din Ierusalem. Ierusalime, Ierusalame! cel ce omori profetii, și ucidi cu pietre pre cei trimiși la tine; de căte ori am vrut și adun pre fiu tăi, 35 cum adună găina pușii sei sub aripă, dar nu ati voit. Éca, vi se lasă casa văstră pustiă; căci în adevăr dic voue: Nu mă vezi vedé, până, va veni *timpul* când vezi dice: Bine-cuvântat este cel ce vine în numele Domnului.

CAP. XIV.

Iisus vine de pre un idropic în diua sămbătă; el recommendă umilitate și sucrea de bine. Parabola despre cina cea mare. Lepădarea de sine.

Întrând Iisus in casa ore-cărula din mați marii Fariseilor, ca si nănușe pâne sămbăta, acestia îl pândau. Si era un om bolnav de idropică era înaintea lui. Si Iisus luând evîntul a vorbit cătră juristi și cătră Farisei, dicând: Ore se cade sămbăta a vindeca? Eas ei au tacut. Si apucându-l l-a vindecat, și l-a demis. Si respundându-li a dis: Al căruia dintre voi asin său boă, de va căde în puț, aă nu indată il va scôte in diua sămbătă? Si nu aă putut și respundă la acestea. Si șicea parabolă cătră cei invitați, observând cum își alegeau șederile mai sus, dicându-li: Când vei fi invităt de cineva la nuntă, nu ședea la locul cel mai de sus; ca nu cumva fie invităt de dinus altul mai cinstit de căt tine; Si viind cel ce a invitat pre tine și pre acela, își va dice: Dă acestuia locul; și atunci vei începe cu rușine a lua pe rînd locul cel mai de jos. Ci când vei fi invităt, mergi de ședi la locul cel mai de jos; pentru ca, când va veni cel ce te-a invităt, și își dice: Amice, sue-te mai sus; atunci vei ave onore înaintea celor ce vor ședē impreună cu tine. Căci tot cel ce se înalță pre sine se va umili; și cel ce se umilesce se va înalța. Si șicea și celuși ce lăchiașase: Când faci prânz său cină, nu invită pre amicii tēi, nici frații tēi, nici rudele tale, nici vecini bogăți, ca nu cumva și ei si te invite pre tine, și si ti se facă resplătire. Ci când faci ospet, invită seraci, nevoești, schiopi, și orbii. Si fericit vei fi; căci ei nu pot și își întorce; ci și te va întorce la invierea dreptilor. Si audind acestea unul din cei ce ședea la mésă cu el a dis: Fericit este cel ce va prânzi in imperia lui Dumneșteu. El îi-a dis: Un om a facut cina mare, și a invităt pre mulți; Si a trimis pre servitorul său în ora cincii și dică celor invitați: Veniți, căci toate sunt deja gata. Si aă inceput toți de o-dată a se scusa. Cel d'intâi îi-a dis: Am cumpărat terina, și am nevoie si es și si o văd; te rog să mă eră. Altul a dis: Am cumpărat cinci părechi de boi, și merg să i cerc; te rog să mă eră. Si altul a dis: Mi-am luat femei, și pentru acesta nu pot veni. Deci întorcându-se acel servitor, a spus domnului său acestea. Atunci mâniându-se stăpânul casei, a dis servitorului său: Ești curând la piețile și stradale orașului, și adu aici seraci și nevoești, și schiopi și orbii. Si a dis servitorul: Domne, s'a făcut cum ai ordonat, și anca mai este loc. Si a dis domnul cătră servitor: Ești la drumuri și la găduri, și i silesce și intre, ca și se imple casa mea. Căci dic

voue: Nică unul din aceș bărbați ce erau invitați nu va gusta din cina mea.

25 **S**i mergea cu dinsul popor mult; și el întorcându-se î-a
26 **d**is: Când cine-va vine cătră mine, și nu uresco pre părin-
tele seu și pre manuă, și pre femeie, și pro copii, și pre frații,
27 și pre surori, și chiar viță sa, nu mă pote fi discipul. **S**i cel
28 fi discipul. Căci cine dintre voi vrînd să zidescă un turn, au
nu întâi se pune și să calculeze chieftuélă, de are cu ce să fi-
29 nescă. Ca nu cum-va puind temelia, și neputînd fini, toti cei
30 ce'l vor vedé și începă a' lua în ris. **D**icînd: Acest om a
31 început a zidi, dar nu a putut fini. **S**eu care rege, mergînd
spre a purta resboiu în contra altu' rege, aū nu se pune mai
intâi și se sfătuescă, de va puté cu dece miî și intimpine pre
32 cel ce vine contra lui cu doue-deci de miî? **E**ar de nu, anca
33 fiind acesta departe, trimînd solice, se rögă de pace. **A**șa
dar fie-care d'ntre voi, care nu se lépădă de tôte avelile sale
nu mă pote fi discipul.

34 **B**ună este sarea; inse dacă sarea se va strica, cu ce se va
35 drege? Nică în pămînt nici în gunoiu nu este trebnici; ci se
aruncă afară. Cel ce are urechi de audit, audă.

CAP. XV.

Iisus justifică conduită sa cu păcătoșii prin parabolele despre oae, drahme și fiul răspîtoru.

1 **A**tunci s'aú apropiat de dinsul toti vameșii și păcătoșii, ca
2 **s**i asculte. **S**i murmurați Farisei și Cărturari, și.
3 cînd: Acesta primește pre păcătoș, și mănuâncă cu dînsii. **S**i
li-a vorbit această parabolă, dicînd:

4 Care om dintre voi avînd o sută de oî, și perdiend una
dintr'insele, aū nu lasă pre cele noue-deci și noue în pustie, și
5 merge după cea perdută, până când o astă? **S**i afîndu-o, o
6 pune pe umerile sale, bucurându-se. **S**i viind a casă, chiama
amicii și vecinii, dicîndu-li: Bucurați-vă cu mine, că am găsit
7 oaea cea rătăcită. **D**ic voue, că așa va fi bucurie în cerîu de
un păcătos ce se pocăesce, maă mult decât de noue-deci și
noue de drepti, cărora nu li trebuie pocăință.

8 **S**eu care femeie, avînd dece drahme, de pierde o drahmă, aū
nu aprinde lumină, și mătură casa, și caută cu dinadinsul, până
9 o astă. **S**i afîndu-o, chiama amicele și vecinele, dicînd: Bu-
curați-vă cu mine, că am găsit drahma care o am perdut.
10 Așa, dic voue, se face bucurie înaintea ângerilor lui Dumneșteu
de un păcătos ce se pocăesce.

11 12 **S**i a dis: Un om avea doi fi; **S**i a dis cel mai tînăr din
ei părintelui *seu*; Părinte, dă-mi partea de avere ce *mi* se

cede. Si l-a împărtit avearea. Si după pucine dile, adunând 13 totă filul cel mai tânăr, s'a dus într-o teră departe, și acolo a risipit avearea sa, vietuind în desfrânat. Si chieftuind 14 el totă, s'a făcut fome mare într'acea teră; și el a inceput a suferi de lipsă. Si mergând s'a lipit de unul din cetătenii 15 terrei aceia; și l-a trimis la terinele sale să pască porcii. Si 16 dorina sării sature pântecele seu de roșcovale ce mâncau porci; inse nimene nu-i da. Si viindu-și în sine a dîs: Cătă argați 17 al părintelui meu să prisosință de pâne, ear eū perù de fome! Mă voi scula și mă voi duce la părintele meu, și'l voi dîce: 18 Părinte, păcăuit-am contra cerului și înaintea ta; Si nu mai 19 sunt vrednic a mă chiama fiul tău; fă-mă ca pre unul din ar- găii tăi. Si seculându-se a venit la părintele seu. Ear anca 20 fiind departe, l-a vădut părintele seu, și i s'a făcut milă; și alergând a căzut pe grumazul lui, și'l-a sărutat. Si i-a dîs 21 fiul: Părinte, păcăuit-am contra cerului și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chiama fiul tău. Si a dîs părintele 22 cătră servitorii săi: Aduceți îmbrăcămintea cea mai bună, și'l îbrăicați pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în picioarele lui. Si aduceți vițelul cel mai ingrăsat, și'l jungliați; 23 și si măucăm și si ne veselim. Căci acest fiu al meu mort 24 era, și a inviat; perduț era, și s'a aflat. Si aui inceput a se veseli. Dar fiul lui cel mai mare era la terină; și viind și 25 apropiindu-se de casă a audit musică și jocuri; Si chiămând 26 pre unul din servitori, l-a întrebat ce sunt acestea? El i-a 27 dîs: Fratele tău a venit, și părintele tău a jungliaț vițelul cel ingrăsat, pentru că l-a primit sănătos. Ear el s'a mâniat, și 28 nu vrea să intre. De aceea părintele lui eșind il ruga. Dar 29 el respundând a dîs părintelui seu: Ecă de atâtia anii îți ser- vesc, și nici o-dată nu am călcăt comandamentul tău, și nici o-dată nu 'mi-a dat măchar un ed, ca să mă vezelesc cu a- micii mei. Înse când veni acest fiu al tău, care a consumat 30 avearea ta cu mereticile, și jungliașii vițelul cel ingrăsat. Ear 31 el i-a dîs: Fiile, tu esci cu mine în tot timpul, și totă a le mele sunt a le tale; Se cudea a ne veseli și a ne bucura; căci 32 acest frate al tău mort era, și a inviat; perduț era, și s'a aflat.

CAP. XVI.

Parabola despre îngrijitorul necredincios. Nimene nu poate servi la doi domni. Parabola despre bogat și despre Lazar.

Si dacea și discipulilor săi: Era un om bogat, care avea 1 un ingrijitor; și acesta a fost părăsit la el că risipescă avea lui. Deci chiămându-l i-a dîs: Ce aud despre tine? dă 2 socotă de îngrijitoria ta; căci nu mai poți fi îngrijitor. Ear 3 îngrijitorul a dîs în sine: Ce voi face? căci domnul meu ia de

4 la mine ingrijitoria; a săpa nu pot, a cere îmă este rușine. Sciu
 ce voi face, ca, dacă voi fi scos din ingrijitoria, și mă primescă
 5 în casele lor. Si chitămand pre fie-care din datorieci dom-
 nului său, a dîs celui întâi: Cu cât esci dator domnului meu?
 6 El a dîs: Cu o sută de măsuri de oleu. Si i-a dîs: La-ți in-
 7 scrisul, și ședî curênd, și scrie cinci deci. Atunci a dîs altuia:
 Dar tu, cu cât esci dator? El a dîs: Cu o sută de măsuri
 8 grâu. Si i-a dîs: La-ți inscrisul, și scrie opt deci. Si a lăudat
 domnul pre ingrijitorul nedrept, pentru că a făcut înțeleptesce,
 căci fiil lumiei acesteia sunt mai înțelepti decât fiil luminei în
 generaționea lor.
 9 Si dîc veone: Faceți-vi amici din mamonul nedreptăței; ca,
 dacă veți fi în lipsă, și vă primescă în corturile cele eterne.
 10 Cel ce este credincios în pucine, este credincios și în multe;
 11 și cel ce este nedrept în pucine, este nedrept și în multe;
 12 dacă nu atî fost credincios în mamonul cel nedrept, cine vi
 13 va încredința cele adeverate? Si dacă nu atî fost credincios
 14 în cel străin, cine vi va da ce este al vostru? Nici un ser-
 vitor nu poate servi la doi domini; căci său pre unul va uria și
 pre altul va iubi; său de unul se va alipi și pre altul va dis-
 prețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
 15 Si audiau tóte acestea și Fariseii, cari erau iubitori de ar-
 16 gint, și și rideau de dinsul. Si li-a dîs: Voi sunteți cei ce
 vă faceți drepti înaintea ómenilor; însă Dumnezeu cunoște
 17 animile vostre; și cea ce este între ómeni prețios, abomina-
 18 tiune este înaintea lui Dumnezeu. Legea și profetii erau până
 la Ioan; din acest timp se predică imperația lui Dumnezeu, și
 19 fie-care se silesce spre aceea. Si mai lesne este să trece ce-
 20 rul și pămîntul, decât să cađe o cîrtă din lege. Tot cel ce și
 lasă femeea sa și ia alta comite adulteriu; și tot cel ce ia pre
 cea lăsată de bărbat comite adulteriu.
 21 Era un om bogat, ce se imbrăca în purpură și în mătasă,
 22 veselindu-se în strălucire în tóte dilele; Si era un serac, a-
 nume Lazar, care era aruncat înaintea ușei lui plin de hube;
 23 și dorîa și se sature din fărâmăturile, cari cădeau din măsa
 24 bogatului, și căni și viind lingeau bubele lui. Si a murit seracul,
 și s'a dus de ângerî în sinul lui Abraam; și a murit și bogatul,
 25 și s'a ingropat. Si în iad rădicându-și ochii săi, fiind în chi-
 nuiri, vede pre Abraam de departe, și pre Lazar în sinul său.
 26 Si el strigând a dîs: Părinte Abraame, miluesce-mă, și trimite
 pre Lazar, și să intinge vîrful degetului său în apă, ca să îmi
 răcorescă limba; căci mă chinuesc în acăstă văpae. Înse A-
 braam a dîs: Fiile, adu-ți aminte, că tu ai primit cele bune
 a le tale în viața ta, și Lazar aseminea cele rele; dar acum
 el se măngăe, și tu te chinuesci. Si pe lângă tóte acestea

lătre noi și între voi este un mare abis, încât cei ce vor să
trecă de aici către voi nu pot; nici cei de acolo nu pot să
trecă la noi. Atunci a dîs: Te rog dar, părinte, ca să lătri-
mîi în casa părintelui meu; Căci am cinci frați; căroru și 28
lă mărturisescă despre această, ca nu cumva să fie și ei la a-
cest loc de chin. I-a dîs Abraam: Ați pre Moisi și pre profetii; 29
să i asculte. Ear el a dîs: Nu, părinte Abraame; ci de va 30
merge la dinșii cineva din morți, se vor pocăi. Si i-a dîs: 31
Dacă nu ascultă de Moise și de profetii, măchar de ar și invia
cineva din morți, nu vor crede.

CAP. XVII.

*Iisus vorbesce despre scandale, despre ereture greselilor, și despre
puterea credinței; el vindecă dece leproși; vorbesce despre întemeierea
imperatiției lui Dumnezeu, și despre venirea Fiului omului.*

A tuncii a dîs discipulilor sei: Este imposibil să nu vie 1
scandale; dar vaă de omul acela, prin carele vin. Mai 2
de folos 'i-ar fi, ca să i se spândească o piatră de mără de gru-
mazul lui, și să se arunce în mare, decât să scandalisă pre u-
nul dintr'acești mici. Pădîti-vă: De 'ti va gresi fratele tău, 3
certă-l; și de se va pocăi, értă-'i. Si măchar de șepte ori 4
în di de 'ti va gresi, și de șepte ori în di se va intorțe la tine
dicând: Mă cănesc; și 'i értă.

Si aș dîs apostolii cătră Domnul: Adaoge-ni credință. Ear 5 6
Domnul a dîs: De atî ave credință ca un grăunte de muștar, atî
dice dudulău acestuia: Disrădicinéză-te și te planteză în mare,
și v'ar asculta.

Ear cine dintre voi, dacă ar avé serv arând, său păscend 7
vite, 'i-ar dice îndată, după ce a venit de la câmp: Du-te și
te pună la măsă? Ați nu mai vîrtos ii va dice: Gătesce-'mî 8
cina, și incingêndu-te servesce-'mî, până voiă mâncă și voiă bă-
eă; și după aceea vei mâncă și vei bă și tu? Ați dôră va 9
multumi servulău aceluia, pentru că a făcut cele ce i s'a ordonat? Nu, mi se pare. Așa și voi, când veți fi făcut tôte cele 10
ce vi s'a ordonat, dicetă: Sûntem servi netrebnici; făcurăm ce
am fost datori a face.

Ear mergênd el la Ierusalem a trecut prin Samaria și Ga- 11
ilee. Si intrând într'un sat, lău întîmpinat dece bărbați 12
leproși, cari au statut de departe; Si aceia au rădicat vóce, 13
dicând: Iisuse, Învățătorule, miluesce-ne. Si vădêndu-'i lă-a 14
dîs: Mergeți și vă arătați preușilor. Si s'a întemplat precând
mergeau, s'au curățit. Ear unul dintr'insă vădênd că s'a vin- 15
decat, s'a întors, glorificând pre Dumnezeu cu vóce tare; Si a 16
călăt cu fața la picioarele lui, multumindu-'i; și acela era Sa-
maritean. Iisus luând cuvîntul a dîs: Ați nu dece s'au curățit? 17

18 dar cei noue unde sunt? Nu s'așă aflat și se întorce să intre în străin. *Și i-a spus:*
 19 gloria lui Dumnezeu decât numai acest străin. *Scăla-te și mergi;* credința ta te-a mantuit.
 20 *Si fiind întrebă de Farisei, când va veni imperatia lui Dumnezeu?* *Nici nu vine nețed,* l-a respuns și a spus: Imperatia lui Dumnezeu nu vine
 21 văzând cu ochii. Nici vor spune: Eca aici! seă éca acolo! căci
 éca imperatia lui Dumnezeu este deea între voi.
 22 *Si a spus discipulilor:* Vor veni șiile, când veți dori să vedeti
 23 una din gilele Fiului omului, și nu veți vedea. *Si vi vor spune:*
 24 *Eca aici! seă éca acolo!* nu mergeți, nici nu urmăriți. Căci
 precum fulgerul, fulgerând din o parte a cerului luminează până
 25 la altă; așa va fi și Fiul omului în ziua sa. Dar mai întâi trebuie
 26 să precum a fost în gilele lui Noe, așa va fi și în gilele Fi-
 27 iului omului: Mâncău, beau, se insurău, se măritau, până la
 28 dur pretoși. Asemenea și precum a fost în gilele lui Lot:
 29 mâncău, beu, cumpărău, vindeau, sădău, zidău; Dar în ziua
 în care a esit Lot din Sodoma, a plătit foc și puciósă din ceru,
 30 și a perdit pretoșii. Astfel îi va fi în ziua în care Fiul o-
 31 mului se va arăta. Intr'acea și cel ce va fi d'asupra casei și
 vasele lui în casă, și nu se pogore să le ia; și cel din camp,
 32 asemenea și nu se întorce înapoi. Aduceți-vă aminte de fe-
 33 meea lui Lot. Cel ce va căuta și scape viața sa o va pierde,
 34 și cel ce o va perde o va conserva. Dic vouă: Intr'acea
 năpte vor fi doi într'un pat: unul se va lăsa, și altul se va lăsa.
 35 Doue vor măcina împreună: una se va lăsa, și alta se va lăsa.
 36 37 Doi vor fi în camp: unul se va lăsa, și altul se va lăsa. *Si*
respundând îi-a spus: Unde Domine? El li-a spus: Unde este tru-
 pul, acolo se vor aduna vulturii.

CAP. XVIII.

Parabolele despre judecătorul nedrept și despre Farisei și vameș.
Iisus bine-cuvântă pre pruncii. Pericolul bogăților. Iisus își pre-
dice suferințile sale, și îndemnă pre un orb.

1 *Si li spuse parabolă cu acest scop, că se cade a se rugă*
 2 *tot-de-una, și a nu se discurgea;* Dicând: Intr'un oraș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu, nici nu
 3 îi păsea de om. *Si era o văduvă intr'acele oraș, și venia la*
 4 *dinsul, dicând: Scapă-mă de inimicul meu.* *Si nu vroea mult*
 5 *temp; ear după aceea a spus în sine: De și nu mă tem de Dum-*
 6 *nezeu, nici nu mă pășă de om,* Dar fiind că acesta văduvă
 7 *mă superă, o voiu scăpa, ca și nu mă chinuiescă viind neconvenit.*
Si a spus Domnul: Audiți ce dice judecătorul cel nedrept. Si
Dumnezeu așă nu va face scăpare aleșilor sei, cari strigă către

diosal jina și năpteia, de și în delung răbdă pre *adversarii lor?*
 Vie voue, cii 'l va scăpa curând. Înse când va veni Fiul omului, 8
 ore va astă credință pe pămînt?
 Ear cătră ore-curi ce se incredea în sine, că sunt drepti, 9
 și disprețușă pre cei-l-alți dicea acăstă parabolă: Doi ăi 10
 meni s'au suit în templu, ca și se róge; unul Fariseu și altul
 vameș. Fariseul stănd se rugă în sine așa: Dumnezeule, 11
 îi multumesc, că nu sunt ca cei-l-alți ómeni, răpitori, nedrepti, 12
 adulteri, séu și ca acest vameș; Postesc de doue ori în sep-
 tămâna; daă deciuile din tóte căte căscig. Dar vameșul, 13
 stănd de departe, nu vroea nici ochii să rădice spre ceriū, ci și
 bătea peptul seu, dicénd: Dumnezeule, fi milostiv mie păcăto-
 sului. Dic voue, acesta s'a dus la casa sa mai îndreptat de- 14
 căt acela; căci tot cel ce se înalta însoșii se va umili; dar cel
 ce se umilesce se va înalta.

Si aduceaă la el și prunci, ca și se atingă de ei; înse disci- 15
 pulii vădend îi-a certat. Ear Iisus chiămându-î la sine a 16
 dis: Lăsați pre prunci și vie la mine, și nu îi opriți; căci a u-
 vor asemene este imperația lui Dumnezeu. Adevăr dic voue: 17
 Cel ce nu va primi imperația lui Dumnezeu ca un copil nu va
 intra întruisa.

Si l-a intrebat un dregător, dicénd: Învățătorule bune, ce 18
 si fac și moscenesc viêtă eternă? Iisus îi-a dis: Pentru ce 19
 mă numesc bun? nimene nu este bun, fără numai unul, Dum-
 nezeu. Comandamentele scii: Si nu comiți adulteriu; și nu 20
 ucidi; și nu furi; și nu mărturisesci mărturie minciinósă; Onoră
 pre părintele tēu și pre mama ta. Acela a dis: Tóte acestea 21
 le-am pădit din teneretele mele. Iisus audind acestea îi-a dis: 22
 Încă una îi lipsesce; vinde tot ce ai, și împarte seracilor; și
 vei avea tesaur în ceriū; și vino, urmăză-mi. Dar el audind 23
 acestea s'a intristat; căci era fórte avut.

Si vădendu-î Iisus, că s'a intristat, a dis: Cât de anevoie 24
 vor intra în imperația lui Dumnezeu cei ce au avuții. Căci 25
 mai lesne este să trécă funia prin urechia acului, decât bogatul
 și între în imperația lui Dumnezeu. Ear ei audind acestea aă 26
 dis: Cine dar poate să se mantuiescă? El a dis: Cele ce sunt 27
 impossibile la ómeni sunt posibile la Dumnezeu.

Atunci a dis Petru: Eca noi am lăsat tóte, și îi am urmat. 28
 El îi-a dis: Adevăr dic voue; Nimene nu este care 'să-a lăsat 29
 casă, séu părinti, séu frați, séu femei, séu copii pentru impe-
 ráția lui Dumnezeu. Care să nu ia înmulțite în acest timp, 30
 și în lumea cea viitoră viêtă eternă.

Atunci luând cu sine pre cei doi-spre-dece, a dis: Eca ne 31
 sun la Ierusalem, și se vor împlini tóte cele scrise prin pro-
 feti despre Fiul omului. Căci se va trăda păgânilor, și va fi 32

33 batjocorit, și va fi insultat și va fi scuipit. *Si bieciuindu-l, il vor omori; și a treia-dì va invia. Iuse ei nimic nu aú înțeles din acestea; și era ascuns cuvîntul acesta pentru diușii, fiind cù nu înțelegeau cele dise.*
 35 *Si apropiindu-se el de Ierichon, ședea un orb lângă cale, cersind;* *Si audind multimea trecéud, a întrebat ce este a-*
 36 *mergeaă înainte il certău, ordonându-i să tacă; dar el cu mult* *gat, dicénd: Iisus, Fiul lui David, miluesce-mă.* *Atunci a strî-*
 37 *căsta. Si i-a dis: că trece Iisus Nazarianul.* *Ear cei ce*
 38 *mai virtos striga; Fiilele al lui David, miluesc-mă.* *Si stând*
 39 *Iisus a ordonat să l' aducă la sine; și apropiindu-se el de din-*
 40 *sul 'l-a întrebat. Dicénd: Ce voesci să 'ti fac? El a dis:*
 41 *Dómne, si véd earășii. Si Iisus i-a dis: Vedi; credința ta te-a*
 42 *mântuit. Si îndată a védut, și i urma, glorificând pre Dum-*
 43 *neșeu; și tot poporul védend, a lăudat pre Dumneșeu.*

CAP. XIX.

Iisus chiämă pre Zaccheu. Parabola celor dece mnaile. Intrarea lui Iisus în Ierusalem, căruia i predice dărâmarea; el alungă din templu pre căi ce'l p ng riau.

1 2 **S**i intrând, trecea Iisus prin Ierichon. *Si éca un om a-*
3 Căuta și v d  pre Iisus cine este; dar nu putea pentru mul-
4  ime, pentru că era mic de statură. Si alergând înainte s'a
5 suit într'un dud săi l' v d , căci era să tr c  pe acolo. Si viind
Iisus la acel loc c aut , săi l' a v d ut, și a dis cătră diusul: Zac-
chee, grăbesce de te pog r ; căci astă-d i trebuie să petrec in
6 casa ta. Si grăbindu-se s'a pogorât, săi l'-a primit bucuros.
7 Si toți cari vedea  ac sta murmura , dic nd: A intrat la un
8 om p c atos săi g  sdu sc . Ear Zaccheu st nd a dis cătră
Domnul: E ca, D  mne, jumătate din avere a mea o da u sera-
cilor, și de am in slat pre cineva cu ceva, intorc imp atr .
9 Dis-a Iisus lui: Astă-d i s a f c t m ntuire casei acesteia, că săi
10 acesta este fiu al lui Abraam. C c  fiul omului a venit să
caute și să m ntu sc  aceea ce este percut.
 11 *Si ascult nd ei acestea, el a adăogit o parabolă, pentru că*
era aprópe de Ierusalem, și pentru că li se părea că îndată va
 12 *săi se arete imperația lui Dumne eu. Deci a dis:*
Un om nobil s'a dus intră t rr  departe, și să ia regat, și
 13 *săi se int rc . Si chi m nd dece servitor i ai sei, li-a dat dece mnaile*
 14 *și li-a dis: Negu tori i p n  voi  veni. Dar cetătenii lui il*
ura, și a  trimis solie după el dic nd: Nu voim pre acesta și
 15 *domnéscă preste noi. Dar luând regatul, s a intors, și a dis*
săi se chi me la dînsul pre servitor i aceia, cărora li dedese ar-
 16 *gintul, ca săi af  ce fie-care a căscigat. Atunci a venit cel*

dintâia, dicând: Dómnue, muaua ta a adus dece mnaale. I-a 17
 dis: Bine servule buno; pentru că ai fost credincios preste pucin, și
 nă putere preste dece cetăți. Si a venit cel al doilea, dicând: 18
 Dómnue, muaua ta a adus cinci mnaale. Si a dis acestula: 19
 Si tu fil preste cinci cetăți. Si altul a venit, dicând: Dómnue, 20
 cea muaua ta, care o am tinut legată în basina; Căci n-am 21
 temut de tine, pentru că esci om aspru; îi ce nu aș pus, și
 seceri ce nu ai semenat. Si i-a dis: Din gura ta te voi ju- 22
 dica, servule rău. Ai scut că cū sunt ou aspru, luând ce nu
 am pus, și secerând ce nu am semenat. Deci pentru ce nu aî 23
 dat argintul meu schimbătorilor, și eû viind, aş fi luat al meu
 cu dobândă. Si celor ce sta înainte a dis: Luan de la el 24
 muaua, și o dați celui ce are dece mnaale. (El i-a dis: Dómnue, 25
 acela are deza dece muale). Căci dic voue, că tot celui ce 26
 are, i se va da; ear de la cel ce nu are, și ceea ce are, i se
 va luna. Înse pre inimică mei aceia, cari nu au voit să dom- 27
 nesc preste dinșii, aduceti-i aici, și i sfăiați înaintea mea.
 Si acestea dicând, mergea înainte, suindu-se la Ierusalem. 28

Ear apropiindu-se de Bethfage și Bethania, cătră muntele 29
 ce se chiamă al Olivilor, a trimis pre doi din discipulii sei,
 dicând: Mergeți în satul care este înaintea văstră, în care întrând 30
 veți aflat un minz legat, pe care nici un om nici o dată nu a șeput;
 dislegați-l, și l'aduceți. Si de vă va întreba cineva; Pentru ce 31
 il dislegați? ii veți dice așa: Pentru că Domnului trebuesce.

Si mergând cei trimiși, aflat precum el li disese. Si 32 33
 dislegând ei minzul, lă-a dis stăpânii lui; Pentru ce dislegați
 minzul? El aî dis: Domnului trebuesce. Si lă-a adus la 34 35
 minzul; si aruncându-și vestmintele lor pe minz, aî pus pre
 lisus; si aruncându-și vestmintele lor pe minz, aî pus pre
 lisus d'asupra. Si mergând el, așterneau vestmintele lor pe 36
 cale. Si apropiindu-se el la pôlele muntelui Olivilor, a în- 37
 ceput totă multimea discipulilor, bucurându-se, a lăuda pre
 Dumneleū cu vóce tare, pentru tóte cele miunute cari văzuseră;
 Dicând: Bine cuvîntul n're regele, cel ce vine în numele Dom- 38
 nului; pace in ceriu și gloria in înălțimă. Si óre-cari Farisei 39
 d'intre multime i-aî dis: Învățătorule, certă-ți discipulii tēi.
 Înse el respundând a dis: Dic voue, că de vor tăcă acestia 40
 pietrele vor striga.

Ear apropiindu-se, a vădut cetatea și a plâns de dinusa, 41
 Dicând; De aî fi cunoscut și tu, măchar în acéstă di a ta, 42
 cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum s'a ascuns de la ochii
 tēi. Căci vor veni dile asupra ta, când inimică tēi vor face 43
 un val împrejurul tēu, și te vor împresura, și te vor îmbulzi de
 tóte părțile; Si te vor face intocmai cu pămîntul, și pre fiu 44
 tēi în tine; și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră; pentru că
 nu ai cunoscut timpul cercetării tale.

45 Si intrând în templu a început a scăde pre cei ce vineau
46 întrinsul, și pre cei ce cumpărău; Dicându-li: Scris este: Casa
mea casă de rugăciune este; dar voi o ati facut pescerii tale.
hărilor.

47 Si învenia în templu în toate dilele. Ear archiereii și Cărturarii
48 rarii și bătrâni poporului căuta și l pierde. Dar nu puteau
afă ce si i facă, pentru că tot poporul se ținea de el, ascu-

CAP. XX.

Autoritatea lui Iisus Christos. Parabola lucrătorilor rici. Tributul datorit Cesarului. Christos fiul și Domnul lui David.

1 Si întruna din dilele acelea învețând el poporul în templu
2 și predicând evangelia, și venit archiereii și Cărturarii
3 cu bătrâni; Si aș vorbit cătră el, dicând: Spune-ni, cu ce
4 autoritate fac acestea? său cine este care'ri-a dat acéstă au-
5 toritate? El respondend li-a dis: Vă voi întreba și eu de
6 un cuvînt, și respundeți-mi. Botezul lui Ioan, din ceriu a
7 fost, său de la oménii? Ear ei convorbiau între sine, dicând:
8 Ear de vom dice: De ce dar nu ati crezut lui?
9 Atunci a început a dice cătră popor acéstă parabolă: Un
10 om a plantat vie, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe
11 mult timp. Si la timp a trimis un servitor cătră lucrători,
12 ca și i dea din fructul viei; dar lucrătorii bătându-l și-a retrimit
13 mis deșert. Earăși a mai trimis alt servitor; dar ei bătând
14 și pre acela, și insultându-l și-a retrimit deșert. Earăși a trimis
15 și al treilea; ear ei rănind și pre acela l-a scos afară.
16 Atunci a dis domnul viei: Ce voi face? voi trimite pre fiul
17 meu cel iubit; doră vădendu-l îl vor respecta. Ear lucrătorii
18 scoțându-l afară din vie, l-aș omorit. Deci ce li va face
19 domnul viei? Va veni, și va perde pre acesti lucrători, și va
da viea altora.
20 Ear ei audind acesta aș dis: Ferescă Dumneșteu! Ear el
căutând spre ei a dis: Dar ce este acesta ce este scris: Piatra
pre care o aș deconsiderat ziditorii, acéstă s'a facut capul un-
ghiului? Cel ce va căde pe acea piatră se va sfărâma; ear
preste care va căde îl va strivi. Intracea oră căuta archie-
rei și Cărturarii, ca și și pue mânila pe el; inse s'a temut de
popor; căci înțeleseră că a dis acesta parabolă contra lor.

Si pândindu-y aș trimis iscōde, cari se prefuceau a fi drepti, 20
 ca și l-prindē în cuvēnt, și si l-potē trāda puterei și auto-
 ritatei guvernătorului. Si l-aū intrebat, dicēnd: Învētătorule, 21
 sun că vorbesci și învēti drept, și nu cauți la față, ci învēti
 calea lui Dumnezeu în adevăr: Ni se cade a da tribut Ce- 22
 sarului său nu? Ear el pricepēnd violenia lor li-a dis: Pentru 23
 ce mē spiti? Arătați-mi un dinar. A cui imagine și inscrip- 24
 tione are? El respundēnd aū dis: Ale Cesarului. El li-a dis: 25
 Dați dar Cesarului cele ce sunt ale Cesarului, și lui Dumnezeu
 cele ce sunt ale lui Dumnezeu. Si nu l-aū putut prinde în 26
 cuvēnt înaintea poporului; și minunându-se de respusul lui
 să tacut.

Atunci apropiindu-se unii din Sadukei, cari dic că nu este 27
 inviere, l-aū intrebat, dicēnd: Învētătorule, Moise nă-a scris: 28
 De va muri fratele cui va avēnd femeea, și acesta va muri fără
 copii, și ia fratele său pre femeea lui, și sî rădice semenătă fra- 29
 tehi său. Deci aū fost septe frați; și cel d'intăiu luând fe-
 mee a murit fără copii. Si a luat al doilea pre femeea aceea, 30
 și acela a murit fără copii. Si al treilea o a luat, și asemenea 31
 de toți a murit și femeea. Deci la inviere a căruia c'intrinșii 32
 va fi femeea? căci tus-șepte o aū avut de femeie. Si respundēnd 33
 luis li-a dis: Fiul lumiei acesteia se insoră și se mărită; Înse 34
 cei vredniici de lumea aceea și de invierea cea din morți nici se
 insoră nici se mărită; Nici vor mai pute muri; căci sunt a- 35
 semenea ăngerilor, și sunt fiu ai lui Dumnezeu, fiind fiu ai in-
 vierei. Dar cum că vor invia morții a arătat și Moise la rug, 36
 când numesce pre Domnul Dumnezeul lui Abraam și Dumne- 37
 zeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob. Dar el nu este Dum- 38
 nezeu al morților, ci al viilor, căci toți sunt vii înaintea lui. 39
 Atunci unii din Cărturari respundēnd aū dis: Învētătorule, bine
 ai vorbit. Si de atunci nu mai îndrăsneau și l-mai întrebe 40
 nimic.

Si li-a dis: Cum dic, că Christos este fiul lui David? Si 41 42
 însuși David dice in cartea Psalmilor: Dis-a Domnul Domnului
 meu; Sedă d'a drépta mea, Până voiū pune pre inimicu tēi 43
 așternut piciorelor tale. Deci dacă David îl chiamă Domn, cum 44
 dar este fiu al lui?

Atunci a dis discipulilor sei in audul a tot poporului: Pă- 45 46
 diți-vă de Cărturari, cărora li place a âmpla in vestminte lungi,
 și iubesc salutările in pieță, și scaunele cele mai de sus in si-
 nagogi, și sederele cele mai intăiu la ospețe; Cari consumă 47
 casele văduvelor, și sub pretext fac lungi rugăciuni; acestia vor
 lua mai mare condemnare.

CAP. XXI.

Darul văduvei serace. Iisus predice persecuțiunea ce ascăptă prediscipuli și, și dărâmarea Ierusalemului. Indemnare spre a priva.

- 1 Si căutând a vădut pre cei bogăți aruncând darurile lor în
2 corbană. Si a vădut și pre o văduvă seracă aruncând acolo
3 doi bani. Si a dis: Adeveră dic voue, că acesta văduvă seracă
4 a aruncat mai mult decât totă. Căci totă această din abundanță
lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; înse acesta din lipsă
sa a aruncat totă avereia sa, care o a avut.
- 5 Si unii dicând despre templu, că este impodobit cu pietre
6 frumosă și cu daruri sacre, el a dis: *Căt pentru acestea cari*
vedești, vor veni dile in cari nu va remâne piatră pe piatră,
7 care nu se va risipi. Si l-au întrebat, dicând: *Învățătorule,*
dar când vor fi acestea? si ce semn va fi, când se vor întembla
8 acestea? El a dis: Vedești si nu vă amăgiți; căci nulii vor
veni in numele meu, dicând: *Eu sunt Christos;* si s'a apropiat
9 timpul; dar si nu mergești după ei. Si când veți audii de res-
boae și de disordini, si nu vă spăimîntați; căci acestea trebuie
10 si alibi loc întăju; dar nu este îndată finitul. Atunci li dicea:
Se va scula națiune contra națiunei, si regat contra regatului;
11 Si vor fi cutremură mari pe alocuri, si fômete și ciumi și spa-
me, și semne mari vor fi din ceriu.
- 12 Ear mai înainte de toate acestea vor pune mâinile lor preste
vol, si vă vor persecuta, trădându-vă la sinagogi și în închisori,
13 14 Si vi se va întembla și mărturisită. Deci puneti in ânimele
ducându-vă înaintea regilor și guvernătorilor pentru numele meu.
15 vostre, si nu meditați ce veți responde. Căci ești vi voiu da
gură și înțelepciune, contra cără nu vor pute vorbi nici a se o-
16 pone toți adversarii vostrii. Si veți fi trădati și de părinți, și de
frați, și de rude, și de amici; și pre unii dintre voi vor omori.
17 18 Si veți fi uriași de toți pentru numele meu. Înse nici un pîr-
din capul vostru nu va peri. Intru răbdarea voastră căscigați
sufletele vostre.
- 20 Ear când veți vedea Ierusalemul încunjurându-se de armate,
21 atunci si scîti, că s'a apropiat pustiirea lui. Atunci cei ce
sunt în Iudeea si fugă la munte; cei ce sunt in mijlocul Ieru-
salemului si ése, si cei ce sunt în tărîne si nu intre într'insul.
22 Căci acestea sunt dilele resbunărei, ca si se împlinescă toate
23 cele scrise. Ear văi de cele ce sunt îngreunate, și de cele ce
alăpteză într'acele dile! căci va fi nevoie mare in tără și mă-
24 nie asupra acestui popor. Si vor căde de ascuțitul sabiei, și
cat de Ginte, până se vor împlini timpurile Gintelor.
- 25 Si vor fi semne in soare, si in lună, si in stele; si pe pă-

nu ești strimtorare popoarelor cu nedumerire; mugind marea de sgu-
duriță valurilor: Mai murind omenii de frică și de acceptarea 26
celor ce vor să fie pe pămînt; căci puterile cerurilor se vor
clăti. Si atunci vor vedea pre Fiul omului viind pre norii cu 27
putere și cu glorie mare. Deci începând acestea a se face, 28
căutați în sus, și rădicați capetele vostre; căci se apropie re-
scumperarea văstră.

Si li-a dis parabolă: Vedeți smochinul și toti arborii; 29
Când deja înfruntesc, vădând cunoștești de la sine, că deja este 30
apropé veră. Așa și voi, când veți vedea acestea făcându-se, 31
și scăzi, că este aprope imperația lui Dumnezeu. Adever dic 32
voie: Nu va trece acest neam, până când nu se vor face tôte
acestea. Cerul și pămîntul vor trece, inse cuvintele mele nu 33
vor trece.

Dar luate aminte de voi însă-vă, ca și nu se îngruzeze ânimele 34
vostre cu satiul mâncărei și cu betiță, și cu grijile lumei, și fără
de veste și vie acea di asupra văstră. Căci ca o cursă va 35
veni preste toti cei ce locuesc pe fața a tot pămîntului. Deci 36
privighiați și vă rugați în tot timpul, ca și fiți vredniței a scăpa
de tôte cele ce așa și se întempele, și a sta înaintea Fiului o-
mului.

Si înveță diua in templu; ear năoptea eșind petrecea in 37
muntele ce se chiama al Olivilor. Si tot poporul vinea de de- 38
mâneță la dinsul in templu, ca și l' asculte.

CAP. XXII.

Iuda se învoiesc și trădea pre Iisus. Pascile. Instituirea sănătății. Suferințile lui Iisus în Gethsemane; el este dus înaintea arhieului; Petru se lepădă de dinsul; el este dus înaintea consiliului Iudeilor.

Si se aprobia serbatoreia azimelor, care se chiama pascile. 1
Si căutați archierei și Cărturarii, cum l-ar omori; căci 2
se temea de popor.

Ear Satana a intrat in Iuda, ce se chiama Iscariot, care era 3
din numărul celor doi-spre-dece. Si mergând a vorbit cu ar- 4
chierei și cu căpitanii, cum li l-ar trăda. Si s'aș bucurat, 5
și s'aș învoit și i dea bani. Si el s'a făgăduit, și căuta timp 6
oportunitate să l'il trădea in absența poporului.

Si a venit diua azimelor, in care se cădea și se sacrifice 7
pascile. Si a trimis pre Petru și pre Ioan, dicând: Mergeți 8
de ni gătiți pascile, ca și mâncăm. Ei i-a dis: Unde voiesc 9
ca și gătim? El li-a dis: Eca intrând voi in oraș vă va in- 10
timpina un om ducând o cană cu apă: urmați-i in casa unde
va intra. Si si diceți stăpânului casei: Învățatorul dice tie: 11
Unde este locul, unde să mânânc pascile cu discipuli mei? Si 12
8*

- 13 el vî va arăta un foisor mare, aşternut; acolo gătiți. *Si mer-*
 gînd aș aflat precum el li disese; și aș gătit pascile. *Si mer-*
 14 *Si când a venit óra, a ședut la mésă, și cei doi-spre-dece*
 15 *discipuli cu el. Si li-a dis: Cu dorință am dorit și mânânc*
 16 *cu voi aceste pasci mai 'nainte de patima mea. Căci dic voue:*
De acum nu voiú mai mânca dintr'acestea. Si luând potirul și mul-
 17 *imprimi în imperația lui Dumnezeu. Si luând potirul și mul-*
 18 *tumind, a dis: Luăți acesta și l' împărții între voi. Căci dic*
voue: Nu voiú mai bê din fructul viei, până când va veni
 19 *imperația lui Dumnezeu.*
- 21 *Si luând pânea și multumind, o a frânt, și o a dat lor, di-*
 cend: Acesta este corpul meu, care se dă pentru voi; acesta
 20 faceți spre memoria mea. Asemenea și potirul după ce a
 cinat, dicend: Acest potir este noul testament în sângele meu,
 care se vérsă pentru voi.
- 21 Înse éca mâna trădătorului meu este cu mine pe mésă.
 22 Si Fiul omului merge, precum este otărit; dar vai de omul a-
 23 cela, prin care se trădă. Si aș inceput a se întreba între sine,
 care dintr'inși ar fi cel ce vre si facé acésta.
- 24 Si s'a născut dispută între dinși, care dintre ei s'ar păré a fi
 25 mai mare. Dar el li-a dis: Regii națiunilor le domnesc, și cei
 26 ce le stăpânesc se chiamă făcători de bine. Înse voi și nu și
 așa; ci cel ce este mai mare între voi, și fie ca cel mai mic;
 27 și cel ce este mai întâiu ca servitorul. Căci cine este mai mare,
 cel ce séde la mésă, seu cel ce servește? aș nu este cel ce
 séde la mésă? ear eșt sunt in medjilocul vostru ca cel ce ser-
 28 vesce. Voi sunteți acei ce atî remas cu mine in ispitele mele.
 29 Si eșt vî orînduesc imperația, precum mi-a orîndut Părintele
 30 meu. Ca sî mâncați și sî beți la mésa mea in imperația men-
 și si sedeți pe scaune, judicând cele doue-spre-dece seminții a
 le lui Israel.
- 31 Si a dis Domnul: Simone, Simone, éca, Satana v'a cerut, ca
 32 și ră cérnă ca grăul. Dar eșt m'am rugat pentru tine, ca si
 nu pérē credința ta, și tu, când te vei intórce, întâresc pre
 33 fratii tēi. El i-a dis: Dómne, sunt gata a merge cu tine și
 34 in inchisore și la mòrte. Ear el a dis: Dic tie, Petre, nu va
 canta astă-dì cocoșul, mai 'nainte până ce de trei ori te vei
 lepăda că nu mă scîi.
- 35 Si li-a dis: Când v'am trimis fără de pungă, și fără de tra-
 istă, și fără de încălțăminte, aș atî avut lipsă de ce-va? Ei aș
 36 dis: De nimic. Atunci li-a dis: Dar acum cel ce are pungă
 și o ia, asemenea și traista; ear cel ce nu are sabie, și și vîndă
 37 vestimentul seu, și sî și cumpere. Căci dic voue: că anca și a-
 cesta ce este scris trebuie să se imprimescă cu mine, care dice:
 Si cu cel fără-de-lege s'a socotit; căci cele despre mine aș fi

nit. El au dis: Dómne, écă aici doue sabii. Si el li-a dis: 38
 destul este.
 Si esind a mers dupre datina sa in Muntele Olivilor; si l-a 39
 urmat si discipului lui. Si sosind la loc, li-a dis: Rugati-vé, 40
 ca si nu intrati in ispită. Si el s'a depărtat de dinșii ca 41
 la o aruncătură de pătră, si ingenunchind se ruga, Dicând: 42
 Părinte, de voiesci, si trăce de la mine acest potir; inse nu
 voea mea, ci a ta si se facă. Si i-sa arătat ánger din ceriú, 43
 intărindu-l. Si fiind in agonie mai cu dinadinsul se ruga; 44
 si s'a făcut sudorea lui ca picăturile de sânghe picând la pă-
 ment. Si sculându-se de la rugăciune, si viind la discipului 45
 lui, l-a aflat dormind de intristare. Si l-a dis: Ce dormit? 46
 sculați-vé si vă rugați, ca si nu intrati in ispită.

Ear ancă vorbind el éca venia multime, si cel ce se chiáma 47
 Iuda, unul din cei doi-spre-dece, mergea inaintea lor, si s'a a-
 propiat de Iisus si'l sărute. Ear Iisus l-a dis: Iudo, cu să- 48
 rutare trădezi pre Fiului omului. Ear cei ce erau lângă el, vé, 49
 dând ce era si fie, l-a dis: Dómne, si lovim cu sabia? Si 50
 unul dintr'insii a lovit pre servitorul archiereului, si l-a tăiat
 urechea cea dréptă. Ear Iisus luând cuvîntul a dis: Lăsați 51
 până aici. Si atingându-se de urechea lui 'l-a vindecat. A- 52
 tunici a dis Iisus archiereilor si căpitanilor templului, si bâtrâ-
 nilor, cari veniseră la dinsul: Ati eşit ca la un tâlhar cu sabii
 si cu fusii? In toate dilele fiind cù cu voi in templu nu ati 53
 intius mâinile contra mea; inse acesta este óra vóstră si stăpi-
 nirea intuinerelui. Atunci prindându-l l-a adus, si l-a dus 54
 in casa archiereului.

Ear Petru urma de departe. Si facând ei foc in mediu- 55
 locul curții, si ședând impreună, ședea si Petru intre ei.
 Atunci vădându-l o servitore ședând la foc, si căutând la 56
 el, a dis: Si aceasta era cu el. Dar el s'a lepădat de 57
 dinsul, dicând: Femei, nu'l cunosc. Si după pucin altul vé, 58
 dându-l a dis: Si tu esci dintr'insii. Dar Petru a dis: Omule,
 nu sunt. Si trecând ca o órá, altul susținea, dicând: In a- 59
 devér si aceasta a fost cu dinsul, căci este Galilian. Dar Petru a
 dis: Omule, nu sciú ce dici. Si indată ancă vorbind el a 60
 cântat cocoșul. Si intorcându-se Domnul a căutat spre Petru; 61
 si Petru 'si-a adus aminte de cuvîntul Domnului, cum ii disese:
 Mai 'nainte de a canta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine.
 Si esind Petru a plâns cu amar. 62

Ear ómeuui cei ce țineau pre Iisus il batjocoriau, bătându-l. 63
 Si acoperindu-l il loviau preste faça, si 'l intrebau, dicând: Pro- 64
 fetesce cine este cel ce te-a lovit? Si multe alte injurií di- 65
 ceau contra lui.

Si facându-se diuă, s'a adunat bêtrenii poporului, si ar- 66

chieriei și cărturarii, și l-a dus la adunarea lor, dicând:
 67 Oare tu eşti Christosul? spune-ni. El îi-a dîs: De vî înăuntru
 68 spune, nu veşti credere; și de vî voi să intrebă, nu îmi tești
 69 respunde, nici nu mă vești elibera. Dar de acum va sedea Fi-
 70 iul omului dă drăptea puterii lui Dumnezeu. Atunci își zice
 71 că sunt. Atunci dicea: Ce nu mai trebuie mărturie? căci
 noi însin-ne am audiat din gura lui.

CAP. XXIII.

Iisus înaintea lui Pilat și a lui Erod; el se condamnă și se crucifică.
 Morteala sa și Mormântul său.

1 2 **S**i sculându-se totă mulțimea lor, l-a dus la Pilat. și
 3 a inceput să-l acuse, dicând: Pre acesta l-am aflat re-
 vrătind poporul, și oprind a da tribut Cesarului, dicând că el
 4 este Christos rege. Ear Pilat l-a întrebat, dicând: Tu eşti
 către arhierei și către popor: Nici o vină nu așlu în acest om.
 5 Ear ei stăruiau, dicând: El înărtățit poporul, învețând preste-
 6 totă Iudeea, incepând din Galileea până aici. Ear Pilat au-
 7 dind de Galileea, a întrebat, dacă omul este Galilian? și in-
 telegând că este din jurisdicția lui Erod, l-a trimis la Erod,
 fiind și el în Ierusalame într'acele dile.
 8 Ear Erod văzând pre Iisus să a bucurat forte; căci dorie de
 demult si l'vedē, pentru că aușia multe de el; și spera să văză
 9 vre-un semn făcându-se de el. Si l-a întrebat cu multe cu-
 10 viute; dar el nimeni nu îl-a respuns. Ear arhiereii și cărtu-
 11 rarii sta, tare acușându-l. Ear Erod cu ostașii sei disprezui-
 12 și l-a trimis earăș la Pilat. Si intr'aceeași zi Pilat și Erod
 s'aș făcut amici; căci mai naîntea erau în inimicizia între dinsul.
 13 Ear Pilat chișmând pre arhierei și pre cei mai mari și
 14 pre popor, Li-a dîs: Mi-aș adus pre acest om, ca un res-
 vrătitor de popor, și éca ești înaintea vostrii întrebându-l, nici
 15 o vină nu am aflat într'acest om, despre acele de care l acu-
 sati; și nici Erod; căci v'am trimis la el; și éca nimeni vred-
 16 nic de moarte nu este făcut de dinsul. Deci pedepsindu-l il
 17 voiu elibera. (Căci avea trebuință să li elibere pre un arestat
 18 la serbătoare). Si a strigat totă mulțimea, dicând: Ia pre a-
 19 cesta, și ni eliberăză pre Barabba; (Care era aruncat în
 20 închisore pentru o rescolă și pentru o ucidere ce se făcuse în o
 21 rasă). Deci Pilat voină și eliberăză pre Iisus, a vorbit earăș
 22 către dinsul. Dar ei strigău, dicând: Crucifiă-l, crucifiă-l.
 El a treia óră a dîs către ei: Dar ce rēu a făcut acesta? nici
 o vină de moarte nu am aflat într'insul; deci pedepsindu-l il

roia elibera. Dar el stăruia cu vóce tare, cerénd si 'l cruceze. Si vocile lor si ale archiereilor aú prevat. Deçi Pi-
lat a hotărít, ca si se facă cererea lor. Atunci li-a eliberat pre cel aruncat în inchișoare pentru rescòla si ucidere, pre care si cereau ei; dar pre Iisus 'l-a trădat dupre voea lor.

Si pe când il duseau, prinđend pre un Simon Cirinean, ce reuia din terina, a pus pe o crucea, ca si o ducă după Iisus. Si urma multime mare de popor si de femei, cari se vântau 27
si se tănguiau întrui dinsul. Dar Iisus intorcându-se către ele li-a spus: Fiicele Ierusalemu, nu mă plângeti pre mine, ci vă plângeti pre voi însivă și pre copiii vostru. Căci éca, vin dile 29
în cari vor dice: Fericite sunt cele sterpe, si mitrele cari nu au násut, si tîtele cari nu au alăptat. Atunci vor incepe a dice 30
muntiilor: Cădeți preste noi; și déluriilor: Acoperiți-ne. Căci 31
de fac acestea cu lemnul cel verde, ce se va face cu cel uscat.

Si aduceau impreună cu el si pre alti doi, făcătorii de rele, spre a-i crucifica. Si viind la locul ce se chiama al căpătinii,
acolo l-au crucifiat, si pre făcătorii de rele: unul d'a drépta si altul d'a stânga. Ear Iisus dicea: Părinte, értă-li, căci nu 34
sciu ce fac. Si împărtind vestimintele lui au aruncat sorti. Si poporul sta privind. Si cei mai mari impreună cu dinsul își 35
faceau ris de dinsul, dicând: Pre altii a măntuit; măntuescă-se faceau ris de dinsul, dicând: Pre altii a măntuit; măntuescă-se pre sine, de este Christosul, alesul lui Dumneadeu. Si 'si bă- 36
teau joc de dinsul si ostasii, apropiindu-se de el, si aducându-'i 37
ojet. Si dicând: De esci tu regele Iudeilor, măntuesc-te pre sine'! Si era si inscripțione scrisă d'asupra lui cu litere 38
eline si latine si evreesc: ACESTA ESTE REGELE IU-
DEILOR.

Si unul din făcătorii de rele cei crucificați il batjocoria, dicând: De esci tu Christosul, măntuesc-te pre sine'! si pre noi. Dar cel-a-alt respundând il certa, dicând: Ore nu te temi tu de 40
Dumneadeu, pre când esci intr'acești condemnare. Si noi su- 41
ferim dupre dreptate; căci noi primul celo cuvenite faptelelor nostror; inse acesta nici un rêu nu a facut. Si dicea lui Iisus cu 42
Pomeneșce-mă, Domne, când vei veni în imperația ta. Dis-a 43
Iisus lui: Adevăr dic tie: Astă-dî vei fi cu mine în paradis.

Si era la a sesca oră, si s'a făcut întuneric preste tot pă- 44
mîntul până la a noua oră. Si s'a intunecat sôrele, si s'a 45
rupt perdea templului prin mediloc. Si strigând Iisus cu 46
vóce tare a spus: Părinte, în mâinile tale incredințez spiritul meu; si acestea dicând 'si-a dat spiritul.

Si sutașul văđend ce se făcuse, glorifica pre Dumneadeu, dicând: In adevăr, drept a fost acest om. Si tot poporul ce se adunase la acea priveliște, văđend cele ce se făcuseră, bătându-'si pepturile lor, se intorceau. Ear totuși cunoscutii lui, si 49

femeile, cari și urmau din Galileea sta de departe, privind acestea.

50 Și éca un bărbat, anume Iosef din Arimathaea, oraș al Jude-
51 ilor, consilier, bărbat bun și drept; Care nu a consumat la-
52 sfatul și așa lor, care și acceptă imperatia lui Dumnezeu; A-
53 cesta viind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Si pogorindu-l
l'a infăsurat în giulgiu, și l-a pus în morment ce era săpat
54 în piatră, în care nimeneu fusese încă pus. Si era diminea-
vineri, și sămbăta se aprobia.

55 Dar și femeile, cari veniseră cu dinsul din Galileea, au ur-
mat, și priviau mormentul și cum s'a pus corpul lui. Si in-
torecندu-se aă gătit mirezune și miruri; și sămbăta s'a repa-

CAP. XXIV

Invierea lui Iisus. El se arată discipulilor sei. Înălțarea sa la cerul.

1 E la morment, aducând mirezmele cele ce găsiseră, și u-
2 nele ore cari impreună cu ele. Si aă afat piatra restaurată de
3 pe morment. Si intrând nu aă afat corpul Domnului Iisus.
4 Si mirându-se ele de acestea, éca doi bărbăti în vestimente stră-
5 lucite sta înaintea lor. Si infricoșindu-se ele și plecându-și
6 fețele la pămînt, diceau cătră ele: Pentru ce căutați pre cel
7 viu între cei morți? Nu este aici, ci s'a sculat; aduceți-vă a-
8 minte cum el v'a vorbit, încă fiind în Galileea, Dicând: Fiul
omului trebuie să se trădea în mâinile oamenilor păcătoși, și si se
cuvintele lui.

9 Si intorecndu-se de la morment, aă narat toate acestea ce-
10 lor un-spre-dece, și tuturor celor l-alți. Si erau Maria Mag-
dalena, și Ioana, și Maria lui Iacob și cele-lalte cu dinsele,
11 cari diceau acestea cătră apostoli. Si li s'a părut cuvintele
12 lor ca cuvinte desérte, și nu le credeaă. Ear Petru sculându-
se a alergat la morment, și plecându-se a vădut giulgiurile jă-
când singure; și s'a dus de acolo, mirându-se în sine de cele
ce se făsuseră.

13 Si éca doi dintre ei mergeau într-acceași di la un sat, numit
Emmaus, care era de departe de Ierusalem *ca la* șese-deci de stadii.
14 15 Si ei vorbau între sine de toate cele ce se intemplaseră. Si
vorbind ei și discutând, insuși Iisus apropiindu-se mergea cu
16 17 dinșii. Dar ochii lor se lăineaau, ca si nu-l cunoscă. Si li-a
dis: Ce felii de vorbe sunt acestea, cu cari convorbiti pe
18 cale, și sunteți triști? Si respundând unul dintr-inșii, al că-
ruia nume era Kleopa, i-a dis: Ore tu singur esci așa strâin

io Ierusalem, încât nu scîf cele ce s'aă făcut într'insul in aceste dîle? Si lă-a dîs: Cari? El i-aă dîs: Cele despre Iisus Na- 19
zarianul, care era profet puternic in lucru și in cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul; Si cum lă-aă trădat archie- 20
rei și mai marîi nostri a fi condamnat la mîrte, și lă-aă cru-
ciat. Dar noi speram, că acela este cel ce avea si rescum- 21
pere pre Israel; ci cu tóte acestea este astă-dî a treia dî de
când s'aă făcut acestea. Da, și nisice femei d'intr'ale nôstre 22
ne-aă spăimîntat, cari aă fost forte de demânătă la mormînt;
Si neaflănd corpul lui aă venit, dicînd că văduseră și vedere 23
de angere, cari diceau că el este viu. Si s'aă dus unii dintre noi 24
la mormînt, și aă atîlat așa, precum aă dîs și femeile; dar pre-
el nu lău vădet. Atunci el lă-a dîs: O neprîceputîlor și tărâli 25
la ânima a crede tóte cîte aă vorbit profetul! Aă nu trebuia 26
Christos a suferi acestea, și a întră in gloria sa? Si incepînd 27
de la Moise, și continuînd prin toți profeti, li esplica tóte scrip-
turile cele despre sine. Si s'aă apropiat de satul la care mer- 28
geau; și el se făcea a merge mai departe. Dar ei lă-aă in- 29
demnăt, dicînd: Rămîai cu noi, căci este cătră seră și s'a ple-
cat dîua. Si a intrat și rămăe cu dînsii. Si ședînd el cu ei, 30
a luat pâine și a binc-cuvîntat, și frângând li-a dat. Atunci 31
li s'aă dischis ochii lor, și lă-aă cunoscut; și el s'aă făcut nevî-
dut de dînsii. Si diceau unul cătră altul: Aă nu era ânima 32
nôstră arînd in noi, când ni vorbla pe cale, și când ni es-
plica scripturile?

Si sculându-se intr'acea óră s'aă intors la Ierusalem, și aă 33
afat adunați pre cei un-spre-dece și pre cei ce erau cu dînsii; 34
Cari diceau: S'a sculat Domnul in adever, și s'a arătat lui Si- 35
mon. Si ei narau cele ce se făcuseră pe cale, și cum s'a cu- 36
noscut de dînsii in frângerea pânii.

Si vorbind ei acestea insuși Iisus a stătut in medilocul lor, 36
și li-a dîs: Pace voue. Ear ei spăimîntandu-se și înfricoșân- 37
du-se, li se părea că văd un spirit. Dar el lă-a dîs: Pentru 38
ce sunteți turburați? și pentru ce se sue gânduri in ânimele 39
vôstre? Vedeți mânilo și picioarele mele, că insuși eū sunt; 40
pipăiț-mă, și vedeți; căci spiritul nu are carne și óse, precum
vedeți că eū am. Si acestea dicînd li-a arătat mânilo și pi- 41
cioarele. Si încă necreînd ei de bucurie, și mirându-se, li 42
dicea: Aveți aici ceva de mâncare? Ear ei i-aă dat o parte 43
de pesce fript, și dintr'un fagur de miere. Si luându-le a 44
mîncat înaintea lor.

Si lă-a dîs: Acestea sunt cuvîntele cari v'am vorbit, încă 44
fiind cu voi, că trebue a se implini tóte cele scrise despre mine
in legea lui Moise și in profeti și in psalmi. Atunci lă-a dis- 45
chis mintea lor, ca si înțelégă scripturile. Si lă-a dîs: Așa este 46

scris, și aşa trebuia să sufere Christos, și să invieze din morți
 47 a treia din; Si ca și se predice în numele lui pocăință și eră-
 48 rea peștelor la tôte nașunile, începând de la Ierusalem. Ear-
 voi sănătești martorii acestora. Si éca eu vi trimît acea ce pă-
 49 rintele meu v-a promis; Ear voi sedeați în cetatea Ierusală-
 mului, până ce vă veți imbrăca cu putere de sus.
 50 Si ducându-l afară până la Bethania, și rădicându-și mă-
 51 nile sale, l-a bine-cuvântat. Si s-a întemplat pre când i-a
 bine-cuvântat, s-a depărtat de la dinșii, și se înâlța la cerul
 52 Ear ei inchinându-se lui, s'a intors la Ierusalem cu bucurie
 53 mare; Si erau tot-dea-una în templu, laudând și bine-cuvântând pre Dumneșteu. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

IOAN.

CAP. I.

*Iisus Christos este cuvântul lui Dumneșteu întrupat. Ioan Boteră-
 torul îl mărturisesc; el se face cunoscut lui Andrei, lui Petru,
 lui Filip și lui Nathanael.*

1 La început era cuvântul, și cuvântul era la Dumneșteu, și
 2 cuvântul era Dumneșteu. Aceasta era întru început la
 3 Dumneșteu. Tóte prinținsul s'a făcut; și fără de dinisul ni-
 4 mic nu s'a făcut ce s'a făcut. Într'insul era viéță, și viéța era
 5 lumina oménilor. Si lumina luminéză în întuneric, și întune-
 recul nu o a cuprins.
 6 Fost-a un om trimis de la Dumneșteu, al căruia nume era
 7 Ioan. Aceasta a venit spre mărturie, ca să mărturisescă de lu-
 8 mină, ca să crede toți prin el. Nu era acela lumina, ci *fu-*
trimis să mărturisescă despre lumină.
 9 Era lumina cea adeverată, care lumiuéză pre tot omul ce
 10 vine în lume. În lume era, și lumea prinținsul s'a făcut, și
 11 lumea nu l-a cunoscut. Într'ale sale a venit, și ai sefi nu l-au
 12 primit. Dar căți l-au primit, acelora li-a dat drept și se face
 13 săi ai lui Dumneșteu, adică celor ce cred în numele lui. Cari
 14 nu sunt născuți din sânge, nici din postă trupescă, nici din postă
 bărbătescă, ci de la Dumneșteu. Si cuvântul s'a făcut trup,
 și s'a sălașluit între noi, (și am vădut gloria lui, gloria ca a
 unui-născut de la Părintele) plin de har și de adevăr,

Ioan mărturisă despre dinsul, și striga, dicând: Acesta era 15
despre care am ăs: Cel ce vine după mine, mai nainte de
mine a fost; că mai mare de cât mine era. Și din plinitatea 16
lui noi toti am primit, și har preste har. Căci legea prin Moise 17
s'a dat; iar harul și adeverul prin Iisus Christos a venit. Ni- 18
mene nici odată nu a vădut pre Dumneșeu; cel unul-născut
Fiul, care este în sinul Părintelui, acela 'l-a spus.

Și aceasta este mărturia lui Ioan, când a trimis Iudeii preuți 19
și Leviri din Ierusalem, și întrebă: Cine esci? Și a mărtu- 20
risit, și nu a tăgăduit, ci a mărturisit: Nu sunt eu Christosul.
Și 'l-a întrebat: Ce dar? Esci Ilie? Și a ăs: Nu sunt. Esci 21
profetul? și a respuns: Nu. Atunci 'l-a ăs: Cine esci? ca 22
și dăm respuns celor ce ne-a trimis. Ce dici despre tine 23
insuți? El a ăs: Eu sunt vocea celui ce strigă în pustie: În-
dreptatea calea Domnului, precum a ăs profetul Isaia. Și tri- 24
nișii erau din Farisei. Și 'l-a întrebat, și 'l-a ăs: Pentru 25
ce dar boteză, dacă nu esci Christosul, nici Ilie nici profetul?
Li-a respuns Ioan, dicând: Eu botez cu apă; iar în mediu locul 26
rostru său acela, pre care nu l' uînosceti; Acela este carele vine 27
după mine și carele a fost mai nainte de mine, căruia nu sunt
vrednic și i disleg curenă incălțamîntei lui. Acestea s'a fă- 28
cut în Bethabara dincolo de Iordan, unde Ioan boteza.

A doua ăs care vede Ioan pre Iisus, viind către dinsul, și dice: 29
Ecă Mielul lui Dumneșeu, care rădică păcatul lumei. Acesta 30
este despre care am ăs: După mine vine un bărbat, care mai
nainte de mine a fost; căci era mai mare decât mine. Și 31
că nu l' sciam; ci ca și fie cunoscut în Israel, pentru aceasta
am venit botezând cu apă. Și a mărturisit Ioan dicând: Am 32
vădut Spiritul ca un porumb pogorindu-se din ceriū, și a re-
mas preste dinsul; Și nu l' sciam; ci cel ce m'a trimis și 33
botez cu apă, acela mi-a ăs: Preste care vei vădă Spiritul po-
gorindu-se, și remâind preste dinsul, acela este care boteză cu
Spirit Sunt. Și am vădut și am mărturisit, că acesta este Fiul 34
lui Dumneșeu.

A doua ăs care vede Ioan, și doi din discipulii scăi; Și 35 36
căutând la Iisus, care ămplă, dice: Ecă Mielul lui Dumneșeu!
Și 'l-a audit cei doi discipuli vorbind, și au urmat lui Iisus. 37
Ea Iisus intorcându-se, și vădându-'i după dinsul li-a ăs: Ce 38
căutați? Ei 'l-a ăs: Rabbi, adică, Învățătorule, unde locuiesci?
El li-a ăs: Veniți de vedeții. Au venit și au vădut unde lo- 39
cuesc, și au remas la el în acea ăs; căci era pe la ora decese.
Unul din cei doi, care audiseră de la Ioan și 'l urmăseră, era 40
Andreiu fratele lui Simon Petru. Aceasta a aflat autău pre 41
Simon, fratele seu, și 'l-a ăs: Noi am aflat pre Mesia, adică
pre Christos. Și 'l-a adus la Iisus. Și căutând la el Iisus, a 42

dis: Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu te vei chiăma Kefa, a. dică Petru.

43 A doua și a vrut Iisus să mérge în Galileea, și a aflat pre 44 Filip, și î-a dis: Urmăreșă-mi. Dar Filip era din Bethsaïda, o. 45 rasul lui Andrei și al lui Petru. Filip a aflat pre Nathanael, și î-a dice: Noi am aflat pre acela, de carele a scris Moise în lege, și profetii: pre Iisus Nazareanul, fiul lui Iosef. Dis-a 46 Nathanael lui; din Nazaret pote fi ceva bun? Filip dice lui: 47 Vino, și vezi. Văduța Iisus pre Nathanael viind către dinsul, și a dis despre el: Ecă in adevăr Israelit, in care nu este vî 48 clesug! Dis-a Nathanael lui: De unde mă cunoșci? respuns-a Iisus, și î-a dis: Mai șinăt de a te chiăma Filip, fiind tu sub 49 smochin, te-am văzut. Respus-a Nathanael și î-a dis: Rabbi, 50 tu ești Fiul lui Dumnezeu; tu ești regele lui Israel. Res- 51 puns-a Iisus și î-a dis: Peintru-că 'i-am dis, că te-am văzut sub smochin, credi? mai mari decât acestea vei vedé. Si carăni 51 î-a dis: Adevăr, adevăr dic voue: de acum veți vedé cerul dischidești-se și pre șângerii lui Dumnezeu suindu-se și pogon- rindu-se preste Fiul omului.

CAP. II.

Iisus prefacă apa în vin la nuntă din Cana: el alungă din templu pre cei ce vindeau, și predice invierea sa.

1 A treia și s'a făcut nuntă în Cana Galileei; și mama lui
2 Iisus era acolo; Si așa fost invitați la nuntă și Iisus și
3 discipulii lui. Si lipsind vinul, dice mama lui Iisus către din-
4 sul: Nu așa vin. Dice ei Iisus: Femee, ce am eu cu tine?
5 óra mea anănu a venit. Dice mama lui servitorilor: Ori-ce
6 vî va' dice, faceți. Si erau acolo șese vase de piatră, puse
7 dupre curătenia Iudeilor, cari cuprindea căte doue sau trei
8 pâna sus. Si dice lor: Scătiți acum, și duceți nunului. Si aș-
9 dus. Si după ce a gustat architrificinul apa ce se făcuse vin, și nu
10 șia de unde este, (dar servitorii, cari scosaseră apa, șiau), a
11 chiămat architrificinul pre mire, Si î-a dice: Tot omul pune întâi vi-
nul cel bun; și după ce s'așa imbatăt, atunci pre cel mai prost;
12 car tu aș ținut vinul cel bun pâna acum. Acest inceput de
13 minună l-a făcut Iisus în Cana Galileei, și 'i-a arătat gloria
14 lui; și așa credut într'insul discipulii lui.
15 După aceasta s'a pogorât la Capernaum, el și mama lui, și
frații lui, și discipulii lui; și nu așa remas acolo multe dile.
16 Si erau aproape pascile Iudeilor, și s'a suiat Iisus la Ierusalem.
17 Si a aflat în templu pre cei ce vindeau boi, și oii, și porumbi,
18 și pre schimbătorii de bani ședind. Si facând biciu de fum,
19 pre toți î-a scos afară din templu, și oile și boii; și a versat

bani schimbătorilor, returnând mesele; Si a dîs celor ce 16
vindeau porumb: Luati acestea de aici, nu faceți casa Părin-
telui meu casă de neguțătorie. Ear discipului lui și-a adus 17
aminte că este scris: Zelul casei tale m'a consumat.

Atunci luând euventul Iudei și-a dîs: Ce semn ni arăti, că 18
faci acestea. A respuns Iisus și li-a dîs: Stricăți acest tem- 19
plu, și în trei zile il voi rădica. Atunci aș dîs Iudeii: In 20
patru-deci și sese de anu s'a rădicat acest templu, și tu il vei
rădica în trei zile? Ear el vorbia despre templul corporului 21
seu. Pentru acesta când s'a scutat din morți, și-a adus a- 22
minte discipulii lui, că li dicea acesta; și aș credut scripturei
și euventului care disese Iisus.

Ear fiind el în Ierusalem la serbătoarea Pasărilor, aș credut 23
multi în numele lui, văzând semnele lui ce făcea. Ear Iisus 24
nu se incredea lor, fiindcă cunoștea pre toți; Si nu avea 25
trebuință ca să mărturisescă cineva despre om; căci el scia ce
era în om.

CAP. III.

*Iisus vorbesce cu Nicodem despre renascere și măntuire. Ioan Bote-
zătorul îl mărturisescă din nou.*

Era un om din Farisei, a nume Nicodem, dregător al Iu- 1
deilor. Acesta a venit la Iisus năptea, și i-a dîs: Rabbi, 2
scim că ai venit de la Dumnezeu învățător; căci nimine nu poate
face aceste semne, cari tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu dinsul.

Repondând Iisus i-a dîs: Adevăr, dic tîi: De nu se va 3
nașce cine-va de sus, nu va pute și văză imperația lui Dumnezeu.

'I-a dîs Nicodem: Cum poate omul să se naște fiind betrân? 4
Aș dora poate a doua oară să intre în mitra mamei sale, și să
se naște?

Respons-a Iisus: Adevăr, adevăr dic tîi: De nu se va naște 5
cine-va din apă și din spirit, nu va pute să intre în imperația 6
lui Dumnezeu. Ce este nașut din trup trup este, și ce este 7
nașut din Spirit spirit este. Nu te miră, că și-am dîs: Vi 8
se cade a vă naște de sus. Vîntul suful unde voiesce, și audi
sunetul lui, dar nu știi de unde vine, și unde merge; așa este
tot cel nașut din Spirit.

Respons-a Nicodem, și i-a dîs: Cum pot să fie acestea? 9

Respons-a Iisus, și i-a dîs: Tu eşti învățător al lui Israel, 10
și nu știi acestea! Adevăr, adevăr dic tîi: Noi vorbim ce scim, 11
și mărturism ce am văzut; dar voi nu primiți mărturia noastră.
Dacă v'am spus cele pămîntesci, și nu credeți, cum veți crede, 12
de vi voi spune cele ceresci? Si nimene nu s'a suiat în ceriu, 13
decât numai cel ce s'a pogorit din ceriu, *adică* Fiul omului,
care este în ceriu. Si precum Moise a înălțat serpele în pustie, 14

15 aşa trebuie a se înălța Fiul omului; Ca tot cel ce crede în
 16 el să nu se piereşte, ci și ai cărui viaţă eternă. Căci aşa a iubit
 Dumnezeu lumea, încăt a dat pre Fiul său cel unul-născut, ca
 17 tot cel ce crede în el să nu se piereşte, ci și ai cărui viaţă eternă.
 18 demne lumea; ci ca și se măntuiescă lumea prin el. Cel ce
 crede în el nu se condamnă; dar cel ce nu crede este deja
 condamnat, pentru că nu a credut în numele unui-născut Fiului
 19 al lui Dumnezeu. Ear acăsta este condamnarea, că lumina a
 venit în lume, și omenii au iubit întunericul mai mult decât lu-
 20 mina, pentru că faptele lor erau rele. Căci tot cel ce face
 rele, urește lumina, și nu vine la lumină, ca și nu se vă-
 21 descă faptele lui. Ear cel ce face adeverul vine la lumină,
 ca și se arate lucrurile lui, că sunt lucrative cu Dumnezeu.
 22 După acestea a venit Iisus cu discipulii lui în lăturea Iu-
 23 deei; și acolo petreceau cu ei și boteza. Si boteza și Ioan în
 Enon, aproape de Salem, pentru că erau acolo ape multe; și
 24 veniau, și se botezau. Căci Ioan încă nu era pus în închisoare.
 25 Atunci s-a născut dispută între discipulii lui Ioan și între
 26 Iudei despre curațenie. Si au venit către Ioan, și i-au spus:
 Rabbi, cel ce era cu tine dincolo de Iordan, despre care tu ai
 mărturisit, éea, el botéză, și tu îi merg la diusul.
 27 Respondând Ioan a spus: Nimic nu poate lucea omul, de nu-i va
 fi dat din ceriu. Voi însă-vă imi dați mărturie, că am spus:
 29 Nu sunt eu Christosul, ci sunt trimis înaintea acestuia. Cel ce
 are mirésă mire este; ear amicul mirelui, care stă și l'ascultă,
 se bucură forte de vócea mirelui: deci acăstă bucurie a mea
 30 s'a plinuit. Acela trebuie să crește, ear eu și mi mărcorez.
 31 Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este din pă-
 mînt este pămîntesc, și vorbesce cele pămîntesci; cel ce vine
 32 din ceriu este d'asupra tuturor. Si ce a văzut și a audit a-
 33 ceea mărturisesc; dar nu primește nimenei mărturia lui. Cel ce
 primește mărturia lui a adeverit, că Dumnezeu este adeverat
 34 Căci pre care l-a trimis Dumnezeu vorbesce cuvintele lui Dum-
 35 nezeu; căci Dumnezeu nu dă Spiritul cu măsură. Părintele
 36 iubesc pre Fiul, și a trădat tot ce în mâna lui. Cel ce crede
 în Fiul are viață eternă; ear cel ce nu ascultă pre Fiul nu
 va vedea viață, ci mânia lui Dumnezeu rămâne preste el.

CAP. IV.

Con vorbirea lui Iisus cu Samariteana. Mai mulți cred într'insul.

El vindecă pre fiul unui nobil din Capernaum.

1 *D*eci înțelegând Domnul, că au audit Fariseii, că Iisus face
 2 și botéză mai mulți discipuli decât Ioan, (Măchar că
 3 însuși Iisus nu boteza, ci discipulii lui), A lăsat Iudeea, și

s'a dus earăși la Galileea. Ear el trebuia să trăcă prin Samaria. Atunci a venit într-un oraș al Samariei, ce se numea Sichar, aproape de locul care a dat Iacob fiului său Iosef. Ear acolo era puțul lui Iacob. Deci Iisus fiind ostenit de călătorie, se dinea așa la puț, și era ca la a șesen oră.

Venită o femeie din Samaria și scotă apă; dice ei Iisus: Dă-mi și beu. (Căci discipolii săi se duseseră în oraș să cumperi hrana). Atunci i-a dis femeiae Samariteană: Cum tu, fiind Iudeu, ceri de la mine să bei, care sunt femeile Samarieană? căci Iudeii nu au a face cu Samarienii.

Repusă Iisus și i-a dis: De aici fi scut darul lui Dumnezeu, și cine este cel ce îți dice: Dă-mi și beu, tu aici fi cerut de la dinsul, și îți-ar da dat apă via. Disă-lui femeiae: Domnule, nici gălăță aici, și puțul este adinc; de unde dar aici apă cea vie? Aici dără esci mai mare decât părintele nostru Iacob, care nici-a dat puțul, și a băut dintr'insul insuși, și copiii lui, și dobitocele lui? Repusă Iisus și i-a dis: Tot cel ce se be din acesta apă va înseta earăși. Dar cel ce va băsi din apă care e și voiu da nu va înseta în etern; ci apă care e și voiu da se va face într'insul isvor de apă isbucnitorie în vieta eternă. — Disă-lui femeiae: Domnule, dă-mi acesta apă, ca și inisetez, nici să nu viu aici și scot.

Disă-lui Iisus: Mergi, și numă pre bărbatul tău, și vino aici. Repusă femeiae și a dis: Nu am bărbat. Disă-lui Iisus: Bine aici dis: Nu am bărbat; Căci cinci bărbăți ai avut; și pre care aici acum nici este bărbat; adeverat aici dis acesta. Disă-lui femeiae: Domnule, văd că tu esci profet. Părintii nostri s-au închinat în acest munte, și voi știe că în Ierusalem este locul unde se cuvinte a se închină. Disă-lui Iisus: Femeie, crede în mine, va veni timpul, când nici în acest munte, nici în Ierusalem numai vă veți închină Părintelui. Voii vă închină căruia nu știți; noi ne închinăm căruia știm; căci mântuirea este din ludei. Înse vine timpul, și acum este, când închinătorii cei adeverăți se vor închină Părintelui în spirit și în adever; căci Părintele căută pre unii ca acestia să își se închine. Dumnezeu este spirit; și cel ce i se închină trebuie să se închine în spirit și în adever. Disă-lui femeiae: Știu că vine Mesia, care se numește Christos; când va veni acela ni va spune tot.

Disă-lui Iisus: Ești sunt, cela ce vorbesce cu tine. Atunci au venit discipolii, și se mirau că el vorbia cu femeiae; înse nimene nu i-a dis: Ce cauți? său ce vorbesci cu dinsa? Ear lăsaudu-și femeiae vasul său de apă, a mers în oraș, și a dis oménilor: Veniți de vedeți un om, care mă-a spus tot caleam facut; nu cumva acesta este Christosul? Atunci au ieșit din oraș, și veniau la dinsul.

31 Ear între acestea il rugău discipulii, dicând: Rabbi, mânăuca;
 32 Ear el i-a dis: Ești am de a mânca mâncare, de care voi nu
 33 sciți. Deci discipulii vorbiau între sine: Nu cumva î-i-a adus
 34 cine-va și mânânce? Ii-a dis Iisus: Mâncarea mea este, și
 35 fac voea celui ce m'a trimis, și să fiuesc lucrul lui. Au nu și
 36 cetej, că anăca patru lunî sunt, și vine secerișul? Eea, dic voue:
 Rădicăți ochii vostrî, și priviți ogórele; căci sunt deja albe spre
 37 seceriș. Si cel ce seceră în plată, și adună fruct spre viață
 eternă; ca și cel ce semenă, și cel ce seceră și se bucură împreună.
 38 Căci într'acesta este cuvântul adevărat: Altul este cel ce semenă,
 și altul cel ce seceră. Ești v'am trimis și seceriș unde nu v'ati
 39 ostenit; altii s'au ostenit, și voi atî intrat în ostenela lor.
 40 Ear mulți din Samaritenii acelui oraș au credut într'insul,
 pentru cuvântul femeiei, care mărturisiră: El 'mî-a spus totă cale
 41 am făcut. Deci viind la dinsul Samaritenii, il rugău ca și re-
 42 măe la dinsă; și a remas acolo doue dile. Si mult mai multi
 43 au credut pentru cuvântul lui; Si diceau femeiei: Nu mai cre-
 dem numai pentru vorba ta; căci iușine am audit, și scim că
 acesta este Christosul, Mântuitorul lumei.
 44 Ear după doue dile eșind de acolo, a mers în Galileea.
 45 Căci însuși Iisus a mărturisit, că profet nu are onore în patria
 46 sa. Atunci viind el în Galileea, 'l-a primit Galileenii, pentru
 că au fost vădui totă cale a făcut în Ierusalem la serbatore,
 47 căci și ei fuseseră la serbatore. Si a venit Iisus earăși în Ca-
 na Galileei, unde a făcut apa vin.

Si eră în Capernaum un om nobil, al căruia fiu era bolnav;
 48 Acesta audind că a venit Iisus din Iudeea în Galileea, a mers
 la el; și 'l rugă, ca și vină și se vindece pre fiul seu; căci era
 49 și móré. Ear Iisus îi-a dis: De nu veți vedé semne și minuni,
 50 nu veți crede. Omul cel nobil îi-a dis: Dómne, vino mai na-
 51 te până la muri fiul meu. Dis-a Iisus lui: Du-te, fiul tău
 52 întră într-o casă și să te vindece. Si a credut omul cuvântul care îi-a dis Iisus, și s'a
 53 dus. Si éca ducându-se el, servitorii lui 'l-au întimpinat, și
 54 'l-a spus, dicând: Fiul tău trăesce! Atunci și întreba de ora
 55 care îi-a fost mai bine. Si îi-a dis: Eră în ora a sesera 'l-a
 56 lăsat frigurile. Atunci a cunoscut părintele, că era acea ora, în
 care îi-a dis Iisus: Fiul tău trăesce; și a credut, el și totă casa lui.
 57 Acesta este earăși al doilea semn ce a făcut Iisus, după ce
 a venit din Iudeea în Galileea.

CAP. V.

*Iisus vindecă pre un om paralitic în ziua Sămbătei. Persuasiunea
 lui de către Iudei. Cuvențul lui Iisus la acesta ocasiune.*

1 **D**upă acestea era serbatoreea Iudeilor, și s'a suiat Iisus la
 2 Ierusalem. Ear în Ierusalem este scăldătoreea oilor, care

se chiamă evreesc Bethesda, având cinci porțe. Într'aceia 3
 jucen multime mare de bolnavi; orbă, schiopă, uscați, acceptând
 mișcarea apei. Căci înger se pogoria la un timp în scăldă- 4
 toare, și turbura apa; și cel ce intra întâi după turburarea a-
 pei, se facea sănătos, ori de ce băla era ținut. Deci era a- 5
 colo un om, ce era bolnav de trei-deci și opt de ani. Pre a- 6
 cesta văzduhul-l Iisus jăcând, și cunoșcând, că era deja de mult
 timp în această stare, și-a dat: Voi esci și fiu sănătos? Responsa- 7
 lui bolnavul: Domnule, eu nu am pre nimene, și me bage in
 scăldătore, când se turbură apa; deci până când merg eu, altul 8
 se pogori înaintea mea. Pis-a Iisus lui: Scăla-te, ia-ți patul
 tău, și ămplă. Si indată omul s-a făcut sănătos: și 'și a luat 9
 patul seu, și ămplă; și era într'acea sămbăta.

Deçi Iudeii diceau celui vindecat: Este sămbăta; nu 'ți se 10
 cade a 'tăi purta patul. El li-a respuns: Cel ce m'făcut sănătos, 11
 acela 'mi-a dat: Ia-ți patul tău și ămplă. Atunci 'l-a între- 12
 bat: Cine este acel om, ce 'tăi-a dat: Ia-ți patul tău și ămplă? 13
 Ear cel vindecat nu scia cine este; căci Iisus se dedese la o
 parte, fiind multime intr'acel loc. După aceea 'l-a aflat Iisus 14
 în templu, și 'tăi-a dat: Ecă, te-ai făcut sănătos; de acum si nu
 mai păcătesc, ca si nu 'tăi-se întempele ceva mai rău. Atunci a mers 15
 omul, și a spus Iudeilor, că Iisus este cel ce 'l-a făcut sănă- 16
 tos. De aceea urmăria Iudeii pre Iisus, și căutați si'l omore, 17
 pentru că facea acestea sămbăta.

Ear Iisus li-a respuns: Părintele meu lucrăză până acum, 17
 și eu lucrez. Pentru acesta mai virtos căutați Judeii și 'l-o 18
 moare, pentru că nu numai călca sămbăta, ci și dicea că Dum- 19
 neșeu este Părinte al seū, făcându-se întqcmăi cu Dumneșeu.

Atunci a respuns Iisus și li-a dat: Adevăr, adevăr dic voue: 19
 Fiul nu poate să facă de la sine nimic, de nu vede pre Părin-
 tele făcând; căci cele ce face el, acelea și Fiul face asemenea.
 Căci Părintele iubesc pre Fiul, și 'tărată totă cele ce el face; 20
 și 'tă va arăta mai mari lucruri decât acestea, ca voi să vă mi-
 rată. Căci precum Părintele scolă pre morți, și 'tă inviează; 21
 și Fiul inviează pre cari voiesc. Căci Părintele nu judecă pre 22
 nimene, ci a dat totă judecata Fiului; Ca toți să onoreze pre 23
 Fiul, precum onoră pre Părintele. Cel ce nu onoră pre Fiul,
 nu onoră pre Părintele, care 'l-a trimis. Adevăr, adevăr dic 24
 voue: Cel ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a tri-
 mis, are viață eternă, și nu va veni la condamnare; ci a trecut
 din morte la viață. Adevăr, adevăr dic voue: Vine ora, și a- 25
 cum este, când morții vor audii vorocea Fiului lui Dumneșeu, și
 cari vor audii vor trăi. Căci precum Părintele are viață în sine, 26
 așa a dat și Fiului să aibă viață în sine. Si 'tă dat autorita- 27
 tate să facă și judecată, pentru că este Fiul omului. Nu vă 28

mirați de acăsta; căci vine ora, în care toți cei din morminte vor audii vocea lui; Si vor eşti, cei ce au făcut cele bune, spre invierea vieței, ear cei ce au făcut cele rele spre invierea conușterii vieții, ear cei ce nu pot să fac nimic; precum demnărei. Ești de la mine însuți nu pot să fac nimic; De mărturisesc cel ce mărturisesc despre mine, și scîtu, că mărturia ce face aud judic, și judecata mea este dreptă; pentru că nu cauă voea mea, ci voea Părintelui celui ce m'a trimis. De mărturisesc 32 ești despre mine, mărturia mea nu este adeverată. Altul este cel ce mărturisesc despre mine, și scîtu, că mărturia ce face 33 ce despre mine este adeverată. Voii ați trimis către Ioan, și el a mărturisit adeverul. Ear ești nu iauă mărturie de la om, și 34 ci acestea dic, ca și vă măntuji. Acela era lumenă care ardea 35 și lumina, și voi ați voit să vă veseliți un timp în lumina lui. Ear ești am mărturie mai mare decât a lui Ioan; căci lucrurile 36 care mi-a dat Părintele si le implineșc, aceste lucruri, care 37 fac, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Si Părintele, care m'a trimis, a mărturisit despre mine. Nici vocea 38 lui nu ați audit vre-o-dată, nicăi chipul lui nu ați văzut. Si cu vîntul lui nu l' aveți remânend între voi; căci pre care el a 39 trimis, acestuia nu credeți. Cercăți scripturile; căci vi se pare a avea într'însele viață eternă; și acelea sunt cele ce mărturisesc despre mine. Si nu voiați să veniți la mine, ca să aveți 40 41 42 viață. Ești nu primesc onore de la omeni. Înse vă cunosc, că nu aveți dragoste lui Dumnezeu cu voi. Ești am venit în numele Părintelui meu, și nu mă primiți; de va veni altul în 44 numele seu, pre acela veți primi. Cum puteți voi să credeți, cări primiți onore unul de la altul, și nu căutați onorea cea de 45 la unul Dumnezeu. Si nu gândiți, că ești vă voi acusa la Părintele; este cel ce vă acușă, adică Moise, în care voi vă incredeți. Căci de ați fi credut lui Moise, ați fi credut și mie; căci 46 47 el a scris despre mine. Ear dacă nu credeți scripturilor lui, cum veți crede cuvintelor mele?

CAP. VI.

Iisus satură cinci mii de omeni cu cincă pâni; el îmbăla pe apă. El este pânea adeverată, care s'a pogorit din ceriu.

1 **D**upă acestea s'a dus Iisus dincolo de marea Galileei, care
2 este a Tiberiadei. Si îi urma multime mare, pentru că
3 vedeaă semnele lui, cari făcea la bolnavi. Ear Iisus s'a suit
4 în munte, și a sedut acolo cu discipulii sei. Si erau aproape Pas-
5 cile, serbătoare a Iudeilor. Deci rădicându-și Iisus ochii, și
6 vădend că mult popor vine la dinsul, dice lui Filip: De unde
7 vom cumpăra pâni, ca și mânânce acestia? Ear acesta dicea,
8 Iisus pitindu-l, căci el însuși scia ce vrea să facă. Răspuns-a Filip lui: De doue sute de lei pâni nu li va ajunge, ca fie-care
dintr'înșii să ia căte pucin. Unul din discipulii lui, Andrei,

fratele lui Simon Petru, i-a dis: Este un copil aici, care are 9
cinci pâni de orz, și doi pesci; înse ce sunt acestea la atâția? 10
Să-i dis Iisus: Faceți pre ómenii și sădă; și era érhă multă în-
tracel loc; deci nă sequestă bárbații cu numérul ca la cinci mii.
Ear Iisus luând pâniile, și mulțumind, a împărătîn disciplulilor, 11
car discipulii celor ce ședeaú; asemenea și diu pesci cătă aú ce-
rut ei. Ear saturându-se ei, el a dis disciplulilor scă: Adu- 12
naþi fărâmătûrile ce aú prisosit, ca si nu se piérdă ceva. Deci 13
aú adunat, și aú implut doue-spre-dece panure de fărâmături
din cinci pâni de orz, carii aú remas de la cei ce aú mâncaþ.
din ómenii védend semnul, care a făcut Iisus, diceau: A- 14

Ear este în adevăr profetul cel ce va si vie în lume. Deci 15
cesta este în adevăr profetul cel ce va si vie în lume. Deci 15
Iisus sciind, că vor si vie, și si 'l apuce si 'l facă rege, s'a dus
earăsi în munte el singur.

Si făcându-se scă, s'a pogorit discipului lui la mare. Si 16 17
intrând în corabie, mergeau dincolo de mare la Capernaum.
Si éca s'a făcut deja intuñec, și nu venise la ei Iisus. Si 18
mareea s'a rádicat, vînt tare suflând. Deci viind ei ca la doue- 19
deci și cinci scă trei-deci de stadii, vîd pre Iisus amblând pe
mare, și apropiindu-se de corabie; și s'aú înfricoþat. Ear el 20
li-a dis: Eú sunt, nu vî temete! Deci vrea si 'l ia în corabie; 21
și indată a sosit corabia la pâmîntul la care ei mergeau.
A doua dii poporul care sta dincolo de mare, védend că nu 22
era acolo altă corabie, decăt numai una în care intraseră dis-
cipulii lui, și că Iisus nu a intrat în corabie împreună cu dis-
cipulii sei, ci că discipulii lui s'aú dus singuri; (Ear alte co- 23
rabili aú venit de la Tiberiada, aprópe de locul unde aú mân-
cat pânea, mulțumind Domnul); Deci védend, dic, poporul, că 24
Iisus nu este acolo, nici discipulii lui, aú intrat și ei în corăbiu,
și aú venit la Capernaum, căutând pre Iisus.

Si afăndu-l dincolo de mare i-a dis: Rabbi, când aí ve- 25
nit aici? Si-a respuns Iisus, și a dis: Adevăr, adevăr dic 26
voue: Mă cauþă, nu pentru că aþi védut semne, ci pentru că 27
aþi mâncaþ diu pâni, și v'aþi săturat. Lucraþi, nu pentru mân-
carea cea peritorie, ci pentru mâncarea care r m ne spre viaþă
eternă, care vî va da - Fiul omului; căci pre acesta 'l-a adeve-
rit Dumnezeuþ P riantele. Atunci i-a dis: Ce vom face, ca 28
si facem lucrurile lui Dumnezeuþ? Respus-a Iisus și li-a dis: 29
Acesta este lucrul lui Dumnezeuþ, ca si credeþi în acela pre
care el a trimis. Drept aceea i-a dis: Dar ce semu faci tu, 30
ca si vedem, și si credem în tine? ce lucreði? P riantii nos- 31
tri aú mâncaþ manu  in pustie, precum este scris: P ane din
ceriuþ li-a dat si m nâncare.

Deci li-a dis Iisus: Adevăr, adevăr dic voue: Nu Moise v'a dat p - 32
nea din ceriuþ; ci P riantele meu v d p anea cea adevărată din ceriuþ.

33 Căci pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogoră din ceriu și dă viață
 34 lumei. Atunci i-ați spus: Domne, dă-ni această pâne tot-dea-una.
 35 Era Iisus lî-a spus: Ești sănătatea vieții; cel ce vine către mine
 nu va flămândi, și cel ce crede în mine nu va înseta nici odată.
 36 37 Înse v'auți spus, că m'ați văzut, și nu credetă. Tot ce mi dă
 Părintele va veni la mine, și pre cel ce vine la mine, nu l'voi
 38 scoțe afară. Căci m'am pogorât din ceriu, nu ca să fac voea
 39 mea, ci voea celui ce m'a trimis. Și aceasta este voea Părin-
 telui care m'a trimis, ca din tot ce mi-a dat, să nu perdi
 40 mic, ci să l'inviezi în diua cea de pe urmă. Și aceasta este
 voea celui ce m'a trimis, ca tot cine vede pre Fiul și crede în
 el să răbească viață eternă; și eu îl voi invia în diua cea de
 pe urmă.
 41 Deci murmurau Iudeii contra lui, pentru că a spus: Eu sunt
 42 pânea ce s'a pogorât din ceriu; Și diceau: Ați nu este acesta
 Iisus, Fiul lui Iosef, al căruia părinte și mamă cunoscem? dar
 43 cum dice el: M'am pogorât din ceriu? Deci a respuns Iisus
 44 și lî-a spus: Nu murmurăți între voi. Nimene nu poate să fie
 către mine, de nu l'va trage Părintele ce m'a trimis; și eu îl
 45 voi invia în diua cea de pe urmă. În profeti este scris: Și
 vor fi toți învețați de Dumnezeu. Deci tot cel ce aude și se
 46 înveță de la Părintele vine către mine. Nu că a văzut cine-
 va pre Părintele, decât numai cel ce este de la Dumnezeu, a-
 47 cela a văzut pre Părintele. Adever, adever dic voie: Cel ce
 48 crede în mine are viață eternă; Ești sănătatea vieții. Pă-
 50 rinții vostru au mâncat manna în pustiă, și au murit. Aceasta
 este pânea care se pogorât din ceriu, ca să mâncânce cine-va din
 51 trăinsa, și și nu moră. Ești sănătatea cea vie, care s'a po-
 gorât din ceriu; de va mâncă cine-va din această pâne va trăi
 în etern, și pânea care eu voi da, corpul meu este, pre care
 îl dau pentru viață lumei.
 52 Deci Iudeii disputau între sine, dicând: Cum poate acesta
 53 și 'și dea noile corporul *seu* și l'mâncăm? Atunci lî-a spus Ii-
 sus: Adever, adever dic voie: De nu veți mâncă corpul Fiului
 lui omului, și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață în voi.
 54 Cel ce mâncâncă corpul meu și bea sângele meu are viață eter-
 55 nă; și eu îl voi invia în diua cea de pe urmă. Căci corpul
 meu este adeverat mâncare, și sângele meu este adeverat bău-
 56 tură. Cel ce mâncâncă corpul meu și bea sângele meu, ramâne
 57 în mine, și eu în el. Precum m'a trimis Părintele cel viu, și
 eu viez prin Părintele; așa și cel ce mă mâncâncă va trăi prin
 58 mine. Aceasta este pânea care s'a pogorât din ceriu; nu pre-
 cum părinții vostru au mâncat manna, și au murit; cel ce va
 59 mâncă pânea această va trăi în etern. Acestea a spus în sinagoga
 învățând în Capernaum.

Deci mulți din discipuli lui auând *acestea*, ană dis: Greū 60 este acest cuvēnt; cine pōte si 'l audē? Ear Iisus scind în 61 sine, că discipuli lui murmuraū despore acesta, li-a dis: Acés- 62 ta vē scandalisū? Dar de veři vedeaa pre Fiul omului suin- du-se unde era mai inainte? Spiritul este, care face viū; cor- 63 pul nu foloșesce nimic; cuvintele cari eū vi vorbesc sunt spirit 64 și viētă. Inse sunt unii din voi, cari nu cred. Căci Iisus scia din inceput, cari sunt cei ce nu cred, și care este cel ce era 65 si 'l trădea. Si dicea: Pentru acésta v'am dis, că nimene nu pōte si vie la mine, de nu i va fi dat de la Părintele meū. 66 Dint'acel *temp* mulți din discipuli lui s'aū intora inapoi, și nu mai 67 döră și voi voită si vē duceți? Atunci i-a respuns Simon 68 Aū döră și voi voită si 'l trădea. Petru: Domne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieței 69 eterne. Si noi credem și cunoscem, că tu esci Christosul, Fiul lui Dumneleū celui viū. Respus-a Iisus lor: Aū nu v'am ales pre voi doi-spre-dece? Si unul din voi este diabol. De 71 luda Iscariot al lui Simon vorbia, căci acela era si 'l trădea, fiind unul din cei doi-spre-dece.

CAP. VII.

Iisus se duce într-ascuns la serbarea corturilor; el dispută cu Iudei și asupra persoñei și înveřătării sale.

După acestea ămpla Iisus în Galileea; căci nu voia si amble in Iudeea, pentru că Iudeii căutaū si 'l omore. 1
Si era aprópe serbatoreea Iudeilor, infigerea corturilor. Deci 2 3 i-aū dis frajii sei: Treci de aici, și mergi in Iudea, ca și discipuli tēi si vēdē lucrurile ce faci. Căci nimene face ceva in ascuns, când caută iusus și se face cunoscut. De faci acestea, arată-te lumiei. Căci nici frajii sei nu credeaū intr'insul. A-5 6 tunici li-a dis Iisus: Timpul meu âncă nu a venit; ear timpul vostru este gata tot-dea-una. Nu pōte lumea si vē urăscă, ear pre miue mē urăscă, pentru că eū mărturisesc de dinsa, că lucrurile ei sunt rele. Voi sujni-7 vē la acésta serbatore; eū âncă nu mē sujni la acésta serbatore; căci timpul meu âncă nu s'a impluit. Si acestea dicendu-li, a remas in Galileea. Ear su- 9 10 indu-se frajii lui, atunci și el s'a suit la serbatore, nu de față, ci cam pe ascuns.

Atunci Iudei il căutaū la serbatore, și diceau: Unde este 11 acela? Si murmur mult era între popor despre dinsul; căci 12 unii diceau: Bun este; alții diceau: Nu, ci amăgesce poporul. Iuse nimene nu vorbia de față de dinsul pentru frica Iudeilor. 13

Ear fiind la jumătatea serbatorei, s'a suit Iisus in templu, și 14 invěta. Si se mirau Iudei, dicend: Cum scie acesta carte, 15 nefind invěfat. Respus-a lor Iisus, și a dis: A mea invěță. 16

17 tură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimis. De volesce ci
 neva să facă voea lui, va cunoșce din acăstă învățătură, ore es-
 18 te de la Dumnezeu, său ore eș vorbesc de la mine. Cel ce
 vorbesc de la sine, căută onoreea sa; ear cel ce căuta onoreea
 celui ce l-a trimis, acesta este adeverat, și nedreptate nu este
 19 într'insul. Așa nu Moise v'a dat legea? și nimene din voi nu
 20 ține legea. De ce căutați și mă omorî? Răspuns-a poporul
 21 și a dis: Demon aș; cine căută să te omore? Răspundând li-
 sus îi-a dis: Un lucru am făcut, și toti vă mirați *despre acesta*.
 22 Deci Moise v'a dat circumcisună; (nu că este de la Moise, ci
 23 de la părinti); și sămbăta circumcidet pre om. Dacă omul
 primește circumcisună sămbăta, ca și nu se strice legea lui
 Moise, vă mâniați pre mine, pentru că am făcut om întreg să-
 24 nătos sămbăta? Nu judecați dupre față, ci judecați drăptă-
 jucătă.
 25 Atunci ăicea unii din Ierusalemiteni: Așa nu este acesta,
 26 pre care l căută și l omore? Dar éea el vorbesce de față,
 și nimic nu î dic; nu cum-va aș cunoșcut în adevăr dregetori,
 27 că acesta este în adevăr Christos? Înse noi scim pre ace-
 ta de unde este; ear când va veni Christos, nimene nu scie
 de unde este.
 28 Atunci striga Iisus în templu, învățând și dicând: Să pre
 mine sciți, și de unde sunt sciți; și nu am venit de la mine insuși,
 ci cel ce m'a trimis este adeverat, pre care voi nu l cunoșteți;
 29 Ear eș il cunoște; căci de la dinsul său, și acela m'a trimis.
 30 Atunci îl căută și l prințește; dar nimene nu șă-pus mâinile
 31 pe dinsul, fiindcă ora lui încă nu venise. Să mulți din po-
 por aș credut într'insul, și ăicea: Când va veni Christos, aș
 döră va face mai multe semne decât acestea, cari a făcut acesta?
 32 Aș audit Fariseii pre popor murmurând acestea despre din-
 33 sul, și Fariseii și archiereii aș trimis servitorii să l prințește. A-
 tunci îi-a dis Iisus: Încă puțin timp sunt cu voi, și atunci
 34 merg la cel ce m'a trimis. Mă veți căuta, și nu mă veți adă;
 35 și unde sunt eș, voi nu puteți veni. Atunci aș dis Iudeii
 între sine: Unde va să mérge acesta, că noi nu l vom așa?
 nu cum-va va să mérge la cei împrășciați printre păgâni, și să
 36 învețe pre păgâni? Ce este cuvântul acesta care a dis: Mă
 veți căuta, și nu mă veți așa, și unde sunt eș, voi nu puteți
 veni?
 37 Ear în diua cea de pe urmă, cea mare a serbatorei, a stă-
 tut Iisus, și a strigat, ăicind: De iisetăză cineva, și vie la mi-
 38 ne și să bea. Cel ce crede în mine, precum a dis scripture,
 39 din pântecele lui vor curge riuri de apă vie. (Ear acesta a
 dis el despre Spiritul, pre care era să l primește cel ce cred
 într'insul; căci Spirit Sânt încă nu era, pentru că Iisus încă

nu se glorificase.) Deci mulți din popor audind acest cuvânt 40
diceau: Acesta este în adevăr profetul. Alții diceau: Acesta 41
este Christosul. Ear alții diceau: Aă dóră va sî vie Christos din
Galileea? Aă nu a dis scriptura, că va veni Christos din se- 42
mînta lui David, și din cetatea Bethlehem, unde a fost David?
Deci s'a facut disputare între popor despre dinsul. Ear unu⁴³ 44
dintr'insul vreaū si l'prinđe; dar nimene nu 'ș-a pus mâinile pe
dinsul.

Deci aă venit servitorii cătră archierei și cătră Farisei, și 45
acestia li-aă dis: De ce nu l'-aă adus? Respus-aă servito- 46
rii: Nici odată nu a vorbit om așa ca acest om. Atunci li-aă 47
respus Fariseii: Aă dóră și voi v'ati amăgit? Aă dóră a 48
creștui intr'insul cineva din drăgătorii séu din Farisei? Înse 49
acest popor, care nu scie legea, este blestemat. Dis-a lor Ni- 50
codem, (care venise la dinsul nótpea, fiind unul dintr'insii),
Aă dóră legea nóstă judică pre om, de nu va audî de la el 51
mai 'nainte, și va cunoșce ce face? Respus-aă și i-aă dis: 52
Aă dóră și tu esci din Galileea? Cérca și vedî; căci din Gali-
leea nu s'a sculat profet. Si a mers fie-care la casa sa. 53

CAP. VIII.

*Iisus értă pre femeea cea păcătosă. El se silesce a convinge pre
Iudei de generaționea să, și de chișinarea sa dumnejescă.*

Par Iisus s'a dus în Muntele Olivilor. Si fôrte de demâ- 1 2
lă neță a venit earăși în templu, și tot poporul a venit la
dinsul, și ședînd el îi înveța. Si aă adus la dinsul Cărturarii 3
și Fariseii pre o femeie prinsă în adulteriu; și puindu-o în
medîloc, I-aă dis: Învățătorule, pre acéstă femeie o am prins 4
asupra faptului, comînd adulteriu. Deci Moise în lege nă-a 5
ordonat, ca si se uciđe cu pietre unele ca acestea; dar tu ce
dic? Acésta diceau, ispitindu-l; ca si aibă cu ce a 'l acusa. 6
Ear Iisus plecându-se jos, scria cu degetul pe pămînt. Si 7
continuând ei a 'l întreba, s'a rădicat, și li-a dis: Cel ce este
fără de păcat între voi, acela întăiu si arunce piatra asupra ei.
Si earăși plecându-se jos, scria pe pămînt. Ear ei audind, 8 9
si muștră fiind de conștiință, eșiau unul după altul, începînd
de la cei mai bătrâni până la cei mai de jos; si a remas Iisus
singur, si femeea stând în medîloc. Si rădicându-se Iisus, si 10
nevîdînd pre nimene decât numai pre femei, i-a dis: Femei,
unde 'ăi sunt acușătorii tăi? aă nimene nu te-a condamnat?
Ear ea a dis: Nimene, Dóme. Dis-a Iisus ei: Nici eū nu te 11
condemn; du-te, si de acum si nu mai păcătuescă.

Atunci earăși li-a vorbit Iisus, dicînd: Eă sunt lumina lu- 12
mei; cel ce 'mi urmăză nu va ámpla în intuneric, ci va avé
lumina vieței. Deci i-aă dis Fariseii: Tu mărturisesci despre 13

14 tine insuști; mărturia ta nu este adevărata. Respunṣ-a Iisus
 și lă-a dîs: De și eū mărturisesc despre mine insușii, *totuși*
 mărturia mea este adevărata; căci sciū de unde am venit, și
 15 unde merg; ear voi nu scîti de unde viu și unde merg. Voi
 16 judicați dupre corp, eū nu judic pre nimene. Si de voiu și
 judica eū, judicata mea este dréptă; căci nu sunt singur, ci eu,
 17 și Părintele ce m'a trimis. Si în legea vîstră este scris, că
 18 mărturia a doi ómei este adevărata. Eū sunt unul ce mă-
 turisesc despre mine insușii; și mărturisesc despre mine și
 19 Părintele ce m'a trimis. Atunci îl diceau: Unde este Părintele
 și tîu? Respunṣ-a Iisus: Voi nu scîti nici pre mine, nici pre Pă-
 rintele mei; de mățî sci pre mine atî sci și pre Părintele meu.
 20 Aceste cuvinte a vorbit Iisus în vîstierie, învîțând în templu;
 inse nimene nu lă-a prins; căci âncă nu venise óra lui.
 21 Atunci earășii lă-a dîs Iisus: Eū merg, și mă veți căuta, și veți
 22 muri în păcatul vostru; unde merg eū, voi nu puteți veni. A-
 tuncî diceau Iudei: Au doră va și se omore insuși, că dice:
 23 Unde merg eū, voi nu puteți veni? Si lă-a dîs: Voi sunteți
 de jos, eū sunt de sus; voi sunteți din lumea acăsta, eū nu sunt
 24 din lumea acăsta. Deci v'am dîs, că veți muri în păcatele vós-
 tre; căci de nu veți crede, că eū sunt, veți muri în păcatele
 25 vîstre. Atunci îl-a dîs: Tu, cine esci? Dîs-a lor Iisus: Ceea
 26 ce am dîs voue de la inceput. Multe am a vorbi și a judica
 despre voiri; dar cel ce m'a trimis este adevărata; și eū vorbesc
 27 lumei cele ce am audit de la dinsul. Ear el nu aă înțeles,
 că li vorbia despre Părintele.
 28 Atunci lă-a dîs Iisus: Când veți înălța pre Fiul omului, a-
 tuncî veți cunoșce, că eū sunt; și că nu fac nimic de la mine
 insușii; ci precum m'a învîțat Părintele meu, acestea vorbesc.
 29 Si cel ce m'a trimis este cu mine; Părintele nu m'a lăsat sin-
 gur; căci eū fac tot-dea-una cele cei sunt plăcute.
 30 31 Acestea vorbind el, mulți au credut într'insul. Atunci di-
 cea Iisus acelor Iudei ce creduseră într'insul: Dacă remanești
 32 în cuvîntul meu, atunci sunteți discipuli ai mei în adevăr; Si
 33 veți cunoșce adevărul, și adevărul vă va face liberi. Res-
 punṣ-a lui: Noi suntem semenătă a lui Abraam, și nimeniu nu
 am fost servî nici o-dată; cum dici tu *dar*: veți fi liberi?
 34 Respunṣ-a Iisus lor: Adevăr, adevăr dic voue: Tot cel ce face
 35 păcatul, servul păcatului este. Ear servul nu reまane în casă
 36 pururea; dar Fiul reまane pururea. Deci dacă vă va face
 37 liberi Fiul, veți fi liberi în adevăr. Sciū că sunteți semenătă
 a lui Abraam; dar căutați și mă omoriți, pentru-ca cuvîntul
 38 meu nu încape în voi. Eū vorbesc ceea ce am vîdut la Pă-
 rintele meu; și voi faceți ceea ce atî vîdut la părintele vostru.
 39 Respunṣ-a și îl-a dîs: Abraam este părintele nostru. Dîs-a lor

Iisus: De ată fi fi și lui Abraam, ată face faptele lui Abraam. Ear acum căutați și mă omorîți pre miue, omul carele v'am vorbit adevărul, care am audit de la Dumnezeu; acăsta nu a facut Abraam. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci î-aș 41 spus: Noi nu suntem născuți din fornicație, un părinte avem, pre Dumnezeu.

Dis-a lor Iisus: De era Dumnezeu părintele vostru, m'ată fi iubit pre mine; căci ești am eșit, și am venit de la Dumnezeu; nu am venit de la mine însumi, ci acela m'a trimis. Pe întru 43 ce nu înțelegi graful meu? pentru că nu putești să audii cu-vîntul meu. Voi sunteți de la părintele *vostru* diabolul, și 44 poftele părintelui vostru voiți a face. Acela a fost ucidător de oameni de la început, și nu a remas în adevăr, pentru că nu este adevăr într'insul. Când vorbescă minciună, vorbescă dintrale sale; căci minciinos este și părinte al minciunei. Ear mie nu 'mă credeți, 45 pentru că vorbesc adevărul. Cine dintre voi mă înfrunta de pe cată? Ear dacă vorbesc adevărul, de ce nu 'mă credeți? Cel 47 este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; pentru acăsta voi nu ascultați, pentru că nu sunteți de la Dumnezeu.

Atunci aș respuns Iudei, și î-aș spus: Oare nu ăi bine, 48 că esci Samaritean și ai demon? Respus-a Iisus: Nu am de 49 mon, ci onor pre Părintele meu, și voi mă disonorăți. Ear ești 50 nu cauți onoarea mea; este cel ce cauți și judecă. Adevăr, a 51 devăr dic voue: De va pădi cineva cuvântul meu, nu va vedea mórtea in etern. Atunci î-aș spus Iudei: Acum cunoșcurăm 52 că ai demon; Abraam a murit, și profetii; și tu dici: De va pădi cineva cuvântul meu, nu va gusta mórtea in etern. Aș 53 dori tu esci mai mare decât părintele nostru Abraam, care a murit? și decât profetii, cari aș murit? cine te facă tu pre tine? Respus-a Iisus: De mă onor însumi, onoarea mea nimic nu 54 este; este Părintele meu, care mă onoară, despre care voi spune, că este Dumnezeul vostru. Dar nu l' cunoșceți; ear ești 55 îl sciș; și de voi spune, că nu îl sciș, voi fi asemenea voue minciinos; înse îl sciș, și pădesc cuvântul lui. Abraam, părin- 56 tele vostru a fost bucuros și vădă știua mea; a vădut, și s'a bucurat.

Atunci î-aș spus Iudei: Cinci-deci de ani anca nu aș, și aș 57 vădut pre Abraam? Dis-a lor Iisus: Adevăr, adevăr dic voue: 58 Mai năiente de a fi Abraam ești sunt. Atunci aș rădicat pietre 59 și arunc aruncă asupra lui; ear Iisus s'a ascuns, și a eșit din templu, mergând prin medilocul lor, și aşa a trecut.

CAP. IX. X.

Vindecarea unuī orb din nascere. Iisus declară că este pastoral cel bun; că și va da viața pentru oile sale. El arătă la lucrurile sale, spre a dovedi dumnețeirea sa.

- 1 2 **S**i trecând a vădut pre un om orb din nascere. Si l-a căuta cesta său părinții lui, de să a născut orb? Respus-a Iisus: Nici acestu nu a păcatuit, nici părintil lui; ci ca și se aretele rile celui ce m'a trimis, până este iuă; vine noptea, când nici lumei. Acestea dicând, a scuipat jos, și a făcut tină din spală în scăldătoarea Siloamului, (adică Trimis). Deci să dus, și s'a spălat, și a venit vădând.
- 3 Ear vecinii, și cei ce'l văduseră mai nainte, că era orb, diceau: Aū nu este acesta cel ce sedea și cersitoria. Unii diceau: Acesta este; ear altii: Séménă cu el; ear acela dice: Ești sănătos.
- 4 Deci și diceau: Cum îi să a dischis ochii? Respus-a acela și a dis: Un om, ce se numesc Iisus, a făcut tină, mului, și te spală; și mergând și spălându-mă, am văzut.
- 5 Atunci l-a dis: Unde este acela? Dis-a: Nu scu.
- 6 Il aduc la Farisei pre cel ce ore-când a fost orb. Si era sămbătă, când Iisus a făcut tină, și l-a dischis ochii lui.
- 7 Atunci earăși l-a intrebat și Fariseii, cum a primit vedere. Dis-a el: Tină a pus pe ochii mei, și m'am spălat, și văz.
- 8 Deci diceau ore-cari din Farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu; căci nu pădesce sămbătă. Altii diceau: Cum pote om pădesca sămătă? Si era disbinare între ei. Dis-au orbului earăși: Tu, ce dici despre insul, că a dischis ochii tăi? El a dis: Este profet. Ear Iudei nu acredut despre insul, că a fost orb, și a primit vedere, până ce achiamat pre părinții acestuia ce a primit vedere. Si l-a intrebat, dicând: Acesta este fiul vostru, care voi diceți, că s'a născut orb? cum dar acum vede? Respus-a u lor părinții lui, și a dis: Scim că acesta este fiul nostru, și că s'a născut orb; Dar cum acum vede, nu scim; său cine l-a dischis ochii lui nu scim; el este în etate, întrebăți-l; el va vorbi pentru sinești.
- 9 Acestea a dis părinții lui, pentru că se temea de Iudei; căcădeja să ațeleas Iudei, că de l va mărturisi cineva a fi Christos, și fie scos din sinagogă. Pentru aceea a a dis părinții lui: El este în etate, întrebăți-l.
- 10 Atunci au achiamat a doua oră pre omul care fusese orb, și l-a dis: Dă gloria lui Dumnezeu; noi scim, că acest om este

păcătos. Ear acela a respuns și a dis: De este păcătos, nu 25
sciu; una sciu: că am fost orb, și acum văd. Atunci î-aă 26
dis earăși: Ce îți-a făcut? cum îți-a dischis ochii? Respons-a 27
lor: Văam dis deja, și nu atî audit; pentru ce earăși voiță și a-
uști? aă döră și voiță și vă faceți discipuli aă lui? Atunci 28
î-aă injurat și î-aă dis: Tu ești discipul al aceluia; ear noi
suntem discipuli aă lui Moise. Scim că cu Moise a vorbit 29
Dumnedeu; ear pre acesta nu scim de unde este. Respons-a 30
omul, și li-a dis: Într-acesta este minunea, că voi nu scîti de
unde este, și el a dischis ochii mei. Ear scim, că Dumnedeu 31
nu ascultă pre păcătos; ci de se închină cineva lui Dumnedeu
și face roea lui, pre acesta îl asculta. Din etern nu s'a audit, 32
că și fi dischis cineva ochii vre-unui orb din nascere. De nu 33
ar fi acesta de la Dumnedeu, nu ar putea face nimic. Respons- 34
ar și î-aă dis: În păcate tu te-ai născut cu totul, si tu ne
inveți pre noi! și î-aă scos afară.

Audit-a Iisus, că î-aă scos afară; și afăndu-l, î-a dis: 35
Credî în Fiul lui Dumnedeu? Respons-a acela și a dis: Cine 36
este, Domne, ca să cred într'insul? Dis-a Iisus lui: L-ai vă- 37
dit, și cel ce vorbesce cu tine, acela este. Ear el a dis: Cred, 38
Domne; și i s'a închinat. Si a dis Iisus: Spre judecată am 39
venit într-acesta lume, ca cei ce nu văd să vădă, și cei ce văd
să fie orbi.

Si aă audit acestea unii din Farisei, cari eraă cu dinsul, 40
și î-aă dis: Aă döră și noi suntem orbi? Dis-a lor Iisus: 41
De atî fi orbi, nu atî avé păcat; ear acum diceți; Vedem; pen-
tru acesta rămâne păcatul vostru.

X
A devér, adevér dic voue: Cel ce nu intră prin ușă în sta- 1
celul oilor, ci sare pe aisurea, acela este fur și hoț. Ear 2
portau; și oile ascultă vócea lui, și oile sale le chiamă pe 3
nume, și le scôte. Si când scôte oile sale, merge înaintea 4
lor, și oile i urmăză; căci cunosc vócea lui. Ear unu străin 5
nu i urmăză, ci fug de la dinsul; căci nu cunosc vócea străi- 6
nilor. Acăstă parabolă li-a dis Iisus; ear ei nu aă înțeles ce
eraă acelea ce li vorbia.

Atunci earăși li-a dis Iisus: Adevér, adevér dic voue: Eü 7
sunt ușa oilor. Toți căi aă venit mai nainte de mine sunt 8
furi și hoți; dar nu î-aă ascultat oile. Eü sunt ușa; prin 9
mine de va intra cineva, se va măntui, și va intra, și va ești, 10
și va alla păsune. Furul nu vine decât numai să fure, și să 10
juughe, și să piérge; eü am venit, ca să aibă vietă și cu priso- 11
sină. Eü sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun își pună 11
vieță sa pentru oī. Dar năimital și care nu este păstor, că- 12
ruia nu sunt oile ale lui, vede lupul viind, și lasă oile, și fugă;

13 și lupul le răpesce, și risipesc oile. Năimital fugă, pentru că
 14 este năimăt și nu are grija de oī. Eū sunt păstorul cel bun,
 15 și cunosc pre ale mele, și sunt cunoscut de ale mele. Precum
 Părintele mă cunoșce, și eū cunosc pre Părintele; și 'mî puiū
 16 viéta mea pentru oī. Si alte oī am, cari nu sunt din stauul
 acesta; și pre acelea trebuie să li se aduc, și vor audī vócea mea;
 17 și va fi o turmă și un păstor. Pentru acésta mă iubesc Pă-
 rintele meū, pentru că eu imi puiū viéta mea, ca earăși și o
 18 iaū. Nimene nu o ia de la mine, ci eū o puiū insumi. Am
 putere și o puiū, și am putere earăși și o iaū. Acest man-
 dat am primit de la Părintele meū.
 19 Deci earăși s'a făcut dispinare intre Iudei din cauza acestor
 20 cuvinte. Si diceaū mulți dintr-inșii: Are demon, și este ne-
 21 bun; de ce il ascultați? Alții diceaū: Aceste cuvinte nu sunt
 de demonisat; pôte demou și dischide ochii orbilor?
 22 Si se celebra atunci serbatōrie innoirei în Ierusalem, și era
 23 érnă. Si amblānd Iisus în templu, în porticul lui Solomon,
 24 'L-aū incunjurat Iudei, și 'i-aū dis: Până când ne ūi în
 25 indoială? De esci tu Christosul, spune-ni de față. Respons-a
 lor Iisus: Eū v'am dis, și nu credeți; lucrurile cari eū fac în
 26 numele Părintelui meū, acelea mărturisesc despre mine. Înse
 voi nu credeți, pentru că nu sunteți din oile mele, precum v'am
 27 dis. Oile mele ascultă vócea mea, și eū le cunosc, și ele imi
 28 urmăză. Si li dau viéta éternă, și nu se vor perde în etern;
 29 și nimene nu le va răpi din mâna mea. Părintele meū, care
 mi le-a dat, este mai mare decât toti; și nimene nu le pôte
 30 răpi din mâna Părintelui meū. Eu și Părintele suntem una.
 31 Atunci Iudeii earăși aū rădicat pietre ca și arunce asupra lui.
 32 Respons-a lor Iisus: Multe lucruri bune v'am arătat de la Părintele
 meū; pentru care lucru din acestea aruncați cu pietre asupra mea?
 33 Respons-a u lui Iudei: Pentru lucru bun nu aruncăm cu pietre
 asupra ta, ci pentru blasfemă, și pentru că tu, fiind om, te faci
 34 însuſi Dumnezeu. Respons-a lor Iisus: Aū nu este scris în
 35 legea vóstă: Eū am dis, deî sunteți? Dacă pre aceia 'i-a nu-
 mit deî, cătră cari a fost cuvântul lui Dumnezeu, (și nu se pôte
 36 strica scripture); Pre acela ce Părintele a sănăt, și 'l-a tri-
 mis în lume, voi dicați că blasfemă, pentru că a dis, că este
 37 fiu al lui Dumnezeu? De nu fac lucrurile Părintelui meū,
 38 și nu 'mî credeți. Dar de fac, dacă nu credeți în mine, cre-
 deți lucrurilor; ca și înțelegeți și și credeți, că Părintele este
 în mine, și eū în el.
 39 Deci căutaū earăși și 'l prinđe; ear el a scăpat din mâna
 40 lor; Si a mers earăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan
 41 boteza întaiu, și a remas acolo. Si mulți veniau la dinșul,
 și diceaū: Ioan nici un semn nu a făcut; ear tôte căte a dis

*Ioan despre acesta erau adeverate. Si mulți aș credut acolo 42
într'insul.*

CAP. XI.

Iisus înveță pre Lazar. Iudeii căută și l' prindă.
 Si era bolnav un om, nume Lazar, din Bethania, satul 1
 Mariei și al Marthei surorii ei. (Era acea Marie ce a 2
 uns pre Domnul cu mir, și a sters picioarele lui cu pîrul *capului* 3
 ei, al cărui frate Lazar era bolnav). Deci aș trimis surorile 3
 către el, dicând: Dómne, éca acela pre care iubesci este
 bolnav.

Ear Iisus audind a dis: Acéstă bólă nu este spre mórtă, ci 4
 spre gloria lui Dumnezeu, ca și se glorifice printr'insa Fiul lui 5
 Dumnezeu. Si iubia Iisus pre Martha, și pre sora ei, și pre 6
 Lazar. Deci audind că este bolnav, a remas doue dîle in lo- 7
 cul in care era. Si apoi a dis discipulilor: Si mergem earăsi 8
 in Iudeea. Pis-ău lui discipulii: Rabbi, acum te căutaú Indeii 9
 si te ucidé cu pîetre, si earăsi mergi acolo? Rspns-a Iisus: 9
 Aú nu sunt doue-spre-dece ore in di? De va ámpla cineva diua, 10
 nu se va poteci, pentru-ca vede lumina lumei acestiea. Ear 10
 de va ámpla cineva nóptea se va poteci, pentru-ca nu are lu- 11
 mină. Acestea vorbind, apoi li-a dis: Lazar amicul nostru a 11
 adormit; inse merg ca și l' discept. Atunci aú dis discipulii 12
 lui: Dómne, de a adormit, și va fi bine. Inse Iisus vorbia 13
 despre mórtea lui; ear lor li se părea că vorbesce despre dor- 14
 mirea somnului. Atunci li-a dis Iisus de façă: Lazar a murit; 14
 Si mé bucur pentru voi, că nu am fost acolo, ca să credeți; 15
 inse si mergem la el. Deci a dis Thoma, care se numesce 16
 gémén, condiscipulilor sei: Si mergem și noi, ca să murim cu el. 16

Atunci viind Iisus a aflat, că era de patru dîle deja in mor- 17
 mînt. Si era Bethania aprope de Ierusalem, ca la cinci-spre- 18
 dece stadii. Si mulți din Iudei veniseră la Martha și la Ma- 19
 ria, si le mângeau pentru fratele lor. Atunci Martha auhind 20
 că vine Iisus a eșit spre întîmpinarea lui; ear Martha sedea 20
 in casă. Atunci a dis Martha către Iisus: Dómne, de aí fi 21
 fost aici, fratele meu nu ar fi murit; Dar și acum scîu, că ori- 22
 căte vei cere de la Dumnezeu îți va da Dumnezeu. Pis-a ei 23
 Iisus: Fratele têu va invia. Pis-a Martha lui: Scîu că va invia 24
 la inviere in diua cea de pe urmă. Pis-a ei Iisus: Eú sunt 25
 invierea și viața; cel ce crede in mine, de va și muri, va trăi; 25
 Si tot cel ce trăesce și crede in mine nu va muri in etern; 26
 Credi acesta? Pis-a lui; Da, Dómne; cred, că tu esci Chris- 27
 tosul, Fiul lui Dumnezeu, cel ce aï venit in lume.

Si acestea dicând, s'a dus și a chiămat pre Maria sora sa 28
 într'ascuns, dicând: Invățatorul a venit, și te chiămă. Aceea, 29

30 cum a audit, s'a sculat iute, și a mers la dinsul. Înse Iisus
 încă nu venise în sat, ci era în locul unde l-a întâmpinat Mar-
 tha. Ear Iudei, cari erau cu dinsa în casă și o mangâiau, vî-
 dînd pre Maria, că s'a sculat iute și a eșit, l-a urmat, dicând:
 32 Merge la morment, ca să plângă acolo. Atunci Maria viind un-
 de era Iisus, și vîdendu-l, a căutat la picioarele lui, dicându-i:
 33 Dómine, de aî fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit. Deci
 Iisus, când o a vîdut plângând, și pre Iudei, cari veniseră cu
 34 dinsa plângând, a suspinat în spirit, și s'a turburat;
 35 Unde l-aș pus? Dis-a lui: Dómine, vino, și vedi. Și a dis-
 36 mat Iisus. Atunci diceau Iudei: Eca, cum îl iubia! Ear
 37 unii dintr'însii aă dis: Aă nu putea acesta, care a dischis
 38 ochii orbului, și facă ca și acesta să nu moră? Atunci Iisus
 suspinând în sine, a mers la morment. Era pesceră, și piatră
 39 era preste dinsa. Dis-a Iisus: Rădicăți piatra. Dis-a lui Mar-
 tha, sora mortului: Dómine, pute deja: căci este mort de patru
 40 dile. Dis-a ei Iisus: Aă nu ță-am spus că, de vei crede, vei
 41 vedea gloria lui Dumnedeu? Și aă rădicat piatra de unde
 jacea mortal. Ear Iisus șă-a rădicat ochii sei în sus, și a dis:
 42 Părinte, iți mulțumesc, că m'ai ascultat. Și sciam, că tot-dea-
 una mă ascultă; anse pentru poporul care stă imprejur am vor-
 43 bit; ca și crăde, că tu m'ai trimis. Și acestea dicând, a stri-
 44 gat cu voce tare: Lazare, vino afară! Și a eșit cel mort infă-
 șurat la mâna și la picioare cu fașă, și fața lui era legată cu
 măhramă. Dis-a lor Iisus: Dislegați-l și lăsați si mérge!
 45 Atunci mulți din Iudei, cari veniseră la Maria, și aă vîdut
 46 cele ce a făcut Iisus, aă credut într'insul. Ear ore-cari din
 ei aă mers la Farisei, și li-aă spus cele ce a făcut Iisus.
 47 Atunci archierei și Farisei aă adunat consiliu, și diceau:
 48 Ce facem noi? căci acest om face multe semne; De l vom
 49 lăsa așa, toții vor crede într'insul; și vor veni Români, și vor
 50 lua și locul și națiunea nôstră. Ear unul dintr'însii, anume
 Caiafa, fiind archiereu în anul acela, li-a dis: Voi nu scîti ni-
 51 mic; Nici cugetați, că ni este de folos, ca să moră un om
 52 pentru popor, și ca să nu se piérdă națiunea întregă. Ear
 acăsta nu o a dis de la sine; ci, fiind archiereu în anul acela,
 53 54 Si dintr'acea di s'aă sfătuit, ca și l omore. Deci Iisus nu
 mai ămbla de față între Iudei, ci s'a dus de acolo într'un loc
 aproape de pustie, într'un oraș, ce se chiamă Efraim; și acolo
 petreceea cu discipulii sei.
 55 Si erau aprópe pascile Iudeilor; și s'aă suiat mulți din terra
 56 la Ierusalem mai nainte de pasă, și se curățească. Atunci

căutău pre Iisus, și stând in templu con vorbiu între sine: Ce vi se pare? că nu va veni la serbatore? Ear archiereii și 57 Fariseii dedeseră ordin, ca, de va sci cineva unde este, și de-nunje, ca și 'l prinđe.

CAP. XII.

Mariaunge piciorele lui Iisus; elintră in Ierusalem; își predice mórtea sa, și face a se simți trebuință de a crede într'insul.

Ear cu șese dile mai 'nainte de pasci a venit Iisus la 1 Bethania, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care 'l-a inviat din morți. Si 'l-a făcut acolo cină, și Martha servia; 2 ear Lazar era unul din cei ce ședeaú la mésă impreună cu dinsul.

Atunci Maria luând o litră cu mir de nard adevărăt, de 3 preț mare, a uns piciorele lui Iisus, și a sters piciorele lui cu 4 pirul seu; ear casa s'a implut de miroslu mirului. Atunci ședeaú din discipuli lui, Iuda Iscariot al lui Simon, care era 5 cea unul din seraci, și se fi dat seracilor? Ear acesta a dis, nu pentru-că era 6 îngrijit pentru seraci, ci pentru-că era fur, și avea punga, și 7 purta ce se punea într'insa. Atunci a dis Iisus: Lasă-o; spre 8 ius ingropări mele a pădit acesta. Căci pre seraci pururea 9 'aveți cu voi; ear pre mine nu m'aveți pururea.

Deci multime mare din Iudei scind că este acolo, a venit, 9 nu numai pentru Iisus, ci ca și védé și pre Lazar, pre care 'l-a scusat din morți. Ear archiereii s'aú sfătuit, ca și omóre și 10 pre Lazar; Căci din cauza sa mulți din Iudei mergeau, și 11 credeau in Iisus.

Ear a doua di multime mare care venise la serbatore, au- 12 dind că vine Iisus la Ierusalem, A luat ramuri de finic, și a 13 șeit spre intimpinarea lui, și striga: Osanna, bine cuvântat fie 14 regele lui Israel care vine in numele Domnului. Si astănd Ii- 15 sus un asin, a ședut pe el, precum este scris: Nu te teme, 16 fica Sionului; éca regele tău vine la tine, ședînd pe mînzul 17 asinei. Ear pre acestea nu le-aú înțeles discipuli lui mai 'na- 18 inte; iuse după ce s'a glorificat Iisus, atunci 'și-aú adus aminte 19 că acestea erau scrisse despre el, și că acestea 'l-a făcut.

Deci mărturisia poporul, care era cu el când a strigat pre 17 Lazar din morment, și 'l-a scusat din morți. Pentru aceea 'l-a 18 și intimpinat poporul, căci a audit că el a făcut acăstă minune. Deci aú dis Fariseii între sine; Vedeți, că nimic nu folosiți? 19 éca lumea merge după dinsul.

Si erau óre-cari Ellini din cei ce se suiseră și se inchine 20 la serbatore. Deci acestia s'aú apropiat la Filip, care era din 21 Bethsaida Galileei, și 'l-a rugat, dicînd: Domnule, voim să 22 vedem pre Iisus. Venit-a Filip și a spus lui Andreiú, și ea-

23 răși Andreiu și Filip aș spus lui Iisus. Ear Iisus l-a res.
 24 puns, dicând: A venit óra, ca și se glorifice Fiul omului. A-
 dever, adever dic roue: Grâuntele de grâu, cădând pe pămînt,
 de nu va muri, el remâne singur; ear de va muri, aduce mult
 25 fruct. Cel ce și iubescse vieta sa o va pierde; și cel ce și
 uresc vieta sa în acesta lume o va conserva pentru vieta cea e-
 26 ternă. De 'mî servescineva, si 'mî urmeze; și unde voi fi
 eü, acolo va fi și servul meu; și de 'mî va servi cineva, il va
 onora Părintele meu.

27 Acum sufletul meu s'a turburat; și ce voiă dice? Părinte,
 mantuiesc-mă de óra aceasta; inse pentru acesta am venit la óra
 28 aceasta. Părinte, glorifică numele tău. Atunci a venit voce din
 29 ceriù, dicând: Si 'l-am glorificat, și earăși 'l voi glorifica. Ear
 poporul, care sta, și aușlia, dicea: Tunet se făcu. Altii diceau:
 30 Ånger vorbi lui. Responsu-a Iisus și a dis: Aceasta voce nu s'a
 31 făcut pentru mine, ci pentru voi. Acum este judecata acestei
 32 lumî; acum se va alunga stăpânitorul acestei lumî. Si eü, de
 33 mă voi înalța de la pămînt, voi trage la mine pre toți. Ear
 aceasta dicea, însemnând cu ce morțe era și móră.

34 Responsu-a lui poporul: Noi am audit din lege, că Christos
 remâne in etern; și tu cum dici: Fiul omului trebuie și se înalte?
 35 cine este acesta Fiul omului? Atunci Iisus l-a dis: Åncă pu-
 cin timp este lumina cu voi. Åmblați până când aveți lumina,
 ca și nu vă cuprindă întunericul; căci cel ce și amblă in intu-
 36 nerec nu scie unde merge. Până când aveți lumina, credeti
 in lumină, ca și fiți fi ai luminei. Acestea a vorbit Iisus, și
 mergând s'a ascuns de dinșii.

37 Ear de și făcea atâtea semne înaintea lor, tot nu credeau
 38 într'insul; Ca și se împlinescă cuvîntul profetului Isaia, pre
 care 'l-a dis: Dómne, cine a credut vestirea nôstră? și brațul
 39 Domnului, cui să a discoperit? Pentru acesta nu puteau și crede,
 40 căci earăși a dis Isaia: El a orbit ochiul lor, și a impetrît ânima
 lor; ca și nu vădă cu ochiul lor, nici și intelégă cu ânima, și și
 41 se întorcă, ca și 'i vindec. Acestea a dis Isaia, când a vădut
 42 gloria lui, și a vorbit despre dinsul. Înse și din dregători
 mulți aș credut într'insul; dar din cauza Fariseilor nu 'l măr-
 43 turisău, ca și nu fie scoș din sinagogă. Căci ei aș iubit o-
 norea oménilor mai mult decât onorea lui Dumneșteu.

44 Ear Iisus a strigat și a dis: Cel ce crede in mine, nu crede
 45 in mine, ci in acela ce m'a trimis. Si cel ce mă vede pre mine,
 46 vede pre cel ce m'a trimis. Eü am venit lumină in lume, ca
 47 tot cel ce crede in mine, și nu remâne in întuneric. Si de a-
 ude cineva cuvintele mele, și nu crede, eü nu 'l judic; căci nu
 48 am venit să judic lumea, ci să mantuiesc lumea. Cel ce se lé-
 pădă de mine, și nu primesc cuvintele mele, are pre cel ce 'l

judică; cuvîntul care am vorbit, acela îl va judica în diua cea de pe urmă. Căci eû nu am vorbit de la mine însuñi; ci Pâ- 49
rintele ce m'a trimis, acela 'mî-a dat ordine ce să dic și ce să vorbesc. Si sciû că ordinea lui este vietă eternă; deci cele 50
ce vorbesc eû, precum a dis Pârintele, aşa vorbesc.

CAP. XIII—XVI.

Iisus spală picioarele discipulilor sei, și i-îndemnă la umilință; el predice, că Iuda îl va trăda, și că Petru se va lepăda de dinsul. El arată discipulilor sei persecuțiunile ce i-ascăptă; promite ajutorul Sântului Spirit, și i-îndemnă a se ruga în numele seu.

Ear mai 'nainte de serbătorea pascilor, sciind Iisus, că 'i-a venit óra, ca să tréce dintr'acéstă lume cătră Pârintele, Iubind pre ai sei pre cei din lume, 'i-a iubit până în finit. Si finindu-se cina, când diabolul deja pusese în ânima lui Iuda Iscariot al lui Simon, sîl trădea; Sciind Iisus că Pârintele 'i-a dat tóte în mâni, și că a eşit de la Dumnezeu, și merge la Dumnezeu; S'a sculat de la cină, și 'i-a pus vestmintele; și luând stergar, s'a incins. După aceea a turnat apă în spălătore, și a inceput a spăla picioarele discipulilor, și a le sterge cu stergarul cu care era 'incins. Atunci a venit la Simon Petru, și 'i-a dis acesta: Dómne, aû tu vei sîmî speli picioarele? Respus-a Iisus, și 'i-a dis: Ceea ce fac eû, tu nu scii acum; dar vei cîndosce după acestea. Dis-a Petru lui: Nu vei spăla picioarele mele nici odată. Respus-a Iisus lui: De nu te voi spăla, nu aî parte cu mine. Dis-a Simon Petru lui: Dómne, nu numai picioarele mele, ci și mâinile și capul. Dis-a Iisus lui: Cel spălat nu are trebuință a'și spăla decât numai picioarele; fiind-că este curat tot; și voi sănuteți curați, dar nu toți. Căci el scia pre cel ce era sîl trădea; pentru aceea a dis: Nu toți sănuteți curați.

Deci după ce a spălat picioarele lor, și 'i-a luat vestmintele sale, ședînd căraș, li-a dis: Înțelegeți ce v'am făcut? Voî mă 13 chîamăți Învățătorul și Domnul; și bine diceți, căci sunt. Deci 14 dacă eû, Domnul și Învățătorul *vostru*, v'am spălat picioarele văstre; sănuteți datorî și voi a spăla unul altuia picioarele. Căci 15 v'am dat exemplu, ca să faceți precum eû am făcut voue. Adever, adever dic voue: Servul nu este mai mare decât domnul seû, nici cel trimis mai mare decât cel ce 'l-a trimis. De sciî 17 acestea, fericiți sănuteți de le veți face. Nu despre voi toți vorbesc; sciû pre cari 'i-am ales; ci ca să se împlină scripture: Cel ce mânâncă cu mine pâne a rădicat contra mea călcăul seû. Acum vi dic mai 'naiente de a se face, ca când se va face, și credeți că eû sunt. Adever, adever dic voue: Cel ce 20

primeșce pre care eū voiū trimite, primeșce pre mine; ear cel
 ce primeșce pre mine primeșce pre cel ce m'a trimis. ear cel
 21 Acestea dicénd Iisus, s'a turburat în spirit, și a vorbit lămurit;
 Adevér, adevér dic voue: Că unul din voi va si mă trăde,
 22 Atunci discipulii căutaū unul la altul, neînțelegend despre cine
 23 vorbesce. Ear unul din discipulii lui pre care l iubia Iisus,
 24 era culcat pe sinul lui. Deci Simon Petru a făcut semn a-
 25 cestuiu să intrebe, cine ar fi de care vorbesce. Si acela ră-
 dămându-se pe peptul lui Iisus i-a dis: Dómine, cine este?
 26 Respons-a Iisus: Acela este, căruia eū întingénd bucătăica o voiū
 da. Si întingénd bucătăica o a dat lui Iuda Iscariotul al lui
 27 Simon. Si după ce a luat bucătăica, a intrat într'insul Satana.
 28 Atunci i-a dis Iisus: Ce ai si faci fă mai iute. Epr acesta
 nimene din cel ce ședeaū la mésa nu a înțeles pentru ce i-a
 29 dis-o. Căci unii socotiaū, fiind-că Iuda avea punga, că și dice
 Iisus: Cumpăr cele ce ni trebuieesc la serbátore; sēu ca si dea
 ceva serăcilor.
 30 Atunci el, după ce a luat bucătăica, îndată a eșit; si era dejă
 31 nótpe. Deci eșind el, a dis Iisus: Acum s'a glorificat Fiul
 32 omului, si Dumneșeu s'a glorificat prin el. Dacă Dumneșeu
 33 s'a glorificat prin el, il va glorifica Dumneșeu în sine, si în-
 34 dată il va glorifica. Copiilor, âncă puçin sunt cu voi; mē veți
 căuta; si precum am dis Iudeilor: Unde eū merg voi nu puteți
 35 veni; aşa acum dic voue. Comandament nou dău voi: Ca
 si vē iubiti unul pre altul; precum eū v'am iubit, ca si voi si
 36 discipulii aī mei, de veți avé dragoste între voi.
 37 Dis-a Simon Petru lui: Dómine, unde mergi? respons-a Iisus
 lui: Unde merg eū, nu'mi poți urma acum, ear mai pe urmă
 38 imi vei urma. Dis-a Petru lui: Dómine, de ce nu'v pot urma
 39 acum? viéta mea imi voiū pune pentru tine. Respons-a Iisus
 lui: Viéta ta o vei pune pentru mine? Adevér, adevér îți dic: Nu
 40 va cântă cocoșul, până ce de trei ori te vei lepăda de mine.
XIV **S**i nu se turbure ánima vostră; credetă în Dumneșeu, cre-
 2 deță și în mine. În casa Părintelui meū sunt multe
 locașuri; ear de nu, aș fi dis voue. Eū merg si vî gătesc loc.
 3 Si de merg si vî gătesc loc, earăși voiū veni, si vē voiū lua la
 4 mine; ca unde sunt eū, acolo si fiți si voi. Si unde merg eū
 5 sciți, si calea sciți. Dis-a Thoma lui: Dómine, nu scim unde
 6 mergi; si cum putem si scim calea? Dis-a Iisus lui: Eū sunt
 7 calea, adevérul si viéta; nimene nu vine la Părintele, decât nu
 8 mai prin mine. De m'ați fi cunoscut pre mine, atăi fi cunoscut
 si pre Părintele meū; si de acum il cunosceti, si l-ați vădut.
 9 Dis-a Filip lui: Dómine, arată-ni pre Părintele, si ne ajunge.
 Dis-a Iisus lui: Atăta timp sunt cu voi, si nu m'ai cunoscut, Fi-

lipse? cel ce m'a vădut pre mine a vădut pre Părintele; și cum dici: Arată-ni pre Părintele? Aș nu credi, că ești în Părintele, 10 și Părintele în mine este? cuvintele, cari ești vi vorbesc, nu le vorbesc de la mine; ear Părintele cel ce locuiesc în mine, a- 11 cea face lucrurile. Credetă mie, că ești în Părintele, și Părin- 12 tele în mine este; ear de nu, credești mie pentru înseși lucrurile. Adevăr, adevăr dic vouă: Cel ce crede în mine, și acela va face 12 lucrurile, cari ești fac, da, va face mai mari decât acestea; căci ești merg la Părintele meu. Si ori-ce veți cere în numele meu, 13 ești voi face; ca și se glorifice Părintele în Fiul. Ori-ce 14 veți cere în numele meu, ești voi face.

De mă iubiti, pădiți comandamentele mele. Si ești voi ru- 15 16 ga pre Părintele, și alt Mângăitor va da vouă, ca și remăne cu voi în etern: Spiritul adevărului, pre care lumea nu'l pote 17 primi, pentru că nu 'l vede, nici nu 'l cunoște; ear voi îl cu- 18 nosceti; căci petrece cu voi, și vi fa în voi. Nu vă voi lăsa 19 orfanii; voi veni la voi. Anca pucin, și lumea nu mă va mai 20 vedea; ear voi mă veți vedea; fiind că ești trăesc și voi veți trăi. Într'acea di veți cunoște voi, că ești sănăt in Părintele meu, și 21 voi în mine, și ești în voi. Cel ce are comandamentele mele 22 și le pădesce, acela este care mă iubesc, și cel ce mă iubesc 23 va fi iubit de Părintele meu, și ești îl voi iubi, și mă voi face cunoscut lui.

Pis-a cătră dinsul Iuda, (nu Iscariot): Dómine, de unde vine, 22 că noue vei și te arăti, și nu lumei? Respons-a Iisus și 'i-a 23 dis: De mă iubesc cineva, va pădi cuvîntul meu; și Părintele meu îl va iubi, și vom veni la el, și vom face locaș la dinsul. Cel ce nu mă iubesc, nu pădesce cuvintele mele; și cuvîntul 24 care audîti nu este al meu, ci al Părintelui ce m'a trimis. A- 25 cesta vi dic, anca fiind la voi. Ear Mângăitorul, Spiritul cel 26 Sânt, pre care 'i va trimite Părintele în numele meu, acela vă va învăța tôte, și vi va aduce aminte tôte cele ce am vorbit vouă. Pace las vouă, pacea mea dău vouă; nu precum lumea dă, ești 27 dău vouă; și nu se turborează înimă voastră, nici și se infricoșeze. Ati audit că v'am dis: Ești merg, și viu earăzi la voi. De m'ați 28 iubi, v'ați fi bucurat, că am dis: Merg la Părintele; căci Pă- 29 riantele meu mai mare decât mine este. Si acum v'am dis mai nainte până a nu se întempla, ca, când se va întembla, și cre- 30 dești. Nu voi mai vorbi multe cu voi; căci vine stăpânitorul acesei lumii, dar nu are nimic în mine. Înse și cunoșcă lu- 31 mea, că iubesc pre Părintele, și că așa fac precum 'mă-a ordo- nat Părintele. Sculați-vă și mergem de aici.

Ești sănăt viața cea adevărata, și vierul este Părintele meu. XV
Totă viața din mine, care nu face fruct, o scote; și totă care face fruct o curătesce, ca și facă mai mult fruct. Voi 3

sântetești deja curați în privința cuvântului, care v'ami vorbit
 4 Remânești în mine, și ești în voi. Precum viața nu poate să facă
 fruct din sine, de nu va remâne în vie, așa nici voi, de nu veți
 5 remâne în mine. Ești sănătate, voi viațele. Cel ce remâne în
 mine și ești într-o insulă, acela aduce mult fruct; căci fără de mine
 6 nu puteți face nimic. De nu remâne cineva în mine, se scotă
 afară ca viața și se usucă; și o adună, și o aruncă în foc, și
 7 arde. De remânești în mine și cuvintele mele rămân în voi,
 8 ori-ce veți vrăbi, veți cere, și vi se va face. Într-acesta se glorifică Părintele meu, ca să aducești mult fruct, și ca să fiți dis-
 cipuli săi mei.
 9 Precum me a iubit Părintele pre mine, așa ești v'ami iubit pre voi;
 10 remânești în dragostea mea. De veți pădi comandamentele
 mele, veți remâne în dragostea mea, precum ești am pădit co-
 11 mandamentele Părintelui meu, și rămâni în dragostea lui. A-
 cesta am vorbit vouă, ca bucuria mea să rămâne în voi, și bu-
 curia voastră să fie plină.
 12 Aceasta este comandamentul meu, ca să vă iubiți unul pre altul,
 13 precum ești vam iubit pre voi. Mai mare dragoste decât aceasta
 nimenei nu are, ca și să pue cineva viața sa pentru amicii sei.
 14 Voi sănătești amicii mei, de facetă căte ești vi ordin. De acum
 nu vă mai duc servii; căci servul nu scie ce face Domnul seū;
 ci v'ami dis amici; căci tōte căte am audiat de la Părintele meu
 16 am arătat și vouă. Nu voi m'ați ales pre mine; ci ești v'ami ales
 pre voi; și v'ami orinduit, ca să mergeți, și să aduceți fruct, și
 ca să renăște fructul vostru; ca ori-ce veți cere de la Părintele
 17 în numele meu, și vi dea. Acestea vi ordin, ca să vă iubiți
 unul pre altul.
 18 De vă uresc lumea, sciți că m'a urit pre mine mai nainte
 19 decât pre voi. De atunci fi din lume, lumea ar iubi pre al seū;
 ear pentru că nu sănătești din lume, ci ești v'ami ales din lume,
 20 pentru aceasta vă uresc lumea. Aducești-vă aminte de cuvântul,
 care v'ami dis: Servul nu este mai mare decât domnul seū.
 De m'ații persecutat pre mine, vă vor persecuta și pre voi; de aș
 21 pădit cuvântul meu, vor pădi și al vostru. Înse tōte acestea vă
 vor face pentru numele meu, pentru că ei nu știu pre cel ce
 22 m'a trimis. De nu aș fi venit, și nu li-aș fi vorbit, nu ar avea
 23 păcat; ear acum nu aș pretesta pentru păcatul lor. Cel ce
 24 mă uresc, uresc și pre Părintele meu. De nu aș fi făcut
 lucruri între ei, cari nimenei altul nu a făcut, nu ar avea păcat;
 ear acum aș și vădut, și m'ații urit și pre mine, și pre Părin-
 25 tele meu. Înse așa se va împlini cuvântul cel scris în legea
 lor: M'ații urit fără caușă.
 26 Ear când va veni Mângăitorul, pre care ești voi trimite de
 la Părintele, adică Spiritul adevărului, care purcede de la Pă-

rintele, acela va mărturisi despre mine. Încă și voi veți măr- 27 turisi, fiind că sunteți cu mine de la început.

Acestea v'au vorbit, ca și nu vă scandalisați. Ei vă vor XVI 2 scôte din sinagogi; și vine timpul, ca tot cel ce vă va u- cide, și i se pare că face un serviciu lui Dumnezeu. Si aces- 3 tea vă vor face, pentru că nu ați cunoscut pre i-ărintele, nici pre mine. Înse acestea v'au vorbit, ca dacă va veni timpul, 4 și vi aduceți aminte de ele, că ești v'au spus. Si acestea nu v'au spus de la început, pentru că eram cu voi. Ear acum merg 5 la cel ce m'a trimis; și nimene din voi nu mă întrebă: Unde merg? Ci pentru că v'au vorbit acestea, intristarea a im- 6 plut ânina văstră.

Înse ești vă dic adeverul: Vi este de folos, ca și mă duc; 7 căci de nu mă voi duce, Mângăitorul nu va veni la voi; ear de mă voi duce, il voi trimit la voi. Si viind acela, va 8 muștra lumea de păcat, și de dreptate și de judecată: De pă- 9 cat, pentru că nu cred în mine; De dreptate pentru că merg 10 la Părintele meu, și nu mă mai vedeți; De judecată, pentru- 11 că stăpânitorul acestei lume s'a judecat.

Încă multe ani a vă dice, înse nu puteți a le purta acum. 12 Ear când va veni acela, Spiritul adeverului, vă va conduce la 13 tot adeverul; căci el nu va vorbi de la sine; ci căte va auși va vorbi, și vi va vesti cele viitore. Acela mă va glorifica; căci 14 va lua dintral meu, și va vesti voue. Tote căte are Părintele 15 sunt ale mele; pentru acesta am ăști, că va lua dintral meu, și va vesti voue.

Pucin, și nu mă veți vedé; și earășii pucin, și mă veți vedé, 16 că merg la Părintele meu. Atunci unu din discipulii lui așă 17 ăști intre sine: Ce este acesta ce ni dice: Pucin, și nu mă veți vedé; și earășii pucin, și mă veți vedé; și: Merg la Părintele meu? Deci dicea: Ce este acesta ce dice: Puci? nu scim 18 ce vorbesce. Ear cunoșcând Iisus, că vreau să îl întreb, lă-a 19 ăști: De acesta vă întrebăți între voi, că am ăști: Pucin, și nu mă veți vedé, și earășii pucin și mă veți vedé? Adever, ade- 20 văr dic voue: Voi veți plângă și vă veți tangui; ear lumea se va bucura; și voi vă veți întrista, înse intristarea văstră se va preface în bucurie. Femeea, când nasce, are intristare, pen- 21 tru că a sosit ora ei; ear dacă nasce copilul, nu și mai aduce aminte de dureri pentru bucurie, că s'a născut om în lume. Deci și voi aveți intristare acum; înse earășii ve voi vedé; și se 22 va bucura ânina văstră, și bucuria văstră nimene nu o va lăua de la voi. Si întraceați și nu mă veți întreba nimic. Adever, 23 adever dic voue: Oră ce veți cere de la Părintele în numele meu vă va da. Până acum nu ați cerut nimic în numele meu; ce- 24 reșii, și veți lăua, ca bucuria văstră să fie deplină,

25 Acestea v'am dis in parbole; înse va veni óra, când nu vî
voiú mai vorbi în parbole, ci vî voiú vesti lămurit despre
26 Părintele. Într'acea di vețî cere in numele meu, și nu vî dic,
27 că eû voiú ruga pre Părintele pentru voi; Că insușî Părin-
tele vî iubesce, pentru-că m'ați iubit, și atî credut, că am eșit
28 de la Dumnezeu. Eșit-am de la Părintele, și am venit in lă-
me; earăși las lumea, și merg la Părintele.
29 Pis-aû lui discipulii: Eca, acum vorbesci lămurit, și nu vor-
30 besci in parabolă. Acum cunoscem, că scîi tóte, și nu vî tre-
bue, ca si te întrebat cineva; prin acésta credem, că ai eșit de
31 32 la Dumnezeu. Respons-a lor Iisus: Acum credeți? Eșit de
ne óra, și acum a sosit, ca si vî risipiți fie-care la ale sale, și
33 mine. Acestea v'am vorbit, ca in mine si aveți pace. În lume
strimtorare veți avé; înse îndrăsnîți; eû am biruit lumea.

CAP. XVII.

Rugăciunea lui Iisus.

1 Acestea vorbind Iisus 'si-a rădicat ochii sei la ceriû, și a
dis: Părinte, a venit óra; glorifică pre Fiul têu, ca și
2 Fiul têu si te glorifice; Precum 'i-aî dat putere preste tot
3 corpul, ca și dea viêtă eternă tuturor celor ce 'i-aî dat. Si a-
cesta este viêtă cea eternă, ca si te cunoscă pre tine, pre unul
4 adevărâtul Dumnezeu, și pre Iisus Christos, pre care ai trimis.
5 Eû te-am glorificat pe pămînt; am finit lucrul, care 'mi-aî dat
5 il fac. Si acum, Părinte, glorifică-mă tu la tine insușî cu
gloria care am avut la tine, mai 'nainte de a fi lumea.
6 Eû am arătat numele têu ómenilor, pre cari 'mi-aî dat din
lume; aî têi erau, și mi 'i-aî dat; și aû pădit cuvîntul têu.
7 Acum aû cunoscut, că tóte căte 'mi-aî dat sunt de la tine.
8 Căci cuvintele, cari 'mi-aî dat, le-am dat lor; și ei le-aû primit,
și aû cunoscut in adevăr, că am eșit de la tine, și aû crezut,
9 că tu 'mi-aî trimis. Pentru acestia mă rog, nu pentru lume mă
10 rog; ci pentru acestia, pre cari 'mi-aî dat, căci sunt aî têi. Si tóte
ale mele sunt ale tale, și ale tale sunt ale mele; și m'am glo-
11 rificat intr'înșii; Si eû nu mai sunt in lume; ear acestia sunt
in lume, și eû viu la tine. Părinte sănte, pădesce-î in numele
12 têu, pre cari 'mi-aî dat, ca si fie una precum și noi. Când e-
ram cu ei in lume, eû ii pădiam in numele têu; pre cari 'mi-aî
dat, 'i-am pădit, și nimene dintr'înșii nu s'a pierdut, decât nu
13 mai fiul perdării; ca si se împlinescă scripture. Ear acum
viu la tine, și acestea vorbesc in lume, ca si aibă bucuria mea
deplină intru ei.
14 Eû lî-am dat cuvîntul têu; și lumea 'i-a urit, pentru-că ei nu
15 sunt din lume, precum eû nu sunt din lume. Nu mă rog,

ca și iul din lume, ci ca și-i pădescri de cel reu. El nu 16
 sunt din lume, precum nici eu nu sunt din lume. Sântesc-î 17
 io adevărul teu; cuvântul teu este adevăr. Precum m'ai tri- 18
 mis în lume, așa și eu î-am trimis pre ei în lume. Și pentru 19
 dinșii eu mă sănțesc, ca și ei și fie sănții intr'adevăr. Și nu 20
 numai pentru acestia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în
 mine prin cuvântul lor; Ca toți și fie una, precum tu Părinte 21
 în mine și eu în tine, ca și acestia și fie una în noi; ca și cre-
 dă lumea, că tu m'ai trimis. Încă și gloria, care 'măi dat, 22
 am dat-o lor; ca și fie una, precum noi suntem una. Eu in- 23
 tru ei, și tu în mine, ca ei și fie perfecti intr'una, și ca și cu-
 noșc lumea, că tu m'ai trimis, și îl-am iubit pre ei, precum m'ai
 iubit pre mine.

Părinte, voiesc ca acei, pre cari 'măi dat, unde sunt eu și 24
 fie și ei cu mine, ca și vădă gloria mea, care tu 'măi dat; căci
 tu m'ai iubit mai'nainte de intemeierea lumei. Părinte drepte, 25
 lumea nu te-a cunoscut, ear eu te-am cunoscut, și acestia așă
 cunoscut, că tu m'ai trimis. Și lă-am făcut cunoscut numele 26
 tău, și 'voi face cunoscut, ca dragostea, cu care m'ai iubit,
 și fie intr'însii, și eu intru ei.

CAP. XVIII.

Iisus se prinde și se duce la Anna și la Caiafa. Petru se lepădă de dinșul. Iisus înaintea lui Pilat.

A cesta vorbind Iisus, a eșit cu discipuliș sefi dincolo de 1
 păriul Kedron, unde era o grădină, în care a intrat cu 2
 discipuliș lui. Și scia și Iuda, cel ce 'l-a trădat, locul; căci 3
 de multe ori se aduna Iisus acolo cu discipuliș sei. Atunci 3
 Iuda luând cohortă și servitorii de la archierei și de la Farisei,
 a venit acolo cu felinare și cu făclii, și cu arme.

Car Iisus sciind tot ce erau și vie usupra lui, eșind li-a dis: 4
 Pre cine căutați? Respons-a lui: Pre Iisus Nazarinianul. Dis-a 5
 lor Iisus: Eșu sunt. Și era și Iuda cel ce 'l trăda cu dinșii. Deci 6
 după ce li-a dis: Eșu sunt, s'aș intors înapoi, și aș căduț jos.
 Și earăși 'l-a întrebăt: Pre cine căutați? El aș dis: Pre Iisus 7
 Nazarinianul. Respons-a Iisus: V'am spus, că eu sunt; deci de 8
 mă căutați, lăsați pre acestia și se ducă. Ca și se împlinăscă 9
 cuvântul, ce el a dis: Pre cari 'l-am dat mie, nu am perdit din-
 tr'însii nici pre unul.

Atunci Simon Petru, având sabie, a scos-o, și a lovit pre 10
 servitorul archiereului, și 'l-a tăiat urechea lui cea dreptă. Nu-
 mele servitorului era Malch. Atunci a dis Iisus lui Petru: 11
 Bagă sabia ta în teci; potirul care 'măi dat Părintele, aș nu
 'voi bă?

Atunci cohortă și căpitanul și servitorii Iudeilor aș prins 12

13 pre Iisus, și l-a legat; Si l-a dus mai întâi la Anna; și era Caiafă cel ce a sfătuit pre Iudei, că este de folos și moarte un om pentru popor.
 15 Ear Simon Petru urma lui Iisus, și cela-l-alt discipul; acel discipul era cunoscut archierului, și a intrat impreună cu Iisus în curtea archiereului. Ear Petru a stătut la ușă afară. Atunci a eşit cela-l-alt discipul, care era cunoscut archierului, și a vorbit cu portăreașa, și a dus în intru pre Petru. Atunci servitorii portăreașa a dis lui Petru: Nu cumva și tu esci din servitorii, cari făcuseră foc, căci era frig, și se încăldiau; și Petru sta cu dinșii încăldindu-se.
 19 Într'acestea archiereul a întrebat pre Iisus de discipulii lui și de învățatura lui. Respus-a Iisus lui: Eu am vorbit lumii de față; eu tot-dea-una am învățat în sinagogă și în templeru, unde toți Iudeii se adună; și într-ascuns nu am vorbit nimic. Ce mă întrebă? întrébă pre cei ce au audit, ce li-am vorbit; éca, acestia sciț cele ce am vorbit eu. Si acestea dicând el, unul din servitorii ce sta înainte a pălmuit pre Iisus, 23 dicând: Așa respundî archiereului? Respus-a Iisus lui: De am vorbit rêu, mărturisesc de rêu; ear de am vorbit bine, pentru ce mă batî? Ear Anna l-a trimis legat la Caiafa archiereul.
 25 Ear Simon Petru sta și se încăldia. Deci dîseră lui: Nu cumva și tu esci din discipulii lui? Ear el a negat, dicând: Nu sună. Dar unul din servitorii archiereului, fiind rudenie a celui ce i-a tăiat Petru urechea, a dis: Aü nu te-am văzut eu 27 în grădină cu dinsul? Atunci Petru earăși a negat; și îndată a cântat cocoșul.
 28 Atunci aduc pre Iisus de la Caiasa în pretoriu, și era demință; dar ei nu au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce, fiindcă aveau și mânânce pascile. Drept aceea Pilat a eşit 30 la ei, și a dis: Care acuzațiune aduceți contra acestui om? Respus-a și i-a dis: De nu ar fi fost acesta făcător de rele, nu 31 l-am fi trădat încă. Atunci Pilat li-a dis: Luati-l voi, și judecați-l dupre legea voastră. Deci i-au dis Iudei: Nu ni este permis să omorim pre nimene. Ca să se împlinescă cuvântul lui Iisus, carele a dis, însemnând cu ce moarte era și moarte.
 33 Atunci Pilat earăși a intrat în pretoriu, și a chișnat pre Iisus, și i-a dis: Tu esci regele Iudeilor? Respus-a Iisus lui: De la tine dici acesta, său îl-a spus altii despre mine? Respus-a Pilat: Aü dóră sună Iudeu? Poporul tău și archiereii 36 te-a trădat mie; ce ai făcut? Respus-a Iisus: Impărăția mea ar fi din mea nu este dintr'acăstă lume; dacă imperația mea ar fi dintr'acăstă lume, apoi servii mei s-ar lupta, ca să nu mă fi trădat.

dat Iudeilor; ear acum împărăția mea nu este de aici. Deci 37
 ș-a dîs Pilat: Aū rege esci tu? Respus-a Iisus: Tu dici; căci
 rege sunt eu. Spre acela m'am născut, și spre acela am ve-
 nit în lume, ca și mărturisesc adevărul. Tot cel ce este din a-
 devăr ascultă vorcea mea. Dîs-a Pilat lui: Ce este adevărul? 38
 Si acela dîcând, eărăși a eşit la Iudei, și li-a dîs: Eu nu
 atu nici o vină într'insul. Dar aveați datină, ca și vi eli- 39
 berez pre unul la pasci; deci voi și vi eliberez pre regele Iu-
 berez? Atunci toți eărăși au strigat, dicând: Nu pre acesta, 40
 ci pre Barabba. Ear Barabba era ho-

CAP. XIX.

Iisus biciuit, încununat de spină, și crucificat. Morte și immormântarea sa.

A tuncii luând Pilat pre Iisus 'l-a biciuit. Si ostașii im- 1 2
 plețind cununa de spină au pus pe capul lui, și 'l-au
 îmbrăcat în vestiment de purpură, și diceau: Bucură-te, Regele
 Iudeilor! Si 'l pălmuiuă. Atunci Pilat eărăși a eşit afară și 3 4
 li-a dîs: Eca, il aduc voue afară, ca si cunoștești că nu afu nici
 o vină într'insul. Atunci Iisus a eşit afară purtând cununa de 5
 spină și vestimentul de purpură. Si Pilat li-a dîs: Eca omul! 6
 Ear archiereii și servitorii vădendu-l au strigat, dicând: Crucifi-
 fi-'l, crucifi-'l. Dîs-a lor Pilat: Luate-'l voi, și 'l crucificăți;
 căci eu nu afu nici o vină într'insul. Respus-a Iudeii lui: 7
 Aven lege, și dupre legea noastră i se cuvine și mōrē, pentru-
 că s'a făcut insuși Fiului al lui Dumnezeu.

Deci Pilat auind acest cuvēnt, mai mult s'a temut. Si ea- 8 9
 răși intrând în pretoriu a dîs lui Iisus: De unde esci tu? Ear
 Iisus nu 'l-a respuns. Atunci Pilat 'l-a dîs: Mie nu 'mi vorbesc? 10
 au nu scii, că am putere și te crucifică, și am putere și te eli-
 berez? Respus-a Iisus: Nu aī avé nici o putere asupra mea, 11
 de nu 'ți-ar fi fost dat de sus; de aceea cel ce m'a trădat ţie,
 mai mare păcat are.

Din acel *temp* căuta Pilat să 'l elibereze; ear Iudei strigaă, 12
 dicând: De vei elibera pre acesta, nu esci amic Cesarului; tot
 cel ce se face insuși rege se revoltă contra Cesarului. Ear 13
 Pilat auind acest cuvēnt, a scos afară pre Iisus, și a sedut pe
 scaun de judecată, în locul ce se chiamă Lithostrotion, ear e-
 vreesce Gabbatha. Si era dîua cea precedentă pascilor, și 14
 óra ca la a sesaea, și a dîs Iudeilor: Eca regele vostru! Ear 15
 ei au strigat: Ia-'l, ia-'l, crucifi-'l! Dîs-a lor Pilat: Si crucific
 pre regele vostru? Respus-a archiereii: Nu avem rege decât
 numai pre Cesarul. Deci 'l-a trădat lor la crucifiare. Si aū luat 16
 pre Iisus, și 'l-a dus.

Si ducându-'si crucea sa a eşit la locul ce se chiamă al Că- 17

- 18 pătinei, care se dice evreesce Golgotha; Aici l-a^r crucificat și impreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în meșile loc pre Iisus.
- 19 Ear Pilat a scris titlu, și l-a pus pe cruce. Si era scris: Iudei a^r cetit acest titlu; căci locul unde s'a crucificat Iisus era aprópe de oraș, și era scris evreesce, ellinescă și latinescă.
- 20 IISUS NAZARIANUL REGELE IUDEILOR. Deci mulți din Iudei a^r venit să vadă Iisus.
- 21 Atunci archiereii Iudeilor a^r dis lui Pilat: Nu scrie: Regele Iudeilor; ci că el a dis: Eu sunt Regele Iudeilor. Respus-a Pilat: Ceea ce am scris, am scris.
- 22 23 Ear ostașii, când a^r crucificat pre Iisus, a^r luat vestimentele lui, și l-a^r făcut patru părți, fie-cărui ostaș parte; a^r luat și chitonul. Si chitonul era necusut, țesut de sus preste tot; Deci a^r dis între dinșii: Si nu l sfâșiu, ci si aruncă sorti pentru dinsul, al căruia va fi; ca si se împlinescă scripture, ce dice: Împărtit a^r vestimentele mele lorusi, și pentru chitonul meu a^r aruncat sorti. Acestea a^r făcut ostașii.
- 24 25 Ear lângă crucea lui Iisus sta mama lui, și sora mamei lui, Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena. Si Iisus vădend pre mama sa, și pre discipului stând, pre care iubia, a^r dis mamei sale: Femei, éca fiul tēu! Apoi a^r dis discipulului: Eca mama ta! Si dintr'acea oră a^r luat-o discipulul intr'ale sale.
- 26 27 După ceea, sciind Iisus, că toté s'a finit, ca si se împlinescă scripture, a^r dis: Mi i sete. Si era acolo un vas plin de oțet; ear ei împlind un burete de oțet, și puindu-l în issop,
- 28 29 30 l-a^r adus la gura lui. Deci Iisus, când a luat oțetul, a^r dis: S'a finit; și plecându-și capul, și-a dat spiritul.
- 31 Ear Iudeii, ca si nu remăre pe cruce corpurile sămbăta, fiind că era vinere, (căci diua sămbătei aceleia era mare) a^r rugat pre
- 32 Pilat si li se sdrobescă fluerile și si se rădice. Deci a^r venit ostașii, și a^r sdrobit fluerile celui d'intaiu, și celui l-alt ce
- 33 s'a crucificat cu el. Ear viind la Iisus, și vădend că murise
- 34 deja, nu i-a^r sdrobit fluerile; Ci unul din ostași a impuns cu suita cōsta lui, și îndată a esit sânge și apă.
- 35 36 37 Si cel ce a vedut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; și acela scie, că dicea devărare, ca și voi și credetă. Căci acestea s'a făcut, ca si se împlinescă scripture: Os nu se va sdobi dintr'insul. Si earăși altă scripture dice: Vor văde pre care l-a^r impuns.
- 38 Ear după acestea Iosef din Arimathea, fiind și el discipul al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, a rugat pre Pilat, ca si ia corpul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci a venit și a luat corpul lui Iisus. A venit și Nicodem, cel ce mai nainte venise la Iisus nōptea, aducând amestecătură de smirnă, și de aloe, ca o sută de litre. Atunci a^r luat corpul lui

Iisus, și l-a înfășurat în giulgiuri cu miresme, precum este
detina Iudeilor a îngropa. Ear în locul unde s-a cruciat era 41
grădină, și în grădină morment noă, în care nimene nici o do-
dată nu a fost pus. Deci acolo aș pus pre Iisus, pentru că 42
era vinerea Iudeilor, și aproape mormentul.

CAP. XX.

*Invierea lui Iisus Christos. El se arată discipulilor sei.
Necredința Thomei.*

1
În dimineață a septămânei de deminență, anca fiind în-
tuneric, a venit Maria Magdalena la morment; și a vă-
2
dut piatra luată de la morment. Atunci ea a alergat, și a ve-
nit la Simon Petru, și la celălalt discipul pre care îl iubia
Iisus, și li-a dis: Aș luat pre Domnul din morment, și nu scim
unde l-aș pus. Deci a eșit Petru și celălalt discipul, și ve-
3
nuia la morment. Ear amândoi alergau împreună, și celălalt
4
discipul a alergat înainte mai curând de căt Petru, și a venit
mai întâi la morment. Si plecându-se, a vădut giulgiurile
5
jăcând, dar nu a intrat. Atunci a venit și Simon Petru ur-
6
mându-l, și a intrat în morment, și a vădut giulgiurile jăcând;
7
Si până, care a fost pe capul lui, nu jăcând cu giulgiurile, ci
deosebi învălătuță într'un loc. Atunci a intrat și celălalt
8
discipul, care venise întâi la morment, și a vădut, și a crezut.
Căci anca nu sciau scriptura, că el trebuia să se scole din morți.
9
Atunci discipulii său au dus earășii la aș se.

Ear Maria sta afară la morment plângând; și plângând s'a
plecat și a căutat în morment; Si a vădut doi ăngeri în vest-
mine albe, ședând unul de cătră cap, și altul de cătră picioare,
unde jucuse corpul lui Iisus. Si l-a dis aceia: Femee, de ce 13
plângi? Dis-a lor: Aș luat pre Domnul meu, și nu sciu unde
l-aș pus. Si acestea dicând, s'a întors înapoi, și a vădut pre 14
Iisus stând; și nu scia, că este Iisus. Dis-a ei Iisus: Femee, 15
de ce plângi? pre cine cauti? Ear ei părîndu-i-se, că este gră-
dinarul, și-a dis: Domnule, de l-aș luat tu, spune'm unde l-aș
pus, și eu il voi lua. Dis-a ei Iisus: Marie! Ea intorcen- 16
du-se, și-a dis: Rabbuni, ce se dice, Învățătorule. Dis-a ei Ii-
sus: Nu te atinge de mine, căci anca nu m'am suiat la Părintele
meu; ci mergi la frații mei și li spune: Mă sui la Părintele meu,
și Părintele vostru, și la Dumnezeul meu, și Dumnezeul vostru.
A venit Maria Magdalena, vestind discipulilor, că a vădut pre 18
Domnul, și că a dis ei acestea.

Apoi într'acea seră, adică în dimineață a septămânei, 19
când usile erau inchise, fiind discipulii adunați, pentru frica Iu-
deilor, venit-a Iisus, și a statut în mediloc, și li-a dis: Pace
vouă. Si acesta dicând, li-a arătat mâinile și coșta sa; atunci 20

21 s'aă bucurat discipulii, vădând pre Domnul. Ear Iisus earășii-a dis: Pace voue: precum m'a trimis Părintele, așa ești trimis mit pre voi. Si acesta dicând, a suflat asupra lor, și li-a dis:
 22 Luată Spirit Sânt; Cărora veți erta pecatele, li se vor erta;
 și cărora le veți ținea, vor fi ținute.
 23 Ear Thoma, unul din cei doi-spre-dece, care se dice gămân,
 24 nu era cu dinsăi, când a venit Iisus. Deci cei-l-alti discipuli
 25 țău dis: Văduram pre Domnul. Ear el li-a dis: De nu voi
 vedea în mâinile lui semnul cuelor, și de nu voi pune degetul
 meu în semnul cuelor, și de nu voi pune mâna mea în cîsta
 lui, nu voi crede.
 26 Si după opt zile earășii erau în lăuntru discipulii lui, și Thoma
 27 cu dinsăi; venită Iisus, fiind usile încuete, și a stătut în mediul
 loc, și a dis: Pace voue. Atunci a dis lui Thoma: Adăuga
 28 încec degetul tău, și vezi mâinile mele; și adă măna ta, și o
 29 pună în cîsta mea; și nu fii necredincios, ci credincios. Si a
 respuns Thoma, și țău dis: Domnul meu și Dumnezeul meu!
 Dis-a Iisus lui: Thoma, pentru că m'ai văzut, aș credut; feri-
 ci și sunt cei ce nu au văzut, și au credut.
 30 Si multe alte semne a făcut Iisus înaintea discipulilor sei,
 31 cari nu sunt scrise în această carte. Ear acestea s'aă scris, ca
 si credești, că Iisus este Christosul, Fiul lui Dumnezeu; și cre-
 dând și aveți viață în numele lui.

CAP. XXI.

Iisus se arată din nouă discipulilor sei. El predice lui Petru ceea ce l'asceptă, și l'intrebă de trei ori de l'ubesce.

1 **D**upă acesta Iisus earășii s'a arătat discipulilor sei, la marea Tiberiadei; și așa s'a arătat. Erau împreună Simon Petru și Thoma, ce se dice gămân, și Nathanael din Cana
 2 Galileei, și fiului Zebedeiu, și altii doi discipuli ai lui. Dis-a lor
 3 Simon Petru: Măduc să prind pesce. Dis-ău lui ei: Mergem și
 noă cu tine. Si aă eșit, și s'aă suiat în corabie îndată; și într'
 acea năpte nu au prins nimic.
 4 Ear făcându-se deminetă, a stătut Iisus la term; dar disci-
 5 pulii nu știau că este Iisus. Atunci Iisus li-a dis: Copiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare? Respus-aă lui: Nu. Ear el
 li-a dis: Aruncați mreja despre drépta corăbiei, și veți afă-
 6 Deci aă aruncat, și nu mai puteau să o tragă de multimea
 7 pescilor. Atunci discipulul acela, pre care l'rubia Iisus, a dis
 lui Petru: Domnul este. Ear Simon Petru aușind că este Domnul.
 8 s'a incins cu fótă, (căci era gol), și s'a aruncat în mare. Ear
 cei-l-alti discipuli aă venit cu luntrea, (căci nu erau departe
 de pămînt, ci ca la doue sute de coti), trăgând mreja cu pesci.
 9 Deci eșind la pămînt, aă văzut jăratec și pesce pus d'asupra

și pâine. Pis-a lor Iisus: Aduceți din pescări cari ați prins a- 10
cum. S'a suit Simon Petru, și a tras mreja la uscat, plină 11
de pescări mari, o sută cinci-șecici și trei; și de și erau atâtă,
nu s'a rupt mreja. Pis-a lor Iisus: Veniți de prânz! Și ni- 12
mene din discipuli nu ceteza și l'intrebe: Cine esci? sciind
că este Domnul. Și a venit Iisus, și a luat pânea, și li-a dat, 13
și pescile asemenea. Cu acăsta a treia órá s'a arătat Iisus 14
discipulilor sei, după ce s'a sculat din morți.

Ear când aú prăndit, a dis Iisus lui Simon Petru: Simone 15
al lui Iona, mě iubesci mai mult decât acestia? dis-a lui: Da,
Dómne, scii că te iubesc. Pis-a lui: Pasce miei mei. Pis-a 16
lui eurăsi a doua órá: Simone al lui Iona, mě iubesci? Re-
spuns-a lui: Da, Dómne, scii că te iubesc. Pis-a lui: Pasce oile mele.
Pis-a lui a treia órá: Simone al lui Iona, mě iubesci? Și s'a in- 17
tristat Petru pentru că ă-i-a dis a treia órá, mě iubesci? și ă-i-a dis:
Dómne, tóte scii; scii, că eú te iubesc. Pis-a Iisus lui: Pasce
oile mele. Adever, adever dic tie: Când erai mai ténér, te in- 18
cingeaî insuști, și ămplaî unde vreal; ear după ce vei imbătrâni, vei
intinde mânila tale, și altul te va incinge, și te va duce unde
nu voiesci. Ear acăsta a dis, însemnând cu ce móerte va glo- 19
rifica pre Dumneșteu. Și acăsta vorbind, ă-i-a dis: Urmăză-mi.

Ear Petru intorcându-se, a védut pre discipulul pre care iu- 20
bia Iisus urmând; care s'a și rădămat la cină pe pieptul lui,
și a dis: Dómne, cine este cel ce te trădă? Vădendu-l Petru, 21
a dis lui Iisus: Dómne, dar acestuia, ce i se va întembla? ă-i-a 22
dis Iisus: De voiú vré, ca și remăe acesta pâna voiú veni, ce'ști
este? tu urmăză-mi. Deci s'a respândit acest cuvînt între frații, 23
că acest discipul nu va muri; înse Iisus nu ă-i-a dis, Că nu va
muri; ci: De voiú vré, ca și remăe acesta pâna voiú veni, ce'ști este?

Acesta este discipulul care mărturisescă despre acestea; și a 24
scris acestea, și scim, că mărturia lui este adeverată. Și sunt 25
și multe altele, căte a făcut Iisus, cari, de s'ar fi scris căte una,
mi se pare, că nici în lumea acăsta nu ar încăpă cărtile ce s'ar
fi scris. Amin.

FAPTELE APOSTOLILOR.

CAP. I.

Înălțarea lui Iisus Christos. Mathia ales apostol in locul lui Iuda.

- 1 Pria trătatul d'intâi te-am informat, o Theofile, despre totă
2 cele ce a făcut și a învățat Iisus de la început, în
3 diua in care s'a înălțat, după ce prin Spiritul Sânt dedese
4 ordine apostolilor, pre cari a ales; Cîrora s'a și arătat viu
5 după patima sa, dându-li *despre aceasta* multe probe în curgere
6 de patru-deci de dile, și vorbiudu-lu despre imperația lui Dumnezeu
7 deu. Si adunându-'i *imprejurul seă*, li-a ordonuat si nu se de-
8 părteze de la Ierusalem, ci si ascepte *acolo* fagăduința Părintele
9 lui, care, *dise el*, ată audit de la mine. Căci Ioan a botezat cu
10 apă, ear voi vă veți boteza cu Spirit Sânt după pucine dile.
11 Deci fiind adunată l'-au întrebat, dicând: Dómine, aú intă-
12 7 cest timp vei si restabileșci imperația lui Israel? Ear el li-a
13 dis: Nu vi se cucine a sci timpii său anotimpii, cari le-a re-
14 servat Părintele in a sa putere. Ci veți primi putere, viind
15 Spiritul Sânt preste voi, și 'm' veți fi marturi in Ierusalem, și
16 in totă Judeea și Samaria, și până la marginile pămîntului.
17 Si acestea vorbind, s'a înălțat la privirea lor și nor l'-a luat
18 de la ochii lor. Si căutând ei cu privire atîntâtă la ceriū pre
când el se suia, éca doi bărbați in vestimente albe au stătuit ina-
19 intea lor; Cari aú si dis: Bărbați Galiliani, de ce stați cu pri-
vire atîntâtă la ceriū? Acest Iisus, care s'a înălțat de la voi la
20 ceriū, va reveni aşa, precum l'-atî vădut mergînd la ceriū.
21 Atunci s'a intors apostolii in Ierusalem de la muntele ce
se chiamă al Olivilor, care este aprope de Ierusalem, o vale de
22 sămbătă. Si intrând, s'a suit in foisor unde locuiau; *adică*
23 Petru, și Iacob, și Ioan, și Andrei, Filip și Thoma, Bartolomei
24 și Mathei, Iacob al lui Alfeu, și Simon Zelotes, și Iuda *fratele*
25 lui Iacob. Acestia toții stăruiau cu un cuget in rugăciune, și
in cerere, cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații lui.
26 Si intr'acele dile sculându-se Petru in mijlocul discipulilor,
27 a dis: (era multime de nume impreună ca la o sută și doue-
28 a deci;) Bărbați, frații, se cădea a se împlini scriptura aceasta,
care a dis mai 'nainte Spiritul Sânt prin gura lui David despre
29 Iuda, care a fost conducător celor ce aú prius pre Iisus. Căci
30 el era numerat impreună cu noi, și luase parte in serviciul a-
31 cesta. Deci acesta 'să-a căscigat 'terină din plata nedreptăței,

și cădend la pămînt, a plesnit prin medîloc, și s'a uîversat tóte măruntale lui. Si s'a facut acésta cunoscut la toți cei ce 19 locuiau în Ierusalem, incât s'a chiamaț acea térină în limba lor Acheldama, adică Térina săngelui. Căci scris este în Cartea 20 Psalmilor: Facé-se curtea lui pustie, ca și nu fie cine și locu-
lască într'insa, și dregătoria lui și o ia altul. Deci dintr'acești 21 bărbați cari se adunau cu noi în tot timpul, în care Domnul Ii-
sus a petrecut intre noi, Începênd de la botezul lui Ioan, până 22 în diua, în care s'a înălțat de la noii, trebuie și fie orinduit u-
nul, spre a fi cu noi martur invierii lui.

Si ai pus pre doi: pre Iosef, ce se chiama Barsaba, care 23 s'a și numit Just; și pre Mathia. Si rugându-se aü dis: Tu Dóm-
ne, care scii ânimele tuturor, arată pre care dintr'acești doi ai
ales; Ca și ia parte în serviciul și apostolia acésta, din care 25
a cădut Iuda, ca și mérge în locul lui. Si aü dat sorti; și a
cădut sorteia pe Mathia; și s'a numérat cu cei un-spre-dece
apostoli.

CAP. II.

*Pogorîrea Spiritului Sânt; predicarea lui Petru, și venirea la credință
a trei mii de suslete. Unirea și pietatea celor d'intăi Crestini.*

Ear osind diua cincidecimî, erau toți cu un cuget la un 1 loc. Si fără de veste s'a facut sunet din ceriu, ca de 2 un vînt ce vine cu vîfor, și a implut totă casa unde şedeaú. Si li s'a uîrât limbî împărtîte ca de foc; și a ședut pre fie- 3 care dintre ei. Si s'a uîplut toți de Spirit Sânt, și aü ince- 4 put a vorbi într'alte limbî, precum li da Spiritul a vorbi.

Si petreceau în Ierusalem Iudei, bărbați pioși dintre totă 5 națiunea ce este sub ceriu. Deci făcîndu-se sunetul acela, 6 s'a adunat multimea, și s'a turburat, că lăaudia fie-care vorbind 7 în limba sa. Ear toți se uîmîau și se minunaú, dicînd unul cătră altul: Aü toți acestia ce vorbesc nu sunt Galiliani? Cum 8 dar audim fie-care în limba nostra născut? Par- 9 tii și Međii și Elamîi, și locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeei și 10 ai Capadociei, ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și ai Pam- filiei, ai Egiptului și ai părților Libiei cele de lângă Cirena, și străinii din Roma, atât Iudei căt și proseliți; Crittenii și A- 11 rabii, și audim vorbind în limbele noastre măririle ale lui Dum- neșeu. Si toți se uîmîau și nu se înțelegeau, dicînd unul 12 cătră altul: Ce va sî si fie acésta? Ear alți batjocorind diceau: 13 Sunt plini de must.

Ear Petru sculându-se cu cei un-spre-dece, și-a rădicat vó- 14 cea lui, și li-a dis: Bărbați diu Iudeea, și toți cari petrecepî in Ie-
rusalem, acésta și vi fie sciută, și ascultați cuvintele mele. Căci 15 acésta nu sunt beți, precum vi se pare, fiind că este a treia

- 16 óră din dî. Ci acésta este ceea ce s'a dis prin profetul Iosel:
 17 Si se va întembla în dilele cele de pe urmă, dice Dumnezeu:
 voi ū turna din Spiritul meu preste tot corpul; și fiți vostrî și
 filele vîstre vor profeti, și ténérîi vostrî vor vedé visiuni, și bê-
 18 trâni vostrî vor visa visuri. Âncă și preste servii mei și preste
 servele mele voi ū turna într'acele dîle din Spiritul meu, și preste
 19 profeti. Si voi ū arăta minunî in ceriu sus, și semne pe pămînt
 20 jos: sănge și foc și fumegare de fum; Sôrele se va preface
 in intuerec, și luna in sănge, mai nainte de a veni diua Dom-
 21 nului cea mare și însemnată. Si va fi, că tot cel ce va chiă-
 ma numele Domnului se va mantu.
- 22 Bărbați Israeliți, ascultați cuvintele aceste; Iisus Nazarianul,
 bărbat adeverit de la Dumnezeu întră voi cu puteri și cu mi-
 23 nuni și cu semne, cari a făcut Dumnezeu într'insul în medi-
 locul vostru, precum și voi sciți; Pre acesta, fiind trădat du-
 24 prin mâinile celor fără-de-lege crucificându'-l, l'-ați omorit. Pre
 care Dumnezeu l-a inviat, dispărând durerile morții, fiind că nu
 25 era posibil ca și fie el ținut de dînsa. Căci David dice des-
 pre dînsul: Vădut-am pre Domnul înaintea mea pururea; căci
 26 este d'a drépta mea, ca și nu mă clătesc. Pentru acésta s'a
 veselit ânima mea, și s'a bucurat limba mea, chiar și cor-
 27 pul meu se va repausa în speranță; Căci nu vei lăsa sufletul
 meu în infern, nici vei permite ca cel cuvios al têu să védă stri-
 28 căciune. Tu 'mî-ați făcut cunoscut căile vieței; tu mă vei im-
 plé de veselie cu fața ta.
- 29 Bărbați, frați, și 'mî fie permis a vorbi liber cătră voi des-
 pre patriarchul David, că a și murit și s'a îngropat; și mor-
 30 mîntul lui este între noi până într'acésta dî. Deci fiind pro-
 fet, și sciind că i s'a jurat Dumnezeu cu jurămînt, că din fruc-
 tul cîpselor lui dupre corp va rădica pre Christos, și sîdî pe
 31 tronul lui; Mai nainte vădînd acésta, a vorbit de invierea lui
 Christos, că sufletul seu nu s'a lăsat în infern, nici corpul lui
 32 a vădut stricăciune. Pre acest Iisus l-a inviat Dumnezeu, că-
 33 ruia noi toți suntem marturî. Deci înălțîndu-se prin drépta
 lui Dumnezeu, și luând de la Părintele Spiritul Sânt cel promis,
 34 a turnat aceea ce voi vedeti și auditi. Căci David nu s'a suit
 in ceriu, ci dice însuși: Dis-a Domnul Domnului meu: Sedi d'a
 35 drépta mea, Până ce voi ū pune pre inimicîi tîi asternut picioarelor
 36 tale. Deci și scie cu siguranță tôtă casa lui Israel, că Dum-
 nezeu a făcut pre acest Iisus, pre care voi l-ați crucificat, și
 Domn și Christos.
- 37 Ear eî auçind acésta, s'a patrunz la ânimă, și aú dis cătră
 Petru, și cătră cei-l-alti apostoli: Bărbați, frați, ce și facem?
 38 Atunci Petru li-a dis: Pocăiți-vă, și si se boteze fie-care din-

tre voi în numele lui Iisus Christos, spre ertarea păcatelor, și 39
veți primi darul Sântului Spirit. Căci a văstră este făgădu-
intă și a fililor vostrii, și a tuturor celor de departe, ori pe 40
căți va căma Domnul Dumnezeul nostru. Si cu multe alte cuvinte mărturisă și indemnă, dicând; Măntuști-vă de acest
seam pervers.

Atunci cei ce bucurosi aș primit cuvântul lui său botezat; 41
și său adăogit intr'acea dîi ca la trei mii de suflete. Si stă- 42
ruiau în învățătură apostolilor, și în împărtășire, și în frângere- 43
rea pânzilor, și în rugăciuni. Si a cădut frică preste tot su- 44
detul, și se făceau multe minuni și semne prin apostoli. Si toți 45
cei ce au credut erau impreună, și aveau tôte in comun; Si și vin- 46
deau moșiiile și averile lor, și împărtășau tuturor, dupre cum fie- 47
care avea trebuință. Si în toate dilele săruiind cu un cuget in 48
templu, și frângând pâne prin case, primiau mâncarea cu bucu- 49
templu și simplitatea ânimei; Lăudând pre Dumnezeu, și având 50
har la tot poporul. Ear Domnul adăogia la biserică in tôte dile- 51
le pre cei ce se măntuau.

CAP. III.

Petru vindecă pre un schiop; chiamă pre Iudei la pocăință și la credință.

Ear Petru și Ioan împreună s'așuit in templu in óra ru- 1
găciunei, adică a noua. Si era un om schiop din mi- 2
tra mamei sale, care se purta, și care l-puneau in tôte dilele
inaintea ușei templului, carea se căma Frumosă, și céré milo-
ostenie de la cei ce intrau in templu. Acesta vădend pre 3
Petru și pre Ioan vrînd si între in templu, cerea milostenie. 4
Ear Petru și Ioan uitându-se la dînsul aș dis: Caută la noi. 5
Ear el așintia la dînsii, asceptând a primi ceva de la ei. Ear 6
Petru a dis: Argint și aur nu am; ear ce am, aceea iști dau: În 7
numele lui Iisus Christos Nazarianul, scolă și ămplă. Si apu-
când-l de măna cea dréptă 'l-a rădicat, și indată i s'aș intâri- 8
rit talpele și incheiaturile; Si sârind a statut, și ămplă, și a intrat cu dînsii in templu, ămplănd, și sârind, și lăudând pre 9
Dumnezeu. Si 'l-a vădut tot poporul ămplănd și lăudând pre 10
Dumnezeu. Si'l cunoscură, că acesta era cel ce sedea pentru
milostenie la ușa cea Frumosă a templului; și s'aș împlut de
mirare și de uimire pentru ceea ce i s'a facut.

Si tînărându-se schiopul cel vindecat de Petru și de Ioan, a 11
alergat la dînsii tot poporul uimit in porticul, ce se căma al
lui Solomon.

Ear Petru vădend acăsta, a luat cuvântul cătră popor: Băr- 12
bați Israeliți, de ce vă minunați de acăsta? séu de ce vă uitați
la noi, ca cum cu a noastră putere séu pietate am fi făcut pre

13 acesta și amble? Dumnezeul lui Abraam, și ului lui Isaac, și al lui Iacob, Dumnezeul părinților nostri a glorificat pre copilul său Iisus, pre care l-ați trădat, și v-ați lepădat de dinșul înaintea cel Sânt și Drept, și atî cerut a vi se dărui un bărbat ucigaș. 14 Ear pre începătorul vieței l-ați omorit, pre care Dumnezeu l-a sculat din morți; căruia noi suntem marturi. Si numele lui prin credința în numele lui a întărît pre acesta, pre care l-a dețî și l cunoscetă; da, credința ce avem in el l-a dat intregi-mea acesta înaintea voastră a tuturor.

15 Ear acum, fraților, sciu că din nescință o atî facut, ca și 16 dregătorii vostră. Ci Dumnezeu, cele ce mai înainte a vestit prin gura tuturor profetilor lui, că va suferi Christos, le-a împlinit așa. Deci pocăiți-vă și vă întorceți, ca si se stergă pătramele vostre, și ca și vie timp de resuflare de la fața Domnului; 17 și si retrimită pre Iisus Christos, care vi este mai înătimpii restatornicirei tuturor, despre cari a vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sănătilor sei profeti din vechime.

18 Căci Moise a dîs cătră părinți: Profet va rădica voine Domnului Dumnezeul vostru dintre frații voștri, ca pre mine; pre el 19 sîl ascultați în totă ori căte vi va dice. Si va fi, că tot sufletul care nu va asculta de acel profet, se va estermina din 20 popor. Da, toți profetii de la Samuel înainte, și cei ce l-au urmat, căci au vorbit, au prevestit acele dîle. Voi sunteți fi ai profetilor și ai așeșdemântului, care a facut Dumnezeu cu părinții nostri, dicând lui Abraam: Si în semenea ta se vor bine-cuvânta tote semințile pământului. Voue întări, Dumnezeu, înviind pre copilul său Iisus, l-a trimis a vă bine-cuvânta, înțeindu-vă fie-care de la violențarea voastră.

CAP. IV. V.

Persecuțiunea apostolilor; unirea și iubirea credincioșilor. Morteau lui Anania și a Sapfiriei; minunile apostolilor; ei sunt aruncati în închisorie; un ănger îi aruncă în închisoare.

1 Si vorbind ei cătră popor, au venit la dinșii prețui și căpi-
2 tanul templului și Saduceii; Supărându-se, că învețău
3 pre popor, și vestiau întru Iisus invierea cea din morți. Si
4 l-a prins pre dinșii, și i-a pus sub pađă până a doua zi.
4 căci era deja séră. Ear mulți din cel ce au audit cuvântul au credut; și era numărul bărbătilor ca la cinci mii.
5 Ear a doua zi s-a adunat dregătorii, și bătrâni, și cătu-
6 rarii in Ierusalem; Si Anna archiereul, și Caiafa, și Ioan, și
7 Alessandru, și căci erau din neamul archieresc; Si puindu-i
în medilloc, i-a întrebăt: Cu ce putere, său in ce nume aș fă-

cut voi acăsta? Atunci Petru, împlându-se de Spirit Sânt, lă-a 8
dîs: Dregători ai poporului, și bâtrâni ai lui Israel, De vreme ce 9
noi astă-di sănțem cercetați pentru o facere de bine cătră un
om bolnav, prin carea s'a mărtuit; Si fie cunoscut voie tuturor și 10
la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Christos Nazaria-
nul, pre care voi l-ați crucificat, pre care Dumnezeu l-a scutat din 11
mortii, prin acela stă acesta aici înaintea vostră sănătos. Acăsta 12
este piatra care s'a decon siderat de cătră voi ziditorii, care s'a
făcut capul ungheștilui. Nici nu este mântuire în nimene altul; 13
căci nici nu este alt nume sub ceriu dat între ómeni, in care
trebuie si ne măntuim.

Ear vădend îndrăznela lui Petru și a lui Ioan, și sciind că 13
sunt ómeni neinventăți și de rând, se mirau; și l'i cunoscu ră că
fuseser cu Iisus. Si vădend pre omul cel vindecat stând cu ei, 14
nu aveau nimic a dîce în contra. Ear ordonându-li si ésă a- 15
fără din sinedriu, se sfatuau între sine, Dicând: Ce vom face 16
ómenilor acestora? căci cum că s'a făcut printre iiii semn ve-
derat, este cunoscut tuturor celor ce locuiesc în Ierusalem, și noi
nu putem nega. Înse ca si nu se respândescă mai mult între 17
popor, și amenintăm aspru, ca si nu mai vorbescă într'acest
nume nimenii. Si chiamându-i lă-a opri, ca nici de cum si 18
nu mai vorbescă nici si învețe în numele lui Iisus.

Ear Petru și Ioan respundând lă-a dîs: De este drept înă- 19
inteia lui Dumnezeu a asculta pre voi mai mult decât pre Dum-
nezeu, judecați voi. Căci nu putem si nu vorbim despre cele 20
ce am văzut și am audit. Ear ei amenintându-i lă-a dimis, 21
nimic afând cum l-ar pedepsi, din cauza poporului; căci toti
glorificați pre Dumnezeu pentru ceea ce s'a făcut. Căci acel 22
om era mai mult decât de patru-deci de ani, in care se făcuse
semnul acela al vindecării.

Ear dimisi fiind, aă venit la aă sei, și lă-a spus căte 23
aă dîs arhiecrei și bâtrâni. Ear ei audind, toti impreună aă 24
rădicat vîcă cătră Dumnezeu, și a dîs: Dómne, tu Dumnezeule,
cel ce aă făcut ceriul, și pămîntul, și marea, și toate cele d'in-
tr'însele; Care aă dîs prin gura lui David, servul têu: Pentru 25
ce s'aă infuriat națiunile, și popoarele aă cugetat cele deșerte?
Sculatu-s'aă regii pămîntului și dregătorii s'aă adunat impreună, 26
contra Domnului și contra Uusului lui. Căci in adever con- 27
tra săntului copil al têu Iisus, pre care tu l-aă uns, s'aă adunat
Erod și Pontiū Pilat, cu păgânii și cu poporul lui Israel; Ca 28
si facă căte mâna ta și consiliul têu mai nainte a otărit si fie.
Si acum, Dómne, caută spre amenintările lor, și dă servilor têi 29
ca si vorbescă cuvîntul têu cu totă îndrăznela; Întîndend mă- 30
na ta spre vindecare, și ca si se facă semne și minuni prin nu-
mele săntului copil al têu Iisus:

- 31 Si rugându-se ei, s'a clătit locul unde erau adunați; și s'au implet toți de Spirit Sânt, și vorbiau cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăznelă.
- 32 Ear mulțimea celor ce aș credut avea o ânăma și un suflet, și nici unul nu dicea de avereia lui, că este a sa; ci li erau toté comune. Si cu mare putere daū apostoli mărturie de iuriere Domnului Iisus, și mare har era preste ei toți. Si nu era nimene între ei lipsit; căci toți cari aveau țérine seu case, vîndîndu-le aduceau prețurile celor vîndute; Si le puneau la picioarele apostolilor, și se împărția fie-cărui dupre cum el avea trebuință. Ear Iose, supranumit de apostoli Barnaba, adică Fiul măngăierii, Levit, și de națiune Ciprian, A-vînd țérină, a vîndut-o, și aducînd prețul, l-a pus la picioarele apostolilor.
- V Ear un om anume Anania, împreună cu Sapfira femeea sa, și-a vîndut țérina; Si a reținut o parte din preți, scind și femeea lui; și aducînd o parte, a pus-o la picioarele apostolilor. Ear Petru a dis: Anania, de ce a implet Satana ânăma, și mintî Spiritului Sânt, și si rețî partea din prețul țérinei? Nevîndută fiind, aū nu era a ta? și vîndută fiind, aū nu era in a ta stăpânire? de ce aī pus acest lucru în ânăma ta? nu ai mintît omenilor, ci lui Dumnezeu. Ear Anania, audînd cuvintele acestea, cădînd 'și-a dat sufletul; și a venit frică mare preste toți cei ce audiau acestea. Si sculându-se cei mai tîneri, l-a infășurat, și scoțîndu-l l-a ingropat.
- 7 Si trecînd ca trei ore, femeea lui, nescind ceea ce se înșe templase, a intrat. Ear Petru l-a dis: Spune-mi, de atî vîndut țérina drept atâtă? Ea a dis: Da, drept atâtă. Atunci Petru l-a dis: Cum de v'ati înțeles între voi a ispiți Spiritul lui Dumnezeu? éca picioarele celor ce aū ingropat pre bărbatul tîu sunt lângă ușă, și te vor scôte pre tine. Atunci îndată a cădut la picioarele lui și 'și-a dat sufletul; și întrând tînărui auflat-o mortă, și scoțîndu-o, aū ingropat-o lângă bărbatul ei. Si a venit frică mare preste totă biserică, și preste toți cei ce audiau acestea.
- 12 Ear prin mâinile apostolilor se făcea multe semne și minuni între popor; (și erau toți cu un cuget in porticul lui Solomon.) Ear din cei-l-alți nimene nu cuteza și se lipescă de ei; înse porul și lăuda forte. Si mai mult se adăogiau cari credeau in Domnul, mulțime de bărbăti și de femei); Încât scoateau pre cei bolnavi pe uliți, și 'i puneau pe paturi și pe crivaturi, ca viind Petru măchar umbra lui și umbreze pre vre-unul din ei. Si se aduna in Ierusalem și mulțimea din orașele d'imprejur, aducînd pre cei bolnavi, și pre cei chinuiți de spiritele cele necurate; și se vindecau toți.

Atunci sculându-se archiereul și toti cei ce erau cu dinsul,¹⁷
 (care era secta Sadukeilor) s'au împlut de învidie;¹⁸ Si 'și-a¹⁹
 pus mâinile lor pe apostoli, și 'i-a²⁰ pus în închisoreea comună.
 Ear îngerul Domului năptea a dischis ușile închisorei, și sco-¹⁹
 teadu-i a dis: Mergeți, și stănd în templu vorbiți poporului²⁰
 totă curintele vieței acesteia. Si auând *acesta*, aș intrat de²¹
 demineță în templu, și învățău. Ear viind archiereul și cei ce
 erau cu el, aș adunat sinedriul și pre toti bătrânilor fiilor lui Israel,²²
 și aș trimis la închisore si'l aducă. Ear servitorii mergând,²³
 nu 'i-a²³ aflat închisore; și intorcându-se, aș spus, Dicând:²³
 luchisore o am găsit incuată cu totă siguranță, și pre pădiori
 stând înaintea ușilor; ear dischideând, în intru nu am aflat pre
 nimene. Ear archiereul și căpitanul templului auând aceste²⁴
 curinte, nu se dumerea de dinsăi ce ar fi *acesta*. Ear viind ore-²⁵
 care li-a vestit, dicând: Ecă bărbătii pre cari 'i-a²⁵ pus in în-
 chisore stău in templu și învăță pre popor.

Atunci mergând căpitanul cu servitorii 'i-a adus, *dar* nu cu²⁶
 sila; căci se temeau de popor, ca și nu'i ucidă cu pietre. Si²⁷
 aducându-i, 'i-a²⁷ pus in sinedriu; și 'i-a²⁸ întrebăt archiereul,
 Dicând: Aș nu v'am oprit aspru, ca și nu învățăti intr'acest nu-²⁸
 me; și ecă, aș implut Ierusalem cu învățătura voastră, și veți
 si aduceți asupra noastră săngele acestui om.

Atunci Petru și *cei-l-alii* apostoli respundând aș dis: Trebuie²⁹
 a asculta pre Dumneșeu mai mult de căt pre ómeni. Dum-³⁰
 neșeu părintilor nostri a scusat pre Iisus, pre care voi 'l-a³¹
 omorit, spăndurându-'l pe lemn. Pre acesta 'l-a înălțat Dumne-³¹
 deu cu drépta sa, a și Down și Mântuitor, ca și șea pocăință
 lui Israel și ertare păcatelor. Si noi ii suntem marturi de lu-³²
 crurile acestea, precum și Spiritul Sânt, pre care 'l-a dat Dum-
 neșeu celor ce 'l ascultă.

Ear eî auând *acesta*, se infuriără, și se sfătuiau si 'i omore.³³
 Atunci sculându-se un Fariseu in sinedriu, a nume Gamaliel,³⁴
 învățător de lege, onorat la tot poporul, a ordonat ca si dea
 pre apostoli puciun timp afară. Si li-a³⁵ dis: Bărbătăi Israeliți, lua-³⁵
 și-vă de sémă in privirea acestor ómeni ce veți si faceți; Căci³⁶
 mai 'nainte de aceste dile s'a scusat Theuda, dicând că el este
 cineva mare; lângă care s'a lipit un numér de bărbătăi ca la
 patru-sute; care s'a omorit, și toti cătăi il ascultați s'aș impră-
 sciat, și s'a³⁷ făcut in nimic. După acesta s'a scusat Iuda Ga-
 lileul in dilele inscrierei, și a tras popor mult după dinsul; și
 acela a murit, și toti cătăi il ascultați s'aș imprăsciat. Si acum dic³⁸
 voue: Feriti-vă de acesti ómeni, și'l lăsați; căci acest plan, séu
 acest lucru, de va fi de la ómeni, se va nimici; Dar³⁹
 de este de la Dumneșeu, nu'l veți pute resturna; feriti-vă *dar*,
 ca nu cumva si vă aflați și luptători contra lui Dumneșeu.

40 Si aă consimțit; și chiămând pre apostoli și biciuindu-^{v.} l-i-aă
 41 oprit și nu vorbescă în numele lui Iisus; și i-aă dimis. Deel
 eș se duceaă de dinaintea sinedriului, bucurându-se că s'aă socotit
 42 demnii a fi defaimați pentru numele lui. Si totă diaua in tem-
 plu și prin case nu incetaă a învăță și a predica pre Christos.

CAP. VI, VII.

Alegerea a septe diaconi. Stefan este acusat de blasfemia. Înaintea sinedriului; el este ucis cu pietre, și moare rugându-se pentru ucigașii sei.

1 Si într'acele dile, înmulțindu-se discipulii, s'aă născut murmur
 din partea Ellinistilor contra Evreilor, pentru că văduvele
 lor se treceau cu vedereia în împărțirea cea de tote dilele.
 2 Atunci cei doi-spre-dece chiämând pre multimea discipulilor,
 aă dîs: Nu este convenabil, ca lăsând cuvântul lui Dumnezeu
 3 și servim meselor. Drept aceea, fraților, căutați d'intre voi
 șepte bărbăți probați, plini de Spirit Sânt și de înțelepcuire,
 4 pre cari s'i orinduim la acest serviciu. Ear noi vom stăru
 5 în rugăciune și în serviciul cuvântului. Si a plăcut cuvântul
 acesta înaintea a totă multimea; și aă ales pre Stefan, bărbat
 plin de credință și de Spirit Sânt, și pre Filip, și pre Prochor,
 și pre Nicanor, și pre Timon, și pre Parmena, și pre Nicolae
 6 proselitul din Antiochia. Pre acestia i-aă pus înaintea apostolilor, cari rugându-se 'șă-aă pus mânile preste dinsăi.
 7 Si cuvântul lui Dumnezeu crescea, și se înmulția forte numărul discipulilor in Ierusalem; și mare multime de preuți se
 supuneau la credință.
 8 Ear Stefan, plin *fiind* de credință și de putere, făcea minuni
 9 și semne mari in popor. Atunci s'aă sculat unii din sinagoga
 ce se dicea a Libertenilor, și a Cirinenilor, și a Alessandrenilor,
 și a celor de la Cilicia și de la Asia, disputând cu Stefan.
 10 Si nu puteaă resista înțelepcijunei și spiritului, cu care vorbia.
 11 Atunci aă pus pre nisice bărbăți, cari diceau: 'L-am audit vorbind cuvinte de blasfemia contra lui Moise și a lui Dumnezeu.
 12 Si aă intărită pre popor și pre bătrâni, și pre cărturari, și nă
 13 vălind asupra lui, 'l-aă răpit, și 'l-aă adus la sinedriu. Si aă
 pus marturi mincinoși, cari diceau: Accest om nu incetează a vorbi
 14 cuvinte de blasfemia contra acestui loc sănt și a legel. Căci
 'l-am audit dicând, că acest Iisus Nazarianul va dărâma acest
 15 loc, și va schimba datinele, cari nă-a dat Moise. Si căutând
 spre el toți cei ce sedeaă in sinedriu, aă vădut fața lui ca o
 față de ânger.

VII 2 Atunci a dis archiereul: Ore așă sunt acestea? Ear el
 dicea: Bărbăți, frați, și părinti, ascultați: Dumnezeul
 gloriei s'a arătat părintelui nostru Abraam, când era in Meso-

potamia, mai înainte de a locui el în Charran; Și î-a dîs; Ești 3 din terra ta, și din rudenia ta, și vino în tărâ, care ești voiu arăta. Atunci eşind din terra Chaldeilor a locuit în Charran, 4 și de acolo, după ce a murit părintele lui, l-a mutat în terra aceasta, în care voi acum locuști. Înse nu î-a dat proprietatea 5 iute insa, nici un pas de picior; dar a promis călări va da-o spre posesiune lui, și semenței lui după dinsul, el încă neavând copil. 6 Ear Dumnezeu vorbă așa: Că semența lui va fi strâină patru-sute de ani. Dar națiunea căreia va servi, o voiud judica 7 ești, a dîs Dumnezeu, și după acestea vor ești, și 'mî vor servi într'acest loc. Și î-a dat așeđemântul circumcisiei; și aşa 8 a născut pre Isaac, și l-a circumcis în diua a opta; și Isaac a născut pre Iacob, și Iacob pre cel doi-spre-dece patriarhi. 9

Ear patriarhi invidiând pre Iosef lău vîndut pentru Egipt; 10 dar Dumnezeu era cu dinsul; Și l-a scos din totă stritorările lui, și î-a dat har și înțelepciune înaintea lui Faraon, regele Egiptului, și l-a pus guvernător preste Egipt și preste totă casa lui. Și a venit fômete preste totă terra Egiptului și a lui Canaan, și stritorare mare; și nu ăflau nutriment părinții nostri. 11 Ear Iacob audind că este grău în Egipt, a trimis pre părinții nostri întări. Și într'al doilea rînd a fost recunoscut Iosef 12 de frații sei; și s'a facut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosef. Atunci Iosef trimitești, a chiamat la sine pre părintele seū Iacob, 13 și totă rudenia lui, la șepte-deci și cinci de suflete. Deci s'a 14 pogorit Iacob în Egipt, și a murit, el și părinții nostri. Și s'a 15 mutat în Sichem, și s'a pus în mormântul, care a cumpărat Abraam cu preț de argint de la fiul lui Emor al lui Sichem. 16

Ear apropiindu-se timpul pentru *împlinirea* promisiunei, pentru care s'a jurat Dumnezeu lui Abraam, a crescut poporul, și s'a înmulțit în Egipt; Până ce s'a scusat alt rege, care nu 17 șcia pre Iosef. Aceasta purtându-se cu violenie contra popo- 18 rului nostru, a maltratat pre părinții nostri, *ordonându-li* și le- 19 pede pruncii lor, ca și nu vieze.

În acest timp s'a născut Moise, care era plăcut lui Dumne- 20 deu, și s'a nutrit trei luni în casa părintelui seū. Ear fiind el 21 espus, l-a luat fiul lui Faraon, și l-a crescut ca fiu al seū. Și s'a instruit Moise în totă înțelepciunea Egiptenilor; și era 22 puternic în cuvinte și în fapte. Ear împlinindu-se patru-deci 23 de ani, s'a suiat în anima lui, ca și cerceteze pre frații sei, fiul lui Israel; Și vîdând pre unul *d'intrînzii* suferind nedreptate, 24 apără, și a resbunat pre cel ce era asuprit, ucidând pre Egiptean. Căci gândia, că și pricep frații lui, cum că Dumne- 25 deu prin mâna lui li va da mântuire; înse el nu au înțeles. Și a doua zi el s'a arătat lor, când se certau, și î-a indemnănat 26

spre pace, dicând: Bărbați, voi sănăteți frați; de ce faceti ne-
 27 dreptate unul altuia? Ear cel ce facea nedreptatea aproapelui,
 'l-a respins, dicând: Cine te-a pus domn și judecător preste noi?
 28 Aș văscă tu și mă omor precum ai omorit eri pre Egipteanul?
 29 La acest cuvânt a fugit Moise, și a petrecut *ca străin în terra*
 Madiam, unde a născut doi fiu.
 30 Ear împlinindu-se patru-deci de ani, i s'a arătat în pustia
 31 muntelui Sina îngerul Domnului în para focului din rug. Ear
 Moise vădend, s'a minunat de vedenie; și apropiindu-se el și
 32 observe, 'i-a venit vócea Domnului, *Dicând: Ești sănăt Dumnezeul*
 părintilor tēi, Dumnezeul lui Abraam, și Dumnezeul lui
 Isaac, și Dumnezeul lui Iacob. Si tremurând Moise nu cu-
 33 tează și caute. Atunci Domnul 'i-a dîs: Dislégă încălțămintea
 34 picioarelor tale, căci locul în care stai sănăt este. Vădut-am a-
 suprirea poporului meu celu din Egipt; și suspinul lor am audit,
 și m'am pogorit și' scot. Si acum vino, te voi trimite în Egipt,
 35 Pre acest Moise, de care s'a lepădat dicând: Cine te-a
 pus domn și judecător? pre acesta 'i-a trimis Dumnezeul *a fi*
 Domn și liberător prin mâna îngerului celui ce i s'a arătat în
 36 rug. Acesta 'i-a scos, făcând minună și semne în terra Egip-
 37 tului și la Marea Roșie, și în pustie, patru-deci de ani. Acesta
 este Moise cel ce a dîs fililor lui Israel: Profet ca mine vi-
 va rădica Domnul Dumnezeul vostru dintre frații vostră; de el
 38 si ascultăți. Acesta este cel ce a fost în adunare în pustie
 cu îngerul, care 'i vorbia în muntele Sina, și cu părintii nos-
 39 tri, carele a și primit cuvinte vii, spre a ni le da; Pre care
 nu au vrut părintii nostri și'l asculte, ci 'l-a respins, și cu à-
 40 nima lor s'a intors în Egipt; Dicând lui Aaron: Fă-ni de ei,
 cari vor merge înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a scos
 41 din terra Egiptului, nu scim ce i s'a întemplat. Da, au făcut
 vițel într'acele dile, și au oferit sacrificiu idolului, și se vesel-
 42 ia de lucrurile mânălor lor. Atunci s'a intors Dumnezeu, și
 'i-a trădat și servescă oștirei ceriuilui, precum este scris în car-
 tea profetilor: Casa lui Israel! an dörä 'mî-ați oferit vite jungihiate
 43 și sacrificii patru-deci de ani în pustie? Da, atî rădicat cor-
 tul lui Moloch, și steaua deului vostru Remfam; chipuri, cari le-ați
 făcut, ca și vă închinăți lor; și eu vă voi strămuta dincolo de
 Babilon.
 44 Părintii nostri aveau cortul mărturiei în pustie, precum a
 orinduit cel ce vorbia lui Moise, ca și'l facă dupre chipul care
 45 a vădut. Pre acesta luându-l părintii nostri, 'l-a adus cu
 Iosua în terra pagânilor, pre cari 'i-a alungat Dumnezeu din-
 46 intea părintilor nostri, până în șilele lui David; Care a adat
 har înaintea lui Dumnezeu, și a cerut să afle locaș pentru Dum-
 48 nezelui lui Iacob. Dar Solomon 'i-a zidit casă. Înse cel Pre-

înalt nu locuesce în temple făcute de mâni, precum dice pro-fetul: Cerîul îmi este tronul, și pămîntul așternut picioarelor 49 mene; ce casă îmi vești zidi, dice Domnul, său care este locul meu de repaus? Aû nu mâna mea a făcut tôte acestea? 50

Voi ceci tari la cerbice, și necircumcisă la animă și la urechi, 51 tot-de-a-una vă opunești Spiritului Sânt; precum părinții vostră, 52 așa și voi. Pre care din profeti nu au persecutat părinții vostră și au omorât pre cei ce au predis venirea celui Drept, 53 căruia acum voi văți făcut trădători și ucideitori; Cari atăi primit legea prin ordine de ângeră, și nu o atăi pădit. 54

Si audind ei acestea s'aștăvicit, și scrișneau cu dinții con-tra lui. Ear el, plin fiind de Spirit Sânt, uitându-se la cerîu, 55 a vădut gloria lui Dumnezeu și pre Iisus stând deadrăpta lui Dumnezeu. Si a dîs: Eca vîd ceruriile dischise, și pre Fiul omului stând deadrăpta lui Dumnezeu. Atunci ei strigând cu voce tare, și-au astupat urechile lor, și au năvălit asupra lui toți cu un cuget; 56 Si scoțându-l afară din cetate, îl ucideau cu pietre; și marturii și-au pus vestminte lor la picioarele unui ténér, ce se chiama Saul. Așa aruncau cu pietre asupra lui Stefan, carele se ruga și dicea: Dómn Iisuse, primește spiritul meu. 57 Si ingenunchind, a strigat cu voce tare: Dómane, nu li imputa acest peccat. Si acesta dicând, a adormit. 58

CAP. VIII.

Saul persecută pre cei credincioși. Venirea la credință a Samaritanilor, a lui Simon și a eunuchului Etiopian.

Ear Saul consumă la uciderea lui. Si s'a născut într'acel 1 timp persecuțiune mare contra bisericei cei din Ierusalem, și toți s'aștăviciat prin părțile Iudeei și ale Samariei, afară de apostoli. Ear bărbați pioșii au îngropat pre Stefan, și au fă-cutplângere mare pentru dinsul. Ear Saul devasta biserică, mergând prin case; și trăgând bărbați și femei îi trăda la în-chisore. Deci ei împrăsciindu-se trecură din loc in loc pre-dicând cuvîntul. 2

Ear Filip pogorîndu-se în orașul Samariei, predica lor pre Christos. 3 Si poporul lua aminte cu un cuget la cele ce se vorbiau de Filip, audind și vedînd semnule cari le făcea. Căci spirite necurate, strigând cu voce tare, eșiau din mulți cari le aveau; și mulți paralitici și schiopi s'aștăviciat. Si era bu-curie mare într'acel oraș. 4

Dar un bărbat, anume Simon, era mai înainte în oraș, fer-mecând, și amăgiind pre poporul Samariei, dicând cum că el ar fi ceva mare. La acesta lăua aminte toți de la mic până la mare, dicând: Acesta este puterea lui Dumnezeu cea mare. 5 Si lăua aminte la el, pentru că de mult timp îi-aștăviciat 6

12 de farmece. Dar când ați credut lui Filip predicând de im-
perația lui Dumnezeu, și de numele lui Iisus Christos, s'ați ho-
13 tezat bărbați și femei. Încă și acel Simon a crezut, și bote-
zându-se, petreceau cu Filip; și vădând minunile și semnele cele
mari ce se făceau, se mira.
 14 Ear apostolii, cari erau în Ierusalem, audind că a primit Sa-
maria cuvântul lui Dumnezeu, li-a trimis pre Petru și pre Ioan;
15 Cari pogorîndu-se, s'nu rugăt pentru ei, și primăscă Spirit Sânt;
16 (Căci încă nici preste unul dintre ei nu se pogorise, ci erau
17 numai botezați în numele Domnului Iisus.) Atunci puneau
mânile preste ei, și primiau Spirit Sânt.
 18 Si vădând Simon, că prin punerea mânilor apostolilor se
19 impărtășia Spirit Sânt, li-a oferit banii. Dicând: Dați și mie
acestă putere, ca ori pre care voi pune mâinile și primăscă
Spirit Sânt. Ear Petru i-a răspuns: Argintul tău părăsește cu tine!
 20 Că ați socotit că darul lui Dumnezeu și căscigă cu banii! Tu
nu ați parte, nici sărtă intră acest cuvânt; căci anima ta nu este
22 drăptăținătoare la această, și te rögă lui Dumnezeu, döră și s'ar erta
reputarea ta acăstă, și te rögă lui Dumnezeu, döră și s'ar erta
23 cugetul ânimei tale. Căci văd că esci încă în amăraciunea
24 fierii, și în lanțurile nedreptăței. Ear Simon respondând a
răspuns: Rugăt-vă voi pentru mine cătră Domnul, ca nimic dintr'-a-
cestea cari ați spus să nu vie asupra mea.
 25 Deci ei mărturisind și vorbiind cuvântul Domnului, s'ațu în-
tors la Ierusalem, și ați predicat evangelia în multe sate de ale
Samaritenilor.
 26 Si ăngerul Domnului a vorbit cătră Filip, dicând: Scăla-te,
și mergi spre medă-di, la calea ce pogoră din Ierusalem în Gaza,
27 ce este pustie. Si sculându-se a mers; și éca un bărbat E-
thiopean, eunuch, cu mare putere sub Candacia, regina Ethio-
pienilor, care avea privilegii preste totă tesaurile ei, și a fost
28 venit la Ierusalem și se inchină; Întorcându-se și sedând în
29 trăsura sa cetățea pre profetul Isaia. Ear Spiritul a spus lui
30 Filip; Apropie-te, și te lipesc de acăstă trăsură. Si alergând
Filip, l-a audiat cetind pre profetul Isaia, și i-a spus: Ore înțe-
31 legi cele ce cetesci? Ear el a spus: Cum voi părea, de nu mă
va conduce cineva? Si a rugat pre Filip de să suite și a se sedut
32 cu el. Locul scripturei, care cetățea era acesta: El s'a adus ca
o oare spre junghiere, și ca un miel mut înaintea tunđitorului,
33 așa nu și dischidea gura sa; In înjosirea lui s'a luat judecata
lui; și cine va spune neamul lui? căci vieta lui se ia de pe
34 pămînt. Si luând cuvântul eunuchul a spus lui Filip: Te rog,
despre cine dice profetul acăstă? despre sine, său despre
35 cineva? Atunci Filip, dischideând gura sa, și începând de la
scriptura acăstă, i-a predicat pre Iisus.

Si mergând el pe cale a uenit la o apă; și a dis eunu- 36
 chul: Eca, *aici este apă*; ce mă opresce a mă boteza? Ear Filip 37
 a dis: De credî diu totă anima ta, se pôte. El respundând a
 dis: Cred că Iisus Christos este Fiul lui Dumneșteu. Si a or- 38
 donat și stea trâsura, și s'a pogorit amîndoi în apă, și Filip
 și eunuchul; și l-a botezat. Ear esind ei din apă, Spiritul 39
 Domnului a răpît pre Filip, și nu l-a mai vădut eunuchul; și
 mergea în calea sa bucurându-se. Ear Filip s'a aflat în Azot; 40
 și trecând prin orașe predica *acolo*, până a venit la Cesarea.

CAP. IX.

Venirea la credință a lui Saul. Petru vindecă pre un paralitic și inviză pre Tabitha.

Ear Saul, respirând amenințare și ucidere contra discipu- 1
 lilor Domnului, a mers la archiereu; Si a cerut de la 2
 el cărti spre Damasc la sinagogă, ca, de va asta pre vre unii,
 cari și din calea acesta, să îl aducă, și pre bărbați și pre fe-
 mei, legătă la Ierusalem. Si când mergea, fiind aproape de Da- 3
 masc, fară de veste a strălucit împrejurul lui lumină din ceriū.
 Si cădând pe pămînt, a audit voce dicîndu-*ți*: Saule, Saule, de 4
 ce mă persecuți? Ear el a dis: Cine escă, Dómne? Dis-a Dom- 5
 nul; Ești săn Isus, pre care tu persecuți; greu îți este a 6
 lovi cu piciorul contra boldurilor. Atunci tremurând și spăl-
 mîntat a dis: Dómne, ce voiescă să fac? Si Domnul *î-a dis*: 7
 Scóla-te, și intră în oraș, și ti se va spune ce trebuie să faci.
 Ear bărbații, cari mergeau pe cale cu el, sta uimîții, audind 8
 vocea, dar pre nimene vădend. Si s'a sculat Saul de la pă-
 mînt, și dischidîndu-*săi* ochii sei, nu vedea pre nimene; și du- 9
 cîndu-l de mâini l-au băgat în Damasc. Si trei zile nu a
 vădut, nici a mâncat nici a băut.

Ear în Damasc era un discipul, anume Anania; acestuia a dis 10
 Domnul în visiune: Anania. Ear el a dis: Eca *aici sunt*, Dómne. 11
 Ear Domnul *î-a dis*: Scóla și mergi pe strada ce se chiamiă Dréptă, și caută în casa lui Iuda pre *unul* numit Saul Tarsean; 12
 căci éca se rögé; Si a vădut în visiune pre un bărbat numit Anania intrând, și puindu-*săi* mâna pe el, ca earășii să vădă. 13
 Atunci Anania a respuns: Dómne, am audit de la mulți despre acest bărbat căte rele a făcut sănților tēi în Ierusalem. Încă 14
 și aici are autoritate de la archierei, și lege pre toți cari chia-
 mă numele tēu. Ear Domnul *î-a dis*: Mergi, căci acesta imi este vas ales, și pórte numele meu înaintea păgânilor și a re- 15
 gilor și a filor lui Israel. Căci eu și voi arăta către trebuie el și suferă pentru numele meu.

Si a mers Anania și a intrat în casă; și puindu-*săi* mânilo- 16
 pe el a dis: Frate Saule, Domnul Iisus, care și s'a arătat pe

- calea pe care veniaș, m'a trimis, ca șiți primesci vederea, și si te
 18 impli de Spirit Sânt. Si indată cădut de pe ochii lui ca nisce
 19 soldă, și a vădut indată; și sculându-se, s'a botezat. Atunci
 luând mâncare s'a întărit.
- 20 Ear Saul a fost căteva dile cu discipulii cari erau in Da-
 masc. Si indată a predicat pre Christos in sinagogi, că acesta
 21 este Fiul lui Dumnezeu. Ear toti cari l' auădău se mirău,
 și diceau: Aū nu este acesta cel ce a cutropit in Ierusalem pre
 22 cei ce invoca numele acesta, și aici venise pentru aceea, ca
 23 să duce legătă la archierei? Ear Saul se întăria de ce in ce
 mai mult; și confusa pre Iudeiil ce locuău in Damasc, dove-
 24 s'a sfătuț Iudeiil s'il omore. Ear complotul lor s'a facut cu
 noscut lui Saul. Si ei pădiau porțile diua și nōptea, ca s'il
 25 omore. Atunci discipulii luându-l nōptea, l-aū coborit preste
 zid intr'o coșniță.
- 26 Si mergēnd Saul la Ierusalem, se incerca să se lipescă de
 discipuli; dar toti se temeaū de el, necredēnd că este discipul.
 27 Ear Barnaba luându-l, l-a dus la apostoli, și li-a spus cum a
 vădut pre Domnul pe cale, și că l-a vorbit, și cum cu îndrăz-
 28 nelă a predicat in Damasc in numele lui Iisus. Așa intra și
 29 eșia cu dinsii in Ierusalem; Si cu îndrăznelă vorbia in numele
 Domnului Iisus; și vorbia și disputa cu Ellinistii; ear ei cău-
 30 taū s'il omore. Dar astănd acăsta frații, l-aū dus in Cesarea,
 și l-aū trimis in Tars.
- 31 Atunci bisericile aveau pace prin totă Iudeea și Galileea
 și Samaria, și se edificau; și amblând in frica Domnului și in
 măngăerea Spiritului Sânt, se immulțiau.
- 32 Si Petru trecēnd pe la toți, a venit și la sănătii ce locuău
 33 in Lidda; Si a aflat acolo pre un om anume Enea, de opt
 34 ani jăcēnd in pat, care era paralitic. Si l-a quis Petru: Enea,
 te vindecă Iisus Christos; scolă-te și 'ti așterne. Si indată s'a
 35 sculat. Si l-aū vădut toți cei ce locuău in Lidda și in Saron,
 cari s'a și intors la Domnul.
- 36 Ear in Ioppe era o discipulă a nume Tabitha, adică Ca-
 prioră; acăsta era plină de fapte bune și de milostenii ce făcea.
 37 Si într'acele dile bolnavindu-se ea, a murit, și scăldându-o,
 38 aū pus-o in foisor. Si fiind că Lidda era aprope de Ioppe,
 discipulii audind că Petru este într'insa, aū trimis pre doi băr-
 39 bați la dinsul, rugându-l să nu pregețe a veni la ei. Atunci
 Petru sculându-se a mers cu dinsii. Si când a venit, l-aū dus
 in foisor; și aū stătut înaintea lui tōte văduvele plângēnd, și
 arătând vestminte și imbrăcămintele căte făcea Capriora, când
 40 era cu dînsele. Ear Petru scoțēnd afară pre toți, ingenu-
 chind să rugat; și intorcēndu-se cătră trup, a quis: Tabitha, scolă-

Ear ca și-a dischis ochii sei; și vădend pre Petru a sedut.
 Si dându-i mâna, a rădicat-o, și chiărând pre sănți și pre vă-
 duve, a trădat-o vie. Si s'a făcut cunoscut acesta prin totă
 loppe; și mulți aș credut în Domnul. Si el a remas multe
 zile în Ioppe la un Simon curelar.

CAP. X.

*Venirea la credință a lui Cornelie și a altor păgăni prin predicarea
 lui Petru.*

Ear în Cesarea era un bărbat anume Cornelie, sutaș din 1
 cohorte ce se chiama Italică: Pios și temetor de 2
 Dumnezeu cu totă casa lui, și făcând milostenii multe po- 3
 porului, și rugându-se lui Dumnezeu tot-dea-una. Acela a vă-
 dut în visiune lămurit, pe la ora a nouă din zi, pre ăngerul 4
 Domnului intrând către el, și dicându-i: Cornelie. Ear el ui-
 tându-se la dinsul, și înfricoșându-se, a dis: Ce este, Dómne? 5
 Si i-a dis: Rugăciunile tale și milosteniile tale s'aștuit spre
 aducere aminte înaintea lui Dumnezeu. Si acum trimite băr- 6
 bații la Ioppe, și chiama pre un Simon, ce se numesce Petru. 7
 Acesta găzduiesce la un Simon curelar, a căruia casă este largă
 mare; acesta își va spune ce trebuie tu să faci. Si când s'a
 dus ăngerul, care vorbia cu Cornelie, chiămând pre doi din ser- 8
 vitorii sei, și pre un sutaș pios din cei ce îi serviau, Si po-
 vestindu-li totă, i-a trimis la Ioppe.

Ear a două zi, mergând ei pe cale și apropiindu-se de oraș, s'a suiat Petru în casa de sus și se răgăsește, pe la ora a sesesei. Si forte flămăndind, vrea să guste; și pregătind aceia, a cădut 10
 într'o uimire; Si a vădit cerul dischis, și pogorindu-se preste 11
 el un vas ca o pânză mare, legat de patru colțuri, și lăsându-se
 jos pe pămînt. In care erau totă patrupedele pămîntului, și 12
 fierele și terețorele, și paserile cerului. Si a venit vócea către 13
 el: Scăla-te, Petre, junghie și mânâncă. Ear Petru a dis: Nici 14
 decum, Dómne; căci nici o-dată nu am mâncat tot ce este spu-
 cat său necurat. Si vócea earăști a două órá vorbia către el: 15
 Cele ce Dumnezeu a curățit, tu nu le numi spurcate. Si a- 16
 cesta s'a făcut de trei ori; și earăști s'a rădicat vasul la ceriu.

Ear pre când Petru nu se dumeria ce ar însemna visiunea, 17
 care a vădut, éca bărbății cei trimiși de la Cornelie întrebând
 de casa lui Simon, aștătuit înaintea porții. Si strigând, în- 18
 treba de găzduiesce aicea Simon ce se numesce Petru. Ear 19
 Petru cugetând asupra visiunei, i-a dis Spiritul: Éca trei băr-
 bații te caută. Deci scăla-te și te pogoră, mergi cu ei, nimic 20
 indoindu-te; căci ești i-am trimis. Atunci Petru pogorindu-se 21
 către bărbății cei trimiși de la Cornelie către el, a dis:
 Éca, ești sunț pre care căutați; pentru care causă ați venit?

22 El i-a dis: Cornelie sutașul, bărbat drept și temetor de Dumnezeu, și probat de totă națiunea Iudeilor, a fost indemnăt de țânger sănt, și te chiame la casa lui, și si audē cuvinte de la tine. Atunci el chițămându-l în intru, i-a ospetat.
 23 Ear a doua di Petru a eșit cu ei, și unii din frații cel din Ioppe
 24 aŭ mers cu dinsul. Si in cea-l-altă di aū intrat în Cesarea. Ear Cornelie, care accepta pre dinsui, chițmase deja impreună rudenei sale și amicil cei iubiți. Si când era si intre Petru, l-a întimpat Cornelie, și cădend la picioarele lui, i s'a inchinat. Ear
 25 26 27 Petru l-a rădicat, dicând: Scăla; și eū însuși sunt om. Si vorbind cu el, a intrat, și a aflat pre mulți cari se adunaseră.
 28 Si a dis lor: Voi scîti cum că nu este permis unui bărbat Iudeu si se lipescă séu si se apropie cătră un străin; dar Dumnezeu 'mī-a arătat, ca si nu dic pre nici un om spurcat séu ne-
 29 curat. Drept aceea fiind chițmat, am venit la voi fără prege-
 30 Cornelie: Din diua a patra până într'acéstă órá postiam; și intr'a noua órá mē rugam in casa mea, și éca un bărbat a stătut ina-
 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 31 intea mea in vestiment strălucitor; Si a dis: Cornelie, rugă-
 ciunea ta ti s'a audit, și milostenile tale s'aumintit inaintea lui Dumnezeu. Decei trimite la Ioppe, și chițmă pre Simon, ce se numesce Petru; acesta găzduiesce in casa lui Simon cu relarul lângă mare; care viind va vorbi cu tine. Decei indată am trimis la tine; și tu bine ai făcut, că ai venit. Acum dar noi toți stăm inaintea lui Dumnezeu, și ascultăm tote căte iti sunt mandate de la Dumnezeu.
 Atunci Petru dischiziend gura sa, a dis: In adever precep,
 că Dumnezeu nu este căutător la față; Ci in totă națiunea cel ce se teme de el și face dreptate este primit lui. Acesta este cuvîntul, care l-a trimis Dumnezeu filor lui Israel, predicând pace prin Iisus Christos; (acesta este Domn al tuturor).
 Voî scîti lucrurile ce s'aū intemplat prin totă Iudeea, incepînd din Galileea, după botezul care l-a predicat Ioan; Cum Dumnezeu a uns pre Iisus Nazarianul cu Spiritul Sânt și cu putere; care a ămlat bine-făcînd, și vindecând pre toți cei asupriți de diabolul; căci Dumnezeu era cu dinsul. Si noi suntem marturi tuturor lucrurilor ce a făcut și in térra Iudeilor și in Ierusalem; pre care l-aū omorit, spânzurîndu-l pe lemn. Pre acesta l-a inviat Dumnezeu a treia di, și l-a făcut și fie arătat; Nu la tot poporul, ci noue marturilor celor mai nainte aleși de la Dumnezeu, cari am mâncat și am băut impreună cu el, după ce a inviat din morti. Si nă-a ordonat să predicăm poporului, și să mărturisim, că el este cel otărît de la Dumnezeu și judecătorul viilor și al morților. De acesta mărturisesc toți profetii, că prin numeroele lui tot cel ce va crede într'insul va lua ertare păcatelor.

Încă vorbind Petru aceste cuvinte, a cădut Spiritul Sânt 44 preste toti cei ce au diau cuvîntul. Si s'a uimit credincioșii 45 cei circumciși, căi veniseră cu Petru, că și preste giunte s'a vîr- sat darul Spiritului Sânt. Căci îi au diau vorbind în limbi și 46 glorificând pre Dumnezeu. Atunci a luat cuvîntul Petru: Aă 47 dóră pôte cineva opri apa, ca sî nu se boteze acestia, cari aú primit Spiritul Sânt, ca și noi? Si li-a ordonat sî se boteze 48 in numele Domnului. Atunci l-a rugat sî petrecă la dinșii că- teva dile.

CAP. XI.

Petru liniscesce pre Iudeii pentru petrecerea sa la ginte. Barnaba și Saul predică in Antiochia.

Ear apostoli și frații, cari erau in Iudeea, au diau, că și 1
gîntele aú primit cuvîntul lui Dumnezeu. Si suindu-se 2
Petru la Ierusalem se certau cu el cei circumciși, Dicend: Tu 3
ai intrat la bărbați necircumciși, și ai mânca cu ei. 4
Ear Petru a început a li spune tóte cele ce se întîmplaseră pe 5
rond, dicend: Eù eram in orașul Ioppe rugându-mă, și am 6
vîdut întru uimirea minței visiune: Un vas pogorindu-se ca o 7
pânză mare in patru colțuri, lăsandu-se jos din ceriu; și a venit 8
până la mine; La care căutând luam séma, și am vîdut pa- 9
trupedele pămîntului, și ferele, și tîrteorele, și paserile ceriului; 10
Si am audit voce dicendu'-mi: Scolă-te Petre, jungie și mă- 11
nâncă. Ear eù am dis: Nici decum, Dómne; căci tot ce este 12
spurcat séu necurat nici o-dată nu a intrat in gura mea. Ear 13
vocea 'mî-a respuns al doilea rond din ceriu: Cele ce Dum- 14
nezeu a curătit, tu nu le numi spurcate. Si acesta s'a făcut 15
de trei ori; și earăși s'a rădicat tóte la ceriu. Si éca, indată 16
trei ómeni veniseră la casa in care eram, trimiși de la Cesarea 17
la mine. Si 'mî-a dis Spiritul sî merg cu ei, nimic indoindu- 18
mă. Ear acesti sese frați aú venit cu mine, și am intrat in casa 19
bărbatului. Si mî-a vestit cum a vîdut pre ânger in casa lui, 20
stînd, și dicendu'-i: Trimite bărbați la Ioppe, și chiama pre 21
Simon, ce se numesce Petru; Care 'ti va vorbi cuvinte prin 22
cari te vei mânțui, tu și tótă casa ta. Si incepênd eù a vorbi, 23
a cădut Spirit Sânt preste ei, ca și preste noi la început. A- 24
tunci mi-am adus aminte de cuvîntul Domnului, cum a dis: Ioan 25
a botezat cu apă, ear voi vî veți boteza cu Spirit Sânt. Deci 26
dacă Dumnezeu li-a dat asemenea dar ca și noue, pentru că aú 27
credut in Domnul Iisus Christos, cine erau eù, ca sî pot opri 28
pre Dumnezeu. Si audind ei acestea, s'a astemperat, și glori- 29
ficau pre Dumnezeu, dicend: Deci și gîntelor a dat Dumnezeu 30
pocăință spre viêtă.

Intr'acestea cei ce s'aú imprășciat la persecuțiunea, ce s'a 31

născut din cauza lui Stefan, aă trecut pînă la finicia și la Cipru și la Antiochia, nimenui vorbind cuvîntul decât numai lui deilor. Ear unii dintr'însii erau bărbați din Cipru și din Cirene, cari întrând în Antiochia, vorbiau cătră Eliniști, predicănd pre Domnul Iisus. Si era mâna Domnului cu ei; și născutul a venit în urechile bisericiei cei din Ierusalem; și au trimis pre Barnaba și mărgă până la Antiochia; Care mergând și vîdînd harul lui Dumnezeu s'a bucurat, și îndemna pre totii ca cu ânămă otărîa și stăruescă în Domnul. Căci era bărbat bun, și plin de Spirit Sânt și de credință; și s'a adăogit mult popor la Domnul.

25 26 Atunci a mers Barnaba la Tars, și caute pre Saul. Si a flână-l, l-a adus la Antiochia. Si a petrecut acolo un an întreg, adunându-se în biserică, și învățând popor mult. Si s'a numit discipuli Chrestini mai întâi în Antiochia.

27 Ear într'acele dile s'a pogorit profetî din Ierusalem la Antiochia. Si sculându-se unul dintr'însii anume Agab, însemna prin Spiritul, că va și fie fômete mare în totă lumea; care să și intemplat în dilele lui Claudiu Cesarul. Ear discipuli, fiecare dupre avearea lui, aă determinat a trimite ajutor fraților 30 ce locuiau în Iudeea. Ceea ce aă și făcut, trimînd la cei bătrâni prin mâna lui Barnaba și a lui Saul.

CAP. XII.

Iacob fratele lui Ioan este ucis. Petru pus în închisore; un ănger îl eliberă. Morteala lui Erod.

1 Într'acel timp regele Erod a pus mânila, și maltrateze pre unii din biserică. Si a ucis pre Iacob fratele lui Ioan cu săbia. Si vîdînd că place Iudeilor, a adaos a prinde și pre Petru; (Si erau dilele azimilor;) Pre care și prindîndu-l l-a pus în închisore, trădându-l la patru străji de căte patru ostași, și l-a pădescă, vrînd după pasci și l scoté la popor. Deci Petru se pădă în închisore; ear rugăciune se facea neîncetat de la biserică cătră Dumnezeu pentru dînsul.

6 Si vrînd și l scoté Erod, într'acea năpte Petru dormia între doi ostași, legat cu doue lanțuri; și păditorii înaintea ușei pădui închisore. Si éca ăngerul Domnului a stătut acolo, și lumină a strălucit în închisore, și lovind în cîstă pre Petru, l-a disceptat dicînd: Scăla-te curînd! Si aă cădut lanțurile din mânila lui. Si l-a dis ăngerul: Încinge-te, și te incalță cu încalțăminte tale. Si a făcut aşa. Si l-a dis: Îmbrăcu vestimentul tîu, și urmăză-mi. Si eșind îi urma; și 9 că-te în vestimentul tîu, și urmăză-mi. Si eșind îi urma; și nu scia că este adevărat aceea ce se făcea prin ănger; ci i se

părea că vede visiune. Si trecând straja cea d'intăia și cea 10
 a doua, și venit la pórta cea de fer, ce duce în oraș, care
 îl s'a dischis de sine-și; și eșind, și trecut o stradă, și indată
 s'a dus ángerul de la el. Si Petru viindu'-și în sine, a dis: 11
 Acum sciu cu adeverat, că a trimis Domnul pre ángerul seù,
 și m'a scos din mâna lui Erod, și din totă acceptarea poporului
 Iudeilor. Si luând a minte, a venit la casa Mariei mamei lui 12
 Ioan, ce se chiama Marcu, unde erau mulți adunați, rugându-se.
 Si bătând Petru în ușa porței, a mers o servitóre și asculte, 13
 anume Rode. Si cunoscând vócea lui Petru, de bucurie nu a 14
 dischis ușa, ci alergând în intru, a spus că Petru stă înaintea
 porței. Ear ei și a dis cătră dinsa: Esci nebună; ear ea stă- 15
 ruia, că este aşa. Ear ei diceau: Este ángerul lui. Ear Petru 16
 continua bătând. Si dischideându-î, l-a vădut și s'a uimit.
 Ear el făcendu-li cu mâna să tacă, li-a povestit în ce chip Dom- 17
 nul l-a scos din închisoare. Si a dis: Spunești acestea lui Iacob
 și fratilor. Si eșind, s'a dus într'alt loc.

Si făcându-se diuňu, nu pucină turburare era între ostaši, óre 18
 ce și se fi făcut Petru. Ear Erod căutându'-l, și neafându'-l 19
 a cercetat pre păditorii, și a ordonat și 'i omóre. Si pogorindu-se
 de la Iudeea la Cesarea, petrecea *acolo*.

Si era Erod întărit contra celor din Tir și din Sidon; ear 20
 toți d'impreună veniseră la el, și plecând pre Blast, care era
 cămarașul regelui, cereau pace, pentru că terra lor se nutria
 din terra regelui. Ear într'o zi otărâtă Erod imbrăcându-se 21
 în vestiment regal, și ședând pe tron, cuvânta cătră dinșii. Ear 22
 poporul striga: Vóce dumnedeéscă și nu omenescă este! Si 23
 indată l-a lovit ángerul Domnului, pentru că nu a dat lui Dum-
 nea gloria, și mâncat fiind de viermi a murit.

Si cuvântul lui Dumneleu crescea și se immulția. Ear 24 25
 Barnaba și Saul împlinind serviciul, s'a intors de la Ierusalem,
 luând cu dinșii pre Ioan, ce se chiama Marcu.

CAP. XIII.

Barnaba și Pavel trimiș și predice evangelia. Elima orbit. Necredința Iudeilor. Pavel predică gintelor.

Dar la biserică cea din Antiochia erau óre-cari profesă și 1
 invetători: Barnaba și Simeon ce se chiama Niger, și Lu-
 cie Cireneanul, și Manain, care era crescut împreună cu tetrar-
 chul Erod, și Saul. Si împlinind ei serviciul Domnului și pos- 2
 tind, a dis Spiritul Sânt: Osebiti-’m pre Barnaba și pre Saul spre
 Ierusalim, la care ’i-am chiamat. Atunci postind și rugându-se, 3
 și puindu-și mânilile, ’i-a dimis.

Deci acestia, trimiș fiind de Spiritul Sânt, s'a pogorât în 4
 Selevcia; și de acolo a pluit la Cipru. Si viind la Salamina, 5

predicaū cuvēntul lui Dumnedeū in sinagogile Iudeilor; și aveau
 6 și pre Ioan ajutător. Si străbătēnd insula până la Paf, aū a-
 fiat pre un fermecător, profet mincinos, Iudeū, al căruia nume
 7 era Bar-iisus; Care era cu guvernătorul Sergiu Pavel, bărbat
 8 udé cuvēntul lui Dumnedeū. Dar Elina, fermecătorul, (căci
 așa însemnăză numele lui,) li se opunea, căutând si întorcē pre
 9 guvernătorul de la credință. Ear Saul, cel ce *se dice* și Pavel,
 10 implêndu-se de Spirit Sânt, și atîntind la dinsul, A dis: O
 plinie de totă viclenia și de totă înșelăciunea, fiul diabolului,
 11 inimic a totă dreptatea, nu vei inceta de a perverti cāile Dom-
 tine, și vei fi orb, nevîdend sōrele până la un timp. Si îndată
 12 a cădut preste el cēță și intunerec; și ămplând imprejur clata
 conductori. Atunci proconsulul vîdend ceea ce s'a făcut, a
 13 Ear Pavel și cei ce erau cu dinsul, pornind de la Paf, aū
 venit la Perga Pamfiliiei; ear Ioan dispărțindu-se de dinsul, s'a
 intors la Ierusalēm.
 14 Ear eī trecēnd din Perga, aū venit la Antiochia Pisidei;
 15 și intrând in sinagogă in diua sămbătei, aū ședut. Si după
 cetirea legei și a profetilor, aū trimis mai marii sinagogei la ei,
 dicêndu-li: Bărbăți frați, de aveți cuvēnt de mangâiere cără
 16 popor, vorbiți. Atunci Pavel sculându-se, și facêndu-li cu măna,
 a dis: Bărbăți Israeliți și cei ce vă temeță de Dumnedeū, as-
 17 cultați. Dumnedeul acestui popor al lui Israel a ales pre pă-
 riștii nostri, și a înaltat pre popor, care era strâin in terra E-
 18 giptului, și cu braț înalt i-a scos dintrînsa. Si ca la timp de
 19 patru-deci de ani a răbdat nărvururile lor in pustie; Si per-
 dînd septe națiuni in terra lui Canaan, lă-a dat terra lor spre
 20 moscenire. Si după acestea in curgere aprope de patru sute
 cinci-deci de ani lă-a dat judecători, până la profetul Samuel.
 21 Si după aceea aū cerut rege; și lă-a dat Dumnedeū pre Saul
 fiul lui Kis, bărbat din semenția lui Beniamin, ca la patru deci
 22 de ani. Si înlăturându-l, lă-a rădicat pre David și li fie rege;
 despre care a și mărturisit, dicênd: Am aflat pre David al lui
 Iesse, bărbat dupre ânima mea, care va face totă voile mele.
 23 Din semenția acestuia Dumnedeū dupre făgăduință a rădicat lui
 24 Israel Mântuitor, pre Iisus; După ce Ioan a predicat înaintea
 25 venirei lui botezul pocăinței la tot poporul lui Israel. Ear
 împlinindu-și Ioan misiunea, dicea: Cine mă socotiți că sunt?
 nu sunt eu; ci éca vine după mine, căruia nu sunt vrednic a î
 dislega încălțamintea piciorelor.
 26 Bărbăți frați, fiil neamului lui Abraam, și cei ce intre voi vă
 temeță de Dumnedeū, voue să trimis cuvēntul mântuirel aces-

tela. Căci cei ce locuesc în Ierusalem și dregătorii lor, ne- 27
 cunoscându-l, nici înțelegând vorice profetilor cari se cetesc în
 totă sămbăta, le-au implit, condamnându-l. Si măcar că 28
 nici o vină de morte nu au avut într'insul, au cerut de la Pilat
 și l'omore. Si după ce au implitit tóte ce erau scrise despre 29
 el, pogorindu-l de pe lemn, l'-au pus în morment. Ear Dum- 30
 nedeu l'-a scut din morți. Si el s'a arătat în multe dile ce- 31
 lor ce s'a suit cu dinsul din Galileea la Ierusalem, cari sunt 32
 marturii sei cătră popor. Si noi vestim voue *despre* promisi-
 unea cea făcută părintilor: Că Dumneșteu a implitit aceea 33
 noue filor acelora, înviind pre Iisus; precum este scris și în
 psalmul al doilea: Tu esci Fiul meu, eu astă-dî te-am născut.
 Ear cum că l'-a scut din morți, fără a s'i mai întorce spre 34
 stricăciune, aşa a dis: Voiu da voue promisiunile sănute ale lui
 David, cele sigure. Drept aceea și într'alt loc dice: Nu vei lăsa 35
 pre cel Sânt al têu și văd stricăciune. Căci David, servind 36
 generaționei sale dupre voința lui Dumneșteu, a adormit, și s'a
 adăgat la părintii sei, și a vădut stricăciune. Ear acela, pre 37
 care Dumneșteu l'-a invitat, nu a vădut stricăciune.

Deci si fe cunoscut voue, bărbăți frați, că prin acesta vi se 38
 anunță ertarea păcatelor; Si prin acesta tot cel ce crede se 39
 îndreptăză de la tóte acele, de la cari nu atî putut a văd îndrepta
 prin legea lui Moise. Deci pădiți-vă, ca și nu vie asupra vós- 40
 tră ceea ce s'a dis prin profetii: Vedete, voi disprețitor! și 41
 vă mirați și vă perdeți; căci ești lucrez lucru în dilele vóstre,
 lucruri căruia nu veți crede, de l' vi va spune cineva.

Ear eșind Iudeii din sinagogă, l'-au rugat gînte, ca și li vor- 42
 bescă aceste cuvinte în sămbăta următoare. Si împrăsciân 43
 du-se sinagoga, mulți din Iudei și din proseliții au urmat lui
 Pavel și lui Barnaba; cari vorbindu-li, nă îndemna să remăie în
 harul lui Dumneșteu. Ear în cea-l-altă sămbăta mai tot orașul 44
 s'a adunat și audé cuvîntul lui Dumneșteu. Si vădend Iudeii 45
 pre multime, s'a implut de învidie, și vorbiau contra celor
 disce de Pavel, opunându-se și blasfemând. Ear Pavel și Bar- 46
 naba îndrăzind aș dis: Era de trebuință a se vorbi cuvîntul
 lui Dumneșteu voue mai întâi; dar de vreme ce'l lepădați, și
 vă judicați pre voi nevredniți de viața cea eternă, éca ne în-
 törzem la gînte. Căci aşa ni-a ordonat Domnul, dicând: Te-am 47
 pus spre lumină națiunilor, ca să fi spre mantuire până la mar-
 ginile pămîntului.

Ear gînte auănd acésta se bucurău, și glorificau cuvîntul 48
 Domnului; și au credut cătă erau otăriți spre viață eternă.
 Si se respădîa cuvîntul lui Domnului prin totă terra. Ear 49 50
 Iudeii au întăritat pre femeile pirose și însemnate, și pre cei
 de frunte ai orașului, și au rădicat persecuțione contra lui

51 Pavel și a lui Barnaba, și i-a scos din părțile lor, ei șuturând pulberea piciorelor lor asupra lor, au venit în I^{ar}
52 conia. Ear discipuli se impleau de bucurie și de Spirit Său.
CAP. XIV.

*Petrecerea lui Pavel și a lui Barnaba în Iconia, în Listra și în Derbe.
Întorcerea lor la Antiochia.*

1 Si fiind în Iconia așa intrat împreună în sinagoga Iudeilor,
2 și a vorbit așa, încât a căredit multime mare din Iudei
3 și din Ellini. Ear Iudei căi necredincioși a întăritat și a
4 amărit sufletele gintelor contra fraților. Deci a căpetrecut mult
5 timp, și a vorbit cu îndrăznelă, incredându-se în Domnul, care
6 proba cuvântul harului său, făcând prin mâinile lor semne și
7 minuni. Ear multimea orașului s-a disbinat, unii fiind cu lu-
8 deii, ear alții cu apostolii. Si încercându-se gintele și Iudei
9 cu dregătorii lor, ca să-i maltrateze și să-i ucidă cu pietre; A-
10 flând că de acesta, a că fugit la orașele Licaoniei, Listra și Derbe,
11 și în imprefurările lor; Si acolo predicau evangelia.
12 Si un bărbat în Listra neputincios la picioare ședea, care
13 era schiop din mitra mamei sale, și nici odată nu amblase;
14 Acesta asculta pre Pavel vorbind, carele uitându-se la el, și
15 vădând că are credință a se vindeca, A dis cu voce tare:
16 Scolă drept pe picioarele tale! Si a sărit și ambla. Ear po-
17 porul vădând ceea ce a făcut Pavel, a că rădicat vócea lor, Li-
18 caonesce dicând: Dei asemănându-se ómenilor, s'a pogorit că-
19 tră noi. Si numiau pre Barnaba Joe, ear pre Pavel Mercurie,
20 pentru că era cuvântător mai mare. Atunci preutul lui Joe
care avea templu înaintea orașului lor, aducând tauri și cununi
21 înaintea porțiilor, vrea să li ofere sacrificii cu glottele. Ear a-
postolii, Barnaba și Pavel audind acesta, și-a rupt vestimentele
22 lor, și a sărit între multime strigând, Si dicând: Bărbăți, de
ce faceți acestea? Suntem și noi ómeni de aceleași pasiuni ca
voi, cari predicăm voue, ca să vă întorceți de la aceste deșerte
spre Dumnezeul cel viu, carele a făcut ceriul și pământul, marea
23 și totă cele ce sunt într-insele; Carele în timpii trecuți a lăsat
24 tote națiunile să amble în căile lor; Deși nu s-a lăsat pre
sine fără mărturiă, bine făcând, dându-ni din ceri ploii și timp
fructiferi, bine-cuvântându-ne cu hrana, și împlind animile nos-
25 tre de veselie. Si acestea dicând, abia a că oprit pre popor,
ca să nu sacrifice lor.
26 Si de la Antiochia și Iconia a că venit Iudei, cari înduplecând
pre popor, loviau cu pietre pre Pavel, și l-a tras afară
27 din oraș, gândind că a murit. Ear incunjurându-l discipulii,
el s-a sculat și a intrat în oraș, și a doua zi a eșit împreună
cu Barnaba la Derbe.

Si predicând că evangelia în acel oraș, și învețând pre mulți, 21
 sănătății intors la Lîstra și la Icônui și la Antiochia, Întârind su- 22
 ftele discipulilor, și indemnându-i și remăne în credință, și ară-
 tându-li cum că prin multe strimtoruri trebuie să intrăm în im- 23
 perația lui Dumnezeu. Si rugându-se cu posturi, și orinduit 24
 presbiteri pe la biserici, și l-au incredintat Domnului, în care 25
 au creut. Si trecând prin Pisidia au venit la Pamfilia. Si de a- 26
 predicând cuvântul în Perga, s'au pogorit în Attalia. Si de a- 27
 colo au plutit la Antiochia, de unde erau recomandați harului
 lui Dumnezeu, spre lucru, care l-au implituit.
 Si viind și adunând biserica, au narat căte a făcut Dum- 27
 nezeu cu ei, și cum că a dischis gintelor ușa credinței. Si au 28
 petrecut acolo cu discipulii mult timp.

CAP. XV.

Otărarea apostolilor asupra tinerei ceremoniilor legii în privința gin-
 telor. Pavel și Barnaba se dispart.

1
 Într'accestea ore-cari pogorindu-se din Iudeea învețău pre
 frați, dicând: De nu vă veți circumcidere dupre datina lui 2
 Moise, nu vă puteți măntui. Deci făcându-se resistență și dis-
 putăjune nu pucină din partea lui Pavel și a lui Barnaba con- 3
 tra acelora, și otărît și se ducă Pavel și Barnaba și ore-cari
 alții dintre ei la apostoli și la bătrâni în Ierusalem, în privirea 4
 acestei întrebări. Deci ei fiind trimiși de biserică, au trecut
 prin Fiinicia și Samaria, narând de întorcerea gintelor; și fă- 5
 ceau bucurie mare tuturor fraților. Si viind la Ierusalem, au
 fost primiți de biserică și de apostoli, și de bătrâni, și au na- 6
 rat căte a făcut Dumnezeu cu dinsău; Adăogind că s'au scu-
 lat ore-cari din secta Fariseilor cari creduseră, dicând, că tre- 7
 bue a'i circumcidere și a li ordona să pădăescă legea lui Moise.

Deci s'au adunat apostoli și bătrâni și cerceteze acest lucru. 8
 Si făcându-se multă disputare, s'a scutat Petru, și lă-a spus: Băr-
 baș, fraț, voi sciță că de la început Dumnezeu a ales intre 9
 noi, ca prin gura mea să audă gintele cuvântul evangheliei, și să
 credă. Si cunoșteatorul de animi, Dumnezeu, lă-a mărturisit, dându-li 10
 Spiritul cel Sânt, ca și nouă. Si nici o diferență nu a făcut
 intre noi și intre ei, curățind și animile lor cu credință. Acum
 dar de ce ișpiți pre Dumnezeu, a pune jug preste cerbicea 11
 discipulilor, care nici părinții nostri, nici noi nu l-am putut
 purta? Ci credem că și noi ne vom măntui ca aceia, numai
 prin harul Domnului nostru Iisus Christos.

Atunci totă adunarea a tăcut, și asculta pre Barnaba și pre 12
 Pavel, narând căte semne și minuni a făcut Dumnezeu intre
 ginte printre însăși.

13 Ear tăcând el, a luat cuvântul Iacob, dicând: Bărbați, frați,
 14 ascultați-mă: Simon a parat, cum Dumnezeu întâi a cer-
 cetat pre ginte, ca și ia dintr'ușii un popor *numit dupre nume*
 15 mele lui. Si cu acesta se potrivesc cuvintele profetilor, pre-
 16 cum este scris: După acestea mă voi ū intorce, și voi ū reedifica
 cortul lui David cel cădut; și voi ū rezidi cele dărămate ale lui,
 17 și'l voi ū rădica: Ca și caute cel-l-alți din ómeni pre Domnul,
 și tóte națiunile, cari sunt numite dupre numele meu, dice Domnul,
 18 nul cel ce face tóte acestea. Cunoscute din etern sunt lui
 19 Dumnezeu tóte lucrurile lui. Pentru aceea eú judic a nu ū
 20 superați cei ce din ginte se intorc la Dumnezeu; Ci trebuie
 si li se scrie, ca și se ferescă de pângăriturile idolilor, și de dis-
 21 frânare, și de *animale* sugrumate și de sânge. Căci Moise
 are, âncă din dilele cele de demult, pre cei ce l'predică în tóte
 orașele, cetindu-se în sinagogă în tótă sămbăta.
 22 Atunci apostolii și bătrâni cu tótă adunarea aú decis, ca a-
 legénd bărbați dintre ei, și trimițe la Antiochia cu Pavel și
 23 Barnaba: pre Iuda ce se chiamă Barsaba, și pre Sila, bár-
 tor acestea: Apostolii și bătrâni și frați cătră frați cei dintr-
 24 ginte, ce sunt in Antiochia și in Siria și in Cilicia: De vreme
 ce noi am audit, că óre-cari dintre voi eșind v'au turburat cu
 cuvintele lor, și aú resturnat sufletele vóstre, dicând, că trebuie
 25 să v'circumcideti, și să pădiți legea, ceea ce noi nu li-am or-
 donat; Adunați fiind cu un cuget, am decis ca, alegénd bár-
 26 bătăi, și i' trimitem la voi împreună cu iubili nostri Barnaba și
 Pavel: Ómeni cari și-aú espus viéta lor pentru numele Domnului
 27 nului nostru Iisus Christos. Drept aceea am trimis pre Iuda
 28 și pre Sila, cari și ei v' vor spune acesteași cu cuvântul. Căci
 Spiritul Sânt și noi am decis, și nu se mai pue preste voi nici
 29 o sarcină decât acestea necesară: Ca să v'feriți de cele
 sacrificatae idolilor, și de sânge, și de *animale* sugrumate, și de
 disfrânare; de cari de v' veți pădi, veți face bine. Fiți sănătoși.
 30 Deci acestia dimítêndu-se, aú venit la Antiochia; și adunând
 31 multimea credincioșilor aú trădat epistola; Si cetindu-o, s'aú
 32 bucurat pentru măngăiere; Si Iuda și Sila, fiind și ei profeti,
 33 aú indemnăt pre frați cu multe cuvinte, și i-aú întărit. Si
 remâind acolo căt-va timp, s'aú dimis cu pace de la frați cătră
 34 35 apostoli. Ear Sila s'a decis și remăe acolo. Ear Pavel și
 Barnaba aú remas in Antiochia, învățând și predicând împreună
 cu mulți alți cuvântul Domnului.
 36 Ear după căte-va dile a dîs Pavel cătră Barnaba: Întorcé-
 du-ne, și cercetăm pre frați nostri prin tóte orașele, in cari
 37 am predicat cuvântul Domnului, și vedem cum petrec. Si Bar-
 38 naba se determină și ia și pre Ioan, supra-numit Marcu. Ear

Pavel nu a găsit de cuvîntă să îl ia cu dinșii, pentru că se dispartise de ei din Pamfilia, și nu mersese cu dinșii la lucru. Drept aceea s'a născut certă între dinșii, incât el s'a dispărțit 39 unul de altul; și Barnaba luând pre Marcu a plutit în Cipru. Ear Pavel alegând pre Sila, s'a dus, incredințându-se harului 40 lui Dumnezeu de către frați. Si trecea prin Siria și Cilicia, 41 intărind bisericile.

CAP. XVI.

Pavel ia cu sine pre Timotheiu. Domnul îl chiamă in Macedonia. Petrecerea sa in Filippi.

A tunci a venit el la Derbe și la Listra; și éca era acolo un 1 discipul anume Timotheiu, fiu unei femei Iudee credin- 2 ciouse, iar de părinte Elin; Care avea mărturie bună de la 3 frații din Listra și Iconia. Pre acesta a voit Pavel și mérge impreună cu el; deci luându-l, l-a circumcis din cauza Iudeilor 4 ce erau în acele locuri, căci toți sciau că părintele lui era Elin. Si cum trecea prin orașe, trădau credințioșilor ordini 5 cele otârile de apostoli și de bătrâni cei din Ierusalem, și sporiuă la numer în tóte dilele.

Ear ei trecénd prin Frigia și prin laturea Galatiei, au fost 6 opriri de Sântul Spirit a vorbi cuvîntul în Asia; Si viind 7 la Misia, se încercă să merge la Bithinia; dar nu i-a lăsat Spiritul. Deci trecénd prin Misia, s'a pogorit la Troada. 8 Si s'a arătat lui Pavel nótâpa vedenie: Un bărbat Macedonian 9 sta rugându-l, și dicénd: Treci în Macedonia și ne ajută. Ear 10 când a vîdut vedenia, îndată am cercat și eșim în Macedonia, socotind că ne chiamă Domnul și li predicăm evangelia.

Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Sa- 11 motracia, și a doua și la Neapoli; Si de acolo la Filippi, care 12 este orașul cel întâi al părții acesteia a Macedoniei, și coloniă; și intr'acel oraș am petrecut căte-va dile. Si în ziua sămbetei am 13 eșit afară din oraș, lângă rîu, unde era îndatinat a se face ru- găciune; și sejând, vorbiam către femeile ce se adunaseră. Si 14, o femeie, anume Lidia, neguțătoresă de purpură, din orașul Thiatirilor, temetore de Dumnezeu, asculta; căreia Domnul i-a dischis ânima, ca să îa aminte la cele ce se vorbiau de Pavel. Si botezându-se ea și casa ei, s'a rugat, dicénd: De mă soco- 15 și a fi credințiosă Domnului, intrați în casa mea și rămăneți aici. Si ne-a induplicat.

Ear mergénd noi la rugăciune, ne-a întimpinat o fată, care avea 16 spirit pithonic, și care aducea cästig mult stăpânilor ei, vrăjind. Acesta urmând lui Pavel și noue striga, dicénd: Acești ómeni 17 sunt servii lui Dumnezeu celui Pre-înalt, cari ni vestesc calea

18 măntuirei. Si acesta făcea în multe dile. Ear supărându-se
 Pavel, și intorcându-se, a dîs spiritului: Eu îți ordon în numele
 lui Iisus Christos, să ești dintr'insa. Si a eșit în acea órá.
 19 Si vădend stăpânii ei, că s'a perdut speranța căstigului lor,
 prindând pre Pavel și pre Sila, și-a uitat în tirg la dregețori,
 20 Si ducându-l la magistrații, aú dîs: Acești ómeni, fiind iudei,
 21 turbură orașul nostru, Si învăță datine, cari nu ni este permis
 22 a le primi, nici a le face, fiind noi Români. Si multimea s'a ră-
 dicat în tumult contra lor; și magistrații, rupându-și vestimenta-
 23 tele, aú ordonat să-i bată. Si dându-li multe lovitură, și-a pus
 în închisore, ordonând păditorului închisorei să-i pădească cu s-
 24 guranță. Acesta primind astfelii de ordin, și-a pus în închi-
 sórea cea din intru, și a băgat picioarele lor în butuc.
 25 Ear la mijedul nopții Pavel și Sila rugându-se aú cântat cán-
 tece de laudă lui Dumnezeu, încât îi audiau cei-l-alii arestați.
 26 Si fără de veste s'a făcut cutremur mare, încât s'a clătit te-
 melile închisorei; și indată s'a dischis totă usile, și lanțurile
 27 tuturor s'a dislegat. Si discepându-se păditorul închisorei,
 și vădend dischise usile închisorei, scoțând sabia, vrca și se o-
 28 móre, socotind că aú scăpat arestații. Ear Pavel a strigat
 cu voce tare, dicând: Nimic rêu nu-i face, căci toți suntem
 29 aici. Atunci el cerând luminare, a sărit în intru, și tremurând
 30 se prosternea înaintea lui Pavel și a lui Sila; Si scoțându-i
 afară a dîs: Domnilor, ce trebuie să fac, ca să mă măntuesc?
 31 Ear ei aú dîs: Crede în Domnul Iisus Christos, și te vei mân-
 32 tui, tu și casa ta. Si î-a vorbit cuvîntul Domnului, lui și
 33 tuturor celor din casa lui. Si luându-și într'acea órá a noaptei,
 34 li-a spălat ranele, și s'a botezat el și toți ai lui indată. Si
 ducându-l în casa sa, li-a pus mésă; și s'a bucurat cu tota
 casa sa, că a creduț în Dumnezeu.
 35 Si făcându-se șiuă, aú trimis magistrații pre servitorii, di-
 36 cend: Dimitre pre acei ómeni. Si a spus păditorul închisorei
 aceste cuvinte lui Pavel: Magistrații aú trimis și fizii cliberați;
 37 acum dar ești, și mergeți în pace. Ear Pavel li-a dîs: Ei
 ne-aú bătut înaintea tuturor fără de judecată, măcar că sun-
 tem Români, și ne-aú băgat în închisore; și acum ne scot pe
 38 ascuns; nu aşa; ci să vici și să ne scotă. Si aú vestit servi-
 torii aceste cuvinte magistraților; și acestia s'aú temut, audind
 39 că suntem Români. Si viind li s'aú rugat; și scoțându-și îi poftiau
 40 să éșe din oraș. Si eșind din închisore aú intrat în Lidia; și
 vădend pre frați și măngălându-și, s'aú dus.

CAP. XVII.

Petrecerea lui Pavel in Thessalonica, in Berea și in Athena.

Si trecând prin Amfipoli și Apollonia, aș venit la Thessalonica, unde era sinagogă a Iudeilor. Ear Pavel, dupre scripturi, a intrat la ei, și în trei sămbete a disputat cu ei din și si invieze din morți, și că acest Iisus pre care ești vestesc este Christos. Si unii dintr'insă aș credut, și s'aș însoțit cu Pavel și cu Sila, și mulțime mare din Elinii pioși, și din femei insemnate nu pucine.

Ear Iudeii, cari nu credeați, împlêndu-se de învidiu, și luând cu sine pre nisice omenei rei din cei prosti, și facând glotă, au întărit orașul; și năvâlind asupra casei lui Iason, căutați să-i scoată la popor. Dar neafându-ți, trăgeau pre Iason și pre unii din frații la mai mari orașului, strigând; Acestia cari au turburat totă lumea aș venit și aici; Iason î-a găzdui pre ei. Aceastia totuși făptuesc contra ordinilor Cesarului, dicând că este alt rege, Iisus. Si aș turburat pre popor și pre mai mari orașului, cari audiau acestea. Si luând garanție de la Iason și de la ceilalți, î-a dimis.

Si frații îndată noaptea aș trimis pre Pavel și pre Sila la Berea; cari mergând, aș intrat în sinagoga Iudeilor. Acestia erau mai nobili decât cei din Thessalonica, primind cuvântul forte bucuroși, și în tote dilele cercând scripturele, de sunt acestea aşa. Deci mulți dintr'insă aș credut, și din Ellini însemnată, și femei și bărbați, nu pucini. Ear affând Iudeii cei din Thessalonica, că și in Berea s'a predicat de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, aș venit și acolo, atâtând pre popor. Si îndată aș trimis frații pre Pavel și mérge la mare. Ear Sila și Timotheu acceptau acolo. Ear cei ce însociau pre Pavel, îl-aș dus până la Athena, și luând ordine către Sila și Timotheu, ca căt mai curând și vie la el, s'aș dus.

Ear acceptându-ți Pavel in Athena, se irita într'insul spiritual lui, vădând cetatea plină de idoli. Drept aceea disputa in sinagogă cu Iudeii și cu proseliții, și în tîrg în tote dilele cu cei ce se întîliau. Atunci ore-cari filosofi din Epoca și din Stoici disputau cu el; și unii diceau: Ore ce ar voi acest birfitor și dică? ear alții: Se pare că este vestitor de dei străini; pentru că li predica pre Iisus și invierea. Si prințendu-ți îl-aș dus la Arcopag, dicând: Ore putem sci ce este aceasta învențatură nouă despre care tu vorbesc? Căci tu bagi în urechile noastre nisice lucruri străine; drept aceea voim să scim ce ar fi acestea. (Căci toti Athenienii și străini nouveniți nu se occupau de nimic alta, decât de a vorbi său a audi ceva nou).

- 22 Atunci Pavel stănd in međiolocul Areopagului a dis: Bărbați și privind obiectele de adorațiune ale vostre, am aflat și un alt tar pe care este inscris: NECUNOSCUTULUI DUMNEDECAT. Căci trecând
 23 Athenei, in tóte vě věd, că țineți mult la deit. Deçi pre care voi il adorați necunoscêndu-l, pre acesta eū vîl
 24 vestesc. Dumuedeu care a făcut lumea și tóte cele ce sunt intr'insa, acesta fiind Domnul ceriului și al pământului, nu lo-
 25 cusesc în temple făcute de mâni; Nicăi de mâni omenesci se servește, ca cum avînd trebuință de ceva, de vreme ce el dă tutu-
 26 ror viêtă și suflare și tóte; Si a făcut dintr'un sângă tot nea-
 27 mul omenesc, și locuiescă pe totă faça pământului, determinând
 28 nul, ca dörù l-ar simți, și l-ar afla, măcar că nu este departe
 29 de fie-care din noi. Căci intr'insul vietuim și ne mișcăm și
 30 sîntem; precum óre-cari din poeții vostrui aă dis: Căci și neam al
 31 lui suntem. Deçi de vreme ce suntem neam al lui Dumnedeu,
 32 rului său argintulu și pietrei, care este cioplitură a mește-
 33 trecêndu-l Dumnedeu cu vederea, acum ordonă tuturor óme-
 34 nilor pretutindenea să se pocăescă; Pentru că el a otărît o ȣină,
 in care va să judge lumea in dreptate, prin bărbatul pre care
 l-a orînduit, dând tuturor siguranță *despre acesta* prin invierea
 lui din morți.
 32 Ear audind de invierea morților, unii iși băteaă joc; ear alii
 33 aă dis: Sí te audim earăsi despre acesta. Așa Pavel a eșit
 34 din međiolocul lor. Ear óre-cari bărbați lipindu-se de el aă
 credu; între cari era și Dionisie Areopagitul, și o femeie a nu-
 me Damaris, și alții cu dinșii.

CAP. XVIII.

Pavel remâne in Corinth un an și jumătate; cercetăză in urmă mai multe bisericăi. Apolos.

- 1 **D**upă acestea eșind Pavel din Athena, a venit la Corinth.
 2 Si afănd pre óre-care Iudeu anume Akila, de neam din Pont, care de curênd venise de la Italia, și pre Priskilla fe-
 3 meeia lui, (pentru că Claudie ordonase să ése toti Iudeii din Roma) a venit la ei. Si fiind el de aceéști meserie, a remas la din-
 4 și și a lucrat; căci erau de meserie făcători de corturi. Si vorbia
 5 in sinagogă in tóte sămbetele, și convingea și pre Iudei și pre Ellini. Ear sosind de la Macedonia Sila și Timotheiu, Pavel
 6 era cuprins de spirit, mărturisind Iudeilor că Iisus este Christos.
 7 Ear opunéndu-se ei și hulind, scuturându-și vestimentele și a dis: Sângele vostru fie asupra capului vostru; eū sunt curat; de acum mă voi duce la ginte. Si mutându-se de acolo, a re-

nit la casa óre-cárui om anume Iust, temëtor de Dumnedeú,
a căruia casă era lângă sinagogă. Ear Crisp, mai marele si- 8
nagogei, a credu în Domnul, cu totă casa lui; și mulți din
Corintheni auind, credeau și se botezau. Atunci Domnul nòp- 9
tea în visiune a dis lui Pavel: Nu te teme, ci vorbesce și nu
tâcea; Căci eu sunt cu tine, și nimene nu se va încerca ață 10
face rău; căci am popor mult în acéstă cetate. Si a sedut 11
acolo un an și sese luni, învêtând între ei cuvîntul lui Dumnedeú.

Si Gallion fiind proconsul în Achaia, s'a rădicat Iudeii cu 12
un cuget contra lui Pavel, și l-a dus la tribunal, dicênd: 13
Acesta înduplecă pre omeni și se înhinne lui Dumnedeú contra
legei. Si vrînd Pavel - si și dischide gura, a dis Gallion cătră 14
Iudei: De ari fi fost vre-o nedreptate său vre-o faptă rea, o
ludeilor, dupre reson v'asi fi suferit; Ear fiind că este între 15
bare despre cuvînt, și despre nume, și despre legea voastră, veți
cauta voi; căci ești nu voi fi judecător acestora. Si ț-a go- 16
nit de la tribunal. Atunci toți Ellini apucând pre Sosthen, 17
mai marele sinagogei, îl bătea înaintea tribunalului, și lui Gal-
lion nu-i păsa nimic de acestea.

Ear Pavel după ce a mai remas âncă multe dile, dispărțin- 18
du-se de la frați, și plutit la Siria, și împreună cu el Priskilla
și Akila, tundêndu-și capul în Chencreas; pentru că făgăduise. 19
Si viind la Efes ț-a lăsat acolo; ear el intrând în sinagogă, 20
disputa cu Iudeii. Si rugându-l ei ca să remăne la dinșii mai
mult timp, nu a voit; Ci s'a dispărțit de la ei, dicênd: Ești 21
trebuie neapărat să fac serbatorea viitoră în Ierusalem; dar ea-
rași mă voi intorce la voi, de va voi Dumnedeú. Si a plutit 22
de la Efes. Si desbârcând în Cesarea, s'a suit la Ierusalem, 23
și salutând biserică de acolo, s'a pogorit la Antiochia. Si pe- 24
trecând acolo cătva timp, s'a dus, trecând de rînd prin laturea
Galatiei și a Frigiei, întărind pre toți discipulii.

Intr'acestea un Iudeu anume Apollos, Alessandrian de neam, 24
bărbat eloent și puternic în scripturi, a venit la Efes. Acesta 25
era învêtat în calea Domnului; și fiind ferbinte la spirit, vorbia
și învêtea cu dinadinsul cele despre Domnul, deși scia numai
botezul lui Ioan. Acesta a început a vorbi cu îndrăznelă în 26
sinagogă; și auindu-l Akila și Priskilla, l-a luat la sine, și
mai lămurit ț-a espluat calea lui Dumnedeú. Si vrînd el și 27
trecă în Achaia, frații aș serbis, indemnând pre discipulii și l pri-
mescă; care venind a ajutat mult celor ce prin har creduseră;
Căci el înfruntase și în public pre Iudei, arâtându-li din scrip- 28
turi că Iisus este Christosul.

CAP. XIX.

Predicarea lui Pavel în Efes. Rescolă pornită contra lui.

- 1 **L**iar când era Apollos in Corinth, Pavel trecând prin păr.
 2 discipuli, Lî-a dîs: Primit-ăți Spirit Sânt după ce ați credut?
 3 Ear ei î-a dîs: Încă nici nu am audit de este Spirit Sânt.
 4 botezul lui Ioan. Ear Pavel a dîs: Ioan a botezat cu botezul
 5 pocăinței, dicând poporului, ca să crede în cel ce vine după
 6 dinșul, adică in Christos Iisus. Si aușind *acesta*, s'a botezat
 7 in numele Domnului Iisus. Si puindu-și Pavel mâinile preste
 ei, a venit Spiritul Sânt preste dinșii; și vorbiau in limbi și
 8 profețiau. Si erau toți bărbați ca la doi-spre-dece.
 9 Si el intrând in sinagogă, cu îndrăznelă vorbia trei luni,
 disputând spre a'i convinge in cele de imperația lui Dumnezeu.
 10 Ear de vreme ce unuī se impetrău și nu ascultau, vorbind reu
 de acestă cale înaintea mulțimiei, Pavel depărtandu-se de la ei,
 11 a osebit pre discipuli; și a convorbit in totele dilele in scola
 unui Tiran. Si acesta s'a făcut in doi ani, incât toți cei ce
 locuiau in Asia aū audit cuvântul Domnului Iisus, atât Iudei
 12 căt și Ellini. Si făcea Dumnezeu minuni însemnate prin mă
 séu basmale, ce se atinsceră de corpul seu, și se depărtau de
 la ei bolele, și spiritele cele rele eșiau dintr'insii.
 13 Atunci óre-cari din esorcistii iudeesci, cari cutrierau, s'a
 incercat a chiama preste cei ce aveau spiritele cele rele nu
 mele Domnului Iisus, dicând: Vă jurăm cu Iisus, pre care Pavel
 14 predică. Si erau șepte fii ai unui Sheva, archiereu iudeu,
 15 cari făcea acesta. Si respundând spiritul cel reu, a dîs: Pre
 16 Iisus cunosc, și pre Pavel cunosc; dar voi cine sunteți? Si
 sărind asupra lor omul in care era spiritul cel reu, și biru
 du-ți, î-a maltratat, incât aū fugit dintr'acea casă gol și râniți.
 17 Si acesta s'a făcut cunoscut la toți Iudeii și Ellini ce locuiau
 in Efes; și a cădut frică preste toți aceia, și se glorifica nu
 18 mele Domnului Iisus. Si multă din cei ce creduseră veniau, mă
 19 turisind și vestind ce aū făcut. Multă și din cei ce făcuseră
 vrăjitorie, aducând cărtile, le ardeau înaintea tuturor; și soco
 20 tină prețurile lor, aū aflat cinci-deci de mij de arginti. Așa
 de puternic crescea și se întăria cuvântul Domnului.
 21 Ear finindu-se acestea, și-a propus Pavel, ca trecând prin
 Macedonia și Achaia, să mérge la Ierusalem, dicând: După ce
 22 voi fi acolo, trebuie și vîd și Roma. Si trimînd la Mace
 donia doi din ajutătorii sei, pre Timotheiu și pre Erast, el sin
 gur a remas in Asia cătva timp.
 23 Ear intr'acel timp s'a născut nu pucină turburare despre

călă Domnului. Căci óre-care argintar, anume Demetrie, fă-
cea pentru Diana temple de argint, și da mult cástig meșteri-
lor; Deci adunându-și pre acestia și pre lucrătorii lor a dis: 24
Bărbaților, scîti că dintr'acest lucru este cástigul nostru; Înse 25
vedeți și auditi, că nu numai în Efes, ci mai în totă Asia,
acest Pavel a înduplecăt și a abătut mult popor, dicând, că nu
sunt dumunei dei ce se fac de mâni; Si nu numai acéstă 27
meserie a nóstă este în pericol a se nimici; ci și templul
marei deite Diana se va disprețui, și se va surpa majestatea ei,
pre care totă Asia și lumea o adoréză.

Auind acesta și impléndu-se de mânie aú strigat, dicând: 28
Mare este Diana Efesenilor! Si s'a implut totă cetatea de tur- 29
burare; și s'a pornit toți cu un cuget la teatru, răpiind cu sine
pre socii lui Pavel, pre Gaiu și pre Aristarch Macedoneni. 30
Ear Pavel vrînd si între în popor nu l-a lăsat discipulii. 31
Âncă și unii din mai marii Asiei, fiindu-i amici, aú trimis la 32
dinsul, rugându-l și nu se ducă la teatru. Într'acestea unii 33
strigau una, ear alții alta; căci adunarea era în turburare, și
cei mai mulți nu sciau pentru ce se adunaseră. Atunci au 34
făcut pre Alessandru și éș din popor, propunându-l Iudei. Ear 35
Alessandru făcând cu mâna, vrea și vorbescă cătră popor. Ear 36
cunoscând că este Iudeu, toți cu o vóce, care ţiu ca vre-o doue
óre, strigău: Mare este Diana Efesenilor.

Înse cancelarul a potolit pre popor, dicând: Bărbați Efesenii, 35
care om nu scie că cetatea Efesenilor este inchiinătóră a marei deite
Diana și a iconei căpătă de la Ioe. Deci fiind acestea fără 36
contradicere, vi se cuvinte și vă astemperați, și și nu faceți nimic
cu pripelă. Căci atâ adus pre acesti bărbați, cari nu sunt nici 37
furi de cele sănte nici blasfemători de deite vostă. Deci dacă 38
Demetrie și meșterii ce sunt cu el aú ceva contra cuiva, dile
de judecată se ţiu, și proconsuli sunt; pîrîscă-se unul pre altul.
Ear dacă aveți alt ceva de cerut, se va decide în adunare le- 39
gală. Căci suntem în pericol a fi pîrîti pentru rescôla de as- 40
tă-di, fiind că nici o causă nu este, dupre care am puté si dăm
sémă pentru acéstă turburare. Si acesta dicând, a dimis a- 41
dunarea.

CAP. XX.

Pavel se duce in Macedonia. Invierea lui Evtich. Pavel trece la Milet, unde salută la dispărțire pre bûtrânnii bisericiei din Efes.

Ear după ce a incetat tumultul, Pavel chămând la sine 1
pre discipulii, și luându-și diua bună de la dinșii, a esit și 2
mérge in Macedonia. Si trecând prin părțile acelea, și în- 2
demnându-i cu cuvinte multe, a venit in Grecia; Si a remas 3
acolo trei luni. Ear pândindu-l Iudei când era și se sue in

4 Siria, și-a propus să se întoarcă prin Macedonia. Își mergea cu el până la Asia Sopatru Bereanul; și din Thessalonicei Aristarch și Secund, și Gaiu Derbeanul și Timotheu; iar din 5 Asia Tichic și Trofim. Aceștia mergând înainte ne-au ascuns 6 Tat în Troada. Eas noi după dilele azimilor am plutit de la Filippi, și în cinci dile am venit la ei în Troada, unde am remas șepte dile.
 7 Ear la întâia di a septămânei, fiind adunați discipolii și frângere pâne, Pavel având a purcede a doua di, converbia cu dinșii; și 8 și-a prelungit cuvântul până la mijlocul noptii. Si erau 9 multe luminări în foișorul unde erau adunați. Si sedând un șenil a nume Evtich la ferestră, fiind cuprins de somn greu, și vorbind Pavel mult timp, biruit de somn a cădut jos din rândul 10 al treilea, și l-a rădicat mort. Ear Pavel pogorindu-se, a cădut preste el, și îmbrățoșindu-l a dîs: Nu vă turburați; căci 11 sufletul lui este într'insul. Atunci suindu-se, și frângând pâne, și mâncând și vorbind în-de-ajuns până la diuă, apoi a pornit.
 12 Ear pre tânăr l-a adus viu, și s'a u măngăiat nu pucin.
 13 Ear noi mai înainte mergând cu corabia am plutit la Assos, având a lua de acolo pre Pavel; căci aşa era orinduit, vrând 14 el și mărgăre pe jos. Si întinindu-se el cu noi la Assos, l-am 15 luat și am venit la Mitilena. Si de acolo plutind, a doua di am sosit în fața Chiului, ear în cea-l-altă di am ajuns la Samos; 16 și rămas în Trogiliu, a doua di am venit la Milet. Căci Pavel se decisese să trăceă alătura Efesul, ca și nu i se intempele să întărdeje în Asia; căci se grăbia, de ar pute, și fie în Ierusalem în diua Cincidecimei.
 17 Si din Milet trimisend la Efes a chiămat pre bătrâni biserici. Si viind ei la el, li-a dîs: Voî scîti cum am fost cu voi în tot timpul, din diua cea dintâia în care am intrat în Asia; 18 Servind Domnului cu totă umilință, și cu multe lacrimi și ispite, 19 cari mi s'a u întemplat prin pândirile Iudeilor; Si că nu am ascuns de la voi nimic dintre cele de folos, predicând-vi evanghelia, și învețându-vă în public și prin case; Predicând și Iudeilor și Elinilor pocăința cătră Dumnezeu, și credința în 20 Domnul nostru Iisus Christos. Si acum éca e u impins de spirit merg la Ierusalem, nesciind cele ce mi se vor întembla astăzi; 21 Decât numai că Spiritul cel Sânt mărturisesc în toate orașele, dicând că lanțuri și strîmtorări mă ascăptă. Înse nu mă ocup de acesta, nici viața mea nu mă socotesc mai prețioasă, decât a fini mersul meu cu bucurie, și serviciul ce am luat de la Domnul Iisus, a mărturisi evanghelia harului lui Dumnezeu. 22 Si acum éca sciu că nu veți mai vedea fața mea voî toți, printre 23 cari am petrecut predicând imperația lui Dumnezeu. Pentru aceea vă mărturisesc în diua de astă-di, că curat sunt eu de

sângele tuturor. Căci nu m'am ferit de a vî vesti voue tot 27 consiliul lui Dumnezeu. Drept aceea luă aminte de voi și 28 de totă turma, în care Spiritul Sânt v'a pus episcopî, și păstorî biserica lui Dumnezeu, care a căstigat-o cu sângele seu. Căci 29 se în acesta, că după plecarea mea vor intra între voi lupi grei, cari nu vor cruța turma; Si dintră voi chiar se vor scula băr- 30 batii vorbind cele perverse, ca și tragă pre discipuli după dinșii. Peatră aceea priveghetă, aducându-vî aminte, că trei ani năoptea 31 și diua nu am incetat cu lacrimi de a sfatui pre fie-care din voi. Si acum, fratilor, vă încredințez lui Dumnezeu, și cuvîntului 32 harului seu, care pote a vă edifica și a vă da moscenire între toți cei sănăti. Argintul seu aurul seu vestimentul nici a unuia nu 33 am poftit. Voi înșî-vă sciți, că aceste mâni aș lucrat pentru 34 trebuințele mele și ale sociilor mei. În tôte v'am arătat, cum 35 că lucrând se cade și ajutați celor slabî, aducându-vî aminte de cuvîntul Domnului Iisus, că el a dîs: Mai fericit este a da decât a lua.

Si acestea dicând, plecându-și genuchiele sale, s'a rugat 36 cu ei toți; Si au plâns toți mult, și cădând pe grumazul lui 37 Pavel il sărăuă; Amârindu-se cu deosebire pentru cuvîntul ce li disese, că nu vor mai vedé fața lui. Si lescortau la corabie.

CAP. XXI—XXIII.

Agab. Pavel vine la Ierusalem. Iudei îl maltratează. Vorbirea lui Pavel către Iudei; acestia cer morțea lui; el este pus în inchisore; Pavel se apără înaintând sineadului Iudeilor. Unii Iudei voiesc și l omore. Guvernătorul îl trimite la Cesarea.

Ear dispărțindu-ne cu greu de dinșii și îmbărcându-ne, 1
am venit drept la Cos, și a doua dî la Rhodos, și de 2
acolo la Patara. Si afănd o corabie trecând la Finicia, suin- 3
du-ne într'insa am plutit. Si ivindu-se Cipru, și lăsându-l în 4
stânga, plutiam la Siria, și ne-am debarcat în Tir; căci acolo era si fie discărcată corabia de povoră. Si afănd discipuli am remas acolo șepte dîle; acestia diceau lui Pavel prin Spiru- 5
tul, ca si nu se sue la Ierusalem. Ear după ce aș trecut a- 6
ceste dîle, am plecat și mergem, escortați fiind de toți cu femei și cu copii, până afară din oraș; unde plecând genuchiele pe 7
teren, ne-am rugat. Si luându-ni diua bună unii de la alții, ne-am 8
suțuit în corabie; ear aceia s'aș întors a casă.

Ear finind noi călătoria pe apă de la Tir, am venit la Pto- 7
lemaida, și salutând pre frați am remas o dî la ei. Ear a doua 8
dî eșind noți cari eram cu Pavel, am venit în Cesarea; și intrând în casa lui Filip evangelistul, care era din cei șepte, am remas la el; Si acesta avea patru fîie fecioare, cari profetiau. Si pe- 9 10
trecând noi acolo multe dîle, a venit din Iudeea un profet a-

- 11 nume Agab. Acesta viind cătră noi, și luând braul lui Pavel, și legându-și mâinile și picioarele, a ăs: Așa vorbesc spiritul sănt: Astfel vor lega Iudeii în Ierusalem pre bărbatul al cărui ruia este acest brau, și l vor trăda în mâinile gîntelor.
- 12 Dînd acestea, il rugam noi și cei de loc de acolo, ca și nu se 13 suie el la Ierusalem. Înse Pavel a respuns: Ce faceți, de plăi-geți și mîni intristăți ânima? căci eu sunt gata nu numai a fi legat, ci și a muri în Ierusalem pentru numele Domnului Iisus.
- 14 Așa neputînd noi a'l îndupla, am incetat, ăicînd: Voea Domnului și fie.
- 15 16 După cîteva dîle gătindu-ne, ne suiam la Ierusalem. Si impreună cu noi a' u venit și unii discipuli de la Cesarea, ducîndu-ne la ore-care Mnason Ciprian, discipul vechiul, la care și găzduiam.
- 17 18 Si sosind noi în Ierusalem, frații ne-a' u primi bucuros. Ear a doua dî a intrat Pavel împreună cu noi la Iacob; și toți bărbații s'a' u adunat acolo. Si salutîndu-î, spunea căte una pe rînd cele ce a făcut Dumnezeu între gînte prin serviciul lui. Si ei au'dind glorificau pre Domnul, și l-a' u dis: Veđi, frate, căte miriade de Iudei sunt, cari a' u cre'dut, și toți sunt 19 zeloși pentru lege. Si sunt informații despre tine, că înveță pre toți Iudeii cei d'ntre gînte, si se lepede de Moise, ăicînd ca si nu și circumcidă pre copiii lor, nici și amble dupre datine.
- 20 Ce dar este? Neapărat se va aduna mulțime, căci vor au'di că 21 ai venit. Deci fă acesta, care iți dicem: Sunt la noi patru 22 bărbăți, cari a' u făgăduință asupra-l. Pre acestia luându-î, curătescete împreună cu ei, și cheltuesc pentru ei, ca și și rază capul; așa vor cunoșce toți, că din cele de cari a' u fost informații despre tine nimic nu este adeverat, ci că tu continui a' pădi legea. Ear în privința gîntelor cari a' u cre'dut noi am scris, otârind, că ei nimic si nu pădescă de acest felu, decât numai, ca si se ferescă de cele sacrificiate idolilor, și de sânge, și de cele sugrumate, și de disfrânare.
- 23 24 Atunci Pavel luând pre bărbăți și a doua dî curătindu-se cu ei, a intrat în templu, și anunță că va împlini dîlele curăteniei, până ce se va aduce sacrificii pentru fie-care dintr'u'nsi.
- 25 Dar mai finindu-se acele șepte dîle, Iudeii cei din Asia rădîndu-î în templu, a' intărîtat tot poporul, și a' u pus mâinile pe el, strigând: Bărbăți Israeliti, ajutați! Acesta este omul care înveță pre toți în tot locul contra poporului și a legel și a locului acestuia; anca și Ellini a introdus în templu, și a spurcat acest sănt loc. (Căci vîduseră pre Trofim Efeseanul în cetate cu el, pre care socoteau că 'l-a introdus Pavel în templu). Si se mișca totă cetatea, și a alergat împreună poporul; și prindînd pre Pavel îl trăgeau afară din templu; și îndată s'a' u închis ușile.

Si căutând ei și'l omore, a venit veste la căpitanul cohortei, cum că s'a turburat tot Ierusalemul; Care indată luând ostasi și sutași, a alergat cătră ei; ear ei vădend pre căpitanul apropiindu-se, l-a apucat, și a ordonat să'l lege cu doue lanțuri; și întreba cine este și ce a făcut. Si unii strigați ușa, altii alta între mulțime; și neputând să înțeleagă adevărul pentru glicvă, a ordonat să'l ducă la citadelă. Si ajungând la trepte, a trebuit să fie purtat de ostasi pentru violența poporului. Căci mulțimea poporului mergea după el, strigând: Ia-l.

Si vrând să bagă în citadelă, Pavel a dis căpitanului: Îmi este permis a dice ceva cătră tine? El a dis: Scii Egiptenesc? Ore nu esci tu Egipteanul, cel ce mai 'nainte de dilele acestea te-ai resculat, și ai scos în pustie pre cei patru mil de brigandă? Ear Pavel a dis: Eū sūnt om Judeu Tarsean din Cilicia, cetățean al unei cetăți care nu este neinsemnată; și te rog, dămă voe și vorbesc cătră popor. Si dându-i voe, Pară stand pe trepte a făcut cu mâna poporului. Deci făcând: du-se mare tacere, a vorbit în limba ebreescă, dicând:

Bărbați, frați și părinți, auditi acum cuvântul meu de a-XXII
părare cătră voi. (Si audind, că li vorbesce în limba ebreescă, au făcut mai mare tacere.) Si el a dis: Eū sūnt bărbat Judeu, născut în Tarsul Ciliciei, și crescut în acéstă cetate la picioarele lui Gamaliel, învețat cu esactitate în legea părințescă, fiind zelos cătră Dumnezeu, precum voi toți sunteți astă-di; Si am persecutat acéstă doctrină până la moarte, legând și trădând la închisori și bărbați și femei. Precum și archie-reul și totă bătrânamea pote mărturisi de mine, de la carele lui și epistole cătră frați, mergeam la Damasc, ca și pre cei ce erau acolo să-i aduc legăți în Ierusalem, ca și se pedepsescă. Si mergând eu și apropiindu-mă de Damasc, într-amădă-di fără de veste a strălucit din ceriu lumenă mare imprejurul meu. Si am cădut la pămînt, și am audiat vóce dicându-mi: Saule, Saule, de ce mă persecuți? Ear eu am respuns: Cine esci, Dómine? și a dis cătră mine: Eū sūnt Iisus Nazarianul, pre care tu persecuți. Ear cei ce erau cu mine au văzut lumina, și s'aui înfricoșat; dar vócea celui ce'mi vorbia nu aștă audiat-o. Si am dis: Ce voi face, Dómine? Ear Domnul a dis cătră mine: Scolă-te și mergi în Damasc, și acolo îi se va vorbi despre toate cele ce îi s'aui orînduit să le faci. Si fiind că nu puteam vedea de strălucirea luminei aceleia, condus fiind de mâna de cătră cei ce erau cu mine am venit în Damasc. Ear ore-care Anania, bărbat pios dupre lege, probat de toți Judeii ce locuiau acolo, viind la mine, și stând înainte, mi-a dis: Frate Saul, vedi earăști. Si intracea ora am căutat la el. Ear el a

dis: Dumnezeul părinților nostri te-a ales, ca să cunoșci voea
 15 lui, și să vedei pre cel Drept, și să audă vorc din gura lui. Căci
 vei fi marturul lui cătră toți omenii de cele ce ai vădut și ai
 16 audit. Si acum ce întărđii? scolă-te, și botéză-te, și îți spala
 17 păcatele tale, chiămând numele Domnului. Si s'a intemplat
 când m'am intors la Ierusalem și m'e rugam in templu, m'am
 18 aflat in uimire; Si 'l-am vădut dicându-mi: Grăbesce, și eşti
 curēnd din Ierusalem; căci nu vor primi mărturia ta despre
 19 mine. Si am dis: Dōmne, eī sciū cā eū am pus in închisore
 20 și am bătut in sinagogi pre cei ce credeaū in tine; Si când se
 vîrsa săngele lui Stefan marturului tău, eram și eū de față, și
 21 morau. Si 'mă- dis: Mergi; căci eū te voi trimite departe
 la ginte.
 22 Si 'l-aū ascultat până la acest cuvînt, dar atunci aū rădicat
 vorcea lor, dicând: Ia-'l de pe pămînt pre unul ca acesta, căci
 23 nu se cade ca el să trăescă. Si strigând ei și rupend vesti
 24 mintele, și aruncând pulbere in aer; A ordonat căpitanul săl
 ducă in fortareṭă, dicând ca el să se cerceteze cu bătăi; spre a se
 25 cunoscă, pentru care cauṣă strigaū aşa contra lui. Ear pre când
 il legău cu curele, a dis Pavel cătră sutașul cel ce sta de față:
 Ore vi este permis a bate om Roman, și fără de judecată?
 26 Si audind sutașul, a mers de a spus căpitanului, dicând: Căuta
 27 ce vei să faci; căci acest om este Roman. Atunci viind că
 28 pitanul 'i-a dis: Spune'mi, de esci tu Roman. Ear el a dis:
 Da. Si a respuns căpitanul: Cu mulți bani am dobândit ce
 29 tățenia acesta. Ear Pavel a dis: Eū chiar sunt născut intru a
 cesta. Atunci îndată s'aū depărtat de la el cei ce vreaū să
 bată; și căpitanul s'a infricoșat după ce a înțeles că este Ro
 man, și pentru-că il legase.

30 Si a doua-di vrēnd și cunoscă adevărul, pentru ce este acusat
 de Iudei, 'l-a eliberat din lanțuri, și a ordonat să vie archierei
 și tot sinedriul lor, și aducând pre Pavel, 'l-a pus in medilouc lor.

XXIII Ear Pavel privind la sinedriū, a dis: Bărbați, frați, eū cu
 totă buna conștiință am vietuit înaintea lui Dumnezeu.
 2 până într'acesta di. Ear archiereul Anania a ordonat celor
 3 ce 'i sta înainte, și 'l bată preste gură. Atunci Pavel i-a dis:
 Te va bate Dumnezeu, părete văruit; căci ședi și m'e judeci
 4 dupre lege, și ordoni și m'e bată contra legei? Ear cel ce sta
 înainte aū dis: Dar tu insultă pre archiereul lui Dumnezeu?
 5 Ear Pavel a dis: Nu am sciut, fraților, că este archiereu; căci
 este scris: Pre mai marele poporului tău și nu'l vorbească de reu
 6 Ear cunoscând Pavel, că o parte sunt Saddukei, ear ală
 Farisei, a strigat in sinedriū: Bărbați, frați, eū sunt Fariseu, fiu de
 Fariseu; pentru credința in invierea morților eū sunt tras inju

dicătă. Ear vorbind el acăsta, s'a făcut cărtă intre Farisei și intre Saddukei, și s'a dispărțit adunarea. Căci Saddukeii dic, că nu este iuviere, nici ânger, nici Spirit; ear Farisei lă marturisesc amândoue. Si s'a născut strigare mare; și sculându-se cărturări din partea Fariseilor, se certău, dicând: Nicăi un rēu nu afăm într'acest om; ear de 'i-a vorbit spirit său ânger, și nu ne opunem lui Dumnezeu. Si născendu-se gilcăvă mare, și temendum-se căpitanul ca și nu fie sfășiat Pavel de dinsăi, a ordonat ostașilor să vie, și s'il răpescă din mediul lor, și s'il ducă în forteretă. Ear în năoptea următoare stăndu-i Domnul înainte, 'i-a dis: Îndrăznesce, Pavel! căci precum ai mărturisit de mine în Ierusalem, aşa și te cade să mă mărturisesc și în Roma.

Ear făcându-se diuă, s'a adunat unii Iudei, și s'a anatematisat, dicând, că nici vor mâncă nici vor bă, până nu vor omor pre Pavel. Si erau mai mulți de patru-deci cei ce făceau seră acest jurămēnt. Aceștia mergând la archirei și la bătrâni, aui dis: Cu anamata ne-am anatematisat, că nimic nu vom gusta, până nu vom omori pre Pavel. Acum dar voi împreună cu sinedriul faceți cunoscut căpitanului, ca mâne s'il pogore la voi, ca cum atăi vré și cercați mai cu amăruntul despre el; ear noi, mai năinte de a se apropie el, suntem gata să il omorim.

Si auind fiul surorii lui Pavel de complot, mergând a intrat în forteretă, și a spus lui Pavel. Atunci Pavel chiāmând la sine pre unul din sutași, a dis: Du pre acest ténér la căpitanul; căci are ceva săi spue. Deci acela luându-l, 'i-a dus la căpitanul, și 'i-a dis: Pavel arestatul, chiāmându-mă la sine, s'a rugat și aduc pre acest ténér la tine, căci are ceva săi spue. Ear căpitanul luându-l de mâna, și ducându-se la o parte, 'i-a intrebat: Ce este aceea ce ai sămî spui? El a dis: Iudeii sunt și săfătuit si te rōge, ca mâne si aduci pre Pavel la sinedriu, ca cum ar vré ceva mai cu amăruntul si întrebe despre dinsul. Deci tu si nu-i ascultă; căci il pândesc bărbăti mai mulți de patru-deci, cari s'a anatematisat, ca nici si mânânce, nici si bea, până nu'l vor omori; și acum sunt gata, asceptând făgăduință de la tine. Deci căpitanul a dimis pre ténérul, oprindu-i si nu spue nimeneu, că 'i-a arătat acestea.

Ear chiāmând pre doi din sutași, a dis: Gătiți doue sute de ostași, și doue sute de lânceri, și septe-deci de călăreți, și mergă până la Cesarea, la a treia óră din năopte. Si aduceți dobitoce, ca si pue pre Pavel, spre a'l duce la Felics guvernatorul. Si a scris o epistolă de cuprinsul acesta: Claudiu Li-sia lui Felics pré-puternicului guvernător, salutare. Acest bărbat era prins de Iudei, și era și fie omorit de dinsăi; atunci am venit eu cu óste, și 'l-am scăpat, înțelegând că este Roman.

28 Si vréud si înțeleg caușa pentru care il acușă, l-am pogorit la
 29 sinedriul lor. Si l-am aflat acușat în cestiuine de legea lor.
 30 ear neavénd nici o vină vrednică de moarte séu de lanțuri. Si
 vestindu-mi-se, cum că Iudeii pândesc pre acest bărbat, de in-
 dată l-am trimis la tine; ordonând și acușătorilor si spue cele
 31 Atunci ostasii luând pre Pavel, dupre cum li se ordonase,
 32 l'-au adus nótpea la Antipatrida. Ear a doua și, lăsând pre
 33 călăreți și mérge cu el, s'au intors in forteretă. Acestia in-
 trând in Cesarea, si trădând guvernătorului epistola, a pus și
 34 pre Pavel înaintea lui. Si cetindu-o guvernătorul, a întrebăt
 35 pre Pavel din cari părți este; si astănd că este de la Cilicia. A
 dis: Te voiú audi pre tine, când și acușătorii tēi vor veni. Si
 a ordonat ca el si fie pădit in palatul lui Erod.

CAP. XXIV.

Acușațiunea și apărarea lui Pavel. Pavel înaintea guvernătorului Felice.

- 1 Ear după cinci dile s'a pogorit arhieoreul Anania cu bă-
 2 trâni și cu un orator *anume Tertil*, cari au informat pre-
 3 guvernător contra lui Pavel. Si chiărmat fiind el, Tertil a in-
 4 ceput a'l acusa, dicând: Că multă pace am căstigat prin tine,
 5 prin a ta prevedere. Noi, pré-puternice Felice, o recunoș-
 6 tem in tot timpul, și in tot locul, cu totă mulțumita. Înse ca
 7 nu te mai ostenesc, te rog si ne audî in scurt cu a ta in-
 8 dulgență. Căci am aflat pre omul acesta pestilențios, și atâ-
 9 jând rescólă intre toți Iudeii ce sunt in totă lumea, și *care este*
 10 mai marele sectei Nazarienilor; Care a și încercat a spurca
 11 templul; pre care l-am și prins, și am vrut să'l judicăm dupre
 12 legea nostră. Dar căpitanul Lisie viind, cu mare silă l'-a luat
 13 din mâinile noastre; Ordonând acușătorilor lui să vie la tine;
 14 de la care, insuși cercetând, vei pute să cunoșci *adeverul* tutu-
 15 ror acestora, de cari noi il acușăm. Si aú consimțit și Iudeii,
 dicând cum că acestea sunt aşa.
 10 Atunci Pavel, după ce guvernătorul l'-a făcut semn și vor-
 bescă, a respuns: Sciindu-te, că de mulți ani esci judecător a-
 11 cestei națiuni, mai cu placere respund pentru sine'mi. Căci tu
 poți cunoșce, că nu sunt mai mult decât doue-spre-dece dile,
 12 de când m'am suit să mă inchin in Ierusalem; Si nici in tem-
 plu nu m'aú aflat disputând cu cineva, nici atâjând pre popor
 13 la rescólă nici in sinagogă nici in oraș; Nici pot dovedi a-
 14 cesta de care acum mă acușă. Înse acesta mărturisesc tēi,
 că dupre doctrina pre care ei o dic eres, aşa servesc Dumnezeu-
 lui părinților mei, credând tōte cele scrise in lege și in profeti;
 15 Avénd această speranță in Dumnezeu, carea și insuși acestia să

că va sî se inviere a morților, și dreptilor și nedreptilor. De aceea 16
eū mă deprind, și am tot-de-a-una o conștiință nevinovată cătră
Dumnejdeū și cătră omenei. Ear după multă ană am venit să fac 17
milostenie la națiunea mea, și sacrificii. Ocupându-mă cu a-18
cestea, unii Iudei din Asia m'au aflat curățindu-mă în templu,
nici eu glotă nici cu glicéva. Aceia trebuia să fie de față 19
înaintea ta, și să mă acuse, de aū aflat ceva nelegit în mine, stănd 20
cestia singuri să spue, de aū aflat ceva nelegit în mine, stănd 21
eū înaintea sinedriului; Decât numai în privință acestei unei 22
vōce, cu care am strigat, stănd între ei: Pentru invierea morților
eū mă judic astă-dă de voi.

Ear Felics audind acestea, și sciind mai cu esactitate des-22
pre această cale, l-a mănat, dicând: Când va veni căpitanul
Lisie, voiū otări asupra celor relative la voi. Si a ordonat su-23
tașului și pădescă pre Pavel, și să l'țină în óre-care libertate,
și pre nimene si nu oprescă dintr'ăi lui de a'i servi, său a
veni la el.

Ear după căteva dile viind Felics cu Drusilla femeea lui, 24
carea era Iudeică, a chiămat pre Pavel, și l-a aușit despre cre-
dința c ea în Christos. Si vorbind el despre dreptate, în- 25
frânare și judicata ce va sî fie, cutremurându-se Felics a qis:
Pentru astă dată mergi; și când voiū afa timp, te voiū mai chiă- 26
ma. Anca și spera, că i se vor da banii de la Pavel, ca și l' 27
elibereze; pentru aceea și mai adeseori chiămându-l vorbia cu el.

Ear implinindu-se doi ani, a venit Porciu Fest în locul lui 28
Felics; ear Felics vrênd și facă placere Iudeilor, a lăsat pre
Pavel legat.

CAP. XXV, XXVI.

*Pavel se apără înaintea lui Fest, și apelăză la Cesarul. El se apără
înaintea regelui Agrippa.*

Deci Fest intrând în provinția, după trei dile s'a suit de 1
la Cesarea la Jerusalem. Atunci archiereul și cei mai 2
însemnați ai Iudeilor l-a informat contra lui Pavel, și l'
rugău; Cerând grația loruși contra lui Pavel, ca s'il trimite 3
la Ierusalem. (Ear ei făcuseră complot, și l'uciđe pe drum.) Dar 4
Fest a respuns, că Pavel este sub padă în Cesarea, și că el
degrab va sî mérge acolo. Deci, a qis el, cei dintre voi cari 5
pot, și se pogore impreună, și să acuse pre acest bărbat, de
aū ceva contra lui.

Si petrecând la ei nu mai mult decăt dece dile, s'a pogo- 6
rit în Cesarea; și a doua-di sedând în tribunal, a ordonat să
se aducă Pavel. Si viind el, aū stătut împrejurul lui Iudei, 7
cari veniseră din Ierusalem, multe și grele acușări aducând contra 8
lui Pavel, cari nu le puteau dovedi. Ear Pavel apărându-

se a respuns: Nicăi contra legei Iudeilor, nici contra templului,
 9 nici contra Cesarului nu am greșit ceva. Ear Fest vrînd si
 facă placere Iudeilor, respundând a dis lui Pavel: Voiesci si te
 10 suți la Ierusalem, și si te judici acolo pentru acestea înaintea
 lui, unde trebuie si mă judic; Iudeilor nici o nedreptate nu am
 11 făcut, precum si tu mai bine cunosci. Căci de am făcut ne-
 dreptate, si de am lucrat ceva vrednic de morțe, nu mă feresc
 de morțe; dar dacă nimic nu este adeverat din cele cu cari ei
 12 Cesarul. Atunci Fest conferind cu consiliul, a respuns: Ai a-
 pelat la Cesarul? la Cesarul vei merge.
 13 Ear după căteva dile regele Agrippa și Bernica s'au pogo-
 14 rit in Cesarea, si salute pre Fest. Si petrecând multe
 acolo, Fest a informat pre rege despre Pavel, dicând: Este un
 15 bărbat lăsat legat de Felics; Despre care, fiind eū in Ieru-
 salem, m'aū informat archierii și bâtrâni Iudeilor, cerând con-
 16 demnarea lui. Dar lă-am respuns: Nu este datină la Romani,
 de față pre pîrișii lui, și si și ia loc de respuns pentru acu-
 17 sarea sa. Deci ei adunându-se aici, nu am făcut amânare, ci
 a doua di sedînd în tribunal am ordonat si se aducă bărbatul.
 18 Contra căruia sculându-se pîrișii, nici o vină aduceău dintăra-
 19 celea cari eū presupuneam; Ci numai nisice întrebări despre
 a lor superstiții aveau contra lui, și despre un Iusus óre-care
 20 mort, pre care dicea Pavel că este viu. Si nedumerindu-mă
 eū in cestiunea acesta, l-am întrebat de voiesce si mîrgă la
 21 Ierusalem, si acolo si se judice despre acestea. Ear Pavel a-
 pelând si fie păstrat pentru judecata împaratului, am ordonat
 22 si fie pădit până ce il voi trimite la Cesarul. Ear Agrippa
 a dis lui Fest: Așăi voi si eū si aud pre acel om. Ear el a dis:
 Mâne il vei audăi.
 23 Deci a doua di viind Agrippa și Bernica cu mare pompă,
 si întrând in auditoriu cu căpitanii cei mai mari si cu cei mai
 24 însemnați ai cetăței, a ordonat Fest, si s'a adus Pavel. Si a
 dis Fest; Rege Agrippa, si totu bărbații cei ce sunteți cu noi,
 vedeti pre acesta, despre care totă multimea Iudeilor mi s'a
 rugat si in Ierusalem si aici, strigând că el nu trebuie si mai
 25 trăiescă. Ear eū cunoscând că el nimic vrednic de morțe nu
 a făcut, si el insuși apelând la Cesarul, am decis si'l trimis.
 26 Dar nu am nimic sigur a scrie despre el domnitorului meu.
 Pentru aceea l-am adus înaintea voastră, si mai cu seamă înain-
 tea ta, rege Agrippa, ca, făcîndu-se cercetare, si am ce scrie.
 27 Căci mi se pare absurd si trimis un arestat, fără a însemna
 acușările aduse contra lui.

A tuncī Agrippa a dīs luī Pavel: Ti se dă voe si vorbescī XXVI
 A pentru tine insuști. Ear Pavel intindēnd mâna, a respuns:
 Mē socotesc fericit, rege Agrippo, că astădi pot respondere 2
 pentru mine inaintea ta despre tōte cele de cari mē pîrisc Iudei;
 Mai cu sémă *fînd-că te cunosc*, că scîi tōte datinele și 3
 intrebările Iudeilor; de aceea te rog, ca si mē ascultă cu indul-
 gență. Viéta mea din ténereje, care din început a fost între 4
 națiunea mea in Ierusalem, o scîu toți Iudeii; Cari mē cu-
 noscău mai d'inainte, (de vor vré si mărturisescă,) că dupre 5
 secta cea mai essactă a legei nōstre am trăit *ca Fariseu*. Si 6
 acum stăjudicându-mē pentru că mē incred in făgăduința care
 a dat-o Dumnezeu părinților nostri; La *împlinirea* căreia cele 7
 doue-spre-dece seminții ale nōstre, neincetată diua si nōptea ser-
 vind lui *Dumnezeu*, speră si ajungă. Pentru acăstă speranță, 8
 rege Agrippo, sunt acusat de Iudei. — Ce? lucru incredibil se
 pare voue, că Dumnezeu înviéză pre morți? Si eū am gân- 9
 dit, că trebuia si fac multe contra numelui lui Iisus Nazarienul.
 Ceea ce am si facut in Ierusalem; căci luând autoritate de la ar- 10
 chierei, am inchis in inchisore pre mulți din sănți; si când e-
 raū si se omore ei, am dat votul meu contra lor. Si in tōte 11
 sinagogile de multe-ori muncindu-i, ii silfam si hulescă; si forte
 infurându-mē contra lor, ii persecutam până si prin orașele
 cele din afară. *Ocupându-mē* cu aceste am mers la Damasc 12
 cu autoritate si cu ordin de la archierei; Si la amedă-di, rege, 13
 am vîdut pe cale lumină din ceriū, mai strălucitoré decât so-
 rale, strălucind imprejurul meu si a celor ce mergeau cu mine.
 Ear noi toți cădend la pămînt, am audit eū vóce dicend cătră 14
 mine, si vorbind in limba ebreescă. Saule, Saule, de ce mē per-
 secuți? greu iți este a lovi cu piciorul contra boldurilor. Ear 15
 eū am dīs: Cine esci, Dómne? Ear el a dīs: Eū sunt Iisus pre
 care tu persecuți; Ci te scolă, si stăi pe picioarele tale! căci 16
 spre acăsta m'am arătat tie, ca si te orînduesc serv si martur
 a celor ce ai vîdut, si a celor pentru cari mē voiū arăta tie;
 Scoțendu-te din acest popor si de la ginte, la cari acum te tri- 17
 mit; Si dischidă ochii lor, ca si se intorcă de la intunecere la 18
 lumină, si de la puterea Satanei la Dumnezeu, ca ei si ia er-
 tare păcatelor si moscenire intre cei sănți prin credința cea
 in mine.

Pentru aceea, rege Agrippo, nu am fost neascultător vede- 19
 niei ceresci; Ci am mărturisit întăiu celor din Damasc, si in 20
 Ierusalem, si prin totă terra Indeei, si atunci gintelor, ca si se
 pocăiescă, si si se intorcă la Dumnezeu, făcând lucruri vrednice
 de pocăintă. Pentru acestea Iudei prindendu-mē in templu, 21
 s'incerară si mē omore. Înse dobândind ajutor de la Dum- 22
 nezeu, stăpână intr'acăstă dī, mărturisind la mic si la mare,

- nimic vorbind afară de cele ce și profetii și Moise aduți profeții,
 23 că vor să fie: Că va suferi Christos, și că el va fi întâiul, care
 se va scula din morți, și va vesti lumină poporului acestuia și
 gintelor.
- 24 Ear el acestea dicând, Fest cu tare vóce a dîs: Pavele, ai
 25 nebun; cartea cea multă te aduce spre nebunie. Dar el a
 26 devărului și ale mintei sănătose; Căci regele scie de acestea,
 27 cătră care și cu îndrăznelă vorbesc; nu cred că îi va fi ceva din
 28 rege Agrippa, pre profeti? sciū că credi. Ear Agrippa a dîs
 29 cătră Pavel: Căt pe ce să mă înduplică a deveni Chrestin. Dîs-a
 Pavel: Aș dori de la Dumnezeu, ca și în pucin și în mult nu
 30 numai tu, ci și toti cei ce mă aud astă-dî, să fiți astfel precum
 și eu sunt, afară de lanțurile acestea.
 31 Si acestea dicând el, s'a sculat regele, și guvernătorul, și
 Bernica, și cei ce sedeau cu ei; Si depărtându-se vorbia unul
 cătră altul, dicând: Acest om nu face nimic vrednic de moarte
 32 său de lanțuri. Ear Agrippa a dîs lui Fest: Acest om se poate
 elibera, de nu ar fi apelat la Cesarul.

CAP. XXVII, XXVIII.

Plutirea lui Pavel și spargerea corăbiei. Petrecerea lui în insula Melita; venirea sa la Roma.

- 1 Ear otărindu-se ca și mergem noi în Italia, s'a trădat
 2 Pavel și ore-cari alți arestați unui sutăș anume Iulie,
 din cohorta Augustă. Si întrând într-o corabie de la Adramit,
 având a pluti pe lângă termurile Asiei, am pornit fiind cu noi
 3 Aristarch Macedonean din Thessalonic. Si a doua zi am venit
 în Sidon; și trătând uman Iulie pre Pavel, îi-a dat voe și mérge
 4 pe la amici și fie ingrijit. Si de acolo pornind, am plutit pe
 5 lângă Cipru, pentru că vînturile erau contrarii. Si treceând
 6 marea Ciliciei și a Pamfiliei, am venit la Mira Liciei. Si acolo
 7 afănd sutășul o corabie din Alessandria plutind la Italia, ne-a
 8 înbărcat într'insa. Si în multe zile plutind incet, și abia so-
 sind lângă Cnid, nelăsându-ne vîntul, am plutit pe lângă Creta
 9 față de Salmodia. Si de abia trecând, am venit la un loc ce
 se chiama: Limanuri bune, de care era aprópe orașul Lasea.
 10 Ear mult timp trecând, și fiind plutirea pericolosă, pentru că
 11 și postul trecuse deja, năindemna Pavel, Dicându-li: Bărbăț,
 văd că acăstă plutire va să fie cu necaz și cu multă pagubă
 nu numai a povării și a corăbiei, ci și a vietei noastre. Ear
 sutășul asculta mai mult pre cărmaciū și pre căpitanul corăbiei,
 12 de căt cele ce vorbia Pavel. Si nefind limanul bun de ernat,
 cei mai mulți sfătuiau să se ducă de acolo, ca, dacă se va

putea, și ajungă la Finica, și erneze, care este liman al Cretei,
jăcând despre sud-vest și despre nord-vest.

Si sufflând vîntul de sud, părându-li că vor isbuti în pro-
punerea lor, așă rădicat *ancora*, și așă plutit pe lângă marginile
Cretelei. Ear nu după mult timp s'a rădicat contra insulei un 14
vîtoros, ce se chiamă Evroclidon. Așă răpită fiind cora-
bia, și neputând resista, nu purtă, lăsându-ne dupre vînt. Si 15
treceând pe lângă o insulă ce se chiamă Clauda, abia am putut
prinde luntrea. Si trăgându-o, marinarii întrebuițau tôte mij-
locile, incingând corabia cu frâmbii; și temându-se să nu cađe
preste un scruntar, așă lăsat pânzele, și așă se purtau. Si 17
învăluindu-ne, a două și așă aruncat povora din corabie in mare.
Si a treia și noi cu mâinile noastre am lepădat tôte lucrurile 18
corăbiei. Dar neărătându-se nici sôrtele nici stelele mai multe 19
dile, și vîtor nu pucin fiind contra nostră, s'a luat totă speranța
de a ne măntui.

Ear după ce nu așă măncat mult timp, Pavel stănd in međi-
locul lor a dis: Bărbați, se cădea și mă ascultați, și să nu ple-
cați de la Creta, ca să fi fost scutiți de acest necas și pagubă.
Si acum vă indemn să îndrăzniți; căci nu se va pierde nici un 22
suferit dintre voi, ci numai corabia; Căci "mă-a statut înainte 23
într'acéstă nótpe" ângerul lui Dumnezeu, al căruia sunt ești, și
căruiu servesc. Dicând: Nu te teme, Pavele, tu trebuie să stai 24
înaintea Cesarului; și éca 'ă-a dăruit Dumnezeu pre toți cei
ce plutesc cu tine. Drept aceea, bărbați, fiți îndrăzneți; căci 25
cred lui Dumnezeu, că așă va fi precum mi s'a vorbit. Înse 26
într'o insulă ore-care este să cădem noi.

Ear când a sosit nótpea a patru-spre-decea, învăluindu-ne 27
în marea Adriatică, pe la mijedul noptii, li părea marinilor,
că se apropie de un pămînt; Si pogorînd măsura, așă afiat 28
stânjini doue-deci; și trecând pucin de acolo, și earăși măsu-
rand, așă afiat stânjini cinci-spre-dece. Atunci temându-se ca 29
nu cum-va să cădem în locuri pietroase, aruncând patru ancóre de-
spre cîrma corăbiei, acceptău a veni diua.

Ear marinarii căutând să fugă din corabie, și eliberând lun- 30
treia în mare, sub pretest ca cum ar vrea să arunce ancore
despre partea d'inainte, Dis-a Pavel sutașul și ostașilor: De 31
nu vor remâno acestia în corabie, voi nu vă veți pute măntui.
Atunci ostașii tăinand funiile luntrei, așă lăsat-o să căde. 32

Ear când era să se facă diua, Pavel rugă *pre toți* să mă- 33
nânce bucate, dicând: Patru-spre-dece dile sunt astă-di, de când
nu ați măncat, acceptând și nimic gustând; Pentru aceea vă 34
rog să măncăți; căci acesta este de nevoie pentru conservarea
vostă; căci nici unuia din voi păr din cap nu va căde. Si a- 35
cestea dicând, și luând pâne, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea

36 tuturor, și frângând, a început a mânca. Atunci incurăgindu-se cu totii aș luat și ei de aș mânca. 37 Si eram in corabie se cu totii aș luat și ei de aș mânca. 38 preste tot doue sute și șepte-deci și șese de suflete. 39 Si săturându-se de bucate, aș ușurat corabia, aruncând grăul în mare, și făcându-se șiuă, nu cunoșteau pămîntul, ear vedea de departe un sin ce avea termuri, la care se sfătuiau, de ar fi mare; în același timp aș slăbit funile cirmelor, și rădicând pânza cea mică dupre vîntul care suflă, trăgea spre termuri. 40 Si rădicând ancorele, s'au lăsat pe 41 Si cădînd într'un loc dintre doue mări, s'au infiț corabia; și partea de dînaîntea s'au implânat și sta neclătit; ear parteau 42 napoi se rupea de puterea valurilor. Ear ostașii sfătuiră si 43 omore pre arestați, ca și nu scape cineva in not. Dar sutagul vrînd si scape pre Pavel, i-a oprit de la cugetul lor; și a ordonat, ca cei ce vor putea și înôte, si se arunce in apă mai în 44 tăiu, și si esé la pămînt. Ear cei-l-alti, unii pe scânduri, alții pe sfărâmături din corabie.

Astfelii aș scăpat toți la uscat.

XXVIII *S*i când aș scăpat, atunci aș cunoșcut că insula se chiama 2 *Melita*. Ear barbarii aș făcut nu pucină milă cu noi; căci făcînd foc, ne-aș primit pre toți, din cauza plœi și a fîgului ce era.

3 Si strângînd Pavel multe găteje, și puindu-le pe foc, a esit 4 o viperă din căldură, și s'apucat de mâna lui. Si vîdend barbarii fera spândurând de mâna lui, diceau unul cătră altul: De sigur acest om este ucigaș, pre care scăpând din mare, 5 dreptatea nu 'l-a lăsat și trăiescă. Înse el scuturând fera in 6 foc, nicî un rêu nu a suferit. Ear ei acceptau și se umfle el, 7 séu și cadé de odată mort; dar acceptând ei mult, și vîdend că nu i se făcuse nicî un rêu, schimbând gândul, diceau că este deu.

7 Si imprejurul aceluia loc erau moșile mai mareluî insulei, a nume Poplie; care primindu-ne, ne-a ospetat cu buna-voință 8 trei dile. Si jacea părintele lui Poplie suferind de friguri și de disenteria; la acesta întrând Pavel, și rugându-se, și puindu-și 9 mânila pe el, 'l-a vindecat. Acestea făcîndu-se, și cei-l-alti 10 cari aveau bôle in insulă, veniau și se vindecau. Acestia cu multă onore ne-aș onorat, si pornind noi, nă-aș adus cele de trebuință.

11 După trei luni ne-am pornit cu o corabie Alessandriana 12 ce ernase in insulă, căreia semnul era Castor și Pollucs. Si 13 sosind in Siracusa, am remas acolo trei dile. Si de acolo în 14 sud, a doua di am venit la Potioli; Aici astănd frați, ei ne-aș rugat și petrecem la ei șepte dile; apoi am venit la Roma.

Ear frații aușind cele despre noi, aă esit de acolo spre întim- 15
pinare noastră, până la forul lui Appie și la Trei Taverne; pre-
cari vădendu-i Pavel, și mulțumind lui Dumnezeu, a luat in-
dražnăla.

Ear viind noi la Roma, sutașul a trădat pre cel arestați că- 16
pitanalui ștei; ear lă Pavel i s'a dat voe si petrecă deosebit,
cu sutașul cel ce'l pădia. Ear după trei dile a chiămat Pavel 17
pre mai marii Iudeilor; și adunându-se ei, li-a dis: Bărbați,
frați, eu nimic facând contra poporului, seū datinelor părintesci,
am fost legat in Ierusalem și trădat in mâinile Romanilor;
Cari judecându-mă voiau si me elibereze, fiind că nici o vină 18
de mōrte nu era in mine; Ear opunēndu-se Iudei, am fost 19
silit a apela la Cesarul; nu că așă avé in ceva a acusa pre na-
tjinea mea. Pentru acéstă caușă v'am chiămat, si vă văd și 20
si vorbesc cu voi; căci pentru speranța lui Israel sunt legat cu
acest lanț. Ear ei i-aă dis: Noi nici cărăi am luat din Iudeea 21
despre tine, nici viind cine-va din frați ni-a spus, seū a vorbit
ceva rău despre tine. Dar ne rugăm si aușind de la tine pă- 22
rerea ce aă; căci de secta acéstă scim că in tot locul i se dice
de rău.

Si orinduindu-i di, aă venit mulți la dinsul unde gazduia; 23
cărora mărturisind, li spunea de împărăția lui Dumnezeu, dove-
dindu-li cele despre Iisus din legea lui Moise și din profeți, de
demâna pănă séra. Si unii credeați cele ce se diceau, ear 24
alții nu credeați. Si împărechindu-se intre dinsii, s'aă dus, 25
dicând Pavel un cuvînt: Bine a vorbit Spiritul Sânt prin pro-
fetul Isaia cătră părintii nostri, Dicând: Mergi la acest po- 26
por, și di: Aușind veți audi, și nu veți înțelege; și privind veți
privi, și nu veți vedé; Căci ânima acestui popor s'a ingrosat, 27
și urechile lor sunt grele de aușit, și ochii lor 'și-aă inchis; ca
nu cumva si vădă cu ochii, și si audă cu urechile, și si înte-
légă cu ânima, și si se întorce și eă și'r vinec. Drept aceea 28
si vi fie cunoscut, că măntuirea lui Dumnezeu s'a trimis gin-
telor, și ei o vor asculta. Si acestea el dicând, aă esit Iudei, 29
având multă disputație intre dinsii.

Ear Pavel a petrecut doi ani deplini in casa sa închiriată, 30
si primia pre toți cari veniau la dinsul; Predicând împărăția 31
lui Dumnezeu, și învețând cele despre Domnul Iisus Christos
cu totă îndražnăla, și fără oprělă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL cătră ROMANI.

CAP. I.

Necessitatea evangeliiei probată prin starea morală a gîntelor.

- 1 Pavel servul lui Iisus Christos, chăamat *a jî apostol*, consa-
2 crat spre evangelia lui Dumnezeu, (Carea mai nainte
3 a făgăduit-o priu profetii seî în sântele scripturi,) Despre Fiul
seu Iisus Christos, Domnul nostru, care dupre corp s'a născut
4 din semența lui David; Ear dupre spiritul sănătenei s'a de-
clarat cu putere Fiului al lui Dumnezeu prin invierea din morți;
5 Prin care am primit harul și apostolia, spre a aduce tôte na-
6 ţunile la ascultarea credinței, pentru numele lui; Între cari
7 sântete și voi, chăamați ai lui Iisus Christos; *Voue tuturor*,
celor din Roma, iubiți ai lui Dumnezeu, și chăamați *a jî sănă-*
Har jie voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de
la Domnul Iisus Christos.
- 8 Mai întâi mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Christos
despre voi toți, că credința voastră se vestesce în totă lumea.
9 Căci Dumnezeu, căruia serveșc cu spiritul meu în evangelia Fiul-
lui seu, îmi este martur, cum că neîncetă fac amintire de voi.
10 Tot-dea-una în rugăciunile mele rugându-mă, ca de m'asi in-
11 lesni vre-o-dată, voind Dumnezeu, și viu la voi; Căci doresc
sî vî vîd, ca sî vî comunic dar spiritual spre întărirea voastră;
12 Adică, ca sî mă măngăiu împreuna cu voi prin credința cea
mutuală a voastră și a mea.
- 13 Deci voi și scîti, fraților, că de multe ori mă-am propus
sî viu la voi, ca sî am fruct și intre voi, precum și intre ce-
14 le-l-alte gînte; dar am fost oprit până acum. Eșu sunt dator
15 și Ellinilor și Neellinilor, și inteleptilor și neînteleptilor. Așa
dar încăt atîrnă de mine, sunt gata a predica evangelia și voue
celor din Roma.
- 16 Căci nu mă rușinez de evangelia lui Christos; că este pu-
tereala lui Dumnezeu spre măntuirea a tot celu ce crede: a lu-
17 deului mai întâi, și a Ellinului. Căci într'insa se discopere
dreptatea lui Dumnezeu din credință spre credință; precum este
scris: Dreptul va trăi prin credință.
- 18 Căci mânia lui Dumnezeu se discopere din ceriș asupra n-
potă impietatea și nedreptatea ómenilor, cari silnicesc aderă.

rul cu nedreptate. Căci ceea ce se poate cunoșce din ale lui 19
 Dumnețeū este visibil într'înșii; căci Dumnețeū li-a arătat.
 Căci cele nevisibile ale lui, adică eterna lumeni putere și dumne- 20
 deirea, se văd lămurit de la creaarea lumii, înțeleghindu-se din
 săpturi; încă e sânt fără de respuns; De oare ce cunoșcend 21
 pre Dumnețeū, nu i-a glorificat ca pre Dumnețeū, nici i-a
 mulțumit; ci s'a facut vană în părerile lor, și s'a întunecat âni-
 ma lor c'en neînțelegîtoră. Dicându-se că sunt înțeleptă, au 22
 devenit nebuni; Si aș schimbat gloria nestricăiosului Dum- 23
 nețeū în imaginea omului stricăios, și a paserilor și a patru-
 pedelor și a tărătorilor. Pentru aceea i-a trădat Dumnețeū 24
 în poftele ânimilor lor spre necurăția, ca și disonoreze corporu-
 rile lor in sine; Acei cari aș schimbat adevărul lui Dumne- 25
 dău în minciună; și aș adorat și aș servit creației mai mult
 decât Creatorului, care este bine-cuvântat in etern. Amin.
 Pentru aceea i-a trădat Dumnețeū la pofta înjositorie; căci și 26
 femeile lor și aș schimbat usul natural in cel ce este contra
 naturii. Asemenei și bărbații părăsind usul natural femeiesc, 27
 s'a aprins în poftele lor unul spre altul; bărbați cu bărbați
 comitînd rușinea, aș primit in sine resplătirea, ce li se cădea,
 pentru retăcirea lor. Si fiind că nu aș voit a avé pre Dum- 28
 nețeū in cunoștință, i-a trădat Dumnețeū in minte reprobata,
 spre a face cele ce nu se cade; Plini fiind de totă nedrep- 29
 tatea, de disfrânare, de nelegiuire, de lăcomie, de reputație; plini
 de invidie, de ucidere, de sfadă, de vicleșug, de viții, șoptitorii;
 Calomniatori, uritori de Dumnețeū, vătămători, îngânații, tru- 30
 făși, născocitori de rele, neascultători de părintii; Neînțele- 31
 gători, călcători de invioiele, fără dragoste naturală, neîmpăcați,
 nemilostivi; Cari sciind dreptatea lui Dumnețeū, că cei ce 32
 fac unele ca acestea sunt vrednici de mōrte, nu numai fac a-
 cesta, ci âncă se bucură de cei ce le fac.

CAP. II, III.

Iudeii sunt vinovați ca și gintelile, și păcătuesc contra lui Dumnețeū
 și a legii lui. Omul se îndrăptă prin credință, ear nu prin fapte.

Pentru aceea esci fără de respuns, O omule, veri-cine ai 1
 fi, carele judici; căci in ce judici pre altul, însuți te con-
 demni; căci tu, carele judici, faci aceleași. Ear noi scim, că 2
 judecata lui Dumnețeū cste dupre adevăr contra celor ce fac
 unele ca acestea. Si oare socotesci acesta, O omule, cel ce 3
 judici pre cei ce fac unele ca acestea, și tu însuți faci aceleași,
 că vei scăpa de judecata lui Dumnețeū? Séu aș tu disprețuesci 4
 bogăția bunătăței lui, și a ingăduinței și a indelungei lui răbdări,
 neconsiderând, că bunătatea lui Dumnețeū te aduce la pocăință?
 Ci dupre ânima ta cea impetrată și nepocăită, îți adună mânie 5

pentru diua măniei și a discoperirei dreptei judicării a lui Dumnezeu;
 6 7 Care va resplăti fie căruia dupre faptele lui: Celor
 ce prin răbdare în fapte bune cauță gloria și onore și immor-
 titate—viețea eternă; Ear celor prigoniitori, caruia nu se supun
 8 adeverului, ci se supun nedreptății—mănie și urgie. Necaz și
 strimtorare preste tot sufletul omului ce lucrăză reu: al Iudeu-
 10 lui mai întâi, și al Ellinului; Dar gloria și onore și pace
 11 tot celu ce face binele: Iudeului mai întâi, și Ellinului. La
 12 Dumnezeu nu este căutare în față. Căci căți au păcatuit
 fără lege, se vor și pîrde fără lege; și căți au păcatuit sub lege,
 13 vor fi judecați dupre lege; (Căci nu auditorii legei sunt drepti
 14 înaintea lui Dumnezeu, ci făcătorii legei se vor îndrepta. Căci
 când gîntece nu au lege fac din fire cele ale legiei, aceia ne-
 15 având lege, ei singuri își sunt lege; Cari arată că cererile le-
 gei sunt scrise în animile lor, fiindcă conștiințele lor li dău
 16 In diua când va judica Dumnezeu cele ascunse ale ómenilor
 prin Iisus Christos, dupre evangelia mea.
 17 Éca, tu te numesci Iudeu și te razamî pe lege, și te laudă
 18 în Dumnezeu, Si cunoscî voea lui, și apreciezî cele utile, fiind
 19 învățat din lege; Si te incredî a fi conducător orbilor, lumina
 20 celor din întuneric; Îndreptător celor fără de minte; învăță-
 tor pruncilor, având forma scînteii și a adevărului în lege. Deci
 tu, carele învețî pre altul, pre tine nu te învețî? Tu, carele pre-
 22 dici: si nu fure, furi? Tu, carele dici: si nu comîte adul-
 teriu, comîte adulteriu? Tu, carele abominezî idolii, furi cele
 23 sante? Tu, carele te laudă cu legea, prin călcarea legei dis-
 24 onorî pre Dumnezeu? Căci numele lui Dumnezeu se blasfemă
 între gînte prin voi, cum dice scriptura.
 25 Căci circumcisîunea folosescă, dacă facă legea; ear dacă escă
 căcător de lege, a ta circumcisîune s'a făcut necircumcisîune.
 26 Drept aceea de va pădi necircumcisîunea prescrierea legei, aú
 27 nu se va socoti necircumcisîunea *sa* in loc de circumcisîune? Si
 necircumcisîunea cea naturală, dacă împlinescă legea, aú nu te
 28 va condamna pre tine, care având scriptura și circumcisîunea
 escă căcător de lege. Căci nu cel din afară este Iudeu, nici
 29 cea din afară, in corp, este circumcisîune; Ci acela este Iu-
 deu cel din intru, și circumcisîune este cea a ânimei, in spirit,
 ear nu in literă: a căruia laudă nu este de la ómeni, ci de la
 Dumnezeu.

III *Care deci este prerogativa Iudeului?* séu care este folosul cir-
 2 cumcisîunei? Este mare din tóte punctele de vedere;
 mai întâi, că lor s'aú incredințat cuvintele lui Dumnezeu.
 3 Căci ce este, dacă unii nu au credut? nu cumva necredința lor
 4 va nimici fidelitatea lui Dumnezeu? Nicăi de cum; ear fie

Dumnețeū adevărăt, și tot omul mincinos; precum este scris: Ca și te îndreptez în cuvintele tale, și si biruesci când vei judica. 5

Dacă nedreptatea nôstră pune în evidență dreptatea lui Dumnețeū, ce vom șice? nu döră nedrept este Dumnețeū, care se mainui? (vorbesc omenesc.) Nicăi de cum; căci atunci cum va 6
judica Dumnețeū lumea? Si earăși, dacă adevărul lui Dumnețeū prin minciuna mea a prisoit mai mult spre gloria lui: de 7
ce dar și eū mă mai judic ca un păcătos? Si de ce și nu facem cele reale, ca și vie cele bune? precum suntem calomniati, dicind unii că vorbim aza; a căroră condamnare este dréptă. 8

Ce deci? suntem noi măi buni decât gintelie? Nu, nicăi de cum; 9
căci mai nainte am dovedit, că toți, și Iudei și Ellini, sunt sub păcat; Precum este scris: Nu este drept nicăi unul; Nu 10 11
este cel ce înțelege, nu este cel ce caută pre Dumnețeū; Toți 12
s'au abătut, s'au făcut împreună netrebunici; nu este cel ce face binele, până la unul; Gütlejul lor este grăpă dischisă; cu limbile lor violenesc; venin de aspidă este sub buzele lor; Gura 14
lor este plină de blestem și de amărăciune; Grabnice sună 15
picioarele lor a versă sânge; Sfărămare și miserie este în căile lor; 16
Si calea păcii nu a u cunoscut. Nu este frica lui Dum- 17 18
nețeū înaintea ochilor lor.

Ear scim, că cele ce dice legea, le dice celor ce sunt sub lege; 19
ca totă gura și se astupe, și si fie vinovată totă lumea înaintea lui Dumnețeū. Drept aceea prin fapte de ale legei nu se va 20
îndrepta nici-un corp înaintea lui; căci prin lege este cuno-
scinția păcatului. 21

Ear acum afară de lege dreptatea lui Dumnețeū s'a arătat, fi- 21
ind mărturisita de lege și de profeti; Adică dreptatea lui Dum- 22
nețeū, care vine prin credința în Iisus Christos la toți și preste-
toți cei ce cred; căci nu este osebire; Căci toți a u păcatuit, 23
și se lipsesc de gloria lui Dumnețeū; Îndreptați fiind în dar 24
cu harul lui prin rescumpărarea lui Christos Iisus; Pre care 25
l-a orinduit Dumnețeū și sacrificiu de împăcare prin credința în sângele lui, spre arătarea dreptăței sale, pentru lăsarea pă-
catelor de mai nainte făcute dupre îngăduirea lui Dumnețeū. 26
Spre arătarea dreptăței lui în timpul de acum, ca el și fie drept, 26
și îndreptător celui ce crede în Iisus. 27

Deci unde este fala? S'a eschis. Prin care lege? a fapte- 27
lor? Nu; ci prin legea credinței. Socotim deci că prin cre- 28
dință se îndreptă omul, fără fapte de ale legei. A u döră 29
Dumnețeū este numai al Iudeilor? a u nu este și al gintelor? 30
Da, și al gintelor. Căci unul este Dumnețeū, care va îndrepta pre cei circumciși prin credință și pre cei necircumciși earăși prin credință. Deci a u döră disființăm legea prin credință? Nici de 31
cum, ci întărim legea.

CAP. IV.

Indreptarea prin credință se dovedește prin exemplul lui Abraam.
Deçi ce vom dice că Abraam răpirele

- 1 Deci ce vom dice că Abraam părintele nostru este aflat după corp?
2 Căci de să a îndreptat Abraam prin fapte, are laudă, înse nu
3 la Dumnezeu. Căci ce dice scriptura? Abraam a credut lui
4 Dumnezeu, și i s-a socotit spre dreptate. Dar celui ce lucrăză,
5 plata nu i se socotesce ca har, ci ca datorie; Ear celui ce
nu lucrăză, ci crede în cel ce îndreptăză pre cel impios, i se
socotesce credința lui spre dreptate.
6 Precum și David vorbesce despre fericirea omului, căruia
7 Dumnezeu îi socotesce dreptate fără fapte; *Dicend:* Fericiti
8 păcatele; *Fericit este omul, căruia Domnul nu i va socoti*
9 Deci acăstă fericire *este numai* pentru circumcisi, séu și pen-
10 tru necircumcisi? căci dicem că s'a socotit lui Abraam credința
11 spre dreptate. Dar cum i s'a socotit? circumcis fiind séu ne-
semnul circumcisiunei, pecetea dreptăței credinței ce avea fiind
12 circumcis, ca și fie el părinte tuturor celor ce cred, necircumcisi
find, ca și se socotescă și lor dreptate; *Si ca și fie și părinte*
celor circumcisi, cari nu numai sunt circumcisi, ci și amblă in
urmele credinței care părintele nostru Abraam avea, necircum-
cisi fiind.
13 Căci făgăduința, ca el și fie moscenitorul lumii, nu era dată
lui Abraam séu semenței sale prin lege, ci prin dreptatea cre-
14 dinței. Căci de sunt cei din lege moscenitori, în desert s'a
15 făcut credința, și s'a disfășurat făgăduința. Căci legea lucrăză
mânie; căci unde nu este lege, acolo nici nu este călcare de lege.
16 De aceea din credință sunt moscenitori, ca și fie prin har,
și pentru ca și fie sigură făgăduința la totă semență; nu un-
mai celor cu legea, ci și celor cu credința lui Abraam, care
17 este părinte noue tuturor; (Precum este scris: Te-am pus pă-
rinte al multor națiuni;) înaintea lui Dumnezeu, căruia a cre-
dut, și care înviéză pre morți, și chiamă cele ce nu sunt, ca
18 cum ar fi. Care peste acceptare a credut în speranță, că va
fi părinte al multor națiuni, după cum i s'a dis: Așa va fi se-
19 mînta ta. Si nefiind slab în credință, nu s'a uitat la corporul
séu cel omorit, mai de o sută de ani fiind, nici la sterpicinnea
20 mitrei Sarei. In făgăduința lui Dumnezeu nu s'a îndoit prin
necredință, ci fu tare în credință, dând glorie lui Dumnezeu;
21 Si incredințat fiind, că ceea ce i s'a făgăduit pote El și și facă.
22 Pentru aceea i s'a socotit spre dreptate.

Ear nu numai pentru dinsul s'a scris, că i s'a considerat; Ci și 23 24
pentru noi, cărora ni se va considera, de credem într'acela ce a
sculat din morți pre Iisus Domnul nostru; Care s'a trădat 25
pentru păcatele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră.

CAP. V.

*Fructul îndreptăței prin credință. Asemănarea și deosebirea între
Iisus Christos și Adam.*

Dacă îndreptății fiind prin credință, avem pace cu Dumnezeu 1
deu prin Domnul nostru Iisus Christos; Prin care a- 2
vem și apropiere prin credință la acest har în care stăm, și ne
lăudăm în speranță gloriei lui Dumnezeu. Pe lângă acesta 3
ne lăudăm și de necasuri, sciind că necasul lucrăză răbdare; 4 5
Ear răbdarea esperianță, ear esperianța speranță; Ear spe-
ranța nu rușinéză; pentru că dragostea lui Dumnezeu s'a vîr-
sat în animile noastre prin Spiritul Sânt, care ni s'a dat.

Căci încă fiind noi neputincioși a murit Christos la timp 6
pentru impioși. Căci pentru un drept abia va muri cineva; 7
înse pentru un bun pote și îndrăzni cineva a muri. Dar Dumnezeu 8
arătă dragostea sa spre noi, că încă fiind noi păcătoși, Chris-
tos a murit pentru noi. Cu mult mai virtos dar acum, fiind 9
îndreptății prin sângele lui, ne vom mântui printreinsul de mânie.
Căci dacă fiind noi inimică ne-am împăcat cu Dumnezeu prin 10
morteia Fiului seu, cu mult mai virtos fiind împăcați ne vom
mântui prin viață lui.

Pe lângă acesta ne și lăudăm întru Dumnezeu, prin Domnul 11
nostru Iisus Christos, prin care acum am primit împăcarea.

Pentru aceea precum printr'un om a intrat păcatul în lume, 12
și prin păcat mórtea; și aşa mórtea a trecut la toți ómenii,
pentru că toți aú păcătuțit; Căci până la lege păcatul era 13
în lume; dar păcat nu se socotesc nefind lege; Cu toate a- 14
cestea a domnit mórtea de la Adam până la Moise și preste
cei ce nu aú păcătuțit dupre asemănarea călcărei lui Adam,
care este tip al celui ce era și vinē. Dar nu precum abate- 15
rea, aşa și darul; căci de aú murit prin abaterea unuia cei
mulți, cu mult mai virtos harul lui Dumnezeu și darul prin
harul unu Iisus Christos a prisosit la mulți. Nici nu 16
este darul ca abaterea comisă prin unul; căci judecata spre con-
demnare a fost pentru o abatere, ear darul este spre îndrep-
tare de multe abateri. Căci dacă prin abaterea unuia mór- 17
tea a domnit prin acest unul; cu mult mai virtos cei ce aú
primit prisosința harului și a darului dreptăței vor domni în viață
prin unul, Iisus Christos. Deci precum prin abaterea unuia 18
preste toti ómenii a venit condamnarea, aşa prin dreptatea u-
nuia preste toti ómenii a venit îndreptarea spre viață. Căci pre- 19

20 cum prin neascultarea unui om multă aș devenit păcătoșă, așă
 și prin ascultarea unuia multă vor deveni dreptăți. Ear legea a intrat ca sî se immulțescă abaterea; înse unde
 21 s'a immulțit păcatul, acolo a prea-prisot harul; Ca precum
 a domnit păcatul spre mórte, așă și harul sî stăpânescă prin
 dreptate spre viéță eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. VI.

Indreptarea prin credință nu dă dreptul de a păcătui, ci din con-

- 1 **C**e vom dice dar? Vom remăne în păcat, ca sî se immul-
- 2 Nici de cum! Noi, cari am murit păcatului, cum âncă si
 3 mai trăim într'insul? Aă nu cunosceti că acei ce ne-am botezat
 4 in Iisus Christos ne-am botezat in mórtea lui? Deci ne-am
 îngropat împreună cu el prin botez in mórtea; ca precum s'a
 5 scusat Christos din morți prin gloria Părintelui, așă și noi si
 6 ămplăm in innoirea vieței. Căci dacă ne-am plantat împre-
 ună cu el in asemănarea mórtei lui, ne vom planta și *in ase-*
 7 *mănarea invierii lui*; Acesta sciind, că omul nostru cel vechiu
 8 s'a cruciat împreună cu *dinsul*, ca sî se nimicescă corpul pă-
 9 catului, ca sî nu mai servim păcatului. Căci cel ce a murit
 10 păcatului este îndreptat de păcat. Ear de am murit împreună
 11 cu Christos, credem că vom și via împreună cu *dinsul*; Sciind,
 că Christos, scusat fiind din morți, nu mai mōre; mórtea nu mai
 12 are putere asupra lui. Căci că a murit el, a murit păcatului
 13 odată; ear că viéză, viéză lui Dumnezeu. Așă și voi socoti-
 14 ti-vă pre voi a fi morți păcatului, dar vii lui Dumnezeu in
 Christos Iisus Domnul nostru.
- 12 Deci sî nu domnescă păcatul in corpul vostru cel muritor, ca
 13 sîl ascultați in postele lui; Nici nu oferiți membru vostri pă-
 catului *ca* arme de nedreptate; ci presentați-vă lui Dumnezeu
 14 ca nisce vii din morți, ear membru vostri lui Dumnezeu *ca* ar-
 me de dreptate. Căci păcatul nu vă va domni; căci nu sun-
 teți sub legă, ci sub har.
- 15 Ce dar? vom păcătui, că nu suntem sub lege, ci sub har?
 16 nici de cum. Aă nu sciți, că dacă vă faceți cui-va sclav, spre
 a'l asculta, servi sunteți aceluia pre care ascultați, séu păcatu-
 17 lui spre mórte, séu ascultărei spre dreptate? Înse mulțumită
 lui Dumnezeu, că *deși* ați fost servi păcatului, v'ati supus din
 18 ânimă chipului învățăturei căruia v'ati dedat. Acum eliberan-
 19 du-vă de păcat, ați devenit servi ai dreptăței. Omenește vor-
 besc pentru slăbiciunea trupului vostru; precum dar v'ati făcut
 membru vostri servi ai necurăției și ai fără-de-legei spre fa-
 ră-de-lege; așă acum faceți membru vostri servi ai dreptăței

spre sănțenie. Căci când erați servî ai păcatului, erați fără spre sănțenie. Dar ce fruct aveați atunci de la acelea, de cări acum vă rușinați? căci finitul acelora este mórtea. Ear acum eliberați fiind de păcat și deveniți servî ai lui Dumnezeu, aveți fructul vostru spre sănțenie, ear finitul vietă eternă. Căci plata păcatului este mórtea; ear darul lui Dumnezeu este vietă eternă prin Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. VII.

Scutirea de lege. Supunerea la Christos. Sânțenia legei. Lupta trupului contra spiritului.

A ū nu scîti, frațișă, (căci celor ce scîu legea vorbesc,) cum că legea are putere asupra unui om în cât timp trăesce? Căci femeea care are bărbat este legată prin lege de bărbat, căt trăesce; ear de móră bărbatul, este liberă de la legea care o légi cu bărbatul ei. Drept aceea de va fi cu alt bărbat, trăind bărbatul ei, se va chiăma adulteră; ear de va muri bărbatul ei, este liberă de lege, încât nu este adulteră fiind cu alt bărbat. Pentru aceea, frațișă mei, și voi atî murit legei prin corpul lui Christos; ca și fiți voi și altuia, și celuī ce a inviat din morți, ca și facem fruct lui Dumnezeu. Căci când trăiam trupesc, patimile păcatelor cele vederete de lege erau lucrătore în membruī nostri, și producē fruct morței. Ear cum suntem scutiți de lege, morți fiind aceleia în care eram ținuți; ca și servim lui Dumnezeu cu spirit înnoit, ear nu în litera cea vechiă.

Ce vom dice dar? A ū dóră legea este păcat? Nică de cum. Din contra nu am cunoscut păcatul, decât numai priu lege; căci nu aș fi scut poftă, de nu ar fi dis legea: Si nu poftesc. Dar păcatul luând ocasiune prin comandament, a lucrat în mine tot felul de poftă. Căci fără lege păcatul era mort. Si ore-când fiind fără lege, trăiam; ear viind comandamentul, păcatul a inviat, ear eū am murit. Si comandamentul, care era spre viață, mi-a fost spre mórte. Căci păcatul luând ocasiune prin comandament, m'a amăgit, și prin el m'a omorît. Drept aceea legea este săntă, și comandamentul sănt și drept și bun.

Deci óre ceea ce era bun mi s'a făcut mórte? Nică de cum. Ci păcatul, ca și se arete păcat, mi-a lucrat mórte prin ceea ce era bun; ca păcatul prin comandament și devină preste măsură păcătos. Căci scim, că legea este spirituală; ear eū sunt trupesc, vîndut sub păcat. Căci ceea ce fac, nu scîu, pentru-că nu fac aceea ce voiesc; ci ceea ce urăsc, aceea fac. Ear de fac acăsta, care nu voiesc, recunosc legca că este bună. Deci nu eū sunt cel ce fac aceea, ci păcatul care locuesce in mine. Căci scîu că in mine, adică in trupul meu, nu locu-

esce ce este bun; căci a voi se astă in mine, ear a face binele
 19 nu aflu. Căci binele care voiesc nu fac; ci rēul care nu voiesc,
 20 acela fac. Ear de fac acela ce nu voiesc, nu fac eū a-
 21 cesta, ci pēcatul care locuesce in mine. Deci eū aflu legea,
 22 că voind eū a face binele, rēul se astă la mine. Căci mē ve-
 23 selesc in legea lui Dumnezeu dupre omul cel din intru; Dar
 vēd altă lege in membrii mei, luptându-se contra legei mīutiei
 24 mele, și făcându-mē serv legelui pēcatului, care este iu membrii
 25 de mōrte? Mulțumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos Dom-
 nul nostru. Așa dar cu mintea mea servesc legei lui Dumne-
 deu, ear cu corpul legei pēcatului.

CAP. VIII.

*Despre spiritul libertăței; despre suferință, și despre măngăierea
 Creștinului.*

1 **D**rept aceea nu este acum uici o condamnare celor ce sunt
 2 spirit. Căci legea spiritului vietei in Christos Iisus, m'a dupre
 3 berat de legea pēcatului și a morții. Căci ceea ce era im-
 possibil in lege, pentru că era slabă prin trup, a făcut Dumne-
 deu, trimișând pre Fiul seu in asemănarea trupului pēcatos
 4 și pentru pēcat, condamnând pēcatul in trup; Ca dreptatea
 legei și se împlinescă intru noi, cari amblă nu dupre trup,
 5 ci dupre spirit. Căci cei ce sunt dupre trup cugetă cele ale
 6 trupului; ear cei ce sunt dupre spirit cele ale spiritului. Căci
 cugetarea trupescă este mōrte; ear cugetarea spirituală este viță
 7 și pace. Căci cugetarea trupescă este inimică cătră Dumne-
 deu; căci nu se supune legei lui Dumnezeu, și uici nu pôte.
 8 Deci cei ce trăiesc trupesc nu pot si placē lui Dumnezeu.
 9 Ear voi nu trăiți trupesc, ci spiritualminte, dacă spiritul
 10 lui Dumnezeu locuesce in voi. Ear de nu are cineva spiritul lui
 Christos, acela nu este al lui. Ear de este Christos in voi,
 trupul este mort in privința pēcatului, dar spiritul este viu in
 11 privința dreptăței. Ear de locuesce in voi spiritul celui ce a
 sculat pre Iisus din morții: acela ce a sculat pre Christos din
 morții, va viu-face și corporile vostre cele muritoré, pentru Spi-
 ritul lui ce locuesce in voi.
 12 Drept aceea, frăților, suntem datori, nu trupului, ca si trăim
 13 trupesc; Căci de trăiți trupesc, veți mori; ear de veți o-
 14 mori prin Spirit faptele trupului, veți trăi. Căci căci sunt con-
 dusi de Spiritul lui Dumnezeu, acestia sunt fi ai lui Dumnezeu.
 15 Căci nu ați primit earăși spiritul servitutei spre temere; ci ați
 16 primit spiritul infierel, prin care strigăm: Abba, Părinte. În-
 susi spiritul mărturisesc impreună cu spiritul nostru, că sun-

team fîi al lui Dumnezeu. Ear de sîntem fîi, sîntem și mos- 17
cenitori, adică moscenitori al lui Dumnezeu, și commoscenitori
al lui Christos; dacă suferim împreună, ca și ne și glorificăm
împreună cu dinsul.

Căci socotesc, că nu sunt vrednice suferințile timpului de 18
acum do ar se compara cu gloria care va să se discopere în noi.
Căci creațura ascăptă cu nerăbdare discoperirea filior lui Dum- 19
nezeu. Căci creațura s'a supus deșertăciunei, (nu de voi, ci 20
pentru cel ce o a supus,) în speranță. Că și însași creațura 21
se va elibera din servitutea stricăciunii spre libertatea glorióasă
a filior lui Dumnezeu. Căci scim, că totă creațura suspină 22
și chinuesc împreună cu noi până acum. Pe lângă aceasta și 23
noi însine, cari avem primitiile Spiritului, suspinăm și noi, ascep-
tând înfierea, adică resumpărarea corpului nostru. Căci prin 24
speranță ne mantuim, însă speranță, care se vede, nu este
speranță; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o și speră?
Dar dacă speram ceea ce nu vedem, atunci o asceptăm cu 25
răbdare.

Asemenea și Spiritul ne ajută în neputințile noastre; căci nu 26
scim a ne rugă precum se cade; însă însuși Spiritul intervine
pentru noi cu suspinuri ce nu se pot spune. Ear cel ce cîrcă 27
ânnile scie ce este cugetul Spiritului; căci acesta intervine
pentru sănși dupre roea lui Dumnezeu.

Și scim, că celor ce iubesc pre Dumnezeu tôte li se lucrăză 28
spre bine; acelora adică cari sunt chiamați dupre orinduirea
lui Dumnezeu. Căci pre cari mai nainte î-a cunoscut, mai 29
nainte î-a și hotărît și jie conformi chipului Fiului seū, ca și
fie el întăiu-născut între mulți frați. Ear pre cari mai na- 30
inte î-a hotărît, pre acestia î-a și chiămat; și pre cari î-a chiă-
mat, pre acestia î-a și îndrepatat; ear pre cari î-a îndrepatat,
pre acestia î-a și glorificat.

Deci ce vom dice la acestea? De este Dumnezeu pentru noi, 31
cineva va fi contra noastră? Cel ce nu a crutat pre Fiul seū, 32
ci î-l-a trădat pentru noi toți, cum nu ni va dărui împreună
cu el și tôte? Cine va acusa pre aleșii lui Dumnezeu? Ore 33
Dumnezeu, cel ce îl îndrepteză? Cine va condamna? Ore 34
Christos, cel ce a murit, mai mult âncă cel ce a inviat, care
și seude d'â drépta lui Dumnezeu, și mijlocesce pentru noi?
Cine ne va dispărți de la dragostea lui Christos? Ore necasul, 35
seū strimtorarea, seū persecuțunea, seū fomeata, seū golătatea,
seū pericolul, scă sabia? Precum este scris: Pentru tine sun- 36
tem omorîștă tótă ăiu; ne-am socotit ca oî de junghiere. Ba 37
în tôte acestea suntem mai mult decât biruitorî prin cel ce ne-a
îubit. Căci suntem incredințat, că nici mórtea, nici viétea, nici 38
ângerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici cele de acum, nici

39 cele viitóre, Nică înăltîmea, nici adincimea, nici oră ce făp.
tură alta nu ne va pătări de la drngostea lui Dumnezeu,
care este în Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. IX.

Alegerea nu atîrnă de avantajele exterioare, ci de mila lui Dumnezeu.

- 1 E ū dic adevărul în Christos și nu mint, dându-mi consci-
2 ĩnța mea mărturie în Spiritul Sânt, Că am mare in-
3 tristare și neîncetată durere în ânima mea. Căci așă fi do-
4 rit eū insumî a fi blestemat de la Christos pentru frați mei,
5 rudele mele dupre corp; Cari sunt Israeliți; a căroră *este*
6 infierea și gloria și așeđamintele, și legislația, și cultul, și pro-
7 misiunile; A căroră *sunt* părinti, și din cari *a venit* Christos
8 dupre corp, care este preste tóte, Dumnezeu bine-cuvântat in
9 etern. Amin.
- 6 Nu se pôte ca cuvântul lui Dumnezeu să fie disfînat. Căci nu
7 toți *sunt* Israel, cari sunt din Israel; Nică nu *sunt* toți fi,
8 pentru că sunt semența lui Abram; ci: În Isaac și se va numi se-
9 mență; Adică nu cei ce sunt copii dupre corp, nu acestia *sunt*
10 fi ai lui Dumnezeu; ci fi promisiunei se socotesc în semență.
11 Căci acesta *este* cuvântul promisiunei: Într'acest timp voiă veni,
12 și Sara va ave fiu. Pe lângă acestu, și Rebecca, concepând
13 din unul, din Isaac părintele nostru; (Căci *copii* încă ne-
14 fiind născuți, nici făcînd ceva bine séu rêu, ca și remăne orin-
15 duirea lui Dumnezeu dupre alegere); Nu pentru fapte, ci
16 din *voea* celui ce chiamă, i s'a dis: Cel mai mare va servi ce-
17 lui mai mic; Precum este scris: Pre Iacob am iubit, ear pre
18 Esaú am urit.
- 14 Ce vom dice dar? Aū dóră *este* nedreptate la Dumnezeu?
15 Nică de cum. Căci dice lui Moise: Voiă milui pre care voiesc
16 a milui, și mă voiă indura de care voiesc a mă indura. Așa
17 dar nu *este* nici a celui ce voiesce, nici a celui ce alergă, ci a
18 lui Dumnezeu celui ce miluesc. Căci scriptura dice lui Fa-
19 raon: Chiar pentru acesta te-am rădicat, ca și arât în tine pu-
20 terea mea, și ca și se vestescă numele meu în tot pămîntul.
21 Deci pre care voiesce, miluesc; și pre care voiesce, împetresce.
22 Îmă vei dice dar: Ce mă mai înfruntă? Căci cine se opune voei
23 lui? O omule! cine esci tu care respundi lui Dumnezeu? Aū
24 dóră va dică făptura celui ce o a făcut: De ce mă facut așă?
25 Aū nu are putere olarul preste lut, ca dintr'aceeași frâmintă-
26 tură să facă un vas de onore, ear altul de disonore? Ear dacă
27 Dumnezeu vrînd să și arete mânia, și să și discopere puterea
28 sa, a suferit cu multă răbdare vase ale mâniei gătite spre
29 peire; Si ca să și arate bogăția gloriei sale spre vase ale

milel, cari le-a gătit de mai 'nainte spre glorie; *Adică pre noi, pre 24
cari ne-a și chiāmat, nu numai din Iudei, ci și din giintă.*

Precum dice și Osee: *Voiu chiāma popor al meū pre cel ce 25
nu este poporul meu, și iubită pre ceea ce nu era iubită. Si 26
va fi, că în locul unde li s'a dis: Voi nu sănțești poporul meu,
acolo se vor chiāma și ai lui Dumnezeu celui viu. Ear Isaia
strigă despre Israel: De va fi numărul fililor lui Israel ca nă- 27
sipul mărei, remășița se va măntui. Căci Domnul va fini lu-
crul, și 'va scurta cu dreptate; da, lucru scurt va face Dom-
nul pe pământ. Si precum a dis mai 'nainte Isaia: De nu 28
ni-ar fi lăsat Domnul Sabaoth semență, ca Sodoma ne-am fi fă-
cut, și cu Gomorră ne-am fi asemeneat.*

Ce vom ȣice dar? Că giințele cari nu ȣambălu ȣupă dreptate, 30
au ajuns dreptatea, inse dreptatea care este prin credință; Ear 31
Israel, ȣambănd după legea dreptății, nu a ajuns la legea dreptăței.
Pentru ce? Pentru că nu o căută prin credință, ci prin 32
faptele legiei. Căci s'aș impedeat de piatra de impedeicare; 33
precum este scris: Eca puin în Sion piatră de impedeicare, și
stânca de sdruncinare; și tot cel ce va crede în el, nu se va
rușina.

CAP. X.

Indreptarea prin credință comparată cu dreptatea prin lege.

Fraților, dorința ânimei mele și rugăciunea mea cătră Dum- 1
neșteu pentru Israel este, și se măntuiescă. Căci măr- 2
turisesc lor, că aă zel pentru Dumnezeu, inse nu dupre cuno-
scință. Căci nescind dreptatea lui Dumnezeu, și căutând și și 3
stabilescă dreptatea lor, nu s'aș supus dreptăței lui Dumnezeu.
Căci Christos este finitul legei spre indreptarea tot celui ce crede. 4

Căci Moise descrie dreptatea care este din lege, că omul 5
care face acelea va trăi printre insele. Ear dreptatea cea din 6
credință ușă dice: Si nu ȣici în ânima ta: Cine se va sui în 7
ceriu? (adică și pogore pre Christos;) Séu: Cine se va pogori
în adincime? (adică și rădice pre Christos din morți). Dar ce 8
dice *scriptura?* Aprópe este de tine cuvântul, in gura ta și în 9
ânima ta; adică cuvântul credinței care predicăm. Că de vei
mărturisi cu gura ta pre Domnul Iisus, și vei crede în ânima 10
ta, că Dumnezeu l-a sculat din morți, te vei măntui. Căci 10
cu ânima se crede spre dreptate, ear cu gura se mărturisesc
spre măntuire. Căci ȣice *scriptura:* Tot cel ce crede într-in- 11
sul nu se va rușina.

Nu este deosebire între Iudeu și între Ellin; căci același 12
este Domn al tuturor, care avut este cătră toți cei ce'l chiāmă.
Căci ori-cine va chiāma numele Domnului se va măntui.

Cum dar vor chiāma pre acela, in care nu aă credut? și 13
14

cum vor crede in acela de care nu au audit? și cum vor audi
 15 fară de predicator? Si cum vor predica, de nu se vor tri-
 mite? precum este scris: Căt sunt de frumose piciorele celor
 16 înse nu toti au ascultat evangelia; căci Isaia dice: Domne!
 17 cine a creșut vestirea noastră? Așa dar vine credință din audi-
 18 ear audul prin cuvântul lui Dumnezeu. Înse ești dic: Aū doră-
 nu au audit? Da, în adevăr în tot pământul a eșit resunetul
 19 lor, și cuvintele lor la marginile lumii. Earăși ești întreb-
 Aū nu a cunoscut Israel? Întăiu Moise dice: Ești vă voiu intă-
 20 rita spre jalusie prin un popor ce nu este al meu, și prin na-
 21 ţiune neînțelegătoare voiu irita pre voi. Ear Isaia îndrăznește
 și dice: Sunt aflat de cei ce nu mă caută, m'am făcut cuno-
 diua am intins mâinile mele către un popor nesupus și contrarui.

CAP. XI.

Iudeii nu sunt lepădați toți și nici pentru tot-dea-una.

- 1 Drecht aceea întreb: Aū doră a lepădat Dumnezeu pre po-
 porul seu? Nici de cum. Căci și ești sunt Israelit, din se-
 2 mîntă lui Abraam, din tribul lui Beniamin. Nu a lepădat
 Dumnezeu pre poporul seu, pre care l-a cunoscut mai înainte.
 Aū nu știi ce dice scriptura despre Ilie? cum a vorbit lui Dum-
 3 nezeu contra lui Israel; Dicând: Domne, pre profetii tăi au
 omorit, și altarele tale au surpat, și ești am remas singur, și
 4 cauță sufletul meu. Dar ce i-a respuns Dumnezeu? Mi-am
 rezervat șepte mihi de bărbați, cari nu ști-au plecat genunchiul
 5 înaintea lui Baal. Așa dar și într' acest timp este remășătu-
 6 pre alegerea harului. Si de este dupre har, atunci nu mai
 este dupre fapte; altmintrelea harul nu mai este har. Ear de
 este dupre fapte, atunci nu mai este har; altmintrelea fapta nu
 mai este faptă.
 7 Ce vom dice dar? Israel nu a căstigat ceea ce căuta; ear
 8 cei alești au căstigat, și cei-l-alti s'au impetrir; (Precum este
 scris: Dumnezeu li-a dat spirit de adormire, ochi ca și nu vede,
 9 și urechi ca și nu audă), până în ziua de astă-dăi. Si David
 dice: Si se facă masa lor spre cursă și spre lat și spre pedică,
 10 și spre resplătire lor; Si se intunece ochii lor ca și nu vede,
 și spinarea lor de tot și o gîrbovescă.
 11 Drept aceea întreb: Aū doră să potecnit, încăt și cadă?
 Nici de cum; ci mai virtos prin potecnirea lor mântuire a venit
 12 dintelor, ca și întărîte spre jalusie. Si dacă potecnirea lor
 este bogăția lumii, și diminuția lor bogăția dintelor: cu căt mai
 13 mult plinitudinea lor? Căci voiu dintelor vorbesc; încăt sunt
 14 ești apostolul dintelor, laud dregătoria mea; Ca doră și pro-

roca la jalusie *pre cei de neamul meu*, și si măntuesc pre vre-
unii dintr'insui. Căci de este lepădarea lor impăcarea lumiei, 15
ce alt ca și reprimere lor decât viață din morți?

Căci de sunt primițile sânte, este și frâmintătura; și de este 16
rădicina săntă, sunt și ramurile. Ear de s'afrânt unele din 17
ramuri, tu îuse fiind oliv silbatic, te-ai altuit în ele, și te-ai
făcut părtaș rădincinei și sucului olivilui; Nu te lăuda asu- 18
pra ramurilor. Ear de te laudă, nu portă tu rădincină, ci rădi-
cina pre tine. Veî dice: Ramurile s'afrânt, ca și mă altu- 19
esc eu. Bine; pentru necredință s'afrânt ele, și tu stați prin 20
credință. Nu te înălța cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumne- 21
deu nu a crutat ramurile cele fresci, nici pre tine nu te va cruța.
Vedî dar bunătatea și aspirmea lui Dumneșteu spre cel ce 22

a căut aspirme; ear spre tine bunătate, de vei remână in
bunătate; altmîntrelea și tu te vei tăia. Si aceia, de nu vor 23
remână in necredință, erași se vor altui; căci pôte Dumneșteu
erași a-i altui. Căci dacă tu te-ai tăiat pîn olivil cel na- 24
turalmente silbatic, și afară de natură te-ai altuit in oliv bun;
cu căt mai mult acestia, cari sunt ramuri firesci, se vor altui
intr'al lor oliv?

Căci eu nu voiște, fraților, ca voi și nu scîti acest misteriu, ca și 25
nu fiți înțelepti în sine-vă, că impetrière din parte s'a făcut lui
Israel, pâna ce va intra numărul deplin al gițelor. Si aşa 26
tot Israelul se va măntui; precum este scris: Veni-va din Sion
Măntuitorul, și va întorce impietatea de la Iacob. Căci acesta 27
este așeđémentul meu cu dînsii când voiă lua păcatele lor. A- 28
devîr sunt in privința evangeliei inimică pentru voi; dar in pri-
vința alegerei iubită pentru părinți. Căci darurile și chîamarea 29
lui Dumneșteu sunt nerevocabili. Căci precum și voi ore-când 30
nu atî creșut in Dumneșteu, ear acum atî aflat milă prin ne-
ascultarea acestora: Așa și acestia acum nu au ascultat, ca 31
prin mila vostă și se miluescă și ei. Căci Dumneșteu a in- 32
chis pre toții in necredință, ca și miluescă pre toții.

O adinćimea bogăției și a înțelepcioniști și a sciinției lui Dum- 33
neșteu! căt sunt de nepătrunse judecățile lui, și neurmărite căile
lui! Căci cine a cunoscut gândul Domnului? séu cine i s'a 34
făcut consilier? Séu cine l-a dat mai naajte, ca și i se redcea? 35
Căci dintr'insul, și printre insul, și pentru dinsul sunt tóte; ace- 36
luia ne glorie in etern. Amin.

CAP. XII.

*Despre adorarea lui Dumneșteu rațională, și despre regulele vieței
Creștine.*

Vă rog dar, fraților, prin îndurăriile lui Dumneșteu, ca și 1
oferiți corporile vostre sacrificiū viu, sănt, bine-plăcut

2 Iuſ Dumnedeu, ce este serviciul vostru cel rational. Si si nu
vă conformati cu aceştă lume; ci prefaceți-vă prin înnoirea min-
tei văstre, ca și cărcați care este vocea lui Dumnezeu cea bună
și plăcută și deplină.

3 Căci eu dic prin harul ce mi s'a dat fie-cărula din voi
a nu cugeta *in sine* mai mult decât se cuvine a cugeta; ci și cu-
getați modest, precum Dumnezeu a impărtit fie-cărula măsura
4 credinței. Căci precum într'un corp avem mulți membri,
5 membri nu au toti o funcție; Așa voi, fiind mulți, suntem
6 un corp in Christos, ear fie-care unul altuia membri. Deci a-
7 profesie, *si profețim* dupre măsura credinței; Ori diaconie și
8 căutăm de diaconie; ori cel ce învăță, de învățătură; Ori cel
ce îndemnă, de îndemnare; cel ce împarte, *si împartă* cu sim-
plitate, cel ce stă înainte, *si ișe* cu sîrguță; cel ce miluesce,
si o facă cu bună-voință.

9 Dragostea *si ișe* nefăcănică. Urind rēul, lipiți-vă de ce este
10 bun. Cu dragoste frățescă iubiți unul pre altul; cu onore in-
11 timpieni unul pre altul'; Nu nici lenesi în afaceri, ci ferbinte
12 în spirit, servind Domnului; Bucurându-vă în speranță; răb-
13 dând în necas; stăruind în rugăciune; Luând parte în tre-
14 buințele sănților; urmărand ospitalitatea. Bine-cuvântați pre cei
15 ce vă persecută; bine-cuvântați, și nu blestemati. Bucurăti-
16 vă cu cei ce se bucură, și plângeti cu cei ce plâng. *Fiți* cu
același cuget unul cătră altul. Nu cugetați cele înalte, ci ăm-
blați cu cei umiliți. Nu fiți înțelepti în sine-vă.

17 Nu resplătiți nimenei rēu pentru rēu. Îngrijiiți-vă de cele
18 bune înaintea tuturor ómenilor. De este possibil, căt atârnă
19 de la voi, aveți pace cu toți ómenii. Iubișilor, nu vă reshu-
nați însivă, ci mai bine dați loc mâniei; căci este scris: Resbu-
20 narea este a mea; eu voi resplăti, dice Domnul. Drept aceea,
de flămăndesce inimicul tău, nutresce-l; de inseteză, dă-i de
băut; căci acesta făcând vei grămadă cărbuni de foc pe capul
21 lui. Nu te birui de rēu, ci biruesce rēul cu binele.

CAP. XIII.

Despre datoria cătră autorități, cătră aprópele, și cătră sine insuși.

1 Tot susfletul și se supue autorităților celor mai înalte. Căci
2 nu este autoritate decât numai de la Dumnezeu: auto-
toritățile cari esistă sunt orînduite de Dumnezeu. Pentru a-
3 ceea cel ce se opune autorităței se opune ordinului lui Dum-
nezeu; și cei ce se opun își vor trage condamnare. Căci dre-
gătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Deci
4 volesci și nu îți fie frică de autoritate? fă binele, și vei ave-
laudă de la dînsa. Căci ea își este servitōre a lui Dumnezeu

spre bine. Ear de facă rēu, teme-te; căci nu pōrtă sabia in zadar; ci este servitor al lui Dumnezeu, resbunător spre pedepsă celui ce face rēul. Pentru aceea trebuie și vē supunetă, nu numai pentru urgie, ci și pentru conștiință. Căci pentru a cesta plătiți și dări; și ei sunt servitori ai lui Dumnezeu, stăruind întru acesta tot-dea-una. Dați deci tuturor ceea ce se cuvine; celui cu darea, dare; celui cu imposițul, imposiț; celui cu frica, frică; celui cu onoarea, onore.

Nimeniu cu nimic nu fiți datorii, decât numai cu a iubi u-nul pre altul; căci cel ce iubesc pre altul a împlinit legea. Căci aceea: Si nu comiți adulteriu; Si nu ucidă; Si nu furi; Si nu mărturisesci mărturie mincinosă; Si nu poftesci; și oricare alt comandament, se cuprinde într-acest cuvînt, adică, Si iubesci pre apropeloi tēu ca însuți pre tine. Dragostea nu lucrăză rēu apropelui; de aceea dragostea este deplinirea legei.

Si acesta faceți, sciind timpul, că acum este ora a ne scula din somn; fiind-că acum este mănuirea noastră mai aproape decât când am creduț. Năptea a trecut, diua s'a apropiat; și lepă-dăm dar lucrurile intunericului, și și ne imbrăcăm în armele luminei. Si amblăm cu cuviință ca în timp de diuă; nu in ospete și in beții; nu in fornicătune și in disfărânră; nu in certă și invidiă. Ci vē imbrăcați în Domnul nostru Iisus Christos, și nu ingrijiti de corp, spre a împlini poftele lui.

CAP. XIV.

Despre susirea celor slabî in credință, și despre libertatea care întăresc.

Pre cel slab in credință, primiți-l, dar nu dupre deose-birea cugetărilor. Căci unul crede că pōte mâanca tōte, ear cel slab mânâncă legume. Cel ce mânâncă și nu dispărușcă pre cel ce nu mânâncă; și cel ce nu mânâncă și nu judece pre cel ce mânâncă; căci Dumnezeu l-a primit. Tu cine esci, care judici pre servitorul altuia? domnului său stă său cade. Si va sta; căci pōte Dumnezeu a'l face și stea.

Unul deosebesce o di de alta; altul socoteșce tōte dilele a-semenea. Fie-care si se convinge în mintea sa. Cel ce consideră diua, Domnului o consideră; și cel ce nu consideră diua, Domnului nu o consideră. Cel ce mânâncă, Domnului mânâncă; căci mulțumesce lui Dumnezeu; și cel ce nu mânâncă, Domnului nu mânâncă, și mulțumesce lui Dumnezeu. Căci nimeni din noi nu trăesc pentru sine și nimene nu moare pentru sine. De trăim, Domnului trăim; și de murim, Domnului murim; deci său de trăim său de murim, ai Domnului suntem. Căci pentru acesta Christos și a murit și a iuviat, și a trăit, ca și fie Domn și preste cei morți și preste cei vii.

10 Dar tu, de ce judecă pre fratele tău? său de ce dispreutesc pro
 11 fratele tău? Toti vom sta înaintea judecătoriei lui Christos. Căci pro
 este scris: Viu sunt, dice Domnul, mie nu se va pleca tot ge-
 12 nunchiul, și totă limba se va mărturisi lui Dumnezeu. Așa
 dar fie-care din noi își va da sămă de sine înaintea lui Dumnezeu.
 13 Deci și nu mai judecă unul pre altul; ci acela că mai bine
 14 și judecă, ca și nu punetești pedică său scandal fratelui. Său
 și sunt încredințat în Domnul Iisus, că nimic nu este speriat
 prin sine; înse celu ce i se pare a fi ceva spurcat, acelaia spu-
 15 spurcat. Ear de se supără fratele tău pentru bucate, că nu
 ambi dupre dragoste. Nu perde cu bucatele tale pre acela, pen-
 16 tru care Christos a murit. Să nu se vorbescă de rău lucrul
 17 vostru cel bun. Căci imperația lui Dumnezeu nu este mân-
 care și băutură; ci dreptate și pace și bucurie în Spiritul Sânt.
 18 Căci cel ce într-acestea servesc lui Christos este bine-plăcut lui
 Dumnezeu și aprobat de omenei.
 19 Deci și urmăram cele ce sunt ale păcii, și cele ce sunt spre
 20 edificarea unuia către altul. Pentru mâncare nu strica lucru-
 21 lu Dumnezeu. Tote sunt curate, înse este un rău pentru omul
 cel ce mânancă spre scandal. Bine este a nu mânca carne,
 22 nici a bea vin, nici accea prin care fratele tău se jignesc, său se
 scandalisă său sufere. Ați tu credință? în sine însuți și o altă
 23 ceea ce aprobeză! Ear cel ce se îndoiesce, când mânancă,
 se condamnă; pentru că nu mânancă în credință; căci tot ce nu
 este din credință este păcat.

CAP. XV.

*Despre datoria de a răbdă pre cei slabă dupre exemplul lui Christos
 și al lui Pavel.*

1 Deci noi cei tarzi suntem datori și purtăm neputințile ce-
 2 lor slabă, și și nu ni plăcem noi însine. Fie-care din
 3 noi și facă spre plăcere aprópelui în bine spre edificare. Căci
 și Christos nu a făcut spre plăcerea sa; ci, precum este scris:
 Înjurările celor ce te înjură pre tine, au cădut preste mine.
 4 Căci căte s'a scris mai nainte, s'a scris spre învățătură nos-
 tră, ca prin răbdare și măngăierea scripturilor și avem spe-
 5 ranță. Ear Dumnezeul răbdărei și al măngăierei și vi dă-
 ruescă și fiți de același gând între voi dupre Iisus Christos;
 6 Ca toți cu un cuget și cu o gură și glorificați pre Dumnezeu,
 7 și Părintele Domnului nostru Iisus Christos. Așa dar pri-
 miți unii pre alții, precum și Christos a primit pre voi, spre
 gloria lui Dumnezeu.
 8 Dar eu dic, că Iisus Christos a fost servitor al circumci-
 siuniei pentru adevărul lui Dumnezeu, ca și întărescă făgădu-

intile date părintilor; Si ca si glorifice si ginte pre Dum- 9
nedeu pentru mila sa; precum este scris: Pentru acesta mă voi ū
mărturisii tie intre popore, si voi ū cânta numelui tēu. Si ea- 10
rasi dice: Veseliti-vă, națiunilor, cu poporul lui. Si carăsi: 11
Lăudați pre Domnul, tōte națiunile, lăudați-l tōte poporele.
Si carăsi Isaiă dice: Va fi rădicina lui Iessé, si cel ce se va scula 12
si domneșcă preste popore, intr'acela vor spera națiunile. Ear 13
Dumneadeul sperauței si vă imple de totă bucuria si pacea in cre-
dință, ca si prisositi in speranță prin puterea Spiritului Sânt.

Sunt incredințat despre voi, frații mei, că sunteți plini de 14
bunătate, plini de totă sciință, putând și a vă sfătuî unii pre
alții. Cu tōte acestea, fraților, v'am scris mai liber pe une-locuri, 15
ca si vi adue aminte de harul care mi s'a dat de la Dumneadeu,
Ca si fiu servitor al lui Iisus Christos intre ginte, si preut al 16
evangeliei lui Dumneadeu, ca profora gintelor si fie bine-primită,
sântă prin Spiritul Sânt. Drept aceea am laudă in Christos 17
Iisus in cele ce sunt ale lui Dumneadeu. Căci mă-am permis 18
a vi vorbi numai despre cele ce a lucrat Christos prin mine,
spre a aduce pre ginte la ascultare, prin cuvînt si prin faptă,
Prin puterea semințelor si a minunilor, prin puterea Spiritului 19
lui Dumneadeu, incât din Ierusalem si imprejur până la Illiric
am respândit evangeliu lui Christos; Sirgindu-mă a predica 20
evangelie așa, nu unde se numise deja Christos, ca si nu zidesc
pe temelie străină; Ci precum este scris: Cărora nu s'a vestit 21
despre dinsul, il vor vedé, si cei ce nu au audit vor înțelege.

Pentru aceea am fost împedecat de multe ori a veni la voi; 22
Ear acum ne mai avînd loc intr'aceste părți, si de mulți ani 23
avînd dorință a veni la voi: Când voi ū merge in Ispania, 24
voi ū veni la voi; căci sper trecînd pe acolo si vă vîd, si si fiu
condus de voi până acolo, după ce voi ū sătura din parte do-
rința mea de a vă vedé. Ear acum merg la Ierusalem, spre a 25
servi sănților. Căci a bine-voit Macedonia si Achaia a face o 26
contribuție pentru seraciile sănților, cari sunt in Ierusalem. Ei 27
au bine-voit, si li sunt datorî. Căci dacă ginte s'aū impărtășit
de cele spirituale ale lor, sunt datorî a li servi si in cele tim-
porale. Acăstu dar fiind, si asigurând lor acest fruct, voi ū 28
merge pe la voi in Ispania. Ear scîu, că viind la voi, voi ū 29
veni in plinitatea bine-cnvîntării evangeliei lui Christos.

Ear vă rog, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Christos, si 30
pentru dragostea Spiritului, ca si vă luptați cu mine in rugă-
ciuni cătră Dumneadeu pentru mine; Ca si scap de cei cari nu 31
cred in Iudeea; si ca serviciul meu in Ierusalem si fie bine-
primit sănților; Si ca, voind Dumneadeu, si reviū la voi cu 32
bucurie, si si mă repausez impreună cu voi. Ear Dumneadeul 33
păcei fie cu voi toți. Amin.

CAP. XVI.

Diverse salutări. Se recomandă padă contra celor ce caușă discordii.

- 1 Vă recomandă pre Fibi sora noastră, diaconesa a bisericii din
Chencree; Ca și o primă în Domnul, cum se cuvine
sântilor; și și o ajutați în tot lucrul, ori în ce ar ave trebuință
de la voi; căci ea a fost ajutătoare multora, și chiar mie.
2 Salutați pre Prischilla și Achilla, conlucrătorii mei în Christos
3 Iisus; Cari pentru viața mea și-a spus pre a lor; cărora nu
4 numai ești mulțumesc, ci și tote bisericile din giute. Salutați
5 și biserică din casa lor. Salutați pre iubitul meu Epenet, pri-
6 mițul Achaiei în Christos. Salutați pre Mariam, care mult
7 să o ostenit pentru noi. Salutați pre Andronic și pre Iunia,
rudele mele și socii mei în închisore, cari sunt însemnați între
8 apostoli, și cari mai nainte de mine au fost în Christos. Salu-
9 tați pre Ampliu, iubitul meu în Domnul. Salutați pre Urban
10 conlucrătorul meu în Christos, și pre iubitul meu Stachiu. Sa-
lutați pre Apellas, cel ales în Christos. Salutați pre cei cu A-
11 ristobul. Salutați pre Erodion, ruda mea. Salutați pre cei cu A-
12 Narcis, cari sunt în Domnul. Salutați pre Trifena, și Trifosa,
cari s-au ostenit în Domnul. Salutați pre iubita Persida, care
13 mult să ostenit în Domnul. Salutați pre Ruf, cel ales în Dom-
14 nul, și pre mama lui și a mea. Salutați pre Asincrit, pre
Flegont, pre Erman, pre Patroba, pre Ermin, și frații ce sunt
15 cu ei. Salutați pre Filolog, și Iuliu și Nireu, și sora lui, și
16 pre Olimpan, și pre toți sănții cei sunt cu ei. Salutați unul
pre altul cu sărutare săntă. Vă salută pre voi bisericile lui
Christos.
17 Ear vă indemn, fraților, și vă pădiți de cei ce fac disibiștri
și scandale, contra înverșături care ați primit; și vă feriți de
18 dinișii. Căci unii ca acestia nu servesc Domnului nostru Iisus
Christos, ci pântecelui lor; și prin cuvinte bune și dulci însăși
19 animile celor simpli. Ascultarea voastră să avestit la toți; drept
aceea mă bucur de voi; și vofesc, ca și fiți înțelepți spre bine,
20 și curați în privința rândului. Ear Dumnezeul păcii și sfod-
bescă pre Satana sub picioarele vostre în curând. Harul Domnului
nostru Iisus Christos *nie* cu voi. Amin.
21 Vă salută pre voi Timotheiu, conlucrătorul meu, și Luciu, și
22 Iason și Sosipatru, rudele mele. Si eu Tertiu, care am scris
23 această epistolă vă salut în Domnul. Vă salută Gaiu, gazda
mea și a totă adunarea. Vă salută Erast, ingrijitorul orașu-
24 lui, și Cuart fratele. Harul domnului nostru Iisus Christos *nie*
cu voi toți. Amin.
25 Ear celui ce vă poate întări după evangelia mea, după
predicarea lui Iisus Christos, după discoperirea misteriului, care
26 din seculii eterni era tacut, Ear acum să ařătat și să facă

cunoscut prin scripturile profetilor dupre ordinul eternului Dumnezeu, spre ascultarea credinței intre toate națiunile: Unuia 27 înșeleptului Dumnezeu și glorie priu Iisus Christos in etern. Amin.
 S'a scris cără Romani de la Corinth, și s'a trimis prin
 Fibă, diaconesa bisericei din Chencree.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL ÎNȚĂIA CĂTRĂ CORINTHENI.

CAP. I.

Indemnare la unire. Învățatura despre cruce rușinată înțelepciunea lumii.

Pavel chiamaț *a fi* Apostol al lui Iisus Christos prin voea 1
 lui Dumnezeu, și Sosten fratele: Bisericei lui Dumnezeu 2
 deu care este în Corinth, celor sănți în Christos Iisus, celor
 chiamați *a fi* sănți, impreuă cu toti cei ce în tot locul chiamați numele Domnului nostru Iisus Christos, și al lor și al nostru. 3
 Har *je* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la
 Domnul Iisus Christos.

Mulțumesc Dumnezeului meu tot-dea-una despre voi, pentru 4
 harul lui Dumnezeu ce vi s'a dat în Iisus Christos; Că în 5
 totă vătă imboștită intr'insul: în totă invățatura și în totă sci- 6
 șință; Fiind că mărturisirea lui Christos s'a întărât în voi; 7
 Încăt voi nu aveți lipsă de nici un dar, acceptând arătarea Dom- 8
 nului nostru Iisus Christos; Care va și întări pre voi până 9
 la finit, ca și *nici* neînculpăți în diua Domnului nostru Iisus Christos. Credincios este Dumnezeu, prin care văți chiamaț spre comuniunea Fiului seū Iisus Christos Domnul nostru.

Ear vă rog, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus 10
 Christos, ca toti și vorbiți aceseși, și *ca* și nu fie intre voi dis-
 binări, ci *ca* și fiți tare uniți într'un gând și într'o înțelegere. 11
 Căci m'am informat despre voi, frații mei, de la cei de pe lângă Chloe, că sunt certe între voi. Si acesta dic, pentru că fie- 12
 care din voi dice: Eū sunt al lui Pavel; ear eū al lui Apollos; 13
 ear eū al lui Chefa; ear eū al lui Christos.

Aū döră s'a impărtit Christos? aū Pavel s'a crucificat pen- 13
 tru voi? séu văți botezat în numele lui Pavel? Multumesc 14
 lui Dumnezeu, că nică pre unul din voi n'am botezat, decăt
 numai pre Crisp și pre Gaiu; Ca și nu dic cine-va, că am 15
 botezat în numele meu; Am mai botezat și familiea lui Ste- 16
 fana; ear afară de acestia nu sciū și mai fi botezat pre cineva,

17 Căci Christos nu m'a trimis si botez, ci si predic evangelia;
 nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca si nu se zădărnicescă crucea;
 18 lui Christos. Căci cuvântul crucii nebunie este celor periori;
 ear noue celor ce ne măntuim este puterea lui Dumnezeu;
 19 Căci este scris: Perde-voiă înțelepciunea înțeleptilor, și nimici;
 20 voiă sciinția prudentiilor. Unde este înțeleptul? unde este că-
 turarul? unde este disputatorul lumei acesteia? aū nu a iube-
 nit Dumnezeu înțelepciunea lumei acesteia? Că de vreme ce
 cunoscut pre Dumnezeu, a bine-voit Dumnezeu prin nebunie
 22 predicării a măntui pre cei ce cred. Căci Iudeii cer semnă-
 23 și Ellini căută înțelepciune; Ear noi predicăm pre Christos
 24 cel crucificat, Iudeilor scandal, ear Ellinilor nebunie; Ear a-
 celora ce sunt chiamăți, și Iudeilor și Ellinilor, pre Christos,
 25 puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci ce
 este nebun a lui Dumnezeu este mai înțelept decât omenii; și
 ce este slab a lui Dumnezeu este mai tare decât omenii.
 26 Căci vedetă chiamarea voastră, fraților, cum că nu sunt mulți
 27 înțelepti dupre corp, nu mulți puternici, nu mulți nobili; Ci
 cele nebune ale lumei a ales Dumnezeu, ca și rușineze pre cei
 înțelepti; și cele slabe ale lumei a ales Dumnezeu, ca și ruși-
 28 neze pre cele tară; Si cele proste și cele disprețuite ale lumei
 a ales Dumnezeu, și cele ce nu sunt, ca și disfintezze pre cele
 29 30 ce sunt; Ca și nu se laude nicăi un corp înaintea lui. Ear
 printr'insul este, că sunteți in Christos Iisus, care ni s'a facut
 de la Dumnezeu înțelepciune și dreptate și săntire și rescum-
 31 părare; Ca, precum este scris, cel ce se laudă in Domnul
 și se laude.

CAP. II.

Evangelia este fără diferență în fața înțelepciunii și artei omenilor.

1 Si eu, fraților, viind la voi, nu am venit cu eleganța cu-
 vintelor și a înțelepciuniei, vestind vouă mărturisirea lui
 2 Dumnezeu. Căci nu mi-am propus a sci ceva între voi, de-
 3 căt numai pre Iisus Christos, și pre acesta crucificat. Si am
 4 fost la voi în slăbacuire, și în frică, și în cutremur mare. Si
 cuvântul meu și predicarea mea nu era cu cuvinte înduplica-
 5 tore ale înțelepciunii omenesci, ci in manifestarea spiritului și
 a puterei; Ca credința voastră și nu fie dupre înțelepciunea
 ómenilor, ci dupre puterea lui Dumnezeu.
 6 Înse între cei perfecti vorbim înțelepciune; dar nu întelep-
 ciune a lumei acesteia, nici a domnilor lumelui acesteia, cari se
 7 disfinteză; Ci vorbim înțelepciunea lui Dumnezeu cea mi-
 steriosă, cea ascunsă, care a hotărît-o Dumnezeu mai 'nainte
 8 de seculii spre gloria noastră; Pre care nimene din domnil

lumei acesteia nu a cunoscut-o; căci de o ar fi cunoscut, nu ar fi cruciat pre Domnul gloriei. Ci, precum este scris, cele 9
ce ochii nu a vădut, nici urechia nu a audit, nici la ânăma omului nu s'a suiat, acestea a pregătit Dumnezeu pentru cei celibesc. Eor noue mi-a discoperit *acestea* Dumnezeu priu Spîr- 10
ritul său; căci Spiritul cörca toté, până și adincimile lui Dumne- 11
deu. Căci cine din omenei scie ale omului, decât numai spîr-
ritul omului, care este într'insul? aşa și ale lui Dumnezeu ni- 12
mene nu le scie, decât numai Spiritul lui Dumnezeu. Eor noi 13
nu am primit spiritul lumei, ci Spiritul cel de la Dumnezeu; ca și scim cele ce ni sunt dăruite de la Dumnezeu. Cari le 14
și vorbim, nu cu cuvinte învețate ale înțelepciuniei omenești, ci
cu cele învețate ale Spiritului Sânt; comparând cele spirituale
cu cele spirituale. Dar omul cel firesc nu primește cele ce 15
sunt ale Spiritului lui Dumnezeu; căci îi sunt nebunie, și nu le
pote înțelege, pentru că se discerne spiritualniute. Eor cel 16
spiritual discerne toté, însă el de nimene nu se discerne. Căci 17
cine a cunoscut mintea Domnului, ca să învețe? Eor noi a-
vem mintea lui Christos.

CAP. III.

Iisus temeliea mântuirei.

Si eu, frațiilor, nu am putut vorbi voie, ca la nisice spiri- 1
tuali, ci ca la nisice corporali, ca unor prunci in Chris-
tos. V'am nutrit cu lapte, eor nu cu bucate; căci încă nu 2
puteam încăpă; chiar și acum nu puteți. Încă sântetă tru- 3
pesci; căci dacă *este* între voi invidie și certă și disbinare,
au nu sântetă trupesci? și au nu amblați ca omenei *trupesci*? 4
Căci dacă dice unul: Eu sunt al lui Pavel; și altul: Eu sunt al lui Apollos; au nu sântetă trupesci?

Cine dar este Pavel, și cine este Apollos, decât numai ser- 5
vitori, prin cari ați crezut, precum a dat Domnul fie-cărui? Eor am plantat, Apollos a udat, eor Dumnezeu a făcut și crăscere. 6
Încă nici cel ce planteză nici cel ce udă este ceva; ci Dum- 7
nezeu cel ce face și crăscere. Eor cel ce planteză și cel ce 8
udă sunt una; și fie-care va primi plata sa dupre osteneala sa. Căci noi suntem conlucrători ai lui Dumnezeu; voi sunteți ogor 9
al lui Dumnezeu și edificiu al lui Dumnezeu.

Dupre harul lui Dumnezeu, care este dat mic, ca un archi- 10
tect înțelept am pus temelie, eor altul edifică pre ea. Înse fie-
care și ia sămă cum edifică. Căci altă temelie nimene nu 11
pote pune afară de cea pusă, adică Iisus Christos. Eor de e- 12
difică cineva pe acéstă temelie aur, argint, pietre scumpe, lemne,
fân, trestie; Al fie-cărui lucru va fi arătat; căci diua Dom- 13
nului il va arăta; prin foc se va discoperi; la fie-cărui lucru

14 focul va proba ce felic este el. Dacă lucrul cuiva, ceea ce a
 15 edificat, va remâne, va primi plată; Ear dacă lucrul cuiva se a
 se va mistui, se va păgubi; ear el însuși se va măntui; înse
 așa ca prin foc.

16 Ați nu scîti, că sâunteți templul lui Dumnezeu, și că Spir-
 17 tul lui Dumnezeu locuesce în voi? De va strica cineva tem-
 plul lui Dumnezeu, pre acela îl va strica Dumnezeu; căci tem-
 18 plul lui Dumnezeu este sănt, care sâunteți voi. Nimenie și nu
 se însele. De i se pare cuiva între voi că este înțelept în lu-
 19 mea acesta, si se fucă nebun, ca si fie înțelept. Căci înțelep-
 20 este scris: El prinde pre cei înțelepți în violența lor. Si earăș:
 Domnul cunoscă gândurile înțelepților, că sunt deseerte.

21 Drept aceea nimenie și nu se laude între omeni. Căci totă
 22 sunt și ale voastre: Ori Pavel, ori Apollos, ori Chefă, ori lumea,
 ori viață, ori mórtea, ori cele de acum, ori cele viitoră; totă
 23 sunt ale voastre; Ear voi sâunteți ai lui Christos; ear Christos
 al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

*Datorile servitorilor lui Iisus Christos după exemplul lui Pavel.
 Intrărarea și umiliința lui Pavel.*

1 Așa și ne socotescă fie-care ca pre nisce servitor ai lui
 Christos, și administratori ai misteriilor lui Dumnezeu.
 2 Pe lângă acesta se cere de la administratori, ca ei și fie cre-
 3 dincioși. Ear mie pré pucin imi renume, ca si mă judic de
 voi său de judecată omenescă; da, nici insuși nu mă judic.
 4 Căci pre mine nu mă sciș culpabil de nimic; înse nu printra-
 5 cesta sunt îndreptat; dar cel ce mă judică este Domnul. Drept
 aceea mai naiente de timp nimic și nu judicați, până ce va veni
 Domnul, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunecului,
 și va face cunoscute consiliile animilor; și atunci fie-care va ave-
 laudă de la Dumnezeu.

6 Acestea, fraților, le-am intors asupra mea și asupra lui Apollos pentru voi; ca în noi și vă învețați, ca si nu gândiți mai
 mult decât ce este scris, ca nimeni dintr-o voi și nu se fălăscă
 7 cu unul contra altuia. Căci cine te distinge de alții? și ce ai
 ce nu ai primit? ear dacă ai primit, de ce te laudă, ca cum nu
 ai fi primit?

8 Acum sâunteți sături; sâunteți deja bogăți; fără de noi dom-
 nișii; și măcar de ați domni, ca și noi împreună cu voi și domnișii
 9 Căci mi se pare, că Dumnezeu pre noi Apostoli ne-a lăsat
 și fără arătați ca cei mai de pe urmă, ca hotărîți spre mórte;
 10 căci am devenit privilesc lumei și ângerilor și oménilor. Noi
 suntem nebuni pentru Christos, ear voi înțelepți în Christos; noi

slabi, ear voi tarî; voi însemnați, ear noi disprețuiți. Până în 11
ora de acum și flămândim, și însoțim, și suntem golii, și sun-
tem palmuți, și nu suntem aședați. Și ostenim, lucrând cu 12
mâinile noastre; injuriatî fiind, bine-cuvîntam; persecutați fiind,
răbdam; Hulitî fiind, sfătuim; ca nisce gunoiu ne-am făcut 13
lumei, și suntem tuturor lepădători, până acum.

Nu scriu acestea spre a vă înfrunta, ci ca pre nisce fiu al 14
mei iubiti vă îndomn. Căci de atî avé de ce mil de invetatori 15
in Christos, totuși nu arefi mulți părini; căci eū v' am născut in
Christos Iisus prin evangelie. Pe pentru aceea vă rog, să mî fiți 16
următori.

Pentru acesta am trimis la voi pre Timotheiū, care este fiu al 17
mei iubiti, și credincios in Domnul, care vi va aduce aminte
căile mele in Christos, precum învîțu in tot locul, in totă biserică.

Ear unii s'aș ingânfat, ca cum nu aș veni la voi. Înse cu 18 19
rînd voi veni la voi, de va vré Domnul, și voi cunoscne nu
cuvîntul celor ce s'aș ingânfat, ci puterea. Căci imperatia lui 20
Dumnejdeu nu este in cuvînt ci in putere. Ce voit? cu toégi și 21
viu la voi, séu cu dragoste și cu spiritul blândeței?

CAP. V-VI.

*Despre fornicatorul trădat Satanei. Indemnare de a fugi de afa
ceri cu cei de moravuri rele. Ilustrarea celor ce ămplă in judicati.*

Indemnare de a preintimplina necurătiile corpului.

In genere se aude, că este disfău intre voi, și ast-feliu de 1
disfău, care nici intre păgânii nu se atâ, ca si aibă ci-
neva pre femeea părinTELUI seu. Si voi v'ați ingânfat; și nu 2
mai bine ați plâns, ca cel ce a făcut acăstă faptă si se ia din
mediulocul vostru. Eū dar absent fiind cu corpul, ear cu spiritul 3
fiind de fa , am judicat deja, ca cum aș fi de fa , pre cel
ce a făcut o a a faptă. Adiuauandu-vă voi și spiritul meu in 4
numele Domnului nostru Iisus Christos și cu puterea Domnului
nostru Iisus Christos, Si trădați pre unul ca acela Satanei 5
spre pierderea corpului, ca susțelui si se mătu escă in diua
Domnului Iisus.

Fala văstra nu este intemeietă. A u nu scîti, că pucin aluat dos- 6
pesce tot  frâmintătura? Curăti  dar aluatul cel vecchiu, ca 7
si fiți frâmintătura nouă, precum sunte  fară de aluat. Căci
si Christos, pascile noastre, s'a sacrificat pentru noi; De a- 8
ceea si serbătorim, nu in aluatul cel vecchiu, nici in aluatul reu-
tăci si al violen i, ci in azimile sincerit i si ale adevărului.

Vam scris in epistolă, si nu petrece i cu cei disf natai. Dar 9 10
nu nici de cum cu disf natai lumei acesteia, s u cu lacomii, s u cu
răpitorii, s u cu idololatrii; căci atunci ar trebui si es i din lume.
Ci v' am scris si nu petrece i cu vre un frate, daca s'ar at a 11
16*

disfrânat, séu lacom, séu idololator, séu calomniator, séu bețiv,
 12 séu răpitor; cu unul ca acesta nici si mâncați. Căci ce am
 ești și judic și pre cei din afară? aș nu judecați voi pre cei din
 13 intru? Ear pre cei din afară Dumnezeu îi va judeca. Deci
 scoteți afară pre cei reū d'intre voi.

VI **A** ū dóră cutedă cineva din voi, având vre-o pîră contra
 2 celor sănții? Aș nu sciți, că sănții vor si judice lumea? și de
 se va judeca lumea de voi, sînteti nedemn de a face judecăți
 3 prea mică? Aș nu sciți, că vom si judecăm pre ânger? cu
 4 cât mai mult cele temporale? Deci de aveți judecăți tempo-
 rale, puneți si judice pre cei nebăgați in sémă in adunare.
 5 Spre rușinarea vóstră dic acésta: Nu este intre voi nici un in-
 6 telept, carele si pótă judica intre frații sei? Ci frate cu frate
 7 se judecă, si âncă inaintea necredinciosilor. Chiar acésta este
 un defect intre voi, că aveți judecăți intre sineve. De ce mai
 bine nu suferiți nedreptate? de ce mai bine nu suferiți pagubă, si âncă
 8 Înse voi înșivă faceți nedreptate, si aduceți pagubă, si âncă
 fraților.

9 Aș nu sciți, că nedreptii nu vor mosceni imperația lui Dum-
 nezeu? Nu vă rătăciți; nici disfrânați, nici idololatrii, nici a-
 10 dulterii, nici efeminații, nici sodomiții; Nici furii, nici lacomii,
 nici bețivii, nici calomniatorii, nici răpitorii, nu vor mosceni
 11 imperația lui Dumnezeu. Si astfelii aș fost unii d'intre voi;
 dar v'ati spălat, dar v'ati sănțit, dar v'ati îndreptat prin numele
 Domnului Iisus, si prin Spiritul Dumnedeuului nostru.

12 Tóte imi sunt permise, dar nu téte imi sunt de folos; téte
 13 imi sunt permise, dar ești nu vreū si fiu dominat de ceva. Bucă-
 tele pentru pântece, si pântecele pentru bucate; ear Dumnezeu
 va disfinta si pre acela si pre acelea. Ear corpul nu este
 pentru disfrâna, ci pentru Domnul; si Domnul pentru corp.
 14 Ear Dumnezeu si pre Domnul l-a inviat, si pre noi ne va invia
 15 prin puterea sa. Aș nu sciți că corpurile vóstre sunt membre
 ai lui Christos? deci voiua lăua membrii lui Christos, si i voi
 16 face membri ai meretricei? Nici de cum. Séu nu sciți, că cel
 ce se lipesc de meretrice este un corp cu dinea? căci vor fi,
 17 dice, amândoi un corp. Ear cel ce se lipesc de Domnul este
 18 un spirit cu dinsul. Feriți-vă de disfrâna; tot păcatul care
 face cineva este afară de corp; ear cel ce comite disfrâna pă-
 19 cătuesce într'al seu corp. Aș nu sciți, că corpul vostru este tem-
 plul Spiritului Sânt, ce locuesce in voi, pre care l-ați primit de la
 20 Dumnezeu, si că nu sunteți ai vostri? Căci sunteți cumpă-
 rați cu preț; glorificați dar pre Dumnezeu in corpul vostru si
 in spiritul vostru, cari sunt ale lui Dumnezeu.

CAP. VII.

Regule pentru căsătorie, pentru viță singulară, și pentru văduve.

Căt pentru cel ce 'mi-ai scris, dic, că bine este omului și
nu se atinge de femeie. Dar spre a preintimpina dis-
franarea, fie-care și 'și aibă femeea sa, și fie-care femeie și 'și
aibă bărbatul scū. Bărbatul și arete femeiei cuvenita bună-vo-
iină; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu dispune de
corpul seu, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu dispune de cor-
pul seu, ci femeia. Si nu vă privați unul pre altul, decât nu-
mai cu consumîmânt pentru un timp, ca și aveți timp pentru ru-
găciune și post, și earăși și vă intrunăti; ca și nu vă ispitescă
Satana pentru neînfrânarea voastră. Ear acăsta dic dupre con-
cessiune, ear nu dupre ordin. Căci așă voi, că toți ómenii și fie
ca mine; înse fie-care are osebit dar de la Dumnezeu, unul aşa,
ear altul altmîntrelea.

Ear acelor necăsătoriți și văduvelor dic, că bine li este, de
vor remâne precum și eu. Ear de nu se înfrânză, și se că-
sătoresc; căci mai bine este a se căsători, decât a se aprinde.
Ear celor căsătoriți li ordinez, nu eu, ci Domnul: Femeia și nu se 10
dispartă de bărbat. Ear de se va dispărăti, și remăne nemărită, 11
său și se impace cu bărbatul seu; și bărbatul să nu lase pre femeie.
Ear celor-l-alți li dic eu, nu Domnul: De are vre-un frate fe- 12
mee necredinciosă, și ea voiesce și trăeșcă cu el, și nu o lasă.
Si femeia, de are bărbat necredincios, și acela voiesce și trăeșcă 13
cu dinsa, și nu 'l lasă. Căci bărbatul necredincios se sănțescă 14
prin femeia credincioasă, și femeia necredinciosă se sănțescă prin
bărbatul credincios; altmîntrelea ar fi copiile vestri necurați; ear
acum sunt sănți. Ear de se disparte cel necredincios, dispar- 15
tă-se. Fratele seu sora nu mai este obligat in asemene casuri;
spre pace ne-a chămat Dumnezeu. Căci ce scii, femeie, 16
poți și măntuescă pre bărbat, seu ce scii, bărbate. Poți și măntu-
uescă pre femeie? Înse fie-carele cum 'i-a împărtit Dumnezeu, 17
fie-carele cum este chămat de Domnul, aşa și amble. Așa or-
donez eu in tôte bisericile.

Este cine-va chămat, circumcis fiind? și remăne circumcis. 18
Este cine-va chămat, necircumcis fiind? și nu se circumcidă.
Circumcisirea este nimic; și necircumcisirea este nimic, ci păda 19
comandamentelor lui Dumnezeu. Si remăne fie-care intr'acea 20
stare in cale s'a chămat. Esci chămat serv *fiind*? nu te în- 21
grijii; înse dacă poți și fi liber, intrebuițe mai bine *libertatea*.
Căci cel ce este chămat in Domnul, serv *fiind*, este un emancipat 22
al Domnului; asemenea cel ce este chămat, liber *fiind*, este
serv al lui Christos. Cu preț sunteți cumpărați; nu vă faceti 23
servi ai ómenilor. Fie-care, fraților, in ce este chămat, in- 24
tr'aceea și remăne înaintea lui Dumnezeu.

25 Ear despre virgine nu am ordin de la Domnul; însă daș
sfatul meu, ca unul ce aflat milă de la Domnul a fi credincios.
26 Socotesc dar, că acăsta este bine pentru nevoea de acum, adică
27 că bine este omului și fie așa: Te-ai legat cu femeie? nu cauța
28 dislegare. Te-ai disfăcut de femeie? nu căuta femeie. Far de
te-ai și căsătorit, nu aș păcătuit; și de să măritat virgină, nu
vă crută.
29 Ear acăsta dic, fraților, timpul este scurt de acum înainte;
30 deci cei ce aș femei, să fie ca cum nu ar ave; Si cei ce plâng,
ca cum nu ar plâng; și cei ce se bucură, ca cură nu s-ar bu-
31 cură; Si cei ce cumpără, ca cum nu ar posede; Si cei ce
se servesc de lumea acăsta, ca cum nu s-ar servi; căci forma
32 lumii acesteia trece. Dar voiesc să fiți fără de grijă. Cel ne-
insurat îngrijesce de ale Domnului, cum să placă Domnului;
33 Ear cel ce aș insurat îngrijesce de ale lumii, cum să placă fe-
34 mei. Este o diferență între femeie și virgină. Cea nemăritată
se îngrijesce de ale Domnului, ca să fie sănă și cu corpul și
cu sufletul; ear cea măritată se îngrijesce de ale lumii, cum să
35 placă bărbatului. Si acăsta o dic spre folosul vostru; nu ca
să vă puiu cursă, ci pentru bună cuvîntă și apropiere de Dom-
nul fără distragere.
36 Ear de gândesc cineva să se pórte necuvîncios în privința
fiicei sale, dacă este trecută în etate, și trebuie a se face așa,
37 să facă ce voiesce, nu păcătuesc; mărite-se. Ear cel ce re-
mâne statornic în ânima sa, neavând necesitate, ci dispune de
voința sa, și otăresce în ânima sa a pădi fiica sa nemăritată,
38 face bine. Așa că și cel ce o mărită, bine face, ear cel ce
nu o mărită și mai bine face.
39 Femeea este legată de lege iu căt trăesce bărbatul ei; dar dacă va muri bărbatul ei, este liberă și se mă-
40 rite după care vre; însă numai în Domnul. Dar este mai fe-
ricită dupre opinia mea, de va rămâne așa; și mi se pare
că și eu am Spiritul lui Dumnezeu.

CAP. VIII.

*Regule pentru întrebuițarea cărurilor ce se oferesc idolilor. Des-
pre întrebuițarea libertăței Chrestine.*

1 **C**ăt pentru cele sacrifice idolilor, scim, (căci toți avem
2 cunoștință, dar cunoștința îngăufeză, ear dragostea edi-
3 fică. Ear de i se pare cui-va, că scie ceva, încă nimic nu a
4 cunoscut, precum se cade a cunoșce; Ear de iubesc cine-
petru mânarea celor sacrifice idolilor, scim că idolul este
nimic în lume, și că nu este alt Dumnezeu decât numai ușul,

Căci deși sunt cari se numesc deei, séu în ceriu séu pe pămînt: 5
 cum adică sunt deei mulți, și domni mulți; Înse noi avem nu-
 mai un Dumneșteu, Părinte, din care sunt tóte, și noi intr'insul; 6
 și un Domn Iisus Christos, prin care sunt tóte, și noi intr'insul.
 Înse nu toți aù acésta sciință; căci unii cu conștiință că este 7
 idol, până acum o mânâncă ca sacrificată idolului; și conștiința
 lor, fiind slabă, se spurcă.

Ear mâncaarea nu ne recomenđă lui Dumneșteu; căci niči,
 de vom mânca, nu vom fi mai buni; niči de nu vom mânca, nu
 nì va lipsi ceva. Înse vedetești, ca nu cumva libertatea vóstră 9
 acésta și fie scandal celor slabî. Căci de te va vedé cine-va 10
 pre tine, care aì sciință, ședînd în templul idolilor, aù nu con-
 sciința lui, fiind slabă, se va incuragia și mânânce cele sacrifi-
 cate idolilor? Si pentru sciința ta se va pierde fratele têu 11
 cel slab, pentru care Christos a murit. Dar aşa păcătuind 12
 contra fraților, și jignind conștiința lor cea slabă, păcătuți con-
 tra lui Christos. Pentru aceea dacă mâncaarea este scandal 13
 fratelui meu, nu voiü mânca carne in etern, ca sì nu fiu de scan-
 dal fratelui meu.

CAP. IX.

Chiar cele ce in sine sunt permise trebuie să se lase din dragoste și spre înaintirea în cele bune.

Aù nu sunt apostol? aù nu sunt liber? aù nu am vădut pre 1
 Iisus Christos Domnul nostru? aù nu suntești voi lucrul 2
 meu in Domnul? De nu sunt apostol altora, dar voue sunt; 3
 căci pecetea apostoliei mele suntești voi in Domnul. Respusul 3
 meu la cei ce mă scrutează este acesta: Aù nu avem dreptul 4
 a mânca și a bă? Aù nu avem dreptul a purta cu noi pre 5
 o soră femeie, ca și cei-l-alti apostoli, și frații Domnului, și Chefa? 6
 Séu numai eú singur și Barnaba nu avem dreptul a nu lucra? 7
 Cine servește in ôste vre-o-dată cu cheltuélă sa? séu cine plan-
 tează vie, și nu mânâncă din fructul ei? séu cine pasce turmă, 7
 și nu mânâncă din laptele turmei? Aù dóră dupre opinionea 8
 ómenilor dic acestea? aù nu și legea dice asemenea. Căci in 9
 legea lui Moise scris este: Si nu legi gura bouului ce treeră. 10
 Aù dóră de boi se ingrijesce Dumneșteu? Séu dice acésta de 10
 sigur pentru noi? Pentru noi s'a scris, ca cel ce ară și are de
 speranță, și cel ce treeră cu speranță și aibă parte de speranță
 sa. Dacă noi am seménat voue cele spirituale, aù este mare 11
 lucru, de vom secera noi cele corporale ale vóstre? Dacă alti 12
 profită de acest drept asupra vóstră, aù nu mai bine noi? În-
 se nu am usat de acest drept; ci răbdăm tóte, ca si nu dăm vre
 un scandal evangeliu lui Christos.

Aù nu scîji, că cei ce lucrăză cele sănte mânâncă din ale 13

templului? și cei ce servesc altarului, se împărtășesc din altar? 14 Așa și Domnul a orindut ca cei ce predică evangeliea să trăiescă din evangelie.
 15 Ear ești nu am usat de nimic din acestea; nici nu am scris acestea, ca și se facă așa către mine; căci mi-ar fi mai bine a murit,
 16 decât să facă cineva fală mea deserția. Căci dacă predică evangeliea, acăsta nu mă este pentru fală; căci sunt sub nevoie,
 17 tate, și văd de mine de nu voi predica evangeliea! De fiecare, și văd de mine de nu voi predica evangeliea! De fiecare
 18 credință dregătorie. Deci care este plata mea? Este, că predicând evangeliea, să fac evangeliea lui Christos fără cheltuială, ca să nu abusez de dreptul meu în evangelie.
 19 Căci deși sunt liber de toti, tuturor mă am făcut serv, ca și
 20 dobândesc pre mai mulți: Iudeilor mă am făcut ca un Iudeu, ca să dobândesc pre Iudei; celor de sub lege ca sub lege, ca și
 21 dobândesc pre cei de sub lege; Celor fără lege ca un fără
 22 lege, ca să dobândesc pre cei fără lege, (nefiind fără lege lui
 23 Dumnezeu, ci sub lege în Christos); Celor slabii mă am făcut ca un slab, ca să dobândesc pre cei slabii; tuturor töte mă am făcut,
 24 ca ori cum să măntuiesc pre vreunii. Si acăsta fac pentru e-
 vangelie, ca să fiu părăsă ei.
 25 Așa nu scăi, că cei ce alergă la circ, alergă töti, dar unul
 26 ia premiu? Așa și alergați, ca să lă apucăti. Si tot cel ce
 combate, se înfrânează de töte; și acăsta fac ei, ca să ia cununa
 stricării; ear noi nestricării. Ești drept aceea așa alerg,
 27 nu ca nesigur; așa mă lupt, nu ca unul ce bate în aer; Ci mă
 țin aspru corpul meu, și lă aservesc; ca nu cumva altora pre-
 dicând, insușim să mă fac netreburnic.

CAP. X, XI.

Apostolul se sileșce a întorce pre Corintheni de la necurătie și de la idololatrie, îndemnându-i să nu se ducă la serbarele idololatrilor. Despre unele abuzuri și despre comuniune.

1 **N**u voi escă, fraților, ca să nu scăi voi, că părinții nostri töti
 2 au fost sub nor, și töti au trecut prin mare; Si töti
 3 s'au botezat sub Moise în nor și în mare; Si töti au mân-
 4 cat aceeași mâncare spirituală; Si töti au băut aceeași beu-
 tură spirituală; căci beau din Piatra cea spirituală, care îl urmă;
 5 ear Piatra era Christos. Înse cu cei mai mulți dintr'insă nu
 a bine-voit Dumnezeu; căci au cădut în pustie.
 6 Si acestea s'au făcut spre exemple pentru noi, ca să nu fim
 7 noi poftitor de rele, precum și aceiai au poftit. Nici și vă-
 faceți idololatri, precum unii dintr'insă; cum este scris: Popo-
 8 rul a sedut de a mânca și a băut, și s'a sculat și jocă. Nici
 și facem disfășurare, precum unii din ei au făcut, și au cădut într'o

di doue-deci și trei de mi. Niciodis nu ispitim pre Christos, 9 precum și unii dintr'înșii așa ispitit, și s'aș perdut de serpi. Niciodis nu murmură, precum unii dintr'înșii așa murmurat, și s'aș 10 perdut de perdețorul. Și aceste tóte s'aș întemplat acelora spre 11 exemplie; ear s'aș scris spre a noastră învățătură, cari trăim în secului cei de pe urmă. Drepăt aceea celul ce i se pare că 12 stă, să îa aminte, ca și nu cađe. Niciodis o ispită nu v'a ajuns, decât numai omenescă; ear Dum- 13 nedejudecă credincios, care nu va lăsa și vă ispitită mai mult decât puteți, ci împreună cu ispită va face și scăpare, ca s'o puteți suferi.

Pentru aceea, iubiti mei, fugiti de idololatrie. Ca celor 14 15 înțelepți vorbesc; judicați voi ceea ce ești vorbesc. Potirul bine- 16 cuvenitărei, care bine-cuvenită, așa nu este împărtășirea săngelui lui Christos? Pânea care frăgeam, așa nu este împărtășirea corpului lui Christos? Căci noi, mulți fiind, suntem o pâne, 17 un corp; căci totuști ne împărtășim dintr-o pâne. Vedeti pre 18 Israel după corp; așa nu suntem cei ce mânâncă sacrificiile părtașii altarului? Deci ce dic ești? că döră idolul este ceva? său ceea 19 sacrificiată idolului este ceva? Dar ești dic, că cele ce sacrifică 20 gîntele, le sacrifică demonilor, ear nu lui Dumnejdeu; nu volesc 21 dar, ca voi și fiți părtașii demonilor. Nu puteți băi potirul 22 Domnului și potirul demonilor; nu puteți fi părtașii mesei Dom- 23 nului și mesei demonilor. Așa vom irita pre Domnul? așa sun- 24 tem mări tară decăt el?

Tóte îmi sunt permise, însă nu tóte îmi folosesc; tóte îmi 23 sunt permise, însă nu tóte edifică. Nimenei să nu caute de ale 24 sale, ci fie-care de ale altuia. Ori-ce se vinde în măcelărie, 25 mâncați, nimic cercetând pentru conștiință; Căci al Domnului 26 este pămîntul, și plinitatea lui. Ear de vă invită la mesă 27 cineva din cei necredincioși, și veți merge; ori-ce se pună în- 28aintea vostră, mâncați, nimic cercetând pentru conștiință. Ear de vă 29 va dice cinc-va: Aceasta este sacrificiată idolilor, nu mân- 30 cați, pentru acela ce ești spus, și pentru conștiință; căci al Domnului este pămîntul și plinitatea lui; Conștiință însă, dic, nu 31 a ta, ci a celui-l-alt; căci pentru ce se judecă libertatea mea de altă conștiință? Căci dacă ești gust cu mulțumire, de ce 32 sunteți hulit despre aceea pentru care ești mulțumesc. Deci ori 33 de mâncați, ori de beți, ori de faceți alt ceva, și faceți tóte spre gloria lui Dumnejdeu. Nu dați scandal nici Iudeilor, nici Eli- 34 nilor, nici bisericiei lui Dumnejdeu. Precum și ești plac tutu- 35 ror în tóte, necăutând folosul meu, ci al celor mulți, ca și se mânăușescă.

Următori fiți mie, precum și ești lui Christos. XI
Vă însă laud, fraților, că în tóte vă aduceți aminte de 2

- 3 mine, și țineți învățărurile, precum vi le-am trădat. Ear volești să știi, că Christos este capul a tot bărbatul, ear capul femeii
 4 este bărbatul; ear capul lui Christos este Dumnezeu. Tot bărbatul, rugându-se său profesind cu capul acoperit disonorosă
 5 capul lui. Ear totă femeia rugându-se său profesind cu capul disvolt, își disonoră capul ei; căci una și aceeași este ca
 6 cum ar fi rasă. Căci de nu se învalesce femeia, pote și se
 7 se rade, învilescă-se. Bărbatul nu trebuie să și acopere capul, pentru că este chipul și gloria lui Dumnezeu, ear femeia este
 8 gloria bărbatului. Căci nu este bărbatul din femeie, ci femeia
 9 din bărbat. Nici nu s'a făcut bărbatul pentru femeie, ci femeia
 10 meea pentru bărbat. Pentru aceea femeia trebuie să aibă semn
 11 de autoritate asupra capului, pentru angeri. Însă nici bărbatul nu este fără femeie, nici femeia fără bărbat în Domnul.
 12 Căci precum este femeia din bărbat, aşa este și bărbatul prin
 femeie; și tóte de la Dumnezeu.
- 13 Judecați întru voi înșivé, de este cuviincios, ca femeia si se
 14 roge lui Dumnezeu disvoltă? Aū nu și insăși natura vă în-
 veță, că bărbatul de și lasă pérul și crăcă lung, este spre ru-
 15 sine lui? Ear femeia, de și lasă pérul și crăcă, este spre
 ornament ei; căci pérul îi este dat spre învălitore.
- 16 Ear de se vede cine-va că este gilcevitor, noi nu avem da-
 tină ca acesta, nici bisericile lui Dumnezeu.
- 17 Ear despre aceea ce eū voi și vă dic nu vă laud, adică că
 18 vă adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău. Căci întâi,
 când vă adunați în biserică, aud că se fac disbinări între voi;
 19 și în parte o cred; Căci trebuie să fie și secte între voi, ca
 cel probați și se fac cunoșcuți între voi.
- 20 Deci adunându-vă voi într'un loc, acesta nu este pentru a
 21 mâncă cina Domnului. Căci la mâncare fie-care cinză mai
 22 'nainte; și unul este flămând, ear altul este bét. Aū doră nu
 aveți case în cari să mâncați și să beți? său disprețuiți biserică
 lui Dumnezeu, și rușinați pre cei ce nu au? ce voi și dice vou?
 vă voi lăuda? Eū nu vă laud pentru acesta.
- 23 Căci eū am primit de la Domnul aceea, care am și trădat
 voue: Că Domnul Iisus în nótpea în care s'a trădat, a luat pâne;
 24 și mulțumind, o a frânt, și a quis: Luată, mâncați; acesta este
 corpul meu, care se frângă pentru voi; acesta faceți spre me-
 25 moria mea. Asemenea a luat și potirul după cină, dicând:
 Acest potir este noul testament în sâangele meu; acesta faceți
 26 do căte ori il veți băi spre memoria mea. Căci de căte-ori
 veți mânca acesta pâne, și veți băi acest potir, vestiți mórtea
 Domnului, până când va veni.
- 27 Drept-accea ori-care va mânca acesta pâne, său va băi acest

potir al Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat corpului și săn-
gelui Domnului. Înse fie-care și se cerceteze pre sine însuși, 28
și așa și mânâncă diintr'acesta pâne și și bă dintr'acest potir.
Căci cel ce mânâncă și bea cu nevrednicie, mânâncă și bea pen-
tru condamnarea sa, nedistingând corpul Domnului. Pentru 30
acesta mulți sunt slabii și bolnavi între voi, și mulți dorm. Căci 31
de ne-am fi cercetat pre noi înșine, nu ne-am condamna. Ear 32
judecăți fiind, ne pedepsim de la Domnul, că și nu ne condem-
năm cu lumea. De aceea, frații mei, când vă adunați și mân- 33
cați, și acceptați unul pre altul. Ear de flămândescă cine-va, 34
și mânâncă a casă; ca și nu vă adunați spre condamnare. Ear
cele-lalte voi și orindui, când voi veni.

CAP. XII - XIV.

*Despre darurile spirituale și despre întrebunțarea lor. Descrierea
dragostei Chrestiene. Despre întrebunțarea darului de limbă.*

Ear despre darurile spirituale, fraților, nu voiesc ca și nu 1
scîti voi. Scîti ca erați ginte, atrași la idoli căi muți, 2
ca cum atî fi fost dușii. Pentru aceea vî declar, că nimene vor- 3
bind prin Spiritul lui Dumnezeu nu dice anathema pre Iisus;
și că nimene nu poate dice că Iisus este Domn, decât numai
prin Spiritul Sânt.

In adever este diversitate de daruri, dar același Spirit. Si 4 5
este diversitate de servicii, dar același Domn. Si este diver- 6
sitate de lucruri, dar este același Dumnezeu, care lucrăză totă
în toți. Ear manifestarea Spiritului se dă fiecărui dupre 7
folos. Căci unuia se dă prin Spiritul cuvântul înțelepicunei; 8
ear altuia cuvântul cunoștinței prin același Spirit; Altuia 9
credința prin același Spirit; ear altuia darurile vindecărilor
prin același Spirit; Altuia lucrarea minunilor; altuia pro- 10
feție; altuia disercurerea spiritelor; altuia feluri de limbă; altuia
explicarea limbilor. Înse totă acestea le face unul și același 11
Spirit, împărțind de osebi fiecărui, precum voiesce.

Căci precum corpul este unul, și are mulți membri; și toți 12
membrii unu corpor, mulți fiind, sunt un corp: așa și Christos.
Caci prin un Spirit noi toți ne-am botezat într'un corp, ori 13
Iudei, ori Elini, ori servi, ori liberi; și toți ne-am adăpat în-
tr'un Spirit.

Căci și corpul nu este un membru, ci mulți. De ar dice 14 15
piciorul: Pentru că nu sunt mâna, nu sunt din corp; și dorește
pentru aceea nu este din corp? Si de ar dice urechilea: Pen- 16
tru că nu sunt ochiul, nu sunt din corp; și dorește pentru aceea
nu este din corp? De ar fi tot corpul ochiul, unde ar fi auful? 17
De ar fi tot aușul, unde ar fi niroșul? Ear acum a pus Dumne- 18
șeu membrii, pre fie-care diintr'înșii în corp, precum a voit,

19 20 Ear de ar fi toti un membru, unde ar fi corpul? Ear acum
 21 sunt mulți membri, dar un corp. Si nu poate ochiul si dice
 mâne: Nu am trebuință de tine; se cărăsi capul picioarelor
 22 Nu am trebuință de voi. Ci cu mult mai virtos membri cor-
 23 pului, cari se pară a fi mai slabî, sunt mai necesari. Si acei
 membri ai corpului, cari ni se pară a fi mai puini considerați,
 acestora li dăm mai multă considerație; și cele deformate ale
 24 noastre au mai bună formă. Căci cele frumosale noastre nu
 au trebuință de acestea; ci Dumnezeu a intocmit corpul, dând mai
 25 multă onore părții celei mai din urmă; Ca și nu fie disibi-
 nare in corp, ci ca și îngrijescă unul de altul membrui între
 26 sine cu același interes. Si ori de suferă un membru, suferă
 toți membrii împreună cu dinsul; ori de se onoră un membru,
 împreună se bucură toți membrii.
 27 28 Ear voii sunteți corpul lui Christos, și membri in parte. Si
 Dumnezeu a pus in biserică, întâi pre apostoli, al doilea pre
 profetii, al treilea pre învățători, după aceea puteri, apoi darurile
 29 de vindecări, serviciile, dregătoriile, felurile limbilor. Aü doră
 toți sunt apostoli? aü doră toți sunt profetii? aü doră toți sunt
 30 învățători? aü doră toți sunt lucrători de minuni? Aü doră toți
 aü darurile de vindecare? aü doră toți vorbesc in limbi? aü
 doră toți explica?
 31 Înse și rîvniiș darurile cele mai bune; și âncă vi arăt o cale
 mai escențială.

XIII De așă vorbi in limbile ómenilor și ángerilor, ear dragoste
 nu am, am devenit ca o aramă sunătoare, se căimbala resu-
 2 nător. Si de așă avé *darul de profetie*, și așă sci totă mister-
 rile și totă cunoștința, și de așă avé totă credința, încă și mut
 3 și munte, ear dragoste nu am, nimic nu sunt. Si de așă im-
 părții totă avuțiea mea *seracilor*, și de așă da corpul meu și
 ardă: ear dragoste nu am, nici un folos nu'mi este.
 4 Dragosteia indelung rabdă, și este bine-făcătoare; dragosteia
 5 nu învidiază, nu se trufese, nu se ingăfizează; Nu se părtă cu
 necuvintă; nu caută ale sale, nu se întărită, nu găndesc răul;
 6 7 Nu se bucură de nedrept, ci se bucură de adevăr: Tote le
 suferă, tote le crede, tote le speră, tote le rabdă.
 8 Dragosteia nici odată nu incetăză; chiar de se vor disfășura
 profetiiile, chiar de vor înceta limbile, ori chiar de va dispărea
 9 cunoștința. Căci nu cunoșcem decât in parte, și nu profetim
 10 decât in parte; Ear când va veni perfecțunea, atunci imper-
 11 fețeajea va dispără. Când eram prunc, vorbiam ca un prunc,
 cugetam ca un prunc, gândiam ca un prunc; ear când m'am
 12 făcut bărbat, am lepădat cele pruncesci. Căci vedem acum
 ca prin oglindă in enigmă; ear atunci față către față; acum
 cunoșc in parte, ear atunci voi căruia cunoșce precum și sunt cunoscut

Si acum ramane credinta, speranta, dragostea, aceste trei; 13
ear cea mai mare dintr'acestea este dragostea. XIV

Urmariji dragostea, si rinvisti darurile spirituale, ear mai mult ca si profeti. Caci cel ce vorbesce in limbă nu vorbesc omenilor, ci lui Dumnezeu; caci nimene nu'l intelege; in se cu spiritul vorbesc misterii. Ear cel ce profetesce vorbesc omenilor spre edificare si indemnare si mangaiere. Cel ce vorbesce in limbi se edifica insusi; ear cel ce profetesce este vorbesca biserica. Asi voi ca voi toti si vorbiti in limbi, ear mai bine si profeti; caci mai mare este cel ce profetesce decat cel si se edifice.

Ear acum, frajilor, de voi si veni la voi vorbind in limbi, ce vi voi folosi, de nu vi voi comunica seu discoperire, seu cunoastinta, seu profetie, seu invetatură? Caci precum cele nesuflite ce da sunet, ori fluerul, ori chithara, de nu vor da sunete diserite, cum se va cunoscce ce se flueră, seu ce se cantă cu chithara? Caci o trimită de va da sunet nehotărît, cine se va găti la resbel? Asa si voi, de nu veti da prin limbă cuvenit cu bună intelegere, cum se vor cunoscce cele vorbite? Veți vorbi ca in aer. Sunt, pot, multe feluri de voci in lume, 10 si nici una dintr'insese nu este fără semnificare. Deci de nu voi intelege semnificarea vocei, voi fi celu ce vorbesce străin, si cel ce vorbesce va fi mie străin.

Asa si voi, fiind-că rinvisti daruri spirituale, căuta si le aveți in abundanță spre edificarea bisericii. Pentru aceea cel ce vorbesce in limbă, si se roge asa, ca si potă fi espluat. Caci de mă rog in limbă, spiritul meu se rögă, ear mintea mea este fără fruct. Ce si fac dar? Mă voi ruga cu spiritul, si voi ruga cu mintea; voi canta cu spiritul, si voi canta si cu mintea. Altmintrele, de vei bine-cuvânta cu spiritul, cel ce este neinvetat cum va dice Amin după mulțumirea ta, fiind-că el nu intelege ce dici? Tu adever bine mulțumesci, 17 dar cel-l-alt nu se edifică. Mulțumesc Dumnezeului meu, că vorbesc in limbi mai mult decat voi toti; Înse in biserică 18 voiesc mai bine a vorbi cincι cuvinte cu mintea mea, ca si înveți si pre altii, decat dece mii de cuvinte in limbă.

Frajilor, nu fi prunci cu mintea; inse cu reutatea fi prunci, 20 ear cu mintea fi bărbat. In lege este scris: Intr'alte limbi, 21 si cu alte buze voi vorbi acestui popor; si nici asa nu mă vor asculta, dice Domnul. Drept aceea limbile sunt spre semn, 22 nu credinciosilor, ci celor necredinciosi; ear profetie nu este pentru cei credinciosi, ci pentru cei necredinciosi.

Deci când se adună totă biserica la un loc, si toti vorbesc in 23 limbi, si intră seu neinvetati seu necredinciosi, aū nu vor dice,

Urmariji dragostea, si rinvisti darurile spirituale, ear mai mult ca si profeti. Caci cel ce vorbesce in limbă nu vorbesc omenilor, ci lui Dumnezeu; caci nimene nu'l intelege; in se cu spiritul vorbesc misterii. Ear cel ce profetesce vorbesc omenilor spre edificare si indemnare si mangaiere. Cel ce vorbesce in limbi se edifica insusi; ear cel ce profetesce este vorbesca biserica. Asi voi ca voi toti si vorbiti in limbi, ear mai bine si profeti; caci mai mare este cel ce profetesce decat cel si se edifice.

Ear acum, frajilor, de voi si veni la voi vorbind in limbi, ce vi voi folosi, de nu vi voi comunica seu discoperire, seu cunoastinta, seu profetie, seu invetatură? Caci precum cele nesuflite ce da sunet, ori fluerul, ori chithara, de nu vor da sunete diserite, cum se va cunoscce ce se flueră, seu ce se cantă cu chithara? Caci o trimită de va da sunet nehotărît, cine se va găti la resbel? Asa si voi, de nu veti da prin limbă cuvenit cu bună intelegere, cum se vor cunoscce cele vorbite? Veți vorbi ca in aer. Sunt, pot, multe feluri de voci in lume, 10 si nici una dintr'insese nu este fără semnificare. Deci de nu voi intelege semnificarea vocei, voi fi celu ce vorbesce străin, si cel ce vorbesce va fi mie străin.

Asa si voi, fiind-că rinvisti daruri spirituale, căuta si le aveți in abundanță spre edificarea bisericii. Pentru aceea cel ce vorbesce in limbă, si se roge asa, ca si potă fi espluat. Caci de mă rog in limbă, spiritul meu se rögă, ear mintea mea este fără fruct. Ce si fac dar? Mă voi ruga cu spiritul, si voi ruga cu mintea; voi canta cu spiritul, si voi canta si cu mintea. Altmintrele, de vei bine-cuvânta cu spiritul, cel ce este neinvetat cum va dice Amin după mulțumirea ta, fiind-că el nu intelege ce dici? Tu adever bine mulțumesci, 17 dar cel-l-alt nu se edifică. Mulțumesc Dumnezeului meu, că vorbesc in limbi mai mult decat voi toti; Înse in biserică 18 voiesc mai bine a vorbi cincι cuvinte cu mintea mea, ca si înveți si pre altii, decat dece mii de cuvinte in limbă.

Frajilor, nu fi prunci cu mintea; inse cu reutatea fi prunci, 20 ear cu mintea fi bărbat. In lege este scris: Intr'alte limbi, 21 si cu alte buze voi vorbi acestui popor; si nici asa nu mă vor asculta, dice Domnul. Drept aceea limbile sunt spre semn, 22 nu credinciosilor, ci celor necredinciosi; ear profetie nu este pentru cei credinciosi, ci pentru cei necredinciosi.

Deci când se adună totă biserica la un loc, si toti vorbesc in 23 limbi, si intră seu neinvetati seu necredinciosi, aū nu vor dice,

- 24 că suntești nebun? Ear dacă profetesc toți, și intră vre-un necieducios său neinvernat, se vedește de toți, se judecă de toți.
 25 Si aşa cele ascuns ale animelui lui se fac arătate; și aşa când pe față, se va închina lui Dumnezeu, și va mărturisi, că într'adevăr Dumnezeu este între voi.
- 26 Ce si se face dar, fraților? când vă adunați, fie-care dintre voi are psalm, are învățătură, are limbă, are discoperire, are esplorare. Tote și se fac spre edificare. De vorbesc cineva în limbă, și vorbescă căte doi, sau cel mult căte trei, și pe rând; 28 ear unul și esplice. Ear de nu va fi cine și esplice, și tacă 29 in biserică; și si și vorbescă lui și și lui Dumnezeu. Ear profeții și vorbescă doi sau trei, și cei-l-alti și judice. Ear de 31 are cine-va altul ce ședea discoperire, cel d'intâi și tacă. Căci 32 33 măngăile. Si spiritele profetilor se supun profetilor. Căci Dumnezeu nu este Dumnezeu al turburării, ci al pacei, precum in tote bisericile sănătilor.
- 34 Femeile vostre și tacă in biserică; căci nu li s'a dat voe si 35 vorbescă, ci și fie supuse, precum dice și legea. Ear de voiesc și se înveță ceva, și și întrebă pre bărbătii lor a casă; căci 36 este rușine ca femeile să vorbescă in biserică. Aă de la voi a eșit cuvântul lui Dumnezeu? sau a ajuns numai la voi?
- 37 De i se pare cui-va, că este profet, sau spiritual, și înțelégé, 38 că cele ce vi scriu, sunt comandamente ale Domnului. Ear de 39 nu înțelege cine-va, și nu înțelégé. Deci, fraților, rîvniiți a 40 profeti, și nu oprimi a vorbi in limbă. Tote și se fac dupre cuviință și orindu-elă.

CAP. XV.

Despre inviere, și despre gloria corporilor inviate.

- 1 Ear vă înscințează, fraților, despre evangelia, ce v'am predicat-o, care ati primit, in care și vă aflați; Prin care vă și măntuiați, dacă o țineți cum v'am predicat-o, afară numai 3 de ati credut in zadar. Căci v'am trădat mai intâi ceea ce am și primis, cum că Christos a murit pentru păcatele noastre 4 dupre scripturi; Si că s'a îngropat, și că a inviat a treia din 5 dupre scripturi; Si că s'a arătat lui Chefa, apoi celor doi 6 spre-dece. După aceea s'a arătat la mai mult decât cinci sute de frați odată; din cari cei mai mulți trăesc până acum, ear 7 unii au și adormit. După aceea s'a arătat lui Iacob; apoi tușii 8 turor apostolilor. Ear mai pe urmă de toți s'a arătat și mie, 9 ca unuia abort. Căci eu sunt mai micul apostolilor, care nu sunt vrednic a măchiama apostol, pentru că am persecutat biserica lui Dumnezeu. Ear prin harul lui Dumnezeu sunt cesație; și harul lui care este in mine nu a fost in desert; ci m'am

ostenit mai mult decât toți aceia; înse nu ești, ci harul lui Dumnezeu, care este cu mine. Deci ori ești, ori aceia, așa îl predicăm, și așa ați creșut.

Ear dacă Christos se predică că s'a sculat din morții, cum 12 este invierea morților, atunci nici Christos nu a inviat. Ear 13 dacă nu a inviat Christos, atunci predicarea noastră este deșertă, și credința voastră este deșertă. Ne aflăm încă și marturi min- 15 ciunosi ai lui Dumnezeu; căci am mărturisit asupra lui Dumnezeu, că a inviat pre Christos; pre care nu l-a inviat, dacă de sigur morții nu inviează. Căci de nu inviează morții, nici Chris- 16 tos nu a inviat. Ear dacă Christos nu a inviat, deșertă este 17 credința voastră; încă sunteți în păcatele voastre. Atunci și cei 18 ce au adormit în Christos sunt pierduți. De sperăm în Chris- 19 tos numai în viață acesta, suntem mai miserabili decât toți omenii.

Ear acum Christos s'a sculat din morții, și s'a făcut primițul 20 celor adormiți. Căci precum priu om a venit mōrtea, prin om 21 a venit și invierea morților. Căci precum toti cei intru Adam 22 mor, așa toti cei în Christos vor invia. Ear fie-care intră sa 23 oriudă: Christos primițul; după aceea cei ce sunt ai lui Christos la invierea lui. Atunci finițul, când va trăda impe- 24 riția lui Dumnezeu Părintelui; când va disfinge tōtă domnia, și tōtă autoritatea și puterea. Căci trebuie el și domnescă, 25 până ce va pune pre toti inimicul sub picioarele sale. Inimicul 26 cel mai de pe urmă ce se va disfinge este mōrtea. Căci Dum- 27 nezeu a supus tōte sub picioarele lui. Ear când dice, că tōte îi sunt supuse, este vederat că afară de cel ce i-a supus tōte. Ear când i se vor supune tōte, atunci și insuși Fiul se va su- 28 pune celui ce i-a supus tōte, ca și fie Dumnezeu tōte intru tōte.

Altmintrelea ce vor face cei ce se botăză pentru cei morții? 29 dacă nu se vor scula morții nici de cum, de ce se și botăză pentru cei morții? Pentru ce și noi suntem în tōtă ora în 30 pericol? Pe lauda voastră, care am în Christos Iisus Domnul 31 nostru, ești mor în tōte dilele! De m'am luptat dupre modul 32 omenilor cu ferele în Efes, ce folos imi este, dacă morții nu se vor scula? Si mâncăm și și bem; căci mâne vom muri. Nu vă 33 înșelați: vorbile cele rele strică moravurile cele bune. Discep- 34 tați-vă spre dreptate, și nu păcătuți; căci unii nu au cunoșința lui Dumnezeu; spre înfruntare vă vorbesc *acesta*.

Înse va ȣice cineva: Cum se vor scula morții, și cu ce corp 35 vor veni? Nubune, tu ceea ce sémeni nu inviează, de nu va 36 muri; Si ce sémeni, nu este corpul care are și se produc, 37 ci grăuntele gol, fie de grâu, séu de alt ceva. Ear Dumne- 38 deu îi dă corp, precum voiesce, și fie-cărei semințe corp pro- 39 priu. Nu tot corpul este acelaș corp; ci altul este corpul ó-

menilor, și altul corpul dobitocelor, și altul al pescilor, și altul
 40 al paserilor. *Și sunt corpori ceresci, și corpori pământesci;*
41 înse alta este gloria celor ceresci, și alta este gloria celor pă-
și altă strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în
strălucire.

42 *Așa este și invierea morților.* Se séménă în stricăciune;
 43 va scula în nestrîcăciune; Se séménă în neciuste; se va scula
 44 în gloriă; se séménă în slăbăciune; se va scula în putere; Se
 45 și este corp spiritual. *Așa și este scris:* Omul cel întâi, A-
 46 dam, s'a facut cu suflet viu; Adam cel de pe urmă s'a făcut cu
 47 spirit viu-făcător. Înse nu este întâi cel spiritual, ci cel firesc;
 48 apoi cel spiritual. Omul cel întâi, din pământ fiind, este pa-
 49 mîntesc; omul cel al doilea este Domnul din ceriu. Precum
a fost cel pămîntesc, așa sunt și cei pămîntesci; și precum este
 50 cel ceresc, așa sunt și cei ceresci. *Și precum am purtat chipul*
pulului pămîntesc, vom purta și chipul celui ceresc.

50 *Ear* acăsta dic, fraților, că carnea și săngele nu pot mosceni impre-
 răția lui Dumnezeu; nici stricăciunea va mosceni pre nestrîcăciune.
 51 Eca vîdic misteriu: Nu toți vom adormi, dar toți ne vom schim-
 52 ba; *Într'un moment, în clipa ochiului, la sunetul trimișiei*
celei de apoi; căci va trimbița, și morții se vor scula nestrîcă-
 53 ciosi, și noi ne vom schimba. *Căci trebuie ca stricăciunea și*
se imbrace în nestrîcăciune, și ceea ce este mortal și se im-
brace în nemurire.

54 *Ear* când se va îmbrăca această stricăciune în nestrîcăciune,
 și acest mortal se va îmbrăca în nemurire, atunci se va inde-
 plini cuvîntul ce este scris: Mórtea s'a inghițit în biruință.
 55 Mórte, unde'ji este boldul têu? Iadule, unde'ji este biruința ta?
 56 Ear boldul mortei este păcatul; și puterea păcatului este legea.
 57 Ear lui Dumnezeu *nie* mulțumită, carele nă-a dat biruința prin
 58 Domnul nostru Iisus Christos. Drept aceea, iubitorii mei fra-
 fiștari, neclătiți, sporind în lucrul Domnului tot-dea-una; scînd
 că osteneala voastră nu este deșertă în Domnul.

CAP. XVI.

*Despre stringere de ajutare. Despre stăruință în credință. Îndem-
 nări și salutări.*

1 *Ear* despre milosteniea cea pentru sănătate, faceți și voi așa,
 2 *precum am ordonat bisericilor Galatiei.* In diua d'ân-
 tăia a septămânei fie-care din voi și pue de-o-partea, stringând
 dupre cum ar prospera; ca nu viind ești, și se facă colecțiunea
 3 atunci. *Ear* când voi veni, voi trimite cu epistole pre cel,
 pre cari îi veți aproba, ca și ducă milosteniea voastră la Ierusal-

leam. *Și de va fi cu cuviință și merg și eu, vor merge cu mine.* 4
 Ear voi să veni la voi, când voi trece prin Macedonia; 5
 căci prin Macedonia voi să sătrec. *Și la voi pôte voi* 6
 sătrec, săd, sătrec și erna; ca voi să mă escortați ori înainte voi sătrec. *Căci nu voiesc și vă vîd acum numai în trécăt;* 7
căci nu voi sătrec și sper sătrecăt-vă timp la voi, de va permite Domnul. *Și* 8
eū voi sătrecăt în Efes până la cinci-decime. *Căci mi să* 9
dischis ușă mare și lucrătoră; dar sunt adversari mulți.

De va veni Timoteiu, vedetă că și fie fără frică la voi; căci 10
lucrul Domnului lucrăză, ca și mine. Deci nimene să nu'l dis- 11
prequescă; ci săl conduceți cu pace, ca și vie la mine; căci il 12
ascept cu frații. Cât pentru fratele Apollos, mult l-am rugat 12
și mărgă la voi cu frații, dar nu a voit de loc să mărgă acum; 13
ear va merge când va avea ocazie.

Privighiați, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă. Tote 13 14

ale vostră să fie cu dragoste.

Ear, fraților, scîti casa lui Stefana, că este primițul Achaie; 15
și că spre serviciul săntilor s'au orînduit pre sineași. Vă rog 16
dar să ascultați de unii că acestia, și de tot cel ce lucrăză și
se osteneșe cu ei. Mă bucur de venirea lui Stefana, și a lui 17
 Fortunat, și a lui Achaic; căci acestia au împlinit absența văs-
 tră. Căci au reîntărit sufletul meu și al vostru; și recunoșteți 18
 dar pre unii că acestia.

Vă salută pre voi bisericile Asiei. Vă salută mult în Dom- 19
 nul Achilla și Prischilla, împreună cu biserică cea din casa lor.
 Vă salută pre voi toți frații. Salutați unul pre altul cu să- 20
 rutare săntă.

Salutarea cu mâna mea a lui Pavel. Dacă cineva nu iu- 21 22
 besce pre Domnul nostru Iisus Christos, și fie anathema, Ma-
 ranatha. Harul Domnului nostru Iisus Christos n'e cu voi. 23
 Dragostea mea fie cu voi toți în Christos Iisus. Amén. 24

Întâia epistolă către Corintheni s'a scris de la Filippi și
la Triniss prin Stefana și Fortunat și Achaic și Timoteiu.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL A DOUA CÂTRĂ CORINTHENI.

CAP. I, II.

*Mângăierea lui Pavel în predicarea evangeliului și în necasurile sale.
Ertarea disfănatului. Evangeliul este unora un miros de viață, iar
alțora un miros de moarte.*

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu,
și Timothei fratele, bisericei lui Dumnezeu care este în
2 Corinthus, și tuturor săuților, cari sunt în totă Achaia; Har *fi*e
voue și pace de la Dumnezeu, Părintele nostru, și de la Dom-
nul Iisus Christos.
- 3 Bine-cuvântat *fi*e Dumnezeu și Părintele Domnului nostru
Iisus Christos, Părintele indurărilor, și Dumnezeul a totă mân-
4 găierea; Cel ce ne măngăie în tot necasul nostru, ca și pu-
tem și noi măngăia pre cei ce sunt în oră-care necas prin mân-
5 găierea, cu care ne măngăiam noii de la Dumnezeu. Căci
precum prisosesc suferințile lui Christos în noi, așa prisosesc
6 și măngăierea noastră prin Christos. Si seiu de suferim necas,
este pentru a văstră măngăiere și mântuire, care se lucrăză în
răbdare acestorași suferință, cari și noi suferim; seiu de ne mân-
7 găiam, *este* pentru a văstră măngăiere și mântuire. Si spe-
ranța noastră în privința văstră *este* tare, sciind, că precum sunteți
părtași suferinților, așa veți fi și ai măngăierii.
- 8 Căci nu voim și nu scăti, fraților, despre necasul ce ni s'a
întemplat în Asia, că am fost îngreutăți preste măsură și preste
9 putință, încât nu eram siguri nici de viață; Da, aveam în noi
hotărirea morții, ca și nu ne incredem în noi, ci în Dumnezeu cel
10 ce inviează morții; Care din o morțe ca aceasta ne-a scăpat,
11 și ne scăpa; în care ne incredem, că ne va mai și scăpa; Dacă
veți ajutori și voi cu rugăciunea pentru noi, ca și se facă mul-
țumită de mulți pentru noi, din cauza darului ce ni se dă prin
12 rugăciunile multora. Căci fala noastră este aceasta: mărturisirea
consciinței noastre, că am petrecut în lume, și mai mult între
voi, în simplitate și sinceritate plăcută lui Dumnezeu, nu intru
13 înțelepciune trupescă, ci intru harul lui Dumnezeu. Căci nu
putem și scririm altele, decât numai cele ce ceteți și recunoșteți;
14 și cred că le veți recunoșce și până la finit; Precum ne-ai
și recunoscut din parte, că suntem fala văstră, precum și voi
veți fi și noastră în diua Domnului Iisus.

Si cu acésta incredere vream mai 'nainte și viu la voi, ca 15
si aveți o nouă multumire; Si atunci și trec pe la voi la Ma- 16
cedonia, și earăși din Macedonia si viu la voi, și si fiu insotit de
voi in Iudeea. Deci acésta vrînd, aă dóră am lucrat cu u- 17
surină? séu cele ce'mi propun, trupesc le propun, ca si tie la
mine da, da; și nu, nu? Ear precum Dumneșteu credincios 18
este, cuvîntul nostru cătră voi nu a fost da și nu. Căci Fiul 19
lui Dumneșteu Iisus Christos, cel predicat intre voi prin noi, prin
mine și prin Silvan și prin Timotheiu, nu a fost da și nu, ci a
fost da intru dinsul. Căci tóte promisiunile lui Dumneșteu in 20
el sunt da, și in el Amin, ca si se glorifice Dumneșteu prin noi.
Ear cel ce ne asigură impreună cu voi in Christos, și ne-a uns, 21
Este Dumneșteu; Care ne-a și pecetluit, și a dat arbuna Spir- 22
tuului în ânimile noastre.

Ear eă chiâm pre Dumneșteu martur asupra sufletului meu, 23
că nu am venit până acum la Corinth, spre a vă cruta. Nu 24
că dóră avem autoritate preste credința voastră, ci suntem con-
lucrători ai bucuriei voastre; căci prin credință stați.

Si mi-am propus acésta, ca si nu viu earăși cu intristare II
la voi. Căci de vă intristez pre voi, cine este cel ce 2
mă veselesc pre mine, decât numai cel ce se intristează prin
mine? Si chiar acésta am scris voue, ca, când voiū veni, si 3
nu am intristare de cei pentru cari mi se cădea si mă bucur;
căci am acésta incredere in voi toti, că bucuria mea este a vós-
tră a tuturor. Căci din multă strimtorare și durere a ânimel 4
v'am scris cu multe lacrimi; nu ca si vă intristați, ci ca si cu-
nosceti dragostea care am mai cu sémă spre voi.

Ear de m'a intristat cineva, nu numai pre mine a intristat, 5
ci, ca si nu vă ingreuez pre toti, și din parte și pre voi. Destul 6
este unui asemene acésta pedepsă, care i se face de cătră mai
mulți. Încă din contra trebue mai virtos și l'ertați, și si'l mân- 7
gâiaj, ca nu cumva si se înghițe un asemene de pré multă du-
rere. Pentru aceea vă rog ca si întăriți dragostea voastră spre 8
diusul. Si pentru acésta am și scris, ca si vă cerc, de sunteții 9
ascultători in tóte. Ear căruia ertați voi ceva, ert și eă; căci 10
de am ertat ceva, căruia am ertat, pentru voi am ertat in fața
lui Christos; Ca si nu fim cuprinși de Satana; căci nu suntem 11
in nescință despre planurile lui.

Ear viind eă la Troada, spre a *predica* evangelia lui Christos, 12
si usa fiindu-mi dischisă prin Domnul, Nu am avut repaus 13
in spiritul meu, neafând pre Tit fratele meu; deci lăsându-l,
am mers in Macedonia.

Ear multumită fie lui Dumneșteu, cel ce ne face tot-dea-una 14
triumfători in Christos, și arată mirézma cunoșinței sale prin
noi in tot locul. Căci suntem lui Dumneșteu bună mirézmă a 15

16 *kū Christos intre cei ce se măntuesc, și intre cei ce se pierd;*
 16 *Unora sūntem mirz̄mă a morței spre moarte; car altora* ^{mirz̄că}
 17 *mă a vieței spre viață. Si cine este suficient la acestea?* ^{Căci}
 17 *nu sūntem ca cei mulți, cari falsificăm cuvântul lui Dumnezeu;*
 17 *ci vorbim intru Christos ca din sinceritate, ca de la Dumnezeu;*
 17 *inaintea lui Dumnezeu.*

CAP. III—VII.

Despre servirea literelor și a spiritului. Evangeliea moaștă glorioasă de-
căt legea. Despre purtarea cu cei rei. Indemnare la sănătate și la
întristarea dupre Dumnezeu.

1 **A**u dără incepem earășii a ne recomenda? séu ni trebuieesc
 2 *pistole de recomandare de la voi?* Voi sunteți epistolă uo-
 3 tră, scrisă în ânimile noastre, cunoscută și cetită de toți omenei;
 Arătându-vă că sunteți epistolă a lui Christos, cea lucrată de noi,
 scrisă nu cu cernelă, ci cu Spiritul lui Dumnezeu celui viu; nu
 in table de piatră, ci in tablele trupesci ale ânimei.
 4 Si incredere ca acesta avem prin Christos cătră Dumnezeu.
 5 Nu că suntem capabili a cugeta ceva de la sine ca de la noi
 6 însă-ne, ci capacitatea noastră este de la Dumnezeu; Care ne-a
 7 și făcut capabili a fi servitori ai aşeḍāmentului nou, nu ai literelor,
 ci ai spiritului; căci litera omorē, ear spiritul face viu. Căci
 dacă serviciul morței cel scris și săpat in pietre a fost așa de
 glorios, încăt fiil lui Israel nu puteau și caute la fața lui Moise,
 8 pentru strălucirea feței lui cea trecețore: Cum nu va fi mai
 9 glorios serviciul spiritului? Căci dacă serviciul condamnării
era glorios, cu mult mai mult întrece in glorie serviciul dreptăței.
 10 Căci ceea ce era glorios in acăstă parte, nu mai este glorios din
 11 causa gloriei covîrșitorie a celei-l-alte părți. Căci dacă ceea
 ce se distințeză este glorios, cu atât mai mult ceea ce rămâne
esta glorios.
 12 Drept aceea având asemenea speranță, intrebuitămul multă
 13 îndrăznelă; Si nu facem precum Moise, care punea văl preste
 fața sa, ca să nu caute fiil lui Israel la finitul celei ce era a se
 14 distinția. Ear simțimintele lor s'aștimpit; căci până astăzi
 rămâne acelaș văl neluat in cetirea aşeḍāmentului vechiului; care
 15 văl se distințeză in Christos. Si chiar până astăzi, când se
 16 cetește Moise, jace văl pe ânima lor. Ear când se vor în-
 17 torce cătră Domnul, se va luce vălul. Ear Domnul este Spi-
 18 ritul, și unde este Spiritul Domnului, acolo este libertate. Ear
 noului, ne schimbă într'aceași imagine, din gloria in gloria, ca
 de la Spiritul Domnului.

Pentru acesta avand acest serviciu, dupre cum am aflat IV
 sunse milă, nu sântem discuragiați. Ci am renunțat la cele as- 2
 sunse de rușine, neamblând în vicleșug, nici falcificând cuven-
 tul lui Dumnezeu, ci cu manifestarea adeverului ne recomen- 3
 dăm conștiinței tuturor oménilor înaintea lui Dumnezeu. Ear
 este și acoperită evangelia nôstră, în cei peritori este aco- 4
 porită; Cărăr necredincioși dumnezeul acestei lume î-a or-
 bit cugetările, ca și nu li lucescă lumina evangeliile celei gloriose 5
 a lui Christos, care este imaginea lui Dumnezeu. Căci nu pre-
 dicăm pre noi înșine, ci pre Christos Iisus Domnul; ear pre-
 noi ca servitorii voștri pentru Iisus. Căci Dumnezeu, care a 6
 dîs ca lumina și lumineze din intuneric, a strălucit în ânimile
 noastre, spre respândirea cunoștinței gloriei lui Dumnezeu in
 fața lui Iisus Christos.

Ear avem tesaurul acesta în vase de lut, ca această putere 7
 mare și fie atribuiață lui Dumnezeu, ear nu noue. Întru tôte 8
 suntem impresurați, dar nu fără curați; suntem în nedumerire, 9
 dar nu lipsiți de speranță; Persecutați, dar nu abandonati; 10
 repuși, dar nu prăpădiți; În tot timpul purtând în corp mórtea Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arete în corpul nostru. 11
 Căci până când trăim, tot-dea-una suntem espuși la mórte pen-
 tru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arete în corpul nostru cel 12 13
 muritor; Încăt mórtea lucrăză în noi, ear viață în voi. Ear
 având același spirit al credinței, precum este scris: Cređut-am, 14
 pentru aceea am și vorbit; și noi credeam, și pentru aceea și 15
 vorbim; Încredințăți fiind, că cel ce a sculat pre Domnul Iisus, 16
 ne va scula și pre noi prin Iisus, și ne va înfățișa impre-
 ună cu voi. Căci tôte sunt pentru voi, ca harul prisositor 17
 prin mulțumita mai multora și prisosescă spre gloria lui Dum- 18
 nezeu. Pentru aceea nu suntem discuragiați; ci de se și strică omul nostru cel din afară, dar cel din intru se înnoesce din 19
 în di. Căci ușurătatea întrăstării noastre din present prin es- 20
 celință ni lucrăză un escelent pond de gloriă eternă; Nepri- 21
 vind noi la cele visibile, ci la cele nevisibile; căci cele visibile 22
 sunt trećătoare; ear cele nevisibile sunt eterne.

Căci scim, că de se va disfinta acest cort pămîntesc în V
 care locuim, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută 2
 de mâna, eternă în ceriuri. Căci într'acesta suspinăm, dorind 3
 și ne imbrăcăm în locașul nostru cel din ceri. Dacă după ce ne 4
 vom imbrăca, nu ne vom afla goli. Căci cel ce stătum în-
 tr'acest cort suspinăm sub sarcină, pentru că nu voim a ne dis- 5
 brăca, ci a ne superimbrăca; ca ceea ce este muritor și se
 inghițe de viață. Ear cel ce ne-a făcut spre aceasta este Dum- 6
 nezeu, care nă-a și dat arbuna Spiritului. Drept aceea în- 7
 drăznim în tot timpul, scând, că petrecând în corp suntem

7 departe de la Domnul; (Căci sămblăm prin credință, *ear nu*
 8 prin vedere;) Îndrăznim, *dic*, și voim mai bine și fără disfa-
 9 cuți de corp, și și fără cu Domnul. Pentru aceea ne și
 10 sim, ca, ori de față ori de departe, și fără plăcuți. Căci noi
 toti trebuie să ne arătăm înaintea tribunalului lui Christos, ca
 și să fie-care dupre cum a făcut în corp, său bine său râu.
 11 Sciind dar frica Domnului, înduplicăm pre omenei; *ear Dum-*
neșeu ne cunoscă pre noi, și sper că și voi ne cunoșteți în con-
 12 *sciințele vostre. Acăsta dic, nu ca și ne recomandăm eara și*
la voi, ci ca și vi dăm ocazie de a vă făli pentru noi; și ca
*și aveți cuvânt pentru cei ce se fălesc în față, *ear nu în animă,**
 13 *Căci ori de suntem în uimire, este pentru Dumneșeu, ori de sun-*
 14 *tem treșii, este pentru voi.* Căci dragostea lui Christos ne
 constringe, socotind noi acesta, că, de a murit unul pentru toți,
 15 deci toti au murit. *Si că a murit pentru toți, ca cei ce vieză*
 16 *Pentru aceea de acum nu scim pre nimene dupre corp; *ear**
de am și sciut pre Christos dupre corp, dar de acum nu mai
 17 *scim.* Deci de este cineva în Christos, este făptură nouă; cele
 18 vechi au trecut, éca tote s'au făcut noue. *Si tote acestea vin*
 de la Dumneșeu, care ne-a împăcat lui și prin Iisus Christos,
 19 și nă-a dat serviciul împăcarei. Căci Dumneșeu era în Christos, împăcând lumea lui și, neîmpătanându-li peccatele lor; și nă-a
 incredințat cuvântul împăcarei.
 20 Drept aceea suntem soli în locul lui Christos; ca cum Dum-
 neșeu s'ar rugă prin noi, vă rugăm în locul lui Christos, ca și
 21 vă împăcați cu Dumneșeu. Căci pre cel ce nu a cunoscut
 peccat, l-a făcut peccat pentru noi, ca noi să ne facem dreptatea
 lui Dumneșeu printreinsul.

VI *N*oi dar ca conlucrători cu el vă și rugăm, ca să nu primim
 2 harul lui Dumneșeu îndeșert. (Căci dice: In timp fa-
 vorabil te-am ascultat, și în șiuă măntuirei 'i-am ajutat; éca
 3 acum este timp favorabil, éca acum este șiuă măntuirei.) Fără
 să dăm în nimic nici un scandal, ca dregețoriea noastră să nu se
 4 prihănească; Ci în tote arătându-ne ca servitorii ai lui Dum-
 neșeu: prin mare statonie in necasuri, in nevoi și stritorări;
 5 In bătăli, in inchisor, in tumulte, in ostenele, in privigheri, in
 6 posturi; Prin curătie, prin cunoștință, prin iudelelungă răbdare,
 7 prin bunătate, prin spirit sănt, prin dragoste nefăçarnică; Prin
 cuvântul adevărului, prin puterea lui Dumneșeu, prin armele
 8 dreptăței d'a drépta și d'a stingă; Printre onore și disonore,
 printre vorbire de râu și vorbire de bine; ca nisice înșelători;
 9 dar adevărăti; Ca nisice necunoscuți, dar bine cunoscuți; ca
 cel ce murim, dar éca suntem vii; ca nisice pedepsiți, dar nu
 10 omorși; . Ca nisice întristăți, dar tot-dea-una bucurându-ne; ca

nișce seracă, dar pre mulți îmbogățind; ca nimic având, dar tóte posedându-le.
O Corintheni, gura nóstără s'a dischis cătră voi; ânima nós-
tră s'a lărgit. Nu aflată în noî strîmtorire, ci ânima vóstră este 11
este strîntă. Plătiți-ni cu aceeași măsură, (vorbesc ca cătră 12
fi), lărgind ânimile vóstre.

Nu vă injugați cu cei necredincioși; căci care împărtășire are 13
dreptatea cu nedreptatea? séu care comunitate are lumina cu in-
tunericul? Séu care acord are Christos cu Belia? séu care parte 15
are credinciosul cu cel necredincios? Séu care însoțire are tem-
plul lui Dumnezeu cu idolii? căci voi sântești templul lui Dumnezeu 16
celui viu; precum a dîs Dumnezeu: Voi locui în eî, și voi și ambla
într-eî, și eu voi fi lor Dumnezeu, și ei vor fi poporul meu. Pentru 17
aceea ești din meillocul lor, și vă osebiți, dice Domnul, și si nu vă
atingeți de necurăție, și eu vă voi primi; Si vi voi fi Părinte, 18
și voi îmi veți fi fii și fiice, dice Domnul Atot-putintele.

Deci având aceste făgăduințe, iubiților, și ne curățim de VII
tota spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinind săn-
uire in frica lui Dumnezeu.

Ințelegeti-ne; pre nimene nu am nedreptățit, nimeniu nu am facut pagubă, pre nimene nu am înșelat. Acăsta nu dic spre a vă condamna; căci am dîs deja, că sântești în animile nóstre, spre a muri séu a trăi cu voi. Mare este îndrăznéla mea că-
tră voi, mare este fală mea despre voi; m'am implut de mân-
găiere, am mare bucurie în tot necazul nostru. Căci venind 5
în Macedonia, nici un repaus nu a avut corpul nostru, din tóte părțile am fost strîmtorăți, din afară luptă, din intru temeri. Înse Dumnezeu, cel ce măngăe pre cei umiliți, ne-a măngăieat 6
pre noi prin venirea lui Tit. Si nu numai prin venirea lui, ci și prin măngăierea care avusese la voi, spuindu-ni dorința vóstră, durerea vóstră, și zelul vostru pentru mine, incât eu mai mult m'am bucurat. Pentru aceea, de v'am intristat prin e-
pistolă, nu mă căesc, măcar de mă și căiam; căci văd că acea epistolă, măcar că v'a intristat, dar numai pentru un timp. Acum mă bucur, nu că v'ati intristat, ci că v'ati intristat spre pocăință; căci v'ati intristat dumneedesce, ca în nimic să nu vă păgubiți de cătră noi. Căci intristarea dumneedescă lucrăză 10
pocăință spre mântuire fără de caință; ear intristarea lumel lucrăză morte. Căci éca chiar acésta, că v'ati intristat dum-
needesce, ce feliu de silință a produs în voi, ce apologiă, ce indignație, ce frică, ce dorință, ce zel, ce revindere! In tóte v'ati arătat, că sântești curați într'acest lucru. Deci de am 12
și scris voue, însă nu pentru cel ce a nedreptățit, nici pentru cel ce s'a nedreptățit, ci pentru a se arăta cătră voi silința nós-
tră, care avem pentru voi înaintea lui Dumnezeu,

- 13 Pentru acăsta ne-am măngăiat de măngăierea voastră; *ear*
mult mai mult ne-am bucurat de bucuriea lui Tit, pentru că spă-
14 ritul lui s'a reîntărit de către voi totă. Căci ori în ce m'am
fălit înaintea lui despre voi, nu m'am rușinat; ci precum am
15 vorbit pururea dupre adevăr, aşa și folu năstră în fața lui Tit
vōstră a tuturor, cum cu frică și cu extremur l-ați primit, ani-
16 ma sa este mai mult la voi. Mă bucur *dar*, că în tōte mă
pot încrede în voi.

CAP. VIII.

Îndemnare la strângere de ajutare pentru bisericile din Iudeea.

- 1 Vă înscriu, fraților, de harul lui Dumnezeu, ce s'a a-
2 rătat în bisericile Macedonia; Cum că strîmtorarea
3 lor cea mare li-a produs o mare bucurie, și profunda lor să-
răciă a produs o mare avuță de liberalitate. Căci li mărtu-
4 risesc, că dupre putere, și chiar preste putere *aă contribuit* bu-
5 și împărtășirea serviciului *destinat* pentru sănți. Și nu *numai*
6 precum am acceptat, ci mai 'nainte s'au devotat pre sine Dom-
7 nului și noue, dupre voea lui Dumnezeu; Încăt am rugat noi pra-
8 Tit, ca precum moă 'nainte a început între voi acăstă bine-facere,
aşa și o și finescă.
9 Deci precum în tōte prisori - cu credință, cu cuvântul, cu
cunoșința și cu tot zelul, și cu dragostea vōstră către noi -
10 așa prisori și în acăstă bine-facere. Nu vorbesc ca cum aș
ordona, ci vreū prin zelul altora a incerca sinceritatea dragostei
11 vōstre. Căci sciș harul Domnului nostru Iisus Christos, că
bogat fiind, pentru voi serac a devenit, ca voi prin săracia lui
12 și vă îmbogăti. Ear într'acest *lucru* vă dați opinionea mea;
căci vă este de folos, *vouă* cari deja anul trecut ați inceput nu
13 numai a face, ci și a face bucuros. Acum dar finiș de a
face; ca precum ați acut dispozițione de a voi, așa și a fini du-
14 pre avere. Căci de este bună voință, *este* bine-primit dupre
15 ceea ce are cineva, *ear* nu dupre ceea ce nu are. Căci nu
voi ca, spre a ușura pre alții, voi și fiți însărcinați; Ci ca și
fie egalitate; ca în timpul de acum prisori vōstră și depli-
nescă lipsa acelora, și ca prisori acelora și deplinescă lipsa
16 vōstră, ca așa și fie egalitate; Precum este scris: Cel ce a-
dunase mult nu avea prisos, și cel ce adunase pucin nu a-
vea lipsă.
17 Ear mulțumită *fie* lui Dumnezeu, că a inspirat în anima lui
18 Tit același zel pentru voi. Căci nu *numai* a primit el rugă-
mea, ci fiind mai zelos, de sine a mers la voi. Si împreună
cu el am trimis și pre fratele, a căruia laudă în evangeliu *este*

prin toate bisericile; Si pe lângă acesta, este și ales de biserici și fie soțul călătoriei noastre cu acesta milostenie, ce se administreză de noi spre gloria Domnului, și spre a arăta bună-voința voastră. Ferindu-ne de acesta, ca și nu ne prihănescă cineva într-acesta contribuțione liberală esecutată de noi; Într-o grijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și înaintea ómenilor. Âncă am trimis împreună cu ei și pre fratele nostru, pre care de multe-ori 'l-am aflat zelos în multe, ear acum cu mult mai zelos pentru increderea cea mare ce are pentru voi. Căt pentru Tit, el este coleg și conlucrătorul meu pentru voi; și în privința celor-l-alti frați ai nostri, ei sunt apostoli bisericei, gloria lui Christos. Drept aceea arătați proba dragostei voastre, și a falei noastre despre voi către ei și înaintea bisericilor.

CAP. IX.

Darea cu mâna liberală; Dumnezeu resplătesce milosteniea noastră.

Despre contribuționea cea pentru sănătă, imi este de prisos D a vî mai scrie; Căci scîu bună-voința voastră, în privința căreia mă laud despre voi către Macedonii, că Achaia este gata din anul trecut; și zelul vostru a escitat la imitațione pre mulți. Înse am trimis pre frații, ca fala nôstră despre voi și nu fie îndeserăt într-acesta privință; ca și fiți gata, precum am dis că sunteți. Ca nu cumva de vor veni împreună cu mine Macedonenii, și vă vor afla negătiști, noi (ca și nu dicem: Voî) și suntem rușinați în realitatea acestei laude. Drept aceea am credut necesar să rugăm pre frații ca să mérge mai naivă la voi, și să gătescă bine-facerea voastră cea de mai naivă promisă, ca aceea să fie gata, ca o bine-facere, ear nu ca ceva stors.

Ear acesta dic: Cel ce semenă cu scumpetate, va și secera cu scumpetate; ear cel ce semenă cu liberalitate, va și secera cu liberalitate. Fie-care și dea, precum și-a propus în animă, nu cu părere de reu, său de silă, căci Dumnezeu iubesc pre dătorul voios. Ear puternic este Dumnezeu și prisosescă tot harul spre voi, ca tot-dea-una având indestulare în toate, și aveți și prisosință pentru tot lucrul bun; (Precum este scris; Îm-prăsciet-a, dat-a seracilor, dreptatea lui rămâne în etern. Ear cel ce dă semență semenătorului, și pâne spre mâncare, va da și va înmulții semența voastră, și va crește fructele dreptăței vostre;) Ca în toate și fiți imbogătiți, spre a face tot felul de liberalitate, care lucrăză prin serviciul nostru mulțumită lui Dumnezeu. Căci administrarea acestei ofrande nu numai împlinesc lipsele sănătăilor, ci și produc mult fruct prin mulțumita multora către Dumnezeu, Cari glorifică pre Dumnezeu pen-

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

tru proba ce li se dă din acest serviciu despre a văstră supunere mărturisită la evangeliea lui Christos, și despre sincera văscuirea lor pentru voi, cari vă doresc pentru harul lui Dumnezeu ce abundează asupra văstră. Ear multumită ře lui Dum-

14 tră liberalitate către dinșii și către toți alții; Si prin rugă-

15 ciunea lor pentru voi, cari vă doresc pentru harul lui Dumnezeu

CAP. X—XIII.

Armele spirituale ale servitorilor lui Dumnezeu. Apărarea autorităței și a characterului lui Pavel contra atacurilor învecinătorilor mininoși. Escelența discoperirilor date lui Pavel. Îndemnări, salutări și dorințe.

- 1 Si însuim eū Pavel vă rog prin blândețea și indurarea lui Christos, care de față sūnt umilit între voi, ear absent
- 2 fiind sūnt îndrăznet către voi; Vă rog, dic, și nu fă silit, când voiū fi de față, și îndrăznesc cu acea incredere, cu care mi-am propus să îndrăznesc contra unora, cari ne socotesc că amblam dupre corp. Căci deși amblam in corp, nu ne luptăm dupre
- 4 corp; Căci armele luptei noastre nu sūnt trupesci ci puternice
- 5 prin Dumnezeu spre surparea forteretilor; Surpând privirile și tótă înălțimea ce se rădică contra cunoșinței lui Dumnezeu, și
- 6 captivând tótă cugetarea spre ascultarea lui Christos; Fiind și gata a pedepsi tótă neascultarea, când va fi deplină ascultaarea văstră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se increde cineva, că este al lui Christos, acesta și găndescă earăși in sine, că precum el este
- 8 al lui Christos, aşa și noi sūntem ai lui Christos. Căci de mă voiū și lăuda ceva mai mult de autoritatea noastră, care nă-a dat Domnul spre edificarea, ear nu spre deripărarea văstră, nu mă
- 9 voiū rușina; Înse ca și nu mă arăt, ca cum văști amenință
- 10 prin epistole; (Căci epistolele lui, dic ei, sūnt grele și tari, ear present fiind este slab și cuvântul lui disprețuibil.) Si soco-
- 11 téscă unul ca acela, că, precum sūntem cu cuvântul prin epis-
- 12 tole, nefind de față, aşa vom ţi și în fapte, fiind de față. Căci nu îndrăznim să ne considerăm séu să ne comparăm cu unii ce se laudă însuși; înse aceia măsurându-se pre sine prin sine, și
- 13 comparându-se pre sine între sine, sunt neînțelepti. Ear noi nu ne vom lăuda preste măsură, ci dupre măsura dreptarului
- 14 ce ni l'a împărtit Dumnezeu, a ajunge până la voi. Căci nu ne pre intindem, ca cum n'am fi ajuns la voi; căci și până
- 15 la voi am venit cu evangeliea lui Christos. Nu ne lăudăm preste măsură, adică in ostineli străine; ci avem speranță, ca crescend credința văstră între voi, ne vom largi dupre măsura noastră anca
- 16 mai departe; Si predicăm evangeliea și în părțile cele de dincolo

de voi, fără a ne lăuda cu măsură străină în cele deja gata.
Ear cel ce se laudă, laude-se în Domnul. Căci nu cel ce se 17 18
lăudă însuși este probat, ci pre care 'l laudă Domnul.

O Căci sunt jalos de voi cu dumnețesc zel, fiindcă v' am 2
logodit unu bărbat, ca sî v' prezint virgină curată lui Christos.
Înse mă tem, ca nu cumva precum sărpele a amăgit pre Eva cu 3
viclenia sa, aşa sî se corupă mintea voastră de la simplitatea
cea în Christos. Căci dacă vine cineva, și predică pre alt 4
Iisus, pre care noi nu am predicat, său de atî primi alt spirit,
care nu atî primit, său altă evanghelie, care nu atî primit, bine
atî primi.

Dar socot că cu nimic nu sunt mai pucin decât apostolii 5
cei mai mari. Ear deși sunt mărginit în cuvînt, nu înse și 6
în cunoștință; ci cu totul suntem cunoscuți între voi în tóte.
Aă dóră am comis peșcat, însum umilindu-mă, ca voi sî v' înăl- 7
taș, și pentru-că v' am predicat evangelia lui Dumnezeu gratis?
Am jefuit alte biserici, luând plată *de la dinșii*, spre a servi voue. 8
Și când eram de față la voi, și în lipsă, nu am ingreuiat pre 9
nimenea; căci lipsa mea o-aă indestulat frații cari veniseră de
la Macedonia; și în tóte m' am pădit de a v' ingreui, și mă
voi pădi. *Protest* prin adeverul lui Christos *care* este în mine, 10
că nimene în ținuturile Achaielor nu m' va răpi acăstă laudă.
Pentru ce? Pentru-că dóră nu v' iubesc? Dumnezeu scie. Ear 11 12
ceea ce fac, aceea voi și face, ca și iaú pretecstul celor ce caută
pretecst; ca în ceea ce se laudă ei, și se afle ca și noi.

Căci nisice asemenea sunt apostoli minciinoși, lucrători vicleni, 13
prefacându-se în apostoli ai lui Christos. Si nu este de mi- 14
rare; căci însuși Sataua se preface în anger de lumină. Deci 15
nu este lucru mare, de se preface și servitorii lui ca servitori ai
dreptatei; al căror finit va fi dupre faptele lor.

Earăși dic: Si nu mă socotă cineva, că sunt nebun; alt-feliu 16
măcar ca pre un nebun primiți-mă, ca și mă laud și eū pucin.
Ceea ce dic în privirea acestei laude nu dupre Domnul dic, ci 17
ca cum aș fi nebun. Fiindcă mulți se laudă dupre corp, și 18
eū mă voi și nebun. Căci bucurosi suferiți pre cei nebuni, fiind 19
voi înțelepti; Căci suferiți de vă aservesc cineva, de vă con- 20
sumă cineva, de vă ia cineva *al vostru*, de se înalță cineva, de
vă bate cineva preste față. Cu rușine vorbesc, ca și când noi 21
am fi slăbit; dar în ori ce îndrăznesc cineva, (ca un nebun
vorbesc) îndrăznesc și eū. Ebrei sunt? și eū. Israeliti sunt? 22
și eū. Semență a lui Abraam sunt? și eū. Servitori ai lui 23
Christos sunt? (ca un nebun vorbesc,) mai mult eū; în ostenele
mai mult, în bătăli preste măsură, în inchisore mai ades, în morți
de multe ori; De la Iudei am luat de ciuci-qri căte patru- 24

25 deci fără una de lovitură; De trei ori am fost bătut cu toțe odată am fost bătut cu petre, de trei ori am suferit nașfragid, 26 o di-noptime am fost în adincimea mărei; In călătorii de multe-ori, în pericole pe rîuri, în pericole de către hoți, în pericole despre Iudei, în pericole despre ginte, în pericole în orașe, în pericole în pustie, în pericole pe mare, în pericole 27 între frații cei minciuni; In ostenelă și în trudă, în preverghezi de multe ori, în fome și în sete; în posturi adeseori, în 28 frig și în golătate; Fără de acestea, năvăliri asupra mea în toate dilele, grija tuturor bisericilor.

29 Cine este slab, și eu și nu fiu slab? cine se scandalizează, și 30 eu și nu mă aprind? Dacă trebuie a mă lăuda, mă voi lăuda 31 de neputințile mele. Dumnezeu și Părintele Domnului nostru Iisus Christos, cel care este bine-cuvântat în etern, scie că nu mint. 32 In Damasc dregătorul regelui Areia pădia cetatea Damascului, 33 vrând și mă prind; Si pe o ferestră într-o coșniță m'am lăsat preste zid, și am scăpat din mâinile lui.

XII Înse a mă lăuda nu'm este de folos. Voiu veni la visiunile și discoperirile Domnului.

2 Cunosc pre un om în Christos cu patru-spre-dece ani mai 'nainte, (său în corp, nu sciu; său afară de corp, nu sciu, Dumnezeu scie;) unul ca acesta s'a răpit până la al treilea ceriu. 3 Si cunosc, că acest om (său în corp, său afară de corp, nu sciu, 4 Dumnezeu scie;) S'a răpit în Raiu, și a audit cuvinte ne-expresimabile, cari nu este permis omului a le vorbi.

5 Despre unul ca acesta mă voi lăuda; ear despre mine nu 6 mă voi lăuda, decât numai în neputințile mele. Căci deși voi lăud și mă laud, nu voi fi nebun; căci voi vorbi adere-rul; ear las, ca și nu cugete cineva de mine mai mult decât mă vede, său aude ceva de la mine.

7 Si ca și nu mă înalt preste măsură prin multimea discoperirilor, mi s'a dat corpului bold, ângerul Satanei, și mă pălmu-8 éscă, ca și nu mă înalt preste măsură. Pentru acesta m'am rugat Domnului de trei ori, ca și'l depărteze de la mine. Si 9 'mă-a dis: Harul meu îți ajunge; căci puterea mea se exercită in slabăciune. Deci pré bucuros mă voi lăuda mai bine în neputințile mele, ca și locuescă în mine puterea lui Christos.

10 Pentru aceea am plăcere în neputință, în defaime, în nevoi, în persecuții, în strămtorări pentru Christos; căci când sunt slab, atunci sunt tare.

11 M'am făcut nebun, lăudându-mă; voi m'ață silit; căci mi se cădea să fiu lăudat de către voi; fiindcă în nimic nu sunt mai 12 puțin decât apostolii cei mai mari, măcar că sunt nimic. Ade-ver probele apostolului său operat între voi: prin răbdarea 13 tuturor suferinților, prin semne, și minuni și puteri. Căci în

ce atî fost mai jos decât cele-lalte biserici, fără numai că eș
nu v'am îngreutat; erătă-i-mă acăstă nedreptate.
Eca a treia órá sînt gata a veni la voi, și nu vă voi în- 14
greula; căci nu cau ale văstre, ci pre voi; căci nu sînt da-
tori copiilor și agoniseșcă pentru părinti, ci părinții pentru copil.
Ear cu pré bucuros voi chieftui, și mă voi chieftui și pre 15
mine pentru sufletele văstre; năcar că mai mult iubindu-vă pre
voi, mai puțin sînt iubit de voi. Înse fie, eș nu v'am îngre- 16
uit, ci iște fiind, v'am prins cu исcusină. Aș döră m'am 17
folosit de la voi prin cineva din cei ce am trimis la voi? Am 18
rugat pre Tit, și împreună cu el am trimis pre un frate. Aș
dorea Tit s'a folosit ceva de la voi? aș nu am amblat noi dupre
acelaș spirit? aș nu am amblat dupre aceleași urme.

Aș earașă vi se pare că ne apărăm înaintea văstră? înain- 19
tea lui Dumneșteu în Christos vorbim noi tot ce *acestea*, iubirii
mei, spre a văstră edificare. Căci mă tem, ca nu cumva, când 20
voi veni, și vă afu precum nu voiesc, și ca eș să mă presimt
la voi, precum nu voi; ca nu cumva să fie certe, jalusie, mâni, 21
siedi, calumni, șoptiri, îngâmăfări, desordini; Ca nu cumva,
când voi veni earașă, Dumneșteul meu să mă umilească între voi,
și să plâng pre mulți, cari aș păcatuit de mai 'nainte, și nu s'au
poçait de necurățire și fornicatiune și disfrânarea cari aș făcut.

Eca a treia órá cu acesta viu la voi. În gura a doi séu XIII
räști vi dic a doua órá, ca când aș fi de față; ear acum ne- 2
fiind de față, scriu celor ce mai 'nainte aș păcatuit, și tuturor 3
celor-l-alți, că, de voi veni earașă, nu voi cruta; Fiind-că
căutați probă, că Christos vorbesce în mine, care nu este slab
cătră voi, ci este puternic între voi. Căci deși s'a crucificat 4
din slăbaciunea *corpușu*, dar trăesce prin puterea lui Dumneșteu.
Și noi suntem slabî asemenea lui; înse vom trăi prin puterea 5
lui Dumneșteu împreună cu dinusul între voi. Cercăți-vă înși-
vă, de suneteți în credină; cercăți-vă. Aș nu vă cunoșteți pre 6
voi, cum că Iisus Christos este în voi, decât numai de suneteți
neesperienți. Înse sper, că veți cunoșce, că noi nu suntem ne- 7
esperienți. Ear mă rog lui Dumneșteu, ca să nu faceți nici un
râu; nu ca noi să ne arătăm probați, ci ca voi să faceți binele, 8
deși noi am fi ca nisice neesperienți. Căci nimic nu putem
contra adevărului, ci pentru adevăr. Căci ne bucurăm, când 9
noi suntem slabî, ear voi sunteți tarî, și acesta și dorim, *adică*
a văstră perfectionare. De aceea nefiind de față scriu a- 10
cestea, ca fiind de față să nu intrebuinez asprime, dupre pu-
terea care mi-a dat Domnul spre edificare, ear nu spre surpare.
Deci, fratilor, bucurăți-vă; regulați-vă, măngâieți-vă, fiți cu 11
un cuget; fiți în pace; și Dumneșteul dragostei și al pacei va n

12 cu voi. Salutări-vă unul pre altul cu sărutare sănătă. Vă să-
 13 lută toți sănăti. Harul Domnului Iisus Christos, și dragostea lui
 Dumneșteu, și împărtășirea Sântului Spirit fie cu voi toți. Amin.
*A dona epistolă către Corintheni s'a scris de la Filippi oraș
 al Macedoniei și s'a trimis prin Tit și Luca.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL CĂTRĂ GALATENI.

CAP. I, II.

Apostolul mustăță pre Galateni, că s'a abătur de la învechitura cea curată a evangeliei. El li aduce aminte dumnezeasca origine a chia-mărei sale. Chișmarea lui Pavel recunoscută de cei-l-alii Apostoli. Cum el s'a opus lui Petru.

- 1 Pavel apostolul, nu de la ómeni, nici prin om, ci prin Iisus Christos, și Dumneșteu Părintele, care l-a inviat din morþ; 2 Si toți fraþii, cari sunt cu mine, bisericilor Galatiei: Har *je vous si pace de la Dumneșteu Părintele, și de la Domnul nostru Iisus Christos;* Care s'a dat pre sine pentru păcatele noastre, ca si ne scotă dintr'acéstă lume viclenă, dupre voea lui Dumneșteu și Părintelui nostru; Cărula fie gloria in seculii seculilor. Amin.
- 3 Mě mir, că aþa de curênd v'abateþ de la *evangeliea* cu care 4 sunþteþ chiamaþi prin harul lui Christos, la altă evangelie; Care nu este altă, ci sunt unii cari vă turbură, și voiesc și per- 5 vertescă evangeliea lui Christos. Înse măcar noi, séu ánger din ceriu, de vi va predica altă evangelie afară de ceea ce noi 6 v'am predicat, și fie anathema. Precum am dis deja, aþa cum earăþi dic; De vi va predica cineva o altă evangelie afară 7 de ceea ce aþi primit, și fie anathema. Ore acum caut favórea ómenilor, séu a lui Dumneșteu? séu caut și plac ómenilor? căci de aþi plâcă áncă ómenilor, nu aþi fi servitor al lui Christos.
- 8 Ear vi declar, fraþilor, că evangeliea, care s'a predicat de 9 mine, nu este dupre om; Căci nici eu nu o-am primit, nici m'am înveþat de la om, ci prin discoperirea lui Iisus Christos. 10 Aþi audit de petrecerea mea óre-când in Iudaism, cum că preste 11 mesură persecutam biserică lui Dumneșteu, și o devastam; Si 12 înaintam in Iudaism mai mult decât mulþi din cei de o etate cu mine in naþunea mea, forte zelos fiind pentru părintescele mele tradiþiuni.

Ear când a bine-voit Dumnezeu, cel ce m'a ales de la mi- 15
tra mamei mele, și m'a chiămat prin harul său. Si discopere 16
pre Fiul său în mine, ca și vestesc între ginte: îndată nu m'am
luat dupre carne și sânge; Nică nu m'am suit la Ierusalem 17
către apostolii cei mai 'nainte de mine; ci m'am dus în Arabia,
și earășii m'am intors la Damasc. Apoi după trei ani m'am 18
suit la Ierusalem și cercetez pre Petru, și am remas la el cinci-
spre-dece zile. Ear pe altul din apostoli nu am văzut, decât 19
numai pre Iacob, fratele Domnului. Ear cele ce vi scriu, 20
încă înaintea lui Dumnezeu nu mint. După aceea am venit 21
în părțile Siriei și ale Ciliciei; Si eram necunoscut la față 22
în bisericile Iudeei cele în Christos; Ci numai arătaseră, că 23
cel ce ne persecuta óre-când, acum predica credința care óre-
când o strica. Si glorificau pre Dumnezeu pentru mine. 24

Apoi după patru-spre-dece ani earășii m'am suit la Ieru- II
salem cu Barnaba, luând cu mine și pre Tit. M'am suit 2
în urmarea unei discoperiri, și lă-am spus evangeliea care o
predică intre ginte, ear deosebi celor mai însemnați, ca nu cum-
va și alerg, său și fi alergat în desert. Înse nici chiar Tit, 3
care era cu mine, Ellin fiind, nu a fost silit să se circumcidă; 4
Si acăsta pentru frații cei mininoși ce se furăsără, și cari ve-
niseră și iscodescă libertatea noastră, care avem în Christos Ii-
sus, ca și ne aservescă; Cărora nu ne-am plecat cu supunere 5
nici un moment; ca adevărul evangeliei și remăe între voi. Ear 6
despre cei mai însemnați, (ori cari erau ei, nu'mi păsa; Dum-
nezeu nu căută la față omului;) cei mai însemnați, dic, nu'mi-
lă comunicat mai mult; Ci din contra vădend ei, că mi'sa în- 7
credință evangeliea la cei necircumciși, precum lău Petru la cei
circumciși; (Căci cel ce a lucrat în Petru spre apostoliea cir- 8
cumcișiu-nei, acesta a lucrat și în mine între ginte;) Precepând, 9
dic, Iacob, și Chefa, și Ioan, cari se considerau ca stilpi, harul
ce mi'sa dat, mi-lău dat mie și lui Barnaba dréptă împărtășirei,
ca noi și mergem la ginte, ear ei la cei circumciși. Numai ca 10
si ne aducem aminte de cei seraci, aceea ce m'am și silit a face.

Ear când a venit Petru la Antiochia, făciș m'am opus lui, 11
pentru că era demn de reprobare. Căci mai 'nainte de a veni 12
ore-cari de la Iacob, el mâncă cu ginte; ear după ce ei au
venit, se retrăgea, și se osebia, temându-se de cei circumciși.
Asemenea s'au făçarnicit împreună cu el și cei-l-alți Iudei; 13
incă și Barnaba s'a ademeinit de făçarnicia lor. Înse eū vă- 14
dend că nu amblă drept dupre adevărul evangeliei, am dis lui
Petru înaintea tuturor: Dacă tu, Iudeu fiind, trăesci ca ginte,
ear nu ca Iudeii, pentru ce silesci pre ginte și trăescă ca Iu-
deii? Noi, cari suntem din fire Iudei, ear nu păcătoși din ginte, 15
Sciind că omul nu se îndreptă prin fapte de ale legelui, ci prin 16

credință în Iisus Christos, și noi am credut în Iisus Christos, ca și ne îndreptăm prin credință în Christos; ear nu prin fapte de ale legei; căci prin fapte de ale legei nu se va 17 îndrepta nici un corp. Ear dacă căutând să ne îndreptăm prin Christos, no-am aflat și înși-ne păcătoși: deci este Christos servitor păcatului? Nici de cum. Căci dacă carășii edifică 18 ecle ce odată am dărămat, mă arăt ca abătut de la lege. Edificat cu Christos; ear vizează; înse nu eu, ci Christos vizează în mine; 19 ear intru căt vizează acum în corp, vizează prin credință în Fiul lui Dumnezeu, care m'a iubit, și s'a dat pre sine pentru mine; 20 21 Nu disfășuțe harul lui Dumnezeu; căci dacă dreptatea vine de la lege, atunci Christos a murit în desert.

CAP. III, IV.

Apostolul continuă înrăstănd curîndul de îndreptare prin credință, și nu prin lege. Axemenarea stării omului sub lege și sub har. A-gar și Sara reprezentă cele două așezămintele.

- 1 O Galateni fără minte! cine v'a fermecat pre voi, ca și nu ascultați de adevăr, pre voi în ochii căroră Iisus Christos a fost reprezentat ca crucificat între voi? Acăsta voiese numai să sciă de la voi: Prin fapte de ale legei ați primit Spiritul, sau prin audul credinței? Așa de fără de minte sunteți? începând în Spirit, acum în trup finiti? Atâtea ați suferit în desert, dacă era și în desert. Deci cel ce vă comunică Spiritul, și lucrăză minuni între voi, ore prin fapte de ale legelui dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate.
- 7 Si sciți dar, că cei ce sunt din credință, aceia sunt fiul lui Abraam. Ear prevădând scripture, că prin credință va îndrepta Dumnezeu pre ginte, mai nainte a bine-vestit lui Abraam: Întru tine se vor bine-cuvânta tôte neamurile. Pentru aceea cel ce sunt din credință se bine-cuvântă împreună cu credinciosul Abraam.
- 10 Căti sunt din fapte de ale legei sunt sub blestem, căci scris este: Blestemat este tot cel ce nu va remăne intru tôte cele scrise în cartea legei, ca și le facă. Ear cum că nu se îndreptă nimene înaintea lui Dumnezeu prin lege, este învederat; căci Dreptul prin credință va trăi. Ear legea nu este din credință, ci: Omul care va face acestea, va trăi intru ele. Christos ne-a rescumpărat din blestemul legelui, făcându-se pentru noi blestem; căci scris este: Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn; 14 Ca bine-cuvântarea lui Abraam și vie preste ginte prin Iisus Christos; ca și primim prin credință Spiritul cel promis.
- 15 Frăților, dupre om vorbesc; Așezămentul unul om, dacă este

Iutărit, nimene nu'l disfintéză, nică nu adaogă la el. Ear luf 16
 Abraam și seminței lui s'a făcut făgăduințile. Nu dice: Se-
 nuiților, ca de multe; ci ca de una: Seminței tale, care este
 Christos. Și acăsta dic: Aședământul cel intărít mai 'nainte 17
 de la Dumnezeu în Christos, nu s'a putut anula de legea, care
 s'a dat cu patru sute și trei-deci de ani mai târziu, incăt și
 se disfinteză făgăduință. Căci moscenirea de este din lege, 18
 nu mai este din făgăduință; ear Dumnezeu a dăruit-o lui A-
 braam prin făgăduință.

Pentru ce dar este legea? S'a adăogit pentru călcările de 19
 lege, până ce era și vie semință căreia s'a dat făgăduință; și
 a fost orindută prin ángerii în mâna unui mijlocitor. Ear 20
 mijlocitorul nu este al unuia; ear Dumnezeu este unul.

Deçi óré este legea contra făgăduinților lui Dumnezeu? nică 21
 de cum; căci de s'ar fi dat o lege care să poate viu-face, într'ade-
 vér priu lege ar fi fost dreptatea. Ear a inchis scriptura tóte 22
 sub păcat, ca cea făgăduință să se dea prin credință întru Iisus 23
 Christos celor ce cred. Ear mai 'nainte de venirea credinței, 24
 eram pădiți sub lege, închiși find spre credință, care era și se
 discopere; Încăt legea ni-a fost pedagog spre Christos, ca și 25
 ne indreptăm prin credință.

Ear după ce a venit credință, nu mai suntem sub pedagog. 25
 Căci toți sunteți fi și ai lui Dumnezeu prin credință întru Christos 26
 Iisus. Căci ori-căți v'ati botezat întru Christos, cu Christos 27
 v'ati imbrăcat. Nu este Iudeu, nică Ellin; nu este serv, nică 28
 liber; nu este parte bărbătescă, nică femeiescă; căci voi toți sun-
 teți unul întru Christos Iisus. Ear dacă sunteți voi ai lui 29
 Christos, atunci semință a lui Abraam sunteți, și moscenitorii
 dupre făgăduință.

Ear dic, că moscenitorul, în cât timp este prunc, în nimic IV
 nu se osebesce de servitor, deși este domu tuturor; Ci 2
 este sub epiteti și îngrijitor, până la timpul otărít de părin-
 tele seu. Așa și noi când eram prunci, eram aserviți sub e- 3
 lemente lumiei; Ear când a venit plinitatea timpului, a trimis 4
 Dumnezeu pre Fiul seu, cel naștut din femeec, venit sub lege;
 Să rescumpere pre cei de sub lege, ca și primim înfierea. Ear 5 6
 fiind că sunteți fi, a trimis Dumnezeu pre Spiritul Fiului seu
 în ánimile voastre, strigând: Abba, Părintele. Pentru aceea 7
 nu mai esci serv, ci fiu; ear de esci fiu, esci și moscenitor al
 lui Dumnezeu prin Christos.

Inse atunci, necunoscend pre Dumnezeu, serviați celor ce 8
 din fire nu sunt dumneei; Ear acum, după ce ați cunoscut 9
 pre Dumnezeu, séu mai bine, după ce v'ati cunoscut de Dum-
 nezeu, cum v'ă întorceți earăși la elemente cele slabe și serace,
 căroru earăși din nou voi și li servi? Dilele pădiți, și lunile, 10

11 și timpii și anii. Mă tem de voi, ca nu cumva îndeseră și mă fi ostenit la voi.

12 Fratilor, vă rog, fiți ca mine; și eu sunt ca voi; intru nimic
13 nu mătă nedreptățit. Scăti că fiind slab cu corpul v'am vestit
14 evangelia mai întâi. Înse pentru ispita mea ce era în corpul
meu nu mătă defaimat, nici mătă disprețuit; ci mătă primit ca
15 pre un ánger al lui Dumnezeu, ca pre Iisus Christos. Deci
unde este acum fericirea voastră? căci vă dau mărturie, că de
ar fi fost cu putință, ochii vostrii scoțându-ți, "i-ată fi dat mie,
16 Deci aș inimic m'am făcut voie, pentru că vă vorbesc adverbal;
17 Ei sunt zeloși de voi, dar nu bine; da, vor să vă esclu-
pul să fi zeloși în lucru bun, și nu numai când sunt de față la
18 de la noi, ca să fiți voi zeloși de ei. Ear bine este în tot tim-
19 voi. Copiii mei, pre cari earăși cu durere vă nasc, până ce
20 se va forma Christos întru voi; Așăi vrăi și fiu acum la voi,
și să mi schimb vócea mea; căci nu mă precep de voi.

21 Spuneți-mi, cei ce voiți să fiți sub lege, nu auditi legea?
22 Căci este scris, că Abraam a avut doi fiți, unul din servă, ear
23 altul din cea liberă. Înse cel din servă s'a născut dupre corp;
24 ear cel din cea liberă dupre făgăduință. Cari aș altă în-
legere; căci aceste femei sunt cele doue așeđâamente: una din
25 muntele Sinaei, ce nasce spre servitute, care este Agar; Căci
Agar semnifică muntele Sina, care este în Arabia, și este ală-
turea cu Ierusalemul de acum, și este în servitute cu fiili sei
26 Ear Ierusalemul cel de sus este liber, care este mamă nouă tu-
27 turor. Căci scris este: Veselescete, stérpă, care nu nasc,
vociferă și strigă, ceea ce nu aî dureri de facere; căci mai mulți
28 sunt fiți cei singuratici, decât aî celeia ce are bărbat. Ear
29 noî, fraților, precum Isaac, suntem fiți aî făgăduinței. Înse
precum atunci cel ce se născuse dupre corp persecuta pre cel
30 ce se născuse dupre Spirit; aşăi este și acum. Dar ce dice
scriptura? Isgonesce pre servă și pre fiul seu; căci fiul servel
31 nu va mosceni cu fiul celei libere. Drept aceea, fraților, nu
suntem fiți aî servei, ci aî celei libere.

CAP. V.

Libertatea evangelică. Lucrările corpului se opun fructelor Spiritului.

1 Stați dar în libertatea, cu care Christos ne-a făcut liberi,
și nu vă implicați earăși în jugul servitutiei.

2 Ecăi eu Pavel dic voie, că de vă veți circumcidere, Christos
3 nimic nu vă va folosi. Căci earăși declar fie căruia ce se cir-
4 cuncide, că este dator și implinescă totă legea. Văți disfa-
5 cut de la Christos, voi cari voiți să vă îndreptați prin lege; din
6 har ați cădut. Căci noî dupre Spirit acceptăm speranța drept
tăței, carea vine din credință. Căci în Iisus Christos nici cir-

cumcisiune nu poate nimic, nici necircumcisire; ci credința care se lucrăză prin dragoste. Alergați bine; cine v'a oprit ca și 7
nu ascultați de adever? Acăstă induplicare nu este de la cel 8
ce v'ă chiămat. Pucin aluat dospesce totă frămintătura. Ești 9 10
încredere în voi intru Domnul, că alt nimic nu veți cugeta;
ear cel ce vă turbură va purta pedepsa sa, ori-care va fi. Ear 11
eu, fraților, de predică încă circumcisire, pentru ce mai sunt
persecutat? atunci a inceat scandalul crucei. O de săr 12
excluse de tot cei ce vă pervertesc.

Căci voi, fraților, v'ăți chiămat la libertate; numai și nu 13
întrebuiți libertatea voastră de pretest pentru corp, ci în 14
dragoste și servită unul altuia. Căci totă legea se implinește 15
într'un cuvânt, adică într'acesta: Si iubesci pre aprópele tēu ca 16
insuși pre tine. Ear de vă mușcați și vă mâncăți unul pre 17
altul, căutați și nu vă consumați unul de către altul.

Ear eu dic: Amblați dupre Spirit, și nu veți împlini pofta cor- 16
pului. Căci corpul poftesece contra spiritului, și spiritul con- 17
tra corpului; și acestia se opun unul altuia, încă nu faceti 18
cele ce ați voi. Dar de sunteți conduși de Spirit nu sunteți 19
sub lege. Ear faptele corpului sunt vederate, și sunt acestea: 20
Adulteriu, fornicare, necurăție, înfrângere, Idolatria, fer-
mecatorile, inimicările, stădile, jalusiile, mâniile, gâlcevile, dis-
binăriile, eresurile, Invidiile, uciderile, bețiile, îmbuibile, 21
și cele asemenea acestora; de cari mai nainte vi spun, precum
am și mai spus, că cei ce fac unele ca acestea nu vor mosceni 22
imperație lui Dumnezeu. Ear fructul Spiritului este: Dra-
goste, bucurie, pacea, indulgența răbdare, bunătatea, facerea de 23
bine, credință; Blândețea, înfrângerea poftelor: contra acestora 24
lege nu este. Ear cei ce sunt ai lui Christos și-a crucificat 25
corpul cu patimile și poftele lui. De trăim dupre Spirit, și și 26
amblați dupre Spirit. Si nu căutăm glorie deșertă, întăritând unul pre altul, invidiând unul pre altul.

CAP. VI.

*Îndemnare de a ajuta unul pre altul. Pavel nu se laudă decât în
crucea lui Christos.*

Fraților, de se va obliți vre-un om în vre-o greșală, voi 1
cei spirituali îndreptați pre unul ca acela cu spiritul 2
blândeței; pădiu-te pre tine, ca și nu fi și tu ispitit. Pur-
tați sarcinile unul altuia, și aşa împliniți legea lui Christos. 3
Căci de socotesce cineva, că este ceva, nimic fiind, pre sine se 4
înselă. Ear fie-care și să cerceteze fapta sa, și atunci va avea 5
laudă în sine insuși, ear nu în altul. Căci fie-care își va purta
sarcina sa.

Ear cel învețat în cuvânt și comunice celui ce înveță 6
17*

- 7 tóte cele bune. Nu vă amăgiți; Dumneșteu nu se batjocu-
 8 resce; căci ori-ce séménă omul, aceea va și secera. Căci cel
 ce séménă pentru corpul seu, din corp va secera stricăchune;
 9 ear cel ce séménă pentru spirit, din spirit va secera viața e-
 10 ternă. Si și nu ne obosim în facere de bine; căci la timpul
 10 seu vom secera, dacă nu ne vom osteni. Așa dar până când
 avem ocazie, să facem bine cătră toți, și mai cu sémă cătră
 11 12 cei ai nostri de o credință.
 11 12 Vedetă ce epistolă mare v'am scris cu mâna mea. Căti vor
 13 să se fălăscă de corp, aceia vă silesc să vă circumcidetă, numai
 14 însuși cei ce sunt circumciși nu pădesc legea; ci voiesc să vă
 14 circumcidetă, ca să se laude în corpul vostru. Ear mie să nu'mi
 15 fie a mă lăuda, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus
 15 Christos, prin care s'a crucificat lumea mie, și eu lumei. Căci
 16 în Christos Iisus nici circumcisire nu este ceva, nici necir-
 16 cumcisire, ci făptura cea nouă. Si căti vor sămbla dupre
 acéstă regulă, pace fie preste ei și milă, și preste Israelul lui
 Dumneșteu.
 17 Ear mai mult nimene să nu mă supere; căci eu port pe cor-
 18 pul meu semnele Domnului Iisus. Fraților, harul Domnului
 nostru Iisus Christos fie cu spiritul vostru. Amin.
Cătră Galateni s'a scris de la Roma.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

E F E S E N I .

CAP. I, II.

*Harul lui Dumneșteu în Iisus Christos, care este capul bisericii.
 Unirea Iudeilor și gintelor în Christos.*

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumneșteu,
 1 sănătăților celor ce sunt în Efes și credincioșilor în Chris-
 2 tos Iisus: Har fie vreau și pace de la Dumneșteu Părintele
 nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
 3 Bine-cuvântat fie Dumneșteu și Părintele Domnului nostru
 Iisus Christos, care ne-a bine-cuvântat cu totă bine-cuvântarea
 4 spirituală în cele ceresci în Christos; Precum ne-a ales în-
 tr'insul mai 'nainte de intemeierea lumiei, ca să fim noi sănăți
 5 și neprihăniti înaintea lui în dragoste; Mai 'nainte otârîn-
 du-ne spre infiere cătră sine prin Iisus Christos, dupre buna-
 6 vointă a voie sale; Spre lauda gloriei harului seu, cu care
 7 ne-a grațiat în cel iubit; În care avem rescumpărare prin

sângelile lui, ertarea păcatelor, dupre bogățiea harului său; Pre 8
 care l-a prisoisit cătră noi în totă înțelepciunea și priceperea;
 Făcându-ni cunoscut misterul voie sale dupre bună-voința sa, 9
 care a otărît-o în sinești; Pentru pregătirea plinătății timpilor, 10
 ca și intrunăscă tōte în Christos, și cele din ceriuri și cele
 de pe pămînt; Într-însul, în care am primit și moscenire, 11
 mai naînte otărîți fiind dupre bună-voința celuī ce lucrăză tōte
 dupre consilul voie sale; Ca și fîm noi spre lauda gloriei 12
 sale, cari mai ântăiu am creduț in Christos; În care și voi 13
 și credut, auind cuvîntul adevărului, evangelia măntuirei vós-
 tre; în care și credînd văj sigilat cu Spiritul Sânt cel făgă-
 duit; Carele este arbuna moscenirei noastre pentru rescum- 14
 părarea proprietăței, spre lauda gloriei sale. 15

Drept aceea și eū, auind credința vîstră in Domnul Iisus 15
 și dragostea vîstră cătră toți sănăti; Nu încelez de a mul- 16
 jumi pentru voi amintindu-vă in rugăciunile mele: Ca Dum- 17
 neul Domnului nostru Iisus Christos, Părintele gloriei, și
 vi dea Spiritul inspirației și al discoperirii spre cunoștință 18
 deplină a lui; Si ochi luminați mintei vîstre, ca și sciți
 speranța chiâmării lui, și bogățiea gloriei moscenirei lui in cei
 sănăti; Si pré-înaltă mărire a puterei sale cătră noi cari cre- 19
 dem, dupre lucrarea putericei sale tării; Cu care a lucrat 20
 in Christos, sculându-l din morți, și puindu-l a sedé d'a drépta
 sa in ceriu; Mai pe sus decât totă începătoriea, de totă pu- 21
 terea și stăpânirea și domniea, și decât tot numele ce se nu-
 mesce nu numai in seculul acesta, ci și in cel viitor; Si tōte 22
 le-a supus sub picioarele lui, și l-a pus cap preste tōte in biserică;
 Carea este corpul lui, plinătatea celuī ce împlinesce tōte in toți. 23

Si pre voi, cari erați morți prin abateri și prin păcate; II
 In cari ore-când atî amblat dupre cursul lumei acesteia, 2
 dupre domnul puterii aerului, a spiritului celuī ce acum lucrăză
 in fiii neascultărei; Între cari și noi toți am petrecut ore- 3
 când in poftele corpului nostru, făcînd voile corpului și ale cu-
 getelor; și eram din fire fiil ai măniei, ca și cei-l-alți. Ear 4
 Dumnezeu, bogat fiind in milă, pentru dragostea sa cea mare
 cu care ne-a iubit; Si fiind noi morți prin păcate, ne-a viu- 5
 făcut impreună cu Christos; (prin har sunteți măntuiți;) Si 6
 impreună cu dinsul ne-a sculat, și ne-a pus a sedé impreună
 in ceriu in Christos Iisus; Ca și arete in seculii cei viitori 7
 bogățiea cea mare a harului său prin bunătatea sa spre noi in
 Christos Iisus. Căci din har sunteți măntuiți prin credință; 8
 și acesta nu de la voi; darul lui Dumnezeu este; Nu din fapte, 9
 ca și nu se laude cineva. Căci noi suntem faptura lui, creați 10
 in Christos Iisus spre fapte bune, cari a făgăduit Dumnezeu,
 ca și amblam in ele.

11 Pentru aceea aduceți-vi aminte, că voi óre-când págâni *sînd*
 in corp, cari vă chiâmați necircumcisire de cătră cel ce se
 12 chiamă circumcisire in corp, făcută de mână; Că întracel
 timp erați fără Christos, instrânați de cetătenia lui Israel, și
 strâni de așeđamentele făgăduinței, neavând speranță și fără
 13 Dumnezeu în lume; Ear acum in Christos Iisus *sînd*, voi cări
 óre-când erați depărtați, văță făcut aproape prin săngele lui
 14 Christos. Căci el este pacea nôstră, care a facut amândous
 15 una, și a dărămat murul dispărțirei *intre noi*; Inimicizia, dis-
 ființând prin corpul lui legea comandamentelor din preceps, dis-
 spre a zidi in sine pre amândoi intru un om nou, *aza* facend
 16 pace; Si spre a împăca lui Dumnezeu pre amândoi *unific* in-
 17 tr'un corp prin cruce, omorind inimicizia printr'insa. Așa a
 venit și a vestit pace voie celor de departe, și celor de aproape.
 18 Căci printr'insul avem amândoi apropierea intr'un Spirit cătră
 Părintele.
 19 Așa dar nu mai sunteți strâni și pelerini, ci conceitateni al
 20 sănților, și casnici ai lui Dumnezeu; Edificați fiind pe te-
 meliea apostolilor și a profetilor, singur Iisus Christos fiind pia-
 21 *tra unghiuilară*; In care tot edificiul alcătuindu-se, crește spre
 22 templul sănt in Domnul; In care și voi împreună vă edifi-
 căți spre locaș al lui Dumnezeu in Spirit.

CAP. III.

Misteriul châmărei gintelor, și mărimea nespusă a iubirei lui Christos cătră biserică.

1 Pentru acesta eü Pavel legatul lui Iisus Christos pentru voi
 2 gintelte; De ati audit de dregetoriea harului lui Dum-
 3 nezeu, care mi s'a dat pentru voi: Că prin discoperire *'mi-a*
 4 făcut cunoscut misteriul; (precum am scris deja in scurt; Din
 care cetind, puteți cunoșce înțelegerea mea in misteriul lui
 5 Christos;) Care in seculii trecuți nu s'a făcut cunoscut filor
 omenilor, precum s'a discoperit acum sănților lui apostoli și
 6 profetilor prin Spirit: Ca gintelte sî fie conmoscențiori, și din
 aceleași corp, și părtași făgăduinței lui in Christos prin evan-
 7 gelie; Căreia m'am făcut servitor, dupre darul harului lui
 8 Dumnezeu, care mi s'a dat dupre lucrarea puterei lui; Mie,
 celui mai mic din toți sănții, mi s'a dat acest har, spre a pre-
 9 dica intre ginte bogățiea lui Christos cea neurmărită; Si a
 lumina pre toți, care este împărtășirea misteriului celui ascuns
 din eternitate in Dumnezeu, care a creat tóte prin Iisus Christos;
 10 Ca acum incepătorilor și puterilor in ceriu sî fie cunoscută prin
 11 biserică înțelepcionea lui Dumnezeu cea mult variată; Dupre
 otărîrea cea eternă, care a făcut-o in Christos Iisus Domnul
 12 nostru; In care avem îndrăznelă și apropiere cu incredere

prin credință într'insul. Pentru aceea vă rog, ca și nu fiți dis- 13
caragiașii în strimtorările mele pentru voi, cari sunt gloria văstră.
Pentru acesta plec genunchiele mele către Părintele Dom- 14
nului nostru Iisus Christos, De la care totă familiea în ceriu și 15
pe pământ se numește; Ca și vi dea, dupre bogățiea gloriei 16
sale, și vă întăriți cu putere prin Spiritul său în omul cel din 17
intru; Ca Christos și locuiescă în animile văstre prin credință; 18
ca fiind iurădincină și intemeiați în dragoste, Si puteți cu- 19
prinde imprenă cu toți sănăti, ce este lățimea și lungimea și 20
adincimea și înălțimea; Si și sciți dragostea lui Christos ce 21
intrece totă cunoștința, ca și vă depliniți în totă plinitatea lui 22
Dumneșdeu.

Ear celui ce pôte face prê de prisos preste tòte cele ce ce- 20
rem său gândim, dupre puterea ce se lucrăză in noi, Aceluia 21
fie glorie in biserică cea in Christos Iisus prin tòte genera-
țiunile in seculii seculilor.

CAP. IV—VI.

*Indemnare la unire in Christos, și a fugi de la corupțiunea lumei.
Pavel îndemnă la milostenie și condamnă necurățiea. Sântirea și
datorile căsătoriei. Datorii reciproce între copii și părinți, și
între servitori și domn. Armele spirituale ale Creștinului.*

Drept aceea vă rog, eû legatul in Domnul, ca și ămplați 1
vrednicî de chiamarea in care sunteți chiamăți; Cu 2
totă umilință și blândeță, cu îndelungă răbdare, îngăduind unul 3
altulă in dragoste; Silindu-vă a pădi unitatea Spiritului prin 4
legătura păcii. Un corp și un Spirit, precum și sunteți chia- 5
mați într'o speranță a chiamării văstre; Un Domn, o cre- 6
dință, un botez; Un Dumneșdeu și Părinte al tuturor, care
este preste toti și prin toți și in voi toți.

Ear fie-cărula din noi s'a dat har dupre măsura darului lui 7
Christos. Pentru aceea dice: Suindu-se la înălțime, a făcut 8
mulți captivi, și a dat daruri omenilor. (Ear aceea ce dice că 9
s'a suit, ce este decât numai că s'a și pogorit mai întâi la 10
pările cele mai de jos ale pămîntului? Cel ce s'a pogorit, acela 11
este care s'a și suit mai pe sus de tòte cerurile, ca și imple tòte.) 12
Și acela a dat pre unii, apostoli; ear pre alții, profeti; ear pre alții, evangeliști; ear pre alții, păstorii și învățători; Spre per- 13
fecționarea sănătilor, spre lucrul serviciului, spre edificarea cor-
pului lui Christos. Până ce vom ajunge toti la unirea cre- 14
dinței și a cunoștinței Fiului lui Dumneșdeu, in bărbat perfect,
la măsura statului deplin al lui Christos; Ca și nu mai fim 15
prunci, invăluindu-ne și purtându-ne de tot vîntul învățăturei,
prin amăgirea omenilor, prin vicleșug spre meșteșugirea înșe-
lăciunei; Ci urmărind adevărul in dragoste, și crescem in 16

- 16 tóte cătră dinsul, care este capul, Christos; Din care tot cor-
 pul alcătuindu-se și intocmindu-se prin tóte legăturile recipro-
 caminte ajutătore, dupre lucrare în măsura fie-cărui membru,
 face crescere corporului pentru a sa edificarea în dragoste.
 17 Drept aceea dic, și vă conjur în Domnul: Si nu mai amblați,
 precum ămbăi și cele-lalte giante, în deșertăciunea minței lor;
 18 Intuiecați fiind la minte, instrânați de la viță lui Dumnezeu;
 prin necunoscință ce este în dinsul pentru impetrirea animei
 lor; Cari fiind în nesimțire s'au trădat disfărârrei, spre a
 20 comite tot feliul de necurătire cu lăcomie. Ear voi nu așa
 21 văți învățat despre Christos; Dar precum ati audit de din-
 sul, și văți învățat într'insul, cum este adeverul în Iisus;
 22 Trebuie să vă disbrăcați de omul cel vechi cu petrecerea sa
 23 de mai înainte, carele se corupe prin poftele iușelăciuniei;
 24 și vă înnoiți în spiritul minței vostre; Si ca și vă îmbrăcați
 și în sănătire adeverată.
 25 Drept aceea renunțând la minciună, vorbiți adeverul fie-care
 cu aprópalele lui; căci suntem unii altora membri.
 26 Mâniați-vă, și nu păcătuți; săroale și nu apuna între-mâniea
 27 văstră; Nu dați loc diabolului.
 28 Cel ce fură, și nu mai fure; ci mai bine să se ostenească,
 lucrând binele cu mâinile sale, ca să aibă de dat celu în lipsă.
 29 Nică un cuvînt rău și nu esă din gura văstră, ci numai cuvînt
 bun spre edificare după trebuință, ca să comunice har celor ce
 30 aud. Si și nu intristați Spiritul cel Sânt al lui Dumnezeu,
 prin care văți sigilat spre diua rescumpărărei.
 31 Totă amârăciunea și mâniea, și urgiea și strigarea, și hula și
 32 se rădice de la voi, împreună cu totă reutatea; Si fiți unul
 cătră altul bună, îndurători, ertând unul altuia, precum și Dum-
 nezeu vă ertat în Christos.
- V Imitați dar pre Dumnezeu, ca nisce copii iubiți; Si am-
 2 blați în dragoste, precum și Christos a iubit pre noi, și
 s'a dat pre sine pentru noi dar și sacrificiul lui Dumnezeu spre
 miros plăcut.
- 3 Dar disfărarea și totă necurătirea său avarițiea, nică și se
 4 numește între voi, precum se cade sănătilor; Nică cuvintele
 urite, nică vorba nebunăescă, nică glumirea, cari nu sunt conve-
 5 nabile; ci mai bine mulțumită. Căci acesta scîntă, că nică cel
 disfărnat, său necuratul, său avarul, care este idololatriu, nu are
 6 moscenire în imperațiea lui Christos și a lui Dumnezeu. Nimene
 și nu vă îngădește cu cuvinte vane; căci pentru acestea vine mă-
 7 niea lui Dumnezeu preste fișă neascultărei. Deçi nu fiți părtăși
 8 lor. Căci erați oarecând întuneric, ear acum sunteți lumină
 9 în Domnul; amblați dar ca fi ai luminei; (Căci fructul Spi-

ritulu*l* *consistă* in totă bunătatea, și dreptatea și adevărul.) Cercând ce este bine-plăcut Domnului. Si nu luăi parte la lucrurile nefructifere ale intunericului, ci mai bine mustați-*le*. Căci cele ce se fac de cătră dinșii intrascuns, este rușine de a le și vorbi. Ear tōte acestea vădindu-se de lumină, se arată; căci tot ce se arată este lumină. Pentru aceea dice: Disceptă-te cel ce dormă, și te scolă din morții, și te va luma Christos.

Vedeți dar, ca și amblați cu pașă, nu ca nisice neințeleptă, ci ca cei înțelepți; Rescumpărând timpul, pentru că dilele sunt rele. Drept aceea nu fiți neprincipuți, ci înțelegeți ce voea Domnului. Si nu vă îmbătați de vin, in care este disfrânare; ci vă impletează de Spirit; Vorbind între voi in psalmi și imne și cântări spirituale, cântând și lăudând in hymnele Domnului; Mulțumind in tot timpul pentru tōte lui Dumnezeu și Părintele, in numele Domnului nostru, Iisus Christos; Supuneți-vă unul altuia in frica lui Dumnezeu.

Femeilor, supuneți-vă bărbăților vestri ca Domnului. Căci bărbatul este cap femeei, precum și Christos este cap bisericiei; și acesta este măntuitorul corpului. Deci precum biserică se supune lui Christos, aşa și se supune și femeile bărbăților lor in tōte.

Bărbăților, iubiți-vă femeile vostre, precum și Christos a lăbit biserică, și pre sine s'a dat pentru dinsa; Ca și o sănătescă, curățindu-o cu baie apei prin cuvēut; Ca și o presintă lui biserică gloriósă, neavând pată séu sbărcitură, séu alt-ceva de acest felu; ci ca și fie sănătă și neprihănătă. Așa datoresc bărbății și și iubescă femeile lor ca și corporile lor propriе. Cel ce și iubesc pre femeea sa, se iubesc pre sine. Căci nimenei nici odată nu și-a urit corpul séu; ci'l nutresce și'l încăldesce, precum și Christos biserică; Căci noi suntem membri ai corpului séu, din carnea sa, și din ósele sale. Pentru aceea va lăsa omul pre părintele séu și pre mama sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un corp. Mare este acest misteriu; ear eș vorbesc de Christos și de biserică; Înse și voi in parte fie-carele aşa și iubescă pre femeea sa ca pre sine; ear femeea și respectează pre bărbat.

Copililor, ascultați pre părinții vestri in Domnul; căci acesta este drept. Onoră pre părintele tēu, și pre mama ta; acesta este comadamentul cel d'intēu cu făgăduință; Ca și fie bine, și să trăiescă îndelung pe pămēnt.

Si voi, părinților, nu întăriți pre copiii vestri spre mânie; ci cresceți-i in învētătura și indreptarea Domnului.

Servilor, ascultați pre domnii vestri cei dupre corp cu frică și cu cutremur, in simplitatea ânimei vostre, ca pre Christos;

6 Nu cu serviciu de videre, ca cei ce vor se placă ómenilor; ci
 ca servi ai lui Christos, facând voea lui Dumnezeu din ánimă;
 7 Cu buna-voință servindu-li; ca Domnului, ear nu ca ómenilor;
 8 Sciind că ori-ce bine va face fie-care, aceea va primi de la Dom-
 nul, fie el serv său liber.
 9 Si voi, domnilor, aceleași si faceți cătră dinsăi, lăsând ame-
 nițarea; sciind că și al vostru Domn este în ceruri, și căutare
 în faça nu este la dinsul.
 10 Pe lângă acesta, frații mei, fiți tari în Domnul, și în puterea
 11 tării lui; Imbrăcați-vă în totă armarea lui Dumnezeu, ca și
 12 puteți sta contra mesteșugirilor diabolului. Căci nu ni este
 luptă contra cárnei și săngelui, ci contra incepétorilor și pute-
 rilor și a domnilor intunericului lumei acesteia, contra spirite-
 13 lor rele din înălțimi. Pentru aceea luați tot-armarea lui Dum-
 nezeu, ca și puteți resista în diua cea rea, și tóte indeplinind,
 14 și stați. Stați deci, incingându-vă cōpsele vostre cu adevérul,
 15 și imbrăcându-vă cu platoșa dreptăei; Si incălțându-vă pi-
 16 ciorele în gătirea evangeliei păcei; Preste tóte luați parvăza
 credinței, cu care veți stinge tóte săgețile cele ardețore ale vi-
 17 clénului; Si luați coiful mantuirei, și sabiea Spiritului, care
 18 este cuvențul lui Dumnezeu; Rugându-vă în tot timpul cu
 rugăciunea și cererea în Spirit; și spre însăși acesta priveghind
 19 cu tótă stăruiță și rugăciunea pentru toți sănții; Si pentru
 mine, ca și mi se dea cuvîntul, ca cu îndrăznélă și dischidă gura
 20 mea a vesti misteriul evangeliu; Pentru care sunt sol în lan-
 țuri; ca întrînsa cu îndrăznélă și vorbesc, precum mi se cade
 a vorbi.
 21 Ear ca și scîti și voi cele despre mine, și ce fac, Tichic lu-
 bitul frate și credincios servitor în Domnul, vî va face cunoș-
 22 cut.tóte; Pre care pentru însăși acesta l-am trimis la voi,
 ca și scîti cele despre noi, și ca și măngăe ánimile vostre.
 23 Pace fie fraților și dragoste cu credință de la Dumnezeu
 24 Părintele, și de la Domnul Iisus Christos. Harul fie cu toți cari
 iubesc pre Domnul nostru Iisus Christos in sinceritate. Amin.
 Cătră Efesenii s'a scris de la Roma și s'a trimis prin Tichic.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL către FILIPPENI.

CAP. I, II.

Dragostea apostolului către Filipeni, și fructele întristări sale.
Christos este viața sa, și mōrtea lui îs este căștig. Îndemnare la u-
nire in Christos. Lăudarea lui Timoteiu și Epafrodit.

Pavel și Timoteiu, servitori ai lui Iisus Christos, tuturor 1
sântilor in Christos Iisus, celor ce sunt in Filippi, îm-
preună cu episcopii și diaconi: Har fie voie și pace de la 2
Dumnezeu Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.

Multumesc Dumnezeului meu in totă amintirea de voi; 3
In tot timpul in totă rugăciunea mea pentru voi toți cu bu- 4
curie făcând rugăciune. Pentru participarea văstră in evan- 5
gelie, din diua d'intâi până acum; Încredințat fiind de în- 6
săși acesta, că cel ce a inceput in voi lucrul cel bun, îl va în-
deplini până la diua lui Iisus Christos; Precum am temeiū 7
a cugeta acesta despre voi toți, pentru că și in lanțurile mele
și in apărarea și adeverirea evangeliei m'aveți in anima văstră,
voi, cari toți sunteți părtași harului meu. Căci Dumnezeu 8
imi este martur, că vă iubesc pre voi toți cu animă de a lui
Iisus Christos. Si de acesta mă rog, ca dragostea văstră sănătății
mai mult și abundeze in cunoștință și in totă priceperea, Ca 10
și cercăți ce este drept și ce este nedrept, și ca să fiți curați
și neprăhiști in diua lui Iisus Christos; Plini de fructele 11
dreptatei, cari prin Iisus Christos servesc spre gloria și lauda
lui Dumnezeu.

Ear voi esc și sciți voi, fraților, că cele ce mi s'au întemplat, 12
au contribuit chiar la progresul evangeliei; Fiind că in tot 13
pretoriul și la toți ceilalți s'au făcut cunoscute lanțurile mele;
și cei mai mulți din frați in Domnul, încurăgați fiind prin lan- 14
țurile mele, cu mai multă îndrăznelă aș vorbi cuvîntul, și fară
frică. Unii de-o-partea predică pre Christos din rîvnă și emulațiune; 15
de altă parte alții din buna-voință; Unii vestesc pre Christos dine- 16
mulațiune, nu din sinceritate, socotind că vor agrava lanțurile mele;
Ear alții din dragoste, sciind că sunt orînduit pentru apărare 17
evangeliei. Ce dar? in tot chipul, séu in apărîntă séu in sin- 18
ceritate Christos se predică; și pentru acesta mă bucur, și mă
voi bucura. Căci sciū, că acesta imi va fi de mântuire prin 19
rugăciunea văstră, și prin ajutorul Spiritului lui Iisus Christos;

20 Dupre tarea mea aşteptare şi speranţă, că in nimic nu mă voi ruşina, ci că cu totă îndrăznéla, precum in tot timpul, ^{aza a-} cum se va glorifica Christos în corpul meu, său prin viaţa mea 21 séu prin mórtea mea. Căci viaţa mea este Christos, şi mórtea 22 imi este căstig. Ear dacă trăesc in corp, acesta imi este fructul 23 lucrului meu; inse ce voiă alege nu sciu. Căci mă strim- 24 torez in doue priviri: având dorinţă a mă disface de corp ^{si a} 25 fi împreună cu Christos, ceea ce este cu mult mai bine; ^{Inse} 26 a rămână in corp este mai necesar pentru voi. Deci având 27 această incredere, sciu că voiă remâne şi voiă petrece cu voi tot, 28 pentru înaintarea vóstră în credinţă, şi şi pentru bucuriea vóstră; 29 Ca fala vóstră si fie mare in Iisus Christos despre mine, prin 30 venirea mea earăsi la voi. Numai si amblaţi demni de evan- geliea lui Christos, ca ori viind eū si vădendu-vă, ori nefind de fa ă la voi, si aud despre voi, că sta ătă intr'un spirit, cu un cu- get, împreună luptându-vă pentru credință evangeliei; Intru- 31 nemic nefindu-vă de adversari; ceea ce acelora este dovadă de perdere, ear voie de m  ntuire, si ac  sta de la Dumneșu; 32 Căci voie s'a d  ruat in privință lui Christos, nu numai a crede 33 in el, ci si a suferi pentru dinsul; Sustin  nd ace  si luptă, care at   vejdut in mine, si care at   audit că am.

II **D**eci de este vre-o consola  une in Christos, de este vre-o m  nguiere a dragostei, de este vre-o comuniune a Spi- 2 ritului, de este vre-o duio  ie si indurare, Îndeplin  i bucuriea mea, ca si cugeta  i aceeași, având aceeași dragoste, un suflet 3 fiind si una cugetând; Nemic f  c  nd prin emula  une si glorie vană: ci in umilință unul pre altul socotind a fi superior sie-  i. 4 Si nu caute fie-care de ale sale, ci fie-care si de ale altuia. 5 Si fie in voi același cuget, care era si in Christos Iisus; 6 Care in chipul lui Dumneșu fiind, nu a socotit ca o r  apire a fi in- 7 tocma cu Dumneșu; Ci s'a desertat pre sine, luând chip 8 de serv, f  c  ndu-se in asemenarea oménilor; Si afi  ndu-se 9 in formă ca omul, s'a umilit pre sine, f  c  ndu-se ascultător p  n   9 la m  rte, si m  rte de cruce. Pentru ac  sta si Dumneșu l-a 10 pr  -in  l  t, si i-a d  ruat nume, care este preste tot numele; 11 Ca in numele lui Iisus si se plece tot genunchiul al celor ce- 12 resci, si al celor p  m  ntesci, si al celor de desubt; Si ca totă 13 limba si m  rturis  scă, ca Iisus Christos este Domn, spre gloria lui Dumneșu Părintele. 14 Deci, iubi  ii mei, precum in tot timpul at   ascultat, nu nu- 15 mai c  nd eram de fa  , ci cu mult mai mult c  nd sunt absent, lucra  i m  ntuirea v  stră cu frică si cu cutremur. Căci Dum- ne  u este care lucr  z   in voi si a voi si a face, dupre bună- 16 voin   sa. T  te faceti-le fără de murmur si fără de dispute; 17 Ca si fiți neprih  nici si integri, fi ai lui Dumneșu nevinova  i

în međulocul unui neam îndărătnic și pervers, între care stră-luci și ca nisice lumi în lume, Reținându-vă la cuvântul vieței 16 spre fiile mea în diua lui Christos, că nu am alergat îndeșert,

nu m'am ostenit îndeșert. Că deși mă vîrs asupra sacrificiului și în serviciul credinței 17 spre Timotheu în curînd la voi, ca și eșu să mă reanimez, triunf pre Timotheu în curînd la voi, că voiai să mă reanimez, 18 atâtănd cele despre voi. Căci pre nimene alt nu am asemenea 20 lui care să se îngrijescă de voi cu sinceritate. Căci totuști caută 21 lui Iisus Christos. Ear voi scîsi proba lui, 22 ale lor, ear nu ale lui Iisus Christos. Ear voi scîsi proba lui, 23 că precum un fiu unui părinte, așa și servit el împreună cu mine în evanghelie. Deci pre acesta sper să îl trimit îndată, după ce 24 voi fi regulat cele de pe lângă mine. Ear am incredere în 25 Domnul, ca și eșu în curînd voi veni la voi.

Am socotit înse de trebuință a trimite la voi pre Epafrodit, 25 fratele și conlucrătorul și conluptătorul meu, ear al vostru a-postol și ajutător în trebuințele mele. Căci se doria de voi 26 totuști, și era forte întristat, pentru că ați audit că a fost bolnav. Căci întradevăr a fost bolnav de moarte; înse Dumnezeu l-a mărit 27 luit; și nu numai pre el, ci și pre mine, ca și nu am întristare prete întristare. Deci căt mai degrabă l-am trimis, că vă 28 dîndu-l earășii și în bucurății, și ca eșu să fiu mai puțin întristat. Deci primiți-l în Domnul cu totă bucurie, și și prețuți pre unii 29 ca acestia; Căci pentru lucrul lui Christos s'a apropiat până 30 la moarte, nebăgând în semănătorea sa, ca și indeplinescă lipsa serviciului vostru către mine.

CAP. III, IV.

Renunțarea lui Pavel de tot lucrul pentru Iisus Christos. Îndemnare la stăruință. Disinteresarea lui Pavel.

Pe lângă acestea, frații mei, bucurăți-vă în Domnul. A scrie 1
de aceeași, mie nu mă este de ingreuiere, ear vă este
de siguranță.

Pădiți-vă de caini; pădiți-vă de lucrătorii cei rei; pădiți-vă 2
de ruptură. Căci noi suntem cei circumciși, cari servim 3
lui Dumnezeu în spirit, și ne lăudăm în Christos Iisus, dar nu
ne incredem în corp. Măcar că eșu măști puté bisui și în corp. 4
De se pare cui-va altuia, că pote a se bisui în corp, cu atâtă
mai mult eșu: Circumcis a opta din din neamul lui Israel, din 5
semînția lui Benjamin; Ebreu din Ebrei; dupre lege, Fariseu; 6
Dupre zel, persecutând biserică; dupre dreptatea cea din lege, 7
fără de prihană. Înse cele ce mă erau dobândă, acestea le-am
socotit pagubă pentru Christos. Mai mult încă socotesc 8
tote pagubă pentru escelința cunoștinței lui Christos Iisus Dom-

nul meu; pentru care m'am păgubit de tōte, și le socotesc ^{așa},
 9 gunōe, ca și căstig pre Christos; Și și mă aflu în insul, ne-
 având dreptatea mea cea din lege, ci ceea ce este prin cre-
 10 dîntă in Christos, acea dreptate *care vine* de la Dumnezeu prin
 11 credință; Ca și cunosc pre el, și puterea invierii lui, și im-
 cum-va așă ajunge la invierea morților. Ca dōră
 12 Nu că așă fi deja ajuns, său așă fi deja perfect; ci urmăresc,
 13 Iisus. Fraților, eū âncă nu mă socotesc și fi ajuns; însă
 14 cetea una fac; uitând cele din urmă, și intindându-mă la cele
 din 'naiente, Alerg la întăcătră premiul chiamărei celei ce-
 15 rescii a lui Dumnezeu in Christos Iisus.
 16 Deci cătă suntem perfecti, și cugetăm acesta; și dacă cu-
 17 tați ceva într'alt chip, Dumnezeu vă va discoperi și acesta. Înse-
 18 aceeași. Fraților, fiți următori mie, și vă uitați la cel ce ămplă
 19 așa, precum aveți exemplu pre noi. (Căci mulți ămplă, de
 20 cari de multe ori v'am dīs, ear acum și plângend dic, că sunt ini-
 micii cruciei lui Christos; Al căror finitul este perdarea, al
 căror Dumnezeu este pântecele, și a căror glorie este în ru-
 21 shinea lor, cari cugetă cele pămîntesci.) Ear noi ne purtăm
 ca cetătenii arii cerului, de unde și acceptăm pre Mântuitorul, și
 Domnul nostru Iisus Christos; Care va schimba corpul nos-
 tru cel injosit, ca și se facă asemenea corpului său cel glorios,
 dupre lucrarea cu care pote a'și supune tōte.

IV Deci frații mei cei iubiți și doriti, bucurie și cununa mea, așa stați in Domnul, iubiți lor!

2 Rog pre Evodia, și rog pre Sintiche, ca și cugete aceeași
 3 in Domnul. Âncă te rog și pre tine sociile credințios, ajută-l
 4 lor, cari împreună cu mine s'au luptat pentru evagelie; împre-
 ună cu Clement, și cei-l-alți conlucrători ai mei, ale căror nu-
 me sunt scrise in cartea vieței.
 5 Bucurăti-vă in Domnul tot-dea-una, și earăși dic: Bucura-
 6 ți-vă. Blândeța voastră și se arete tuturor ómenilor. Aprope-
 7 este Domnul. Întru nimic și nu fiți ingrijită; ci in tōte prin
 rugă și rugăciune cu multumită și se facă cunoscut cererile
 8 vostre lui Dumnezeu. Si pacea lui Dumnezeu, care intrece
 totă înțelegerea, va pădi animile și cugetele vostre in Christos
 Iisus.

9 Pe lângă acestea, frații mei, căte sunt adeverate, căte sunt
 respectuoase, căte sunt drepte, căte sunt curate, căte sunt de iubit
 10 căte sunt demne de laudă, ori ce virtute, și ori ce laudă, la a-
 11 cesta si vă gândiți; Cari v'ati și învățat, și ati primit, și ati
 vădut in mine, acestea și le faceți; și Dumnezeul păcăli va fi cu voi.

M'am bucurat forte in Domnul, că in fine s'a disțeptat ea- 10
 răsi ingrijirea văstră de mine, la care și gândiați, dar v'a lipsit
 ocașunea. Nu döră că dic acăstea pentru lipsa *mea*; căci m'am 11
 deprins în ori-ce sunt a fi indestulat. Sciu și a suferi lipsă, 12
 și a avé de prisos; in tot și in tōte m'am invățat și a mă să-
 lura și a flămăndi; și a avé de prisos și a suferi lipsă. Tōte 13
 le pot prin Christos care mă întăresce.

Inse bine ată făcut, de ată luat parte la strîmtorarea mea. 14
 Scii și voi, Filippenilor, că la începutul evangeliului, când am eșit 15
 din Macedonia, nici o biserică nu a stat in relațune cu mine
 in privință de dare și de luare, decât numai voi singuri. Căci 16
 chiar in Thessalonici și o-dată și de doue-ori ată trimis cele spre
 trebuința mea. Nu că cauă dare, ci cauă fructul ce abundează 17
 pe societă văstră. Dar am de tōte, și am de prisos; m'am 18
 implus, luând de la Epafrout cele trimise de la voi, miroș de
 bună mirăsma, sacrificii bine-primit, plăcut lui Dumnezeu. Ear 19
 Dumnezeul meu și indeplinescă tōte trebuințele văstre, dupre
 bogăție sa in glorie prin Christos Iisus. Ear lui Dumnezeu 20
 și Părintelui nostru fie glorie in seculii seculilor. Amin.

Salutătă pre toți sănții in Christos Iisus. Vă salută pre voi 21
 frații, cari sunt cu mine. Vă salută toți sănții, mai ales cei 22
 din casa Cesarului. Harul Domnului nostru fie cu voi toți. Amin. 23

*Către Filipeni s'a scris de la Roma și s'a trimis prin
 Epafrout.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

COLASSENȚI.

CAP. I.

Credința Colassenilor. Suferințile lui Pavel.

Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu 1
 și Timotheiu fratele, Sântilor și credincioșilor frații in 2
 Christos ce sunt in Colasse: Har *jie* voue și pace de la Dum-
 nezeu Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.

Mulțumim lui Dumnezeu și Părintele nostru Iisus Christos, 3
 tot-de-a-una rugându-ne pentru voi. Auind de credință văstră 4
 cea in Christos Iisus, și dragostea văstră cătră toți sănții; Pentru 5
 speranța cea păstrată voue in cerură, de care ată audit mai
 nainte in cuvântul adeverului evangeliului; Care a venit la voi, 6
 precum și in tōta lumea, și produce fruct, precum și in voi, din
 diua in care ată audiu și ată cunoscut harul lui Dumnezeu in- 7
 tr'adever; Precum v'ati și invățat de la Epafra, iubitul con-

lucrător cu noi, care este pentru voi servitor credincios al lui Christos; Care nă-a și arătat dragostea văstră în Spirit.
 8 Dreptaceea și noi din care di am audit de acestea, nu în-
 cetăm rugându-ne pentru voi, și cerând ca și vă impletești de cu-
 noscinta voei lui, în totă înțelepciunea și înțelegerea spirituală;
 9 Ca și ămplați cu vrednicie Domnului spre a îl plăce în tōte, fruc-
 tifer fiind în tot lucru bun, și crescend în cunoșința lui Dum-
 10 nedeu; Întărindu-vă cu totă puterea dupre potestatea cea
 gloriösă a sa în totă îngăduirea și indelunga răbdare cu bucurie;
 11 Multumind Părintelui, care ne-a invrednicit a fi părtași ai sortei
 12 sănătorilor în lumină; Care ne-a scăpat din puterea intunere-
 cului, și ne-a strămutat în imperația Fiului seū celui iubit;
 13 Care este imaginea lui Dumnezeu celui nevisibil, antaiu-năs-
 14 In care avem resucumpărarea prin sângele lui, erarea peccatorilor;
 15 Care este imaginea lui Dumnezeu celui nevisibil, antaiu-năs-
 16 cutul a totă creațura. Căci printr'insul s'aū creat tōte, cele
 din ceriuri și cele de pe pămēnt, cele visibile și cele nevisible;
 17 s'aū creat printr'insul și pentru dinsul; Si el este mai hainte
 18 de tōte, și tōte printr'insul subsistă; Si el este capul corpului,
 bisericii; carele este și incepultur, antaiu-născutul din morți;
 19 Căci Părintele a bine-voit, ca în el și locuescă totă plinitatea;
 20 Si făcend pacea prin sângele crucei lui, și impace printr'insul
 tōte pentru sine; printr'insul, dic, său celor de pe pămēnt, său
 celor din ceriuri.
 21 Si pre voi, cari erați ore-când instrăinați și inimică cu mintea
 22 prin lucruri rele, înse acum v'a impăcat, In corpul cărnei lui
 prin mōrte, ca și vă prezintă sănă și fără de prihană și neinovări
 23 înaintea sa; De veții remână intemeiați și întăriți în credință, și
 nu veți părăsi speranța evangeliului, de care atăi audit, carea să
 și predicat la tōte creaturile cele de sub ceriu; căreia eū Pavel
 sunt servitor.
 24 Acum mă bucur în suferințile mele pentru voi, și îndeplineșc
 lipsele suferinților lui Christos în corpul meu pentru corpul său,
 25 care este biserică; Căreia eū m'am făcut servitor, dupre dre-
 gătoria care Dumnezeu 'ni-a dat pentru voi, ca și vestesc cu
 26 deplinitate cuvîntul lui Dumnezeu; Adică misteriul cel ascuns
 din toți seculii și din tōte generațiunile, ear acum s'a arătat sănă-
 27 lor lui; Cărora a voit Dumnezeu a li face cunoscut, care este
 bogăție gloriei misteriului acestuia între ginte, care este Christos
 28 între voi, speranța gloriei; Pre care noi predicăm, îndemnând
 pre tot omul, și învețând pre tot omul în totă înțelepciunea;
 29 ca și presint pre tot omul perfect în Christos. Spre această
 mă și osteneșc, luptându-me prin puterea lui care lucrăză pu-
 teric prin mine.

CAP. II—IV.

Treasure de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși. În-
demnare la pietate și la urmarea datorilor casnice. Despre stăru-
ință în rugăciune. Salutări.

Căci voiesc și scîp căt de mare luptă susțin pentru voi, și 1
 pentru cei din Laodicea, și pentru aceia cari nu au vă-
 dut față mea în corp; Ca și se măngăeâ animile lor, unite 2
 fiind în dragoste, și ca și fiți deplin informați de totă înțelep-
 cimă înțelepciunei și la lui Christos; In care sunt ascunse tōte te- 3
 saurile înțelepciunei și ale cunoștinței. Si acesta dic, ca ni- 4
 mene și nu vă amăgescă cu cuvinte de înduplecare. Căci de și 5
 nu sunt de față cu corpul, dar cu spiritul sunt impreună cu voi,
 bucurându-mă, și vădând orindu-ela văstră și tăriea credinței văstre 6
 în Christos. Deci precum ați primit pre Christos Iisus Dom- 7
 ful, ora și amblați într'întul; Înrădincinăți și edificați fiind
 într'însul, și întărindu-vă în credință, precum v'ați învățat, în-
 mantind în ea cu mulțumită. 8

Căutați ca și nu vă răpescă cineva prin filosofie, și prin 9
 înslăciume deserță, dupre tradiționea oménilor, dupre elemen- 10
 tele lumiei, și nu dupre Christos. Căci într'însul locuesce tōtă 11
 plinătatea dumnejerei trupesc. Si sunteți deplini într'însul, 12
 care este capul a totă incepătorie și puterea. În care sunteti 13
 și circumciși cu circumcisione nefăcută de mâni, in disbrăcarea 14
 corporul păcatelor carnei in circumcisionea lui Christos. Îngro- 15
 pați fiind impreună cu el in botez, in care v'ați și sculat im-
 preună, prin credință factică a lui Dumnezeu, care 'l-a sculat 16
 din morți. Si pre voi, cari erați morți in păcate și in necir- 17
 cumcisionea carnei văstre, v'a viu-făcut impreună cu dinsul, er- 18
 tându-vă tōte greșelele; Stergând inscrisul, cel contra nōstră, 19
 foat în comandamente, ceea ce ni era contrariu; și 'l-a luat din 20
 mediloc, pironindu-'l pe cruce; Disbrăcând incepătoriile și 21
 puterile, 'l-a vădit de față, triumfând asupra lor prin ea. 22

Deci nimene și nu vă condemne pentru măncare séu băeu- 16
 tură, séu in privința serbatorei, séu a lunei noue, séu a săm-
 betelor: Cari sunt umbră celor viitoré; ear corpul este al lui 17
 Christos. Si nu vă răpescă cineva premiu vostru, sub pre- 18
 tecstul umilinței și adorărei ângerilor, amblând in cele ce nu 19
 le-a vădut, îndeserț îngânsându-se din mintea sa trupescă; Si 20
 neînd Capul, din care tot corpul prin încheieturi și legături
 primind nutriment și alcătuindu-se, face crescere dupre Dumnezeu.

Deci de ați murit impreună cu Christos in privința elemen- 20
 telor lumiei, de ce primiți comandamente, ca cum ați trăi âncă
 in lume? (Cum sunt: Nu te atinge, nici gusta, nici pipai. 21
 Cari sunt tōte spre stricăciune prin intrebuițare:) dupre ordi- 22

- 23 nile și învățăturile ómenilor. Cari intr'adéver aú párere de
întelepciune in adorarea dupre voință și umilință, și in negri-
jirea corpului, nu cu vre-o onóre spre iudestularea corpului.
III **D**e vătă sculat împreună cu Christos, căutați cele de sus,
2 unde sede Christos d'a drépta lui Dumnezeu. Cugetați
3 la cele de sus, *car* nu la cele de pe pămînt. Căci atî mu-
4 rit, și viéta vostră este ascunsă cu Christos in Dumnezeu. Când
se va arăta Christos, viéta nôstră, atunci și voi împreună cu
dînsul vă veți arăta in glorie.
- 5 Drept aceea omorișii membrușii vostru cei de pe pămînt: dis-
frânarea, necurățeia, patima, pofta cea rea, și avaritiea, care este
6 idolatrie; Pentru cari vine mânnea lui Dumnezeu preste fiu
7 neascultărești; Între cari și voi óré-când atî ámblat, când trăiați
8 într'acelea. Ear acum lepădați tóte acestea: mânnea, iuțimea,
9 reutatea, hula, cuvântul de rușine din gura voastră. Nu vorbiți
10 vechiú d'impreună cu faptele lui; Si vătă imbrăcat in cel nou,
care se înnoesce spre cunoștință, dupre imaginea celui ce l-a
11 creat; Unde nu este nici Ellin, nici Judeu, circumcis nici ne-
circumcis, barbar, Scit, serv séu liber, ci Christos toté și in tóte.
12 Deci imbrăcați-vă ca nisice aleși ai lui Dumnezeu, sănă și
iubiți, in ânimă de îndurări, in bunătate, in umilință, in blan-
13 dețe, in îndelungă răbdare; Îngăduind unul pre altul, și er-
tând unul altuia, de are cineva de a se plângă contra cuiva;
14 precum și Christos a ertat vase, aşa și voi. Ear preste tóte
acestea imbrăcați-vă in dragoste, care este legătura perfecțiuniei.
15 Si pacea lui Dumnezeu sî domnescă in ânimile vóstre, la care
sûnteți și chiamați *ca membra ai unui corp*; și fiți mulțumitori.
16 Cuvântul lui Christos sî locuescă in voi cu bogătie in tóta
întelepciunea; învățându-vă și indemnându-vă unul pre altul cu
psalmi, și cu imne, și cu cântări spirituale, cântând cu har in
17 ânimile vóstre Domnului. Si ori-ce faceți, cu cuvântul séu cu
lucrul, *sî faceți* tóte in numele Domnului Iisus, mulțumind lui
Dumnezeu și Părintele prin el.
- 18 Femeilor, supuneți-vă bărbaților vostru, precum se cade in
Domnul.
- 19 Bărbaților, iubiți-vă femeile vóstre, și nu vă amăriți asupra lor.
20 Copiilor, ascultați pre părinții vostru in tóte; căci acesta este
bine-plăcută Domnului.
- 21 Părinților, nu întărițați pre copiilor vostru spre mână, ca și
nu se discurgeze.
- 22 Servitorilor, ascultați in tóte pre domnii vostru cei dupre
corp, nu numai servind la vedere, ca cei ce vor sî placă óme-
nilor; ci in simplitatea ânimei, temêndu-vă de Dumnezeu; Si
tot ori-ce faceți, *sî faceți* din suflet, ca Domnului, ear nu

Sciind că de la Domnul veți primi resplăti- 24
re omoneilor; res moșcenirei, căci servicii Domnului Christos. Ear cel ce 25
făco nedreptate, va primi acea nedreptate ce a făcut; și nu
este căutare în față.
Sătimpărilor, ce este cu dreptul, și ce este tocmai, dați ser- IV

vitorilor; sciind că și voi aveți Domn în ceriu.
Stâruiți în rugăciune, și priveghiați întrînsa cu multumită; 2
Rugându-vă tot-o-dată și pentru noi, ca și ni dischide Dumne- 3
deu ușă pentru cuvânt, ca să vestim misterul lui Christos, pen- 4
tru care și sunt în lanțuri; Ca săl fac cunoscut, precum se

cade a vorbi.
Âmblați cu înțelepciune cătră cei de afară, rescumpărând 5
timpul. Cuvântul vostru tot-dea-una și fie cu har, dres cu sare, 6

ca și scăji cum vi se cade a responde fie-cărui.
Tot cele despre mine vi le va spune Tichic, iubitul frate, 7
și credinciosul servitor, și împreună-serv în Domnul; Pre care 8
'am trimis la voi înadins, ca să afle cele despre voi, și să mân- 9
găeștiurile vostre; Împreună cu Onesim, credinciosul și iu-
bitul frate, care este d'intre voi. Aceia vi vor face cunoscut tóte
cele de aici.

Vă salută pre voi Aristarch cel împreună cu mine legat, și 10
Marcu nepotul Barnabeï, (despre care ați primit mandate săl
primiți, de va veni la voi;) Si Iisus ce se chiamă Iust, cari 11
sunt din cei circumciși. Acestia singuri sunt conlucrătorii mei
pentru împărățiea lui Dumnedeu, cari mi-a fost de măngăiere.
Vă salută Epafra, care este d'intre voi, servitor al lui Christos, 12
care în tot timpul se luptă pentru voi în rugăciuni, ca să fiți
perfecti, și deplini în totă voea lui Dumnedeu. Căci mărtu- 13
turisesc de dinsul, că are mult zel pentru voi și pentru cei din
Leodicea și din Ierapoli. Vă salută Luca, medicul cel iubit, 14
și Demas.

Sahutați pre frații cei din Laodicea, și pre Nimfan, și bi- 15
serica cea din casa lui. Si când se va ceti acăstă epistolă de 16
cătră voi, faceți ca să se cetescă și în biserică Laodicenilor, și
ca și voi să cetiți cea din Laodicea. Si diceți lui Archip: 17
Căută serviciul care ați primit de la Domnul, ca săl împlinescă.

Salutarea cu mâna mea a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de 18
lanțurile mele. Har fie cu voi. Amin.

Cătră Coloseni s'a scris de la Roma și s'a trimis prin Ti-
chic și Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNTÂIA CĂTRĂ
THESSALONICENI.

CAP. I.

Pavel laudă pre Thessalonicienī pentru statornicia lor in credință.

- 1 Pavel și Silvan și Timotheiu bisericெi Thessalonicenilor in
Dumnedeu Părintele și Domnul Iisus Christos: Har ^{se}
voue și pace de la Dumnedeu Părintele nostru, și de la Dom-
nul nostru Iisus Christos.
- 2 Mulțumim lui Dumnedeu în tot timpul pentru voi toși, facând
3 amintire de voi în rugăciunile nóstre; Neincetat amintindu-
ne de lucrul credinței vóstre, și ostenéla dragosteи, și răbdarea
4 speranței, in Domnul nostru Iisus Christos, înaintea lui Dum-
5 neđeū și Părintele nostru; Sciind, frăți iubiți de Dumneđeu,
alegerea vóstra. Căci evangelia nóstra nu a fost la voi numai
in cuvénit, ci și in putere și in Spiritul Sânt, și cu multă siguranță,
precum și scriп in ce chip ne-am purtat între voi pentru voi.
6 Si voi ne-ăți imitat pre noi și pre Domnul, primind cuvénitul
7 in multă strîmtorare, cu bucurie Spiritului Sânt: Încăt văři
făcut esemple tuturor celor ce cred in Macedonia și Achaia.
8 Căci de la voi s'a vestit cuvénitul Domnului, nu numai in Ma-
cедония și Achaia, ci și in tot locul s'a făcut cunoscută credințа
vóstră in Dumneđeu; încăt nu avem trebuință și mai vorbum.
9 Căci aceia singuri spun de noi, ce fel de intrare am avut la voi,
si cum v'ăți intors la Dumneđeu de la idolii, a servi Dumneđen-
10 lui celui viu și adeverat; Si a accepta pre Fiul lui din ceriu, ^{l'}
pre care l-a sculat din morți, adică pre Iisus, care ne mân-
tesce de mâniea ce va si fie.

CAP. II, III.

*Zelul și disinteresarea apostolului in predicarea evangelii. Buna
credință a Thessalonicenilor. Dragostea și urările lui pentru ei.*

- 1 Căci voi singuri sciți, fraților, că întrarea nóstra la voi nu
2 a fost indeșert. Ci desigur mai 'nainte am suferit, și am
fost maltratați precum sciți in Filippi, am îndrăznit in Dumne-
deul nostru a vorbi cătră voi evangelia lui Dumneđeu cu multă
3 luptă. Căci predicarea nóstra nu s'a făcut din înșelăciune, nici
4 din intenționi necurate, nici cu vicleșug; Ci precum ne-am
socotit vrednică de Dumneđeu, ca si ni se incredințeze evan-

felice, aşa vorbim; nu ca plăcând ómenilor, ci lui Dumnedeu, 5
celui co cărcă animile nòstre. Căci nici o-dată nu am între-
bauit curinte linguisitòre, precum sciți, nici-un pretect pen-
tru ararijă; Dumnedeu este martur; Nicí nu am căutat laudă 6
de la ómeni, nici de la voi, nici de la alții; deși am putut să vă
îngreueam ca apostoli al lui Christos; Ci am fost cu linitate 7
în medilocul vostru, precum doica își caută de copiii sei: Așa 8
dorind do voi, am voit a vî împărtășii nu numai evangeliea lui
Dumnedeu, ci ană și sufletele nòstre, pentru că ați fost noue 9
iubiti. Căci vî aduceți aminte, fraților, de ostenela și truda
nòstră, că djuia și nòptea lucrând, ca și nu îngreueam pre cineva
din voi, v'am predicat evangeliea lui Dumnedeu. Voi sânteți 10
marturi, și Dumnedeu, cum cu pietate, și cu dreptate, și fără
de prihană ne-am purtat cătră voi cari ați cređut; Precum 11
singuri sciți cum am indemnăat și am mânăgăiat pre fie-care din
voi, ca un părinte pre copiii sei; conjurându-vă. Ca și am- 12
blați demini de Dumnedeu, care vă chiămat la imperațiea și
gloria lui.

Drept aceea și noi mulțumim lui Dumnedeu neincetat, că primind 13
 cuvîntul lui Dumnedeu, care l-ați audit de la noi, l-ați
 primit nu ca cuvîntul ómenilor, ci precum este într'adevîr, cu- 14
 vîntul lui Dumnedeu, care se și lucréază in voi cari credeți.
 Căci voi, fraților, ați imitat bisericile lui Dumnedeu cari sunt
 iu Iudeea in Christos Iisus; căci aceleași ați suferit și voi de
 la cei de un neam cu voi, precum și aceia de la Iudei; Cari 15
 sù moritor și pre Domnul Iisus și pre profetii lor, și pre noi
 ne-au persecutat; și nu plac lui Dumnedeu, și sunt contrari tuturor
 ómenilor; Cari ne opresc și nu vorbim gintelor ca și 16
 se mânăuescă, ca și și indeplineșcă păcatele lor pururea; și a sosit
 asupra lor mânica spre perdare.

Ea noi, fraților, dispărțiti fiind de voi pentru un timp, cu 17
 față, nu cu áuima, mai mult ne-am silit a vedé fața vòstră cu
 mare dorință. Pentru aceea am vrut să venim la voi, adică 18
 eū Pavel, și odată și de doue ori; ear Satana ne-a oprit. Căci 19
 care este speranța nòstră, său bucurie, său cununa laudei? Aù
 nu și voi vezi și înaintea Domnului nostru Iisus Christos la ve-
 nirea lui? Da, voi sânteți gloria și bucuriea nòstră.

Drept aceea neputînd mai mult răbda, am bine-voit a re- 20
 mână in Athena singuri; Si v'-am trimis pre Timothei, III
 fratele nostru, și servitorul lui Dumnedeu și conlucratorul nos- 2
 tru in evangeliea lui Christos, să vî intărëscă și să vă sfătuăescă
 in privirea credinței vòstre. Ca nici unul să nu se clătescă 3
 intr'aceste strimtorări; căci singuri sciți, că spre acésta suntem
 otarii. Căci când am fost la voi, v'am dis mai 'nainte, că 4
 vom ave strimtorări; precum s'a și întemplat și sciți. Drept 5

aceea neputend mai mult răbda, 'l-am trimis și se informeză despre credința voastră, ca nu cumva să vă fi ispitit ispititorul, și ostenela noastră și fie îndesert.

- 6 Ear sosind Timotheiū la noi de la voi, și vestindu-ni ceea ce și dragostea voastră, și cum că în tot timpul vă amintiți
 7 de noi, dorind a ne vedea pre noi, precum și noi pre voi; De aceea, fraților, ne-am măngălat de voi în totă strimtorarea și
 8 nevoea noastră prin credința voastră. Căci acum trăim noi, dacă
 9 stații statornici în Domnul. Căci ce mulțumită vom putea în-
 târce luî Dumnezeu în privirea voastră, pentru totă bucuriea cu
 10 care ne bucurăm din cauza voastră înaintea Dumnezeului no-
 stră, și și indeplinim aceea ce lipsesc credinței voastre.
 11 Ear însuși Dumnezeu și Părintele nostru, și Domnul nostru
 12 Iisus Christos, și îndrepteze calea noastră către voi; Si și vă
 facă Domnul să crește și să abundați în dragoste unul către
 13 altul, și spre totu, precum și noi spre voi; Ca și se întârsească
 ânimile voastre în sănătire, *fiind voi fără prihană înaintea lui*
 Dumnezeu și Părintele nostru, la venirea Domnului nostru Iisus
 Christos cu totu sănătii sei.

CAP. IV.

Îndemnare la sănătire. Măngăeri provenite din invierea morților.

- 1 Pe lângă acestea, fraților, vă rugăm și vă îndemnăm în
 2 Domnul Iisus, ca, precum vății învețat de la noi, cum
 se cade și ămplați, și și plăceați lui Dumnezeu, *aza* și abundați
 3 tot mai mult. Căci sciți ce ordină vă dat prin Domnul Iisus.
 4 Căci acesta este voea lui Dumnezeu: sănătirea voastră, și ca și
 5 vă feriți de disfânare; Încât să scie fie-care din voi cum ați
 6 pădi vasul în sănătire și onore; Nu în poftă disfânată, pre-
 7 cum și ginte cari nu cunosc pre Dumnezeu. Ca nimene să
 8 nu facă nedreptate și să nu îneleze pre fratele seu în afaceri;
 căci Domnul este resbunător de toate acestea, precum mai ha-
 9 intă vă am dis, și vă am preventit. Căci Dumnezeu nu ne-a
 10 chiamat spre necurăție, ci spre sănătire. Drept aceea cel ce
 11 deconsiderează acestea, nu deconsiderează pre om, ci pre Dumnezeu,
 care nă-a și dat Spiritul cel sănăt.
 12 Ear despre iubirea de frații nu trebuie să vă mai scriu, căci
 13 înșivă voi sunteți învețați de la Dumnezeu, și iubiți unul pre
 altul. Si intr'adevăr și faceți aceea spre totu frații, cari sunt
 14 în totă Macedonia; ear noi vă rugăm, fraților, ca să sporii
 15 tot mai mult; Si ca și vă siliți a fi linisiți, și să faceți ale
 16 văstre, și să lucrați cu mâinile văstre, precum vă am ordonat;
 17 Ca să ămplați cu cuviință către cei de afară, și de nimene să
 18 nu aveți trebuință.

Ear nu voi, fraților, și fiți in necunoscință despre cei ce 13
 au adormit, ca și nu vă intristați, ca și cei-l-alți cari nu au
 speranță. Căci de credem, că Iisus a murit și a înviat, aşa 14
 și pro cei adormiți în Iisus îi va aduce Dumnezeu impreună cu
 el. Căci acestea vorbim voie dupre cuvântul Domnului, că 15
 noi cei vil, cari vom fi remași până la venirea Domnului, nu
 vom întrece pre cei adormiți; Căci însuși Domnul se va po- 16
 vori din ceriș intru strigare, în vocea archangerului, și in trim-
 băta lui Dumnezeu; și cei morți in Christos vor invia întâi;
 Apoi noi cei vil, cari vom fi remași, impreună cu dinșii ne vom 17
 ripi in nori, spre întimpinarea Domnului in aer; și aşa vom fi
 cu Domnul tot-dea-una. Drept aceea măngăiați-vă unul pre 18
 alii cu cuvintele acestea.

CAP. V.

*Indemnare spre a priveghia și a ne pregăti, acceptând diua Domnu-
 lui. Învățături și salutări.*

Ear de timpă și anotimpă, fraților, nu aveți trebuință să vi 1
 scriu. Căci însivă sciți bine, că diua Domnului aşa va 2
 reni ca un fur năptea. Căci când vor dice: Pace și siguranță; 3
 atunci fără de veste va veni preste dinșii perdarea, ca și du-
 rea preste cea îngrecată; și nu vor scăpa. Ear voi, fraților, 4
 nu sănțeți in intuneric, ca și vă apuce acea di ca un fur. Voi 5
 toți sănțeți fi ai luminei, și fiți ai dilei; nu săntem ai năpăei, 6
 nici ai intunericului. Drept aceea să nu dormim ca și cei-l-alți, 7
 ci și priveghiăm, și să fim treji. Căci cei ce dorm, năpătea 8
 dorm; și cei ce se imbată, năpătea se imbată. Ear noți fiind 9
 ai dilei, și fim treji, îmbrăcându-ne in platoșa credinței și a
 dragostei, și cu coiful, speranța mântuirei. Căci Dumnezeu 10
 nu ne-a otărit spre mânie, ci spre dobândirea mântuirei, prin
 Domnul nostru Iisus Christos, Care a murit pentru noi; ca 11
 ori de priveghiăm, ori de dormim, impreună cu el să trăim. Deci 11
 măngăiați-vă unul pre altul, și edificați unul pre altul, precum
 și faceți.

Și vă rugăm, fraților, să recunoșceți pre cei ce se ostenesc 12
 între voi, și pre mai marii vostri in Domnul, și pre cei ce vă
 sătăcesc. Și săi pre-prețuiți in dragoste pentru lucrul lor. Și 13
 fiți in pace între voi.

Dar vă rugăm, fraților, indemnăți pre cei fără de orinduélă, 14
 măngăiați pre cei pucini la suflet, sprijiniți pre cei slabii, fiți
 indelung-răbdători spre toți.

Căutați ca nimene să nu resplătească cuiva rêu pentru rêu; 15
 ci in tot timpul să urmați cele bune, și între voi însivă și spre toți.

Bucurăți-vă tot-dea-una. Rugați-vă neîncetat. In tôte mul- 16—18
 jumiți; căci acesta este voea lui Dumnezeu in Christos Iisus
 pentru voi.

- 19 Nu stingești Spiritul.
 20 Nu disprețuiți profetiile. Cercetați tōte; țineți ceea ce este
 21 bun. Fericiti-vă de tot lucrul rēu.
 22 Ear însuși Dumnezeul păcēi și vă sănțescă deplin; și întreg
 23 spiritul vostru și sufletul și corpul și se pădăescă fară de pri-
 24 hană la venirea Domnului nostru Iisus Christos. Credincios
 este cel ce vă chiāmat, care va și face.
 25 Fraților, rugați-vă pentru noi. Salutați pre toți frații ca
 26 sărutare sănătă. Vă jur pe Domnul, ca și se cetăescă această
 27 epistolă tuturor fraților sănătă.
 28 Harul Domnului nostru Iisus Christos *fie* cu voi. Amin.
Întâia epistolă către Thessalonicieni s'a scris de la Athena.
-

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

A DOUA CĂTRĂ
THESSALONICENI.

CAP. I.

Indemnare spre pietate și statornicie în întristări.

- 1 Pavel și Silvan și Timotheiu bisericei Thessalonicienilor în
 Dumnezeu, Părintele nostru, și în Domnul Iisus Chris-
 2 tos: Har *jie* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru,
 și de la Domnul Iisus Christos.
 3 Sūntem datorăi a mulțumi lui Dumnezeu în tot timpul pen-
 tru voi, fraților, precum se cade, pentru că credința voastră în
 cresce forțe, și dragostea fie-căruiă d'între voi prisosesce de la
 4 unul cătră altul; Încă și noi înșine ne lăudăm în voi în bi-
 sericile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința voastră în
 5 tōte persecuțiunile și strimtorările, cari suferiți; *Carec este*
 o dovédă a dreptei judicării a lui Dumnezeu, că vă veți afă
 6 vrednică imperației lui Dumnezeu, pentru care și suferiți. Fiind
 că este cu dreptate la Dumnezeu a face strimtorare celor
 7 ce vă strimtorăză; Ear voue celor strimtorăți repaus cu noi,
 când se va discoperi Domnul Iisus din ceri cu ângerii puterii
 8 sale, Cu văpae de foc, dând resbunare celor ce nu cunosc pre
 Dumnezeu, nici nu ascultă evangelia Domnului nostru Iisus
 9 Christos; Cari vor fi pedepsiți cu eterna perjare de la fața
 10 Domnului, și de la gloria puterii sale; Când va veni și se
 glorifice în sănții sei, și și se facă minunat în toți cei ce au
 credut, (căci și mărturia noastră între voi s'a creduț.) intr'acea di-
 credut, Pentru accea ne și rugăm în tot timpul pentru voi; ca Dum-
 nezeul nostru și vă facă demnăchiămărei sale, și să împlinescă

cu putere în voi totă bună-voința sa, și lucrul credinței; Ca 12 si se glorifice numele Domnului nostru Iisus Christos în voi, și voi în el, dupre harul Dumnezeului nostru, și al Domnului Iisus Christos.

CAP. II.

Caracterul lui Antichrist.

*In privința venirei Domnului nostru Iisus Christos, și a reuniunii noastre cu dinsul, vă rugăm, fraților, Ca nu degrabă 1
să vă clătiți din minte, nici să nu vă spăimântați, nici prin spire, 2
nici prin cuvânt, nici prin epistolă, ca cum ar fi trimisă de la noi, cum că s'ar fi apropiat diua lui Christos. Si nu vă 3
amăgescă cineva nici într'un chip; căci acea și nu va veni, de nu va veni mai întâi apostasie, și de nu se va ivi omul păcatului, fiul perdiției; Adversarul, cel ce se înaltează mai presus de tot ce se dice Dumnezeu și se adorăză, ședând el în templul lui Dumnezeu ca Dumnezeu, arătându-se pre sine, că el este Dumnezeu.*

*Au nu vă aduceți aminte, că âncă fiind eu la voi, v'am dîs accea? Si acum știți ceea ce opresce, ca și se arete el la 6
tempul seu. Căci misteriul fără-de-legei se lucrăză deja; fără 7
numai cel ce opresce va opri până se va lua din mijloc. Si 8
atunci se va arăta acel Nelegiuț, pre care Domnul îl va mistui cu suflarea gurii sale, și'l va perde cu strălucirea venirei sale; Pre acela, a căruia venire este dupre lucrarea lui Satana cu 9
totă puterea și cu semne și minuni mincinouse; Si cu totă a- 10
măgierea nedreptăței în cei peritori; pentru că nu au primit dragoștea adeverului, ca și se mantuiescă. Pentru aceea li va 11
trimit Dumnezeu puteri lucrătoare de înșelăciune, ca și credește minciunei; Ca și se condamne toți cei ce nu au crezut adever- 12
rului, ci au avut placere în nedreptate.*

*Ear noi suntem datori în tot timpul a multumi lui Dumnezeu 13
despre voi, fraților iubiți de Domnul, că Dumnezeu v'a ales de la început spre mantuire prin sănătarea Spiritului și prin credință în adever; La care v'a chișmat prin evangeliea noastră, spre căstigarea gloriei Domnului nostru Iisus Christos.*

*Drept aceea, fraților, statii statornici, și țineți învechăturile, 15
cari văți învechi, ori prin cuvânt ori prin epistola noastră. Far 16
insuși Domnul nostru Iisus Christos, și Dumnezeu și Părintele nostru, care ne-a iubit, și nă-a dat mângâiere eternă și speranță bună din har, Si măngâie amimile vostre, și și vă 17
înțărescă în tot cuvântul și lucrul bun.*

CAP. III.

*Indemnare de a se rugă pentru progresul evangeliului, și de a se dispărții
de cei ce au viță neregulară.*

- 1 Pe lângă acesta, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvenitul Domnului să se propage, și să se glorifice, precum a ajuns la voi; Si ca să scăpăm de ómenii cel rei și violenți; căci credința nu este a tuturor. Ear credincios este Domnul, care vă va întări, și vă va pădi de cel rău. Ear are acăsi incredere în Domnul despre voi, că și faceți și veți face cele 5 ce vă ordonăm. Ear Domnul să îndrepteze animile voastre spre dragostea lui Dumnezeu și statornicie pentru Christos.
 - 6 Ear vă ordonăm, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Christos, ca să vă feriți de tot fratele ce amblă fără de orin duélă, și nu dupre învețătura care a primit de la noi. Căci însivă scîti, cum vă se cade a ne urma; căci noi nu am amblat fără de orin duélă între voi; Nică nimeneu pânea nu am mâncaț-o gratis, ci cu osteneală și trudă năptea și fac lucrără, 9 ca să nu îngreueam pre cine-va din voi; Nu că dóră nu avem dreptul, ci ca să vă dăm pre noi insine exemplu, spre a ne urma.
 - 10 Căci și când eram la voi, acesta vă ordonam, că dacă cine-va 11 nu voiesce să lucreze, nică și mânance. Căci audim, că unii d'ntre voi amblă fără de orin duélă, nimic nelucrând, ci amescându-se în lucrările altora. Ear unora ca acestora ordonăm, să îndemnăm prin Domnul nostru Iisus Christos, ca cu linisice lucrând și să mânânce pânea lor.
 - 13 14 Ear voi, fraților, să nu vă discurgătați în a face bine. Ear de nu ascultă cineva de cuvenitul nostru din acăstă epistolă, să însemnați pre acela, și să nu vă însoțeți cu el, ca să se rușineze. Înse să nu'l socotiți ca pre un inamic, ci să'l îndemnați ca pre un frate.
 - 16 Ear insuși Domnul păceți să vă dea pace pururea în tot cipul. Domnul fie cu voi toti.
 - 17 Salutare cu mâna mea a lui Pavel, care este semn în totă 18 epistolă; aşa scriu. Harul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi toti. Amin.
- A doua epistolă către Thessalonicieni s'a scris de la Athena.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNTÂIA CÂTRĂ
T I M O T H E I U .

CAP. I.

*Circumspectiune și întrebuițarea de lege. Pavel se dă de exemplu alu-
milei lui Dumnezeu în evanghelie.*

Pavel apostol al lui Iisus Christos, dupre ordinul lui Dum- 1
nezeu Mântuitorului nostru, și Domnului Iisus Christos,
speranței noastre; Lui Timotheiu, adeveratului fiu în credință: 2
Har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la
Iisus Christos Domnul nostru.

Precum te-am sfătuit și remăi în Efes, când mergeam în 3
Macedonia, ca și ordonii unora, ca și nu învețe într'alt chip;
Nici și ia aminte la fabule și la genealogii nefinite, cari nasc 4
dispute mai mult decât dumneedescă edificare cea în credință,
aşa și faci.

Ear scopul comandamentului este dragostea din ânimă cu- 5
rată, și din conștiință bună, și din credință nefăcarnică; De 6
la care unii abătându-se, s'au întors la cuvinte deșerte; Dân- 7
du-se de învățători de lege, ear singuri neînțelegând cele ce 8
vorbescū, nici despre cele ce dovedesc. Înse scim că legea 9
este bună, de o întrebuițéză cineva legitim. Sciind acesta,
că legea nu este dată pentru cel drept, ci pentru cei fără de 10
lege și nesupuși, pentru impioși și păcătoși, pentru nesântă și
spurcată, pentru ucidători de părinte și ucidători de mamă, pen- 11
tru ucigași; Pentru disfrânați, pentru sodomiți, pentru furi
de ómeni, pentru mincinoși, pentru cei sperjură; și pentru orí- 12
ce alt ceva contrariu învățăturei celei sănătose; Dupre e- 13
vangeliea gloriosă a fericitului Dumnezeu care mi s'a încredințat.

Multumesc lui Christos Iisus, Domnului nostru, cel ce m'a 14
întărit, că m'a socotit credincios, otârindu-mă pentru servicii;
Pre mine, cel ce eram mai 'nainte hulitor și persecutor, și vă- 15
tămător; ci am fost miluit, pentru că nesciind o-am facut în
necredință. Dar prea a abundat harul Domnului nostru în
credință și dragostea cea în Christos Iisus. Aceasta este cu- 16
vîntul credincios și demn de totă primirea: că Christos Iisus
a venit în lume și mântuëscă pre cei păcătoși, din cari cel
d'intâi sunt eu. Înse pentru acesta am fost miluit, ca în
mine mai întâi și arete Iisus Christos totă îndelunga răbdare,
ca exemplu celor ce vor să crede într'insul spre viață eternă.

- 17 Ear Regelui etern, celuī immortal, celuī nevisibil, unuia pre-în-
țeleptului Dumneadeū *șe* onore și glorie în seculii seculilor. Amin.
- 18 Acest mandat îți recomand, fiule Timotheiu, ca dupre pro-
fețiile cari s'au făcut mai naînte despre tine, să te luptă dupre
19 dînsela cu luptă bună; Păgind credință și bună conștiință,
care unii lepădându-o aū suferit naufragiu în privirea credin-
ței, d'între cari este Imeneu și Aleșandru; pre cari i-am tră-
dat Satanei, ca si se învețe si nu hulescă.

CAP. II.

Apostolul îndemnă a se ruga pentru toți omenii, și recomandă fe-

- 1 **D**eç vă îndemn, ca mai întâi de tóte și se facă cereri,
rugăciuni, rugămintă și mijlociri și mulțumite pentru toți
2 omenii: Pentru regi, și pentru toți cari sunt în autoritate, ca
să petrecem viêtă lină și cu odihnă, în tótă pietatea și onesti-
3 tatea. Căci acesta este bine și bine-primit înaintea lui Dum-
4 neđeu, Mântuitorului nostru; Care voiesce ca toți omenii și
5 se măntuescă, și si vie la cunoaște adevărului. Căci unul
6 omul Iisus Christos; Care s'a dat pre sine pret de resucu-
7 părare pentru toți, marturie pentru timpii sei; Spre care eū
sunt orinduit predicator și apostol, (cic adevărul in Christos,
nu mint), învățător gintelor în credință și în adevăr.
- 8 Deci voiesc, ca si se róge omenii in tot locul, rădicând mâni
9 sânte, fără de mânie și fără de disputațione. Asemenea și
femeile, *rugându-se* cu gâtelă modestă, cu respect și cu înțelep-
ciune, și se orneze, nu cu impletetură, fie de aur, fie cu mărgă-
10 ritare, fie cu vestimente lucsuriöse; Ci (precum se cade fe-
11 meilor celor ce profeséază pietate) cu sapte bune. Femeea și
12 se învețe în linisce cu tótă supunerea; Ear femeii nu daă voe
13 și învețe, nici a'și stăpâni bărbatul, ci si fie în linisce. Căci A-
14 dam s'a creat întâi, apoi Eva. Si Adam nu s'a amăgit, ear
15 femeea amăgindu-se a călcăt comandamentul. Dar se va mă-
tui prin nascerea de copii, de vor stărui în credință și în dra-
goste, și în sănțire, cu castitate.

CAP. III.

Cualitatea presbiterilor și a diaconilor. Demnitatea bisericëi.

- 1 **A**cesta este cuvînt adevărât: De postesce cineva episcopie,
2 **A** bun lucru postesce. Dar episcopul trebuie și fie fără
de prihană, bărbat al unei femei, treaz, prudent, cuviincios, iu-
3 bitor de străini, capabil de a învăța; Nebețiv, nebăteuș, ne-
4 rêu-interesat, bland, nesfăduic, neavar; Bine îngrijindu-se de
5 casa sa, având copii sei ascultători cu tótă modestica. (Căci dacă

CAP. 3, 4.

du seio cineva a'șii îngrijii casa sa, cum va îngrijii de biserica lui Dumnezeu?). Nu noviciu, ca nu îngânsându-se și cadă in cursa diabolului. Ear trebue să fie și bine-probat de la cei din afară; ca și nu cadă in defaimare și in cursa diabolului.
 Asemenea și diaconii trebue să fie modesti, nu dupli in cunoscute, nu dedați la vin mult, nerăuinteresați; Pădind miste-riul credinței in conștiință curată. Si acestia întâiau și se cerceze, după aceea și se diaconescă, fiind fără de prihană. Asemenea și femeile lor trebue să fie modeste, necalomniatōre. Treze, credințiose in tot. Diaconi și fie bărbăți ai unei femei, bine îngrijindu-se de copiii și casele lor. Căci cei ce dia-conesc bine, și dobândesc trăptă bună, și multă îndrăznělă in credință cea in Christos Iisus.

Acesta îți scriu, sperând a veni la tine curând, Séu de 14 15 mě voi întărdia, și scii cum trebue să petreci in casa lui Dum-nezeu, carea este biserica lui Dumnezeu celui viu, stîlp și în-tărire a adeverului. Si intr'adever mare este misterul pie-tatelor: Dumnezeu s'a arătat in corp, s'a justificat in spirit; s'a redut de ângerii, s'a predicat gintelor; s'a cređut in lume, s'a înălțat in glorie.

CAP. IV.

Predicerea unei mari apostasii, și indemnare la milostivire.

Ear Spiritul vorbesce rostit, că in timpii de apoi se vor abate uniř de la credință, luând aminte la spiritele cele inselătoare, și la învățăturile demonilor; Ale celor ce cu fă-țare vorbesc minciuni, fiind inferați in a lor conștiință; Oprind a se insura, și ordonând a se reținē de bucatele, cari Dumnezeu le-a făcut spre gustare cu mulțumită de cătră cei ce cred și cunosc adeverul. Căci totă creatura lui Dumnezeu este bună, și nimic nu este de lepădat, care se ia cu mulțumită; Căci se sănțesce prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

De vei aduce aminte fraților de acestea, vei fi bun servitor al lui Iisus Christos, crescut in cuvintele credinței, și ale bunei învățături, căreia ai urmat. Ear de fabulele cele profane și bă-besci feresce-te; și deprinde-te mai bine in pietate; Căci e-sercitiul corporal pucin folosesce; ear pietatea este spre tōte de folos, având promisiunea vieței de acum, și a acelei viiōre; Credințios este cuvântul, și demn de totă primirea. Căci spre acăsta ne și ostenim, și suntem defaimați, pentru că ne-am încredințat in Dumnezeu cel viu, care este Măntuitor tuturor oménilor, mai cu sămă celor credințioși. Acestea ordonă și

Nimene și nu disprețuăscă tinerețile tale; ci te fă esemplu credințiosilor in cuvânt, in petrecere, in dragoste, in inspirație,

13 in credință, in curățire. Până ce voiū veni, la aminto la ce
 14 tire, la indemnare, la învățătură. Nu neglige de darul ce este în
 tine, care și s'a dat prin profeție cu punerea mânilor preșibi-
 15 teriului. Acestea cugetă; intr' acestea stăi, ca progresul teu
 16 si fie văderat in tōte. Pădesce-te pre tine și învățătură; re-
 măi într'acestea; căci acestea facend, te vei măntui și pre tine
 și pre cei ce te vor asculta.

CAP. V.

Indemnare in privirea datorilor de presbiteri, și asupra alegerii lor.

- 1 **S**i nu înfruntelezi pre cel bătrân, ci'l îndemnă ca pre un
 2 părinte; și pre cei mai tineri ca pre nisice frați; Pre
 cele bătrâne ca pre nisice mame; pre cele tineri ca pre nisice
 surori, cu totă curățiea.
 3 Onoră pre văduve, pre acelea ce sunt într'adevăr văduve.
 4 Ear dacă vre-o văduvă are copii său nepoți, și se învețe mai
 5 întăi a și face pietate in casa sa, și si resplătescă pre strămoși;
 6 căci acesta este bine și placut înaintea lui Dumnezeu. Ear
 7 cea cu adeverat văduvă și isolată, se increde in Dumnezeu, și
 8 stăruiesc in rugăciuni și in cereri năoptea și diua. Ear ceea
 9 ce petrece in disfătări, a murit de vie. Acestea ordonă, ca
 10 si fie neprihănite. Ear dacă cineva nu părtă grija de ai sei,
 11 care a fost femeie unui bărbat; Si este mărturisită de fapte
 12 bune: de a crescut copiii; de a primi străini; de a spăla pi-
 13 ciorele sănților; de a ajuta celor strimtori; de a urmat la tot
 14 lucrul bun. Ear de văduve tineri te feresce; căci când se
 15 înferbintă contra lui Christos, vor si se remărite; Trágēdu-și
 16 condemnare, pentru că a lepădat făgăduința cea dintăi. Pe
 17 lângă acesta se deprind a fi leneșe, amblând din casă in casă;
 18 și nu numai leneșe, ci și limbute, și curiose, vorbind cele ce nu
 19 se cade. Drept aceea voiū ca cele tineri si se remărite, si
 20 nasce copii, si conduce case, si nu dea adversarului nici o
 21 casinu spre defaimare: Căci unele s'a intors dejă in urma
 22 Satanei. Ear de are vre-un credincios său credinciosă văduve,
 23 si le ajute, si si nu ingreueze biserică, ca si potă ajuta acelor
 24 ce sunt cu adeverat văduve.
 25 Presbiterii cei ce și căută bine de dregătorie, si se învredni-
 26 cescă de indoită onore, mai ales cei ce se osteneș in curven-
 27 ti, si in învățătură; Căci scriptura dice: Boulu'i ce treeră si nu
 28 legi gura; și: Vrednic este lucrătorul de plata sa.
 29 Contra presbiterului nu primi pîră, decât numai prin doi său
 30 trei marturi. Pre cei ce păcatuiesc mustări-i înaintea tuturor;

ca și cei-l-alti și se teme. Te conjur înaintea lui Dumnezeu și 21
a Domnului Iisus Christos, și a angerilor lui celor aleși, ca și pă-
desci acestea fără prejudicăt, nimic facând cu părtinire;
Mâinile și nu'ți pui pe nimene curând, nici te face părtaș în 22
pecate străine; pădesce-te pre tine curat. De acum nu mai 23
bea apă, ci întrebunțează pucin vin pentru stomahul tău, și pen-
tru deseale tale slăbiciuni.
Păcatele unor omeni sunt vederate, conducând la judecată; 24
ear ale altora vin în urmă. Asemenea și faptele cele bune 25
sunt vederate; și cele ce sunt într'alt chip nu pot să ascundă.

CAP. VI.

Datorile servitorilor. Amăgitor. Pericolul și întrebunțarea bogăției.
Căti sunt sclavi sub jug și socotă pre domnii lor demnii de 1
totă onore, ca și nu se defaime numele lui Dumnezeu,
nici învățătura. Ear cari au domni credincioși, și nu'ți dis- 2
prejucăscă, pentru că sunt frați; ci mai mult și li servescă, pen-
tru că sunt credincioși și iubiti cei ce primesc facerea de bine.
Acesta înveță și indemnă.

De înveță cinea altmintrelea, și nu convine la cuvintele cele 3
sănătose ale Domnului nostru Iisus Christos, și la învățătura
cea dupre pietate; Acela s'a trufit, nescind nimic, ci este 4
inclinând la întrebări și la disputațuni, din cari se nasce invidia,
stăda, defaimele, prepusurile violene; Disputele deșerte ale 5
oménilor corrupți la minte, și lipsiți de adevăr, cari socotesc
căstig pietatea; de la unii ca acestia depărtéză-te.

Inse pietatea cu indestulare este căstig mare; Căci nimic 6 7
nu am adus în lume, și este vederat, că nici nu putem a scôte
ceva dintr'insa. Înse având hrană și îmbrăcăminte, cu acestea 8
să fim indestulăți. Ear cei ce vor să se imbogătescă cad în 9
ispită, și în cursă, și în multe pofte nebunesci și vătămatore.
cari cufundă pre oménii în peire și perdare. Căci iubirea de 10
argint este rădăcina tuturor reutăților; care unii rîvnindu-o să
rătăcit din credință, și s'a încurcat în multe dureri.

Ear tu, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea, și ur- 11
mează dreptatea, pietatea, credința, dragostea, răbdarea, blân-
deja. Luptă-te cu lupta cea bună a credinței, apucă-te de 12
vieta cea eternă, la care și esci chișmat, și *despre care* ai făcut
bună mărturisire înaintea multor marturi. Îți ordon înaintea 13
lui Dumnezeu, care viu-face tóte, și înaintea lui Christos Iisus,
care înaintea lui Pontiū Pilat a făcut bună mărturisire; Ca și 14
pădesc ordinul fără pată și fără prihană, până la venirea Dom-
nului nostru Iisus Christos; Care în timpii sei o va arăta 15
cel fericit și singur Puternic, Regele regilor, și Domnul domni-
lor; Care singur are immortalitate, și locuesc în lumină ne- 16

apropiată; pre care nimene din ómeni nu 'l-a védut, nici nu
póte a'l vedé; căruia *nie* onore și domnie eternă. Amin.
 17 Recomandă celor bogăți în lumea de acum, ca și nu se
înalte cu gândul, nici și nu se încrede în bogățiea cea nesigură,
ci în Dumnezeul cel viu, care ni dă tóte în abundanță spre in-
destulare; Ca și facă lucruri bune; ca și fie bogăți în fapte
bune, dăruiitori, împărtășitori; Agonisindu-și temelie bună
pentru viitor, ca și capete viețea cea eternă.
 20 O Timothee, pădesce lucrul bun cel încredințat tie, depăr-
tându-te de vorbirile profane și deserte și de controversele
șinei false, pre care unii profesându-o s'au abătut de la cre-
dintă. Har *nie* cu tine. Amin.
Întâia epistolă către Timotheiū s'a scris de la Laodicea,

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL. A DOUA CĂTRĂ TIMOTHEIŪ.

CAP. I.

Dragostea lui Pavel pentru Timotheiū. Indemnare la stăruință.

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin vocea lui Dumnezeu,
2 dupre făgăduința vieței care este în Christos Iisus, Lui
Timotheiū, iubitului mei fiu: Har, milă și pace de la Dumnezeu
Părintele, și de la Iisus Christos, Domnul nostru.
 3 Multumesc lui Dumnezeu, căruia servesc de la strămoși, în
curată conștiință, săcăsindu-mă de amintirea neincredință de tine
4 în rugăciunile mele nótpea și diua; Amintindu-mă de lacri-
5 mile tale, doresc să te văd, ca și mă împlu de bucurie, A-
ducându-mă aminte de credința cea nefăcănică care este în
tine, care ayu loc mai întâi în bunica ta Loida, și în mama
ta Evnica, și sunt încredințat că și în tine.
 6 Pentru care caușă îți aduc aminte, ca și reincăldesci darul
lui Dumnezeu, care este întru tine prin punerea mânilor mele.
 7 Căci Dumnezeu nu nă-a dat spiritul temerei, ci al puterii, și
al dragostei, și al mintei sănătoase.
 8 Deci nu te rușina de mărturisirea Domnului nostru, nici de
mine legatul lui; ci sufere împreună pentru evangeliu dupre
9 puterea lui Dumnezeu; Care ne-a măntuit, și ne-a chiămat cu
chiămare sănătă, nu dupre faptele noastre, ci dupre a sa propu-
nere, și dupre harul, care ni s'au dat în Christos Iisus mai na-

între de totii seculii; Ea acum s'a făcut cunoscut prin ară- 10
tarea Mântuitorului nostru Iisus Christos, care a disfășurat mōrtea,
și a adus la lumină viața și immortalitatea prin evangelie;
La care sunt pușcă predicator și apostol și învechitator gintelor. 11
Petru care cauza sufer și acestea; înse nu mă rușinez; căci 12
scăd cui am credut, și sunt incredințat, că el poate pădi lucrul
cel incredințat mie până la ziua aceea.
Tine forma cuvintelor celor sănătoșe, cari ai audit de la 13
mine, în credință și în dragostea cea în Christos Iisus. Lu- 14
ru bă cel incredințat tăi și lă pădescă prin Spiritul cel Sănt
care locuiesc în noi.

Sci acăsta, că toti cei din Asia s'au intors de la mine; d'in- 15
tre cari este Figel și Ermogen. Dea Domnul milă casei lui 16
 Onesifor; căci de multe ori m'a reintărit, și nu s'a rușinat de
lanțul meu: Ci fiind în Roma mai cu silință m'a căutat, și 17
m'a aflat. Dea-i lui Domnul, ca și astă milă de la Domnul 18
în aceea di; și cu căte mă-a servit în Efes tu mai bine scil.

CAP. II.

*Indemnare către Timotheu și urmări lucrul dregătoriei sale, su-
ferind cu tărie și îndrăznelă.*

Deci tu, fiul meu, fi tare în harul cel în Christos Iisus; 1
și cele ce ai audit de la mine în fața multor marturi, 2
acestea le incredințeză la omeni credincioși, cari vor fi capabili
a înveța și pre altii. Tu dar suferă ca un bun ostaș al lui 3
Iisus Christos. Nimene fiind ostaș nu se implică în lucruri 4
de ale vieții, ca și placă generalului. Și de se și va lupta 5
cineva, nu se încunună, de nu se va lupta dupre regulă. 6
Agricultorul ce se ostenește trebuie mai întâi și se împărtășescă 7
din fructe. Înțelege cele ce dic; și dea-ți Domnul înțelegere
în tôte.

Adu-ți aminte de Domnul Iisus Christos din semința lui 8
David, care s'a sculat din morți, dupre evangeliea mea; Pen- 9
tru care sufer până la lanțuri ca un săcător de rele; înse
cuvențul lui Dumnezeu nu se legă. Pentru acăsta tóte 10
le răbd pentru cei aleși, ca și aceia și dobândescă măntuirea
care este în Christos Iisus, cu glorie eternă. Credincios este 11
cuvențul: de am murit împreună cu dinisul, vom și via împreună; 12
De răbdăm, vom și domni împreună cu el; de ne vom lepăda de el, și el se va lepăda de noi; De săntem necre- 13
dinciosi, el remâne credincios; a se tagădui el pre sine nu poate.

Acestea și li aduc aminte, conjurându-ți înaintea Domnului, 14
ca și nu se certe în cuvinte spre nici un folos, decât numai
spre surparea celor ce aud. Silesce-te a te infăgășa lui Dum- 15
nezeu capabil lucrător, care și nu se rușineze, drept împărtășind

16 cuvântul adevărului. Ear de vorbirile deșerte cele profane
 17 te feresce, căci vor spori spre mai multă impietate. Si cu-
 vîntul lor va mânca ca cangrena; d'intre cari sunt Imeneu și
 18 Filet; Cari de la adevăr s'au abătut, dicând că invierea să
 făcut deja, și astfelii restóră credința unora.
 19 Însc temeliea cea tare a lui Dumnezeu stă, având sigilul a-
 cesta; cunoșce Domnul pre cei ce sunt ai lui; și: Si se depăr-
 teze de la nedreptate tot cel ce numește numele lui Christos.
 20 Ear în casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci
 și de lemn, și de lut; și unele spre trebuință de cinstă, ear
 21 altele spre trebuință de necinste. Deci de se va curăță ci-
 neva de acestea, va fi vas de onore, sănătă și de bună trăie-
 stăpânului, gătit spre tot lucru bun.
 22 Fugi și de poftele tănărătorilor; și urmăză dreptatea, credin-
 ța, dragoste și pacea cu cei ce chiamă pre Domnul din au-
 23 mă curată. Ear de întrebările cele nebune și inepțe te fe-
 24 resce, sciind că nasc certe. Si servitorului Domnului nu i-
 se cade să se certe, ci să fie bland cătră toți, învățător, tol-
 25 rant; Cu blândetă mustrând pre adversari; pote că li va
 26 da Dumnezeu pocăință spre cunoștința adevărului; Si că
 vor scăpa din cursa diabolului, ca unii ce sunt prinși de dn-
 sul spre a lui voe.

CAP. III.

Predicerea unei mari corruptii de moraruri. Escelința scripturii.

1 Si acesta să scii, că în dilele cele de pe urmă vor veni
 2 varii, falnici, trufași, defaimători, neascultători de părinti, ne-
 3 mulțumitori, profani, Fără de dragoste firescă, neimpăcași,
 4 calomniatori, neinfrânași, crudi, inimici binelui; Trădători,
 furioși, îngânați, iubitori de disfătări mai mult decât iubitori
 5 de Dumnezeu; Având forma pietăței, ear puterea ei tagă-
 6 duindu-o; de acestia te feresce. Căci dintr'acestia sunt cei
 ce se viră prin case, și duc captive femeiuscile cele îngreută de
 7 păcate, impinse de diferite pofte; Cari pururea se înveță, și
 8 nici odată nu pot veni la cunoștința adevărului. Precum și
 Iannes și Iambres s'au opus lui Moise, aşa și acestia se opun
 adevărului, omeni fiind corrupți la minte, reprobați în credință.
 9 Înse nu vor înainti mai mult; căci nebunica lor va fi cunoscută
 tuturor, precum s'a făcut și nebuniea acelora.
 10 Ear tu ai urmat învățătura mea, conduita, dispozițiunea, cre-
 11 dință, îndelunga răbdare, dragostea, îngăduință, Persecuți-
 nile, suferințile, cari m'-au intimpinat in Antiochia, in Iconia, in
 Listra; ce fel de persecuție am răbdat; dar din toate m'a
 12 scăpat Domnul. Si toti cari voiesc a trăi cu pietate in Chris-

tos Iisus vor fi persecuati. Ear ómenii cei violenii și amagi- 13
tori vor propasi spre mai reu, amagind și amagindu-se.
Ear tu remai în cele ce te-ai învățat și despre cari te-ai in- 14
credințat, sciind de la cine te-ai învățat; Si că din copilărie 15
săi săntele scripturi, cari pot si te înțeleptescă spre măntuire
prin credința cea in Christos Iisus. Totă scripture este in- 16
suflată de Dumnezeu, și de folos spre învățătură, spre muștrare,
spre coregere, spre înțeleptirea cea intru dreptate; Ca omul 17
lui Dumnezeu si fie deplin, pregătit spre tot lucrul bun.

CAP. IV.

Datorile presbiterului. Pavel predice mórtea sa încurând. Încre-
derea sa in făgăduințile lui Dumnezeu.

Te conjur drept aceea înaintea lui Dumnezeu și Domnu- 1
lui Iisus Christos, care va si judice pre vii și morți in 2
arătarea sa si impărățiea sa: Predică cuvîntul, stăruescă la 3
temp și fără timp; muștră, certă, indemnă cu totă indelunga 4
răbdare și cu învățătură. Căci va veni temp, când nu vor su- 5
feri învățatura cea sănătosă; ci dupre poftele lor iși vor gră- 6
mădi învățători gădilindu-și audul. Si și vor întorce audul de 7
la adever, ear la fabule se vor pleca. Ear tu priveghiează in 8
tote, suferă, fă lucrul evangelistului, împlinescă serviciul tău.

Căci me sacrific dejă, și timpul dispărtirei mele s'a apro- 9
piat; Lupta cea bună am făcut, am finit cursul meu, am 10
pădit credința; De acum îmi este păstrată cununa dreptăței, 11
care îmi va da-o Domnul, judecătorul cel drept, in diua aceea; 12
și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit venirea lui.

Silesc-te a veni la mine curând; Căci Demas m'a pără- 13
sit, lăbind lumea de acum, și s'a dus la Thessalonici; Cresc 14
la Galatia, Tit la Dalmatia. Singur Luca este cu mine. Pre-
marcu luându-l și l aducă cu tine; căci îmi este de folos pen- 15
tru serviciu. Ear pre Tichic l-am trimis la Efes.

Mantaua, care o-am lăsat in Troada la Carp, viind și o a- 16
ducă, și cărțile, mai cu sémă pergamentele.

Ale sandru arămarul mi-a făcut multe rele; plătescă-ți Dom- 17
nul dupre saptele lui; De care și tu te pădesce, căci forte 18
s'a opus cunintelor noastre.

La intâia mea apărare nimene nu m'a asistat, ci toți m'a u 19
părăsit; si nu li se socotescă. Ear Domnul a stătut lângă 20
mine, și m'a întărit; ca prin mine predicarea si se împlinescă,
și ca si o aude tote ginte; și am scăpat din gura leului. Si 21
mă va scăpa Domnul de tot lucrul reu, și mă va măntui spre
impărățiea sa cea cerescă; căruia fie glorie in seculii seculi-
lor. Amin.

Salutăți pre Prischilla și pre Achilla, și casa lui Onesifor. 22
19*

20 Erast a remas in Corinth; ear pre Trofim l-am lăsat in Melita,
 21 holnav. Sileșe-te a veni mai 'nainte de érnă. Te salută
 22 Evbul, și Pud, și Lin, și Claudia și toți frații. Domnul Iisus
 Christos *nu* cu spiritul tău. Iarul *nu* cu voi. Amin.
*A doua epistolă către Timotheiu, cel întâi orinduit episcop
 bisericel Efesenilor, s'a scris de la Roma, când a doua oară a să-
 tut Pavel înaintea Cesarului Neron.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

către
T I T.

CAP. I.

*Cum trebuie să se poarte presbiterii bisericilor. Victuri comune la
 Creteni.*

- 1 Pavel servitor al lui Dumnezeu, și apostol al lui Iisus Christos, dupre credința aleșilor lui Dumnezeu, și dupre cunoștința adevărului, celui dupre pietate; În speranța vieței celei eterne, care o-a făgăduit Dumnezeu, cel ce nu poate minți, 3 mai 'nainte de seculii eterni; Ear în timpul seū a discoperit cuvîntul seū prin predicarea, care mi s'a incredintat, dupre 4 comandamentul lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru: Lui Tit adevărului meu fiu dupre credința cea comună: har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Christos, Mântuitorul nostru.
- 5 Pentru acésta te-am lăsat in Creta, ca să îndrepezei cele ce lipsesc, și să orînduescă presbiteri în fie-care oraș, precum și am ordonat; De este cineva neprîhanit, bărbat al unei femei, având copii credincioși, caru nă sînt calificați de disfărare, sîn 7 de neascultare. Căci episcopul trebuie să fie neprîhanit, ca un îngrijitor al lui Dumnezeu; nesumet, nemânos, nebăsăt, 8 tăuș, nerăuinteresat; Ci iubitor de străini, iubitor de bine, 9 tréz, drept, sănt, înfrânat; Tiindu-se de cuvîntul cel credințios dupre învîțătură, ca să potă priu invîțătura cea sănătosă și a sfătu și a înfrunta pre cei ce se opun.
- 10 Căci sunt mulți și neascultători, limbuți și amâgori, mal 11 cu sémă cel din circumcisîune; Cărora trebuie să li astupa gura, cari restórnă intregi case, învîțând cele ce nu se cade, 12 pentru un căstig necuvios. Un profet al lor d'între dinșii a des: Cretenii sunt tot-de-a-una minciunosi, fere rele, pântece le-nese. Mărturieea acésta este adevărata. Pentru aceea certă-lă-

pru, ca și fie sănătoși în credință; Pentru ca și nu dea luară aminte la fabule iudeescl, și la comandamentele oménilor, cari se intore de la adevăr. Tote sunt curate color curați, 14
car celor necurați și necredincioși nimic nu este curat; ci li s'a păngărit și mintea și conștiința. El mărturisesc că sciu pre 15
Dumnegeū; ear cu faptele îl tăgăduiesc, urîți fiind și neascu-
tatori, și spire tot lucrul bun netrebnici.

CAP. II.

Datorii diverse. Învățătură despre harul lui Dumnezeu.

Ear tu vorbesce cele ce sunt conforme cu învățătură să-
toși în credință, in dragoste, in răbdare. Asemenea și bă-
trânele, și aiibă conduită cuvenită sănătirel: necalamuiatōre, ne-
betive, învățătōre de bine; Ca și învețe pre cele tēnere și și 1
iubescă bărbătălor lor, și și iubescă copiil; Si și ie caste, curate, 2
stătătōre in case, bune, supuse bărbătăilor lor, ca și nu se de-
faimă cuvențul lui Dumnezeu. Asemenea pre cel tēneri in- 3
demnă-i și fie înfrânați. În tote dându-te pre tine exemplu 4
de fapte bune, arătând in învățătură necorruptiune, seriositate, 5
sinceritate, Cuvenț sānătos și neprihănit, ca adversarul și 6
se rugineze, neavend nimic a vorbi rēu de voi.

Servitorii și se supuse domnilor lor, și si li placé in tōte, necontra- 7
dicându-li; Nevinclenindu-i, ci arătându-li totă bună-credință, 8
ca și orneze învățătura lui Dumnezeu Mântuitorul nostru in tōte.

Căci harul lui Dumnezeu cel mântuitor s'a arătat tuturor 9
oménilor. Învățându-ne, ca renunțând la impietate și poftele 10
cele lumesci, și trăim discepți, cu dreptate și cu pietate in 11
lumea de acum; Asceptând fericita speranță și arătarea glo- 12
riosă a marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Christos; 13
Care s'a dat pre sine pentru noi, ca și ne scape de totă ne- 14
dreptatea, și și și curățescă luis popor propriu, zelos de fapte 15
bune. Acestea vorbesce, și sfătuiesce, și mustă cu totă auto-
ritatea. Nimene și nu te disprețuiescă.

CAP. III.

*Supunere la autorități. Mila lui Dumnezeu in Iisus Christos, și
faptele bune.*

Adu-li aminte și se supuse guvernelor și autoritătilor, și le 1
asculte, și fie gata spre tot lucrul bun; Pre nimene 2
și nu defaimă, și nu fie sfadnică, ci linii, arătând totă blândețea 3
cătră toți oménii. Căci eram și noi óre-când fără de minte,
neascuitori, rătăciind, sclavi fiind feluritelor poftă și disfătări,
trăind in reutate și invidie, urîți fiind, și urind unul pre altul. 4
Ear după ce s'a arătat bunătatea și iubirea de omeni a lui

- 5 Dumnedeu, Mântuitorul nostru; Ne-a mântuit el, nu pentru
 6 lucrurile cele cu dreptate cari au făcut noi, ci dupre a lui mi-
 7 lă, prin baea renascerei și a înnoierei Spiritului Sânt; Pre-
 8 care 'l-a vîrsat preste noi in abundență prin Iisus Christos,
 9 Mântuitorul nostru; Ca indreptându-ne prin harul lui, și fum-
 10 moscenitorii ai vieței eterne dupre speranță.
 11 Credincios este cuvîntul, și pentru acestea voiesc si adeve-
 12 rez, ca cei ce aù credut lui Dumnedeu si se ingrijescu si fac
 13 capte bune. Acestea sunt bune și de folos omenilor. Ear de
 14 intrebările cele nebune, și de genealogii, și de certe și dispu-
 15 tațiunii despre lege, feresce-te; căci sunt nefolositore și desperte.
 10 De omul eretic după una și a doua sfatuire dispărtesc-te;
 11 Scind că unul ca acesta este abătut, și păcătuesce, condamnat
 find de sine însuși.
 12 Când voiù trimite pre Arteman la tine, său pre Tichic, si-
 13 lesce-te si vîi la mine in Nicopoli; căci 'mî-am propus si ernez
 14 acolo. Pre Zina legistul și pre Apolos degrabă să trăiuji, ca
 15 nimic si nu li lipsescă. Si si se învețe si ai nostri si fac
 16 fapte bune spre trebuințile necesarie, ca si nu fie nefructiferi. Te
 17 salută pre tine toți cei ce sunt cu mine. Salută pre cei ce ne
 18 iubesc in credință. Harul *fie* cu voi toți. Amin.
Cătră Tit, cel întâi orindut episcop bisericiei Cretenilor, s'a
scris de la Nicopoli, oraș al Macedoniei.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ
FILEMON.

CAP. I.

*Pavel rögă pre Filemon si erte pre Onesim, servitorul seu, si cu iu-
bire si'l primescă earashi.*

- 1 Pavel legat al lui Iisus Christos, și Timotheiu fratele, lui
 2 Filemon iubitului, și conlucrătorului nostru; Si Aphei
 3 celei iubite, și lui Archip conluptătorului nostru, și bisericel ce-
 4 rești din casa ta: Har *fie* voine și pace de la Dumnedeu, Pa-
 5 rintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
 6 Multumesc Dumnedeului meu, in tot timpul facând amintire
 7 de tine in rugăciunile mele; Auind de dragostea și credința ta
 8 ta cătră Domnul Iisus și cătră toți sănții; Ca credința ta
 9 comună cu a noastră si se facă lucratōrō in cunoștința de tot
 10 binele ce este intre voi in Christos Iisus. Căci mare bucurie

și măngâiere avem în dragostea ta, fiind că animile sănților s-au
reîntârtit prin tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christos așă fi putut fără îndrăzni, 8
să îl ordon ceea ce se cuvine, Cu toțe acestea mai bine te 9
rog din dragoste, un asemenea fiind ca Pavel bătrân, ear a-
cum și legat al lui Iisus Christos. Te rog pentru fiul meu 10
Onesim, pre care l-am născut în lanțurile mele; Care ore- 11
când era (ie neutil, ear acum și ţie și mie pre util, pe care l-am
și trimis înapoi). Deci primeșce-l pe el, adică pre anima mea. 12
Pre acesta vream să îl țină la mine, ca în locul tău să-mi ajute în 13
lanțurile evangheliei; Dar fără voea ta nimic nu am voit și 14
fac, ca fapta ta cea bună să nu fie ca din silă ci de voință. Căci 15
potă pentru acesta să depărăt pe un timp, ca în etern să-l
aiți; De acum dar și nul mai consideră ca un serv, ci mai 16
pe sus de serv, frate iubit, ceea ce mai cu seamă el este mie, și
cu atâtă mai mult ţie, și dupre corp și în Domnul. Căci de 17
mă socotesci sociu, primeșce-l pre dinsul ca pre mine. Ear de 18
te-a nedreptățit în ceva, său își este dator, aceea mie și o so-
cotesci; Eu Pavel am scris cu mâna mea, eu voi plăti; 19
ca și nu își dic, că și tu insuți îmi esci dator. Da, frate, eu 20
și mă bucur de tine în Domnul; liniscește anima mea în Dom-
nul. Acesta am scris ţie, incredându-mă în ascultarea ta, sciind 21
că vei face și mai mult decât dic. Tot-o-dată gătescă-mi și 22
gazdă, caci sper că prin rugăciunile văstre vorău fi dăruiți voine.
Te salută pre tine Epafros cel împreună cu mine legat în 23
Christos Iisus; Marcu, Aristarch, Demas, Luca conlucrătorii 24
mei. Harul Domnului nostru Iisus Christos și cu spiritul vos- 25
tru. Amin.

Cătră Filemon s'a scris de la Roma și s'a trimis prin ser-
vul Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

cătră

EBREI

CAP. I, II.

*Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu, înălțat mai pe sus de ăngeri și
de toțe creațurile. Îndemnare de a primi învechitura lui Iisus Chris-
tos, carele a venit spre a ne mantui.*

În multe părți și în diverse moduri vorbind Dumnezeu 1
de demult cătră părinți prin profeti, în dilele acestea
mai de pe urmă nă-a vorbit prin Fiul, Pre care l-a pus 2
moscenitor tuturor, prin care a făcut și seculii; Care fiind 3

strălucirea gloriei, și imaginea ființei lui, și purtând tóte cu cu-véntul puterei sale, făcend prin sine insuși curățirea păcatelor 4 nóstre, a sedut de-a-drépta maestatéi în inálțimi: Cu atât mai bun făcêndu-se decât ángerii, cu căt a moscenit nume mai escelinte decât dinșii.

5 Căci căruia din ángeri a dis când-va: Fiul meú esci tu, eu astă-dí te-am născut? și earaști: Eù voiù si lui Părinte, și acela va fi mic Fiiu. Si earaști, când duce pre cel întâia-născut in lume, dice: Si si se inchine lui toți ángerii lui Dumnezeu. Si in privirea ángerilor dice: Cel ce face pre ángerii sei spirit, și pre servii sei pară de foc. Ear cătră Fiul dice: Tronul tèu, Dumnezeule, este în seculii seculor; sceptrul dreptatéi este 9 trul impărtășiei tale. Iubit-ai dreptatea, și ai urit fără-de-le-gea; pentru aceea te-a uns pre tine Dumnezeu, Dumnezel tèu, cu eleul bucuriei mai mult decât pre socii tei. Si: La început tu, Dómne, aî intemeiat páméntul, și lucrurile mâinilor tale 11 sunt cerurile; Aceleia se vor perde, ear tu remăi, și tóte ca un vestménť se vor învechi; Si ca o imbrăcăminte le vei infășura, și se vor schimba; ear tu același esci, și anii tei nu se vor fiini.

13 Ear căruia d'entre ángeri a dis când-va: Seđi de-a-drépta mea, până când voiù pune pre inimicuți tei așternut picioarelor tale? Aü nu toți sunt spirite servitóre, cari se trimit spre serviciu pentru cei ce vor să moscenescă mántuirea?

II Pentru aceea ni se cade mai mult și luăm aminte la cele
2 ce s'aú audit, ca nu când-va si ne alunecăm. Căci de
3 a fost sigur cuvénțul ce s'a vorbit prin ángeri, și totă abaterea și ne-
ascultarea a primit dréptă resplătire, Cum vom scăpa noi,
negligind o ast-feliu de mántuire? care luând începeră a se vesti
4 de la Domnul, ni s'a adeverit prin cei ce l-aú audit; Împreună
mărturisind Dumnezeu cu semne, și cu minuni, și cu feluri
puteri, și cu impărtășiri de ale Spiritului Sânt, dupre voea sa.
5 Căci nu ángerilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, des-
6 pre care vorbim; Ci a mărturisit óre-cine unde-va, dicând:
Ce este omul, că'l amintesci, séu fiul omului, că'l cercetezi?
7 'L-aú micșorat puçin ceva decât ángerii; 'l-aí incununat cu glorie
8 și cu onore, și 'l-aí pus preste lucrurile mâinilor tale; Tóte
je-aí supus sub picioarele lui. Si dacă 'i-a supus tóte, nimic nu
a lăsat lui nesupus. Înse acum âncă nu vedem supuso lui tóte.
9 Ear pre Iisus cel micșorat pucin ceva decât ángerii il vedem
incununat cu glorie și cu onore, pentru suferirea morței; ca el
10 prin harul lui Dumnezeu și guste mórte pentru toți. Căci se
cădea aceluiu pentru care sunt tóte, și prin care sunt tóte, a-
ducend mulți și la glorie, și facând pre autorul mántuirei lor per-
fect priu suferință.

Căci cel ce sănțesc și cei ce se sănțesc sunt toți dintr-un
pui; pentru care caușă nu se rușinăză a'i numi frâj; Vicend:
Avuia-voiū numele tēu fratilor mei; în mediuocul adunărei te
voiū lăuda. Si căraș: Eū voiū pune in credere mea întrin-
sul. Si căraș: Eea eū și copii, cari mi-a dat Dumnezeu. Deci 14
fiind că copii sunt părtăși cărnei și sângelui, și el de asemenea
ne a participat la acelul, ca prin moarte și disfinezze pre cel
ce are stăpânirea morței, adică pre diabolul; Si și eliberez 15
pre cei ce prin frica morței în totă viață erau supuși servituitei.
Căci de sigur pre angeri nu a luat pentru sine; ci semința lui 16
Abraam a luat. Pentru aceea trebuie în totă a se asemăna 17
fratilor, ca și fie milostiv și credincios archieieū în cele ce sunt
către Dumnezeu, spre a face împăcare pentru păcatele popo-
rului. Căci în ceea ce a suferit însuși fiind ispiti, poate și 18
ajute și celor ce se ispitesc.

CAP. III—VI.

Despre ascultarea ce datorim lui Iisus Christos. Superioritatea lui Iisus Christos asupra lui Moise. Despre participarea la repausul Dumnezei, și despre puterea cuvenindută. Preteția lui Iisus Christos de la Dumnezeu. Despre pericolul de a părăsi credința. Spăranța creștină.

Pentru aceea, frați sănți, părtăși chiamării celei crescî, 1
privîți pre Apostolul și Archieieul mărturisirei noastre, 2
pre Iisus Christos; Care era credincios celui ce l-a orinduit, 3
precum și Moise în totă casa lui. Acesta s'a socotit demn de 3
mai multă onore decât Moise, cu căt are mai mult onore cel 4
ce a zidit casa decât casa. Căci totă casa se zidesc de cinea, 5
ear cel ce a zidit totă casa este Dumnezeu. Moise adeveră a 5
fost credincios în totă casa lui Dumnezeu ca serv, spre mărturia 6
celor ce erau și se vorbescă. Ear Christos ca un fiu
în casa sa, a căruia casă suntem noi, dacă vom ține neclătit
până la finit îndrăzneala și fala speranței.

Drept aceea, precum dice Spiritul Sânt: Astă-dî, de veți audi 7
voicea mea, Nu vî învîrtoșați animile vostre, ca și în întări- 8
tare, în diua ispitei în pustie; Unde m'a îspitat părintii vos- 9
tri, m'a cercat, și aș văd lucrurile mele patru-jeci de ani. 10
Pentru aceea n'am indignat asupra generațunei acesteia, și am
dîs: Pururea n' am indignat asupra generațunei acesteia, și am 10
incăt m' am jurat în mânia mea, că nu vor intra în repausul 11
meu. Socotiți, fraților, ca și nu fie când-va în vre-unul din voi 12
animă violență de necredință, care si se depărteze de la Dum- 13
nezeu cel viu. Ci indemnăti-vă unul pre altul în totă dilele, 13
până ce se dice astă-dî, ca și nu se impetrăscă cineva d'intre 14
voi cu înșelăciunea păcatului. Căci ne-am facut părtăși lui

Christos, daca ținem începutul încrederei noastre până în finit
 15 neclătit; De vreme ce se dice: Astă-dî de vești audi vocea
 16 sa, nu vă impetriți ânimile văstre, ca și în intărrire. Căci
 17 Moise. Si asupra cărora s'a indignat patru-decî de ani? aș
 nu asupra celor ce aș păcătuit, ale cărora corporile aș cădut
 18 în pustie? Si cărora s'a jurat, ca și nu între în repausul lui,
 19 decât numai celor ce nu aș credut? Vedeu dar că nu aș
 putut să între din cauza necredinței.

IV **D**ecî și ne temem că nu cumva, având promisiune de a în-
 2 tra în repausul lui, să se socote cineva lipsit de dinșa. Căci
 și noi avem promisiune ca și aceia; însă nu a folosit pre-a-
 3 cea cuvântul cel vestit, nefind amestecat cu credința celor ce
 4 aș audiu. Căci numai dacă am credut, întrăm noi în repaus,
 precum a dis: M'am jurat în mânia mea, de vor intra în re-
 pausul meu; măcar că de la intemeierea lumei s'aș finit lucruri.
 5 6 Si într'acest loc earăști: De vor intra în repausul meu. Deci
 fiind că rămâne ca ore-carri să între în el: și aceia cărora mai
 'nainte li s'a vestit din cauza necredinței nu aș intrat.—

7 Earăști după atată timp otăresce o dî, dicînd în David:
 Astă-dî de vești audi văcea lui, nu vă impetriți ânimile văstre.
 8 Căci dacă Iosua lă-ar fi dat repaus, nu ar fi vorbit după acestea
 9 de altă dî. Drept aceea rămâne repaus pentru poporul lui
 10 Dumnezeu. Căci cel ce a intrat în repausul lui, și acela s'a
 repausat de lucrurile sale, precum Dumnezeu de ale sale.—

11 Deci și ne silim a intra într'acel repaus, ca și nu cajă ci-
 12 neva dupre același exemplu al neascultărei. Căci cuvântul lui
 Dumnezeu este viu și puternic, și mai ascuțit decât orice sabie
 cu doar tăișuri, și pătrunde până ce dispare sufletul și spiritul,
 inchieturile și măduva, și este judecător cugetelor și gândurilor
 13 ânimei. Si nu este nicăi o creațură ascunsă înaintea lui, ci
 totuști gole și discoperite înaintea ochilor celui căruia avem
 a da sémă.

14 Drept aceea având archiereu mare, care a străbătut corușurile,
 15 pre Iisus, Fiul lui Dumnezeu, și ținem mărturisirea. Căci nu
 avem archiereu, care să nu pótă compătimi cu neputințile noastre;
 16 ci pre unul ispitit în totuști ca și noi, însă fără de peccat. Si ne
 apropiam dar cu îndrăsnelă la tronul harului, ca și luăm milă,
 și si astăzi har spre ajutor la ocasiune,

V Căci tot archiereul luându-se d'intre ómeni, se orindusecă
 1 pentru ómeni în cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ca și
 2 oferescă daruri și sacrificii pentru peccate: Care să pótă com-
 pătimi cu cei ignoranți și rătăciți, fiind că și el este cuprin-

de neputință. Si pentru acesta trebuie, precum pentru popor, 3
așa și pentru sine să oferescă pentru păcate. Si nimene nu și 4
la lui și onorea aceasta, ci cel cămat de Dumnezeu, cum era 5
Aaron. Așa și Christos nu și-a luat sieși onore de a fi ar- 6
chieruș, ci o-a primit de la cel ce a vorbit către dinsul: Fiul 7
meu esci tu, eu astăzi te-am născut. Precum și într-alt loc 8
dice: Tu esci preut în etern dupre ordinea lui Melchisedec.

Căci în dilele, când a fost în corp, oferind rugăciuni și ru- 9
găminti cu strigare tare și cu lacrimi către cel ce putea al 10
mântui de măorte, și eliberat fiind de temere; Măcar că era 11
fiu, s'a învățat ascultarea din cele ce a suferit; Si așa per- 12
fecționându-se, s'a făcut tuturor celor că ascultă autor de mă- 13
nuire eternă: Numin fiind de Dumnezeu arhieșul dupre or- 14
dinea lui Melchisedec; Despre care mult avem a vorbi și greu 15
de explicat, fiind că sunteți tardii la aud,

Căci voi, când dupre timp trebuie să fiți învățători, vă tre- 16
buesc însivă și vă învățăți cari sunt cele dăntăile elemente ale 17
cuvântului lui Dumnezeu; și atunci devenit a ave necesitate de 18
lapte, eau nu de nutriment virtuos. Căci tot cel ce se nutresce 19
cu lapte nu înțelege cuvântul dreptăței, căci este prunc. Eas 20
pentru cei de etate deplină este un nutriment virtuos, cari prin 21
multă deprindere și-au exercitat simțurile, spre a distinge bi- 22
nele de rău.

Pentru aceea lăsând elementele învățăturei lui Christos, si VI
propăsim spre perfecțune; nu earăși puind temelie a po- 1
căinței din lucruri măorte, și a credinței în Dumnezeu; A in- 2
vățuirei botezurilor, și a punerii mâinilor și a invierii morților, 3
și a judecăței celei eterne. Si acesta vom face, de va permite 4
Dumnezeu. Căci este imposibil, ca cei ce odată său luminat, 5
și său gustat darul cel ceresc, și său făcut părtași Spiritului 6
Sânt. Si său gustat cuvântul cel bun al lui Dumnezeu, și puterile 7
seculului celui viitor; De vor cădă, ca earăși și se înnoescă 8
spre pocăință; fiind că a doua oară crucifică lorusi pre Fiul 9
lui Dumnezeu, și l'espun la batjocorire.

Căci pământul care se adapă de plăea ce vine de multe ori 10
asupra sa, și produce erbă de trăbă acelora pentru cari se lu- 11
crează, primeșce bine-cuvântare de la Dumnezeu; Ear care 12
aduce din sine spini și ciulini este netrebnic și aprope de blestem, 13
al căroru finit este arsura.

Înse suntem incredințați despre voi, iubișilor, de cele mai 14
bune și cari se țin de mănuire, deși vorbim așa. Căci Dum- 15
nezeu nu este nedrept, și uite lucrul vostru și ostenela dragostei, 16
care ați arătat pentru numele lui, servind sănților, și mai 17
nainte și acum. Ear dorim ca fie-care din voi și arete a- 18
céstași silință spre deplină siguranță a speranței până în finit;

12 Ca și nu fișă leneșii, ci următorii celor ce prin credință și prin răbdare moscenesc promisiunile. Căci Dumnezeu promisiuue dând lui Abraam, fiind că nu se putea jura pe nimene mai mare, să a jurat pe sinești, Vicenț: Cu adeverat te voi bine cu vîntă și te voi immulți forte. Si aşa acceptând cu răbdare, a dobândit promisiunea. Omeni în adever se jură pe cel mai mare, și jurământul li este finitul a totă certă, servind spre aderire. Pentru care, vrând Dumnezeu și arete mai bine moscenitorilor promisiunei neschimbarea voie sale, a pus la mijloc jurământul; Ca prin doue lucruri nemutabile, în cari era imposibil să mințe Dumnezeu, și avem noi tare măngăiere, care avem adăpost a apucă speranța cea pusă înaintea noastră; Crearea o avem ca o ancoră a sufletului, sigură și tare, și care intră din cele în intru după catapetasmă; Unde înainte-mergător pentru noi a intrat, adică Iisus, făcut arhieereu în etern dupre ordinea lui Melchisedec.

CAP. VII - X.

Comparatiunea lui Iisus Christos și a preuștei lui cu Melchisedec, și cu preuștea lui Levi. Cele doue așezămintele. Cortul și sacrificiile legei tipă ai bunurilor viitoare. Recumpărarea făcută de Christos odată pentru totdeauna.

- 1 Căci acest Melchisedec, regele Salemlui, preutul lui Dumnezeu celui pré-inalt, care a întimpinat pre Abraam, când s'a intors acesta de la tăierea regilor, și l-a bine-cuvântat;
- 2 Căruia Abraam îl-a și dat deciuélă din tóte; al căruia nume insemnăză mai antău regele dreptăței, ear apoi a fost regele Salemlui, care este rege al păcii; Fără părinte, fără mamă, fără genealogie, neavând nici început dilelor, nici finit vieței; asemănăt fiind Fiului lui Dumnezeu, remâne preut pururea.
- 3 Vedești dar căt de mare a fost acesta, căruia și patriarchul Abraam îl-a dat deciuélă din prédă! Adever căd diu fiil lui Levi, cari primesc preuștea, și pentru sine ordin și la deciuélă de la popor dupre lege, adică de la frații lor, măcar că și a căd au esit din cōpsele lui Abraam; Ear cel ce nu se tragea de la dinsăi a luat deciuélă de la Abraam, și a bine-cuvântat pre cel ce avea promisiunile. Si fără de contradicție cel mai mic se bine-cuvânteză de cel mai mare.
- 4 Si aici ómenii cei muritori iau deciuéle, ear acolo el le ia, de care se mărturisesc că este viu. Si în scurt, și Levi, care iu deciuélă, a dat deciuélă prin Abraam. Căci anăcă în cōpsele părintelui seū era, când l-a întimpinat Melchisedec.
- 5 Deci de ar fi fost perfectiune prin preuștea Levitică, (caci sub aceea poporul a primit legea), pentru ce mai era trebuință, și se rădice alt preut dupre ordinea lui Melchisedec, și si nu se

dice dupre ordinea lui Aaron? Căci schimbându-se preuțiea, de necesitate se schimbă și legea. Căci acesta, de altă seminție, din care nimene a funcționat la altar. Căci invederat este, că din Iuda a răsărit Domnul nostru, despre care seminție Moise nu a vorbit nimic de preuție. Si încă cu mult mai invederat este, fiind că dupre asemenearea lui Melchisedec se rădică alt preut, înlocut dupre legea unui comandament trupesc, ci dupre puterea unei vieți nemărginite. Căci mărturisescă *scriptura*: Tu ești preut în etern dupre ordinea lui Melchisedec.

Căci disființarea unui comandament, care mai nainte a fost, se face pentru slabiciunea și nefolosul ei. Căci legea nu a făcut niciun perfect, ci este introducere unei mai bune speranțe, prin care ne apropiăm de Dumnezeu. Si pe căt nu fără de jurământ s'a făcut preut; (Căci aceia fără de jurământ se făceau preuți; ear acesta cu jurământ prin cel ce a dîs cătră dinsul: Juratul-să Domnul, și nu se va căi: Tu ești preut în etern dupre ordinea lui Melchisedec); Cu atâtă s'a făcut Iisus garan- tul unui așeđământ mai bun.

Aceia mai mulți erau preuți, pentru că din cauza morțelui nu puteau remăne; Ear acesta, pentru că remâne în etern, are preuție neincălcată. Pentru aceea poate și a măntuitorii cu deplinătate pre cei ce vin prin el la Dumnezeu, pururea trăind și mijlocescă pentru dinsău.

Căci un asemenei arhierie nu se cuvinea, care este sănt, innocent, fără de pată, separat de cei păcătoși, și mai înalt decât cerurile; Care nu are trebuință în toate dilele, ca acel arhier, a oferi sacrificii mai antăiu pentru păcatele sale, și apoi pentru ale poporului; căci acesta o-a făcut odată, oferindu-se pre sine. Căci legea orinduiese pre omeni arhieriei cari au neputință; ear cuvântul jurământului, celui ce a fost în urma legii, pune pre Fiul, care este perfectionat în etern.

Ear suma celor dise este: Avem un asemenea arhier, VIII care s'a aședat dă dréptă tronului majestăței în ceruri; Servitor săntelor și cortului celuil adeverat, care l-a înfăptit Domnul și nu omul.

Căci tot arhierul s'a orinduit să oferescă daruri și sacra- ticii; pentru aceea este necesar ca și acesta să aibă ceva de oferit. Căci de ar fi pe pământ, nu ar fi preut, fiind că sunt preuți ce oferesc daruri dupre lege; Cari servesc chipul și umbrelor celor cerasici, precum s'a vestit lui Moise, când vrea să facă cortul; căci, vezi, dice, ca și faci toate dupre chipul care și s'a arătat în munte. Ear acum a dobândit un serviciu mai superior, cu căt este mijlocitorul unui mai bun așeđământ, care este stabilit cu mai bune promisiuni.

7 Căci cel întăiu *aseḍāmēnt* de ar fi fost fără de prihană, nu
 8 s'ar fi cerut loc pentru un al doilea; Dar iustrându-*i* dice:
 9 Ecă vin dile, dice Domnul, când voiū face *aseḍāmēnt* nou cu
 care am făcut cu părinții lor în ȳiu, când *i-am* apucat de
 mână și scot din pămēntul Egiptului; pentru că ei nu au
 remas în *aseḍāmēntul* meu, și eū *i-am* părăsit, dice Domnul.
 10 Căci acesta este *aseḍāmēntul* care voiū face cu casa lui Israel
 după acele dile, dice Domnul: Voiū pune legile mele în cuge-
 tul lor, și le voiū scrie în ȳimile lor; și voiū fi lor Dumne-
 11 ȳeu, și ei vor fi mie popor; Si nu va mai invēta fie-care pre-
 apropéle seu, și fie-care pre fratele seu, dicend: Cunosc pre
 Domnul; căci tot mă vor cunoșce de la cel mic până la cel
 12 mare. Căci voiū fi milostiv nedreptăților lor, și peccatele lor
 13 și fără-de-legile lor nu le voiū mai aminti. Dicend: Un nou
 aseḍāmēnt, a învechit pre cel d'intăiu. Ear ce se învechiesc și
 îmbătrănesce este aprope de peire.

IX Deci și cel întăiu *aseḍāmēnt* avea regule de serviciu, și
 2 sanctuarii pămēntesc. Căci s'a format un cort; și în
 partea d'intăiu era sfecnicul, și masa, și pâniile de punere ina-
 3 inte; care se numesce sănte. Ear după a doua perdea cor-
 4 tul cel ce se chiăma: Sântele săntelor; Care avea tâmăiatore
 de aur, și arca *aseḍāmēntului*, ferecată preste tot cu aur, în
 care era vasul cel de aur, care avea manna, și toégul lui Aaron
 5 ce înflorise, și tablele *aseḍāmēntului*; Ear pe d'asupra lui che-
 ruvini gloriei, cari umbrea propițiatorul; despre care nu tre-
 bue acum a vorbi cu de amăruntul.
 6 Ear acestea fiind tocmită așa, preuții intră in tot timpul
 7 in cortul cel d'intăiu, când făcea serviciul; Ear in cel de
 al doilea *intră* odată in an singur archiereul, nu fără de sânge,
 pre care il oferia pentru sine și pentru rătăcirile poporului.
 8 Spiritul cel Sânt dicend acesta: că calea ce intră in Sântele
 sântelor nu se arătase, încă esistând cortul cel d'intăiu;
 9 Care simbol *privesc* timpul de acum, in care se oferesc daruri
 și sacrificii, cari nu pot face perfect dupre conștiință pre cel
 10 ce servește *luă Dumnezeu*; *Cuprinđendu-se* numai in mâncări și
 băuturi și in feluri spălări, și in reglemente trupesci, impuse
 până la timpul îndreptărei.
 11 Ear Christos venind archiereu bunurilor viitore, a trecut prin
 un cort mai mare și mai perfect, nefăcut de mână, adică nu
 12 al acestei făpturi, Nici cu sânge de capre și de vitel, ci cu
 sângele său, a *intrat* odată in cele sânte, căscigând eternă re-
 13 scumpărare pentru noi. Căci dacă sângele taurilor și al capre-
 lor, și cenușa de juncice stropind pre cei necurați și săntesce
 14 spre curătirea corpului; Cu cât mai mult sângele lui Chris-

tos, care prin Spiritul cel etern s'a oferit pre sine fără pată lui Dumnezeu, va curățî consciința văstră de faptele cele morte, spre a servi Dumnezeului celui viu!

Si pentru acesta este mijlocitorul unu așeđămînt nou, ca 15 supundu-se morței spre rescumpărare de la abaterile comise sub așeđămîntul cel d'intaiu, si primescă cei chiamați promisiunea moscenirei eterne. Căci unde este testament, acolo trebue si fie vorbă despre mórtea celu ce face testament. Căci testamentul are putere în privirea celor morți; alt-mintrele este fără putere până când trăiesce cel ce face testamentul.

Pentru aceea nici cel d'intaiu așeđămînt nu s'a introdus fără 18 sănge. Căci după ce a vorbit Moise tot comandamentul la in- 19 tregul popor dupre lege, luând sănge de viței și de capre cu apă și lână roșie și cu issop, a stropit cartea și tot poporul, dicând: Acesta este săngele așeđămîntului, care Dumnezeu l-a 20 ordonat voue. Anca și cortul și tóte vasele de serviciu ase- 21 menea le-a stropit cu sănge. Si dupre lege mai tóte se cu- 22 rătesc cu sănge; și fără vîrsare de sănge nu se face ertare.

Trebua dar ca tipurile celor ceresci si se curățescă cu 23 acestea; ear insuși cele ceresci cu mai bune sacrificii de căt acestea. Căci nu în sănte făcute de mâna i intrat Christos, 24 cari sunt antitepe celor adevărate; ci chiar in ceriu, spre a se arăta acum înaintea lui Dumnezeu pentru noi. Nici ca de 25 multe ori si se oferescă pre sine, precum archiereul intră in cele sante in fie-care an cu sănge străin; Căci atunci ar fi 26 trebuit si suferi de multe ori de la întemeierea lumiei; ci acum odată la finitul seculilor s'a arătat, spre a disfinge păcatul prin sacrificiul seu. Si precum este hotărît omenilor odată si móră, 27 ear după aceea judecată, Aşa și Christos o dată fiind oferit 28 si rădice păcatele multora, se va arăta a doua óră fără păcat spre mântuire celor ce'l ascăptă.

Căci legea având umbra bunurilor viitóre, ear nu insaș-X imaginea lucurilor, nici odată nu pote cu aceleași sa-
crifici, cari in fie-care an se oferesc neconitenit, si facă per-
fecti pre cei ce le oferesc. Căci atunci aú nu ar fi incetat 2
ele a se oferi? pentru că odată fiind curății, cei ce oferesc,
nu ar mai ave nici o consciință de păcate. Înse prin acestea 3
se face in fie-care an amintire de păcat. Căci nu este possibil, 4
ca sănge de tauri și de capre si rădice păcatele. Pentru aceea 5
intrând in lume dice: Sacrificiu și prosfiră nu ai voit, ear 6
corpu "mi-ai pregătit; Olocauste și sacrificii pentru păcat 7
nu î plac. Atunci am dis: Ecă viu, (in incepul cărei este 8
scris despre mine,) si fac voea ta, o Dumnezeule. Mai sus
dicând: Sacrificiu și prosfiră și olocauste și sacrificii pentru
păcat nu ai voit, nici nu î plac, cari se oferesc dupre lege;

- 9 Atunci a dis: Eea viu si fac voea ta, o Dumnezeule; el rădică pre ceea d'intâi, pentru ca să stabilească pre cea de a doua.
 10 Prin această vose suntem sănții prin sacrificarea corpului lui Iisus Christos odată.
- 11 Si tot precul stă în toate dilele făcând serviciu, și oferesc de multe ori aceleași sacrificii, cari nici odată nu pot să rădice pește. Ear acesta, după ce a oferit un singur sacrificiu pentru pește, să așează pentru tot-dea-una dă drepta lui Dumnezeu;
- 12 Asceptând în urmăre până se vor pune inimicul lui
 13 neșeun; Asceptând în urmăre până se vor pune inimicul lui
 14 așternut picioarelor lui. Căci cu un sacrificiu a adus la perfecțiune pentru tot-dea-una pre ceci ce se sănțesc.
- 15 Aceasta nu mărturisesc și Spiritul cel Sânt; căci după ce a
 16 dis mai nainte: Aceasta este așeđământul care voi face cu
 17 dinșii după acele dile, dice Domnul: Pune-voi legile mele în
 18 ânina lor, și în cugetele lor le voi scrie, el odauge: Si pănde
 unde este ertare de acelea, acolo nu mai este sacrificiu pentru pește.
- 19 Drept aceea, fraților, având îndrăsuñă a intra în cele sănătă
 20 prin săngele lui Iisus, Pe cale nouă și vie, care nă-a înnoit-o,
 21 prin perdeaua, adică prin corpul seū; Si având preut mare
 22 preste casa lui Dumnezeu; Si ne apropiam cu adevărata ână
 23 mă, asigurări fiind în credință, și stropi la ânimi pentru
 curătire de conștiința cea rea, și spălați la corpă cu apă cu
 24 rată; Si ținem mărturisirea speranței noastre neclătită; (căci
 25 credincios este cel ce a promis); Si si căutăm și escităm unul
 26 pre altul spre dragoste și spre fapte bune; Nepărăsind adu
 27 narea noastră, precum așa unii datină; ci și ne indemnăm unul
 28 pre altul; și cu atâtă mai mult, cu cât vedetă apropiindu-se diua.
- 29 Căci dacă păcătuin de bună vose după ce am primit cuno
 30 scința adevărului, nu mai reمانe sacrificiu pentru pește; Ci
 31 ore-care acceptare înfricoșată a judecăței, un zel ardător, care
 32 va să consume pre cel adversari. Lepădând cineva legen lui
 33 Moise, moare fără de milă prin doi său trei marturi; Căt de
 34 mai aspiră socotii că trebuie și fie pedepsa celui ce a călcăt
 35 pre Fiul lui Dumnezeu, și a socotit spurcat săngele așeđămâ
 36 tului cu care s'a sănțit, și a insultat Spiritul harului? Căci
 37 scim pre cel ce a dis: A mea este resbunarea, eșă voi replăti,
 38 dice Domnul. Si earășă: Domnul va judica pre poporul seū.
 39 Infricoșat lucru este a cădăc în mâinile Dumnezeului celui viu.
 40 Ear aduceți-vă aminte de dilele cele mai d'inainte, în cari,
 41 luminându-vă așa suporât mare luptă de suferință; De o
 42 parte făcându-vă privelă prin defaimări și strimtorări; ear de
 43 altă parte socii fiind celor ce așa fost tractați astfelii. Căci
 44 așa compătimi la lanțurile mele, și jefuirea de averile vostre
 45 așa primit-o cu bucurie, sciind că aveți în cerluri mai bună și

mai sigură esistență. Nu lepădați dar increderea voastră, care 35
are mare resplătire.

Căci aveți trebuință de răbdare, ca, făcând voea lui Dumnezeu, să primiți promisiunea. Căci încă pucin timp, și cel ce este și vie va veni, și nu va întârdia. Ear dreptul va trăi prin credință; ear de se va sfii cine-va, sufletul meu nu va avea plăcere într'insul. Ear noi nu suntem din cei ce se sfîrșesc spre perdere; ci din cei ce cred spre dobândirea sufletului.

CAP. XI.

Esempie luate din Vechiul Testament, cari descriu natura, puterea și resplătirea credinței.

Ear credința este adeverul celor sperate, învederarea lucrurilor celor nevăzute. Căci prin acesta s'a probat 1
cei de demult.

Prin credință pricepem că lumea s'a făcut prin cuvântul lui Dumnezeu, că cele ce se văd nu s'a făcut din cele văzute. 3

Prin credință Abel a oferit lui Dumnezeu sacrificiu mai esențial decât Cain, prin care a luat mărturisirea, că a fost drept, mărturisind Dumnezeu de darurile lui; și printr'acesta deși mort, încă vorbesce.

Prin credință Enoch s'a strămutat, ca și nu văde mărte; și nu s'a aflat, pentru că Dumnezeu l-a strămutat; căci mai năște de strămutarea lui a luat mărturia aceasta, că a bine-plăcut lui Dumnezeu. Dar fără credință nu este posibil a'i bine-plăcut căci cel ce se apropiă de Dumnezeu trebuie să crede că el este, și că este resplătitor celor ce'l caută. 6

Prin credință Noe înșinuând fiind de Dumnezeu despre cele 7
ce încă nu se văzuseră, temându-se a gătit arcă spre măntuirea casei sale; și prin acesta a condamnat lumea, și s'a făcut moscenitor dreptatei celei din credință.

Prin credință Abraam, chișnat fiind de a ești la locul, care 8
era sălăia spre moscenire, a ascultat; și a eșit, nesciind unde merge. Prin credință a petrecut în pământul promisiunii, ca 9
într'un pământ străin, în corturi locuind cu Isaac și cu Iacob, moscenitorii aceleiași promisiuni; Căci acceptă cetățea, 10
care are temeliu, al căreia architect și creator este Dumnezeu.

Prin credință și însăși Sarra a primit putere spre concepere 11
semînței, și preste timpul etăței a născut, pentru că a socotit credincios pre cel ce a promis. Pentru aceea s'a născut dintr'unul, și acela ca și mort, ca stelele cerului în multime, și ca nășipul cel nenumerabil de pe malul mării. 12

Acestia totuși au murit în credință, neprimind cele promise, 13
ci de departe văzându-le, și convingându-se de ele, și îmbrățișându-le, și mărturisind că erau străini și perigrini pe pămînt.

- 14 Căci cei ce dic unele ca acestea, declară învederat că caută
 15 patrie. Si de și-ar fi adus aminte de aceea din care au eșit,
 16 aŭ avut destul timp a se întorce. Ear acum doresc de
 patria cea bună, adică de cea cerescă; pentru aceea nu se ru-
 17 gătit cetate.
 18 19 Prin credință Abraam, ispitit fiind, a oferit sacrificiu pre
 Isaac, și cel ce primise promisiunile oferia pre cel unul-născut;
 Despre care s'a dis: In Isaac și se va numi semiuță; Socotind
 că pote Dumnezeu a'l scula și diu morți; de unde 'l-a și pri-
 mit intr'un felu de asemănare.
 20 Prin credință Isaac a bine-cuvântat pre Iacob și pre Esaă
 in privința celor viitoră.
 21 Prin credință Iacob murind, a bine-cuvântat pre fie-care din
 fiil lui Iosef, și s'a închinat, rădîmându-se pe capul toțegului său.
 22 Prin credință Iosef murind a făcut mintire de esirea fiilor
 lui Israel, și a dat ordin despre oștele sale.
 23 Prin credință Moise, când s'a născut, a fost ascuns de pă-
 riinții sei trei luni, fiind că 'l-a vădut prunc frumos; și nu s'a
 24 temut de ordinul regelui. Prin credință Moise făcându-se
 25 mare, a refusat a se numi fiul fiiei lui Faraon; Preferind a
 suferi cu poporul lui Dumnezeu, decât a gusta plăcerile peca-
 26 tului cele trecătore; Socotind defaimarea lui Christos mai
 mare avuție decât tesaurile Egiptului; căci se uita la resplătire.
 27 Prin credință a lăsat Egiptul, netemendu-se de urgia regelui;
 28 căci a remas statornic, ca cum ar vedé pre cel nevisibil. Prin
 credință a făcut pascile și vîrsarea sângeului, ca cel ce perdea pre
 cei ântăi-născuți să nu se atingă de dinși.
 29 Prin credință aă trecut Marea Roșie ca pe uscat; ceea ce
 Egiptenii încercându-o, s'a inecat.
 30 Prin credință muri Ierichonuluă aă cădut, după ce aă fost
 încunjurați șepte dile,
 31 Prin credință Rahab, meretricea, nu s'a perdit impreună cu
 cei necredincioși, pentru că primise iscădele cu pace.
 32 Si ce voiă mai dice? căci nu'mi ajunge timpul a spune de
 Ghedeon, și de Barac, și de Samson, și de Iefthae, și de David,
 33 și de Samuel, și de profetii; Cari prin credință aă biruit re-
 gate, aă lucrăt dreptate, aă căștigat promisiunile, aă astupat
 34 gurile leilor; Aă stins puterea focului, aă scăpat de ascuți-
 tul sabiei, s'aă făcut tară din slăbiciune, aă fost tară in resbele,
 35 aă intors armatele inimicilor in fugă; Femeile aă primit prin
 inviere pre morții lor copii, și unii s'aă torturat, neasceptând
 36 scăparea, ca și dobândescă mai bună inviere; Ear alții aă avut
 37 ispitire de batjocuri, și âncă și de lanțuri și de închisori; S'aă
 ucis cu petre, s'aă tăiat cu ferestreul; aă fost ispitii, aă murit

acușit de sabie; au cutierat în cojocă și în piei de capre, fiind
în lipsă, necăjiți, rău trătați; (De căci lumea nu era demnă;) 38
rătăcind în pustii, și în munți, și în pesceri și în crăpăturile
pământului.

Acestia toti, desă probați prin credință, nu au primit cele 39
promise; Dumneadeu prevădând ceva mai bun pentru noi, ca 40
aceiai fără de noi și nu se perfeccioneze.

CAP. XII.

Indemnare spre a suferi totă pentru Iisus Christos și dupre exemplul său.

Drept aceea și noi având împrejurul nostru atâtă nor de 1
neincunjură, și să facem cu răbdare cursul, care stă înaintea 2
noastră; Căutând la Iisus, autorul și înplinitorul credinței;
care în locul bucuriei ce îi presta a răbdat crucea, disprețuind
ruineau, și a sedut dă drăpta tronului lui Dumneadeu.

Dar gândiți-vă la cel ce a răbdat astfelii de contravorbire 3
din partea păcătoșilor asupra sa, ca și nu vă osteniți, discu- 4
ragiați fiind în cugetele vostre. Căci încă nu ati resistat până 5
la sânge, luptându-vă contra păcatului. Si ati uitat măngă-
ierea, care vă vorbesce că unor fi: Fiul meu, nu disprețui co- 6
regerea Domnului, nici nu fi discurăgătat, mustrat fiind de el. 7
Căci pre care iubesc Domnul îl corege, și bate pre tot fiul,
pre care primește. De suferiți coregere, Dumneadeu vă trătează
ca pre nisice fi; căci care fiu este, pre care părintele nu îl 8
corege? Ear de sânteți fără coregere, căreia toti sunt părăși,
atunci sânteți bastardi, ear nu fi.

Pe lângă acesta am avut părinți dupre corp, cari ne-ău co- 9
regeat, și i-am respectat; au nu ne vom supune cu atată mai
mult Părintelui spiritelor, și să trăim? Căci aceia ne-ău co- 10
regeat pentru puçine dile dupre părere lor; ear acesta spre
folosul nostru, ca și participăm la sănătirea lui. Ear totă core- 11
gerea în timpul de față nu se pare a fi de bucurie, ci de in-
tristare; ear mai pe urmă produce fructe pacifice ale dreptăței
pentru cei ce s'au deprins prin ea.

Pentru aceea rădicați mânilor cele slabite, și genunchile cele 12
neputințiose; Si faceți cărări drepte piciorelor vostre; ca cel 13
ce este schiop să nu se abată; ci mai bine să se vindece. Urmați 14
pace cu totii, și sănătirea fără care nimene nu va vedé pre Dom-
nul; Ferindu-vă, ca nimene să nu se lipsescă de harul lui 15
Dumneadeu; ca nu rădincă de amăraciune, odrăslind în sus să
vă turbure, și printre aceea mulți să se spurce. Ca și nu fie ci- 16
neva disfrânat său profan ca Esaü, care pentru o mâncare 'și-a
vândut primogenia sa. Căci sciți cum că după aceea, vrând 17

și moscenescă bine-cuvântarea a fost disaprobat; căci nu a aflat loc de căintă, măcar că și cu lacrimi o căuta.

18 Căci nu v'ati apropiat de muntele ce se putea pipăi, nici de focul ce ardea, nici de nor, nici de cîță, nici de visor, Nicî de sunetul trîmbitei, și de vîcoea cuvintelor; ca sunetul căreia cei ce 20 o audiau, s'aș rugat ca să nu li se mai repetescă cuvînt. Căci nu puteau suferi ceea ce li se ordona, că măcar fără de s'ar atinge de 21 munte, cu pietre se va omori, său cu săgătă se va săgeta. Si 22 aşa înfricoșat lucru era ceea ce se arata, că Moise a dis: M'am spăimîntat și mă cutremur. Ci v'ati apropiat de muntele Sion, și de cetatea lui Dumnezeu celui viu, de Ierusalemul cel 23 ceresc, și de mil de ângeri; De adunarea generală și biserică celor întări-născuți, cari sunt scriși în ceriu, și de Dumnezeu, Judicatorul tuturor, și de spiritele dreptilor ce au ajuns 24 la perfectiune; Și de Iisus, Mediatorul așeđămîntului nou, și de sângele stropirei, care vorbesce mai bine decât *al lui* Abel.

25 Vedeți, ca să nu vă lepădați de cel ce vorbesce! Căci de nu au scăpat aceia cari s'aș lepădat de cel ce vorbia pe pămînt, cu atâtă mai mult noi *nu vom scăpa*, de ne intorcem de la cel 26 ce vorbesce din ceriu; A căruia voce atunci a cutremurat pămîntul; ear acum a promis, dicând: Încă odată voiă clăti nu 27 numai pămîntul, ci și ceriul. Ear aceea ce dice: Încă odată, însemnăză schimbarea celor ce se clătesc, ca unor lucruri fă 28 cute, ca să rămăne cele ce nu se clătesc. Drept aceea pri- 29 mind o împărătie neclătită, și avem har, prin care putem servi lui Dumnezeu cu placere, cu temere și cu sfială; Căci Dumnezelui nostru este foc mistitor.

CAP. XIII.

Felurite indemnări, urări și salutări.

1 Dragostea frățescă și remână între voi. Nu uitați iubirea 2 de străin; căci prin acesta unii nesciind aș opșteat an- 3 geri. Aduceți-vă aminte de cei legați ca împreună legați, și 4 de cei strimtoroți ca cei ce și voi sînteți în corp. Cinstiția fie căsătoriea în tôte, și patul fără pată; ear pre disfrânați și 5 pre adulteri va judica Dumnezeu. Fără avariice fie conduita 6 voiă părăsi, nici te voiă lăsa; Încăt ne incurăgăză de a dice: Nu te Domnul imi este ajutor, și nu mă voiă teme ce'mi va face omul.

7 Aduceți-vă aminte de conducătorii vostrui, cari v'aș vorbit cu- 8 vîntul lui Dumnezeu, la al căror finit al vieței privind, și li urmați credință. Iisus Christos același este eri și astă-di și 9 în etern. Să nu vă lăsați a vă învăluî de învățături felurite și străine; căci bine este ca prin har și se întărescă anima, nu cu mâncări, din cari nu s'aș folosit cei ce au petrecut într'însele.

Aveam altar, din care nu așă drept a mâncă cel ce servesc 10
cortului. Căci ale căror dobitoce săngele de archiereu se 11
vîră în intru în cele sănte pentru păcate, ale acelora corporile
se ard afară dă taberă. Pentru aceea și Iisus, ca și sănătescă 12
pre popor cu săngele seu, a suferit afară de pôrtă. Deci și 13
eșim la dinsul afară din taberă purtând defalmarea lui. Căci 14
aici nu avem cetate stătătoare, ci căutăm pre cea viitoră. Prin- 15
trînsul dar și oferim sacrificiū de laudă pururea lui Dumnezeu,
adică fructul buzelor ce se mărturisesc numelui seu.

Ear a face bine și a împărți si nu uități; căci de sacrificii ca 16
acestea Dumnezeu are plăcere. Ascultați de conducătorii vostră, 17
și vă supuneți lor; căci ei priveghieză pentru sufletele vostre, ca
cel ce așă și dea sămă, ca și facă acesta cu bucurie, ear nu
suspinănd; căci acesta nu vă este de folos. Rugați-vă pentru 18
noi; căci ne incredem că avem bună conștiință, în tôte vrînd
a viețui cuviințios. Ear cu atâta mai mult vă rog și faceți 19
acesta, ca și fiu redat voine mai curând.

Ear Dumnezeul păcei, care a sculat din morți pre Domnul 20
nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin săngele aședă-
mentului etern. Si vă facă gata spre tot lucrul bun, ca și 21
faceti voea lui, lucrând în voi ceea ce este plăcut înaintea lui,
prin Iisus Christos; căruia fie glorie în secolii secolilor. Amin.

Si vă rog, fraților, primiți cuvîntul indemnării; căci pe scurt 22
v'am scris. Scîi că fratele Timotheu este eliberat; de va veni 23
curând, vă voiî vedé impreună cu el. Salutați pe toți con- 24
ducătorii vostră și pe toți sănătu. Vă salută pre voi cei din 25
Italiă. Harul jie cu voi toți. Amin.

Cătră Ebrei s'a scris de la Italia și s'a trimis prin Timotheu.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOB.

CAP. I.

*Indemnare la răbdare și veselie în suferință, și la adevărata primire
a cuvîntului lui Dumnezeu.*

Iacob serv al lui Dumnezeu și al Domnului Iisus Christos, 1
I celor doue-spe-dece seminții cari sunt împrăsciate, și se
bucure.

Frații mei, și aveți tot-dea-una bucurie, când cădeți în fe- 2
liurite ispite; Sciind că cercarea credinței vostre lucrreză răb- 3
dere. Ear răbdarea și fie deplină, ca și fiu perfecti și întregi, 4
în nimic având lipsă.

- 5 Ear de este cineva d'intre voi lipsit de înțelepciune, și cără
de la Dumnezeu, care dă tuturor liberalminte, și nu infruntează;
6 și i se va da. Ear și cără în credință, nimic îndoindu-se;
căci cel ce se îndoeșce este asemenea cu valul mărei, care de
7 vînturi se aruncă și se învâluesce. Acel om și nu gândescă
8 că va primi ceva de la Domnul. Bărbatul duplu la suflet este
nestatornic în toate cările sale.
- 9 10 Laude-se fratele umilit în iuăltimaea sa; Si cel avut în
11 umilirea sa; căci ca floră erbei va trece. Căci săroale resare
cu arșiță, și uscă erba, și floră ei cade, și frumusețea ei se perde;
așa și avutul se va vesteji în cările sale.
- 12 Fericit este bărbatul, care rabdă îspită; căci cercându-se
va primi cununa vieței, care o-a promis Dumnezeu celor ce l
13 iubesc. Nimene îspitindu-se și nu dice: Mă îspitesc de la
Dumnezeu; căci Dumnezeu este neîspitit de rele, și nu îspitesc
14 pre nimene; Ci fie-care se îspitesc, fiind tras și amăgit de a
15 sa poftă. Apoi poftă concepând, nasce păcat; ear păcatul
făptuindu-se, nasce morțe.
- 16 17 Nu vă rătăciți, frații mei iubiti. Tot darul bun și tot darul perfect vine de sus, pogorindu-se de la Părintele luminilor,
18 la care nu este schimbare, nicăi umbră de mutare. Din a sa
voe ne-a născut cu cuvântul adverbului, ca și fîm noii un felu
de primiu al creaturilor sale.
- 19 Drept aceea, frații mei iubiti, și fie tot omul grabnic la
20 audiu, tardiu la vorbit, tardiu la mânie; Căci mânia omului
21 nu lucrăză dreptatea lui Dumnezeu. Pentru aceea lepădând
totă necurăție și prisosință reuțătei, primiți cu blândeță cu
vîntul cel implantant în voi, care poate mântui sufletele voastre.
- 22 Dar fiți făcători cuvântului, ear nu numai ascultători, amăgind
23 pre voi înșivă. Căci de este cineva ascultător cuvântului, și
nu făcător, acela este asemenea cu omul, care și caută față
24 sa naturală în oglindă; Si care căutându-se pre sine s'a dus,
25 și îndată și a uitat cine era. Ear cel ce privesc în legea
cea perfectă a libertăței, și rămâne într'însă, acela nefind as-
cultător cu uitare, ci făcător al lucrului, acesta va fi fericit în
lucrarea sa.
- 26 De se pare cui-va între voi a fi religios, și nu și înfrânează
limba sa, ci și înșelă ânima sa, acestuia religie este vană.
27 Religie curată și fără pată înaintea lui Dumnezeu și Părintele
este acesta: A cerceta pre cei orfani și pre vîduve în strîmto-
rarea lor, și a se pădi pre sine nepătat de către lume.

Credința Creștinului trebuie să fie fără căutare în față dupre legea iubirii. Credința fără săpte este însăși în sine mărtă.

Frații mei, și nu aveți credința Domnului nostru Iisus Christos al gloriei cu făcărie. Căci de va intra în adunarea voastră vre-un om, purtând inel de aur, cu vestiment strălucit; și va intra și vre-un serac cu haină prăstă; Si veți căuta la cel ce pörță vestiment strălucit, și îveți dice: Tu, potrivit, sedi aici; și seracului veți dice: Tu stă acolo, său sedi aici la picioarele mele; Aū nu sunteți părtinitori între voi? și aū nu judecați dupre macsimile rele? Ascultați, frații mei iubiti! Aū nu Dumneșteu a ales pre seracii lumiei acesteia, bogăți în credință și moscenitorii imperației, care o-a promis celor celibesc? Ear voi ati disprețuit pre cel serac. Aū nu bogății vă asupresc pre voi, și aceia vă trag la judecăți? Aū nu ei defaimați numele cel bun, dupre care sunteți chiamați? De implinîți legea cea regală dupre scriptura: Si iubesci pre apăropele tău ca insuți pre tine, bine faceti; Ear de vă făcăriți, comiteți pecat, condamnându-vă de lege ca nisice călcători de lege.

Căci oră-cine va pădi tótă legea, și va greși într'un punct s'a făcut tuturor vinovat. Căci cel ce a dis: Si nu comitti adulteriu, a dis și: Si nu uciidă. Deci de nu comitti adulteriu, dar ucidi: te-ai făcut călcător legei.

Așa si vorbiți și aşa si faceti ca cei ce vor si se judice prin legea libertăței. Căci va avé judecată fără milă cel ce nu face milă; și mila se laudă contra judecăței.

Ce folos este, frații mei, de ar dice cineva, că are credință, eur fapte nu are? aū pôte credința și lământuescă? De va fi vre-un frate său soră golii și în lipsă de hrana cea de totă dilele, și li va dice cineva d'intre voi: Mergeți în pace, incăldiți-vă și 16 săturăti-vă; inse voi nu li-ati da cele necesare pentru corp, carei folosul? Așa și credința, dacă nu are fapte, este mărtă de sine însăși. Va dice cineva: Tu aī credință, ear eū am 18 fapte; arată-mi credința ta fără faptele tale, și eū și voi arăta credința mea prin faptele mele. Tu credi că Dumneșteu unul este, bine faci; și demouii cred și se cutremură. Voiesci dar si înțelegi, O omule deserte, că credința fără fapte este mărtă? Abraam părintele nostru aū nu s'a indreptat prin fapte, când a oferit pre Isaac fiul său pe altar? Vede că credința lucra d'impreună cu faptele lui, și prin fapte s'a perfectionat credința? și s'a plinuit scriptura, care dice: Si a creșut Abraam lui Dumneșteu, și i s'a considerat ca dreptate, și amic lui Dumneșteu s'a chiamaț. Vedeți dar, că prin fapte se îndrepteză omul, car nu numai prin credință. Asemenea âncă și Rahab, me retricea, aū nu s'a indreptat prin fapte, primind pre cei trimiș,

26 și scoțându-ți pe altă cale? Căci precum corpul fără spirit este mort, aşa și credința fără fapte este mărtă.

CAP. III.

Limba poate vesti multe rele. Caracterul de înțelepciune ce vine din

- 1 *Frații mei, nu fiți mulți învățători, sciind că vom și luăm*
2 *Fătul mare condamnare. Căci în multe greșim toți. De*
3 *nu greșesc cineva în cuvânt, acesta este bărbat perfect, și pote*
4 *a și înfrâna și tot corpul. Eca cailor punem frânele în guri,*
5 *și corăbiile, deși sunt atât de mari, și se împing de vînturi vio-*
6 *lente, tot se intorc de prea-mică cărmă încotro voiesc cărmașul.*
7 *Așa și limba mic membru este, dar mult se laudă. Eca pucin*
8 *foc, și căt de mare materie arde! Si limba este foc, o lume*
9 *a nedreptăței: așa se află limba între membrii nostri, încât spurcă*
10 *tot corpul, și aprinde cursul firei, și este însăși aprinsă de focul*
11 *îndului. Căci natura tuturor fărelor și a paserilor, și a teră-*
12 *torelor, și a pescilor, se domolesc, și s'a domolit de ómeni.*
13 *Ear limba nimene din ómeni nu o pote domoli; este o neinfrâ-*
14 *nătă reutate, plină de otrava aducătoare de morțe. Cu dinsa*
15 *bine-cuvântăm pre Dumneșeu și Părintele, și cu dinsa bleste-*
16 *măm pre ómeni, cari sunt făcuți dupre imaginea lui Dumneșeu.*
17 *Dintr-aceeași gură ese bine-cuvântarea și blestemul. Frații mei,*
18 *acestea nu trebuie să fie așa. Aū dóră izvorul pint'aceeași*
19 *gură izvoresce dulce și amar? Aū dóră pote, frații mei, smo-*
20 *chinul si producă masline? séu viața de vie smochine? așa nici*
21 *un izvor nu pote face apă sărată și dulce.*
22 *Cine este înțelept și bine-sciitor între voi? și și arăte din viață*
23 *cea bună faptele sale în blândețea înțelepciunei. Dar de așa*
24 *zel amar și certă în animile vostre, nu vă laudați, nici minuți*
25 *contra adevărului. Acesta nu este înțelepciunea, ce se po-*
26 *gori din sus, ci este pămentescă, simțuală, demonescă, Căci*
27 *unde este zel amar și certă, acolo este neorinduélă și tot lucrul*
28 *rêu. Ear înțelepciunea cea de sus întăiu este curată, apoi*
29 *pacifică, blândă, lesne de convins, plină de milă și de fructe*
30 *bune, fără părtinire și fără fațărie. Ear fructul dreptăței se*
31 *séměnă in pace de cătră cei ce fac pace.*

CAP. IV.

CAP. IV.

*Despre neuniri și certe. Acela păcătuesc carele scie a face binele
și nu'l face.*

- D**e unde *vin* resbele și sfădă între voi? aș nu de aici, din poftele văstre, cari se luptă în membrii vostrii? Voi poftiți, și nu aveți; ucideți și invidiați, și nu puteți dobândi; veți sfădăti și faceți resbele, și nu aveți, pentru că nu cereți;

Voi cerești, și nu primiști, pentru că rău cerești, ca și consumați
în poftele văstre.
Adulterilor și adulterelor, aă nu sciți, că amicia lumei ini- 3
micia este cătră Dumnezeu? deci ori-care va vré și fie amic 4
lumei se face inimic lui Dumnezeu. Aă vi se pare, că scrip- 5
tura îndeseră vorbesce: Spiritul cel ce locuesce în noi poftesc 6
spre invidie? Înse mai mare har dă. Pentru aceea dice: 7
Domnul se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Su- 8
paneti-vă drept aceea lui Dumnezeu. Opuneti-vă diabolului, și 9
va fugi de la voi. Apropiați-vă de Dumnezeu, și se va apro- 10
pia de voi. Curățați-vă mâinile, păcătoșilor; și vă purificăți âni-
mule văstre, cei dupli la suflet. Fiți suferindi, și lacrimați, și
plângăți; risul vostru și se întorcă spre jale, și bucuria văstră
în intristare. Umiliți-vă înaintea lui Dumnezeu, și el vă va înălța.

Nu vorbiti de rău unul pre altul, fraților; cel ce vorbesce 11
de rău pre fratele *seu*, și judică pre fratele *seu*, vorbesce de
rău legea, și judică legea; ear dacă judici legea, nu esci făcă-
tor legei, ci judicator. Unul este legislatorul, care pote mân- 12
tui și perde; ear tu cine esci, care judici pre altul?

Venii acum cei ce dicești: Astă-di său mâne vom merge în- 13
tracel oraș, și vom sedea acolo un an, și vom neguțători, și vom
căstiga; Cari nu sciți ce se va întembla mâne; căci ce este 14
viță văstră? Este abur, care în pucin se arată, și după aceea
pere. In loc de a dice voi: De va vré Domnul și vom trăi, 15
vom face aceasta *seu* aceea. Acum vă lăudați în trufiea 16
văstră; ori-ce asemene laudă este rea. Drept aceea celuī ce 17
scie a face bine, și nu'l face, ii este păcat.

CAP. V.

*Rea întrebuițare a bogăților. Răbdare in necasuri. Rugăciuni
pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.*

Venii acum, bogăților, plângăți și vă tânguiți de nenoro- 1
tre, și vestimentele văstre le-aă mâncat molile. Aurul și 2
argintul vostru a ruginit; și rugina lor va fi mărturie asupra 3
văstră, și va consuma corporile văstre ca focul. Aă strâns te-
saur la dilele cele de pe urmă. Eca plata lucrătorilor celor 4
ce aă secerat terinile văstre, carea o aă oprit, strigă; și stri-
gările secerătorilor aă intrat în urechile Domnului Sabaoth. 5
Aă trăit în desfățări și disfrâñări pe pămînt; v'aă nutrit ca în
dina junghierei. Aă condamnat și aă omorit pre cel drept; 6
și el nu s'a oppus voue.

Drept aceea, frații mei, fiți indelung-răbdători până la ve- 7
nirea Domnului. Eca agricultorul ascăptă fructul cel scump al

- pământului, indelung-răbdând pentru dinsul, până ce va primi plă-
8 timpurie și tărzie. Deçi și voi răbdați indelung; intărîți-vi și
nimile vostre; căci venirea Domnului s'a apropiat.
- 9 Nu ostați unul contra altuia, fraților, ca și nu vă condam-
10 nați; éca judecătorul stă înaintea ușilor. Luați spre exemplu
de suferință și de indelung-răbdare pre profetii cari au vorbit
11 în numele Domnului. Eca fericim pre cei ce au răbdat. De
răbdarea lui Iob ați aușit, și finitul Domnului ați văzut; căci
Domnul este mult milostiv și îndurat.
- 12 Ear mai nainte de tóte, frații mei, și nu vă jurați, nici pe
ceriu, nici pe pămînt, nici cu alt ori-care jurămînt; ci fie al
vostru da, da; și nu, nu, ca și nu cădeți în condamnare.
- 13 De sufere cineva între voi? și se roge. De este cineva ve-
14 sel? și psalmodieze. De este cineva bolnav între voi? și chiă-
me presbiterii bisericei; și și se roge pentru diusul, ungîndu-l
15 cu oleu în numele Domnului. Si rugăciunea credinței va mân-
tui pre cel bolnav, și Domnul îl va rădica; și de va fi făcut
16 păcate, i se vor erta. Mărturisîți-vă unul altuia păcatele și
vă rugați unul pentru altul, ca și vă vindecați. Mult pôte ru-
17 găciunea cea eficace a dreptului. Ilie era om asemene păti-
mași ca noî, și s'a rugat ferbinte, ca și nu ploae; și nu a plouat
18 pe pămînt trei ani și șese luni. Si earăși s'a rugat, și cerul
a dat ploae, și pămîntul a produs fructul seu.
- 19 Frăților, de se va rătaci cineva între voi de la adevăr, și il
20 va întorci cineva; Si scie, că cel ce a intors pre păcătos de
la rătăcirea călei sale, va măntui suflet din mîrte, și va aco-
peri multime de păcate.

EPISTOLA GENERALĂ

INTÂIA A LUI
P E T R U .

CAP. I, II.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Datorile celor renăscuti, ale celor supuși, ale servitorilor și ale altora.

- 1 Petru, apostol al lui Iisus Christos, nemernicilor celor im-
prăsciați prin Pont, Galatiea, Cappadociea, Asia și Bi-
2 thinia; Aleși dupre prescriență lui Dumnezeu Părintelui, în
sântirea Spiritului, spre ascultarea și stropirea săngelui lui Iisus
Christos: Har ie voue, și pace și se immultescă.
3 Bine-cuvîntat fie Dumnezeu și Părintele Domnului nostru
Iisus Christos, care dupre mare mila sa ne-a renăscut spre spe-

runtă vie, prin învierea lui Iisus Christos din morții, Spre mo- 4
scnire nesticăciósă, și nepătătă, și nevestejită, păstrată în ce-
riuri pentru voi; Cari sunteți pădiți cu puterea lui Dumnezeu 5
prin credință spre mântuire, gata a se discoperi în timpul de
pe urmă; In care vă bucurăți, deși acum pentru pucin timp, 6
dacă trebuie să fie, sunteți amărăți prin felurite ispite; Ca 7
cercarea credinței văstre cea cu mult mai prețioșă decât aurul
cel peritor și care se cărcă prin foc, si se afle spre laudă și
onore și glorie în arătarea lui Iisus Christos; Pre care ne- 8
rejendu-l îl iubiți; in care înse credând, deși acum nu'l vedeti,
vă bucurăți cu bucurie nespusă și gloriosă; Dobândind scopul 9
credinței văstre, mântuirea sufletelor văstre.

Pentru care mântuire a căutat și au cercetat profetii, cari 10
au profetit despre harul ce vi era hotărît; Cercetând în care 11
și în ce feliu de timp li arăta Spiritul lui Christos cel dintr'însui,
mai 'nainte vestind suferințile lui Christos și gloria de pe urmă;
Cărora s'a discoperit, că nu lor însuși, ci nove serviau în a- 12
cestea cari acum se vestesc voine, prin cei ce vău predică e-
vangelia prin Spiritul Sânt trimis din cörui; spre care doresc
angerii și privescă.

Pentru aceea incingând cōpsele cugetului vostru, fiți treji, 13
și acceptați cu speranță deplină harul, care vi se aduce în ară-
tarea lui Iisus Christos; Ca fiți ascultători neconformându-vă cu 14
poftele cele de mai 'nainte ale necunoscinței văstre; Ci precum 15
cel ce vă chиănat este sănt, aşa și voi fiți sănti în totă petre-
cerea. Căci scris este: Fiți sănti, că eū sunt sănt. 16

Și dacă invocați pre Părintele, care judecă fară părtinire 17
dupre lucrul fie-căruiă, și petreceti timpul instrăinării văstre cu
friță; Sciind, că nu cu cele stricătoare, precum argint și aur, 18
văi rescumpărat de petrecerea văstră deșertă tradițională;
Ci cu scumpul sânge al lui Christos, ca al unui miel inocent 19
și nepătat; Care era hotărît mai 'nainte de intemeierea lu- 20
mei, dar s'a arătat în anii cei de pe urmă pentru voi; Cari 21
prințrinsul atăi credit în Dumnezeu, care l-a inviat din mortii
și l-a dat glorie, ca credința și speranța văstră și fie în Dumnezeu.

Deci curățind sufletele văstre cu ascultarea adevărului prin 22
Spirit, spre nefăçarnica iubire de frați, din animă curată iubi-
ți-vă unul pre altul ferbinte; Fiind renăscuți nu din semință 23
sticăciósă, ci din nesticăciósă, prin cuvântul lui Dumnezeu
cel viu, care remâne în etern. Căci tot corpul este ca érbă, 24
și totă gloria omului ca flórea erbei; Erba se uscă, și flórea 25
ei cade; Ear cuvântul Domnului remâne în etern. Si acesta 26
este cuvântul cel ce vi s'a vestit.

Deci lepădând totă reputația și totă violența, și făcăria, II
și invidiile, și vorbirea de rêu, Ca nisce prunci de 2

curând născută, dorită laptele rational și nefalsificat, ca să creșteți
 3 prin el; Dacă intrădevăr atât gustat, că Domnul este bun.
 4 Cătră care apropiindu-vă, ca cătră o piatră vie, deconsiderată
 5 intrădevăr de omeni, ear aleșă la Dumnezeu și prețiosă; Si
 6 voî însă-vă ca nisce pietre vii, vă edificați casă spirituală, preutie
 7 săntă, și oferiti sacrificii spirituale, plăcute lui Dumnezeu prin
 8 Iisus Christos. Pentru acesta se și cuprinde în scripturi: Eca
 9 puiu in Sion piatră ânghiulară, aleșă, prețiosă; și cel ce va
 10 crede in ea nu se va rușina. A văstră este onoarea celor ce
 11 credeti; ear celor necredințoși, piatra ce o au deconsiderat zi-
 12 ditorii, acesta s'a făcut piatră ânghiulară; Si piatră de po-
 13 tecnire și piatră de struncinare celor ce se potecnesc de cuvânt,
 14 find neascultători; spre care sunt și hotărîți. Ear voi sănseți
 15 neam ales, preutie regală, națiune săntă, popor căstigat, ca să
 16 vestiți bunătățile celui ce v'a chiămat din întuneric la minu-
 17 tă nată sa lumină; Cari odiniorră nu erați popor, ear acum săn-
 18 teți miluți.
 19 Iubitilor, vă indemn ca pre nisce instrăinați și perigrini și vă
 20 feriți de poftele cele trupesci, cari se luptă contra sufletului;
 21 Având petrecerea văstră bună intre ginte; ca fiind voi calom-
 22 niati ca nisce făcători de rele, ei, vădând faptele văstre cele
 23 bune, si glorifice pre Dumnezeu în diua cercetării.
 24 Deci supuneti-vă la totă ordinea omenescă pentru Domnul;
 25 ori Imperatului, ca celui mai pe sus; Ori guvernătorilor, ca
 26 celor trimiși de el spre pedepsirea făcătorilor de rele, și spre
 27 laudă făcătorilor de bine. Căci aşa este voea lui Dumnezeu,
 28 ca cu facerea de bine si amuții necunoșința ómenilor celor
 29 fără de minte; Ca cei liberi, și nu ca cum atii ave libertatea
 30 ca un acoperiment reușătei, ci ca servii lui Dumnezeu. Res-
 31 pectați pre toții; iubiti frățiea; temeți-vă de Dumnezeu; ono-
 32 rați pre Imperatul.
 33 Servitorilor, supuneti-vă stăpânilor costri cu totă frica, nu
 34 numai celor bună și blândă, ci și celor aspri. Căci acesta este har,
 35 de rabdă cineva tristeță pentru conștiința cătră Dumnezeu, su-
 36 ferind cu nedreptate. Căci ce laudă este, dacă gresind și pe-
 37 depsindu-vă, veți răbdă? inse dacă bine-făcând și suferind veți
 38 răbdă, acesta este bine-primit înaintea lui Dumnezeu. Spre a-
 39 cesta văți chiămat; căci și Christos a suferit pentru noi, lăsân-
 40 du-ni exemplu, ca și urmați urmelor lui; Care nu a făcut
 41 păcat, nicăi s'a affat vicleșug in gura lui; Care insultat fiind,
 42 nu a contra-insultat; suferind, nu a amenințat; ci se supunea
 43 celui ce judecă drept; Care însuși a rădicat păcatele noastre
 44 cu corpul seu pe lemn, ca noi disfăcându-ne de păcate, și trăim
 45 in dreptate; cu a căruia rană văți vindecat. Căci erați ca

nisce și rătăcite; înse v'ati întors acum la Păstorul și Episcopul suflorilor vostre.

CAP. III.

Datorile femeilor și ale bărbaților. Îndemnare la dragostea de frați și la suferirea cu răbdare.

Asemenea, femeilor, supuneti-vă bărbaților vostrii; ca, dacă prin petrecerea femeilor; Vădând petrecerea voastră cea curată ună cu frică. Al cărora ornament și fie nu impletirea rată afară a pérului, și întrebuițarea lucrurilor de aur, său îmbrăcarea vestimentelor; Ci omul cel ascuns al ânimei, care conține în nestricarea spiritului bland și lin; acesta este înaintea lui Dumnezeu de mult preț. Căci aşa odinioară și săntele femei, căi sperau în Dumnezeu, se ornau, supuindu-se bărbaților lor; Precum Sarra asculta pre Abraam, chiămându-l domn; căreia sunteți fii, dacă faceți bine, și nu vă temeți de nimic.

Asemenea, bărbaților, locuți împreună cu dinsele cu chibsuță, dând onore femeiei ca unuia vas mai slab, și commoscenitorale harului vieței, ca și nu se impedece rugăciunile vostre.

In fine, toti și fiți cu un cuget, milostivi, iubitori de frați, indurători, umiliști; Neresplătind rêu pentru rêu, său insultă pentru insultă, ci din contra, bine-cuvântând; sciind că spre acestea suntene și chiamați, ca și moscenii bine-cuvântarea. Căci cel ce voiesce și iubescă vieță, și să vădă dile bune, și să oprescă limba sa de la rêu, și buzele sale și nu vorbescă violenie; Si se abate de la rêu, și să facă bine; și caute pacea, și să o urmeze. Căci ochii Domnului sunt spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor; ear faça Domnului este contra celor ce fac rele. Si cine este cel ce vî va face rêu, de veți fi următori binelui? Ci de veți suferi pentru dreptate, fericiti veți fi; și și nu vă temeți de dinșii, nici și nu vă turburați; Ci și sănții pre Domnul Dumnezeu în ânimele vostre, și să fiți gata pururea a da respuns la cel ce vî cere cuvântul despre speranța voastră, cu blândețe și cu frică; Având consciință bună, ca, când vă calomniéză ca pre nisce făcători de rele, și se rusineze cei ce hulesc petrecerea voastră cea bună in Christos. Căci mai bine este, dacă voiesce Dumnezeu, ca și suferiți facând bine, ear nu facând rêu.

Căci și Christos odată a suferit pentru păcate, cel drept pentru cei nedrepti, ca și ne aducă la Dumnezeu, omorindu-se cu corpul, ear înviind cu spiritul. In care s'a și dus, și a predicat spiritelor din închisorile; Celor ce fuseseră neascultători odinioară, acceptând îndelungă-răbdarea lui Dumnezeu în dilele lui Noe, precând se făcea arca, in care pucine, adică opt

21 suflete, s'aț măntuit prin apă; A căreia antitip, botezul, și
acum ne măntuesce, (nu lepădarea necurățirei corpului, ci re-
spunsul unei bune conștiințe către Dumnezeu,) prin invierea lui
Iisus Christos; Care șede d'a dréptă lui Dumnezeu, după ce
s'a suiat la ceriu, supuindu-i-se angerii și stăpânile și puterile.

CAP. IV.

Indemnare spre a trăi în-trezvie, în prieghiere și în rugăciuni.

- 1 Deci fiind că Christos a suferit pentru noi în corp, înar-
mați-vă și voi cu același cuget; căci cel ce a suferit în
corp a incetat de pecat; Ca și nu mai trăescă restul tim-
pului *său* în corp dupre poftele omenesci, ci dupre voea lui Dum-
nezeu. Căci destul nici este, că în timpul cel trecut al vieței
am implinit voenă păgânilor, ămplând în disfărări, în poftă, în
betii, în ospețe, în băuturi, și în cele urite a idololatriei;
4 Pentru care se minună că nu alergați cu *dinșii* la același esec
5 de disfărări, defaimându-re. Cari vor da sămă la cel ce este
6 gata și judice pre cei vii și pre cei morți. Căci și spre a-
cesta s'a predicat evangheliea morților, ca și se judice dupre
om în corp, înse și viețe dupre Dumnezeu în spirit.
- 7 Ear finitul tuturor s'a apropiat; deci fiți treji, și priveghiați
8 spre rugăciune. Ear mai nainte de tōte, aveți dragoste fer-
binte intre voi; căci dragostea acopere multime de păcate.
- 9 10 Fii iubitorii de străini intre voi fără de murmur. Pie-care
precum a primit darul, și l'intrebuiuști unul pentru altul, ca
nișce buni îngrijitori ai harului celui variat al lui Dumnezeu.
11 De vorbescineva, și vorbescă ca cuvintele lui Dumnezeu; de
ervescineva, și servescă ca din puterea care o dă Dumnezeu; ca
în tōte și se glorifice Dumnezeu prin Iisus Christos, căruia
fie gloria și domnie în seculii secolilor. Amin.
- 12 Iubitorilor, nu vă mirați de aprinderea spre ispită ce vi se
13 întemplă, ca de o întemplare străină; Ci mai bine bucurăți-
vă, fiind că participați la suferințile lui Christos; ca și în ară-
14 tarea gloriei lui și vă veseliți cu bucurie mare. De sunteți
defaimați pentru numele lui Christos, fericiti *sântăți*; căci spi-
ritul gloriei și al lui Dumnezeu repausă preste voi; din partea
15 lor se hulesce, ear din partea vostă se glorifică. Ear nimene
din voi și nu sufere ca ucigaș, său fur, său facător de rele, său
16 observător de cele străine; Ear dacă ca un Chrestiu, și
nu se rușineze; ci mai bine și glorifice pre Dumnezeu în acăstă
17 privință. Căci timpul a venit, ca și se începă judicata de la
casa lui Dumnezeu; ear dacă începe mai întâi de la noi, care
18 va fi finitul celor ce nu ascultă de evangheliea lui Dumnezeu? Si
dacă dreptul abia se măntuesce, cel impios și păcătos unde se

ra arăta? Pentru aceea și cei ce sufer dupre voea lui Dumnezel, și să încredeze sufletele lor lui ca unui Creator credios în facerea de bine.

CAP. V.

Datorile presbiterilor bisericei și ale tinerilor. Indemnare la treznie și la priveghiere.

Pre presbiterii cei d'ntre voi îi indemn, ca cel ce sunt 1
împreună presbiter, și martur al suferinților lui Christos,
și părță al gloriei celei ce va și se discopere; Păstorii 2
turma lui Christos cea d'ntre voi, priveghând *asupra-*ți, nu cu
sila, ci de voe, nu din interes rēu, ci cu promptitate; Nici 3
așa ca cum ati domina preste parochii, ci făcându-vă exemple
turmă! Apoi când se va arăta Păstorul cel mare, veți primi 4
cununa gloriei cea nevestejită.

Asemenea cei mai tineri, supuneți-vă celor mai bătrâni. Toți 5
să vă supuneți unul altuia, și îmbrăcați-vă cu umilință; căci Dumnezel 6
se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Drept 6
aceea umiliți-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezel, ca să vă
inainte la timp; Totă grijă voastră aruncați-o spre dinsul; căci 7
el se ingrijesc pentru voi.

Fiți treji, priveghiați, căci adversarul vostru diabolul ca un 8
leu răcind ămplă, căutând pre cine și inghitę; Cărula oppu- 9
neți-vă, tari fiind în credință, sciind că acelăși suferință intim-
piu și cei-l-alti frați ai vostru din lume.

Ea Dumnezelul a tot harul, care ne-a chiămat la gloria sa 10
cea eternă prin Christos Iisus, acela pre voi, după ce ati su-
ferit pucin, și vă dirigę, și vă întărăscă, și vă face puternici, și
vă intemeieze. Aceluia *fie* glorie și domnie in seculii seculi- 11
lor. Amiu.

Prin Silvan, credinciosul frate, precum socotesc, am scris 12
voine pucin, indemnându-vă și adeverind, că acesta este adevă-
ratul har al lui Dumnezel, in care stați. Vă salută pre voi 13
biserica din Babilon cea împreună alăsă; și Marcu fiul meu.
Salutați-vă unul pre altul cu sărutarea dragosteї. Pace *fie* văne 14
tuturor celor in Christos Iisus. Amin.

EPISTOLA GENERALA

A DOUA A LUI
PETRU.

CAP. I.

Valórea învățăturei Chrestine. Fructele credinței. Importanța mărturiei sociilor lui Iisus și a profetilor.

- 1 **S**imon Petru, servitor și apostol al lui Iisus Christos, celor ce așă dobândit asemenea credință cu a noastră, întru dreptatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Christos:
- 2 **H**ar fie voare, și pace să se înmulțească prin cunoșința lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Christos.
- 3 Precum dumnezeasca putere a lui nă-a dăruit totă cele ce sunt spre viață și spre pietate, prin cunoșința celui ce ne-a
- 4 chiامat dupre glorie și virtute; Prin cari ni său dăruit mari și scumpe făgăduință; ca prin acestea să vă faceti părțașă dumneedeascei naturi, fugind de corrupțiunea cea din lume prin poftă.
- 5 **S**i pentru acesta întrebuițând totă silința, adăogită la credință
- 6 văstră virtutea, ear la virtute cunoșință; Ear la cunoșință
- 7 înfrânarea; ear la înfrâna răbdarea; Ear la răbdare pietatea;
- 8 ear la pietate iubirea frățescă; ear la iubirea frățescă dragostea.
- 9 **C**ăci acestea fiind întru voi și abundând, vă vor face *a nu și* nici lenesi nici nefructiferi în cunoșința Domnului nostru Iisus
- 10 Christos. Căci cel ce nu are acestea este orb și scurt la vedere, și uita curătirea păcatelor sale celor de demult. Pentru
- 11 aceea, fraților, mai mult siliți-vă și faceti sigură chiامarea și alegerea văstră; căci acestea făcând, nu vă veți putea nici o-
- 12 dată; Căci astfelii se va da voare deplină intrare în eterna
- 13 imperație a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos.
- 14 **P**entru aceea nu voi neglije și aduce aminte pururea de acestea, măcar că scîti, și sunteți întăriți într'acest adever.
- 15 **I**nse mi se pare a fi cu dreptul, până când sunt într'acest cort,
- 16 a vă discepta cu aducerea aminte; Sciind că preste pucin
- 17 voi depune acest cort al meu, precum și Domnul nostru Iisus
- Christos mă-a arătat. Ear mă voi sili, ca, după trecerea mea din viață, să puteți tot-dea-una a vă aduce aminte de acestea.
- 18 Căci noi nu urmând fabulelor maestrite v'am făcut cunoșcut
- puterea și venirea Domnului nostru Iisus Christos, ci marturi
- oculari fiind ai majestăței acestuia. Căci a primit de la Dumnezeu Părintele onore și glorie, viind cătră dinsul o asemenea
- vocă de la gloria cea mareșă: Aceasta este Fiul meu cel iubit,

în care am bine-voit. Si acăstă vóce noi o-am audit din ceriu 18
pogorindu-se, fiind cu dinsul în muntele cel sănt.
Si acum mai sigur ni este cuvîntul cel profetesc, la care 19
bine faceti luând aminte, ca la o lumină ce strălucesc în loc
intunecos, până ce șiuva lumina, și luceafărul va râsări în-
tru animile vóstre; Sciind acăstă mai întâi, că ori-ce pro- 20
fie a scripturei nu este de dislegare particulară; Căci nu 21
prin voea ómenilor s'a făcut când-va profetie; ci purtașii de
Spiritul Sânt aú vorbit ómenii cei sănți ai lui Dumnezeu.

CAP. II.

*Predicere despre venirea de învățători minciunoși. Caracterul și pe-
depsa lor.*

Înse aú fost și profetii minciunoși în popor, precum și între 1
voi vor fi învățători minciunoși, cari pe ascuns vor intro-
duce eresuri perniciose, lepădându-se de Domnul ce î-a re- 2
scumpărăt, și aducându-și lor grabnică perditione. Si dupre dis-
frânările lor vor urma mulți; din cauza căror se va defaima 3
calea adevărului. Si prin avariie cu cuvinte fictive vă vor
precupi pre voi; a căroră judicata, âncă de demult hotărîtă, nu
întârziu, nici perderea lor nu dormitează.

Căci dacă Dumnezeu pre ángerii, cari aú păcatuit, nu î-a 4
crutat, ci cu lanțurile intunericului legându-î, î-a aruncat în 5
tarar, și î-a trădat spre a se pădi la judicată; Si lumea cea 6
vechiu nu a crutat-o, ci pre Noe al optulea predicator al dreptăței
î-a pădit, aducând diluviu asupra lumei impioșilor; Si orașele 7
Sodomei și ale Gomorei reducându-le în cenușă, î-a condamnat
spre perditione, facându-le exemple celor ce vor si petrecă în im-
pietate; Si pre dreptul Lot, ce era chinuit de petrecerea cea 8
disfrânată a celor vițioși î-a scăpat; (Căci dreptul acela lo-
cund între dinșii, și vădend și aușind de faptele lor cele fără-
de-lege își muncea sufletul seu cel drept din di în di;) Scie 9
Dumnezeu a scăpa de ispită pre cei pioși, ear pre cei nedrepti
și pădi la șiuva judicăței, spre a se pedepsi; Cu atâtă mai 10
mult nu va cruta pre cei ce ámplă trupesc in pofta necurate,
și disprețuesc domnia; îndrăzneți, aroganți fiind, nu se cutre-
mă a vorbi de rêu autoritată. Pre când ángerii, cari aú mai 11
mare putere și tărie, nu aduc pîră hulitoré asupra lor înaintea
Domnului. Ear acestia ca nisice dobitóce fără de minte și 12
sensuale, născute spre cotropire și stricate, vorbesc de rêu de
cele ce nu înțeleg; și în corrupțiunea lor se vor perde; Si vor 13
primi plata nedreptăței; placerea socotind disfășarea cea de
tote dilele; pătați și vițioși fiind, se disfăză cu înșelăciunile
lor, ospătându-se cu voi; Ochi având plini de adulteriu, și 14
neputând inceta de la păcat; ademenind sufletele cele nestatornice,

15 având sănătatea deprinsă în avariie, fiindu-lă blestemului; Cari au lăsat calea cea drăptății, și au rătăcit, urmând pe calea lui Balaam
 16 al lui Bosor, care a iubit plata nedreptăței; Ear s'a mustrat pentru fără-de-legea lui; asinul cel mut vorbind cu voce omenească a opri nebuniea profetului. Acesteia sunt izvōre fără de apă; nori cari se pōrtă de vifor; cărora se păstrează negura intunericului în etern.
 17 Căci vorbind *cuvinte* îngânciate ale desertoarei, ademenesc prin pofta trupesci, și prin multe disfășurări pre cei ce d'abia
 18 au scăpat de cei ce trăesc în rătăcire. Făgăduindu-li libertatea, ei însuși sunt sclavi ai stricării; căci de care este invins cineva, de acela s'a și aservit. Că dacă după ce au
 19 scăpat de la necurăție lumii prin cunoștința Domnului și Măntuitorului Iisus Christos, în acelea erași încurcându-se se înving,
 20 li s'a făcut cele de pe urmă mai rele decât cele dințăi. Căci
 21 mai bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptăței, decât după ce o au cunoscut, a se întorce înapoi de la sănătul comandamentelor
 22 ce li s'a dat. Ear li s'a potrivit adevărul proverbului: Cânele s'a întors la vomitura sa, și porcul scăldat la tăvelitură în tină.

CAP. III.

Batjocoritorii ce vor veni în dilele de pe urmă. Despre a două venire a lui Iisus Christos, și despre reînnoirea tuturor lucrurilor.

1 A cestă a două epistolă, iubitorilor, vă scriu acum; în care
 2 Ca să vă aduceți aminte de cuvintele cele mai 'nainte vorbite de sănătii profeti, și de comandamentul nostru, cari suntem a-
 3 postoli ai Domnului și Măntuitorului; Acesta mai 'nainte sciind, că vor veni în dilele cele de pe urmă batjocoritori, am-
 4 bland dupre poftele lor. Si dicând: Unde este promisiunea
 5 venirei lui? căci de când părintii au adormit, tôte remân așa
 6 precum aii fost din începutul creației. Căci ei nu voiesc a
 7 sci acesta, că prin cuvântul lui Dumnezeu ceriurile au fost de
 8 demult, și pământul s'a aşedat din apă și prin apă; Prin carea
 9 lumea cea de atunci cu apă încercându-se s'a perdit. Ear ce-
 10 răurile și pământul de acum printre aceleși cuvânt sunt păstra-
 te, păzindu-se pentru foc în diua judecăței și a perderei omene-
 nilor celor împioși.
 8 Ear, iubitorilor, despre acesta să nu fiți în necunoștință, că
 9 înaintea Domnului o să este ca o mie de ani, și o mie de ani
 10 ca o zi. Nu va întârdia Domnul făgăduința sa, precum unii so-
 cot că întârzi; ci rabdă indelung pentru noi, nevrând a se
 perde cineva, ci ca toți să vie la pocăință. Si va veni diua
 Domnului ca un fur năptea; în care ceriurile vor trece cu su-

net mare, și elementele se vor topi ardend; și pământul și lumenile cele de pe dinsul vor arde.

Deci dacă tōte acestea se vor disfășura, ce felu trebuie să fiți voi în săntă petrecere și pietate, Asceptând și grăbindu-vă spre venirea dilei lui Dumnezeu, în care ceriurile ardend se vor disfășura, și elementele se vor topi ardend? Înse noi, dupre promisiunea lui, acceptăm ceriuri noi și pământ nou, în care locuiesc dreptatea.

Pentru aceea, iubiților, acestea asceptând, siliti-vă ca să vă slăbiți înaintea lui în pace, nepătați și fără de prihană. Și să încărcați că indelung-răbdarea Domnului nostru este mântuire; precum și iubitul nostru frate Pavel dupre înțelepciunea dată lui ră scris; Precum și în tōte epistolele sale, vorbind de acestea; în cari sunt unele greu de înțeles, pre cari cel ignorați și nestatornic le pervertesc, ca și pre cele-lalte scripturi, spre a lor perdare.

Deci voi, iubiților, acestea mai înainte sciind, pădiți-vă, ca nu și voi, ademeniți fiind cu rătăcirea celor rei, și cădeți de la statorniciea voastră. Ci să cresceți în harul, și în cunoștință Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos. Aceastuia fie glorie și acum și în etern. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNTĂIA A LUI

IOAN.

CAP. I.

Cuvîntul vieței, communiunea cu Christos, și mărturisirea păcatelor noastre.

Ceea ce era din început, ce am audit, ce am vîdut cu ochii nostri, ce am primit, și mâinile noastre au pipăit, în privirea cuvîntului vieței; (Căci viața s'a arătat, și o-am vîdut, și mărturisim, și vestim vouă viața eternă, care era la Părintele, și s'a arătat nouă;) Ceea ce am vîdut și am audit vestim vouă, ca și voi și aveți communiune cu noi; și communiunea noastră este cu Părintele, și cu Fiul lui, Iisus Christos. Și acestea scriem vouă, ca bucuriea voastră să fie deplină.

Și acăsta este vestirea care am audit de la dinsul și anunțăm vouă, că Dumnezeu este lumină, și într'insul nă este nici-o întunecime. De vom dice, că avem communiune cu dinsul, și ămblă în întuneric, mințim, și nu facem adevărul; Ear de vom ămbla în lumină precum el este în lumină, avem com-

muniune unui cu alții, și săngele lui Iisus Christos, Fiului seu,
ne curățește de tot păcatul.
 8 De vom dice, că nu avem păcat, ne înselăm pre noi însine,
 9 și adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre,
 el este credincios și drept, și ni erte păcatele, și și ne curățescă
 10 de totă nedreptatea. De vom dice că nu am păcatuit, îl fa-
 cem minciunos, și cuvântul lui nu este în noi.

CAP. II, III.

Fericirea cea mare a fiilor lui Dumnezeu, și cugetarea cei distinge.

- 1 Copiii mei, acestea vă scriu, ca și nu păcătuți. Și de pă-
cătuesc cineva, avem mijlocitor către Părintele, pre Iisus
 2 Christos cel drept. Și acesta este impăcarea pentru păcatele
noastre; și nu numai pentru ale noastre, ci și pentru ale tuturor lumi.
 3 Și pentru acesta scim că l-am cunoscut, de vom pădi co-
4 mandamentele lui. Cel ce dice: 'L-am cunoscut, și coman-
damentele lui nu le pădesce, este minciunos, și adevărul nu este
 5 într'insul. Ear cel ce pădesce cuvântul lui, într'adevăr în-
6 tr'insul este dragostea lui Dumnezeu deplină; prin acesta cu-
7 noscem că suntem într'insul. Cel ce dice că rămâne într'insul,
datoresc și amble așa, precum el a amblat.
 8 Fraților, nu vă scriu comandament nou, ci comandament vechi,
care a fost la voi din început. Acest comandament vechi este
 9 cuvântul, care ati audiat din început. Earăși comandament
nouă scriu voue, care este adevărat într'insul și în voi; pentru-
că întunericul trece și lumina cea adevărată acuma răsare.
 10 Cel ce dice că este în lumină și uresce pre fratele seu, este în
 11 întuneric până acum. Cel ce iubesc pre fratele seu rămâne
 12 în lumină, și într'insul nu este scandal. Ear cel ce uresce
pre fratele seu este în întuneric, și amblă în întuneric, și nu
scie încotro merge, pentru că întunericul a orbit ochii lui.
 13 Scriu voue, fraților, pentru că vă se értă păcatele voastre pe-
tru numele lui. Scriu voue, părinților, pentru că ati cunoscut
pre cel ce este din început. Scriu voue, tinerilor, pentru că ati
învins pre cel viclean. Scriu voue, copiilor, pentru că ati cu-
 14 noscut pre Părintele. Am scris voue, Părinților, pentru că ati
cunoscut pre cel ce este din început. Am scris voue, tinerilor,
pentru că sunteți tari, și cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi,
și ati îuvins pre cel viclean.
 15 Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubesc cineva lu-
16 mea, dragostea Părintelui nu este într'insul. Căci tot ce este
in lume, adică pofta trupului, și pofta ochilor, și trufie vieții,
 17 nu este de la Părintele, ci este din lume. Și lumea trece cu
pofta ei; car cel ce face voea lui Dumnezeu rămâne în etern.
 18 Copiilor, este ora cea de pe urmă; și precum ati audit că

antichrist vine, și acum mulți s'au făcut antichriști; dintr'acesta cunoșcem, că este ora cea de pe urmă. Dintre noi au eșit, 19 dar nu erau d'entre noi; căci de ar fi fost d'entre noi, ar fi rămas cu noi; dar au eșit, ca și se arăte că nu sunt toți d'entre noi. Înse voi aveți ungere de la cel Sânt, și scîci toté. Nu 20 21 am scris voue, ca cum nu ați sci adevărul, ci ca cum 'l-ați sci, și cum că nici o minciună nu este din adevăr. Cine este min- 22 ciunulos, decât numai cel ce tăgăduesce că Iisus este Christos; acesta este antichrist, care tăgăduesce pre Părintele și pre Fiul. Tot cel ce tăgăduesce pre Fiul nu are nici pre Părintele; car 23 cel ce mărturisesc pre Fiul are și pre Părintele.

Deci aceea si rămăne în voi ce atî audit de la început. Dacă 24 aceea ce atî audit de la început va rămăne în voi, și voi veți rămăne în Fiul și in Părintele. Si acesta este promisiunea, 25 care el-n-a făcut, vițea eternă. Acestea am scris voue in pri- 26 virea celor ce vă înșelă. Ear ungerea, care ați luat de la 27 dinsul, rămâne in voi, și nu aveți trebuință, ca și vă învețe ci- neva; și precum aceeași ungere vă învăță despre toté, și este adevărata, și nu este minciunosă, și precum v'ați învățat, si ră- 28 mănești într'aceea.

Si acum, copiii mei, rămânești într'insul; ca când se va arăta, 28 și aveți incredere și să nu ne rușinăm înaintea lui la venirea lui.

De scîti că este drept, cunoșteți că tot cel ce face drept 29 tale s'a născut de la dinsul.

Vedeți ce felii de dragoste nă-a arătat Părintele, ca și ne III numim fii ai lui Dumnezeu; pentru acesta lumea nu ne cunoște pre noi; căci nu 'l-a cunoscut pre dinsul.

Lubițiilor, acum suntem fii ai lui Dumnezeu, și âncă nu s'a 2 arătat ce vom fi; însă scim că, când se va arăta, vom fi ase- 3 menea lui; căci îl vom vedea precum este. Si tot cel ce are 4 acestă speranță într'insul, se curățește, precum și el este curat. Tot cel ce comite păcatul calcă și legea, căci păcatul este că- 5 care de lege. Si scîti că el s'a arătat și rădice păcatele năs- 6 tre; și într'insul nu este păcat. Tot cel ce rămâne într'insul 7 nu păcătășește; tot cel ce păcătășește nu 'l-a vădut, nici nu 'l-a cunoscut.

Copiii mei, nimene și nu vă înșeale; cel ce face dreptate este 8 drept, precum și el este drept. Cel ce comite păcatul este de la diabolul; căci diabolul păcătășește din început. Spre ac- 9 este s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca și disfășeze lucrurile diabolului. Tot cel născut de la Dumnezeu nu comite păcat; căci semința lui rămâne într'insul; și nu poate păcătui, pentru- 10 că s'a născut de la Dumnezeu. Într'acesta sună arătați fiil lui Dumnezeu și fiili diabolului; tot cel ce nu face dreptate nu este de la Dumnezeu, precum nici cel ce nu iubesc pre fratele seu.

11 Căci acăsta este vestirea care ați audit din inceput, ca și
 12 iubim unul pre altul; Nu precum Cain, care era de la vi-
 cleanul și a ucis pre fratele seu. Si pentru ce l-a ucis? Pen-
 13 tru că lucrările lui erau rele, car ale fratelui seu drepte. Nu
 14 vă mirați, frații mei, de vă uresc lumea. Noi scim, că am
 trecut din mōrte la viață, pentru că iubim pre frații. Cel ce nu
 15 iubesc pre fratele rēmâne în mōrte. Tot cel ce uresc pre
 fratele seu este ucidător de omeni, și sciți că tot ucidătorul nu
 are viață eternă rēmâindă într'insul.

16 Într'acăsta am cunoscut dragostea, că el 'și-a pus viață sa
 pentru noi; și noi trebuie să ni punem viață nostră pentru frații.
 17 Ear cel ce are bogățiea lumei acesteia, și vede pre fratele seu
 in lipsă, și și inchide ânima sa despre dinsul, cum rēmâne dra-
 18 gostea lui Dumnezeu într'insul? Copiii mei, și nu iubim cu
 cuvîntul nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul.

19 Si prin acăsta cunoscem, că suntem din adevăr, și ni vom
 20 asigura ânimile noastre: De ne condamnă ânima noastră, mai
 21 mare este Dumnezeu decât ânima noastră, și scie tōte. Iubiți
 22 mei, de nu ne condamnă ânima noastră, atunci avem incredere
 cătră Dumnezeu; Si ori ce vom cere, vom lua de la dinsul,
 23 pentru că pădîm comandamentele lui, și facem cele plăcute în-
 24 intea lui. Si acesta este comandamentul lui, ca și credem
 in numele Fiului seu Iisus Christos, și si iubim unul pre altul,
 precum ni-a dat comandament. Si cel ce pădesce comanda-
 mentele lui rēmâne într'insul, și acela in el. Si intr'acăsta cu-
 noscem că rēmâne in noi, prin Spiritul care ni l'a dat.

CAP. IV.

Trebue a cerca spiritele, și a iubi pre Dumnezeu și pre aproapele.

1 Iubiților, și nu credeți la tot spiritul, ci și cercați spiritele,
 2 de sunt de la Dumnezeu; pentru că mulți profeti minciu-
 3 noși au eșit in lume. Prin acăsta și cunoscetă Spiritul lui
 Dumnezeu: Tot spiritul care mărturisesc pre Iisus Christos,
 4 că a venit in corp, este de la Dumnezeu; Si tot spiritul,
 care nu mărturisesc pre Iisus Christos, că a venit in corp, nu
 este de la Dumnezeu; și acela este spiritul lui antichrist, de
 care ați audit că va veni, și care acum este deja in lume.
 5 Voi sunteți de la Dumnezeu, copiii mei, și ați învins pre a-
 ceia; pentru că mai mare este cel ce este in voi decât cel ce
 este in lume, Aceia sunt din lume, pentru aceea vorbesc din
 6 lume, și lumea îi ascultă. Noi suntem de la Dumnezeu; cel
 ce cunosc pre Dumnezeu ne ascultă; cel ce nu este de la Dum-
 nezeu nu ne ascultă; prin acăsta cunoscem spiritul adevărului,
 și spiritul rătăcirei.
 7 Iubiților, și ne iubim unul pre altul, căci dragostea este de la

Dumnedeu; și tot cel ce iubesc este născut de la Dumnedeu și cunoște pre Dumnedeu. Cel ce nu iubesc nu a cunoscut pre Dumnedeu; căci Dumnedeu este dragoste. Într'acesta s'a arătat 8 dragosteua lui Dumnedeu cătră noi, că Dumnedeu a trimis pre Fiul său cel unul-născut în lume, ca și viam print'insul. În 9 tr'acesta este dragosteua, nu că noi am iubit pre Dumnedeu, ci că el ne-a iubit pre noi, și a trimis pre Fiul său a fi impăcare 10 pentru peccatele noastre. Iubiților, dacă Dumnedeu ne-a iubit 11 pre noi, și noi trebuie să iubim unul pre altul. Nimene nici 12 odată nu a vădut pre Dumnedeu. De iubim unul pre altul, Dumnedeu rămâne în noi, și dragosteua lui este deplină în noi. Prin 13 acesta cunoșcem că rămânem intr'insul, și el în noi, că nă-a dat din Spiritul său.

Si noi am vădut, și mărturism, că Părintele a trimis pre 14 Fiul și Mântuitorul lumiei. Cel ce mărturisesc, că Iisus este 15 Fiul lui Dumnedeu, într'acela rămâne Dumnedeu, și acela în Dumnedeu. Si noi am cunoscut și am crezut dragosteua, care 16 are Dumnedeu cătră noi. Dumnedeu este dragoste; și cel ce rămâne în dragoste rămâne în Dumnedeu, și Dumnedeu într'insul. Într'acesta s'a deplinit dragosteua cu noi, ca și avem în- 17 drăznelă în diua judecăței; pentru că precum el este, așa și noi suntem într'acesta lume. Frică nu este în dragoste, ci dragosteua cea deplină scote afară frica; căci frica are tortură. Cel ce se teme nu este deplin în dragoste. Noi îl iubim, pentru 18 că el antăiu ne-a iubit pre noi. De dice cineva, că iubesc pre 19 Dumnedeu, ear pre fratele său uresce, minciună este; căci cel ce nu iubesc pre fratele său, pre care l-a vădut, cum pôte iubi pre Dumnedeu, pre care nu l-a vădut? Si acest coman- 20 dament avem de la dinsul, că cel ce iubesc pre Dumnedeu, și iubesc și pre fratele său.

CAP. V.

Credința învinge lumea, și este întemeietă pe mărturii netăgăduite.

Puterea rugăciunii.

Tot cel ce crede că Iisus este Christos este născut de la Dumnedeu; și tot cel ce iubesc pre cel ce l-a născut 1 iubesc și pre cel născut dintr'insul. Prin acesta cunoșcem 2 că iubim pre fiu lui Dumnedeu, când iubim pre Dumnedeu, și 3 pădim comandamentele lui. Căci acesta este dragosteua lui Dumnedeu; ca și pădim comandamentele lui; și comandan- 4 tele lui nu sunt grele. Căci tot cel născut de la Dumnedeu învinge lumea; și acesta biruință ce a învins lumea este credința 5 nostră. Cine este cel ce învinge lumea, decât numai cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnedeu?

Acesta este cel ce a venit prin apă și prin sânge, Iisus Chris- 6

tos; nu numai prin apă, ci prin apă și sânge. Si Spiritul este
 7 cel ce mărturisesc; căci Spiritul este adevărul. Căci trei sunt
 cari mărturisesc in ceriu: Părintele, Cuvântul și Sântul Spirit;
 8 și acesti trei sunt una. Si trei sunt cari mărturisesc pe pă-
 mint: Spiritul și apa și săngele; și acesti trei intr'una sunt.
 9 De primim mărturia ómenilor, mărturia lui Dumneșteu mai
 mare este; căci acésta este mărturia lui Dumneșteu, ce a fa-
 10 cut despre Fiul seu. Cel ce crede in Fiul lui Dumneșteu are
 mărturia in sine; cel ce nu crede lui Dumneșteu 'l-a făcut min-
 ciunos, pentru că nu a credut mărturia care a făcut Dumneșteu
 11 despre Fiul seu. Si acesta este mărturia; că Dumneșteu nă-a
 12 dat viața eternă, și acéastă viață este in Fiul seu. Cel ce are
 pre Fiul, are viață; ear cel ce nu are pre Fiul lui Dumneșteu
 nu are viață.
 13 Acestea am scris voue celor ce credeți in numele Fiului lui
 Dumneșteu; ca și sciți că aveți viață eternă, și ca și credeți in
 14 numele Fiului lui Dumneșteu. Si acéasta este încrederea, care
 15 avem într'insul, că de cerem ceva dupre voea lui, ne aude. Si
 dacă scim că ne aude in ori-ce vom cere, scim că avem cele
 ce am cerut de la dînsul.
 16 De vede cineva pre fratele seu comitând păcat *ce nu este* spre
 mórte, și céré, și i va da viață pentru cei ce nu păcătuesc spre
 mórte. Este păcat spre mórte; nu dic ca și se róge pentru a-
 17 cela. Tótă nedreptatea este păcat, și este păcat nu spre mórte.
 18 Scim că tot cel născut de la Dumneșteu nu păcătuesc; ci
 cel născut de la Dumneșteu se pădesce, și cel rêu nu se atinge
 19 de el. Scim că suntem de la Dumneșteu, și tótă lumea jace
 20 in reutate. Si scim că Fiul lui Dumneșteu a venit, și nă-a
 dat pricepere, ca și cunoșcem pre cel adevărât, și suntem in
 cel adevărât, in Iisus Christos Fiul lui. Acesta este Dumneșteul
 cel adevărât, și viață eternă.
 21 Copiii mei, pădiți-vă de idolii. Amin

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUÍ
I O A N.

CAP. I.

*Iubirea lui Dumneșteu este a tine comandamentele lui. Trebuie și
 fugim de amăgitorii și de ómeni rei.*

1 **B**âtrânul, alesei Dómne și copiilor ei, pre cari eú iubesc
 2 cut adevărul; Pentru adevărul care rămâne in noi și va fi

cu noi pururea; Fie cu voi har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Christos, Fiul Părintelui, intr'adévér și în dragoste. 3

M'am bucurat fórte, că am aflat despre copiile tēi că ămblă intr'adévér, precum am primit ordin de la Părintele. 4 Si acum te rog, Dómnă, nu ca cum aș scrie tie comandament nou, ci 5 care avem din inceput, ca să ne iubim unul pre altul. 6 Si acesta este dragostea, ca să ămblăm dupre comandamentele lui. Acesta este comandamentul: Ca, precum ați audit din inceput, să ămblăji intr'insul. 7

Căci mulți amăgitori au intrat in lume, cari nu mărturisesc că Iisus Christos a venit in corp. Acesta este amăgitorul și Antichrist. Pădiți-vă pre voi însi-vă, ca și nu perdem cele ce am lucrat, ci ca să primim plată deplină. Tot cel ce calcă comandamentul, și nu rěmâne in invětătura lui Christos, nu are pre Dumnezeu. Cel ce rěmâne in invětătura lui Christos, acela are și pre Părintele și pre Fiul. De vine cineva la voi, și nu aduce acestă invětătură, și nu'l primiți in casă, nici să-l salutăți; Căci cel ce'l salută se face părtaș faptelor lui celor rele. 11

Multe avênd a vî scrie, nu am voit cu hârtie și cernelă; 12 inse sper a veni la voi, și a vorbi gură cătră gură, ca bucuriea nostră să fie deplină.

Te salută pre tine copiile surorei tale celei alese. Amin. 13

EPISTOLA GENERALA

A TREIA A LUI

IOAN.

CAP. I.

Milosteniea lui Gaiu, mândriea lui Diotrefes, și zelul lui Dimitriu.

Bâtrânul, lui Gaiu celuī iubit, pre care eū iubesc intr'a devér.

Iubitule, doresc ca și sporesc și să fi sâñatos in totă pri-vinția, precum sporesc sufletul tēu. Căci m'am bucurat fórte, după ce au venit frații, și au mărturisit de credința ta, precum tu ămblă intr'adévér. Mai mare bucurie nu am de căt acesta, când aud că fiu mei ămblă intr'adévér. Iubitule, cu credință faci ori-ce lucru cătră frații și cătră cei străini; Cari și mărturisit de dragostea ta inaintea bisericel; pre cari de'i vei escorta intr'un mod vrednic de Dumnezeu, bine vei face. Căci pentru numele lui au esit, neluând nimic de la ginte. Noi 7 8

dar trebuie să primim pre unii ca acestia, ca și sun conlucrători
aă adeverului.

9 Am scris bisericei; înse Diotrefes cel ce iubesc si li fie lor
căpitenie, nu ne primesce. Pentru acesta de voiū veni și voiū
aminti faptele cari li face, clevetindu-ne cu cuvinte rele; și ne-
fiind indestulat cu acestea, nu primesce pre frați, și pre cei ce
11 vor și primescă îi opresce, și îscote din biserică. Iubitule,
nu urma rēului, ci binelui. Cel ce face bine de la Dumnezeu
este; cel ce face rēu nu a vădut pre Dumnezeu.

12 Dimitriu este probat de cătră toți, și de cătră insuși ade-
nōstră este adeverată.

13 Multe aveam a scrie, înse nu voiesc cu cernelă și condeiu
14 a'yi scrie; Înse sper că curēnd te voiū vedé, și vom vorbi
gură cătră gură. Pace fie tie. Te salută pre tine amicii. Sa-
lută pre amici pe nume. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI
I U D A.

CAP. I.

*Indemnare la statornicie și la sinceritate în credință contra înveță-
torilor minciunosi.*

1 Iuda servitor al lui Iisus Christos, și frate al lui Iacob,
2 celor cărămați cari sunt sănții in Dumnezeu Părintele,
2 și păstrați de Iisus Christos; Milă fie voue și pace, și dra-
gostea și se immulțescă.

3 Iubitorilor, puind totă silința a vî scrie de mantuirea cea co-
mună, am găsit de trebuință a vî scrie, indemnându-vă, ca și vă
4 luptați pentru credință ceea ce odată s'a trădat sănților. Căci
s'aă furisiat ore-cari omeni, cari de mai nainte erau otâriri spre
acesta condamnare, impioși, cari schimbă harul Dumnezeului
nostru in disfrânare, și tăgăduesc pre singur stăpânul Dumnezeu,
și Domnul nostru Iisus Christos.

5 Deci voiū si vi aduc aminte de aceea ce odată ată sciuț:
cum că Domnul, după ce a scăpat pre popor din pămentul E-
6 giptului, mai pe urmă a perduț pre cei ce nu au credut. Si
pre angerii, cari nu 'șă-aă pădit starea lor cea d'intaiu, ci 'șă-aă
lăsat locașul lor, și are păstrați in eterne lanțuri sub intunerec, spre
7 judicata dilei celei mari. Precum Sodoma și Gomorra și o-
rașele cele d'imprejurul lor, cari asemene acelora au facut dis-

trinare, și aū ămblat dupre carne străină, sunt propuse de e-
semplu, suferind pedepsa focului celui etern. Asemenea și 8
acestia visând iși spurcă corpul, disprețuiesc domniea și defaimă
deznăușile. Ear Michael archi-ăngerul, când, certându-se cu 9
diabolul, disputa despre corpul lui Moise, necuțeând și hu-
lesca a dis: Certe-te Domnul. Ear acestia hulesc ceea ce nu 10
înțeleg; și ceea ce sciu dupre natură ca nisce dobitoce fără de
munte, într acelea se corrump. Vați lor! căci aū ămblat in calea 11
lui Cain, și aū alergat voioși in rătăcirea lui Balaam pentru
plată, și s'aū percut cu contradicerea lui Core.

Acestia sunt pete in ospetele vostre de dragoste, măncând 12
cu voi, și păscându-se fără de frică; nori sunt fără de apă,
purtându-se de vînturi; arbori tomnatici și fără fruct; de doue
ori morți și disradicinați; Valuri furiose de mare, spumă- 13
gându-și rușinea lor; stele rătăcitore, căror se păstrează negura
întunericului in etern.

Ear și Enoch, cel al șaptelea de la Adam, a profetit de a- 14
cestia, dicând: Eca vine Domnul cu miriadele de sănți ai seî,
Si exercite iudicata contra tuturor omenilor, și si mustre pre 15
toți impiosii între dinșii de tóte faptele lor cele impiose cari
aū comis, și de tóte cuvintele lor cele aspre, cari aū vorbit con-
tra lui păcătoșii cei impiosi. Acestia sunt cărtitorii, nemulțu- 16
miti, ămbăland dupre poftele lor; și gura lor vorbesce curinte
trufașe, mirându-se de persoane pentru folosul lor.

Ear voi, iubiților, aduceți-vă aminte de cuvintele cari s'aū 17
dis mai 'nainte de apostolii Domnului nostru Iisus Christos;
Cum v'au dis, că in timpul de pe urmă vor fi batjocoritori, 18
cari vor ămpla dupre poftele lor cele impiose. Acestia sunt 19
cari se deosebesc, simțuală, neavând Spirit.

Ear voi, iubiților, edificându-vă in credința văstră cea mai sănătă, 20
și rugându-vă in Spirit Sânt. Pădiți-vă pre voi in dragostea 21
lui Dumnezeu, acceptând mila Domnului nostru Iisus Christos,
spre viața cea eternă. Si cu unii compătimiți, facând osebire; 22
Ear pre alții și măntuiți cu frică, răpindu-ți din foc; urind și 23
vestimentul cel întinat de corp.

Ear celui ce pote și vă pădăscă neclătiți, și si vă pue ina- 24
inte gloriei sale fără prihană cu bucurie, Unuia înțeleptu- 25
lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru, și glorie și majestate, dom-
nie și putere și acum și in toti seculii. Amin.

APOCALIPSUL SÂNTULUI IOAN TEOLOGUL.

CAP. I—III.

Iisus Christos se arăta lui Ioan și i ordonă a scrie la cele septe biserici din Asiea. Prevenirea făcută de Iisus Christos bisericilor din Efes, Smirna, Pergam, Thiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea.

- 1 **D**iscoverirea lui Iisus Christos, care Dumnezeu l-a dat-o, și arăte servilor săi cele ce trebuie să se întempe în curând, și pre care o a spus și trimis prin ăngerul său servului său Ioan; Care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu, și mărturiea lui Iisus Christos, și căte a vădut. Fericit este cel ce ceteșe, și cei ce aud cuvintele acestei profeții, și pădesce cele scrise într'insa; căci timpul este aproape.
- 4 Ioan celor septe biserici cari sunt in Asiea: Har *je* vine și pace de la cel ce este și cel ce era și cel ce vine, și de la cele 5 septe spirite cari sunt înaintea tronului său; Si de la Iisus Christos, martorul cel credincios, și cel întăru-născut din morți, și Domnul regilor pământului. Celuia ce ne-a iubit și ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele său, Si ne-a făcut regi și preuți lui Dumnezeu și Părintelui său, acelaia *je* glorie și domnie in seculii seculilor. Amin.
- 7 Ecă vine cu norii, și l va vedé tot ochiul, și cei ce l-au impuns; și vor plângе la fața lui tōte semințiile pământului. Da, 8 Amin. Eū sunt Alfa și Omega, începutul și finalul, dice Domnul, cel ce este și cel ce era, și cel ce vine, Atot-poternicul.
- 9 Eū Ioan, cel ce sunt și fratele vostru și părtaş in strămotrarea și in impărătiea și in statonniciea lui Iisus Christos, eram in insula ce se chiamă Patmos, pentru cuvântul lui Dumnezeu 10 și pentru mărturisirea lui Iisus Christos. Eram in Spirit in diua Duminecei, și am audit după mine vócea tare ca de trimbită, Dicând: Eū sunt Alfa și Omega, cel d'intăru și cel de pe urmă, și: Ce veți scrie in carte, și o trimite celor septe biserici din Asiea: la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Thiatira, și la Sardes, și la Filadelfia, și la Laodiccea.
- 12 Si m'am intors, și văd de unde vine vócea care vorbia cu 13 mine. Si intorcându-mă am vădut septe sfesinice de aur; Si in medilocul celor septe sfesinice pre unul asemenea Fiului omului, imbrăcat cu vestiment lung, și lucins la mediloc cu briu de aur;

Capul și părul lui erau albe ca lâna cea albă, ca zăpada; și o-
chii lui ca para focului; și picioarele lui asemenea cu arama
dină arsă în captură, și vocea lui ca sunet de ape multe. Si
area în mâna sa cea drăptă septe stele; și din gura lui eșia
sabie cu două tăișuri; și fața lui era ca soarele când luminăză
în puterea sa. Si vădindu-l, am căzut la picioarele lui ca un
mort. Ear puindu-și mâna sa cea drăptă preste mine mi-a dis:
Nu te teme; eu sunt cel d'intăiu, și cel de pe urmă; Si cel
ce sunt viu, și am fost mort; și éea trăesc în seculii seculilor,
Amin; și am cheile iadului și ale morțel. Scrie cele ce ai vă-
dut și cele ce sunt, și cele ce vor și fie după acestea; Miste-
rul celor septe stele cari le-ai vădut în drăpta mea, și cele
septe specifice de aur. Cele septe stele sunt angeri celor septe
biserici; și cele septe specifice cari le-ai vădut sunt septe biserici.

Angerului bisericei Efesului și scrii: Acestea dice cel ce Il
locul celor septe specifice de aur; Sciu faptele tale, și osteneala 2
ta, și răbdarea ta, și cum că nu poți suferi pre cei rei; și ai
cercat pre cei ce dic că sunt apostoli, și nu sunt; și i-ai aflat
minciunuoș; Si ai suferit, și ai răbdare, și pentru numele meu 3
te-ai ostenit, și nu te-ai discuragiat. Înse am asupra ta a- 4
reșta, că ai părăsit dragostea ta cea d'intăiu. Drept aceea a- 5
du-ți aminte de unde ai căzut, și pocăesc-te, și fă faptele cele
d'intăiu; altminterile voi să veni la tine curând, și voi să mișca
specificul tău din locul seu, de nu te vei pocăi. Înse acesta 6
ai că urești faptele Nicolaiților, cari și eu le urești.

Cel ce are urechi audă ce dice bisericilor Spiritul: Celui ce 7
iuvinge voi și lui să mânânce din arborul vieței, care este în
mediulocul raiului lui Dumnezeu.

Si angerului bisericei Smirnei și scrii: Acestea dice cel 8
d'intăiu și cel de pe urmă, care a fost mort și a inviat: Sciu 9
faptele tale, și strimtorarea și serăciea ta, (inse esci bogată,) și
blasfemia celor ce dic că sunt Iudei, și nu sunt, ci sinagogă a
Satanei. Nimic nu te teme de cele ce ai a suferi; éaca diabo- 10
lul va și arunce pre unu d'intre voi în închisóre, ca să vă cer-
caji; și veți ave strimtorare dece dile; și credinciosă până la
morte, și voi să da cununa vieței.

Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul: Cel ce 11
iuvinge nu se va vătăma de a două morți.

Si angerului bisericei celei din Pergam și scrii: Acestea 12
dice cel ce are sabiească cu două tăișuri: Sciu faptele 13
tale, și unde locuiesc, unde este scaunul Satanei; și tü numele
meu, și nu ai lepădat credința mea în dilele în cari era Antipa
martorul meu cel credincios, care s'a ucis la voi, unde locuiesc
Satana. Înse am contra ta pucine, că ai acolo pre cei ce tin 14

învățătura lui Balaam, care învăță prin Balac și pue scandal înaintea
 fililor lui Israel, și mânânce de cele sacrifice idolilor, și și comită
 15 disfărâname. De asemene și ai pre cei ce țin învățătura Nicolai-
 16 ților, care ești o urească. Poceasce-te! altmîntrelea voiū veni la
 17 Cel ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul: Celui ce
 învinge îi voiū da și mânânce din manna cea ascunsă, și i voiū
 da semn alb, și pe semn nume nou scris, care nimene nu'l scie,
 decât numai cel ce l'ia.
 18 Si ăngerului bisericei celei din Thiatira și scrii: Acestea
 dice Fiul lui Dumnezeu, care are ochii sei ca para focului, și
 19 picioarele sale asemenea cu arama fină: Sciū faptele tale, și
 și dragostea, și serviciul și credința și răbdarea ta și faptele
 tale; și cele de pe urmă sunt mai multe decât cele d'intăiu.
 20 Înse am contra ta pucine, că lași pre femeea Ezabel, care se
 dice că este profetesa, de învăță și amăgesce pre servii mei
 și comită disfărâname, și și mânânce cele sacrifice idolilor.
 21 Am dat ei timp și se pocăescă de disfărânamea sa; dar nu s'a
 22 pocăit. Ecă ești o voiū pune in pat, și pre cei ce comit dis-
 frâname cu ea in strîmtorare mare, de nu se vor pocăi de fap-
 23 tele lor. Si pre copiii ei îi voiū ucide; și vor cunoșce totă
 bisericile, că ești sunt cel ce cerc rerunchii și ânimile; și voiū
 24 da voue fie-cărui dupre faptele vostre. Ear voue și celor-l-
 alți din Thiatira, căci nu au acăstă învățătură, și cari nu au
 cunoscut adincimile Satanei, precum dic, nu voiū pune preste
 25 26 voilă altă sarcină. Înse ceea ce aveți, țineți până voiū veni. Si
 celui ce învinge și pădesce faptele mele până in finit, acelaia
 27 îi voiū da putere preste ginte; Si le va păstori cu toég de
 fer; și se vor sdrobi ca vasele de lut; precum și ești am luat de
 28 29 la Părintele meu. Si i voiū da steaua cea de demință. Cel
 ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul.

III Si ăngerului bisericei celei din Sardes și scrii: Acestea
 dice cel ce are cele șepțe spirite ale lui Dumnezeu, și
 cele șepțe stele: Sciū faptele tale, că ai nume că trăiesc, și esci
 2 mort. Priveghéză, și întăresce pre cele-l-alte cari au se moră;
 căci nu am aflat faptele tale depline înaintea lui Dumnezeu.
 3 Drept aceea aduți aminte, cum ai primit și ai audit, și ține, și
 pocăesc-te. Ear de nu vei priveghia, voiū veni asupra ta ca
 4 un fur, și nu vei cunoșce in care oră voiū veni asupra ra. Ai
 pucine nume și in Sardes, cari nu și-a intinat vestimentele lor;
 aceea vor ămpla împreună cu mine in haine albe: căci sunt demni.
 5 Cel ce învinge, acesta se va îmbrăca in vestimente albe; și nu
 voiū sterge numele lui din carteia vietei, și voiū mărturisi nu-
 6 mele lui înaintea Părintelui meu, și înaintea ăngerilor lui. Cel
 ce are urechi, audă ce dice bisericilor Spiritul.

Si angerului bisericei celei din Filadelfiea și scrii: Acestea dice cel sănt, cel adeverat, cel ce are cheia lui David, cel ce dischide, și nimene nu închide; și închide, și nimene nu dischide: Sciu faptele tale; éca am pus înaintea ta ușă dischisă, și care nimene nu o pôte închide; căci putere mică ai, și ai pădit cuvîntul meu, și nu aî tăgăduit numele meu. Eca, voi face pre cei din sinagoga Satanei, acela ce se dic că sunt Iudei, și nu sănt, ci mințesc: éca îi voi face sî vie, și si se închine înaintea picioarelor tale, și si scie că te-am iubit pre tine. Pentru-că ai pădit cuvîntul răbdăreii mele, și eú te voi 10 pădi de óra ispitei, ce are sî vie preste totă lumea, și cerce pre cei ce locuesc pe pămînt. Eca viu curînd; ține ceea ce 11 ai, ca nimene sî nu'ți ia cuununa ta.

Cel ce învinge îl voi face stilp in biserică Dumnedeuil meu, și nu va mai ești afară; și voi scrie preste el numele Dumnedeuil meu, și numele cetăței Dumnedeuil meu, Ierusalemu-lu celui nou, care se pogoré din ceriû de la Dumnezeul meu și voi scrie preste el numele meu cel nou. Cel ce are urechi: audé ce dice bisericilor Spiritul.

Si angerului bisericei celei din Laodiceea și scrii: Acestea dice cel Amin, martorul cel credincios și adeverat, începutul creării lui Dumnedeu: Sciu faptele tale, că nici rece esci 15 nici ferbinte; o de aî fi rece séu ferbinte! Ear fiind-că esci 16 căldut, și nici ferbinte nici rece, te voi vîrsa din gura mea. Pentru-că dici: Bogat sunt și m'am învățuit, și de nimic nu am 17 lipsă; și nu scîi, că tu esci mișel și ticălos, și serac și orb și gol. Te sfătuesc să cumperi de la mine aur lămurit prin foc, ca să te 18 imbogățesci; și vestiminte albe, ca să te îmbraci, și si nu se arâte rușinea goliciniei tale; și unge ochii tăi cu collurion, ca să vezi.

Eú ori pe căți iubesc, îi mustru și cert; și albi deci zel, și pocăcesc-te! Éca stău la ușă, și bat; de va auđi cineva vîcea mea și va dischide ușă, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu mine.

Celui ce învinge îi voi da sî sedé cu mine pe tronul meu, precum și eú am învins, și m'am aşedat cu Părintele meu pe tronul lui. Cel ce are urechi, audé ce dice bisericilor Spiritul.

CAP. IV.

Discoperirea majestăței lui Dumnedeu încunjurat și adorat de cele patru fere, și de cei două-deci și patru de bătrâni.

După acestea am vîdut, și éca o ușă discisă in ceriû; și vîcea care o auđisem mai 'nainte vorbindu'-mi ca o trîmbită, dicéndu'-mi: Sue-te aici, și'ți voi arăta cele ce trebuie să intempele după acestea.

2 Si indată am fost în Spirit; și éca tron era pus în ceriū, și
 3 unul sedea pe tron. Si cel ce sedea era la vedere asemenea
 cu piétra iaspis și sardinul; și curcubeu era imprejurul tronului,
 4 la vedere ca piétră smaragd. Si imprejurul tronului era doue-
 deci și patru alte tronuri; și po tronuri am vădut pre cei doue-
 deci și patru de bâtrâni ședînd, îmbrăcați cu vestimente albe;
 5 și având pe capetele lor cununii de aur. Si din tronuri eșau
 fulgere, și tunete și vocî; și erau șepte lampe de foc ardînd
 înaintea tronului, cari sunt cele șepte spirite ale lui Dumnezeu.
 6 Si înaintea tronului era o mare de stecă asemenea cu cristalul;
 și in medîlocul tronului și imprejurul tronului erau patru fere-
 7 pline de ochi, din 'nainte și din'apoî. Si feara cea d'intăiu
 era asemenea unui leu, și a doua feară asemenea unui vîtel, și
 a treia feară avea fața de om, și a patra feară era asemenea
 8 unui vultur sborând. Si cele patru feare aveau fie-care căte
 șese aripi de jur imprejur, și in intru erau pline de ochi; și nu
 inceză șau și năptea de a dice: Sânt, sânt, sânt este Dom-
 9 nul Dumnezeu Atot-puternicul, cel ce era, și cel ce este, și cel
 ce vine. Si când fearele acestea dău glorie și onore și mulțumită
 10 celui ce sedea pe tron, care trăesce în seculii seculilor, Cei doue-
 deci și patru de bâtrâni se prosternă înaintea celui ce sedea pe
 tron, și se inchină celui ce trăesce în seculii seculilor, și pun
 11 cununile lor înaintea tronului, dicînd: Demn esci, Dómne, a
 lula gloria și onorea și puterea; căci tu ai creat tôte, și pen-
 tru voea ta sunt și s'aú creat.

CAP. V.

*Visiunea cărței sigilate. Cântare in onorea Mielului singur demn
de a o dischide.*

1 Si am vădut în drépta celui ce sedea pe tron o carte scri-
 2 Să din intru și din afară, sigilată cu șepte sigile. Si
 am vădut un ânger tare, strigând cu voce mare: Cine este demn
 3 a dischide cartea, și a dislega sigilele ei? Si nimene în ceriū,
 nici pe pămînt, nici sub pămînt nu putea dischide cartea, nici
 4 a o privi. Ear eû plângem mult, că nimene nu s'a aflat demn
 5 a dischide și-a ceti cartea, nici a o privi. Si unul din bâtrâni
 mi-a dis mie: Nu plânge; éca Leul cel din semînțiea lui Iuda,
 Rădicina lui David, a isbutit și dischidé cartea, și și dislege
 cele șepte sigile ale ei.
 6 Si am vădut, și éca în medîlocul tronului și al celor patru
 feare, și in medîlocul bâtrânilor sta un Miel ca junghiat, avînd
 7 șepte cörne, și șepte ochi, cari sunt cele șepte spirite ale lui
 Dumnezeu, trimise in tot pămîntul. Aceasta a venit, și a luat
 carte din drépta celui ce sedea pe tron.

Si luând el cartea, cele patru feare și cei doue-deci și par-
tru de bătrâni s'aș prosternat înaintea Mielului, având fie-care
chitare și cupe de aur pline de tămăeri, cari sunt rugăciunile
sântilor; Si căntău cântare nouă, dicând: Demn esci a lua 8
cartea, și a deschide sigilele ei; căci te ai jungiat, și ne-ai re-
scumpărăt lui Dumnezeu cu săngele teu din totă semințiea și 9
limba și poporul și națiunea; Si ne-ai făcut Dumnezeului 10
nostru regi și preuți, și vom domini pe pămînt. Si uitându-
mă am auzit voce de ângerî multă imprejurul tronului și a sea-
relor, și a bătrânilor, și era numărul lor miriade de miriade, și 11
miile de miile. Acestia auzis cu voce tare: Demn este Mielul 12
cel jungiat a primi puterea, și bogăție, și înțelepciunea, și
tăriea, și onoarea, și gloriea, și bine-cuvântarea. Si totă crea- 13
tura din ceriu și de pe pămînt și de sub pămînt, și cele din
mare, și toate cele ce sunt într-îusele, le-am audit dicând: Bine-
cuvântarea, și onoarea, și gloriea, și puterea *nie* celui ce sede pe
tron și Mielului în seculii seculilor. Si cele patru feare diceau:
Amin. Si cei doue-deci și patru de bătrâni s'aș prosternat, 14
și s'aș inchinat celui ce trăiesc în seculii seculilor.

CAP. VI—XI

*Miel dischide cele d'intăi șese sigile. Numărul celor aleși însem-
naști cu sigilul lui Dumnezeu. Cântarea celor pré-sericii. Dischi-
derea celor săpte sigile; cei d'intăi patru ângerii suslă în trîmbîță,
și mai multe plăgi se trimite pe pămînt. Al cincilea și al seselea ân-
ger suslă în trîmbîță, care este semnul de plăgi nove. Un ânger se
coboře din ceriu fiind în mâna o carte, care o dă lui Ioan ca și o
înghie. Cei doi marturi sunt omorîși de feară, dar ei învieă și se
înălță la ceriu. Ângerul al septulea suslă în trîmbîță, și mai multe
voi anunță, că toate sunt reduse sub puterea lui Dumnezeu și a lui
Christos.*

Si am vădut când a dischis Mielul una din cele *septe si-*
gile, și am auzit pre una din cele patru feare dicând ca 1
cu voce de tunet: Vino și veđi. Si am vădut, și éca un cal 2
alb; și cel ce sedea pe el avea arc; și i s'a dat cunună; și a
eșit invingend și spre invingere.

Si dischideștiu-se al doilea sigil, am auzit pre cea a doua 3
feară dicând: Vino și veđi. Si a eșit alt cal ca focul; și ce-
lui ce sedea pe el i s'a dat *putere* și ia pacea de pe pămînt, 4
și ca și se jungie unul pre altul; și i s'a dat sabie mare.

Si dischideștiu-se al treilea sigil, am auzit pre a treia feară 5
dicând: Vino și veđi. Si am vădut, și éca un cal negru; și cel 6
ce sedea pe el avea cumpăna în mâna sa. Si am auzit voce
din mijlocul celor patru feare, dicând: O măsură de grâu pen-
tru un dinar, și trei măsuri de orz pentru un dinar; eleul și
vinul și nu vătămî.

7 Si dischidești-se al patrulea sigil, am audit a patra feară
 8 dicând: Vino și vezi. Si am văzut, și éca un cal galbă; și
 numele celui ce sedea pe el era Mórtea; și Iadul urma după
 ea; și li s'a dat putere preste a patra parte a pământului, și
 omore cu sabie, și cu fome, și cu pestilență, și prin fearele pă-
 mîntului.

9 Si dischidești-se al cincilea sigil, am văzut sub altar su-
 fletele celor uciși pentru cuvîntul lui Dumnezeu, și pentru măr-
 10 turisirea care faceau; Si strigați cu voce tare, dicând: Până
 când, Domnul cel sănt și aderebat, nu judeci și nu răsbumi săn-
 11 gele nostru de la cei ce locuiesc pe pămînt? Si vestimente
 albe s'a dat fie-cărula dintrînșii; și li s'a dis, si se repauseze
 áncă pucin timp, până ce se vor împlini și conservii lor și frații
 lor, cari au și se omore ca și ei.
 12 Si am văzut când a dischis al şeselea sigil, și éca s'a făcut
 cutremur mare, și sôrele a devenit negru ca un sac de păr, și
 13 luna a devenit ca săungele. Si stelele cerului au căzut pe pămînt,
 precum smochinul lépădă smochinele cele crude ale lui, când
 14 se clătesc de vînt mare. Si ceriul a dispărut ca o carte în-
 vălătucită; și tot muntele și insula s'aă mișcat din locurile lor.
 15 Si regii pământului, și domni, și bogății și căpitani și cei pu-
 ternici, și tot servul și cel liber, s'aă ascuns în pesceri și în
 16 pietrele munților. Si diceau munților și pietrelor: Cădeți
 preste noî, și ne ascundeți de cătră fața celui ce sede pe tron
 17 și de la mâniea Mielului; Căci a venit diua cea mare a mă-
 niei sale; și cine va pute și stea.

VII Si după acestea am văzut patru ângerî stând în cele pa-
 tri tru ánghiuri ale pământului, țind cele patru vînturi ale
 pământului, ca și nu sufle vînt pe pămînt, nici preste mare,
 nici preste vre-un arbor.

2 Si am văzut alt ánger suindu-se de la răsăritul sôrelui, a-
 vînd sigilul lui Dumnezeu celui viu; și a strigat cu voce tare
 la cei patru ángerî, cărora s'a dat să vătăme pămîntul și marea;
 3 Dicând: Nu vătămați pămîntul nici marea, nici arborul, până
 ce vom sigila pre servitorii Dumnezeului nostru pe frunțile lor.
 4 Si am audit numérul celor sigilați: O sută patru-deci și pa-
 5 tri de mii, sigilați din totă semînțea filor lui Israel. Din se-
 mînțea lui Iuda doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui
 Ruben doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Gad doue-
 6 spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Asser doue-spre-dece
 mii sigilați. Din semînțea lui Neftali doue-spre-dece mii sigila-
 7 tri. Din semînțea lui Manasse doue-spre-dece mii sigilați. Din se-
 mînțea lui Simeon doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Za-
 8 issachar doue-spre-dece mii sigilați. Din semînțea lui Za-

bulon doue-spre-dece miș sigilați. Din semențiea lui Iosef doue-spre-dece miș sigilați. Din semențiea lui Benjamin doue-spre-dece miș sigilați.

După acestea am vădut, și éca mulțime mare, pre care nimeni nu putea a o numera, din tôte națiunile, și semințile și poporele, și limbele, stând înaintea tronului, și înaintea Mielului, imbrăcați în vestimente albe, și finică în mâinile lor; Si strigau cu vóce tare, dicând: Mântuirea Dumnezeului nostru care sede pe tron, și Mielului. Si toti ângerii stață împrejurul tronului, și a bâtrânilor, și a celor patru feare, și s'a prosternat înaintea tronului pe fețele lor, și s'a închinat lui Dumnezeu, Dicând: Amin; bine-cuvântarea, și gloria, și înțelepciunea, și multumita, și onorea, și puterea, și tărtea și Dumnezeului nostru în seculii seculilor. Amin.

Atunci luând cuvîntul unul d'intre bâtrâni, mi-a dis: Aceastia 13 cari sunt imbrăcați cu vestimentele cele albe, cine sunt, și de unde a venit? Si i-am dis: Domne, tu scii. Si mi-a dis: 14 Aceastia sunt cei ce vin din strîmtoarea cea mare, cari și-au spălat vestimentele lor, și le-a albit în săngele Mielului. Pentru 15 acesta sunt înaintea tronului lui Dumnezeu, și îi servesc diua și năptea în templul lui; si cel ce sede pe tron va locui întru dinșii. Nu vor mai flămândi, nici vor mai însetoșa, nici va 16 mai căde preste ei solele, nici vre o arșiță; Cáci Mielul cel 17 din mijlocul tronului îi va pasoc, și va conduce la isvoré de ape vii; și va sterge Dumnezeu tótă lacrima de la ochii lor.

Si dischidești-se al septetea sigil, s'a făcut tacere în ceriu, VIII.

Si am vădut pre cei septă ângeri cari stață înaintea lui Dumnezeu; și li s'a dat septă trimbițe. Si alt ânger a. venit, și 2 sta la altar, având tămăitorie de aur; și i s'a dat tămăe multă, ca și o aducé cu rugăciunile tuturor sănților pe altarul cel de 3 aur, care este înaintea tronului. Si fulmul tămăei cu rugăciunile sănților s'a suiat înaintea lui Dumnezeu din măna ângerului. Si a luat ângerul tămăitoriea, și o a implut din focul 4 altarului, și o a aruncat pe pămînt; și s'a făcut vocă, și tunete, 5 și fulgere, și cutremur.

Si cei septă ângeri, cari aveau cele septă trimbițe, s'a 6 gătit și trimbițeze.

Si ângerul cel d'intaiu a trimbițat, și s'a făcut grădină și 7 foc amestecat cu sânge, și s'a aruncat pe pămînt; și a treia parte din arbori a ars, și tótă érba verde a ars.

Si al doilea ânger a trimbițat, și ceva ca un munte mare 8 arđend cu foc s'a aruncat în mare; și a treia parte din mare s'a făcut sânge; Si a treia parte din creaturile mărei, cari 9 aveau viață, a murit; și a treia parte din corăbiu s'a stricat.

- 10 Si al treilea ânger a trimbitat, și a cădut din ceriu o stea mare argând ca o lampă, și a cădut preste a treia parte din 11 riuri, și preste isvórele apelor. Si numele steloi se dice Pelin; și a treia parte din ape s'a făcut ca pelinul; și mulți din ómeni aú murit de ape, pentru că se făcuseră amare.
- 12 Si al patrulea ânger a trimbitat, și s'a rânit a treia parte a soarelui, și a treia parte a lumiei, și a treia parte a stelelor; ast-feliu încât s'a intunecat a treia parte din ele, și diua nu a luminat decât a treia parte, și nótpea asemenea!
- 13 Si uitându-me am audit pre un ânger sburând prin medjlocul cerului, și dicând cu vóce tare: Vaiú, vaiú, vaiú celor ce locuiesc pe pámént de cele-lalte voci de trimbită ale celor trei ângerei, cari aú si trimbiște!
- IX** Si al cincilea ânger a trimbitat, și am védut o stea din ceriu cădend pe pámént; și i s'a dat cheia fontânei a 2 bisului. Si a dischis fontâna abisului; și s'a suit fum din fontâna ca fum de un cuptor mare; și s'a intunecat soarele și 3 aerul de fumul fontânei. Si din fum aú esit locuste pe pámént; și li s'a dat putere, precum aú putere scorpioile pámént-4 tului. Si li s'a quis, ca si nu vătâme érba páméntului, nici vre-o verdetă, nici vre-un arbor; decât numai pre ómeni, cari nu 5 aú sigilul lui Dumnezeu pe frunțile lor. Si li s'a dat ordin ca si nu-i omore, ci ca si'l chinuescă cinci luni; și chinul lor 6 era ca chinul scorpiei, când lovesc pre om. Si într-acele 7 gile vor căuta ómenii mórtdea, și nu o vor asta; și vor pofti si móré, și mórtdea va fugi de la ei. Si formele locustelor erau 8 asemenea sailor gătiți spre resbel; și pe capetele lor erau cu-nunii ca de aur, și fețele lor asemene fețelor omenesci. Si 9 aveau pér ca pérl femelor, și dinții lor ca de leu. Si zale aveau ca zalele de fer; și sunetul aripilor lor era ca sunetul de 10 caré cu mulți caí alergând la resbel. Si aveau códie ca de scorpii, și erau bolduri in códiele lor; și aveau putere a vătâma 11 pre ómeni cinci luni. Si rege aveau preste ele, care este ángerul abisului, al căruia nume Ebreesce este Abaddon, ear in limba Ellinescă are nume Apollion.
- 12 Un vaiú a trecut; éca mai vin áncă doue valuri după acestea.
- 13 Si al seselea ânger a trimbitat, și am audit o vóce din cele patru colțuri ale altarului celui de aur, care este înaintea lui Dumnezeu, Dicând ángerul al seselea, care avea trimbită:
- 14 Dislégă pre cei patru ángerî legătî la riu cel mare Eufrat.
- 15 Si s'aú dislegat cei patru ángerî, cari erau gătiți spre óra, și 16 diua, și luna, și anul, ca si omore a treia parte din ómeni. Si 17 numérul oștilor călărimel era doue miriade de miriade; și am audit numérul lor. Ast-feliu am védut caí in visiune, și pre cei ce sădeau pe ei, avênd zale ca de foc, și de iacint,

și de puciōsă; și capetele cailor erau ca de leu; și din gurile lor erau foc și fum și puciōsă. De acestea trei plăgi s'a o-
morit a treia parte din omeni: de foc, și de fum, și de puciōsă
ce erau din gurile lor. Căci puterea lor este în gura lor și 18
în codele lor; căci cōdele lor erau asemenea șerpilor, cu ca-
pete, cu cari vătămă. Si cei-l-alti omeni, cari nu au murit de 20
plăgi acestea nu s'aau poătă de faptele mâinilor lor, ca și nu
se închiu demonilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și
de aramă, și de piatră, și de lemn; cari nu pot nici vedé, nici
aușă, nici ămbla; Nică nu s'aau poătă de uciderile lor, nici 21
de fermăcăturile lor, nici de disfărăcarea lor, nici de furturile lor.

Si am vădut alt ănger tare pogorindu-se din ceriu, imbră- X
sorele, și picioarele lui ca nisice stilpi de foc; Si avea în mănu sa 2
cărticică dischisă; și a pus piciorul lui cel drept pe mare, ear
cel sting pe pămēnt; Si a strigat cu voce tare, precum râ- 3
nesce leul; și când a strigat, au sunat cele șepțe tunete vocile
lor. Si sunând cele șepțe tunete, vream si scriu; și am au- 4
dit voce din ceriu dicându-mi: Sigilăză ceea ce a vorbit cele
șepțe tunete, și nu scrie. Si ăngerul, pre care l-am vădut 5
stând pe mare și pe pămēnt, și-a rădicat mâna sa spre ceriu;
Si s'a jurat pe cel ce trăiesc în seculii seculilor, care a creat 6
ceriul și cele ce sunt într'insul, și pămēntul și cele ce sunt în-
tr'insul, și marea și cele ce sunt într'insa, că timp nu va mai fi;
Ci în dilele voicei ăngerului al șeptelea, când va trîmbița, se va 7
fini misteriul lui Dumnezeu, precum a vestit servilor sei pro-
feților.

Si vocea care o-am audit din ceriu earăși a vorbit cu mine, 8
și a dis: Mergi de la cărticica cea dischisă din mănu ăngerului
ce stă pe mare și pe pămēnt. Si am mers cătră ănger, și 9
l-am dis: Dă-mi cărticica; Ear el mă-a dis: Ia-o, și o mânău-
că; și va amări pântecele tēu, ear în gura ta va fi dulce ca
mierea. Si am luat cărticica din mănu ăngerului, și o am 10
măucat; și era în gura mea dulce ca mierea; și după ce e am
măucat, s'a amărit pântecele meu. Si mă dicea: Trebuie ca 11
tu earăși și profetesci la multe popore și limbi și regi.

Si mi s'aau dat trestie asemenea unui tocg; și sta ănge- XI
rul, dicând: Scolă-te, și măsură templul lui Dumnezeu
și altarul, și pre cei ce se închină într'insul. Ear curtea cea 2
din afară de templu lasă-o, și si nu o măsuri; căci s'a dat giu-
telor; și cetatea cea sănătă o vor călca patru-deci și două de lună.

Si voiă da putere celor doi marturi ai mei a profeti o mie 3
două sute șese-deci de dile, imbrăcați în sac. Aceștia sunt 4
cei doi olivi, și cele două sfecinice, cari staă înaintea Dumne-
zeului pămēntului. Si de va vré cineva și vătămă, foc va ești 5

- 6 din gura lor, și va mistui pre inimicilor lor; da, de va vré cineva
6 să lă vătăme, astfel încât să trebue acela să se omore. Acestia său
putere a închide cerul, ca să nu ploue în zilele profetiei lor;
și său putere preste ape a le intorce în sânge, și a lovi pămînen-
tul cu totă plaga, ori de căte oră vor voi.
- 7 Si când vor fiu mărturisirea lor, feara care se sue din abis va
8 face rebel cu ei, și va învinge, și va omori. Si trupurile
cele morte ale lor vor jacea în ușa cetăței celei mari, care spi-
ritualminte se chiamă Sodoma și Egipt; unde și Domnul nos-
tru său s-a crucificat.
- 9 Si cei din popor și din seminții și din limbă și din națiuni
vor vedea trupurile cele morte ale lor trei zile și jumătate, și
nu vor lăsa să pue trupurile cele morte ale lor în morminte.
10 Si cei ce locuiesc pe pămînen se vor bucura de ei, și se vor veseli,
și vor trimite daruri unul altuia; pentru că acești doi pro-
feți său chinuit pre cei ce locuiesc pe pămînen.
- 11 Si după acele trei zile și jumătate Spirit de viață de la
Dumnezeu a intrat în ei, și său stătut pe picioarele lor; și frică
12 mare a cădut preste cei ce îi priveau: Si său audiu vocea tare
din ceriu dicându-li: Suiți-vă aici; și său suia în ceriu pe nor;
13 și i-său vădu inimicilor lor. Si întracea ora să facă cutremur
mare, și a cădut a decea parte din cetate, și într'acel cutremur
să ucișă număr de omeni septă mii; și cei-l-alți său infricoșă,
și său dat glorie Dumnezeului cerului.
- 14 Al doilea văiu a trecut; éca al treilea văiu vine curând.
- 15 Si al septetelea anger a trimițăt; și său facăt vocii tari
în ceriu, dicând: Imperațiiile lumii său făcut imperația Dom-
nului nostru și a Christosului seu; și el va domni în seculii
secuiliilor.
- 16 Si cei două-decăi și patru de bâtrâni, cari sedeau pe tronu-
rile lor înaintea lui Dumnezeu, său prosternat pe fețele lor, și
17 său închinat lui Dumnezeu, Dicând: Mulțumim tăie, Domne
Dumnezeule Atot-puternice! cel ce esci, și cel ce erai, și cel
18 ce vii, că ai luat puterea ta cea tare, și ai domnit. Si na-
țiunile său mânăiat, și a venit mânăea ta, și timpul celor morți,
ca să fie judecati, și si dai plată servilor tei profetilor și săn-
tilor, și celor ce se tem de numele tău, celor mici și celor mari;
și si strici pe cei ce strică pămînenul.
- 19 Si templul lui Dumnezeu să dischise în ceriu, și în templul
lui său vădu arca aședămîntului seu; și său facăt fulgere, și
voci, și tunete, și cutremur, și grădină mare.

CAP. XII.

Visiunea femeii îngreunate și a draconului invins, carele tot mai persecută încă pre femei și pre cei din semenția ei.

Si s'a arătat semn mare în ceriu: o femeie imbrăcată cu 1
sórele, și luna sub picioarele ei, și pe capul ei cunună 2
din doue-spre-dece stele; Si îngreunată fiind, striga, chinu-
indu-se și sfărâmându-se să nască. 3

Si s'a arătat alt semn în ceriu, și éca un dracon mare la vedere 3
ca focul, având șepte capete și dece córne, și șepte cununi pe ca-
petele lui. 4 Si coda lui trage a treia parte din stelele ceriu-
lui, și le-a aruncat pe pămînt; și draconul a stătut înaintea 4
femeei celei ce avea să nască, ca, născând ea, să mânânce co-
pilul ei. 5 Si a născut copil parte bărbătescă, care are a pasce tóte
națiunile cu toég de fer; și copilul ei s'a răpit la Dumnezeu-
și la tronul lui. 6 Si femeea a fugit în pustie, unde are loc
gâtit de la Dumnezeu, ca acolo să se nutrăce o mie doue sute
șese-deci de dile.

Si s'a făcut resbel în ceriu: Mihael și ângerii lui au dat 7
resbel cu draconul; și draconul cu ângerii lui au dat resbel.
Si nu au isbutit; nici s'a mai aflat locul lor în ceriu. 8 Si s'a 9
aruncat draconul cel mare, șerpele cel vechiū, care se chiamă
Diabolul și Satana, cel ce înșelă tóta lumea; s'a aruncat pe pă-
mînt, și ângerii lui s'a aruncat cu el. 10 Si am audit vóce tare
în ceriu, dicénd: Acum s'a făcut mântuirea, și tăriea, și impe-
ratiea Dumnezeului nostru, și puterea Christosului seū; căci s'a
aruncat pîritorul frăților nostri, cel ce'î pira înaintea Dumne-
deului nostru șiua și nótpea. 11 Si el 'l-a invins pentru săn-
gele Mielului, și pentru răjiunesa martirului lor; și nu 'și-a iu-
bit viéta lor până la mórté. Pentru acésta bucurăți-vă, ceriu-
rilor, și cei ce locuïți într'însele! 12 Văi celor ce locuesc pămînt
și marea! că s'a pogorit diabolul la voi având mânie mare,
pentru că scie că are pucin timp.

Si vîdînd draconul că s'a aruncat pe pămînt, a persecutat 13
pre femeea, care a născut copil parte bărbătescă. Si s'a dat 14
femeii doue aripă ca de vultur mare, ca să sbóre în pustie la
locul seū, unde se nutresce un timp și timpi și jumătate de
timp, departe de la faça șerpelui. Si a aruncat șerpele după 15
femei din gura sa apă ca un riū, ca să o facă dusă de riū. Si 16
a ajutat pămîntul femeii, și 'și-a dischis pămîntul gura sa, și
a înghiijit riul pre care 'l-a aruncat draconul din gura sa. Si 17
s'a mâniat draconul asupra femeii, și a plecat și facé resbel
cu cei-l-alti din semenția ei, cari pădesc comandamentele lui
Dumnezeu, și ūn mărturie lui Iisus Christos.

CAP. XIII.

Doue feare es din marea și din pămînt spre a blestema și a amângi.

- 1 **S**i am stătut pe năsipur măreș, și am vădut o feară suin-
și preste cörnele ei dece diademă, și pe capetele ei nume de
blasfemie. Si feara care o-am vădut era asemenea padosu-
lui, și picioarele ei ca de urs, și gura ei ca o gură de leu; și
'i-a dat draconul puterea sa, și scaunul seu, și domnie mare.
- 2 **S**i am vădut un cap de ale ei, ca rânit de mórte; și rana mor-
tei lui s'a vindecat; și tot pămîntul s'a mirat despre feară;
- 3 **S**i s'a închinat draconului celui ce a dat putere fearei; și s'a
închinat fearei, dicând: *Cine este asemenea fearei? cine pôte si*
facă resbel cu ea?
- 4 **S**i i s'a dat gură care vorbia multe bles-
teme; și i s'a dat putere a face *resbel* patru-deci și doue de lună.
- 5 **S**i 'i-a dischis gura sa spre blasphemie contra lui Dumnezeu, și
hulescă numele lui, și cortul lui, și pre cei ce locuesc în ceriu.
- 6 **S**i i s'a dat a face resbel cu sănții și a'i invinge; și i s'a dat
putere preste tótă semînțiea și limba și națiunea. Si 'i se
vor închina toți cei ce locuesc pe pămînt, ale căroro nume nu
sunt scrise în cartea vieței Mielului celui înjunghiat de la in-
- 7 **S**i i s'a dat a face resbel cu sabie și a'i ucide. Cel ce asser-
vesce se va asservi; cel ce ucide cu sabie cu sabie trebuie si
se ucidé. Aici este răbdarea și credința sănților.
- 8 **S**i am vădut altă feară suindu-se de pe pămînt; și avea doue
cörne asemenea mielului, și vorbia ca un dracon; Si essercita
tótă puterea fearei celei d'intaii in prezența sa, și facea ca pă-
mîntul și cei ce locuesc pe dinsul săi se închine fearei celei
d'intaii, a cărei rână de mórte se vindecase; Si facea semne
mară, încăt să se pogore și foc din ceriu pe pămînt înaintea
oménilor. Si înșela pre cei ce locuesc pe pămînt prin sem-
nele cari i s'a dat să le facă înaintea fearei; dicând celor ce
locuesc pe pămînt, ca să facă imagine fearei, care avea o rană
de sabie, și a trăit. Si i s'a permis a da spirit imaginei fea-
rei, ca imaginea fearei să vorbescă, și să facă ca cei ce nu se
vor închina imaginiei fearei să se omore. Si facea pre toți, pre
cei mici și pre cei mari, și pre cei bogăți și pre cei seraci,
și pre cei liberi și pre cei servi, și li dea semn pe mâna lor
ceă dréptă, său pe frunțile lor; Si ca nimene să nu pótă cum-
păra său vinde, decât numai cel ce are semnul, său numele fea-
rei, său numérul numelui ei. Aici este întelepciunea: Cel ce
are minte și socotescă numérul fearei; căci este numér de
om; și numérul ei este: Sese sute săse-deci și săse.

CAP. XIV.

Fericirea și finitul norocit al sănătorilor. Căderea Babilonei, și pe-
dépsa adorătorilor fearei.

Și am védut, și éca un Miel stând pe muntele Siouului, și 1
 cu el o sută patru-deci și patru de mii, cari aveau nu-
 mele Părintelui lor scris pe frunțile lor. Și am audit voce 2
 din ceriu, ca voce de ape multe, și ca voce de tunete mari; și
 am audit voce de chitaristi cântând cu chitarele lor; Și cǎn- 3
 tau o cântare nouă înaintea tronului, și înaintea celor patru
 feare, și a bâtrânilor; și nimene nu putea cunoșce cântarea,
 decât numai cele o sută patru-deci și patru de mii, cei re- 4
 scumpărăți de pe pămînt. Acesteia sunt cei ce nu s'au intinat
 cu femei, căci sunt feciorelnici. Acesteia sunt cei ce urmăză Mie- 5
 lului ori-unde merge. Acesteia sunt cei resumpărăți din omeni,
 primițul lui Dumnezeu și al Mielului. Și în gura lor nu s'a 6
 aflat vicleșug; căci sunt nevinovați înaintea tronului lui Dumnezeu.

Și am védut alt ânger sburând în mijlocul cerului, având 6
 evanghelie eternă și vestescă celor ce locuiesc pe pămînt, și la 7
 totă națiunea, și semențea, și limba, și poporul. Dicând cu
 voce tare: Temeți-ve de Dumnezeu, și dați-i glorie; căci ora
 judecătei lui a venit; și vă închinăți celui ce a facut cerul și
 pămîntul, și marea și isvorile apelor.

Si urma alt ânger, dicând: A cădut, a cădut Babilona, ce- 8
 tatea cea mare, pentru că a adăpat toate națiunile din vinul mă-
 niei disfrânări sale.

Și al treilea ânger li urmă, dicând cu voce tare: Oră-cine 9
 se închină fearei și imaginei ei, și ia semnul ei pe fruntea sa,
 său pe mâna sa, Acesta va bă din vinul mâniei lui Dumnezeu, 10
 cel turnat neamestecat în paharul mâniei lui; și se va chinui cu
 foc și cu pucișoară înaintea sănătorilor ângeră, și înaintea Mielului. Și 11
 fumul chinului lor se sue în seculii seculilor; și nu au repaus
 diua și noptea acei cari se închină fearei și imaginei ei, și cel ce
 ia semnul numelui ei. Aici este răbdarea sănătorilor; aici sunt 12
 cei ce pădesc comandamentele lui Dumnezeu și credința lui
 Iisus. Și am audit voce din ceriu, dicându-mi: Scrie: Feri- 13
 că și sunt cei morți, cari mor în Domnul, de acum, Da, dice Spi-
 ritul, ca și se repause de ostenelelor lor; ear faptele lor li urmăză.

Și am védut, și éca nor alb, și unul sedea pe nor asemenea 14
 cu Filul omului, având în capul lui cunună de aur, și în mâna
 lui secere ascuțită. Și alt ânger a eşit din templu, strigând 15
 cu tare voce către cel ce sedea pe nor: Trimite secerea ta, și se-
 ceră; căci 'ă-a venit ora de a seceră; secerișul pămîntului s'a
 capt. Și cel ce sedea pe nor a aruncat secerea sa pe pă- 16
 mînt; și pămîntul s'a secerat.

Și alt ânger a eşit din templul cel din ceriu, având și el se- 17

- 18 cere ascuțită. Si alt ânger a eșit din altar, având puter preste foc; și a strigat cu strigare tare celuī ce avea secere cea ascuțită, dicând: Trimite secerea ta cea ascuțită, și culeg struguri pământului; căci strugurii lui s'aș copți. Si ângeru a aruncat secerea lui pe pământ, și a cules viaa pământului 19 și o a pus în tescul cel mare al mânier lui Dumnezeu. Si tescul s'a călcăt afară de cetate, și a eșit sânge din tesc până la frânele cailor, de o mie și șase sute de stadii.

CAP. XV, XVI.

Cântare de triumf pentru cele din urmă judecăți ale lui Dumnezeu contra fearei. Descrierea celor șepte plăgi din urmă vîrsate pe pămînt.

- 1 Si am vîdut alt semn în ceriu, mare și minunat, șepte ângeri având șepte plăgi cele de pe urmă; căci întracea-lea s'a finit mânia lui Dumnezeu.
 2 Am vîdut ca o mare de steclă amestecată cu foc; și pre cei ce biruiau asupra fearei, și asupra imaginei, și asupra semnului ei, și asupra numărului numelui ei, stând pe marea cea de steclă, având chitarele lui Dumnezeu. Si cântau cântarea lui Moise servului lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, dicând: Mari și minunate sunt lucrurile tale, Dômne Dumnezeule Atot-puternice!
 3 drepte și adevărate căile tale, Rege al sănătorilor! Cine nu se va teme de tine, Dômne, și nu va glorifica numele têu? căci tu singur esci sănt; căci tôte națiunile vor veni, și se vor inchina înaintea ta; căci judecătile tale s'a arătat.
 4 Si după acestea am vîdut, și éca templul cortului mărturiei
 5 in ceriu s'a dischis; Si cei șepte ângeri au eșit din templu, având cele șepte plăgi, îmbrăcați cu în curat și strălucit, și în cinși imprejurul pieptului cu brâe de aur. Si una din cele patru feare a dat celor șepte ângeri șepte vase de aur, pline
 6 de mânia lui Dumnezeu celui viu în seculii seculilor. Si templul s'a impletuit de fum din gloria lui Dumnezeu și din puterea lui; și nimene nu putea intra în templu, până se vor fini cele șepte plăgi ale celor șepte ângeri.

XVI Si am audit vîoce tare din templu, dicând celor șepte ângeri: Duceți-vă și vîrsetă vasele mâniei lui Dumnezeu pe pămînt.

- 2 Si s'a dus cel d'intaiu, și a vîrsat vasul seu pe pămînt; și s'aș iscat bube rele și mari în ómenii cari aveau semnul fearei, și în cei ce s'aș închinat imaginei ei.
 3 Si al doilea ânger a vîrsat vasul seu în mare: și s'a făcut sânge ca de mort; și tot sufletul viu în mare a murit.
 4 Si al treilea ânger a vîrsat vasul seu în rîuri și în isvôrele apelor, și s'aș făcut sânge. Si am audit pre ângerul apelor dicând: Drept esci, Dômne, cel ce esci, și cel ce era, și cel

sânt, că ai făcut aceste judecăți. Căci săngele sănților și 6
al profetilor aș vîrsat, și sănze li-ai dat și bea; căci ei merită
acvista. Si am audit pre altul din altar dicând: Așa Domne 7
Dumneadeu Atot-puternice! adeverate și drepte sunt judecă-
tile tale!

Si al patrulea ánger a vîrsat vasul seū preste sôre, și i-s'a 8
dat putere și ardé pre ómeni cu foc. Si s'aú ars ómenii cu 9
un foc mare, și aú hulit numele lui Dumneadeu celui ce are pu-
ture preste aceste plâgi; și nu s'aú pocăit și dea glorie.

Si al cincilea ánger a vîrsat vasul seū preste scaunul fearei, 10
și imperațiea sa s'a făcut intunecosă; și și mușcau limbile lor
de durere. Si aú hulit pre Dumneadeul ceriului pentru dure- 11
rile lor și pentru ranele lor, și nu s'aú pocăit de faptele lor.

Si al seselea ánger a vîrsat vasul seū preste rul cel mare, 12
Eufratul; și apa lui a secat, ca și se gătescă calea regilor ce-
lor de la răsăriturile sôrelui. Si am vîdut trei spirite necurate 13
asemenea brôștelor *viind* din gura drâconului, și din gura fearei,
și din gura profetului celui minciunos. Căci sunt spirite ale 14
demonilor, facând semne, și mergând la regi pămîntului și a
totâ lumea, și adune la resbelul gilei celei mari a lui Dumne-
deu Atot-puternicul. Eca viu ca un fur. Fericit este cel 15
ce priveghiează, și pădesce vestimentele sale, ca și nu ămble gol,
spre a se vedé rușinea lui. Si i-a strins la locul ce se chia- 16
mă Ebreesce Armageddon.

Si al șeptelea ánger a vîrsat vasul seū în aer; și a eşit voce 17
tare din templul ceriului de la tron, dicând: S'a făcut. Si 18
îndată s'aú audit voci și fulgere și tunete; și s'a întemplat cu-
tremur mare, în ce felii nu s'a făcut de când ómenii aú fost
pe pămînt, ca acest cutremur așa mare. Si cetatea cea mare 19
s'a împărțit în trei părți, și orașele giintelor aú căzut; și Babi-
lona cea mare a venit în amintire înaintea lui Dumneadeu, și î-
dea păharal vinului iuțimei mânieri sale. Si totâ insula a fu- 20
git, și munte nu s'aú aflat. Si grădină mare ca talantul se 21
pogore din ceriu preste ómeni; și ómenii aú hulit pre Dum-
neadeu de plaga grăndinei; căci plaga era forte mare.

CAP. XVII, XVIII.

*Descrierea meretricei celei mari și a pierdărei și căderei sale. De-
scriere profetică a stricării și căderii Babiloniei.*

Si a venit unul din cei șepte ángeri, cari aveau cele șepte 1
vase, și a vorbit cu mine, dicându-mă: Vino și și arăt
judecata meretricei celei mari, care șede preste ape multe; 2
Cu care aú comis disfrânare regii pămîntului, și s'aú imbătat
de vinul disfrânării ei cei ce locuesc pe pămînt. Si m'a dus 3
în spirit în pustie, și am vîdut o femeie sedând pe o feară roșă,

plină de nume de blasfemie, care avea șepte capete și dece cörne.
 1 Si femeea era imbrăcată cu purpură și cu roș, și ornată cu aur
 și cu piatră scumpă și cu mărgăritare, având păhar de aur în
 mâna ei plin de abominăriuni și de necurățiea disfărăreil sale;
 5 Si în fruntea ei nume scris: Misteriu, Babilonă cea mare, ma-
 ma Meretricilor și a abominăriunilor pământului. Si am vă-
 dut pre femeie beată de săngele sănătilor și de săngele marti-
 rilor lui Iisus; și veđendu-mă mirat cu mirare mare. Si
 7 ăngerul 'mî-a dis: Pentru ce te-ai mirat? eù îți voi spune mis-
 teriul despre femeie și despre feara ce o pôrtă, care are cele
 8 șepte capete și cele dece cörne. Feara care o aî vădut era,
 și nu este, și va si se sue din abis, și si mîrgî în perdare; și
 9 se vor mira cei ce locuesc pe pămînt, ale căroru nume nu sunt
 scrisce în carteia vietei de la intemeierea lumei, vădînd pre feară
 că era, și nu este, deși este: Aici *este* mintea ceea ce are
 10 înțelepciune: Cele șepte capete sunt șepte munți unde șede fe-
 meea preste ei; Si sunt șepte regi; cinci au cădut, și unul
 11 este, și celăl-alt încă nu a venit; și când va veni, trebuie și râ-
 12 măe pucin. Si feara care era și nu este, și acesta este al
 optulea, și este din cele șepte, și merge în perdare. Si cele
 13 14 dece cörne, cari le-aî vădut, sunt dece regi, cari încă nu au
 primit imperație; ci primesc putere ca nisice regi odătu cu feara.
 Acestia au un gând și dea puterea și tăriea lor fearei. Acestia
 vor face resbel cu Mielul, și Mielul îi va învinge; căci el este
 Domnul domnilor și Regele regilor, și cei ce sunt cu el *sunt*
 chiamați și aleși și credincioși.
 15 Si 'mî dicea: Apene, cari le-aî vădut, unde șede meretricea,
 16 sunt popore, și glôte, și națiuni, și limbi. Si cele dece
 cörne, cari le-aî vădut la feară, acestea vor urî pre meretrice, și
 17 o vor face desolată și gîlă, și vor mânca carnei ei, și o vor
 arde cu foc. Căci Dumnezeu a pus în-ânimile lor și facă voea
 lui, și sî fie de un gând, și sî dea imperațiea lor fearei, până
 ce se vor indeplini cuvintele lui Dumnezeu.
 18 Si femeea, pre care o-aî vădut, este cetatea cea mare, care
 domnesce preste regii pământului.

XVIII *S*i după acestea am vădut alt âuger pogorindu-se din ceriu, care avea putere mare, și pământul s'a luminat de stră-
 2 lucirea lui. Si a strigat în tărie cu vîoce mare, dicînd: A că-
 3 dîut, a cădut Babilona cea mare, și a devenit locaș demonilor, și padă a tot spiritul necurat, și padă a totă pasărea necurată
 și abominabilă. Căci totă națiunile au băut din vinul mâniei
 disfărărei ei, și regii pământului au comis disfărare cu ea, și
 neguitorii pământului s'aû imbogătit prin abundanța disfă-
 tarilor ei.
 1 Si am audit altă vîoce din ceriu, dicînd: Ești dintr'insa, po-

porul meu, ca nu participând în păcatele ei, și luată parte la plăgile ei. Căci păcatele ei au ajuns până la ceriu, și Dumnejou și-a adus aminte de nedreptările ei. Resplătită el precum și ea v'a resplătit voue, și întorceți indoit dupre faptele ei; cu păharul care a turnat, turnați-i indoit. Pe căt s'a mărit pre sine, și s'a disfătat, pe atâtă dați-i chin și stritorare; căci ea dice în anima ei: *Sed ca o imperatresa*, și nu sunt văduvă, și dureri nu voiă vedé. Pentru aceea intr'o di vor veni plăgile ei: mórte și dureri și fómete; și cu foc se va arde; căci *tare este Domnul Dumnezeu care o judecă*.

Si rogi pământului, cari aú comis disfrâñare și s'aú disfătat cu ea, o vor plângé, și o vor tângui, când vor vedé fumul arderei ei. Stând departe pentru frica muncei ei, vor dice: Vaiū, vaiū cetătei celei mari, Babilona, cetatea cea tarel căci intr'o oră a venit judecata ta.

Si neguitorii pământului o vor plângé și o vor jali pre ea; căci nimene nu mai cumpără marfa lor. Marfa de aur, și de argint, și de piatră scumpă, și de mărgăritare, și de bisson, și de purpură, și de mătasă și de roșu; și tot lemnul de teiu, și tot vasul de fildeș, și tot vasul de lemu scump, și de aramă, și de fer, și de marmură; Si scortisioră și tămăleri, și mir, și vin, și eleu, și faină de grâu, și grâu, și dobitoce, și oi, și cai, și căruțe, și servă, și susflete de omeni. Si fructele cari le potrivesc susfletul têu s'aú dues de la tine, și tôte cele grase și strălucite s'aú dues de la tine, și nu le vei mai afla. Neguitorii de acestea, carii s'aú imbogătit de la ea, vor sta departe pentru frica chinului ei, plângend și tânguindu-se; Si dicând: Vaiū, vaiū de cetatea cea mare! cea imbrăcată cu bisson și cu purpură și cu roșu, și ornată cu aur și cu piatră scumpă, și cu mărgăritare; Căci intr'o oră s'a pusuitătă bogătie.

Si tot cărmaciul, și totă glóta cea din corabii, și corăbieri, și ori-căti lucréza pe mare, aú stătut de departe; Si strigaū, vîdend fumul arderei ei, dicând: Cine era asemenea cu cetatea cea mare? Si și puneaū tîrënă pe capetele lor, și strigaū, plângend și tânguindu-se, dicând: Vaiū, vaiū de cetatea cea mare, in care s'aú imbogătit toți cei ce aú corăbii in mare din tesaurile eil cum intr'o oră s'a pusuită!

Veselesce-te de dinsa, cerurile, și sănți apostoli și profetă; căci v'a resbunat pre voi Dumnezeu despre dinsa.

Si un ánger tare a rădicat o piatră mare ca de móră, și a aruncat in mare, dicând: Aşa de cu furie se va arunca Babilona, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Si voce de chiristă, și de musici, de fluerăși și de trîmbițași nu se vor mai audi in tine; și nici un meșter de ori-care meșteșug nu se va afla in tine; și sunet de móră nu se va mai audi in tine. Si

lumină de luminare nu se va mai ivi în tine; și vóce de mire
și de miresă nu se va mai audi în tine; deși neguțitorii tei e-
rau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoria ta s'au
24 înșelat toțe națiunile. Si întrînsa s'a aflat sânge de profeti,
și de sănți, și de toți cei uciși pe pământ.

CAP. XIX.

*Urmări gloriöse de la judecata lui Dumnezeu asupra fearei și asupra
meretricei celei mari.*

- 1 **D**upă acestea am audit o vóce tare de glotă multă în ceriu, dicând: Alleluia! Mântuirea și gloria și puterea *sunt* judecătile lui; căci a judecat pre meretricea cea mare, care a corrupt pământul cu disfrânarea sa, resbunând săngele servilor 3 *sei asupraî*. Si a doua óră s'au dîs: Alleluia! și fumul ei se 4 suia în seculii seculilor. Si cei doue-deci și patru bâtrâni, și celo patru feare s'au prosternat, și s'au închinat lui Dum- 5 nedeu celui ce sedea pe tron, dicând: Amin, Alleluia. Si vóce 6 a esit de la tron, dicând: Lăudați pre Dumnezeul nostru, toți ser- 7 vii lui, și cei ce vă temeți de dinsul și cei mici și cei mari.
 6 Si am audit ca o vóce de glotă multă, și ca o vóce de ape multe, și ca o vóce de tunete tarî, dicând: Alleluia! căci Dom- 7 nul Dumnezeu Atot-puternicul s'a făcut rege. Si ne bucurăm, și si ne veselim, și si i dăm onore; căci a venit nunta Mielului, 8 și femeia lui s'a gătit. Si s'a dat el, ca si se imbrace cu bisson curat și strălucit, căci bissonul este dreptatea săntilor.
 9 Si'mi dicea: Scrie: Fericiti *sunt* cei chiamați la cina nuntei Mie- lului. Si'mi dicea: Acestea sunt cuvinte adevărate ale lui Dum- 10 nedeu. Si m'am prosternat înaintea picioarelor lui si m' in- chin lui. Si'mi dicea: Feresce-te de a face acesta; conser- 11 vul têu sunt, și al fraților tēi, cari au mărturiea lui Iisus; in- chină-te lui Dumnezeu; căci mărturiea lui Iisus este spiritul profetiei.
 11 Si am vădut ceriul dischis, și éca un cal alb; și cel ce sedea pe el se chiama Credincios și Adeverat, și in dreptate judică 12 și face resbel. Ochiile lui erau ca para focului, și pe capul lui erau diademe multe; și avea nume scris, care nimene nu'l scie, decât numai el singur. Si era imbrăcat in vestiment immiuét in sânge; și se chiama numele lui: Cuvîntul lui Dum- 13 nedeu. Si oștile cerești urmău după el pe căl alb, imbrăcați in bisson alb și curat. Si din gura lui ese sabie ascuțită, ca 14 15 in bisson alb și curat. Si din gura lui ese sabie ascuțită, ca cu dinsa și lovescă națiunile; și el le va pasce cu toțig de fer; și el calcă téscul vinului iuțimei și mâniei lui Dumnezeu Atot- 16 puternicul. Si-si are preste vestimentele și preste cóspsa sa nu mele scris: Regele regilor, și Domnul domnilor.

Si am vădut pre un ânger stând în sôră; și a strigat cu voce 17
tare, dicând tuturor paserilor ce săbău în mijlocul cerului; Ve-
niți și vă adunați la cena marelui Dumnezeu; Ca și mâncăți 18
corpuș de regi, și corpuș de căpitanii, și corpușele celor tari,
și corpușele cailor și ale celor ce sed pe ei, corpușele tuturor
celor liberi, și celor servi, și ale celor mici și ale celor mari.

Si am vădut pre feară, și pre regii pământului, și ostile lor 19
adunate, și facând resbel cu cel ce ședea pe cal și cu șoala lui.
Si s'a prins feară, și cu el profetul cel minciunos, care a făcut 20
semnele înaintea ei, cu cari a amăgit pre cei ce au luat sem-
nul fearei, și pre cei ce s'așu închinat imaginiei ei. Aceșia a-
mândoi s'așu aruncat vîi în lacul de foc, care arde cu puciösă,
Si cei-l-alți s'așu ucis cu sabiea celui ce ședea pe cal, carea e- 21
șă din gura lui; și totă paserile s'așu săturat din trupurile lor.

CAP. XX.

*Fericirea celor d'intâi și inviată. Despre imperațiea domniei de ani,
și despre judecata cea de pe urmă.*

Si am vădut ânger pogorindu-se din ceriu, având cheea 1
abisului și lanț mare în mâna lui. Si a prius pre dra- 2
con, pre serpele cel vechiū, care este Diabolul și Satana; și l-a
legat o mie de ani. Si l-a băgat în abis, și l-a închis, și a 3
siglat d'asupra lui, ca și nu mai însele pre națiuni, până se vor
implini o mie de ani; și după aceasta trebuie să se dislge pu-
cin timp.

Si am vădut tronuri, și au ședut pe ele; și judecată li s'a- 4
dat; și am vădut sufletele celor tăiați pentru mărturisirea lui Iisus, și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și cari nu s'așu închinat 5
feară nici imaginiei ei, nici nu au luat semnul ei pe fruntea lor, și pe mâna lor; și au vițuit, și au domnit cu Christos o 6
mie de ani. Ear cei-l-alți morți nu au inviat până nu s'așu
finis mica de ani. Aceasta este invierea cea d'intâi. Fericit 6
și sănt este cel ce are parte în invierea cea d'intâi; preste nisice 6
asemenea mórtea cea de a două nu mai are putere, și vor fi preuș-
ai lui Dumnezeu și ai lui Christos, și vor domni cu el o mie 7
de ani.

Si când se va fi împlinit acea mica de ani, se va dislge 7
Satana din închisórea lui; Si va ești și însele națiunile ce sunt 8
în cele patru părți ale pământului; pre Gog și pre Magog, și l- 8
adune la resbel; al căror numérul este ca násipul mărei. Si 9
s'așu suiat pe latul pământului, și au incunjurat tabăra sănătilor, 9
și cetatea cea iubită, și s'a pogorit foc de la Dumnezeu din 10
ceriu, și l-a mistuit. Si diabolul cel ce l-a înșelat s'a arun-
cat în lacul cel de foc și de puciösă, unde se șfătă feară și profetul
cel minciunos; și se vor chinui diua și nótpe în seculii seculilor.

11 Si am vădut un tron alb mare și pre cel ce ședea pe el, de
 a căruia față a fugit pământul și ceriul; și loc nu s'a aflat pen-
 tru dinsele. Si am vădut pre morți, pre cei mici și pre cei
 mari, stând înaintea lui Dumnezeu; și cărti s'au dischis; și altă
 carte s'a dischis care este cartea vieței, și cei morți s'au judecat din
 13 cele scrise într'acele cărti, dupre faptele lor. Si marea a
 dat pre morții cei dintr'insa; și mórtea și iadul aù dat pre morții
 14 cei dintr'insa, și s'au judecat fie-care dupre faptele sale. Si
 15 mórtea și iadul s'au aruncat în lacul cel de foc. Acăsta este
 mórtea cea de a doua. Si ori-care nu s'a aflat scris în cartea
 vieței s'a aruncat în lacul cel de foc.

CAP. XXI, XXII.

*Descrierea deplinei măngăeri și fiericirii a celor măntuitori în Ierusal-
 emul cereșc Adeverul profetilor în astă privință.*

1 Si am vădut ceriul nou și pământ nou; căci ceriul cel d'in-
 tăiu și pământul cel d'intăiu aù trecut; și marea nu mai
 2 este. Ear eù Ioan am vădut cetatea cea săntă, Ierusalemul
 cel nou, pogorindu-se de la Dumnezeu din ceriul, gătit ca o mi-
 3 résă ornată pentru bărbatul său. Si am auzit voce tare din
 ceriul, dicând: Eca cortul lui Dumnezeu cu ómenii! și va locui
 cu ei, și ei vor fi popor al lui; și insuși Dumnezeu va fi cu ei,
 4 și va fi Dumnezeu al lor. Si va sterge Dumnezeu totă lacri-
 ma din ochii lor; și nu va mai fi mórte, nici plângere, nici stri-
 gare, nici durere nu va mai fi; căci cele d'intăiu aù trecut.
 5 Si cel ce ședea pe tron dicea: Eca tóte le fac noue. Si'mi
 dicea: Scrie; căci aceste cuvinte sunt adeverate și credințiose.
 6 Si 'mî-a dis: S'a făcut. Eù sunt Alfa și Omega, început și fi-
 7 nitul. Eù voiù da celui insetat din isvorul vieței în dar. Cel
 ce învinge va mosceni tóte; și eù îi voiù fi Dumnezeu, și el
 8 îmî va fi fiu. Ear celor fricoși și necredințioși și abominabili,
 și ucigași, și disfrânați, și fermăcători, și idololatri, și tuturor
 celor minciunosi, partea li va fi în lacul ce arde cu foc și cu
 puciösă; acăsta este mórtea cea de a doua.
 9 Si a venit cătră mine unul din cei septe ángerii, cari avu-
 seră cele septe vase pline de cele septe plăgi cele mai de pe
 urmă; și a vorbit cu mine, dicând: Vino și'ì arăt femeea, mi-
 10 résa Mielului. Si m'a dus în spirit într'un munte mare și
 înalt, și 'mî-a arătat cetatea cea mare, Ierusalemul cel sănt, po-
 11 gorindu-se din ceriul de la Dumnezeu, Având gloria lui Dum-
 nezeu; și luminătorul ei era asemenea cu o piatră pre-scumpe,
 12 ca piatra iaspis, ce este ca cristalul; Si avea mur mare și
 inalt, la care erau doue-spre-dece porți, și la porți, doi-spre-
 dece ángerii, și nume scrise d'asupra, cari sunt ale celor doue-
 13 spre-dece seminții ale filor lui Israel. Despre răsărit, trei

porti; despre mădă-nópte, trei porti; despre mădă-di, trei porti; și despre apus, trei porti. Si murul cetăței avea doue-spre-dece 14 temeli, și intr-insele numele celor doi-spre-dece apostoli ai Mie-lului. Si cel ce vorbia cu mine avea trestie de aur, si mă- 15 sure cetatea și portile sale și murul seu. Si cetatea era pa- 16 trată; lungimea este atâta căt și lățimea; și a măsurat cetatea cu trestie ca la doue-spre-dece mil de stadii. Lungimea și lă- 17 mea și înălțimea sa sunt întocma. Si a măsurat murul seu de o 18 sătu patru-deci și patru de coti, dupre măsure omului, adică a 19 ăngerului. Si murul era zidit de iaspis; și cetatea era de aur curat, asemenea stelei celei curate. Si temeliile murului cetății 20 erau ornate cu tot felul de piatră scumpă: Temelia cea din-taiu, iaspis; a doua, safir; a treia, halcidon; a patra, smaragd; A cincea, sardonics; a sesca, sardion; a șeptea, hrisolit; a opta beril; a noua, topaz; a decea, hrisopras; a un-spre-decea, ia- 21 cint; a doue-spre-decea, ametist. Si cele doue-spre-dece porti, 22 doue-spre-dece mărgăritare; fie-care portă era dintr-un mărgăritar; și ușa cetăței aur curat, ca steala cea străvăză. Si 23 templu nu am vădut intr'insa; căci Domnul Dumneșteu Atot-puternicul și Mielul sunt templul seu. Si cetatea nu are tre- 24 buință de sóre nici de lună și lumineze în ea; căci gloria lui Dumneșteu o luminéza, și Mielul este luminătorul ei. Si na- 25 junile celor ce se măntuesc vor ámpla în lumina sa; și regii pămîntului aduc gloria și onoarea lor intr'insa. Si portile ei nu se vor inchide diua, și nótpe nu va fi acolo. Si vor a- 26 duce gloria și onoarea națiunilor intr'insa. Si nu va intra în- 27 trinsa tot ce este spurcat și face abominațune și minciună; ci numai cei scriși în carteia vieței Mielului.

Si mi-a arătat riu limpede al apei vieței, luminos ca cris-
talul, eșind din tronul lui Dumneșteu și al Mielului. In 2
mediodul uliței sale, și de o parte și de alta a riuului era arborele vieței, producând doue-spre-dece feluri de fructe, dându-și fructul seu în fie-care lună; și frunzelile arborelui erau spre vindecarea națiunilor. Si nu va fi nici un blestem acolo; ear tronul lui Dumneșteu și al Mielului vor fi intr'insa; și servitorii lui îi vor servi; Si vor vedea fața lui; și numele lui va fi pe frunțile lor. Si nótpe nu va fi acolo, și nu au trebuință de făcie, nici de lumina sórelui; căci Domnul Dumneșteu li lumi- 3
năză; și vor domni în seculii seculilor.

Si mi-a dis: Aceste cuvinte sunt credinciose și adeverate; și Domnul Dumneșteul sănătorilor profetă trimis pre ăngerul seu, și arăte servilor sei cele ce trebuie să se întempele curând. Eca 4
vii degrab; fericit este cel ce pădesce cuvintele profetiei din a- 5
cestă carte.

Si eu Ioan sunt cel ce vedeam și audiam acestea; și audind 6
23

- și vădând, m'am prosternat și mă inchin înaintea piciorelor an-
- 9 gerului, care mă arăta acestea. Atunci îmi dicea: Feresc-te
de a face acesta, căci eu sunt conservul tău și al fraților tei
profetii, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți, închină-te
lui Dumnejdu.
- 10 Și mă dicea: Si nu sigilezi cuvintele profetiei acestei cărți;
11 căci timpul este aprópe. Cel ce este nedrept, și mai fie ne-
drept; și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
drept, și mai fie drept; și cel ce este sănt, și mai fie sănt.
12 Ecă vin degrab; și plata mea cu mine, și dau fie-cărula dupre
13 fapta lui. Eù sunt Alfa și Omega, începutul și finitul, cel d'in-
14 tăiu și cel de pe urmă. Fericiti sunt cei ce fac comanda-
mentele lui, ca și alibé drept la arborele vieței, și si între pe
15 porti în cetate. Căci afară sunt cânu, și fermecătorii, și dis-
frânați, și ucigașii, și idololatrii, și tot cel ce iubesc și face
16 minciună. Ecă Iisus am trimis pre ăngerul meu, ca și mărturisescă voie acestea în biserici. Eù sunt rădicina și semința
lui David, steaua cea strălucitoare și de deminată.
- 17 Și Spiritul și miresa dic: Vino. Și cel ce audе și dică: Vino.
 Și cel insetat și vie, și cel ce voiesce și în apa vieței în dar.
18 Căci mărturisesc la tot cel ce audе cuvintele profetiei a-
cestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
19 Domnul plăgile cele scrise într'acăstă carte; Și de va scôte
cineva din cuvintele cărței acestei profetii, va scôte Dumnejdu
partea lui din carteia vieței, și din cetatea cea săntă, și din cele
scrise într'acăstă carte.
- 20 Cel ce mărturisesc acestea dice: De sigur vin curând. A-
21 min. Așa, vino, Dómne Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
Christos fie cu voi toți. Amin.





ca păgânii; căci el găndesc, că vor fi auditi pentru multa lor
8 vorbire. Deci nu ve asemeneați lor, căci scie Părintele vostru de
9 ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dinsul. Deci
asa și ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci în ceruri,
10 sănțescă-se numele tău. Vie imperația ta. Fie voca ta, precum
11 în ceriū și pe pămînt. Pânea nôstră cea de totă ziile de
12 ni-o astă-dă. Si ni eartă datorile nôstre, precum și noi er-
13 tam datornicilor nostri. Si nu ne duce în ișpită, ci ne scapă
de cel rêu. Căci a ta este imperația și puterea și gloria în
14 etern. Amin. Căci de veți era omeniilor greșelelor lor, și va
15 era și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu veți era
omeniilor greșelelor lor, nicăi Părintele vostru nu vî va era voue
greșelelor vostre.

16 Si când postați, nu fiți ca făcăncioii posomoriști; căci ei dis-
figurăză fețele lor, ca și se arete omeniilor că postesc. A-
17 devăr dico voue, că și ia plăta lor. Dar tu, când postesci,
18 ungeți capul tău și spală fața ta; Ca și nu te arăti omeniilor
că postesci, ci Părintelui tău celu în ascuns; și Părintele tău
cel ce vede într-ascuns își va resplăti la arătare.

19 Nu vî adunați tesauare pe pămînt, unde molia și rugina le
20 strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vî adunați tesauare în
ceriū, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii
21 nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va
22 fi și ânima vîstră. Luminatorul corpului este ochiul; deci de
23 va fi ochiul tău curat, tot corpul tău va fi luminat. Dar de va fi o-
chiul tău rêu, tot corpul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina care
este în tine este întuneric, întunericul ore cît de mare va fi!

24 Nimene nu poate servi la doi domini, căci seū pre unul va
uri, și pre altul va iubi; seū de unul se va alipi și pre altul
va disprieti. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
25 Pentru acesta eū dic voue: Nu ve îngrijită de vieta vîstră, ce
veți mâncă și ce veți băi; nici de corpul vostru, cu ce ve veți
îmbrăca. Auu nu vieta este mai mare de căt hrana, și corpul
26 decât haină. Căutați la paserile ceriului! căci nici semănă
nici seceră nici adună în grănarie, și Părintele vostru cel ceresc
27 le nutresce. Auu nu sunteți mai mult decât acestea? Si cine
din voi prin grija sa pote și șiadaoga un cot la statura sa.
28 Si de haină ce ve îngrijită? Priviți crinii cămpului cum cresc,
29 ei nu se osteneșc, nici nu tore; Ear dic vase, că nici Solomon în
30 totă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci da-
că Dumnezeu așa îmbrăca ierba cămpului, care este astă-dă,
și mâne se aruncă în cupitor, au nu cu mult mai virtos pre
31 voi, puçin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijită, dicând: Ce
vom mâncă? seū ce vom băi? seū cu ce ne vom îmbrăca?

32 Căci acestea totă le caută păgânii, și scie Parintele vostru cel

ceresc, că aveți trebuință de tōte acestea. Ci căutați mai 33
intăiu imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și tōte a-
cestea se vor adauge voue. Drept accea nu ve îngrijii de 34
diua de mâne, căci diua de mâne se va îngrijii de sine. Ajunge
dilei reutataea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă- 3
sura, vi se va măsura și voue. Și pentru ce vedî pașul ce este 4
în ochiul fratelui tău, car birna care este în ochiul tău
nu-o bagă în sămău? Șeū cum dici fratelui tău: Lasă și scotă 5
pașul din ochiul tău, și éca birna este în ochiul tău. Făçăr-
nice! scôte intăiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedé și
scotă pașul din ochiul fratelui tău.

Nu dați cele sânte cănilor, nici aruncați mărgăritarii vestri 6
înaintea porcilor, ca nu cumva să îl calce cu picioarele lor, și
intorcându-se să ve sfâșie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 7
va dischide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce căută află, și 8
celuî ce bate î se va dischide. Său care este omul dintr- 9
voi, de la carele va cere fiul lui pâne și î va da piatră? Său 10
de va cere pesce și va da sărpe? Deci dacă voi fiind rei, 11
scîti și să dați dărî bune copiilor vestri, cu căt mai mult Părin-
tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Deci tōte căte voiți și vi facă ómenii, faceți și voi lor asc- 12
menea; căci acăsta este legea și profetii.

Intrați prin pôrta cea strîmtă; că largă *este* pôrta și lată 13
este calea ce duce spre pergare; și mulți sunt cei ce intră prin-
trînsa; Inse strînta *este* pôrta, și angustă calea, carea duce 14
la viță, și puțini sunt cei ce o află.

Pădiți-ve de profetii cei minciinoși, cari vin la voi in vest- 15
minte de oî, dar pe din launtru sunt lupi răpitori. Din fruc- 16
tele lor î veți cunoșce. Se culeg óre struguri din spină, său
smochine din ciulini? Ast-feliu tot arborele bun face fructe 17
bune, car arborele putred face fructe rele. Nu pôte arborele 18
bun și facă fructe rele, nici arborele putred să facă fructe bu-
ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, și se arun- 19
că in foc. Așa dar dupre fructul lor î veți cunoșce. 20

Nu tot cel ce'mi dice: Dómnne! Dómnne! va intra in imperația 21
cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este in ce-
riuri. Mulți îmi vor dice in diua aceea! Dómnne! Dómnne! nu am 22
profetit in numele tău? și nu am scos demoni in numele tău?
și nu am făcut lueruri minunate in numele tău? Si atunci li 23
voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
la mine, voi căi ce luerăți fără-de-legea!

Deci tot cel ce audе aceste cuvinte ale mele, și le face, il voiū 24

- 38 Si ducându-se el, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Si aceea avea o soră, ce se chiajma
 Maria, care și sedând la picioarele lui Iisus asculta cuvințele lui.
 40 Ear Martha era distrasă de multă servire, și viind la dinsul a
 dîs: Dómne, aū nu' ū pésă, că soră mea singură m'a lásat și ser-
 41 vesc? deci dî ei ca s' mi ajute. Si respundînd Iisus, l-a dîs:
 42 Martho, Martho, te ingrijesc și te turburi de multe. Înse un lu-
 cru trebesce; ear Maria și-a ales partea cea bună, care nu se
 lăsa de la dinsa.

CAP. XI.

Iisus înceă pre discipulii săi cum trebuie să se roge: rindecă pre un demonisat, și refuză pre Farisei cari însușesc acăstă minune lui Beelzebul. Îi mustră pentru moravurile reia și făcăria lor.

- 1 Si când el era într'un loc, rugându-se, după ce a început,
 a dîs unul din discipulii lui cătră dinsul: Dómne, înve-
 ță-ne si ne rugăm, precum și Ioan a învățat pre discipulii săi.
 2 Si li-a dîs: Când vă rugăți, dicetă: Părintele nostru, carele esci
 în ceriuri, Sântescă-se numele tău. Vie imperația ta. Facă-se
 3 voea ta, precum in ceriū, și pe pămînt. Pânea noastră cea de
 4 tôte dilele dă-ni-o astă-dă. Si ni értă păcatele nóstre, precum
 si noi ertăm tuturor celor ce ni sunt datori. Si nu ne duce
 in îspită, ci ne scăpă de cel réu.
 5 Si li-a dîs: dacă cineva dintre voi ar avé un amic, și ar veni
 la dinsul la mieșul nopții, și l-ar dice: Amice, dă-mi împru-
 6 mut trei pâni; Căci a venit din cale un amic la mine, și nu
 7 am ce pune înaintea lui; Si acela din întru respundînd ar
 dîs: Nu mă supera; deja s'a încluat ușa, și copiii mei sunt in
 8 asternut cu mine; nu pot sî me scol sî' dău. Dic voue: Mă-
 9 char de nu se va scula și' dea pentru că este amicul său, dar
 10 pentru stăruița lui se va scula și' dea căte lătrebue. Si dic
 voue: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi
 11 se va dischide. Căci tot cel ce cere, ia; și cel ce caută,
 află; și celui ce bate i se va dischide.
 12 De va cere fiul pâne de la unul dintre voi care este părinte,
 aū dóră lă va da piatră? séu de va cere pesce, aū dóră lă va da
 13 șerpe in loc de pesce? Séu de va cere ou, aū ii va da scor-
 pie? Deci dacă voi, fiind rei, sciți și datăi darură bune copi-
 lor vostră: cu căt mai mult Părintele vostru cel din ceriū va
 da Spirit Sânt celor ce cer de la dinsul?
 14 Si scotea un demon, și acela era mut. Si după ce a eşit
 15 demonul, a vorbit mutul; și s'a mirat multimea. Ear óre-cari
 dintr'însi și diceau: El scóte demonii prin Beelzebul, domnul de-
 16 monilor. Alții îspitindu-l cereau de la dinsul semn din ceriū.
 17 Ear el sciind gândurile lor, lă-a dîs: Tótă imperația ce se dis-

bină între sine, se pustiesc; și casă *care este* contra sa cade.
 Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta împărția lui? pentru că diceți, că ești scot demoni prin Beelzebul. Ear dacă ești scot demoni prin Beelzebul, prin cine nu scot fiți votri? pentru că acesta ei vi vor fi judecători. Ear dacă ești scot demoni prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădesce curtea sa, este în pace avea lui. Dar când vine un mai tare de căt el, și îl biruesce, ia totă armele lui, în cari se incredea, și imparte prădile lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, și cel ce nu adună cu mine răspipesce.

Când spiritul cel necurat ese din om, amblă *acesta* prin locuri seci, căutându-și repaus; dar neafăndă, dice: Mă voi întorce în casa mea, de unde am eşit. Si viind, o astă măturată și înfrumusețată. Atunci merge și mai la alte șepte spirite mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele d'intâia.

Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și vóce diu popor i-a dîs: Fericită este mitra care te-a purtat, și fițele cari aș supt. Ear el a dîs: Da, fericiti sunt cei ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeu și pădesc.

Ear adunându-se glottele, a început a dîce: Acăstă generație este rea; cere semn; și semn nu i se va da, decât numai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn pentru Nineviți, aşa va fi și Fiul omului pentru generația aceasta. Regina de la medă-di se va scula la judecată cu bărbătașii acestei generații, și va condena; căci a venit de la marginile pămîntului și aude înțelepcioanea lui Solomon; și éca mai mult decât Solomon aici. Bărbătașii de la Nineve se vor scula la judecată cu acăstă generație, și o vor condena; căci ei s-au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult decât Iona aici.

Nimene aprindând lumină o pune în loc ascuns, nicăi sub obroacă, ci în sfecinic, ca cei ce intră să vădă lumina. Lumină torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tău curat, tot corpul tău este luminat; dar de este rău, și tot corpul tău ră nu intunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este în tine să nu fie intunecată. Deci dacă corpul tău este tot luminat, neavând vre o parte intunecosă, tot va fi luminat, ca și când luminătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, îl rugă un Fariseu să prindăscă la el; și intrând a ședut la măsesă. Ear Fariseul vădând, că nu s'a spălat întâi, mai nainte de prânz, s'a mirat. Dar Domnul i-a dîs: Acum voi Fariseu curăță partea cea din afară a paharului și a blidulului; dar cea din întrul vostru este plină de răpire